

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(พ.ศ. 2566 – 2570)

ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) ได้มีมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธาน ได้เห็นชอบนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2568 – 2570 รวมทั้งปฏิทินการดำเนินงาน มาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ต่อมาในคราวการประชุม ก.น.บ. ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2567 มีมติ ดังนี้ (1) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2570 ในส่วนของการจัดทำแบบสรุปแผนงานโครงการที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดขอรับการสนับสนุนจากกระทรวง/กรมฯ (แบบจ.3 และแบบ กจ.3) โดยไม่จำกัดจำนวน และ (2) การจัดส่งแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป็นต้นไป ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดส่งเอกสารให้ทีมบูรณาการกลาง ภายในวันที่ 31 กรกฎาคมของปีที่จัดทำแผนฯ เพื่อให้กระทรวง/กรมมีระยะเวลาในการประสานบูรณาการการจัดทำแผนและโครงการให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ (ครม.สัญจร) ครั้งที่ 4/2567 ณ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 มีมติ (1) เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ งบประมาณ 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (2) เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ งบประมาณ 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (3) มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ. กลุ่มจังหวัด) ในส่วนที่เหลือจำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนการปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงได้ดำเนินการตามมติของ ครม.สัญจร โดยนำข้อเสนอที่ผ่านความเห็นชอบบรรจุในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนาภูมิคุ้มกันจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ภ.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2567 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2567 โดยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา

ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ใหม่ และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา (Strategies Issues) รวม 3 ประเด็น คือ

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวนปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการบูรณาการ แผนงาน/โครงการ เพื่อแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดฯ ต่อไป

คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
กรกฎาคม 2567

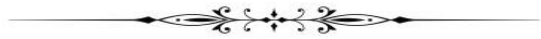
สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
บทสรุปผู้บริหาร ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ	ช
1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนา	
1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ	1
1) ด้านกายภาพ	3
2) ด้านประชากร	8
3) ด้านการปกครอง	15
4) จุดผ่านแดน ไทย – กัมพูชา	16
5) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ	16
6) ด้านพลังงาน	20
7) บริการพื้นฐานด้านสังคม	22
8) ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ (ป่าไม้ ดิน น้ำ)	26
9) ด้านการท่องเที่ยว	28
1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ด้านเศรษฐกิจ	37
1) สรุปภาวะเศรษฐกิจไทย ปี ประจำปีเดือนเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567	39
2) ภาพรวมเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2564	40
3) ภาคเกษตร	46
(1) ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร	46
(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร	48
(3) เนื้อที่การเกษตร	49
(4) การประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม	51
(5) ชลประทาน	52
(6) ผลผลิตหลักของภาคเกษตร (พืช)	55
(7) การปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัด	65
(8) สหกรณ์การเกษตรและสมาชิก	72
(9) ผลิตภัณฑ์ใหม่	73
4) ด้านอุตสาหกรรม/วิสาหกิจ	74
(1) แนวโน้มการลงทุนภาคอุตสาหกรรม	74
(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม	77
(3) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด	78

	หน้า
(4) ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม	79
(5) อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด	81
(6) ด้านผลิตภาพแรงงาน	82
(7) วิสาหกิจ	84
5) ด้านการค้า	87
(1) มูลค่าการส่งออกสินค้า และการค้าชายแดน	87
(2) สินค้า OTOP	91
6) ด้านท่องเที่ยว	93
1.3 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ด้านสังคมและความมั่นคง	99
1) ด้านสังคม	101
(1) โครงสร้างประชากร	101
(2) อัตราการพึ่งพิง	101
(3) ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว	101
(4) กำลังแรงงาน	102
(5) การศึกษา	105
(6) รายได้/รายจ่ายภาคครัวเรือน	108
(7) ความยากจน และความเหลื่อมล้ำ	114
(8) การสาธารณสุข	119
(9) สถานการณ์สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย	127
(10) การเข้าถึงบริการสาธารณะ และข่าวสารเทคโนโลยี	128
(11) บริการชุมชน	130
2) ด้านความมั่นคง	130
(1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	130
(2) ปัญหายาเสพติด	134
(3) ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน	135
1.4 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	137
1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	139
2) ด้านภัยธรรมชาติ	142
3) ด้านสิ่งแวดล้อม	144
1.5 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่	153
1.6 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา	179
(1) ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ	181
(2) การวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	201
(3) ผลการเบิกจ่ายโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	206

	หน้า
2. ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด	209
2.1 บทวิเคราะห์	211
2.1.1 แนวโน้มขนาดใหญ่ (Mega Trend) / กระแสโลก	211
2.1.2 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนแม่บทกระทรวง นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	219
2.1.3 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	228
2.1.4 SWOT การวิเคราะห์โอกาสและศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	229
2.1.5 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในและภายนอก	237
2.1.6 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	240
2.1.7 แผนที่ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 Strategy Map	242
2.1.8 จุดเน้นการพัฒนาที่กลุ่มจังหวัดควรให้ความสำคัญ	243
2.2 สรุปข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	245
ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position)	247
เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี	247
วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต	248
พันธกิจ (Mission)	249
ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด	249
ประเด็นการพัฒนา	250
3. แบบ กจ.1	257
4. บัญชีรายการชุดโครงการ	261
5. แบบ กจ.1-1 Project Brief	293
5.1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	295
5.2) โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์	301
5.3) โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรีรินทร์ครบวงจร	323
5.4) โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรีรินทร์และอีสานใต้	331
5.5) โครงการโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว	345
5.6) โครงการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์	351
5.7) โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	373
5.8) โครงการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์	393
5.9) โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง	419
5.10) โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรีรินทร์	429
5.11) โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรีรินทร์	445

	หน้า
6. ห่วงโซ่คุณค่ารายด้าน	451
7. ภาคผนวก ก	459
8. ภาคผนวก ข	463

บทสรุปผู้บริหารในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เนื่องจากการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่องของการบริหารงบประมาณ ซึ่งแผนพัฒนาเดิมได้สิ้นสุดลง (พ.ศ. 2565) ในการจัดทำแผนพัฒนาของ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็นไปตามหลักเกณฑ์และนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ไว้แล้ว และยังคงเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำตามกรอบแนวทางและหลักเกณฑ์ของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกพื้นที่โดยยึดความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ทั้งหมด 32,696,887 ไร่ และมีประชากรทั้งหมด 6,717,536 คน ประกอบไปด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยดำเนินการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภายใต้วิสัยทัศน์ **ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ใหม่ และสังคมเป็นสุขสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน**

1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่
3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

และแผนงาน/โครงการ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตร (แหล่งน้ำ เกษตร ปศุสัตว์) ด้านท่องเที่ยว ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้านใหม่ และด้านสังคม

โดยใช้ข้อมูลตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ Strategic Position

1. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรพืชสมุนไพรและอาหารปลอดภัยที่ได้มาตรฐาน
2. เป็นแหล่งผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ระดับประเทศ
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม เชิงนิเวศน์ การกีฬาที่มีชื่อเสียง
4. เป็นประตูสู่อีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

เพื่อให้ได้แผนงาน/โครงการ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด เน้นความคุ้มค่าของเงินงบประมาณ รวมทั้งสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายใต้แผนงาน/โครงการ ด้านนั้น ๆ ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ตามห่วงโซ่คุณค่าตลอดระยะเวลา 5 ปี

ดังนั้น จึงได้มีการวางแผน/โครงการ อย่างเป็นระบบตามยุทธศาสตร์ทั้ง 3 แผนงาน และการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด หลังจากนั้นจะต้องมีการการติดตามและประเมินผล (Monitoring and Measurement) เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางแก้ไขการบริหารงานภายใต้แผนงาน/โครงการ ที่มีปัญหาและอุปสรรค ให้มีประสิทธิภาพตามลำดับ ต่อไป

แผนความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

และสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

แผน ระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทยเชื่อมโยงโลก พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานประกอบการยุคใหม่	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การตระหนัก ถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมาย เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ประเด็น การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพา และการจัดการตนเอง	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ประเด็น พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผน ระดับ 2	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การท่องเที่ยว	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
	- เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น - แผนย่อยของแผนแม่บทฯ - เกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น - เกษตรปลอดภัย - เกษตรแปรรูป	- เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ - ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น - รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น - แผนย่อยของแผนแม่บทฯ	เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการ	- เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ - คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่เพิ่มขึ้นแผนย่อยของแผนแม่บทฯ - การสร้างความรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ	- เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น - แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับ	- หมวดหมู่ที่ 1 เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายระดับหมวดหมู่ - มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - กลยุทธ์การพัฒนา

	4.เกษตรอัจฉริยะ - เป้าหมายแผนย่อย 1) สินค้าเกษตร อัตลักษณ์ พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2) สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าสูงขึ้น 3) ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น 4) สินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มมากขึ้น 5) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่ม - แนวทางการพัฒนา 1) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน	1.การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์วัฒนธรรม 2.การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย 3.การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ 4.การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค 5.การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว • เป้าหมายแผนย่อย 1) เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 2) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 3) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น 4) การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติของไทย 5) ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต • เป้าหมายย่อยของแผนแม่บทฯ 1.การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ 2.การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย 3.การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น 4.การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน 5.การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ • เป้าหมายแผนย่อย 1) ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น 2) เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึง	2.การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี • เป้าหมายแผนย่อย 1) ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น 2) จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา 1) สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของคนทุกกลุ่มวัย อาทิ ผ่านการพัฒนาสื่อ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะที่ถูกต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโดยสะดวกและนำไปใช้ในการจัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม 2) พัฒนาภาคีเครือข่ายประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วย	ระดับสากล • เป้าหมายแผนย่อย 1) ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา จัดให้น้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตรอุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตร น้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย (๑) ทบพวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตร และอุตสาหกรรม	- กลยุทธ์ที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า - กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง - กลยุทธ์ที่ 3 การขยายผลเกษตรกรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมูลค่าเพิ่มสูง - เป้าหมายระดับหมวดหมู่ - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร - กลยุทธ์การพัฒนา - กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุล • หมวดหมู่ที่ 2 การท่องเที่ยวเน้น คุณภาพและความยั่งยืน - เป้าหมายระดับหมวดหมู่ การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยว

	ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย 2) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน 3) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งจากการลดละเลิก การใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตรเป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหารและสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน	6) นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น 7) โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น - แนวทางการพัฒนา 1) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยาน ประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก โบราณสถาน เมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	บริการที่มีคุณภาพมากขึ้น 3) วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น 4) แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น 6) ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการ	และตายจากโรคที่ป้องกันได้ มีศักยภาพในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ได้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การพึ่งตัวเอง และมีการกระจายอำนาจการวางแผน การตัดสินใจ เพื่อให้ดำเนินการด้านสุขภาพต่าง ๆ ตอบสนองต่อความจำเป็นในพื้นที่อย่างแท้จริง รวมทั้งการพัฒนาาระบบเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมทุกระดับ 3) สร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน รวมทั้งพัฒนาการวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพ เพื่อการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ ในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด โดยพัฒนา	ที่เปลี่ยนไป (๒) เน้นปรับโครงสร้างการใช้น้ำ (๓) กำหนดสัดส่วนการใช้น้ำในแต่ละภาคส่วน (KD2 ตามเกณฑ์ ADB) (๔) มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ความสำคัญ และผลผลิตภาพการใช้น้ำ และ (๕) การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต	คุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น - กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้าและบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าเพิ่มสูง กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว ที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป - เป้าหมายระดับมหุดมภาพ การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศ และมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น - กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 3 การยกระดับบริการและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการ

	4) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหารตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้าพร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครอง	การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น 2) ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่นให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลกผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาแบรนด์ และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย 3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้มีความพร้อมสำหรับการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจ การจัดประชุมและพรรคการ จัดงานแสดงสินค้า	ดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น • แนวทางการพัฒนาสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการ ตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัว	แนวทางและศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขและหน่วยงานระดับท้องถิ่นและชุมชน ในเรื่องอาชีวอนามัยสิ่งแวดล้อม		ท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวคุณภาพสูง • หมายเหตุที่ 5 ประตุการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์ - เป้าหมายระดับจุดหมายไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค - กลยุทธ์การพัฒนากลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค • หมายเหตุที่ 7 SMEs ที่เข้มแข็ง แข่งขันได้ - เป้าหมายระดับจุดหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจสามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ - กลยุทธ์การพัฒนากลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้

	ผู้บริโภคและการค้าระดับสากล 6) สนับสนุนการทาเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ 7) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูงโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร 8) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูปสร้างความแตกต่าง และ	การจัดกิจกรรม การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมการกระจายของการท่องเที่ยวธุรกิจไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานหรือกิจกรรมพิเศษ และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง 4) ยกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งคุณภาพของสถานประกอบการ และคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญให้ความสำคัญเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งครอบคลุมการให้บริการในธุรกิจสปาและบริการเสริมความงาม นวดแผนไทย โยคะ การดูแล	อบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการ จัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว โดยที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่อยู่อาศัย สำหรับครอบครัวที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต ครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมี			เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

	เพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ 9) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัลฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน *หมายเหตุ เลือกประเด็นหลักได้ 1 ประเด็น	ผู้สูงอายุ สถานพักฟื้นเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพและการผ่อนคลาย 5) สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีศักยภาพในการบำบัดฟื้นฟู รักษาสุขภาพ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ความเป็นไทยในการให้บริการ พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การใช้พุร้อน น้ำแร่ สปาโคลน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น 6) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมที่มีในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามแผนพัฒนาในอนาคตทั้งทาง	ความปลอดภัย มีระบบสนับสนุนในการดูแลเด็กและครอบครัว ในชุมชนที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งมีระบบสนับสนุนในการทำงานที่เอื้อต่อครอบครัวที่ทุกภาคส่วนการพัฒนาสนับสนุนการจัดสวัสดิการและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานที่สมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว			

		ถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งส่งเสริมและบูรณาการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและอาเซียน อาทิ กรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง การพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวยังรวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เมืองประวัติศาสตร์และเมืองมรดกโลกภายในอนุภูมิภาค 7) ยกกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ รวมถึงคุณภาพมาตรฐานของสินค้า				

		บริการและสิ่งแวดล้อม ที่อาจส่งผลกระทบต่อ สุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยเครือข่ายความ ร่วมมือจากทุกภาคี ที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัคร ด้านการท่องเที่ยวทั่ว ประเทศ				

แผน ระดับ 3	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความ เข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับ การแก้ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยว เชิงบูรณาการ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การแก้ปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้ เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ คุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน	แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตร มั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” เชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพและ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มความสามารถในการ แข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ ยั่งยืน	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) วิสัยทัศน์ พ.ศ. 2579 (20 ปี) ประเทศไทย เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็น ไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพแหล่ง ท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ให้เกิดสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการ ขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้าน การท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุล ให้กับ การท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและสร้างความเชื่อมั่นของ นักท่องเที่ยว	แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทย สู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรม รองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ยุทธศาสตร์ที่ 3 เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทย กับเศรษฐกิจโลก การพัฒนาศักยภาพ และเชื่อมโยงการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบท การค้า การลงทุน ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร ยกระดับ ด้านโลจิสติกส์ การบริการข้ามแดน ส่งเสริม ตลาดค้าชายแดน เชื่อมโยงเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ

			ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการบริหารจัดการ การท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	

สาระ สำคัญ แผน พัฒนา กลุ่ม จังหวัด	เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และสังคมเป็นสุข	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด 1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 3 2. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5 3. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 5 4. มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5 5. สัดส่วนคนยากจนลดลง 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5

ประเด็น การพัฒนา กลุ่ม จังหวัด	1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตร อุตสาหกรรมครบวงจร	2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่	3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แผนงาน	1. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการ บริหารจัดการน้ำ 2. เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการ แข่งขันของภาคการเกษตรและ อุตสาหกรรมเกษตร 3. พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพและ มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง	1. ส่งเสริมและสนับสนุนแหล่ง ท่องเที่ยว สินค้า บริการ และ บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน	1. ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง เหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยง ภูมิภาค	1. ส่งเสริมและ สนับสนุนผลิตภัณฑ์ ใหม่ของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 ให้เป็นที่ ต้องการของตลาด ภายในและ ต่างประเทศ	1. ส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ และพัฒนา ศักยภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคน ตลอดช่วงชีวิต 2. ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองในการดูแล สุขภาพคนในชุมชน 3. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการป้องกัน อาชญากรรมทางเทคโนโลยี 4. ส่งเสริมการดูแลและป้องกันโรคของสุนัข จรจัดและสัตว์ไร้บ้าน

โครงการ สำคัญ	1. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 2. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและ อาหารปลอดภัย นครชัยบุรีรินทร์ 3. โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิต ปศุสัตว์นครชัยบุรีรินทร์ครบวงจร	1. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการ ท่องเที่ยว 2. โครงการพัฒนาและส่งเสริม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์		1. โครงการพัฒนา นวัตกรรมการผลิต และจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ใหม่ กลุ่มจังหวัดนครชัย บุรีรินทร์แบบครบ วงจร	1. โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต คนทุกช่วงวัยนครชัยบุรีรินทร์
โครงการ อื่น	1. โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลาง อุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นคร ชัยบุรีรินทร์ และอีสานใต้	-	1. โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้า ชายแดน	-	1. โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์ พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรีรินทร์ 2. โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับ คุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสาน ตอนล่าง

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา : ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

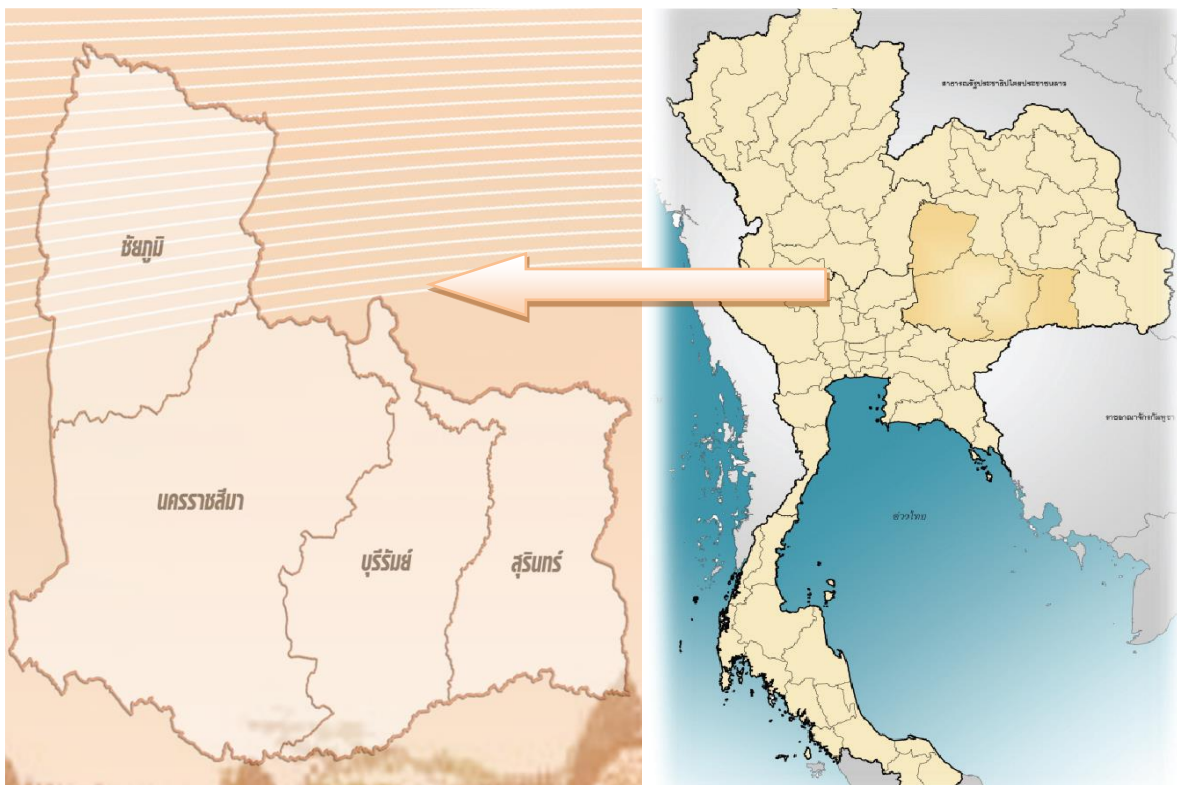
1. ข้อมูลเพื่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1) ด้านกายภาพ

(1) **ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์** : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ มีพื้นที่ประมาณ 51,720.19 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 32,323,535ไร่ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 14 องศา 5ลิปดาเหนือ ถึงเส้นละติจูดที่ 16 องศา 43 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 107 องศา 10 ลิปดาตะวันออก ถึงเส้นลองจิจูดที่ 110 องศา 7 ลิปดาตะวันออก ซึ่งจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวนี้ จะทำให้พื้นที่ตั้งอยู่ในโซนเวลามาตรฐานสากลที่พิกัดลองจิจูด 105 องศาตะวันออก ซึ่งเป็นเวลาที่เร็วกว่ากรีนิช ประเทศอังกฤษ 7 ชั่วโมง และมีสภาวะอากาศแบบสวันนา (Tropical Savanna Climate) ตามการจำแนกเขตภูมิอากาศแบบ Koppen ซึ่งจะมีอากาศร้อนอุณหภูมิสูงตลอดปี โดยมีฤดูฝนสลับกับฤดูแล้งอย่างเด่นชัด โดยฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม และฤดูแล้งเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนเมษายน

(2) **ที่ตั้งสัมพันธ์** :พื้นที่กลุ่มจังหวัด (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

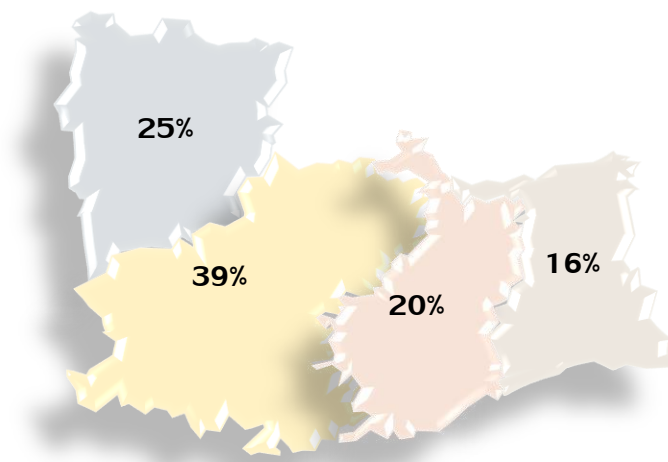
ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว และราชอาณาจักรกัมพูชา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ลพบุรี สระบุรี และจังหวัดนครนายก

(3) **ขนาดพื้นที่** :จากการรวบรวมข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดินพบว่าพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัดมีพื้นที่รวมกันทั้งหมดประมาณ 51,720.192 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 32,323,869 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30.63 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (168,854 ตารางกิโลเมตร) และคิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 10.08 ของพื้นที่ทั้งประเทศ (513,115 ตารางกิโลเมตร) โดยจังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่มากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 1 และภาพประกอบ ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 1 : แสดงพื้นที่ครอบคลุมของกลุ่มจังหวัด

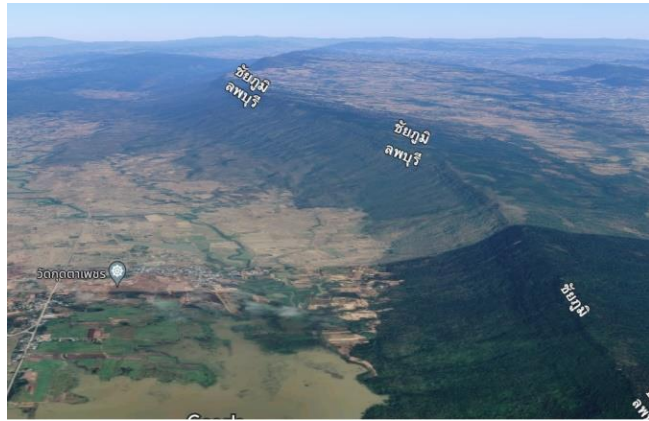
จังหวัด	เนื้อที่		ร้อยละ (ของกลุ่มจังหวัด)
	ตร.กม.	ไร่	
นครราชสีมา	20,493.964	12,808,727	39.57
ชัยภูมิ	12,778.287	7,986,429	24.67
บุรีรัมย์	10,323.885	6,451,178	20.07
สุรินทร์	8,124.056	5,077,535	15.69
รวม (กลุ่มจังหวัด)	51,720.192	32,323,869	100.00
ภาคอีสาน	168,854.000	105,533,963	
ประเทศ	513,115.000	320,696,887	-

ที่มา : ข้อมูลเนื้อที่ (ตร.กม.) จากเว็บไซต์สารานุกรมเสรี ข้อมูลเนื้อที่ (ไร่) จากกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(4) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีลักษณะทั้งเป็นพื้นที่ราบสูงและภูเขา พื้นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- ลักษณะเทือกเขาสูงและที่ราบสูง

มีความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 250 เมตร อยู่บริเวณ อำเภอปากช่อง ปักธงชัย วังน้ำเขียว นครบุรี และเสิงสาง เขตเทือกเขาตองพญาเย็น มีความสูงตั้งแต่ 500 – มากกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อยู่บริเวณ ทางตอนเหนือของเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ บางส่วนของอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอเทพสถิต อำเภอคอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอชัยใหญ่

บริเวณเทือกเขาพนมดงรักมีความสูงตั้งแต่ 200 เมตรจากระดับน้ำทะเล บริเวณด้านตะวันตกของอำเภอหนองหงส์ ตอนใต้ของอำเภอโนนสุวรรณ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอบ้านกรวด อำเภอโนนแดง ของจังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอบัวเชด อำเภอสังขะ อำเภอกาบเชิง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

- **ที่ราบลุ่มแม่น้ำ** เช่น บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำลำเชียงไกร ลำปลายมาศ ที่ราบลุ่มริมฝั่งลำสะเทต พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำชี ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเทพสถิต อำเภอบำเหน็จณรงค์ พื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำมูล บริเวณอำเภอพุทไธสง อำเภอคูเมือง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เขตอำเภอท่าตูม อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

- พื้นที่ลูกคลื่น

มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่ต่ำ สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร อยู่เขต อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอบัวใหญ่ อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย อำเภอโนนแดง อำเภอประทาย อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอเมืองยาง อำเภอชุมพวง อำเภอพิมาย อำเภอคง อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ลูกคลื่นลอนต่ำมีความสูงประมาณ 300 – 500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ในพื้นที่ บางส่วนของอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเทพสถิต อำเภอ บำเหน็จณรงค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ที่มีความสูงประมาณ 150 – 200 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณอำเภอประโคนชัย อำเภอพลับพลาชัย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอห้วยราช อำเภอคูเมือง อำเภอลำปลายมาศ อำเภอกระสัง อำเภอบ้านด่าน บางส่วนของอำเภอนางรอง

อำเภอหนองกี่ อำเภอหนองหงส์ อำเภอสตึก อำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ อำเภอบ้านใหม่ชัยพนธ์ อำเภอขานี อำเภอแคนดง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

(5) **ลักษณะทางธรณีวิทยา:** พื้นที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบสูงโคราช หินที่รองรับส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินแข็ง (หินชุดโคราช) ประกอบด้วยลักษณะโครงสร้างแบบรูปประทุนคว่ำและรูปประทุนหงาย มีรอยแตกรอยแยกและรอยคดโค้งทั่วไป รวมทั้งโดมเกลือ ลักษณะภูมิประเทศและภูมิสัณฐานของแอ่งย่อยบริเวณนี้เรียกว่าแอ่งโคราช-อุบล มีพื้นที่ประมาณ 33,000 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บริเวณจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ ยโสธร สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ แม่น้ำในบริเวณนี้ส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาที่เป็นขอบแอ่งทางทิศเหนือและทิศตะวันตกที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำมูล มีต้นกำเนิดจากเขาวงและเขาสมิงของเทือกเขาพนมดงรัก บริเวณอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา แม่น้ำชี มีต้นกำเนิดจากสันปันน้ำของเทือกเขาเพชรบูรณ์ ในเขตจังหวัดชัยภูมิ แม่น้ำทั้งสองสายไหลผ่านที่ราบตอนกลางของแอ่งและบรรจบรวมกันเป็นแม่น้ำขนาดใหญ่ก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำโขงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้บริเวณอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

(6) **ปฐพีวิทยา :** มีการแทรกดันของเกลือหินกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้เกิดดินเค็มและน้ำเค็ม ลักษณะดินเป็นดินที่มีศักยภาพปานกลาง ถึงต่ำ สำหรับการเกษตร ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวจะอยู่ใกล้ลุ่มน้ำและพื้นที่น้ำขังในฤดูฝน

กลุ่มจังหวัดมีกลุ่มแร่ธาตุที่สำคัญ โดยแบ่งเป็น 1) กลุ่มแร่เพื่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ มีกลุ่มย่อยคือ กลุ่มแร่เพื่อการก่อสร้าง เช่น หินปูน หินบะซอลต์ หินแกรนิต หินอ่อน หินทราย หินกาบ ดินลูกรัง กรวด ทรายก่อสร้าง กลุ่มแร่เพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ เช่น หินปูน 2) กลุ่มแร่เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เช่น ดินเหนียวสี เกลือหิน หินทรายแกละสลัก และ 3) กลุ่มแร่เพื่อการเกษตร เช่น โพแทช โดโลไมต์ ซึ่งกลุ่มจังหวัดมีแร่ธาตุที่สำคัญ ปรากฏตามตารางที่ 2 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 2 : แสดงชนิดแร่ธาตุสำคัญที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	ชนิดแร่ธาตุ	พบมากในพื้นที่
นครราชสีมา	หินปูน	อำเภอปากช่อง
	หินบะซอลต์	อำเภอโชคชัย
	หินแกรนิต	อำเภอวังน้ำเขียว
	หินอ่อน	อำเภอปากช่อง
	หินกาบ/หินชนวน	อำเภอปากช่อง
	หินทราย	อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว อำเภอด่านขุนทด
	หินฮอร์นเบลนไดต์	อำเภอวังน้ำเขียว
	ทรายก่อสร้าง	อำเภอเมืองนครราชสีมา โนนสูง เฉลิมพระเกียรติ จักราช
		พิมาย ชุมพวง เมืองยาง ลำทะเมนชัย
	ดินลูกรังและกรวด	อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนสูง
	เหล็กแมกนีไทต์ - เอเมอรี่	อำเภอวังน้ำเขียว

จังหวัด	ชนิดแร่ธาตุ	พบมากในพื้นที่
ชัยภูมิ	ดินเหนียวสี	ต.ด่านเกวียน อ.โชคชัย
	เกลือหิน (โดมเกลือ)	อ.โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง คง เถลิงพระเกียรติ
		ด่านขุนทด ประทาย พระทองคำ
	เกลือหิน (แอ่งเกลือ)	อ.โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง คง เถลิงพระเกียรติ
		เมืองนครราชสีมา พิมาย ด่านขุนทด ประทาย พระทองคำ
	โพแทช	อ.โนนไทย โนนสูง ขามสะแกแสง คง
	โคโลไมต์	อำเภอบำเหน็จณรงค์
	หินปูน	อำเภอกักตุนผล อำเภอนองบัวแดง อำเภอกอนสาร
	หินทรายประดับ	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
	ดินสี	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
บุรีรัมย์	ดินลูกรังและกรวด	อำเภอบัวชุม อำเภอบ้านด่าน อำเภอนองบัวแดง
	เกลือหิน	อำเภอบัวชุม อำเภอบ้านด่าน อำเภอนองบัวแดง
		อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
	โพแทช	อำเภอบัวชุม อำเภอบ้านด่าน อำเภอนองบัวแดง
		อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
		อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
สุรินทร์	หินบะซอลต์	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
	เกลือหิน	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
	ดินลูกรัง	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
	หินทราย	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง
	โพแทช	อำเภอบัวชุม อำเภอนองบัวแดง

ที่มา : โครงการจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีรายจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

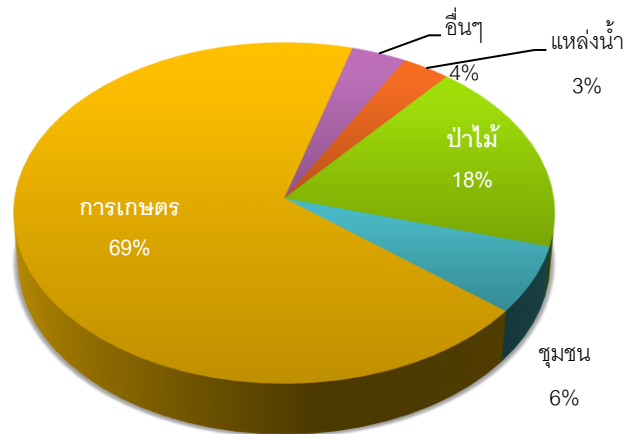
(7) การใช้ประโยชน์ที่ดิน : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอันดับ 1 คือเป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน 22,164,298 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด รองลงมา เป็นพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 5,943,459 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด และพื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 2,053,193 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6 พื้นที่แหล่งน้ำ จำนวน 1,013,066 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3 ปรากฏตามตารางที่ 3 และกราฟที่ 1 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 3 : แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ พ.ศ. 2562

การใช้ประโยชน์ ที่ดิน ประเภทต่างๆ	พื้นที่ (ไร่)				
	กลุ่มจังหวัด	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
พื้นที่เกษตรกรรม	22,164,298	8,762,435	4,487,533	4,983,271	3,931,059
พื้นที่นา	11,804,218	3,806,040	1,624,610	3,208,085	3,165,483
พืชไร่	8,275,719	4,241,362	2,498,611	1,173,147	362,599
ไม้ผล	253,609	172,377	61,028	16,807	3,397
พืชสวน	37,438	32,175	1,469	2,938	856
ไม้ยืนต้น	1,612,341	381,858	278,625	564,614	387,244
พืชน้ำ	164	51	113	-	-
ปศุสัตว์	120,646	92,013	13,378	12,052	3,203
สถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ	42,002	21,318	8,538	5,328	6,818
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	18,161	15,241	1,161	300	1,459
พื้นที่ป่าไม้	5,943,459	2,180,633	2,699,505	619,364	443,957
พื้นที่แหล่งน้ำ	1,013,066	327,080	216,873	269,471	199,642
น้ำธรรมชาติ	490,426	143,092	128,505	128,244	90,585
น้ำที่สร้างขึ้น	522,640	183,988	88,368	141,227	109,057
พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	2,053,193	943,964	303,872	461,834	343,523
ตัวเมืองและย่านการค้า	151,260	72,694	29,364	27,491	21,711
สถานที่ราชการและสถาบัน	305,711	160,602	30,741	64,404	49,964
หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,396,379	596,041	227,122	329,234	243,982
นันทนาการ	87,356	78,019	4,012	3,298	2,027
สิ่งก่อสร้างเกี่ยวกับ คมนาคม และสถานีน้ำมัน	85,329	22,800	3,164	35,896	23,469
ลานตากและแหล่งรับซื้อ ทางการเกษตร	22,991	12,114	7,992	1,184	1,701
สุสาน ป่าช้า	4,167	1,694	1,477	327	669
พื้นที่อุตสาหกรรม	112,074	72,025	14,361	14,659	11,029
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,030,006	516,697	263,514	102,180	147,615
พื้นที่ร้าง	7,773	5,893	771	399	710
รวม	32,323,869	12,808,727	7,986,429	6,451,178	5,077,535

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ <http://www.ddd.go.th>

กราฟที่ 1 :การใช้ประโยชน์ที่ดิน

2) ด้านประชากร

(1) สัดส่วน แนวโน้มประชากรและความหนาแน่น : จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 ปรากฏว่ากลุ่มจังหวัด “นครชัยบุรีรินทร์” มีประชากรจำนวน 6,680,244 คน แบ่งเป็นเพศชาย 3,294,462 คน เพศหญิง 3,385,782 คน ลดลงจากปี 2565 จำนวน 17,564 คน โดยมีความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัด คิดเป็น 129 คน/ตารางกิโลเมตร และเมื่อเทียบความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ประเทศ คิดเป็น 13 คน/ตารางกิโลเมตร ปรากฏตามตารางที่ 4 ตารางที่ 5 และตามกราฟที่ 2 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 4 : แสดงจำนวนประชากรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ประเภท	จำนวนประชากร (คน)			ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตร.กม.)
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2567	
ชาย	3,306,708	3,305,561	3,294,462	
หญิง	3,391,906	3,392,247	3,385,782	
รวมทั้งกลุ่มฯ	6,698,614	6,697,808	6,680,244	129
ประเทศ	65,197,783	66,090,475	64,785,909	13

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

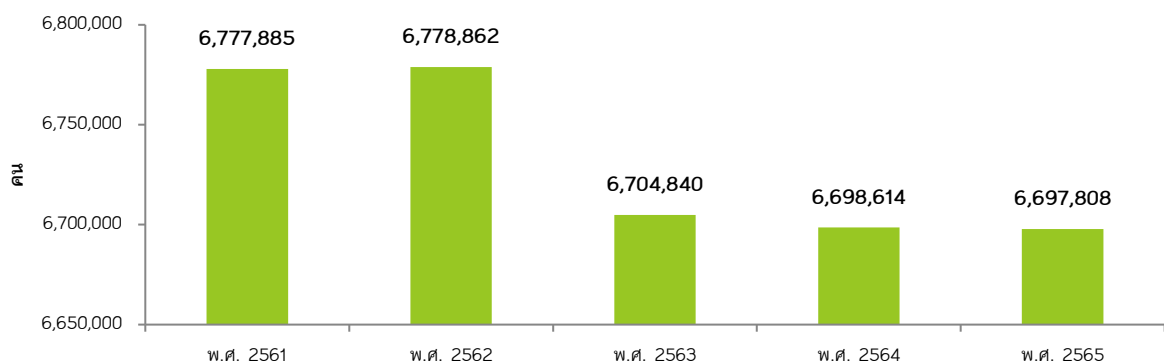
ตารางที่ 5 : แสดงประชากรแบ่งตามเขตเทศบาลของกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	2564 (2021)			2565 (2022)			2566 (2023)		
	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1									
รวมยอด	6,709,562	3,313,761	3,395,801	6,700,581	3,307,445	3,393,136	6,680,244	3,294,462	3,385,782
ในเขตเทศบาล	1,217,904	591,838	626,066	1,339,012	653,610	685,402	1,199,496	581,570	617,926
นอกเขตเทศบาล	5,491,658	2,721,923	2,769,735	5,361,569	2,653,835	2,707,734	5,480,748	2,712,892	2,767,856

จังหวัด	2564 (2021)			2565 (2022)			2566 (2023)		
	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female	รวม Total	ชาย Male	หญิง Female
นครราชสีมา									
รวมยอด	2,634,154	1,293,783	1,340,371	2,630,058	1,290,253	1,339,805	2,625,794	1,286,634	1,339,160
ในเขตเทศบาล	619,055	301,585	317,470	614,314	299,229	315,085	607,745	294,840	312,905
นอกเขตเทศบาล	2,015,099	992,198	1,022,901	2,015,744	991,024	1,024,720	2,018,049	991,794	1,026,255
ชัยภูมิ									
รวมยอด	1,119,373	552,093	567,280	1,117,925	551,407	566,518	1,113,378	549,032	564,346
ในเขตเทศบาล	173,361	83,712	89,649	172,845	83,481	89,364	171,372	82,715	88,657
นอกเขตเทศบาล	946,012	468,381	477,631	945,080	467,926	477,154	942,006	466,317	475,689
บุรีรัมย์									
รวมยอด	1,579,805	783,531	796,274	1,579,688	783,414	796,274	1,573,230	779,221	794,009
ในเขตเทศบาล	334,617	163,648	170,969	334,500	163,531	170,969	331,517	162,067	169,450
นอกเขตเทศบาล	1,245,188	619,883	625,305	1,245,188	619,883	625,305	1,241,713	617,154	624,559
สุรินทร์									
รวมยอด	1,376,230	684,354	691,876	1,372,910	682,371	690,539	1,367,842	679,575	688,267
ในเขตเทศบาล	90,871	42,893	47,978	217,353	107,369	109,984	88,862	41,948	46,914
นอกเขตเทศบาล	1,285,359	641,461	643,898	1,155,557	575,002	580,555	1,278,980	637,627	641,353

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กราฟที่ 2 : ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรเมืองต่อชนบทของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2566 พบว่าสัดส่วนประชากรชนบท (นอกเขตเทศบาล) มีจำนวนมากกว่าประชากรเมือง (ในเขตเทศบาล) คิดเป็นร้อยละ 82.04 ประชากรเมือง คิดเป็นร้อยละ 17.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด จังหวัดสุรินทร์มีสัดส่วนประชากรชนบทมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ คิดเป็นร้อยละ 93.50 รองลงมาเป็นจังหวัดชัยภูมิ

บุรีรัมย์ และนครราชสีมา ตามลำดับ โดยจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีประชากรในเขตเทศบาลสูงเป็นอันดับหนึ่ง ปรากฏตามตารางที่ 6 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 6 : สัดส่วนประชากรเมืองต่อชนบทของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2566

จังหวัด	2566 (2023)			สัดส่วน ปี 66 (ร้อยละ)		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1						
รวมยอด	6,680,244	3,294,462	3,385,782	100	100	100
ในเขตเทศบาล	1,199,496	581,570	617,926	17.96	17.65	18.25
นอกเขตเทศบาล	5,480,748	2,712,892	2,767,856	82.04	82.35	81.75
นครราชสีมา						
รวมยอด	2,625,794	1,286,634	1,339,160	100	100	100
ในเขตเทศบาล	607,745	294,840	312,905	23.15	22.92	23.37
นอกเขตเทศบาล	2,018,049	991,794	1,026,255	76.85	77.08	76.63
ชัยภูมิ						
รวมยอด	1,113,378	549,032	564,346	100	100	100
ในเขตเทศบาล	171,372	82,715	88,657	15.39	15.07	15.71
นอกเขตเทศบาล	942,006	466,317	475,689	84.61	84.93	84.29
บุรีรัมย์						
รวมยอด	1,573,230	779,221	794,009	100	100	100
ในเขตเทศบาล	331,517	162,067	169,450	21.07	20.80	21.34
นอกเขตเทศบาล	1,241,713	617,154	624,559	78.93	79.20	78.66
สุรินทร์						
รวมยอด	1,367,842	679,575	688,267	100	100	100
ในเขตเทศบาล	88,862	41,948	46,914	6.50	6.17	6.82
นอกเขตเทศบาล	1,278,980	637,627	641,353	93.50	93.83	93.18

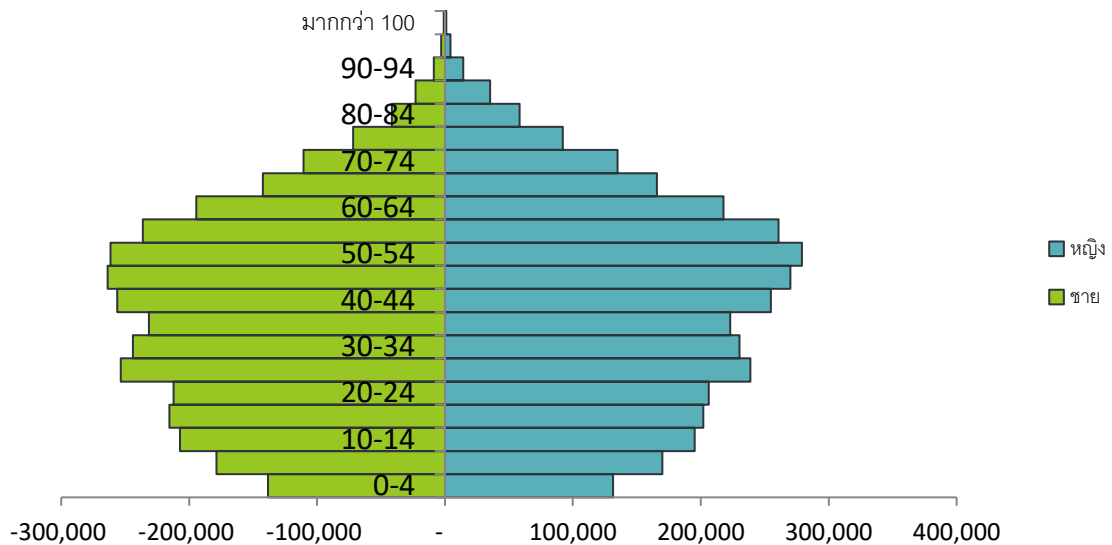
ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูลจาก ระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เมื่อจำแนกตามช่วงอายุออกเป็นสามช่วงวัย วัยเด็ก วัยทำงาน และวัยสูงอายุ ในปี พ.ศ. 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนประชากรวัยแรงงานมากที่สุด โดยเป็นผู้มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี ปรากฏตามตารางที่ 7 และกราฟที่ 3 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 7 : จำแนกประชากรตามช่วงวัย

วัยเด็ก (0 – 14 ปี)	วัยแรงงาน (15 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปี ขึ้นไป)
15.28 %	64.95 %	19.77 %
1,020,865 คน	4,339,072 คน	1,320,307 คน

กราฟที่ 3 : แสดงประชากรตามช่วงอายุ ปี 2565

(2) กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่ม กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ดังนี้

- ไทยโคราช

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโคราช เดิมถิ่นนี้ชาวพื้นเมืองเป็นละว้า ชาวไทยได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัย สมัยกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าอู่ทองให้ขุนหลวงพะงั่วยกกองทัพมารบรวมนดินแดนแถบนี้เข้ากับกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าอู่ทองโปรดฯ ให้กองทหารอยุธยาตั้งด่าน อยู่ประจำ และส่งช่างชาวอยุธยาไปก่อสร้างบ้านเรือนและวัดวาอารามเป็นอันมาก ชาวไทยอยุธยาได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและได้อพยพมาอยู่นครราชสีมาอีกกระลอกหนึ่งคือ คราวเสียกรุงครั้งที่ 2 โดยมีชาวไทยชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงใต้อพยพเข้ามาเพิ่มเติมด้วย ชาวไทยกลุ่มนี้และชาวไทยพื้นเมืองเดิม (เข้าใจว่าเป็นชาวสยามลุ่มน้ำมูล (ไท-เสียม) อาจมีเขมรและมอญปนอยู่ด้วย) สืบเชื้อสายเป็นชาวไทยโคราชและรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีสืบทอดกันมา

กลุ่มไทยโคราชเป็นกลุ่มที่แสดงเอกลักษณ์ของเมืองนครราชสีมา เพราะสำเนียงแตกต่างจากกลุ่มอื่น เป็นกลุ่มที่พูดภาษาไทยโคราชซึ่งคล้ายคลึงภาษาไทยกลางแต่สำเนียงเพี้ยน เหน่อ ห้วนสั้น เกิ่นเสียง มีคำไทยลาว (อีสาน) ปะปนบ้างเล็กน้อย ชาวไทยโคราชแต่งกายแบบไทยภาคกลาง รับประทานข้าวเจ้า อาหารทั่วไปคล้ายคลึงภาคกลาง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมคล้ายไทยภาคกลาง ปัจจุบัน กลุ่มไทยโคราชอาศัย

อยู่ในทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ยกเว้นบางอำเภอที่มีชาวไทยลาวมากกว่า (อำเภอบัวใหญ่-ปักธงชัย และสูงเนิน) และยังพบชาวไทยโคราชในบางส่วนของจังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยภูมิ (อำเภอบำเหน็จณรงค์และจัตุรัส) และจังหวัดบุรีรัมย์(อำเภอเมืองบุรีรัมย์ นางรอง และหนองกี่)

- ไทยลาวเวียงจันทน์

กลุ่มไทยลาวเวียงจันทน์ ส่วนใหญ่อพยพเข้ามาอยู่สมัยสงครามปราบปรามเมืองเวียงจันทน์ สมัยธนบุรี มีการกวาดต้อนครอบครัวลาวเข้ามาอยู่ในหัวเมืองชั้นใน และอพยพเข้ามาโดยสมัครใจเพิ่มขึ้นในระยะหลังอยู่ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เป็นส่วนใหญ่ และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด เหมือนกับหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้ใช้ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่เหมือนกันกับชาวไทยลาวโดยทั่วไป แต่ก็จะมีอยู่ที่แตกต่างในเรื่องของภาษาบ้างในแต่ละท้องถิ่น

- ไทยเขมร

กลุ่มไทยเขมร มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี รวมไปถึง ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และ นครราชสีมาบางพื้นที่ มีภาษาพูดและอักษรเป็นของตนเอง ภาษาเขมร ปาดงเหมือนภาษาเขมรในกัมพูชา แต่เสียงเพี้ยนกันอยู่บ้าง มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเป็นของตนเอง เขมรปาดงแต่เดิมนับถือพุทธศาสนานิกายมหายาน ผสมกับศาสนาพราหมณ์ และเทวนิยมดั้งเดิม

- ไทยจีน

กลุ่มไทยเชื้อสายจีน ส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาเก่าตัวเป็นชุมชนขึ้นในจังหวัดเขตตัวเมืองทั้ง 4 จังหวัด เหมือนกันจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย สาเหตุหลัก ๆ มาจากปัญหาการลี้ภัยสงครามที่เกิดขึ้นต่อเนื่องยาวนาน นับตั้งแต่ยุคการปฏิวัติประชาธิปไตยสมัย ดร.ซุนยัต เซ็น การปฏิวัติคอมมิวนิสต์นำโดยเหมา เจ๋อตง และสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพญี่ปุ่นบุกจีน ที่ต่อเนื่องยาวนานถึง 54 ปี ในระหว่าง พ.ศ. 2438 – 2492 ทำให้ประชาชนเดือดร้อนลำเค็ญ โดยเฉพาะช่วง สงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวจีนในจังหวัดแต่จิว มณฑลกว่างตุง ได้อพยพลี้ภัยเข้ามายังเมืองไทยเป็นจำนวนมาก สายหนึ่งมาทางเรือ ขึ้นฝั่งที่เมือง บางกอก อีกสายหนึ่งผ่านเข้ามาทางเวียดนามและลาว

- ไทยแขก

กลุ่มไทยเชื้อสายแขก ส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาเก่าตัวเป็นชุมชนขึ้นในจังหวัดเขตตัวเมืองทั้ง 4 จังหวัด เหมือนกันจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย ประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลัก

- ไทยมอญ

กลุ่มไทยมอญ ชาวมอญอพยพเข้ามาอยู่บริเวณ เมืองนครราชสีมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2318 ในสมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระ เจ้ากรุงธนบุรี พระราชทานครัวมอญที่อพยพเข้ามาสวามิภักดิ์ มีเจ้าพระยามหาโยธา (พญาเจ่ง) ต้นสกุล "คชเสนี" เป็นหัวหน้า แบ่งให้ พระยานครราชสีมา นำขึ้นมาอยู่ที่เมืองนครราชสีมา ตั้งครัวมอญที่ลำ พระเพลิง เขตอำเภอปักธงชัย ที่บ้านพลับพลา อำเภอโชคชัย พระยาศรี ราชรามัญผู้เป็นหัวหน้าพาญาติพี่น้องมาอยู่ในเมืองเป็นสายกองส่วยทอง ตั้งบ้านเรือนเรียกว่าบ้านมอญ เมื่อเกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์ เมื่อปี พ.ศ.2336 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหา โยธา (ทอเรียะ คชเสนี) คุมกองมอญ มาสมทบมาร่วมรบกับกำลังฝ่าย ไทย เมื่อเสร็จศึกแล้วพวกมอญเห็นเมืองปักธงชัยอุดมสมบูรณ์จึงมาตั้ง

ถิ่นฐาน ปัจจุบันชาวมอญในนครราชสีมายังรักษาวัฒนธรรมประเพณี มอญไว้ เช่น ภาษา การไหว้ พิธี การเล่นส่บ้าในเขตบ้านท่าโพธิ์ บ้านสำราญเพลิง ตำบลนกออก อำเภอปักธงชัย ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนทำเครื่องปั้นดินเผา ภาษามอญจะใช้พูดในชาวไทยมอญที่อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป คนรุ่นหลังจากนี้จะพูดภาษาไทยโคราชทั้งสิ้น

- ไทยส่วย

กลุ่มไทยส่วย ส่วย หรือ ข่า เป็นชนพื้นเมืองของหัวเมืองเขมรป่าดง พุฒภาษาตระกูลมอญ - เขมร ได้อยู่ในพื้นที่นี้ก่อนที่คนไทยจะเข้ามาเมื่ออิทธิพลเหนือดินแดนบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลตอนบน ปัจจุบันอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์บางส่วน นอกจากนี้ภาษาส่วย เป็นภาษาของชาวส่วยที่อพยพมาจากจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจุบันมีเฉพาะผู้ที่อายุเกิน 40 ปีขึ้นไปที่ยังคงใช้ภาษาส่วยในกลุ่มของตนเอง

- ไทยญ้อ

กลุ่มไทยญ้อ หรือ เนียะกุล เป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามไหล่เขาหรือเนินเขาเตี้ย ๆ บริเวณด้านในของที่ราบสูงโคราช อาจสืบเชื้อสายมาจากคนในสมัยทวารวดี ภาษาเป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมร ปัจจุบันพูดเฉพาะผู้ที่อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป นอกจากนั้นใช้ภาษาไทยโคราช ปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา พื้นที่อำเภอปักธงชัย อำเภอครบุรี และอำเภอหนองบุญมาก ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ จะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเทพสถิต

- ไทยกูย

กลุ่มไทยกูย (แปลว่า คน) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ “ข่า” อีกกลุ่มหนึ่ง มีรูปร่างลักษณะคล้ายชนเผ่าเขมร ส่วนใหญ่ ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี สุรินทร์ บุรีรัมย์บางส่วน กูยไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทราบเพียงว่า แต่เดิมอยู่ในกัมพูชา นิยมพูดภาษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กูยลาว อยู่ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษตอนบน ซึ่งพูดภาษากูยโดยมีคำภาษาลาวปนอยู่ด้วยบ้างคำ และกูยเขมร อยู่ในเขตจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษตอนล่าง และอุบลราชธานีตอนล่าง ซึ่งพูดภาษากูยโดยมีคำภาษาเขมรปนอยู่ด้วย ชาวไทยกูย อาศัยอยู่หนาแน่นที่สุดที่อำเภอ ศรีขรภูมิ อำเภอท่าบ่อจอมพระ สังขะ บัวเชด ศรีณรงค์ สนม ท่าตูม บางส่วนของอำเภอเมือง เขวาสินรินทร์ และกาบเชิง

- ไทยวน

กลุ่มไทยวน หรือ ไทโยนก เป็นเผ่าไทยในภาคเหนือของไทย ได้อพยพเข้ามาอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา เขตอำเภอสีคิ้วสองทางด้วยกันคือ พวกแรกอพยพจากทางเหนือมาอยู่ที่อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ต่อมาเจ้าเมืองสระบุรีต้องการตั้งกองเลี้ยงโคนมที่เมืองนครจันทัก จึงได้แบ่งครอบครัวชาวไทยวนจากอำเภอเสนาให้ไปอยู่ที่อำเภอสีคิ้ว ส่วนอีกพวกหนึ่งอพยพมาจากเวียงจันทน์ ชาวไทยวนยังรักษาประเพณีและวัฒนธรรมแบบโยนกไว้ได้ดีมาก ภาษาไทยวน ใช้พูดในหมู่ไทยวนด้วยกันเองซึ่งมีอยู่ประมาณ 5,000 คน ในเขตอำเภอสีคิ้ว ในท้องที่ตำบลลาดบัวขาว ตำบลสีคิ้ว และตำบลบ้านหัน

ที่มารูปภาพ : คณะผู้จัดทำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาโทนาฏศิลป์พื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา

3) ด้านการปกครอง เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดฯ ทั้ง 4 จังหวัด ประกอบด้วยข้อมูลรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 8 : แสดงเขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดฯ ทั้ง 4 จังหวัด

จังหวัด	การปกครองส่วนภูมิภาค				การปกครองส่วนท้องถิ่น					
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	รวม
นครราชสีมา	32	289	3,756	186	1	1	4	85	243	4,597
ชัยภูมิ	16	124	1,620	25	1	0	1	35	106	1,928
บุรีรัมย์	23	188	2,549	38	1	0	3	59	146	3,007
สุรินทร์	17	158	2,128	33	1	0	1	27	144	2,509
รวม	88	759	10,053	282	4	1	9	206	639	12,039

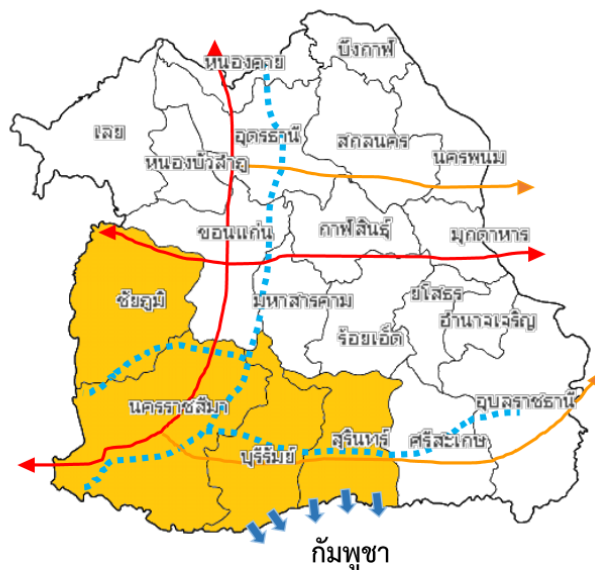
ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

4) จุดผ่านแดน ไทย – กัมพูชา

ตารางที่ 9 : แสดงจุดผ่านแดนไทย – กัมพูชา

จังหวัด	จุดผ่านแดนถาวร	จุดผ่อนปรน	พื้นที่ของไทย	พื้นที่ของกัมพูชา
บุรีรัมย์		✓	จุดผ่อนปรนช่องสายตะกู บ้านสายโท 6 ได้ ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด	บ้านจู้บโก๊ก ตำบลอำปอ อำเภอบัณเตียอำปอ จังหวัดอุดรธานี (ด้านชายแดน)
สุรินทร์	✓		ด่านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา	บ้านโอรส์เมต อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรธานี (ด้านชายแดนสากล)

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

- พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ)
 - เชื่อมเข้าสู่สปป.ลาว เป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ (ไทย-ลาว-เวียดนาม)
- เส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก
 - เชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้และลดความยากจนในพื้นที่ตามแนว
 - เพิ่มขนาดตลาดเศรษฐกิจ เพื่อดึงดูดให้การลงทุนเข้ามาลงทุนมากขึ้น
- ทางรถไฟสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - สนับสนุนการพัฒนาโครงการทางเศรษฐกิจในพื้นที่
 - เป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้าไปยังหนองคายเพื่อส่งข้ามไปยังสปป.ลาว
- ↑ ชายแดนที่ติดกับกัมพูชา
 - เกิดประโยชน์ต่อการค้า การลงทุน ส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของรายได้ในพื้นที่สูงขึ้น

ที่มา: กระทรวงคมนาคม

29

5) โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ

(1) ทางหลวงสายต่างๆ ในกลุ่มจังหวัด : ระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีถนนสายสำคัญหลายสาย มีทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรอง ที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด และภายในจังหวัด ทำให้การคมนาคมขนส่งในกลุ่มจังหวัดมีประสิทธิภาพสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก โดยมีเส้นทางสำคัญดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 หรือ ถนนมิตรภาพ

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24, 201, 202, 205, 206, 207, 218, 219, 224, 225, 226, 304 และ 348

นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดยังมีทางหลวงสายอาเซียนพาดผ่าน ได้แก่

- สาย AH 12 ผ่านสะพานมิตรภาพไทย/ลาว - หนองคาย - อุดรธานี - อนุสาวรีย์ - ขอนแก่น - อ.บ้านไผ่ - อ.พล - จังหวัดนครราชสีมา - อ.สูงเนิน - อ.สีคิ้ว - อ.มวกเหล็ก - จังหวัดสระบุรี - หินกอง - รังสิต - กรุงเทพฯ รวมระยะทาง 511.5 กิโลเมตร

- สาย AH 121 ผ่านมุกดาหาร - อำนาจเจริญ - ยโสธร - อ.สุวรรณภูมิ - อ.พยัคฆภูมิพิสัย - บุรีรัมย์ - อ.นางรอง - อ.สัมปอ - บ.ช่องตะโก รวมระยะทาง 458.5 กิโลเมตร

(2) **ทางรถไฟ** :เส้นทางรถไฟที่ผ่านกลุ่มจังหวัด คือ รถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ (ประกอบด้วย เส้นทาง กรุงเทพฯ – อุบลราชธานี, กรุงเทพฯ – หนองคาย, เส้นทางลำชี – อุบลราชธานี, เส้นทางนครราชสีมา – อุบลราชธานี, เส้นทางกรุงเทพฯ – ศรีสะเกษ)

จังหวัดนครราชสีมา มีเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่าน 2 สาย คือ

- เส้นทางกรุงเทพมหานคร – จังหวัดอุบลราชธานี
- เส้นทางกรุงเทพมหานคร – จังหวัดหนองคาย

รถไฟทั้งสองสายจะแยกกันที่ชุมทางจระจังหวัดนครราชสีมา นอกจากนี้ยังมีรถไฟอีกสายหนึ่งโดยแยกที่ชุมทางแก่งคอย คือ สายอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี – อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจังหวัดนครราชสีมา มีสถานีรถไฟ รวม 38 สถานี และ 2 ชุมทาง รวม 40 สถานี สถานีหลักในการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าคือ สถานี นครราชสีมา และสถานีชุมทางบัวใหญ่

จังหวัดชัยภูมิ มีเส้นทางรถไฟผ่านพื้นที่ทางตอนใต้ของจังหวัดซึ่งเป็นเส้นทางระหว่าง อำเภอแก่งคอยจังหวัดสระบุรี – อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา – อำเภอเทพสถิต – บำเหน็จณรงค์ – จตุรัส จังหวัดชัยภูมิซึ่งมีสถานีรถไฟรวม 6 สถานี มีขบวนรถไฟผ่านสถานีรถไฟอำเภอบำเหน็จณรงค์ และอำเภอจตุรัส

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเส้นทางรถไฟผ่าน คือ เส้นทางกรุงเทพมหานคร – จังหวัดอุบลราชธานี กรุงเทพฯ – สุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ มีเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือผ่านทางตอนบนของจังหวัด โดยมีเส้นทางผ่าน 1 สาย คือ เส้นทางกรุงเทพมหานคร – อุบลราชธานี

(3) ระบบขนส่งทางอากาศ

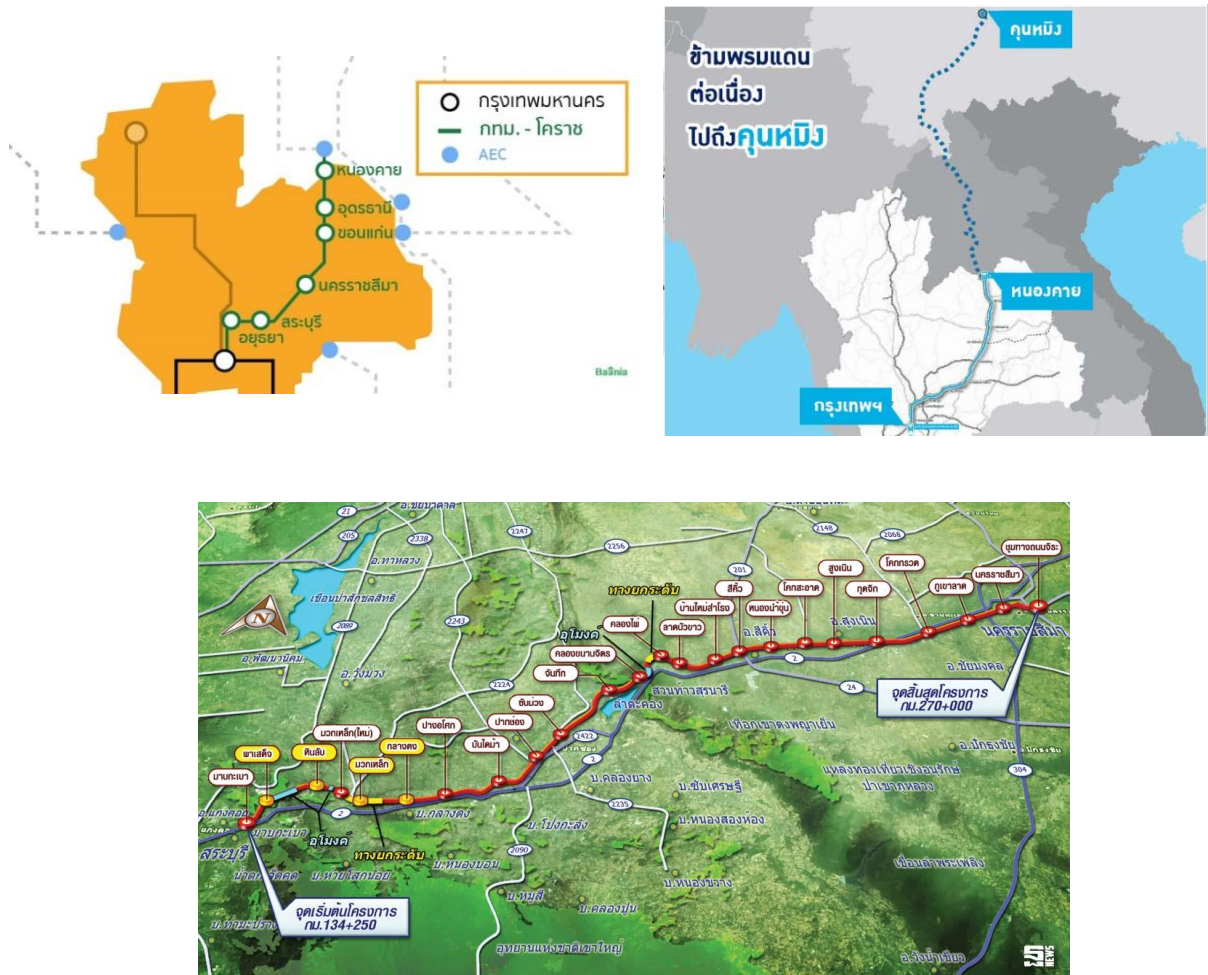
ตารางที่ 10 : ระบบขนส่งทางอากาศ

ท่าอากาศยาน	สายการบิน	เส้นทางการบิน (Route)		เวลาออก	เวลาถึง	อัตราค่าโดยสาร (บาท)
		เริ่มต้น	ปลายทาง			
บุรีรัมย์	 NOK AIR	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	07.25 น.	08.25 น.	1,140 - 3,479
	 NOK AIR	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	08.55 น.	09.55 น.	1,140 - 3,479
บุรีรัมย์	 AirAsia	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	08.00 น.	09.00 น.	1,268 - 3,120
	 AirAsia	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	09.30 น.	10.30 น.	1,268 - 3,120
บุรีรัมย์	 AirAsia	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	13.00 น.	14.00 น.	1,268 - 3,120
	 AirAsia	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	14.25 น.	15.25 น.	1,268 - 3,120
บุรีรัมย์	 NOK AIR	กรุงเทพฯ (DMK)	บุรีรัมย์ (BFV)	13.55 น.	14.55 น.	1,140 - 3,479
	 NOK AIR	บุรีรัมย์ (BFV)	กรุงเทพฯ (DMK)	15.25 น.	16.25 น.	1,140 - 3,479

ที่มา : สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2567

(4) โครงสร้างพื้นฐานที่รัฐบาลให้การสนับสนุน

- รถไฟทางคู่ สายมาบะเบา-ชุมทางถนนจิระ 128 กิโลเมตร
- โครงการรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา หรือรถไฟไทย-จีน ระยะทาง 253 กิโลเมตร
- โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหรือมอเตอร์เวย์สายบางปะอิน – นครราชสีมา

ภาพสายทางการก่อสร้างรถไฟทางคู่ สายมาบะเบา-ชุมทางถนนจิระ

(5) ไฟฟ้า

ข้อมูลปี 2565 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามีจำนวนทั้งสิ้น 2,133,648 ราย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 ที่มีผู้ใช้ไฟฟ้า 2,095,649 ราย ทำให้กระแสไฟฟ้าที่จำหน่ายมากขึ้น เป็นจำนวนทั้งสิ้น 9,482,107,046 กิโลวัตต์/ชั่วโมง โดยจำหน่ายให้กับกิจการขนาดใหญ่มากที่สุด 3,609,550,671 กิโลวัตต์/ชั่วโมง รองลงมาเป็นบ้านอยู่อาศัย กิจการขนาดกลาง กิจการขนาดเล็ก กิจการขนาดกลาง และอื่นๆ ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 11 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 11 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้จ่ายไฟฟ้า

ประเภทอัตราไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1		
	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564	พ.ศ. 2565
ผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	2,049,652	2,095,649	2,133,648
ไฟฟ้าที่จำหน่าย/ใช้ (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)	9,080,825,351	9,427,865,747	9,482,107,046
- บ้านอยู่อาศัย	3,065,983,268	3,196,614,220	3,163,985,118
- กิจกรรมขนาดเล็ก	1,031,017,238	1,055,683,654	1,078,907,806
- กิจกรรมขนาดกลาง	1,329,019,738	1,353,335,068	1,394,885,163
- กิจกรรมขนาดใหญ่	3,438,589,386	3,608,651,037	3,609,550,671
- อื่น ๆ	216,215,721	213,581,768	234,778,288

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนประชากรมากที่สุด จึงมีไฟฟ้าที่จำหน่ายหรือใช้ไปจำนวนมากถึง 6,262,593,842 กิโลวัตต์/ชั่วโมง ปรากฏตามตารางที่ 12 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 12 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้จ่ายไฟฟ้า ประจำปี พ.ศ. 2565 (รายจังหวัด)

ประเภทอัตราไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	926,513	361,916	455,167	390,052
ไฟฟ้าที่จำหน่าย/ใช้ (กิโลวัตต์/ชั่วโมง)	6,262,593,842	903,936,000	1,313,012,561	1,000,107,461
- บ้านอยู่อาศัย	1,600,352,357	434,959,147	621,118,194	507,555,420
- กิจกรรมขนาดเล็ก	542,197,198	151,484,977	208,603,749	176,621,882
- กิจกรรมขนาดกลาง	818,798,871	151,263,898	246,617,921	178,204,473
- กิจกรรมขนาดใหญ่	3,140,135,077	142,815,551	209,116,852	117,483,191
- อื่น ๆ	163,791,764	23,412,398	27,331,631	20,242,495

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(6) ประปา

ข้อมูลปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีกำลังการผลิตน้ำประปาในพื้นที่ทั้งสิ้น 103.3000 ล้านลูกบาศก์เมตร น้อยกว่าปีก่อน ที่มีปริมาณการผลิต 128.5000 ลูกบาศก์เมตร มีปริมาณที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ 89.7000 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 86.83 ของปริมาณน้ำที่ผลิตได้ ทั้งนี้มีจำนวนผู้ใช้ทั้งสิ้น 395,558 ราย ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ปรากฏตามตารางที่ 13 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 13 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้น้ำประปา

รายละเอียด	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1		
	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563	พ.ศ.2564
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	365,130	382,026	395,558
ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	122.7336	128.5000	103.3000
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	87.2213	88.2000	89.7000
เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม./ราย/เดือน)	79.8046	76.6000	75.6000

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นผู้ใช้น้ำมากที่สุด จำนวน 157,657 ราย ทำให้มีปริมาณการผลิตและการจำหน่ายสูง แต่ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยเป็นรายเดือนกลับพบว่า จังหวัดสุรินทร์มีการใช้น้ำมากที่สุดถึง 29.0 ลูกบาศก์เมตร/ราย/เดือน จังหวัดที่ใช้น้ำน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดคือจังหวัดชัยภูมิมีปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ย 19.8 ลูกบาศก์เมตร/ราย/เดือน ปรากฏตามตารางที่ 14 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 14 : แสดงจำนวนและปริมาณการใช้น้ำประปา ประจำปี พ.ศ. 2564 (รายจังหวัด)

รายละเอียด	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	157,657	100,656	73,111	64,134
ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	29.0	29.7	23.6	21
ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	37.4	20.4	16.3	16
เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม./ราย/เดือน)	19.8	16.90	18.6	20.3

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

6) ด้านพลังงาน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีข้อมูลจำนวนแหล่งผลิตไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 144 โรง โดยมีโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์มากที่สุดถึง 57 โรง โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา มีโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ ปรากฏตามตารางที่ 15 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 15 : แสดงแหล่งผลิตไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดฯ

การไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ	4	1	3	0	0
โรงไฟฟ้าก๊าซชีวภาพ	28	21	5	2	0
โรงไฟฟ้าชีวมวล	30	12	5	8	5
โรงไฟฟ้าพลังงานลม	22	14	8	0	0

การไฟฟ้า	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์	57	23	13	11	10
โรงงานไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ	2	2	0	0	0
โรงไฟฟ้าพลังงานขยะ	1	1	0	0	0
รวม	144	74	34	21	15

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2565

น้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายให้ลูกค้าของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด โดยน้ำมันเบนซินมีปริมาณที่มากขึ้นทุกปี ส่วนน้ำมัน ก๊าซปิโตรเลียมเหลว เริ่มมีปริมาณการจำหน่ายลดลง ปรากฏตามตารางที่ 16 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 16 : ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายให้ลูกค้าของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ

หน่วย : พันลิตร

จังหวัด	ประเภท	2564	2565	2566
นครราชสีมา	น้ำมันเบนซิน	881,732.83	1,258,426.12	1,317,888.49
	น้ำมันดีเซล	364,611.49	55,319.88	37,959.77
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	15,526.46	14,075.12	13,465
	น้ำมันเตา	124,093.14	129,518.96	125,831.31
ชัยภูมิ	น้ำมันเบนซิน	58,704.15	59,221.43	63,361.78
	น้ำมันดีเซล	144,187.77	170,372.88	175,045.04
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	22,070.02	21,788.27	0.00
	น้ำมันเตา	202.85	62.64	99
บุรีรัมย์	น้ำมันเบนซิน	110,218.14	106,462.75	113,511.88
	น้ำมันดีเซล	244,983.46	265,255.43	261,099.99
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	32,908.20	34,086.84	38,811.59
	น้ำมันเตา	284.51	656.45	1,900
สุรินทร์	น้ำมันเบนซิน	100,238.84	103,418.36	96,559.52
	น้ำมันดีเซล	366,756.13	347,099.75	348,361.46
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	25,872.96	22,079.79	20,086.41
	น้ำมันเตา	550.56	594.82	861.00
กลุ่มจังหวัด	น้ำมันเบนซิน	1,150,893.97	1,527,528.65	1,591,321.67
	น้ำมันดีเซล	1,120,538.85	838,047.94	822,466.26
	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (พัน กก.)	96,377.64	92,030.02	72,363
	น้ำมันเตา	125,131.06	130,832.86	128,691.31

ที่มา : กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

หมายเหตุ : - กลุ่มน้ำมันเบนซิน ประกอบด้วย น้ำมันเบนซิน ,เบนซิน ออกเทน 91, เบนซิน ออกเทน 95, แก๊สโซฮอล์ 10 ออกเทน 91 , แก๊สโซฮอล์ 10 ออกเทน 95, แก๊สโซฮอล์ 10 ออกเทน 95 พิเศษ, แก๊สโซฮอล์ 20 และแก๊สโซฮอล์ 85

- กลุ่มน้ำมันดีเซล ประกอบด้วย ดีเซลหมุนเร็วธรรมดา , ดีเซลหมุนเร็วธรรมดา ชนิดพิเศษ, ดีเซลหมุนเร็ว ปี 5 , ดีเซลหมุนเร็ว ปี 7 ,ดีเซลหมุนเร็ว ปี 7 (ชนิดพิเศษ) , ดีเซลหมุนเร็ว ปี 7 (ชนิดพิเศษ) ยูโร 5 , ดีเซลหมุนเร็ว ปี 20, น้ำมันดีเซลพื้นฐาน, น้ำมันดีเซลพื้นฐาน (10 PPM), น้ำมันดีเซลพื้นฐาน (50 PPM) น้ำมันดีเซลกำมะถันสูง, น้ำมันดีเซลเขตต่อเนื่อง (น้ำมันเขียว) และ น้ำมันดีเซลหมุนช้า

- กลุ่มก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประกอบด้วย ก๊าซปิโตรเลียมเหลว, บิวเทน และโพรเพน

7) บริการพื้นฐานด้านสังคม

(1) สถานศึกษา : กลุ่มจังหวัดฯ มีโรงเรียนรวม 4,951 แบ่งเป็นประถมศึกษา รวม 2,985 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 263 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวม 1,612 แห่ง ระดับอาชีวศึกษา มีจำนวนสถานศึกษาจำนวน 65 แห่ง และระดับอุดมศึกษา มีจำนวน 26 แห่ง ปรากฏตามตารางที่ 17 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 17 : แสดงจำนวนสถานศึกษาจำแนกตามประเภท ปี พ.ศ. 2565

ด้านการศึกษา	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ประถมศึกษา (แห่ง)	2,985	889	675	876	545
มัธยมศึกษา (แห่ง)	263	50	37	91	85
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (แห่ง)	1,612	408	714	275	215
อาชีวศึกษา (แห่ง)	65	26	18	13	8
อุดมศึกษา (แห่ง)	26	12	2	6	6
รวม	4,951	1,385	1,446	1,261	859

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(2) จำนวนนักเรียน/ครู : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนนักเรียน ประจำปี พ.ศ. 2565 ทั้งหมด 1,114,611 คน และมีจำนวน ครู ทั้งหมด 82,847 คน คิดเป็นจำนวน ครู 1 คน ต่อ นักเรียน 14 คน ปรากฏตามตารางที่ 18 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 18 : ตารางแสดงจำนวนนักเรียนและครู ประจำปี พ.ศ. 2565

ด้านการศึกษา	กลุ่มจังหวัด ฯ		นครราชสีมา		ชัยภูมิ		บุรีรัมย์		สุรินทร์	
	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน
ประถมศึกษา (คน)	32,242	415,464	9,041	99,270	6,795	87,463	10,348	153,538	6,058	75,193
มัธยมศึกษา (คน)	12,629	220,827	4,097	65,587	1,899	31,722	3,054	69,034	3,579	54,484
ประถมศึกษาและ	29,907	309,378	7,836	95,605	8,820	119,185	9,212	42,184	4,039	52,404

ด้าน การศึกษา	กลุ่มจังหวัด ฯ		นครราชสีมา		ชัยภูมิ		บุรีรัมย์		สุรินทร์	
	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน
มัธยมศึกษา (แห่ง)										
อาชีวศึกษา (คน)	3,188	90,472	1,599	36,520	325	14,985	617	20,323	647	18,644
อุดมศึกษา (คน)	4,881	78,470	2,423	49,854	380	3,224	834	14,216	1,244	11,176
รวม	82,847	1,114,611	24,996	346,836	18,219	256,579	24,065	299,295	15,567	211,901

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 19 : แสดงรายชื่อสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จังหวัด	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	วิทยาเขตสถาบันอุดมศึกษา
นครราชสีมา	1.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน 3.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 4.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย 5.วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา 6.วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ 7.วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี 8. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	1.มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 2.วิทยาลัยนครราชสีมา	1. สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า) 2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขา วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
ชัยภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ		1.มหาวิทยาลัยการกีฬา แห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ 2.มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบำเหน็จณรงค์
บุรีรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์		มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขา วิทยบริการเฉลิมพระ เกียรติจังหวัดบุรีรัมย์
สุรินทร์	1.มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 2.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์		มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขา วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และเว็บไซต์สารานุกรมเสรี

(2) **ด้านการบริการสาธารณสุข** : ข้อมูลปี พ.ศ. 2564 การบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่กลุ่มจังหวัด มีจำนวนสถานพยาบาลทั้งสิ้น 2,927 แห่ง จำแนกเป็นโรงพยาบาลของรัฐบาล 92 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน 15 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 953 แห่ง คลินิกรวมทุกประเภท 1,864 แห่ง ด้านบุคลากรทางการแพทย์ รวม 18,011 คน มีแพทย์จำนวน 2,266 คน ทันตแพทย์ 597 คน เภสัชกร 1,075 คน พยาบาลวิชาชีพ 14,024 คน และ พยาบาลเทคนิค 49 คน

ตารางที่ 20 : แสดงการบริหารด้านสาธารณสุข ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ด้านสาธารณสุข	ประเทศ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กลุ่มจังหวัด ฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
แพทย์ (คน)	38,820	7,891	2,266	1,098	277	459	432
ทันตแพทย์ (คน)	8,094	2,106	597	223	114	132	128
เภสัชกร (คน)	16,090	3,669	1,075	480	155	238	202
พยาบาลวิชาชีพ (คน)	184,840	46,297	14,024	6,394	1,996	3,071	2,563
พยาบาลเทคนิค (คน)	4,093	848	49	26	5	10	8
รวม	251,937	60,811	18,011	8,221	2,547	3,910	3,333

ที่มา : ข้อมูลจำนวนสถานพยาบาลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้อมูลบุคลากรทางการแพทย์จากกลุ่มคลังข้อมูลสถิติ กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

รูปภาพ : กลุ่มคลังข้อมูลสถิติ กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(3) **ศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้าน นครชัยบุรินทร์** : เดิมชื่อ “ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด นครชัยบุรินทร์” สร้างขึ้นเพื่อสนองพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในฐานะองค์ประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ที่มีพระปณิธานแน่วแน่ที่จะให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการสถานพักพิงสัตว์ และเป็นแนวทางในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และควบคุมการขยายพันธุ์ของสุนัขจรจัดอย่างยั่งยืน ก่อสร้างบนเนื้อที่ 30 ไร่ บนถนนมิตรภาพ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา รองรับสุนัขได้

ประมาณ 5,000 ตัว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ โดยมีสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์ทิพย์พิมาน ร่วมให้บริการตรวจรักษาและวินิจฉัยโรคสุนัขตลอด 24 ชั่วโมง ภายในศูนย์มีอาคารต่าง ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลสัตว์ทิพย์พิมาน สาขาศูนย์พักพิงสัตว์เลี้ยงไร้บ้านนครชัยบุรีนทร์ อาคารอำนวยการ อาคารเลี้ยงสุนัข อาคารแรกรับ อาคารพักอาศัย รวมถึงอาคารส่วนแสดงสุนัข ร้านจำหน่ายอาหารและของที่ระลึก

(4) จำนวนสุนัขจรจัด : ข้อมูลระหว่างปี 2565 - 2566

ตารางที่ 21 : จำนวนสุนัขจรจัด

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	31,756	32,679	32,716	33,486	33,568
ชัยภูมิ	11,243	11,065	9,781	8,615	8,778
บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	12,106
สุรินทร์	5,095	5,525	7,313	6,206	5,965
กลุ่มจังหวัด	48,094	49,269	49,810	48,307	60,417

ที่มา : องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

หมายเหตุ : จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่มีข้อมูลระหว่างปี 2561 – 2564

(5) จำนวนช้างในกลุ่มจังหวัด : ข้อมูลปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 22 : จำนวนช้าง

ประเภท	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด
ช้างบ้าน	N/A	6	153	280	439
ช้างป่า	N/A	120	127	3	250

ที่มา : สำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัดรวบรวม สำหรับจังหวัดนครราชสีมา มีเฉพาะข้อมูลการปรากฏตัวของช้างและสัตว์ป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่ป่าในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จึงไม่สามารถระบุจำนวนที่ชัดเจนได้

(6) แหล่งนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจ : ข้อมูลปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,152 แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ในหลายๆ พื้นที่ โดยจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 748 แห่ง จังหวัดสุรินทร์มีจำนวน 172 แห่ง จังหวัดชัยภูมิจำนวน 160 แห่ง และจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 72 แห่ง

8) ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ (ป่าไม้ ดิน น้ำ)

(1) ด้านทรัพยากรป่าไม้

ในปี พ.ศ. 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเนื้อที่ป่า 5,276,041.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.79 ของเนื้อที่ทั้งหมดกลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดชัยภูมิมีเนื้อที่ป่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.29 ของเนื้อที่จังหวัด และเป็นร้อยละ 47.37 ของเนื้อที่ป่ากลุ่มจังหวัดฯ เมื่อเทียบกับเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัดฯ กับเนื้อที่ป่าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีจำนวน 15,608,130.07 ไร่ กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 33.80 และเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัดฯ กับเนื้อที่ป่าทั้งประเทศที่มีทั้งสิ้น 101,818,155.76 ไร่ กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 5.81 ปรากฏตามตารางที่ 23 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 23 : ข้อมูลเนื้อที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2566

จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่ป่าต่อเนื้อที่จังหวัด	ร้อยละของเนื้อที่ป่าจังหวัดต่อเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัด
นครราชสีมา	12,808,727.00	2,015,917.81	15.74	38.21
ชัยภูมิ	7,986,429.00	2,499,052.92	31.29	47.37

จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่ป่าต่อเนื้อที่จังหวัด	ร้อยละของเนื้อที่ป่าจังหวัดต่อเนื้อที่ป่าของกลุ่มจังหวัด
บุรีรัมย์	6,451,178.00	549,428.92	8.52	10.41
สุรินทร์	5,077,535.00	211,641.42	4.17	4.01
กลุ่มจังหวัดฯ	32,323,869.00	5,276,041.07	16.32	100.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105,533,963.00	15,608,130.07	14.79	33.80
ประเทศ	320,696,887.00	101,818,155.76	31.75	5.18

ที่มา : สำนักจัดการที่ดิน กรมป่าไม้

(2) ด้านทรัพยากรน้ำ : กลุ่มจังหวัดตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำหลัก 3 ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล และลุ่มน้ำป่าสัก

- **ลุ่มน้ำชี** : มีพื้นที่รับน้ำ 49,477 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 20 ลุ่มน้ำสาขาพื้นที่โครงการที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชีได้แก่พื้นที่เกือบทั้งหมดของจังหวัดชัยภูมิและพื้นที่บางส่วนของจังหวัดนครราชสีมา รวมคิดเป็นร้อยละ 25.8 ของพื้นที่ลุ่มน้ำชีทั้งหมด

- **ลุ่มน้ำมูล** : มีพื้นที่รับน้ำ 69,700 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 31 ลุ่มน้ำสาขาพื้นที่โครงการที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำได้แก่พื้นที่เกือบทั้งหมดของจังหวัดนครราชสีมา และพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ รวมคิดเป็นร้อยละ 54.2 ของพื้นที่ลุ่มน้ำมูลทั้งหมด

- **ลุ่มน้ำป่าสัก** : มีพื้นที่รับน้ำ 6,292 ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น 8 ลุ่มน้ำสาขาพื้นที่โครงการที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำได้แก่พื้นที่บางส่วนของจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดนครราชสีมา รวมคิดเป็นร้อยละ 2.4 ของพื้นที่ทั้งลุ่มน้ำป่าสัก

ตารางที่ 24 : ข้อมูลปริมาณความจุที่เก็บกักน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ

แหล่งเก็บน้ำ	ความจุที่เก็บกักน้ำ (ลบ.ม.)
ลำตะคอง	300,000,000
มูลบน	141,000,000
ลำแซะ	270,000,000
ลำพระเพลิง	105,000,000
ลำปลายมาศ	100,000,000
ลำนางรอง	120,000,000
เขื่อนจุฬาภรณ์	188,000,000
ห้วยกุ่ม	22,000,000
ห้วยปะทาว	44,000,000
ลำเชียงไกร (ตอนล่าง)	27,700,000
บ้านซับกระเจาย	4,300,000

ที่มา : สำนักชลประทานที่ 8 นครราชสีมา

(3) **ทรัพยากรดิน** : ความเหมาะสมของที่ดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ: ชั้นความเหมาะสมของที่ดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ ข้าว พืชไร่ และไม้ผลไม้ยืนต้น สรุปได้ว่ามีชั้นความเหมาะสมของดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจทั้ง 3 กลุ่มในเกณฑ์เหมาะสมปานกลางถึงเหมาะสมดีมาก ดังนี้ (เกณฑ์การประเมินที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน และ FAO) ปรากฏตามตารางที่ 25 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 25 : แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน

ชั้นความเหมาะสมระดับปานกลาง - ดีมาก	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
การปลูกข้าว	20,413.49	39.47
การปลูกพืชไร่	11,191.99	21.64
การปลูกไม้ผล - ไม้ยืนต้น	11,874.68	22.96
รวมพื้นที่	43,480.16	84.07

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

9) ด้านการท่องเที่ยว

(1) **แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัด** : จากลักษณะการจัดหมวดหมู่แหล่งท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สามารถจัดแบ่งสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้ 6 ประเภท ปรากฏตามตารางที่ 26 - 28 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 26 : แสดงแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มจังหวัดฯ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	168	108	29	7	24
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต	55	11	16	6	22
แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะ วัฒนธรรม และแหล่งมรดกประเพณี	97	22	14	30	31
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิชาการ	35	23	3	3	6
แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและความเชื่อ	122	44	43	17	18
แหล่งท่องเที่ยวเชิงสันทนาการ และบันเทิง	55	25	10	9	11
รวม	532	233	115	72	112

ที่มา : จากการรวบรวมของสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 27 : แสดงจำนวนแหล่งท่องเที่ยวของเส้นทางอารยธรรมขอมในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ (รายจังหวัด)

จังหวัด	แหล่งท่องเที่ยวหลักของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทโบราณสถาน (34 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทศิลปวัฒนธรรม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวเสริมของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (44 แห่ง)
นครราชสีมา (35 แห่ง)	1.ปราสาทหินพนมวัน 2.ปราสาทหินพิมาย	1. ปราสาทพะโค 2. กู่พราหมณ์จำศีล 3. ปราสาทนางรำ 4. กุฏิถื่นน้อย 5. แหล่งหินดัดสี่คว 6. ปราสาทโนนกู่ 7. ปราสาทเมืองแขก 8. ปราสาทเมืองเก่า 9. โบราณสถานเมืองเสมา 10. ปราสาทหินบ้านถนนหัก 11. ปราสาทห้วยแคน	1. แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท 2. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย 3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติมหาวิรุฬห์ 4. หมู่บ้านด่านเกวียน	1. อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี 2. อนุสรณ์สถานวีรกรรมบ้านทุ่งสัมฤทธิ์ 3. วัดเขาจันทร์งาม (ภาพเขียนสีโบราณบนเพิงผาหิน) 4. วัดธรรมจักรเสมาราม (พระพุทธรูปปางไสยาสน์) 5. วัดศาลาลอย (อุโบสถศิลปะไทยประยุกต์) 6. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครราชสีมา 7. สวนน้ำบึงตาหลัวเฉลิมพระเกียรติ 8. หมู่บ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านหลุ่งประดู่สามัคคี 9. พิพิธภัณฑ์ไม้กลายเป็นหิน ช้างตึกดำบรรพ์และไดโนเสาร์ 10. ประตูลุมพล 11. วัดบ้านไร่ 12. วัดโนนกุ่ม (วิหารหลวงพ่อโต) 13. ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมปักธงชัย 14. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 15. เขื่อนลำตะคอง 16. โฮมสเตย์บ้านปราสาท 17. สวนสัตว์นครราชสีมา 18. ฟาร์มโชคชัย
ชัยภูมิ (15 แห่ง)	1. ปราสาทกู่	1.บ้านกุดโง้ง 2.เมืองโบราณคอนสวรรค์ 3.กู่บ้านกุดยาง (กู่แดง) 4.พระธาตุหนองสามหมื่น		1.อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาแล 2.ศาลเจ้าพ่อพระยาภักดีชุมพล 3.ทุ่งดอกกระเจียว 4.อุทยานแห่งชาติไทรทอง 5.อุทยานแห่งชาติน้ำตกตาดโตน 6.อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม 7.อุทยานแห่งชาติภูแลนคา 8.มอหินขาว

จังหวัด	แหล่งท่องเที่ยวหลักของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทโบราณสถาน (34 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวรองของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอมประเภทศิลปวัฒนธรรม (8 แห่ง)	แหล่งท่องเที่ยวเสริมของเส้นทางท่องเที่ยวอารยธรรมขอม (44 แห่ง)
				9.ศูนย์ส่งเสริมผ้าไหมจังหวัดชัยภูมิ (บ้านเขว้า) 10.เขื่อนจุฬาภรณ์
บุรีรัมย์ (22 แห่ง)	1. ปราสาทพนมรุ้ง 2. ปราสาทเมืองต่ำ	1. ภูพระอังคาร 2. ปราสาทหนองหงส์ 3. เตาสวาย 4. เตานายเจียน 5. แหล่งตัดหินบ้านกรวด 6. ปราสาทกุฎี 7. ปราสาทกุ้งสวนแดง 8. ภูผากุฎีบ้านโคกเมือง 9. ภูผากุฎีบ้านบัวลาย 10. ปราสาทบ้านบุ 11. เมืองฝ้าย	1. ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้	1. พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 2. พิพิธภัณฑ์ยุคก่อนประวัติศาสตร์วัดบ้านพระสวาย 3. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ 4. วนอุทยานเขากระโดง 5. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด 6. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ 7. ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าไหมบ้านนาโพธิ์ 8. เขื่อนลำนางรอง
สุรินทร์ (22 แห่ง)	1. ปราสาทตาเมือนธม 2. ปราสาทศรีขรภูมิ 3. ปราสาทภูมิโปน	1. ปราสาทเมืองที 2. ปราสาทจอมพระ 3. ปราสาทตามอญ 4. ปราสาทบ้านพลวง 5. ปราสาทบ้านไพร 6. ปราสาทตาเมือนโต้ง 7. ปราสาทตาเมือนโต้ง 8. ปราสาทยายเหงา	1. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุรินทร์ 2. หมู่บ้านหัตถกรรมเครื่องเงินเขวาสินรินทร์ 3. หมู่บ้านวัฒนธรรมดงมัน	1. อนุสาวรีย์พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (เซี่ยง汛) 2. ห้างภาพเมืองสุรินทร์ 3. วัดบูรพาราม(หลวงพ่อบุญชู) 4. วนอุทยานพนมสวาย 5. วนอุทยานป่าสนหนองคู 6. หมู่บ้านช้าง (บ้านตากกลาง) 7. กลุ่มหัตถกรรมบ้านโชค 8. ตลาดการค้าช่องจอม

ที่มา : รายงานผลการศึกษาโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวเส้นทางอารยธรรมขอม

ตารางที่ 28 : ข้อมูลงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด หรืองานที่มีส่วนสำคัญ
ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
มกราคม	1. การแสดงมินิไลท์ แอนด์ ซาวด์ พิมาย 2. เกษตรสุนารี 3. งานฉลองอนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาแล 4. งานรับอรุณเบิกฟ้าวันปีใหม่ ณ พนมรุ้ง 5. งานวันหัวผักกาด ข้าวหอมมะลิ หนึ่งไร่ไทย 6. งานศรีอโรคยาศาลตำนานปราสาทจอมพระ สุรินทร์	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์
กุมภาพันธ์	7. งานตรุษจีนนครราชสีมา 8. งานเบญจมาศบานในม่านหมอก 9. ประเพณีบูชาพระนอนพันปีวัดอีสาน 10. ฉลองตรุษจีนชัยภูมิ 11. งานมนัสการพระเจ้าใหญ่ที่วัดหงษ์ 12. งานมนัสการรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง 13. งานประเพณีเรือมมะม่วง (จอมพระ) 14. งานวัฒนธรรมกวย (สำโรงทาบ) 15. งานประเพณีวันพระคุณรำลึก พระยาสังฆะบุรี ศรีนครอัจจะ บุชาศาลหลักเมืองและพิธีพระคุณข้าวชาวสังขะ 16. งานเทศกาลสนมเมืองดอกจานประสานใจไหว้ปู่ตา 17. งานจดทะเบียนสมรสบนหลังช้าง (พิธีแต่งงานแบบชาวกวยหรือขัตเต) 18. งานตรุษจีนไหว้เจ้า ไชน่าทาวน์สำโรงทาบ	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
มีนาคม	19. ฉลองวันแห่งชัยชนะของท้าวสุรนารี 20. งานประเพณีกินข้าวคั่วของดีเมืองสูงเนิน 21. งานบุญเดือนสี่ งานบุญผะเหวด (พระเวส) 22. ประเพณีนุ่งผ้าไหม ใส่ประเก้อม เรือกันตรึม (เขวาสินรินทร์) 23. งานวันช้างไทย 24. งานแสดงแสง สีเสียงปราสาทมิชัย 25. งานสมโภชหลักเมืองเสริมรุ่งเรืองท่าบุญ อำเภอสครินทร์	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
เมษายน	26. แห่พระคันธารราษฎร์ลอดซุ้มประตูชุมพล 27. งานประเพณีสงกรานต์ 28. ประเพณีรำผีฟ้า 29. งานประเพณีสงกรานต์ 30. งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
	31. งานเครื่องเคลือบพันปีประเพณีบ้านกรวด 32. งานวันสงกรานต์ 33. งานประเพณีขึ้นเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ 34. ประเพณีสงกรานต์เขมรก่อเจดีย์ทรายวัดจุมพลสุทธาวาส 35. ประเพณีแห่ช้างบวชนาค 36. งานวันที่ระลึกพระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวางและวันทำบุญเพื่อแผ่นดินไทย 37. ประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆังพันใบ กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ (เมือง) 38. งานเยี่ยมเยียน ตาเมื่อน เดือนเมษา(พนมดงรัก) 39. งานประเพณีสืบสานตำนานปราสาทภูมิโปน (ตำนานเนียง ด้อฮู ทม)	จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
พฤษภาคม	40. บุญเดือนหกศาลเจ้าพ่อพญาแล 41. งานบุญบั้งไฟ 42. ประเพณีแห่नाคโหด 43. งานประเพณีบุญบั้งไฟและงานปราสาททุ่งสวนแตง 44. งานบุญบั้งไฟอำเภอแคนดง 45. งานสืบสานประเพณีของดีโนนสุวรรณ 46. ประเพณีบุญ บั้งไฟ (จอมพระ, รัตนบุรี, สนม) 47. ประเพณีแห่ช้างบวชนาค (ท่าตูม) 48. ประเพณีสู้ขวัญควาย (เขาปลิงกไบ) ปราสาท 49. งานบุญ บั้งไฟ “สืบสานตำนานพ่อขุนอดุม” และ งานบุญ บั้งไฟ “สืบสานตำบลบัวโคก” อ.ท่าตูม 50. งานสืบสานประเพณีวิถีชีวิต คนโนนนารายณ์	จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
มิถุนายน	51. ท่องเที่ยวดอกกระเจียว	จังหวัดชัยภูมิ
กรกฎาคม	52. งานประเพณีแห่เทียนพรรษาโคราช 53. งานประเพณีแห่เทียนพิมาย 54. งานน้อยหน้าและของดีเมืองปากช่อง 55. งานประเพณีแห่เทียนพิมาย 56. ท่องเที่ยวดอกกระเจียว 57. งานแห่เทียนเข้าพรรษาชัยภูมิ 58. ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอำเภอมืองฯ 59. ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอำเภอนางรอง 60. ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอำเภอประโคนชัย	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
	61. มหกรรมแห่เทียนพรรษาและตักบาตรบนหลังช้างจังหวัดสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
สิงหาคม	62. ท่องเที่ยวดอกกระเจียว	จังหวัดชัยภูมิ
กันยายน	63. งานประเพณีสืบสานตำนานกวนข้าวทิพย์และประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ	จังหวัดบุรีรัมย์
	64. งานประเพณีแซนโหม้นตาบุงชาบรรพบุรุษ	จังหวัดสุรินทร์
	65. มหกรรมไหมสุรินทร์สุดยอดไหมโลก	จังหวัดสุรินทร์
ตุลาคม	66. แห่กระฐูป	จังหวัดชัยภูมิ
พฤศจิกายน	67. เทศกาลเที่ยวพิมาย และ แข่งขันเรือยาวประเพณีชิงถ้วยพระราชทานฯ	จังหวัดนครราชสีมา
	68. งานประเพณีลอยกระทง พระประทับที่ปพระราชทานฯ	จังหวัดนครราชสีมา
	69. งานเทศกาลอาหารย่างโคราช	จังหวัดนครราชสีมา
	70. งานเกษตรแฟร์ปากช่อง	จังหวัดนครราชสีมา
	71. ตีคลีไฟ	จังหวัดชัยภูมิ
	72. งานประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน	จังหวัดบุรีรัมย์
	73. งานมหกรรมมวยไทย เทศกาลกินไก่ ไหว้เจ้าพ่อขุนศรี	จังหวัดบุรีรัมย์
	74. งานต้อนรับ เลี้ยงอาหารช้าง และการแสดงช้าง	จังหวัดสุรินทร์
	75. งานสืบสานตำนานพันปีปราสาทศีขรภูมิ	จังหวัดสุรินทร์
	76. งานประเพณีลอยกระทง	จังหวัดสุรินทร์
ธันวาคม	77. งานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
	78. งานประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน อำเภอนาทม	จังหวัดสุรินทร์
	79. งานวันผ้าไหมและของดีเมืองปักธงชัย	จังหวัดนครราชสีมา
	80. งานปากช่องควาบอยเฟสตีวัล	จังหวัดนครราชสีมา
	81. เทศกาลดนตรี BiG Mountain Music Festival	จังหวัดนครราชสีมา
	82. หนาวนี้ที่คอนสาร	จังหวัดชัยภูมิ
	83. count downที่มอหินขาว	จังหวัดชัยภูมิ
	84. งานกาชาดและไหมจังหวัดบุรีรัมย์	จังหวัดบุรีรัมย์
	85. งานประกวดดนตรี "เทิดไท้คีตะราชัน"	จังหวัดบุรีรัมย์
	86. งานมหกรรมว่าวอีสาน (นอนดูดาว ชมว่าวกลางคืน)	จังหวัดบุรีรัมย์
	87. งาน หว่านวันแม่ เกี่ยววันพ่อ	จังหวัดบุรีรัมย์
	88. งานเทศกาลข้าวมะลิหอม ปลาจ่อมกุ่ม ชมทุ่งนกประโคนชัย	จังหวัดบุรีรัมย์
	89. งานสมโภชศาลเจ้าพ่อปู่อุปฮาดและเจ้าพ่ออุดมเดช	จังหวัดบุรีรัมย์
	90. งานกาชาดอำเภอลำปลายมาศ	จังหวัดบุรีรัมย์
	91. งานกาชาดอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์	จังหวัดบุรีรัมย์
	92. งานสมโภชศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จังหวัดสุรินทร์	จังหวัดสุรินทร์
		จังหวัดสุรินทร์

เดือน	เทศกาล	จังหวัด
	93. งานเทศกาลปลาไหล ข้าวใหม่หอมมะลิและงานกาชาด อำเภอชุมพลบุรี	

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(2) **พื้นที่มรดกยูเนสโก** ได้แก่ 1. มรดกโลกทางธรรมชาติ “ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่” 2. พื้นที่สงวนชีวมณฑลโลก “สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช” 3. อุทยานธรณีโลก “โคราชจีโอพาร์ค”

และที่กำลังอยู่ในการพิจารณา ได้แก่ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว(ทุ่งกะมัง) อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำและปราสาทปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์

(3) อาหารพื้นบ้าน ที่มา : ททท.สำนักงานนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา

หมี่โคราช เมนูเด็ดที่แทบจะทุกร้านอาหารอีสานในโคราช จะต้องมีเมนูนี้ รวมถึงงานบุญต่างๆ ทั้งงานบวช งานแต่งงาน และงานเฉลิมฉลองทั้งหลาย โดยหมี่โคราช จะผลิตในหมู่บ้าน ทั่วๆ ไป แต่แหล่งผลิตที่สำคัญ ทำเป็นอาชีพ ได้แก่ หมี่พิมาย ,หมี่กระโทก ,หมี่ตะคุ ,หมี่กุดจิก , หมี่จักราช การทำเส้นหมี่ ได้ถ่ายทอดสืบต่อกันมา เป็นภูมิปัญญาของคนโคราช ในการพลิกแพลงอาหารจากแป้งได้เป็นอย่างดี

ขนมจีนโคราช โด่งดังสุดต้องยกให้ “บ้านประโดก”ซึ่งผู้คนย่านนี้มีอาชีพทำขนมจีนมาตั้งแต่โบราณ จุดเด่นคือเส้นเหนียว นุ่ม และสีขาวไม่มีกลิ่น พร้อมน้ำยารสเด็ด โดยเฉพาะกะทิแกงไก่ ใส่เลือดไก่เป็นก้อนโต ๆ พร้อมทั้งเครื่องในไก่ที่มีกลิ่น ตับ ผูกกับไส้ไก่เป็นพวง

ส้มตำโคราช เป็นการตำผสมระหว่างตำไทยและตำลาว คือรสชาติจะเปรี้ยว หวาน เค็ม จากน้ำปลาร้า เผ็ดเล็กน้อยทุกร้านอาหารอีสานในโคราช จะต้องมีเมนูนี้ ทานคู่กันกับหมี่โคราช หรือไก่ย่าง

ไก่ย่างท่าช้าง ในสมัยก่อน จะขายอยู่ริมทางรถไฟหน้าสถานีท่าช้าง ไม่มีขายที่อื่น ใครอยากกินต้องนั่งรถไฟไป จุดเด่นคือจะใส่เครื่องเทศจีน จำพวกเครื่องพะโล้และผงผสมเครื่องยาจีน ทำให้มีกลิ่นอายแตกต่างไปจากไก่ย่างอีสานทั่ว ๆ ไป ปัจจุบัน ไก่ย่างท่าช้าง ต้นตำรับ ตั้งอยู่เอียงๆ กับที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปากทางเข้าตลาดท่าช้าง หรือสถานีรถไฟท่าช้าง นั่นเอง

ข้าวผะ เมนูโบราณ สดุดอาหารพื้นเมือง ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวโคราช ลักษณะคล้ายข้าวต้มเป็นภูมิปัญญาของผู้เฒ่าผู้แก่ชาวโคราชในสมัยก่อนที่ต้องการจะสอนให้ลูกหลานกินผักเป็นในข้าวผะจะใส่ ผักหลายๆ ชนิด เช่น ฟักทองอ่อน ดอกฟักทอง เห็ด บวบ ตำลึง ข้าวโพดอ่อน ใบแมงลัก โดยกรรมวิธีการปรุงข้าวผะนั้นก็มีด้วยกันหลากหลายสูตรตามแต่ละท้องที่ โดยบางสูตรอาจจะมีการใส่น้ำปลาร้า บางสูตรจะมีการใส่น้ำกะทิ เป็นต้น

จังหวัดชัยภูมิ

หม่ำ มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เล่าว่า มีพรานป่าคนหนึ่งได้คิดหาวิธีถนอมอาหารมาฝากลูก-เมียที่บ้านพอกลับถึงบ้าน แกะชิมปรากฏว่ามีรสชาติอร่อย หม่ำ จึงหลามาเป็นอาหารพื้นเมืองชัยภูมิที่มีชื่อเสียงโด่งดัง โดยในปัจจุบันนิยมทำจากเนื้อวัว หรือเนื้อหมู ผสมกับตับ กระเทียม เกลือ บดให้ละเอียดบรรจุไว้ในกระเพาะสัตว์ เก็บได้นานถึง 3 เดือน รสออกเปรี้ยว นิดๆ นำมาทอด ย่าง หั่นเป็นท่อนๆ ทานกับข้าวหรือทานเล่นเป็นของว่าง

จังหวัดบุรีรัมย์

ยำแตร้อยปรี – ยำกุ้งจ่อมรสเด็ด ยำแตร้อยปรี หรือ ยำกุ้งจ่อม “กุ้งจ่อม” เป็นอาหารท้องถิ่นขึ้นชื่อของ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเฉพาะกุ้งจ่อม อำเภอประโคนชัย นั้น ได้ชื่อว่าเป็นสุดยอดแห่งกุ้งจ่อมที่ผู้นิยมกุ้ง

จ่อมยอรับในรสชาติมาช้านาน สำหรับ กุ้งจ่อม ปลาจ่อม เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านในการถนอมอาหารของคนไทย นับจากอดีตถึงปัจจุบัน “จ่อม” เป็นภาษาอีสานที่หมายถึงการหมักดอง ในอดีตชาวประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จะทำ “ปลาจ่อม” จากปลาตัวเล็กตัวน้อยที่มีมากในช่วงฤดูน้ำหลาก ซึ่งเพียงนำปลามาจ่อมก็สามารถเก็บไว้กินได้ ทั้งปี โดยปลาจ่อมจะต่างจากปลาร้าตรงที่ ปลาร้าใช้ระยะเวลาในการหมักนานกว่าปลาจ่อม นอกจากการทำปลาจ่อมแล้ว ชาวประโคนชัยยังนำกุ้งฝอยที่สามารถหาได้ง่ายตามแหล่งน้ำทั่วไป มาหมักทำเป็นกุ้งจ่อม และสืบสานเป็นภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดสุรินทร์

แกงกล้วยไก่บ้าน แกงกล้วยเป็นแกงพื้นบ้านของชาวเขมร และกวย(ส่วย) เรียกว่า ซันลอร์เจ็กจ์ แปลว่า แกงกล้วย เป็นอาหารพื้นเมืองของชาวกวย (ส่วย) และชาวเขมร นอกจากเป็นอาหารเขมรแล้วยังแพร่หลายอยู่ในหมู่ชาวกวยในเมืองไทยในบริเวณอีสานใต้ เช่นที่จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ โดยเฉพาะที่ อำเภอพลับพลาชัย

สลอตราว หรือแกงเผือก เป็นอาหารที่มีรสจัด นิยมใส่ปลาเป็นส่วนประกอบ อาจใช้รับประทานเปล่า ๆ คล้ายกวยเตี้ยวกก็ได้ ชาวเขมรและชาวกวย ที่มีฐานะ นิยมปรุงให้จัดเพื่อรับประทานเปล่า ๆ เผือกเป็นอาหารที่มีคาร์โบไฮเดรตสูง รับประทานแทนข้าวได้ ปลาเป็นอาหารที่มีโปรตีนสูง

หมาน้อย เป็นอาหารพื้นบ้านทางภาคอีสาน แลภาคเหนือตอนบนเรียก “แอ่งแต๊ะ” วัตถุดิบที่ใช้ คือ ใบหมาน้อย หรือใบแอ่งแต๊ะ มีคุณสมบัติการเปลี่ยนรูปจากของเหลวเป็นวุ้นแต่ไม่ถึงกับแข็งเหมือนวุ้นทั่วไป แต่จะเป็นวุ้นแบบตึงตึงไปมาเมื่อใช้ช้อนตักลงไปทีหมาน้อย หมาน้อย เป็นพืชที่จัดอยู่ในประเภทสมุนไพร ชนิดยาเย็น ช่วยดับกระหายได้เป็นอย่างดี

อังกาบบอบ หรือ ก้องแกบบอบ บ้างเรียก กบยัดไส้ หรือ กบยัดอ้ว เป็นอาหารที่ทำจากกบย่างยัดไส้ด้วยสมุนไพร นิยมรับประทานในช่วงวันสารทเขมร หรือที่เรียกว่าแซนโฎนตา โดยเป็นอาหารพื้นบ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างหรืออีสานใต้ของประเทศไทย และยังพบในสำหรับอาหารชาวเขมรในประเทศกัมพูชา เรียก ก้องแกบบก

อันซอมโดง หรือ อันซอมสเล็กโดง หรือ ข้าวต้มใบมะพร้าว เป็นขนมที่มีหลายชื่อ ขนมของชนพื้นเมืองเขมรในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งทำจากข้าวเหนียวผสมเนื้อมะพร้าว กล้วยน้ำว้า น้ำตาล แล้วห่อด้วยใบมะพร้าวให้มีลักษณะเป็นท่อนยาว มัดด้วยเชือกแล้ว นำไปต้มให้สุก เรียกอีกอย่างว่า ข้าวต้มใบมะพร้าว

ละแวกะตาม เป็นภาษาเขมรสุรินทร์ ซึ่งหมายถึง แกงคั่วปู หรือ หลนปูนา เป็นอาหารเลิศรสที่หากินได้เฉพาะหน้าแล้งระหว่างฤดูเกี่ยวข้าวจนถึงเดือนเมษายนเท่านั้น นั่นก็เพราะว่าปูนาในหน้าแล้งจะมีมันค่อนข้างมาก จำได้ว่าสมัยก่อนพอถึงฤดูเกี่ยวข้าว ผู้เขียนจะต้องตามพ่อแม่ไปเกี่ยวข้าว และนอนเฝ้าลานที่นา ตกดอนเย็นๆจะออกหาปูปูนา มาทำกับข้าว ซึ่งเมนูที่ถือได้ว่าเลิศรส และเชื่อว่าเป็นที่จดจำของคนที่ยุคนั้นคงไม่พ้น ละแวกะตาม

(4) เขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืด ที่ประกาศโดย สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานภาครัฐที่รณรงค์ให้ประชาชนใช้แสงสว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดและส่งผลเสียน้อยที่สุด เพื่ออนุรักษ์ท้องฟ้ายามค่ำคืนภายใต้ชื่อแคมเปญ “Dark Sky in Thailand” หรือใช้ชื่อภาษาไทยว่า “เขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืดในประเทศไทย” โดยมีเงื่อนไขว่าสถานที่นั้นต้องสามารถสังเกตเห็นดวงดาวในเวลากลางคืนได้อย่างชัดเจน อาจเป็นอุทยานแห่งชาติ พื้นที่ชุมชนหรือพื้นที่ส่วนตัว ตัวอย่างเช่น “เขตสงวนท้องฟ้ามืดอาโอรากิ แมคเคนซี” ประเทศนิวซีแลนด์ เขตสงวนท้องฟ้ามืดที่ประสบความสำเร็จ สามารถจัดบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมดูดาว/ถ่ายภาพในเวลากลางคืน

ห้องพัก โรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เทศกาลชมดาว และการบรรยายพิเศษ ทำให้เกิดการจ้างงาน และเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างมาก โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามืด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม จังหวัดชัยภูมิ อุทยานแห่งชาติภูแล่นคา จังหวัดชัยภูมิ ไร่่องุ่นไวน์กราน-มอนเต้ จังหวัดนครราชสีมา หอดูดาวเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา โรงแรมเรนทรี เรซิเดนซ์ เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ไร่่องุ่นไวน์ อัลซิดินี จังหวัดนครราชสีมา โรงแรม เดอะเปียโน รีสอร์ท เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

(5) สินค้า GI สินค้าที่ระลึกเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว : กาแฟดมะไฟ กาแฟวังน้ำเขียว ไวน์เขาใหญ่ ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์ มะขามเทศเพชรโนนไทย ทุเรียนปากช่องเขาใหญ่ เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน ผ้าไหมปักธงชัย เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน ผ้าไหมคิมมะอุบลลาย ส้มโอบ้านแท่น ชัยภูมิ กล้วยหอมทองหนองบัวแดง ชัยภูมิ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองบ้านโหล่น จังหวัดชัยภูมิ ข้าวหอมมะลิดินภูเขาไฟบุรีรัมย์ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา(เชิงเปรียบเทียบ) : ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.2 ภาวะเศรษฐกิจ

1.2.1 สรุปภาวะเศรษฐกิจไทย ประจำเดือนเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย วิเคราะห์ ไว้ว่า

เศรษฐกิจไทยอยู่ในทิศทางขยายตัว โดยชะลอตัวลงบ้างหลังจากเร่งไปในเดือนก่อน ทั้งการส่งออกสินค้า การผลิตภาคอุตสาหกรรม และการลงทุนภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง และการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนเล็กน้อย ด้านการใช้จ่ายภาครัฐกลับมาขยายตัวสูงทั้งรายจ่ายประจำและลงทุนภายหลัง พ.ร.บ. งบประมาณปี 2567 มีผลบังคับใช้ประกอบกับรายจ่ายลงทุนในโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานของรัฐวิสาหกิจขยายตัว

เสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเพิ่มขึ้นในหมวดพลังงานและหมวดอาหารสด จากผลของฐานค่าไฟฟ้าในปีก่อนที่ต่ำจากมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ และราคาน้ำมันดีเซลที่เพิ่มขึ้นตามการทยอยลดมาตรการของภาครัฐ ประกอบกับราคาเนื้อสัตว์และผักเพิ่มขึ้นตามผลผลิตที่ออกสู่ตลาดน้อยลงขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเดือนก่อน สำหรับดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลจากดุลการค้าเป็นสำคัญ ขณะที่ดุลบริการ รายได้ และเงินโอนขาดดุล ด้านตลาดแรงงานปรับตัวดีขึ้นจากเดือนก่อนทั้งในภาคบริการและการผลิต **ภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2566**

เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หดตัวจากปีก่อน ตามการบริโภคที่หดตัว จากรายได้ที่ลดลงทั้งในและนอกภาคเกษตรรวมถึงผลของมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายของภาครัฐที่น้อยกว่าปีก่อน และค่าครองชีพที่อยู่ในระดับสูงยังกดดันการบริโภคโดยรวม ด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกหดตัว ตามความต้องการของประเทศคู่ค้าที่ชะลอตัว อย่างไรก็ตาม ภาคการบริการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวเป็นแรงส่งสำคัญ ในการพยุงเศรษฐกิจอีสาน แม้ยังมีสัดส่วนน้อย

การอุปโภคบริโภค กลับมาหดตัว ตามการใช้จ่ายในหมวดยานยนต์ โดยเฉพาะรถกระบะที่หดตัวสูงจากรายได้ที่ลดลงและความระมัดระวังในการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงิน สินค้าอุปโภคบริโภคและกึ่งคงทนหดตัว จากผลของมาตรการภาครัฐที่น้อยกว่าปีก่อน และค่าครองชีพที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่สินค้าบริการขยายตัวตามการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่และกระจายตัวมากขึ้น

การลงทุนภาคเอกชน หดตัวต่อเนื่อง ตามการลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่หดตัวจากการนำเข้าสินค้าทุนประเภทอะไหล่เครื่องจักร สอดคล้องกับภาคการผลิตเพื่อการส่งออกที่หดตัวตามเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า รวมถึงยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ที่กลับมาหดตัวสูงหลังจากเร่งในช่วงเกิดโควิด-19

การค้าผ่านด่านศุลกากร กลับมาขยายตัว ตามการเปิดประเทศของจีนเป็นสำคัญ หลังผ่อนคลายมาตรการ Zero-Covid ที่เข้มงวดในปีก่อนส่งผลให้การส่งออก ขยายตัว ตามสินค้าทุเรียนสด และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ การนำเข้า ขยายตัว ตามสินค้าหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องจักร และอุปกรณ์

รายได้เกษตรกร กลับมาหดตัว จากผลผลิตมันสำปะหลังที่หดตัวหลังได้รับผลกระทบจากโรคใบด่างและอ้อยที่หดตัวตามผลผลิตที่ลดลงในช่วงต้นปี ตามการใส่ปุ๋ยที่ลดลงเนื่องจากราคาปุ๋ยแพงและการเปิดหีบล่าช้าในช่วงปลายปี ขณะที่ด้านราคาทรงตัว

ภาคอุตสาหกรรม กลับมาหดตัว ตามการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ จากความต้องการของประเทศคู่ค้าที่ชะลอตัว น้ำตาลทรายดิบและแป้งมันสำปะหลังหดตัวตามผลผลิตที่ลดลง ขณะที่การผลิตยางพาราแปรรูปขยายตัวตามคำสั่งซื้อ

การท่องเที่ยว ขยายตัวต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยวที่มีทั้งขนาดใหญ่ และจำนวนวันจัดงานมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เยี่ยมเยือนทั้งคนไทยและต่างชาติเพิ่มขึ้น รวมทั้งอัตราการเข้าพักแรม สูงกว่าปีก่อน และเป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงกว่าช่วงก่อนโควิด-19 แล้ว

อัตราเงินเฟ้อ ลดลง ตามราคาพลังงาน น้ำมันเชื้อเพลิง 91.95 ดีเซล ค่าไฟฟ้า และอาหารสด เนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และไข่

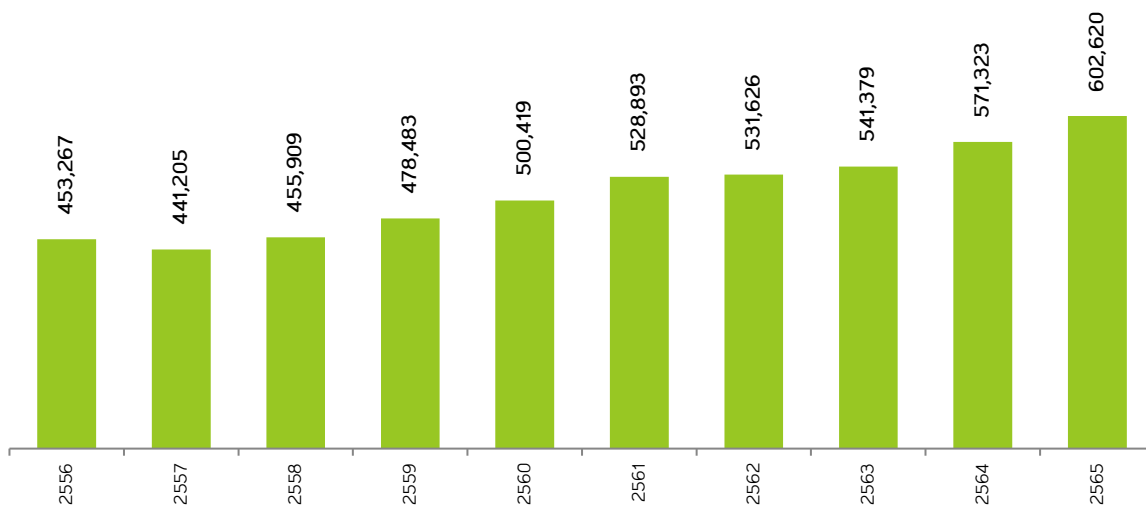
การจ้างงาน ปรับดีขึ้น ตามจำนวนผู้ประกันตามมาตรา 33 ที่ปรับเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับจำนวน ผู้ขอรับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานใหม่ตามมาตรา 38 ที่ลดลง

แนวโน้มเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เศรษฐกิจปี 2567 คาดว่า ขยายตัวเล็กน้อยจากปีก่อน ตามการอุปโภคบริโภคที่ทยอยฟื้นตัว จากการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น และความเชื่อมั่น ผู้บริโภคที่ปรับดีขึ้น แต่ค่าครองชีพและภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงยังคงกดดันกำลังซื้อโดยรวม ประกอบ กับรายได้เกษตรกรมีแนวโน้มหดตัวตามการชะลอตัวของราคาเป็นสำคัญ

1.2.2 ภาพรวมเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(1) **ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (GROSS PROVINCIAL CLUSTER PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES)** ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2566 หรือ 10 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ณ ประจำปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 602,620 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีมูลค่า 571,323 ล้านบาท อยู่จำนวน 31,297 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.48 และเป็น อันดับที่ 6 จาก 18 กลุ่มจังหวัด ตามกราฟที่ 4 และตารางที่ 29 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 4 : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ณ ราคาประจำปี

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 29 : ข้อมูล มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ทั้ง 18 กลุ่มจังหวัด
ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2565

ที่	จังหวัด/กลุ่มจังหวัด (เรียงจากมากไปน้อย)	ผลิตภัณฑ์มวลรวม(ล้านบาท)	
		ปี 2564	ปี 2565
1	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 (ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา)	2,372,526	2,698,343
2	ภาคกลางปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ)	1,782,651	1,909,119
3	ภาคกลางตอนบน (ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง)	883,991	901,679
4	ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา)	779,872	817,886
5	ภาคกลางตอนล่าง 2 (ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร)	618,262	650,874
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)	571,323	602,620
7	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว)	573,892	583,361
8	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด)	423,749	433,722
9	ภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล)	351,537	428,359
10	ภาคกลางตอนล่าง 1 (กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี)	379,284	425,350
11	ภาคเหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน)	413,133	425,183
12	ภาคเหนือตอนล่าง 1 (ตาก พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์)	336,140	348,633
13	ภาคเหนือตอนล่าง 2 (กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี)	298,165	329,043
14	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (บึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี)	275,017	292,481
15	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี)	269,003	276,923
16	ภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย น่าน พะเยา แพร่)	204,051	212,954
17	ภาคใต้ชายแดน (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา)	148,310	144,922
18	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (นครพนม มุกดาหาร สกลนคร)	142,231	149,647

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อจำแนกเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2565 จะพบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดคือ 335,472 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนถึง 55.62 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเช่นเดียวกับจังหวัดนครราชสีมา ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเช่นกัน เป็นไปตามสภาวะเศรษฐกิจที่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลายและมีการผ่อนปรนมาตรการต่างๆ ทำให้เศรษฐกิจเริ่มดีขึ้นสอดคล้องกับเศรษฐกิจระดับภาคและระดับประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 30 ข้างท้ายนี้

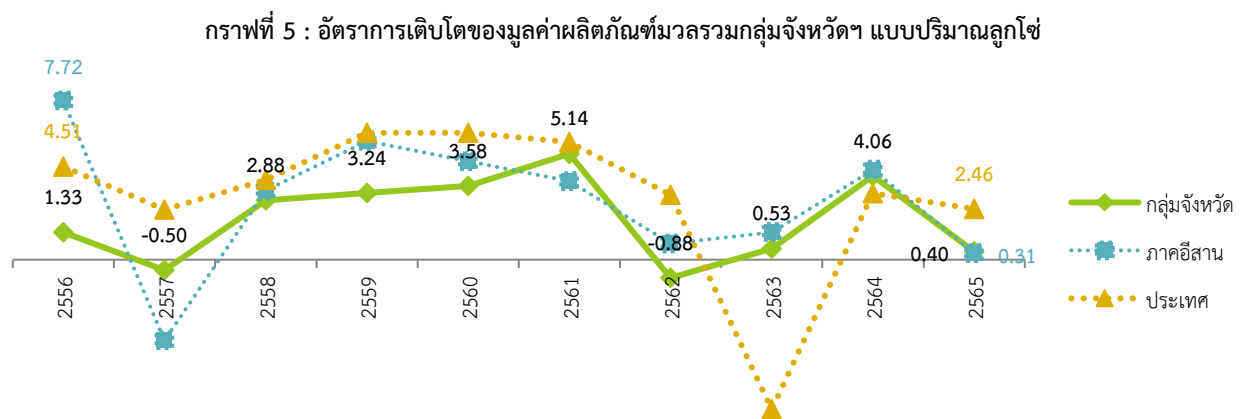
ตารางที่ 30 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกรายจังหวัด

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม(ล้านบาท)			อัตราเพิ่ม – ลด (เทียบกับปี 64 และ 65)		สัดส่วน GPP ปี พ.ศ. 2565
		ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ล้านบาท	ร้อยละ	
1	นครราชสีมา	296,932	317,762	335,472	20,831	7.02	55.62
2	ชัยภูมิ	65,986	69,145	73,528	3,159	4.79	12.10
3	บุรีรัมย์	92,842	98,133	104,962	5,291	5.70	17.18
4	สุรินทร์	85,619	86,282	88,659	663	0.77	15.10
กลุ่มจังหวัด		541,379	571,323	602,620	29,944		5.53
ภาคอีสาน		1,606,451	1,681,323	1,755,393	74,872		4.66
ประเทศ		15,661,294	16,188,611	17,378,017	527,317		3.37

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) อัตราการเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบบปริมาณลูกโซ่ (ร้อยละ)

อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แบบปริมาณลูกโซ่ (Gross provincial cluster product (CVMs)) ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2565 ชะลอตัวลง เช่นเดียวกับภาคและประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2565 ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 0.4 ต่ำกว่าระดับประเทศ (ร้อยละ 2.46) แต่สูงกว่าระดับภาค (ร้อยละ 0.31) ตามกราฟที่ 5 ข้างทำนองนี้

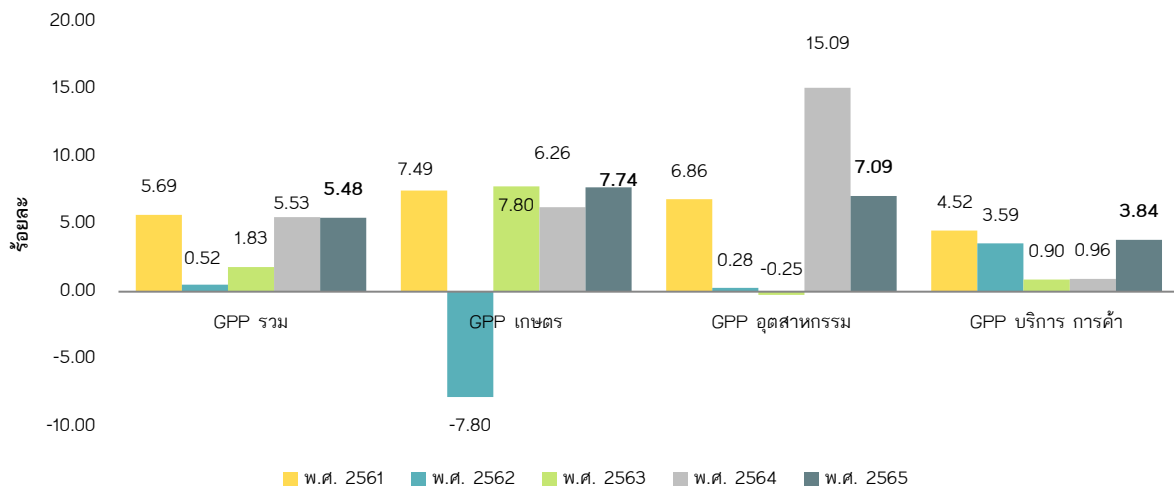

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม ที่ก่อนหน้านี้หดตัว แต่มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 และเริ่มชะลอตัวในปี พ.ศ. 2565 ภาคเกษตร ภาคการบริการ การค้า เริ่มขยายตัว ปรากฏตามกราฟที่ 6 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 6 : อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี

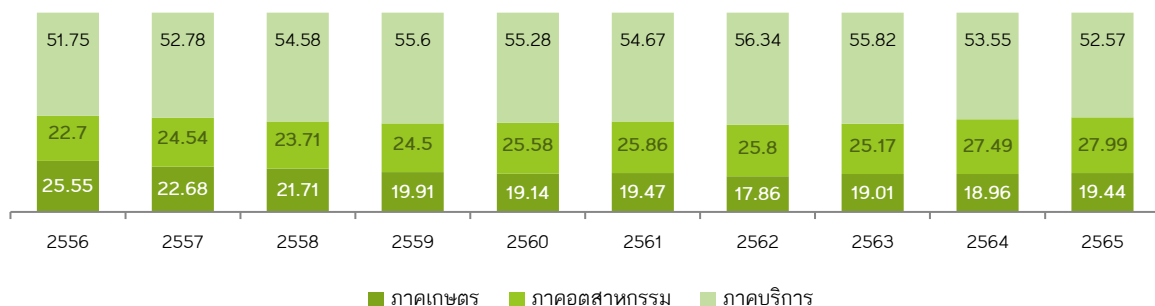

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 GDP ณ ราคาประจำปี (%)

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 สัดส่วนของภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2556 ภาคเกษตรมีสัดส่วนอยู่ที่ 25.55% ปัจจุบันปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 19.44% ภาคอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2556 อยู่ที่ 22.70% ปัจจุบันปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 27.99% ปรากฏตามกราฟที่ 7 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 7 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(5) โครงสร้างเศรษฐกิจ

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 เมื่อพิจารณาเป็นรายสาขา พบว่า แม้สัดส่วนภาคเกษตรจะน้อยกว่าภาคอุตสาหกรรม แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 7.74 ภาคอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 7.09 สอดคล้องกับข้อมูลเศรษฐกิจไทยของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 จากการฟื้นตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ การส่งออกสินค้าขยายตัวสูงตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า และได้รับผลดีจากวัฏจักรสินค้าอิเล็กทรอนิกส์โลก ขาขึ้น ทำให้การส่งออกสินค้าของไทยปรับตัวขึ้นในหลายสินค้า อาทิ รถยนต์ เคมีภัณฑ์และ ปิโตรเคมี และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นผลให้ภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดขยายตัวขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 27.80 สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.77 ภาคบริการเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 3.84 เนื่องจากมีบางสาขาที่มีมูลค่าลดลงจากปีก่อนหน้า แต่มีบางสาขาที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ได้แก่ กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.26 สาขากิจกรรมเกี่ยวกับก่อสร้างหาริมทรัพย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.88 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนเริ่มให้ความสำคัญกับการประกันภัย และแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีความต้องการด้านสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 31 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 31 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ณ ราคาประจำปี

สาขา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			ร้อยละที่ เพิ่ม/ลด	สัดส่วน ผลิตภัณฑ์ มวลรวม
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
ภาคเกษตร	102,336.88	108,741.92	117,157.78	7.74	20.70
1. เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	102,337	108,742	117,158	7.74	20.70
ภาคนอกเกษตร	439,042	462,581	485,462	4.95	85.77
ภาคอุตสาหกรรม	136,837	157,489	168,659	7.09	29.80
2. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	4,258	4,462	5,702	27.80	1.01
3. การผลิตอุตสาหกรรม	113,383	129,301	135,415	4.73	23.93
4. การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ	16,941	21,252	25,028	17.77	4.42
5. การจัดหาไฟฟ้า การจัดการน้ำเสียและของเสียรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	2,255	2,475	2,514	1.59	0.44
ภาคบริการ	302,204	305,092	316,803	3.84	55.97
6. การก่อสร้าง	24,538	26,010	25,884	- 0.48	4.57
7. การขายส่งและขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์	77,006	75,079	74,861	- 0.29	13.23
8. การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	12,924	13,512	14,876	10.10	2.63
9. ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	6,307	6,228	6,481	4.05	1.15

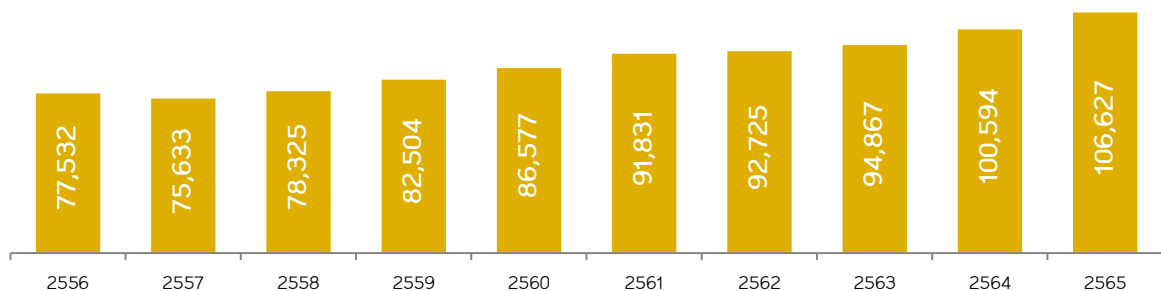
สาขา	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1			ร้อยละที่ เพิ่ม/ลด	สัดส่วน ผลิตภัณฑ์ มวลรวม
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
10. ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	4,983	4,853	4,603	- 5.16	0.81
11. กิจกรรมทางการเงินและการ ประกันภัย	37,844	37,113	41,662	12.26	7.36
12. กิจกรรมเกี่ยวกับก่อสร้างหัตถ์	19,594	19,982	22,354	11.88	3.95
13. กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และ กิจกรรมทางวิชาการ	446	484	524	8.32	0.09
14. กิจกรรมการบริหารและบริการ สนับสนุน	1,316	1,315	1,427	8.46	0.25
15. การบริหารราชการ การป้องกัน ประเทศและการประกันสังคมภาค บังคับ	32,033	31,963	31,581	-1.20	5.58
16. การศึกษา	58,663	60,379	62,715	3.87	11.08
17. กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคม สงเคราะห์	18,789	20,424	21,718	6.34	3.84
18. ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	2,268	2,671	2,811	5.25	0.50
19. กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	5,492	5,080	5,307	4.48	0.94
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	541,379	571,323	602,620	5.48	106.47
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ต่อคน (บาท)	94,867	100,594	106,627	6.00	

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(6) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ต่อหัว GDP Per Capita (บาท)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ ต่อหัว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2565 รายได้เฉลี่ยต่อหัวอยู่ที่ 106,627 บาท/คน/ปี ปรากฏตามกราฟที่ 8 ข้างล่างนี้

กราฟที่ 8 : รายได้ต่อหัว (บาท/คน/ปี)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หากจำแนกเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ จะพบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดที่ 134,338 บาท/คน/ปี แต่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 126,990 บาท/คน/ปี คิดเป็นร้อยละ 7.21 รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ 88,012 บาท/คน/ปี จังหวัดสุรินทร์ 85,152 บาท/คน/ปี จังหวัดชัยภูมิ 79,864 บาท/คน/ปี และ ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละ 6.04 เพิ่มขึ้นสูงสุด คือ จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏตามตารางที่ 32 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 32 : แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1/คน/ปี

ที่	จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนต่อปี			เพิ่ม/ลด เปรียบเทียบ พ.ศ. 2563 กับ พ.ศ. 2564	
		ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	บาท	ร้อยละ
1	นครราชสีมา	118,449	126,990	134,338	8,541	7.21
2	ชัยภูมิ	70,859	74,672	79,864	3,813	5.38
3	บุรีรัมย์	76,715	81,680	88,012	4,965	6.47
4	สุรินทร์	80,893	82,188	85,152	1,295	1.60
5	กลุ่มจังหวัดฯ	94,867	100,594	106,627	5,727	6.04
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	87,077	91,510	95,948	4,434	5.09
7	ประเทศไทย	225,313	232,302	248,789	6,989	3.10

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.2.3 ภาคเกษตร

(1) ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี ขยายตัวร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 4.7 2.2 0.6 และ 2.5 ตามลำดับ ขณะที่สาขาพืช หดตัวร้อยละ 1.3

ตารางที่ 33 : ปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจการเกษตร

ปัจจัยบวก	ปัจจัยลบ
- ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและในแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และทำ ประมง รวมถึงสภาพอากาศโดยทั่วไปที่เอื้ออำนวยทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกและทำการผลิตมากขึ้น - ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดในช่วงปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี จึงทำให้เกษตรกรเพิ่มการผลิตและมีการบำรุงดูแลรักษามากขึ้น	- สภาพอากาศที่แปรปรวน และการเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญ - ในช่วงปลายปี 2565 ต่อเนื่องถึงต้นปี 2566 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยประสบปัญหาฝนตกหนักและลมแรง ทำให้ดอกและผลอ่อนร่วงหล่นเสียหาย นอกจากนี้ในช่วงปลายเดือนมีนาคม - ต้นเดือนเมษายน 2566 เกิดพายุฤดูร้อนและลมกระโชกแรง ในบางพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาทิ จังหวัดระยองและจันทบุรี

ปัจจัยบวก	ปัจจัยลบ
● การบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์และประมงที่ดี รวมทั้งมีการดูแลเฝ้าระวังโรคระบาดอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ทำให้สถานการณ์การผลิตสินค้าปศุสัตว์และประมงปรับตัวดีขึ้น ● เศรษฐกิจไทยปรับตัวดีขึ้นจากภาคบริการและภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัวได้ต่อเนื่อง ทำให้ภาคการผลิตและการค้าปรับตัวดีขึ้น มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ประชาชนมีรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายได้มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ● ประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลกอย่างอินเดียประสบภัยธรรมชาติที่รุนแรง ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเสียหาย และมีความกังวลว่าปริมาณผลผลิตจะไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ จึงมีการจำกัดหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์บางชนิด อาทิ ข้าว น้ำตาล ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยเพิ่มขึ้น	ส่งผลให้ทุเรียนที่ใกล้เก็บเกี่ยวบางส่วนร่วงเสียหาย ○ ฤดูฝนที่มรสุม และการเข้าสู่ภาวะ เอลนีโญ ในเดือนกรกฎาคม 2566 ทำให้เกิดภาวะแห้งแล้งและฝนทิ้งช่วง ทำให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ลดลง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ของพืชหลายชนิด อาทิ ข้าว สับปะรดโรงงาน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และลำไย ● ราคาปัจจัยการผลิตหลายชนิดยังอยู่ในระดับสูง ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมีและวัตถุดิบอาหารสัตว์ ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการปรับลด/ปรับเปลี่ยน การใช้ปุ๋ยและอาหารสัตว์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ● เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าชะลอตัว และภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นในหลายประเทศ ทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง ● ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ สงครามการสู้รบระหว่างอิสราเอลและฮามาส และการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลกและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรในปี 2567 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7 – 1.7 โดยสาขาพืช ขยายตัวร้อยละ 0.6 – 1.6 สาขาปศุสัตว์ ขยายตัวร้อยละ 1.7 – 2.7 สาขาประมง ขยายตัวร้อยละ 0.5 – 1.5 สาขาบริการทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 0.3 – 1.3 และสาขาป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ 2.4 – 3.4 โดยมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

- **การดำเนินนโยบายของภาครัฐ** ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตร อาทิ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต ส่งเสริมการรวมกลุ่มทำการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตร ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน เป็นสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูงเป็นที่ยอมรับของตลาด และตอบโจทย์ผู้บริโภคโดยใช้หลักการตลาดนำการผลิตเพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและน้ำท่วม สนับสนุนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อการวางแผน เฝ้าระวัง เตือนภัย ตลอดจนระบบประกันภัยและการรองรับความเสี่ยงต่าง ๆ

- **ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น** เพื่อรองรับความมั่นคงทางด้านอาหาร เนื่องจากหลายประเทศประสบภัยพิบัติที่รุนแรง ประกอบกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้า

เกษตรรายใหญ่ของโลกจำกัดหรือระงับการส่งออกสินค้าเกษตรบางชนิด ทำให้หลายประเทศมีความกังวลว่าจะมีผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ

- **ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดยังอยู่ในเกณฑ์ดี** จากปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรทั้งในประเทศและต่างประเทศมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ และภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น

- **แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2567 ที่คาดว่าจะขยายตัว** โดยเฉพาะการบริโภคภายในประเทศและการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และรวมถึงการส่งออกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ปรับตัวดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2567 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตาม ได้แก่

- **ปรากฏการณ์เอลนีโญ** ที่คาดว่าจะยังส่งผลจนถึงเดือนเมษายน 2567 อาจทำให้เกิดภัยแล้งที่รุนแรง ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และผลผลิตทางการเกษตร

- **ราคาปัจจัยการผลิตที่ยังคงอยู่ในระดับสูง** ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดโรคและแมลง และวัตถุดิบอาหารสัตว์ ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อราคาสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

- **แนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ยังมีทิศทางชะลอตัว** โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญทั้งจีน สหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มยูโรโซน ส่งผลต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย

- **ภาวะเงินเฟ้อที่ยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง** ส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค รวมถึงความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าสินค้าเกษตรไทย

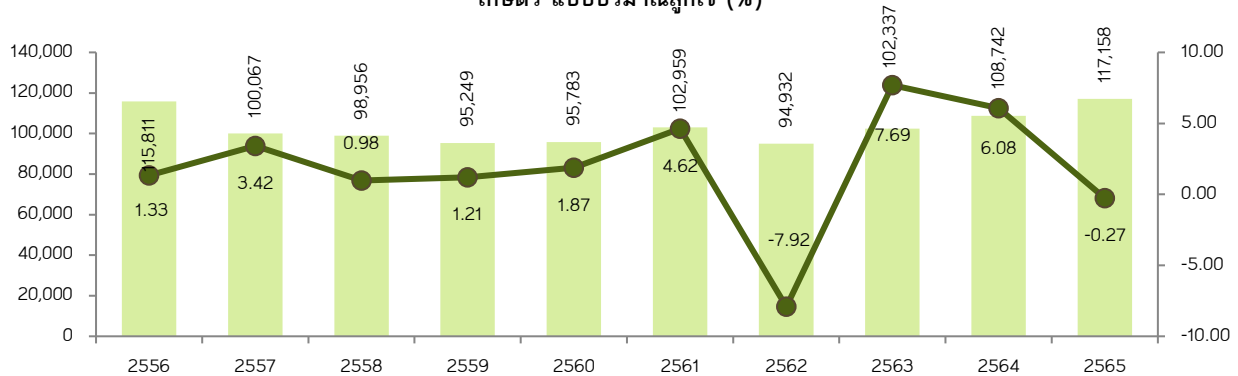
- **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์** ทั้งสงครามระหว่างอิสราเอลและฮามาสที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง และความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยังคงยืดเยื้อ

- **กฎระเบียบและมาตรการกีดกันทางการค้าของหลายประเทศที่มีความเข้มงวดมากขึ้น** โดยเฉพาะสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา รวมถึงจีนที่มีความเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าเกษตรมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร

มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 จะพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มขึ้นช่วงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศและทั่วโลกเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งภาคอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการที่ชะงักงัน แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่เกิดการว่างงานเนื่องจากเกิดการเลิกจ้างจากภาคอื่นๆ กลับมาทำอาชีพในภาคเกษตรกรรมมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาจากอัตราการขยายตัวแบบปริมณลูกโซ่ มีแนวโน้มหดตัวลง ปรากฏตามกราฟที่ 9 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 9 : มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี และอัตราการขยายตัวของภาคเกษตร แบบปริมาณลูกโซ่ (%)

ที่มา : กองบัญชาประชาชนชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) เนื้อที่การเกษตร ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเนื้อ ที่การเกษตรจำนวน 22,493,801 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.58 ของเนื้อที่กลุ่มจังหวัดฯ โดยจังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อที่การเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.91 ของพื้นที่จังหวัด รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 77.25 ของพื้นที่จังหวัด เมื่อเทียบกับเนื้อที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดฯ กับเนื้อที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีจำนวน 74,059,773 ไร่ กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 30.37 ของเนื้อที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ 12.64 ของเนื้อที่การเกษตรของประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 34 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 34 : เนื้อที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่การเกษตร (ไร่)	ร้อยละของเนื้อที่การเกษตรต่อเนื้อที่จังหวัด	เปรียบเทียบกับเนื้อที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ
นครราชสีมา	12,808,727	8,762,435	68.41	46.97
ชัยภูมิ	7,986,429	4,487,533	56.19	24.06
บุรีรัมย์	6,451,178	4,983,271	77.25	26.71
สุรินทร์	5,077,535	4,260,562	83.91	18.94
กลุ่มจังหวัดฯ	32,323,869	22,493,801	69.58	100
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105,533,963	74,059,773	70.18	
ประเทศ	320,696,887	177,986,476	55.50	

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน 2564

เมื่อแบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ทางเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2564P จะพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการทำนาข้าวมากที่สุด 39,595,675 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.54 รองลงมาคือการทำพืชไร่ จำนวน 12,710,674 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.69 โดยจังหวัดสุรินทร์มีการทำนาข้าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.26 ของพื้นที่การเกษตรจังหวัด รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 73.02 ของพื้นที่การเกษตรจังหวัด เมื่อเปรียบเทียบเป็นภาคแล้วพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด โดยเฉพาะมีการทำนาข้าวมากที่สุด

จำนวน 39,595,675 ไร่ รองลงมาเป็นพืชไร่ จำนวน 12,710,674 ไร่ ปรากฏตามตารางที่ 35 และกราฟที่ 10 ข้างท้ายนี้ ดังนี้

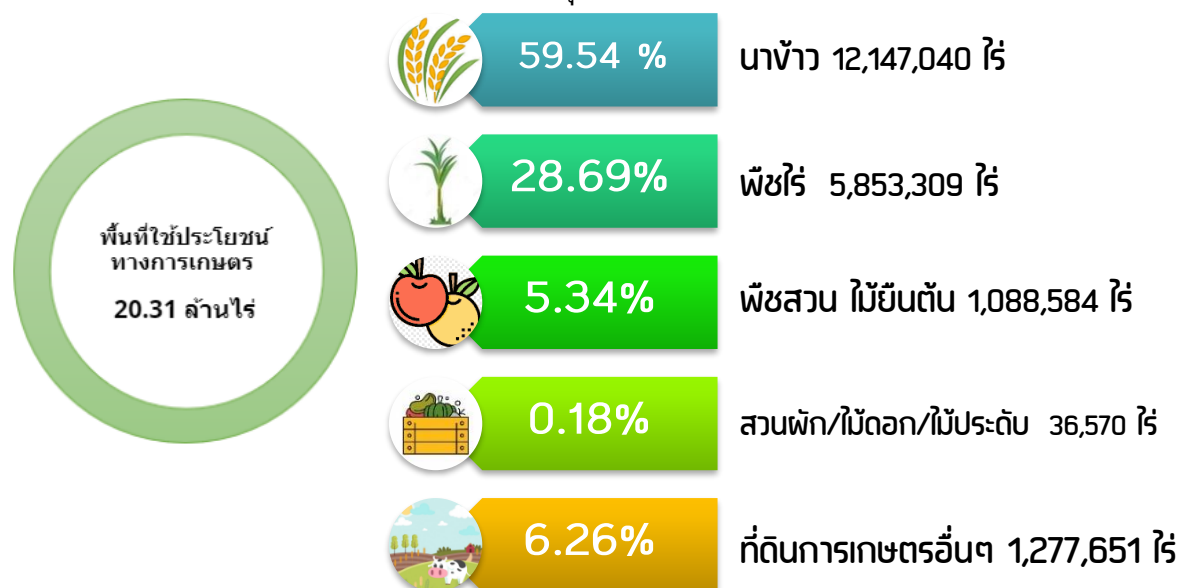
ตารางที่ 35 : พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2564P

หน่วย : ไร่

จังหวัด	นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ	ที่ดินทางเกษตรอื่นๆ	รวม
นครราชสีมา	3,846,638	3,544,775	265,087	22,456	655,520	8,334,476
ชัยภูมิ	1,747,255	1,407,457	156,722	4,181	198,368	3,513,983
บุรีรัมย์	3,159,478	560,191	396,778	6,889	203,445	4,326,781
สุรินทร์	3,393,669	340,886	269,997	3,044	220,318	4,227,914
กลุ่มจังหวัด	12,147,040	5,853,309	1,088,584	36,570	1,277,651	20,403,154
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	39,595,675	12,710,674	7,333,302	154,587	5,176,259	64,970,497
ภาคกลาง	9,740,276	7,785,019	6,666,793	490,844	4,298,606	28,981,538
ภาคใต้	971,123	15,970	21,456,299	49,757	1,435,727	23,928,876
ภาคเหนือ	15,099,244	10,373,639	3,921,287	419,599	2,050,751	31,864,520
ประเทศ	65,406,318	30,885,302	39,377,681	1,114,787	12,961,343	149,745,431

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติรวบรวมจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หมายเหตุ : P คือ ตัวเลขเบื้องต้น

กราฟที่ 10 : เนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ล้านไร่)

(4) การประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ในปี พ.ศ. 2564 สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ มีงานทำ พบว่า สัดส่วนแรงงานภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีสูงถึงร้อยละ 46.3 แสดงถึงประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรกลุ่มจังหวัดฯ เป็นประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม ปรากฏตามตารางที่ 36 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 36 : สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีงานทำ (ภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร) ปี 2564

ภาค/กลุ่มจังหวัด	แรงงานภาคเกษตร	แรงงานนอกภาคเกษตร
ประเทศ	31.9	68.1
กรุงเทพมหานคร	0.2	99.8
ภาคเหนือ	46.2	53.8
ภาคกลาง	17.4	82.6
ภาคใต้	43.3	56.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	52.9	47.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนล่าง 1	46.3	53.7
นครราชสีมา	38.7	61.3
ชัยภูมิ	48.6	51.4
บุรีรัมย์	52.6	47.4
สุรินทร์	53.2	46.8

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 มีผู้มาขึ้นทะเบียน จำนวน 983,462 ครัวเรือน มากกว่าปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 973,727 ครัวเรือน แต่เมื่อปี พ.ศ. 2565 จำนวนผู้มาขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรลดลง มีจำนวน 982,102 ครัวเรือน เมื่อเทียบกับระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 28.05 เมื่อเทียบกับระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 13.74 ของจำนวน ครัวเรือนเกษตรของประเทศ เมื่อพิจารณาจังหวัดในกลุ่มจังหวัดแล้ว พบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน ครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 32.84 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ของกลุ่มจังหวัดฯ ปรากฏตามตารางที่ 37 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 37 : จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด พ.ศ. 2563 – 2565

หน่วย: ครัวเรือน

จังหวัด	2563	2564	2565	เปรียบเทียบ กับกลุ่ม	เปรียบเทียบ กับประเทศ
นครราชสีมา	321,980	324,968	322,320	32.82	4.51
ชัยภูมิ	192,470	194,535	195,092	19.86	2.73
บุรีรัมย์	235,586	237,891	237,767	24.21	3.33

จังหวัด	2563	2564	2565	เปรียบเทียบกับกลุ่ม	เปรียบเทียบกับประเทศ
สุรินทร์	223,691	226,068	226,923	23.11	3.18
กลุ่มจังหวัด	973,727	983,462	982,102		13.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,477,547	3,503,763	3,501,621		49.00
ประเทศ	7,384,180	7,363,226	7,146,264		

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานสถิติแห่งชาติรวบรวมข้อมูล

(5) ชลประทาน

(5.1) พื้นที่ชลประทาน ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่ชลประทาน 2,414,578 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีพื้นที่ชลประทาน 1,787,300 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของปีก่อน โดยจังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ชลประทานในปี พ.ศ. 2565 ที่จำนวน 1,249,291 ไร่ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 51.71 ของพื้นที่ชลประทานกลุ่มจังหวัด รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 663,993 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.50 ของพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด ตามมาด้วยจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 501,294 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.76 ของพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด และจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 149,786 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.20 ของพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด

เมื่อพิจารณาข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 พบว่ากลุ่มจังหวัดมีพื้นที่ชลประทานเพิ่มมากขึ้น แต่กรมชลประทานมีภารกิจถ่ายโอนโครงการไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามพื้นที่ยังประสบปัญหากับภัยแล้ง และมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรกรรม จึงมีการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน จังหวัดกลุ่มจังหวัด และกรมชลประทาน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรผ่านโครงการของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และงบประมาณจากกรมชลประทานด้วย ปรากฏตามตารางที่ 38 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 38 : แสดงพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	ค่าสถิติ					ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด
	2561	2562	2563	2564	2565		
นครราชสีมา	982,338	1,225,365	1,016,849	772,858	1,249,291	0.62	51.74
ชัยภูมิ	295,241	332,852	473,876	149,786	149,786	-	6.20
บุรีรัมย์	494,862	592,355	428,090	672,103	663,993	- 0.01	27.50
สุรินทร์	504,690	511,384	445,671	192,553	501,294	1.60	20.76
กลุ่มจังหวัด	2,277,131	2,661,956	2,364,486	1,787,300	2,414,578	0.35	100

หน่วย : ไร่

จังหวัด	ค่าสถิติ					ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่ชลประทานในกลุ่มจังหวัด
	2561	2562	2563	2564	2565		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7,197,239	7,854,401	7,276,969	N/A	N/A		
สัดส่วนของกลุ่มจังหวัดต่อภาค	32	34	32	N/A	N/A		

ที่มา : สรุปผลการดำเนินงานโครงการชลประทานประเภทต่างๆ จำแนกตามจังหวัด ตามปีงบประมาณ รายงานข้อมูลสารสนเทศโครงการชลประทาน กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : เนื่องจากปี พ.ศ. 2561- 2562 มีการกักถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 15,770 โครงการ 5,918,347 ไร่ ส่วนในสำนักชลประทานที่ 8 (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) โอน 1,955 โครงการ 840,938 ไร่

ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 19,595 โครงการ 6,815,019 ไร่ ส่วนในสำนักชลประทานที่ 8 โอน 2,350 โครงการ 1,499,481 ไร่

ปี พ.ศ. 2564 จังหวัดชัยภูมิถ่ายโอนให้อปท. จำนวน 233,572 ไร่

หมายเหตุ : วิธีการวัด พื้นที่ชลประทานรวมโครงการฯ ขนาดใหญ่+กลาง+เล็ก+สูบน้ำด้วยไฟฟ้า+แก้มลิง จากการสำรวจในปีที่จัดเก็บข้อมูล ในพื้นที่จังหวัด/ กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย

หน่วย = ไร่

พื้นที่ชลประทาน หมายถึง พื้นที่ในเขตโครงการชลประทาน ส่วนที่ได้รับน้ำจากระบบส่งน้ำ และสามารถนำน้ำไปใช้เป็นประโยชน์เพื่อการเพาะปลูกได้

ความต้องการน้ำเพื่อการชลประทาน ประกอบด้วยความต้องการน้ำเพื่อโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก สูบน้ำด้วยไฟฟ้าและพื้นที่ชลประทานราษฎร์ โดยผลการประเมินความต้องการน้ำเพื่อโครงการชลประทานประเภทต่างๆ และสัดส่วนความต้องการน้ำเพื่อโครงการชลประทานต่างๆ ต่อความต้องการน้ำเพื่อการชลประทานทั้งหมดทั้งในสภาพ

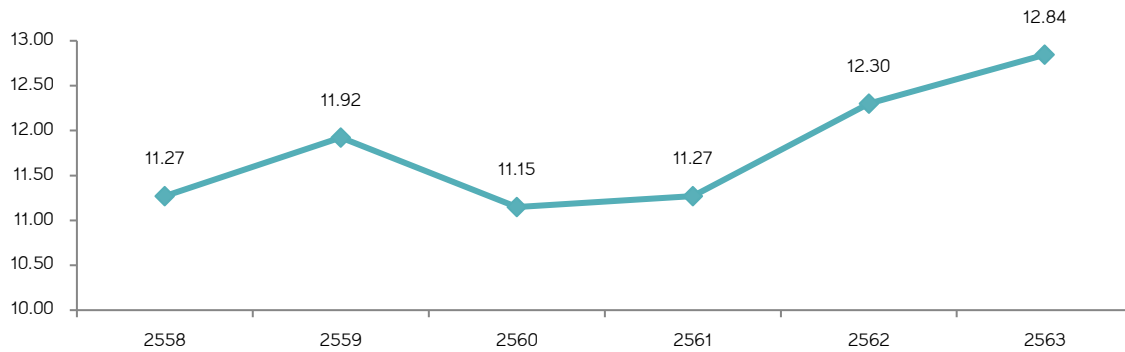
ปัจจุบันและอนาคต ความต้องการน้ำเพื่อการชลประทานแยกเป็น 3 กลุ่มโครงการ ได้แก่

- 1) โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 30,000 ไร่
- 2) โครงการขนาดกลางที่มีพื้นที่น้อยกว่า 30,000 ไร่ โครงการชลประทานขนาดเล็กและโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า
- 3) โครงการชลประทานราษฎร์หรือพื้นที่เกษตรที่มีศักยภาพในการใช้น้ำจากลำน้ำ

(5.2) สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตร

สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยปี พ.ศ. 2563 มีพื้นที่ชลประทาน 2,647,496 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 20,230,660 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.84 (พื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ รวม 32,323,870 ไร่) ปรากฏตามกราฟที่ 11 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 11 : สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตร

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

พท.เกษตร จาก สนง.เศรษฐกิจการเกษตร, พท ชลประทาน ข้อมูลสารสนเทศ 2561 กรมชลประทาน

(5.3) สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปีของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น อยู่ลำดับที่ 16 ใน 18 กลุ่มจังหวัด และพบว่า จังหวัดนครราชสีมา แม้ว่าจะมีพื้นที่ชลประทานมากเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ แต่ยังมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 44.69 ของปริมาณน้ำที่ต้องการ หรือลำดับที่ 57 ของประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดสุรินทร์ที่มีปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 37.87 ของปริมาณน้ำที่ต้องการ หรือลำดับที่ 68 ของประเทศ ซึ่งจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ได้พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมาอย่างต่อเนื่องทำให้มีสัดส่วนน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 39 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 39 : สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี

หน่วย : ร้อยละ

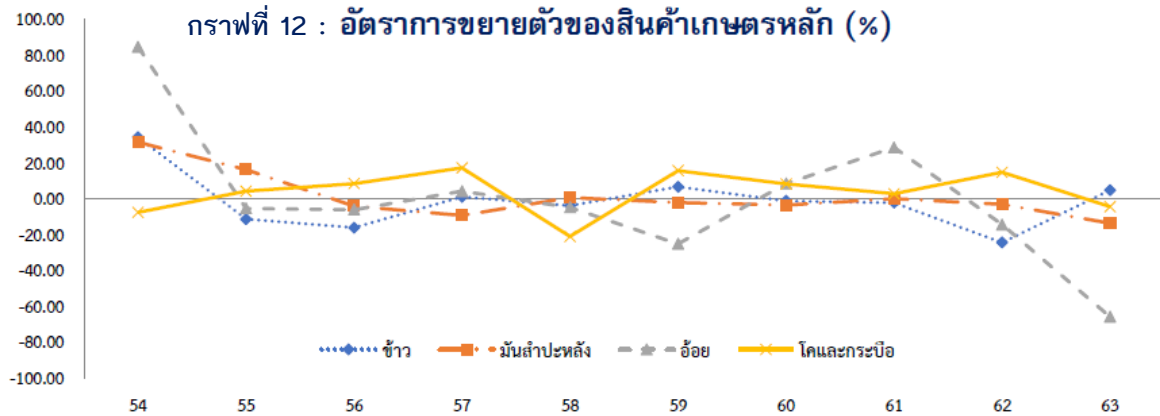
จังหวัด	ค่าสถิติ				ค่าอันดับใน 76 จังหวัด			
	2558	2559	2560	2562	2558	2559	2560	2562
นครราชสีมา	31.17	32.27	35.60	44.69	66	65	65	57
ชัยภูมิ	31.22	20.30	35.72	45.12	65	74	64	56
บุรีรัมย์	29.95	40.46	50.81	40.87	67	50	37	63
สุรินทร์	29.47	35.55	30.96	37.87	68	56	72	68
ค่าเฉลี่ยของ 76 จังหวัด	-	-	48.40	53.73				
กลุ่มจังหวัด	30.51	33.02	38.38	42.34	16	17	16	16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	32.95	34.88	42.10	46.57	5	6	5	5

ที่มา : แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กช. 2ค) ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th> (ข้อมูลจัดเก็บทุก 2 ปี)

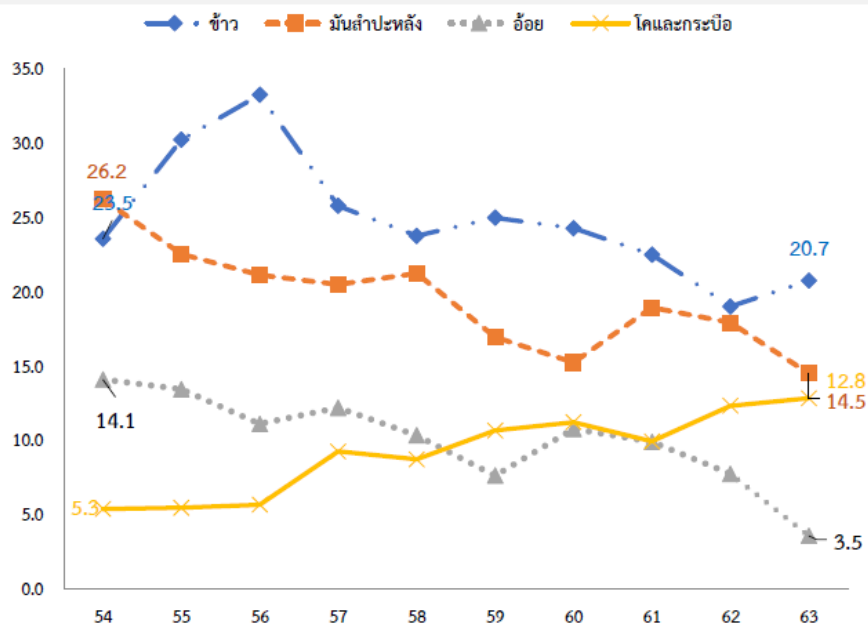
(6) ผลผลิตหลักด้านเกษตร

(6.1) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรกของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ที่มา : กองบัญชาประชาชนชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

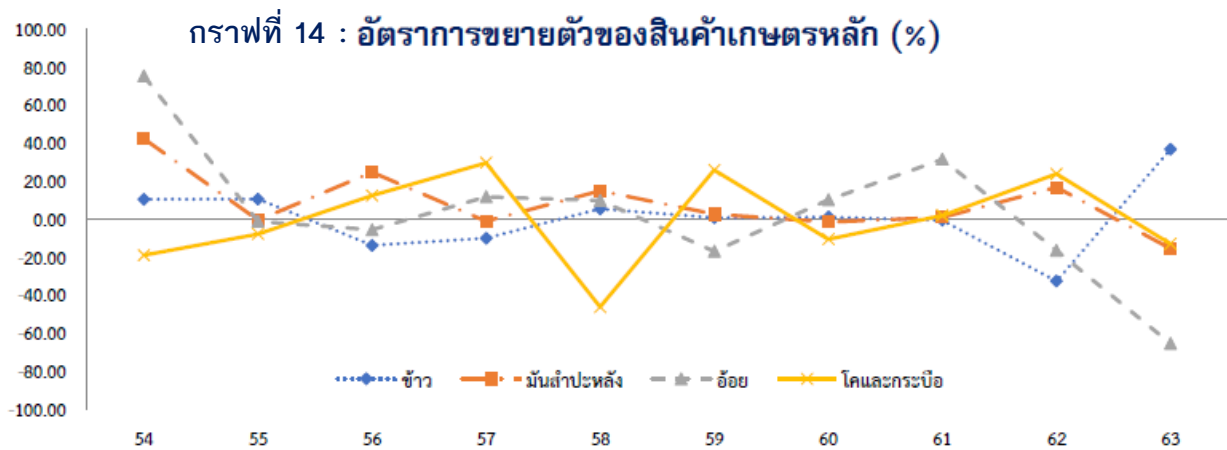
จังหวัดนครราชสีมา : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3. มันสำปะหลัง 4. อ้อย โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย โคและกระบือ ลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ปรากฏตามกราฟที่ 12 และ 13 ข้างทำยนี้

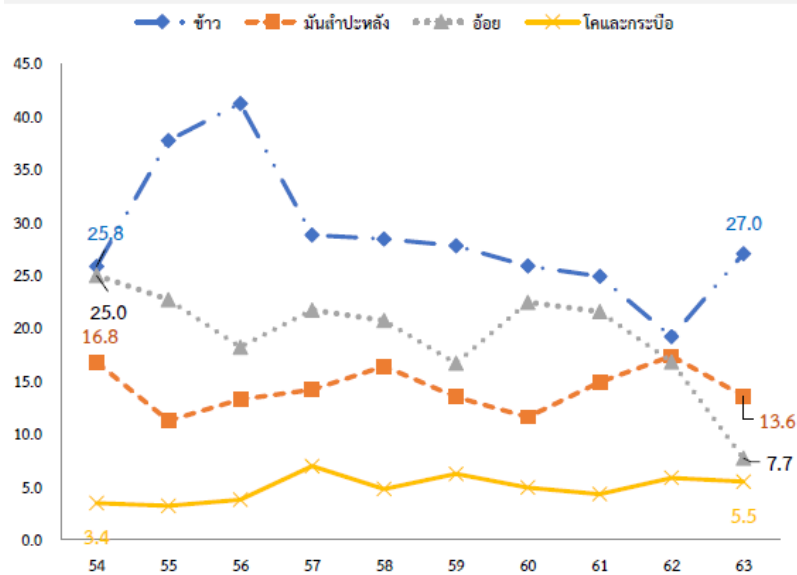
กราฟที่ 13 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

จังหวัดชัยภูมิ : 1.ข้าว 2.มันสำปะหลัง 3.อ้อย 4. โคและกระบือ โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าวเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย โคและกระบือ ที่ลดลง ปรากฏตามกราฟที่ 14 และ 15 ข้างท้ายนี้

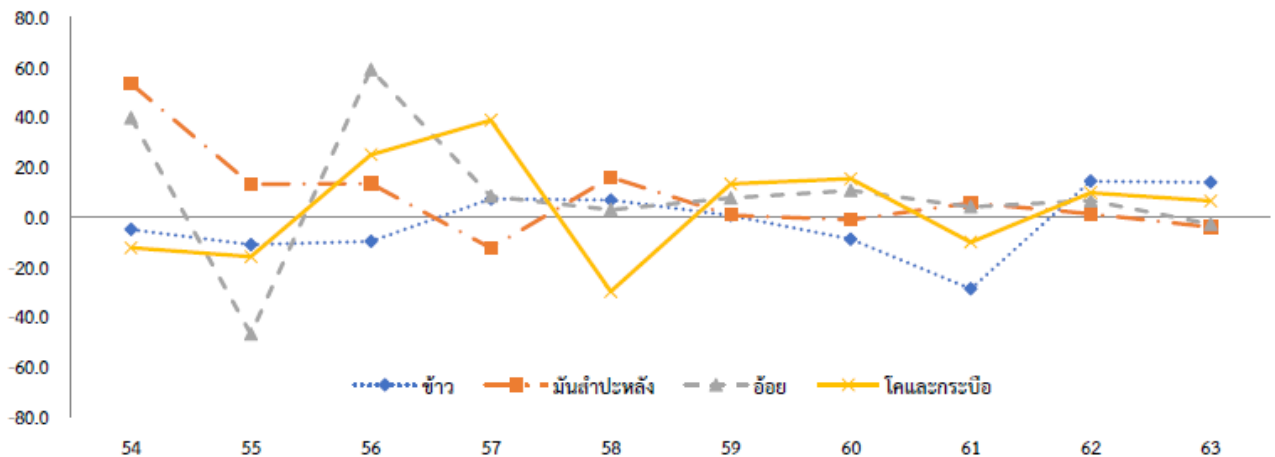

กราฟที่ 15 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

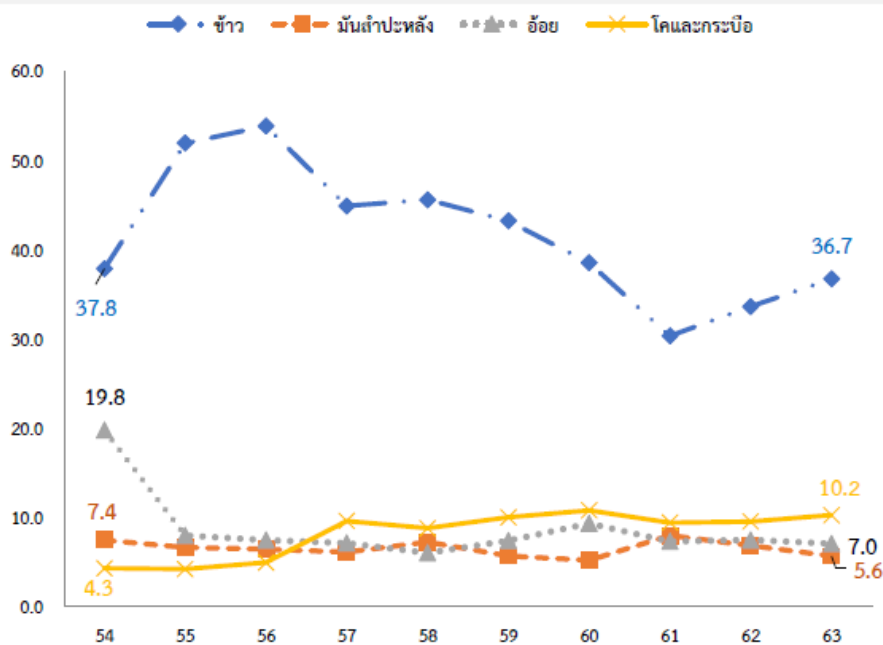

จังหวัดบุรีรัมย์ : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3.อ้อย 4.มันสำปะหลัง โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าว โคและกระบือ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 สวนทางกับมันสำปะหลัง อ้อย ที่ลดลง ปรากฏตามกราฟที่ 16 และ 17 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 16 : อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรหลัก (%)

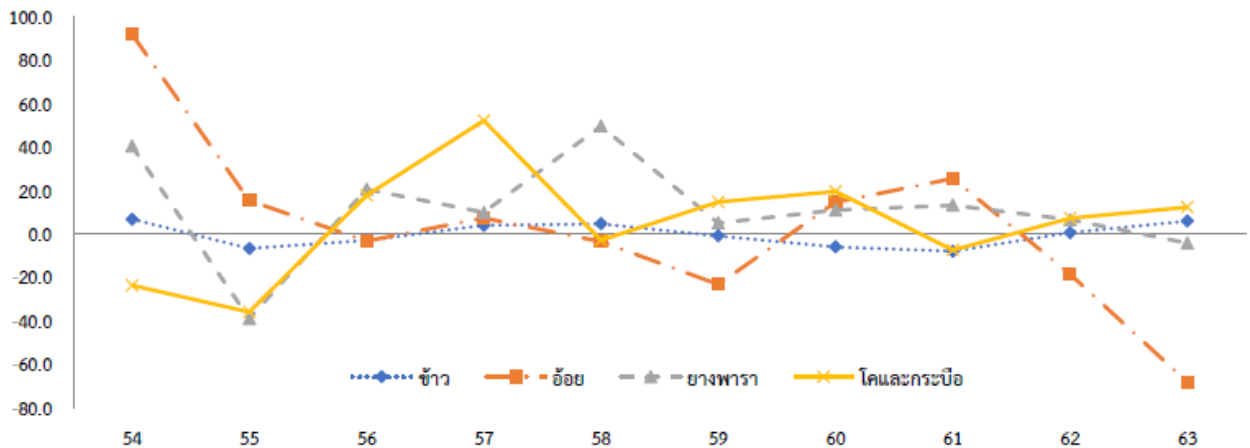

กราฟที่ 17 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

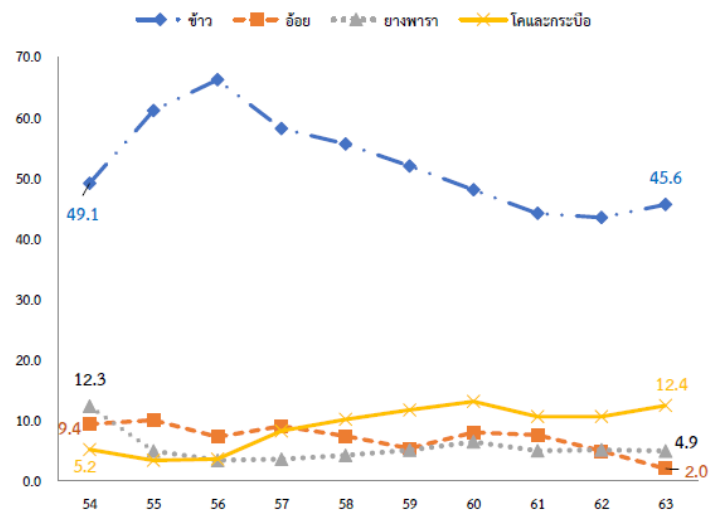

จังหวัดสุรินทร์ : 1.ข้าว 2.โคและกระบือ 3.ยางพารา 4.อ้อย โดยมีอัตราการขยายตัวของสินค้าข้าว โคและกระบือ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ส่วนทางกับยางพารา อ้อย ที่ลดลง โดยเฉพาะอ้อยที่ลดลงไปมาก ปรากฏตามกราฟที่ 18 และ 19 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 18 : อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรหลัก (%)

กราฟที่ 19 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี 4 อันดับแรก (%)

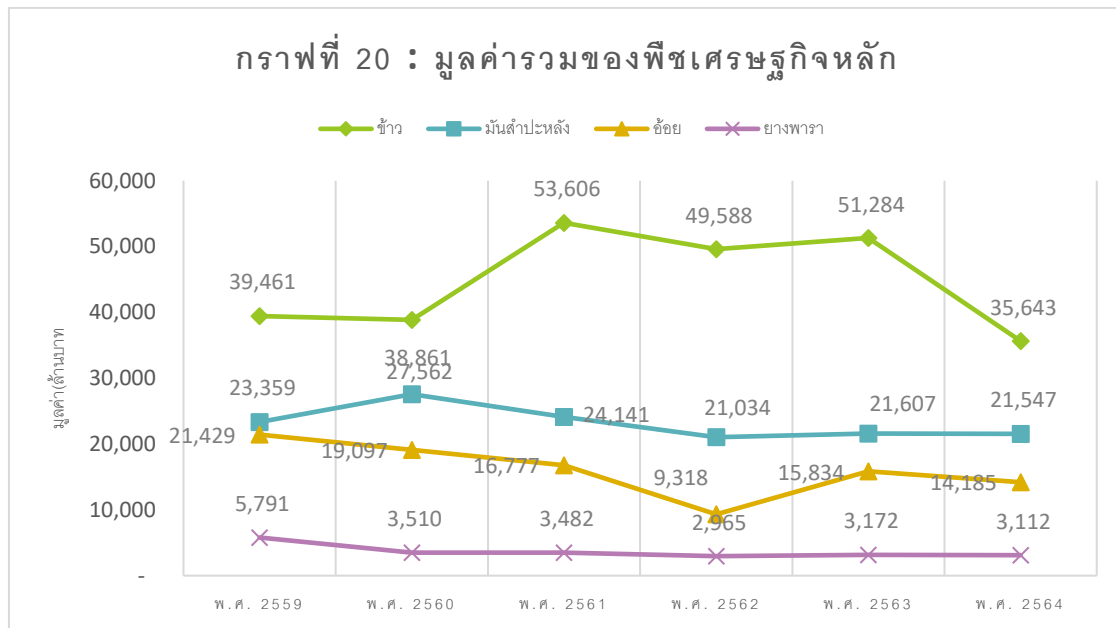

จากข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หรือสินค้าเกษตรหลัก ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อันดับ 1 คือ ข้าว รองลงมาเป็น โคและกระบือ มันสำปะหลัง

(6.2) ด้านพืช

เมื่อเปรียบเทียบมูลค่ารวมของพืชแต่ละชนิด พบว่ามูลค่ารวมของข้าว (รวมข้าวหอมมะลิและข้าวทั่วไป) เป็นพืชที่มีมูลค่ารวมสูงที่สุด แต่เมื่อปี พ.ศ. 2564 มูลค่ารวมลดลงจากปีก่อนหน้า โดยอยู่ที่ 35,643 ล้านบาท รองลงมาเป็นมันสำปะหลัง ที่มีมูลค่ารวมค่อนข้างคงที่ โดยปี พ.ศ. 2564 ปรับตัวขึ้นเล็กน้อย อยู่ที่ 21,547 ล้านบาท อ้อย มีแนวโน้มลดลง โดยปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 14,185 ล้านบาท สำหรับยางพารามี

มูลค่ารวมค่อนข้างคงที่ โดยปี พ.ศ. 2564 ลดลงจากปีก่อนหน้า มีมูลค่าอยู่ที่ 3,112 ล้านบาท ปรากฏตามกราฟที่ 20 ข้างท้ายนี้

ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้าวหอมมะลิ ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 9,972,527 ไร่ มีปริมาณผลผลิตรวม 3,900,964.09 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 4,234,073.36 เนื่องจากจำนวนเกษตรกรมีจำนวนลดลง โดยมี 739,396 ราย จากปีก่อนที่มีจำนวน 802,766 ราย และราคาเฉลี่ยลดลงเป็น 11,195 บาท/ตัน จากปีก่อนที่มีราคา 13,556 บาท/ตัน จึงส่งผลให้มูลค่าของข้าวหอมมะลียูอยู่ที่ 22,834.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 48,490 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จะเห็นได้ว่า ราคาข้าว หอมมะลิตกต่ำอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีช่วงที่ราคาขึ้นบ้างในปี พ.ศ. 2561 แต่กลับลดลงไปอีก และปี พ.ศ. 2564 ที่แม้ว่าจะมีพื้นที่เพาะปลูกมากแต่ผลผลิตกลับน้อยกว่าปีก่อนหน้าที่มีพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า ซึ่งเป็นไปได้ว่าภัยธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม/ฝนแล้ง ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิต อย่างไร ก็ตามราคา/ตัน ก็ยังคงตกต่ำ แต่ข้าวคือพืชอาหารหลักของคนไทย ดังนั้น การปลูกข้าวหอมมะลียังคงมีผู้นิยมปลูก เพราะยังมีความต้องการเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอยู่เสมอ ปรากฏตามตารางที่ 40 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 40 : ข้อมูลข้าวหอมมะลิ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	9,072,259	9,387,813	9,839,737	9,972,527	10,260,609
ผลผลิต(ตัน)	3,561,797	3,256,928	3,294,071.03	4,234,073.36	3,900,964.09
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	1,616	1,482	1,445	1,582	1,531
ราคา/ตัน(บาท)	9,232	14,625	13,775	13,556	11,195

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
มูลค่า(ล้านบาท)	30,244	46,760	44,107	48,490	22,834.98
จำนวนเกษตรกร (ราย)	633,872	675,601	716,551	802,766	739,396

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้าวทั่วไป (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ) ในปี พ.ศ.2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 1,583,929.77 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 477,593.62 ตัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น จาก 951,781 ไร่ เป็น 4,691,584 ไร่ จำนวนเกษตรกรเพิ่มขึ้น 161,439 ราย จากปีก่อนที่มีเกษตรกร จำนวน 158,344 ราย แม้ว่าราคาเฉลี่ยที่ลดลง แต่ด้วยปริมาณผลผลิตที่มากขึ้น ทำให้ข้าวทั่วไปมีมูลค่า 12,808 ล้านบาท จากปีก่อนที่มีมูลค่าจำนวนถึง 2,794 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าข้าว ขึ้นอยู่กับพื้นที่เพาะปลูก จำนวนเกษตรกร ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการผลิต ประกอบกับปริมาณผลผลิต ส่งผลให้ มูลค่าการค้าข้าวดีขึ้นตาม แต่หากว่าราคาของข้าวทั่วไปยังไม่ปรับตัวขึ้น เกษตรกรอาจจะหันไปทำการเกษตรอื่นที่ ได้ราคาผลผลิตที่ดีกว่า ปรากฏตามตารางที่ 41 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 41 : แสดงข้อมูลข้าวทั่วไป (ยกเว้นข้าวหอมมะลิ)

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,878,163	1,616,183	1,466,968	951,781	4,691,584
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	947,656	699,632	597,464.24	477,593.62	1,583,929.77
ผลผลิต (กก./ไร่)	465.25	434.75	430.25	416.75	425.50
ราคา (ตัน/บาท)	9,895.78	9,937.50	9,658.75	9,700.00	8,286.25
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	8,617	6,771	5,481	2,794	12,808
จำนวนเกษตรกร (ราย)	206,039	194,317	355,347	158,344	161,439

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนข้าวหอมมะลิผ่านมาตรฐาน GAP ปี พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 2,158 แปลง ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มจังหวัดฯ สนับสนุนงบประมาณกลุ่มจังหวัดฯ ในการผลิตข้าวหอม มะลิมาตรฐาน GAP ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2557 - 2560) ภายหลังกลุ่มจังหวัดฯ สนับสนุน พี่ชئونทรีย์ และข้าวมาตรฐานรับรองแบบมีส่วนร่วม Participatory Guarantee Systems หรือ PGS อย่างไร ก็ตามมาตรฐานข้าว GAP ก็ยังคงอยู่ในนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้การสนับสนุนอาหาร ปลอดภัย ซึ่งเป็นขั้นพื้นฐานเรื่องการทำมาตรฐาน แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่มีผู้ผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน GAP จึงทำให้ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดฯ ลดลงไปด้วย รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 42 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 42 : จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐาน GAP

จังหวัด/กลุ่ม	จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐาน GAP				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	478	863	310	310	340
ชัยภูมิ	140	145	420	480	647
บุรีรัมย์	495	747	264	-	-
สุรินทร์	1045	736	1,043	542	489
กลุ่มจังหวัด	2,158	2,491	2,037	1,332	1,476

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

มันสำปะหลัง มันสำปะหลัง ในปี พ.ศ.2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีเกษตรกร จำนวน 179,042 ราย ลดลงจากปีก่อนที่มีจำนวน 187,977 ราย พื้นที่เพาะปลูกลดลง จำนวน 2,763,194 ไร่ จากปีก่อนที่มีจำนวน 2,837,554 ไร่ ทำให้ปริมาณผลผลิตรวม 8,578,355 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 9,291,265 ตัน แม้ว่าราคาเฉลี่ย/ตันเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อยู่ที่ 2,425 บาท/ตัน จาก 2,170 บาท/ตัน ทำให้มูลค่าของมันสำปะหลังยังน้อยลงอยู่ที่ 21,547.43 ล้านบาท เนื่องจากมันสำปะหลังประสบปัญหาโรคใบด่างเมื่อปี 2563 ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีจำนวนน้อยลง ซึ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการช่วยเหลือเยียวยาแล้ว และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรซื้อท่อพันธุ์มันสำปะหลังที่มีคุณภาพ ป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของโรคใบด่าง ทำให้ราคาเฉลี่ยกลับดีขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จะเห็นได้ว่ามันสำปะหลังยังเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูก ช่วงปี 2563 – 2564 จำนวนเกษตรกรมีเพิ่มขึ้น และรัฐบาลมีนโยบายที่ช่วยเหลือเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังสามารถเข้าสู่กระบวนการแปรรูปได้ทั้งหมด โดยแปรรูปเป็น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารความหวาน ผงชูรส กระดาษ สิ่งทอ เป็นต้น ทั้งนี้ มูลค่าของมันสำปะหลังขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิตด้วย ปริมาณมากมูลค่าก็สูงขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 43 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 43 : ข้อมูลมันสำปะหลัง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	2,737,024	2,603,964	2,602,946	2,837,554	2,763,194
ผลผลิต(ตัน)	10,907,871	10,319,928	9,585,818	9,291,265	8,578,355
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	4,024.83	2,957.45	3,830.75	3,757.00	3,567.25
ราคาเฉลี่ย/ตัน (บาท)	2,265.50	2,380.00	2,102.50	2,170.00	2,425.00
มูลค่า (ล้านบาท)	27,561.62	24,140.81	21,034.03	21,607.01	21,547.43
จำนวนเกษตรกร (ราย)	153,360	143,978	150,649	187,977	179,042

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

อ้อย ในปี พ.ศ.2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 13,431,395 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 18,343,191 ตัน เนื่องจากจำนวนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และเนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลง แต่ราคาต่อตันดีขึ้นจากปีก่อน จากราคาอยู่ที่ 880 บาทต่อตัน เป็นราคา 1,080 บาทต่อตัน ทำให้มูลค่ารวมอยู่ที่ 14,185 ล้านบาท น้อยกว่าปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตสูง ทำให้มีมูลค่าอยู่ที่ 15,834 ล้านบาท การที่อ้อยมีปริมาณผลผลิตลดลงจากการประสบปัญหาภัยแล้ง การบริโภคของคนรุ่นใหม่ที่ไม่ใส่ใจกับสุขภาพ มาบริโภคสารทดแทนความหวาน อีกทั้งประเทศอินเดียและบราซิลเริ่มส่งออกมากขึ้น จึงเป็นโจทย์ให้รัฐบาลและกระทรวง ที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนบริหารจัดการ และพัฒนาอ้อยไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ แทนที่การผลิตน้ำตาล โดยต้องช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนในการผลิตไบโอชีวภาพ ปรากฏตามตารางที่ 44 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 44 : แสดงข้อมูลอ้อย

รายการ	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,803,088	1,752,343	1,693,288	1,572,149	1,321,329
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	1,777,143	1,690,420	1,586,984	1,555,607	1,215,461
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	20,998,906	19,721,689	17,979,595	18,343,191	13,431,395
ผลผลิต (กก./ไร่)	11,453.25	7,996.38	10,848.50	10,736.00	7,852.47
ราคา/ตัน (บาท)	910	885	795	880	1,080
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	19,097	16,777	9,318	15,834	14,185
จำนวนเกษตรกร (ราย)	94,443	89,801	82,112	81,241	78,262

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

อ้อยโรงงาน ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีโรงงานอ้อย จำนวน 7 แห่ง (เฉพาะที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดยังไม่รวมกับโรงงานที่เกษตรกรนำผลผลิตไปยังนอกพื้นที่) กำลังการผลิตอยู่ที่ 195,000 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีกำลังการผลิตอยู่ที่ 189,000 ตัน/วัน และจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนโรงงานมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด ฯ รองลงมาคือจังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 จำนวนโรงงานอ้อยมีเท่าเดิม กำลังการผลิตปรับตัวขึ้นไม่มาก โดยกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น มาจากโรงงานรวมเกษตรกรอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ และที่มีกำลังการผลิตมากอยู่ที่บริษัท อุตสาหกรรมอ่างเวียง จำกัด และโรงงานน้ำตาล ทรัพย์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดนครราชสีมา ตามตารางที่ 45 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 45 : แสดงข้อมูลจำนวนโรงงาน และกำลังการผลิต

หน่วย : ตัน/วัน

โรงงานอ้อย	พ.ศ.2560		พ.ศ.2561		พ.ศ.2562		พ.ศ.2563		พ.ศ.2564	
	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต
กลุ่มจังหวัด ฯ	7	180,000	7	185,000	7	185,000	7	189,000	7	195,000
นครราชสีมา	3	99,000	3	99,000	3	99,000	3	103,000	3	103,000

โรงงานอ้อย	พ.ศ.2560		พ.ศ.2561		พ.ศ.2562		พ.ศ.2563		พ.ศ.2564	
	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต	แห่ง	กำลังการผลิต
1.บริษัท น้ำตาล ครบุรี จำกัด (มหาชน)	1	35,000	1	35,000	1	35,000	1	28,000	1	28,000
2.บริษัท อุตสาหกรรมโคราช จำกัด	1	28,000	1	28,000	1	28,000	1	45,000	1	45,000
3.บริษัท อุตสาหกรรมอ่างเวียน จำกัด	1	36,000	1	36,000	1	36,000	1	30,000	1	30,000
ชัยภูมิ	2	42,000	2	53,000	2	53,000	2	53,000	2	53,000
1. โรงงานรวมเกษตรกรรมอุตสาหกรรม	1	27,000	1	38,000	1	38,000	1	38,000	1	38,000
2. โรงงานน้ำตาลระยองบ้านเขาดิน	1	15,000	1	15,000	1	15,000	1	15,000	1	15,000
บุรีรัมย์	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	23,000
1. บริษัท โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	17,000	1	23,000
สุรินทร์	1	16,000	1	16,000	1	16,000	1	16,000	1	16,000
1.โรงงานน้ำตาลสุรินทร์	1	16,000	1	16,000	1	16,000	1	16,000	7	195,000

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ยางพารา ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 124,426 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 108,204 ตัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 692,403 ไร่ เป็น 721,127 ไร่ แต่เกษตรกรมีจำนวนน้อยลงจากปีก่อนหน้า จำนวน 43,773 ราย เป็น 42,832 ราย และราคาผลผลิตจะน้อยกว่าปีก่อนหน้า จาก 31,987 บาท/ตัน เป็น 21,034 บาท/ตัน ทำให้มีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 3,172 ล้านบาท เป็น 3,112 ล้านบาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 พบว่าราคายางพาราตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อมูลค่าของยางพารา แต่ยังมีเกษตรกรผู้ปลูกและพื้นที่เพาะปลูกยังสม่ำเสมอ เนื่องจากยางพาราเป็นสินค้าส่งออก และมีความต้องการมากในวงการอุตสาหกรรมยานพาหนะ และการระบาดของโควิด – 19 ทำให้มีความต้องการอุปกรณ์ทางการแพทย์มากขึ้น ตามตารางที่ 46 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 46 : แสดงข้อมูลยางพารา

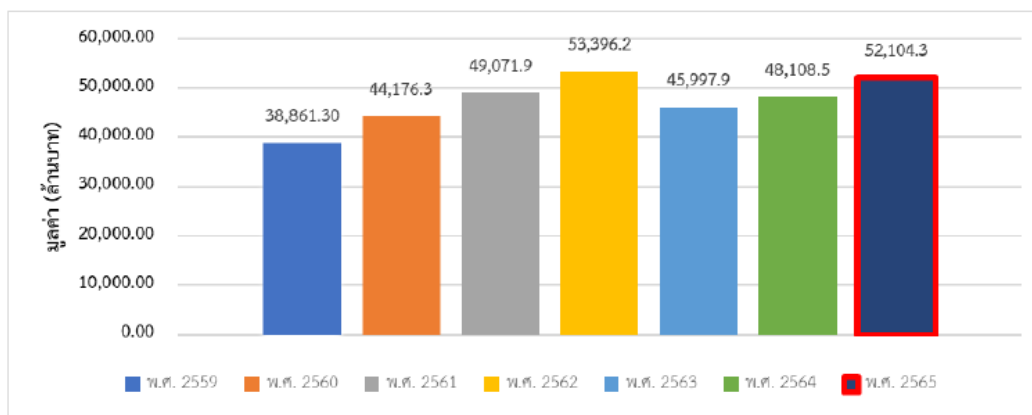
รายการ	พ.ศ.2560	พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	641,837	696,459	665,866	692,403	721,127
เนื้อที่กรีดยาง (ไร่)	412,195	472,181	430,852	507,443	565,283

รายการ	พ.ศ.2560	พ.ศ.2561	พ.ศ.2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	92,990	99,697	93,212	108,204	124,426
ผลผลิต (กก./ไร่)	171.16	207.88	210.50	211.75	216.25
ราคา (บาท/ตัน)	34,445	35,653	32,834	31,987	21,034
มูลค่ารวม (ล้านบาท)	3,482	3,489	2,965	3,172	3,112
จำนวนเกษตรกร (ราย)	47,411	46,451	43,405	43,773	42,832

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี 2563 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่การปิดประเทศได้ส่งผลให้ขนาดของตลาดลดลงเหลือเพียง 45,997.9 ล้านบาท จากที่เคยขยายตัวได้ถึง 53,396.2 ล้านบาทในปี 2562 ซึ่งตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรกลับมาขยายตัวอีกครั้งตั้งแต่ปี 2564 โดยในปี 2565 ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยมีมูลค่า 52,104.3 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2559 (38,861.3 ล้านบาท) ซึ่งเป็นปีฐาน (Base Year) เท่ากับ 13,243 ล้านบาท คิดเป็นยอดรวมที่เพิ่มขึ้น 0.34 เท่า ซึ่งสามารถคำนวณร้อยละความสำเร็จตามตัวชี้วัดได้ เท่ากับ ร้อยละ 34 คิดเป็นคะแนน เท่ากับ 1 คะแนน เนื่องจากมีผลการดำเนินงาน น้อยกว่า ร้อยละ 50 จากค่าเป้าหมาย ดังนั้น ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2563 ถึงแม้จะมีโอกาสเพิ่มขึ้นจากการให้ความสนใจต่อการใช้สมุนไพรในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัส Covid-19 หากแต่การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักในหลายภาคส่วน ส่งผลต่อกำลังซื้อและกำลังการผลิตในอุตสาหกรรมสมุนไพร ทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ดังกล่าว

กราฟที่ 21 : มูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย

ที่มา: Euromonitor International, Herbal/ Traditional Products in Thailand: Analysis, Country Report, October ๒๐๒๒

ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์/มาตรฐานอื่นๆของเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผ่านมาตรฐานได้รับการรับรองแล้วในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 121 ผลิตภัณฑ์ ตามตารางที่ 47 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 47 : จำนวนผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP/อินทรีย์/มาตรฐานอื่นๆของเกษตรกร

จังหวัด	ค่าสถิติ (หน่วยนับ : ผลิตภัณฑ์)				
	2559	2560	2561	2562	2563
นครราชสีมา	N/A	N/A	N/A	12	64
ชัยภูมิ	2	4	37	46	35
บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	17
สุรินทร์	5	5	5	5	5
กลุ่มจังหวัด	7	9	42	63	121

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(6.3) ด้านปศุสัตว์

(1) สถานการณ์อุตสาหกรรมปศุสัตว์ ปี พ.ศ. 2565 ข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และรวบรวมโดยฝ่ายยุทธศาสตร์และวิจัย ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน สถานการณ์อุตสาหกรรมปศุสัตว์ประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2565 หดตัว -3.0% เมื่อเทียบกับปีก่อน เป็นผลจากสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ โดยเฉพาะการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกันในสุกร (AFS) รวมถึงต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้นทั้งราคาวัตถุดิบ และราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสาเหตุจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนยืดเยื้อ ส่งผลให้ผลผลิตปศุสัตว์ในภาพรวมหดตัวลงจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม ความต้องการสินค้าเกษตรและอาหารของไทย ยังคงปรับเพิ่มขึ้น ซึ่งหลายประเทศมีความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทย ทำให้ความต้องการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับในเดือนมกราคม 2566 เริ่มกลับมาขยายตัวจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ไข่ไก่ ไก่เนื้อ สุกร ไข่ไก่ และโคเนื้อ เป็นผลจากสถานการณ์การระบาดของโรค AFS ในสุกรคลี่คลายลง และภาครัฐมีมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังโรคระบาดที่เข้มงวดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งความต้องการบริโภคสินค้าปศุสัตว์ขยายตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในประเทศ โดยคาดว่าแนวโน้มอุตสาหกรรมปศุสัตว์ปี พ.ศ. 2566 จะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.0 -4.0

(2) จำนวนปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2566

มีสัดส่วนปริมาณสัดส่วนการเลี้ยงโคเนื้อ โคนม และกระบือที่สูงต่อจำนวนของทั้งประเทศสูงสุด ในบรรดาปศุสัตว์ที่เลี้ยงในกลุ่มจังหวัดทั้งหมด จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งในการเลี้ยงโคเนื้อเป็นหลัก จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งในการเลี้ยงโคนมหลัก จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งในการเลี้ยงกระบือเป็นหลัก ตามตารางที่ 48 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 48 : จำนวนปศุสัตว์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี 2566

หน่วย : ตัว

	โคเนื้อ	โคนม	กระบือ	สุกร	ไก่	เป็ด	แพะ	แกะ	รวม
ประเทศไทย	9,394,111	812,235	1,741,141	10,759,194	498,862,811	33,604,921	1,505,381	128,314	556,808,108
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,267,099	248,278	1,275,152	2,290,370	109,585,424	8,201,296	333,656	10,665	127,211,940
กลุ่มจังหวัดอีสานล่าง 1	1,762,728	170,701	408,128	828,580	53,905,765	3,096,428	189,547	6,627	60,368,504
กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ	18.76	21.02	23.44	7.70	10.81	9.21	12.59	5.16	
กลุ่มจังหวัดต่อภาค	33.47	68.75	32.01	36.18	49.19	37.76	56.81	62.14	
นครราชสีมา	538,870	156,986	79,060	268,740	25,620,952	1,041,028	124,686	3,410	27,833,732
บุรีรัมย์	526,368	5,509	158,208	277,721	13,922,844	466,896	20,925	1,542	15,380,013
สุรินทร์	579,746	910	152,394	141,983	5,356,894	519,180	6,843	652	6,758,602
ชัยภูมิ	117,744	7,296	18,466	140,136	9,005,075	1,069,324	37,093	1,023	10,396,157

ที่มา : ข้อมูลจากกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์

โคเนื้อ ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 269,006 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 229,427 คน ทำให้มีจำนวนโคเนื้อ 1,717,304 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีโคเนื้อ 1,441,958 ตัว ช่วงปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา กลุ่มจังหวัดได้มีโครงการที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ประกอบกับมีนโยบายปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอื่น อีกทั้งราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตและเนื้อชำแหละแล้วมีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นไปด้วย รวมทั้งการส่งเสริมการทำฟาร์มมาตรฐานทำให้มีฟาร์มมาตรฐานเพิ่มขึ้น ทำให้มูลค่ารวมอยู่ที่ 62,329,014,000 บาท ทั้งนี้ แต่ฟาร์มมาตรฐานมีจำนวนลดลงเป็น 89 แห่ง จากเดิมที่มีอยู่ที่ 299 ฟาร์ม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 ราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้น มูลค่ารวมขึ้นอยู่กับเกษตรกรเป็นหลัก หากมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงมากขึ้น จำนวนโคมากขึ้น ทำให้มีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่พฤติกรรมผู้บริโภคที่เริ่มหันมาสนใจการกินพืชแทนเนื้อสัตว์เริ่มมีมากขึ้น อาจทำให้ตลาดภายในประเทศลดลง อย่างไรก็ตามตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูง จึงยังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อและพัฒนาฟาร์มมาตรฐานต่อไป ปรากฏตามตารางที่ 49 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 49 : แสดงข้อมูลโคเนื้อ

รายการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มมาตรฐาน (แห่ง)	1	2	6	299	89
จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	879,672	1,060,824	1,026,970	1,441,958	1,717,304
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	142,851	158,040	154,218	229,427	269,006
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	283	298	300	300	308
ราคาเฉลี่ยโคมีชีวิต (บาท/ตัว)	32,500	34,000	35,750	33,125	35,250
มูลค่ารวม (บาท) (โคมีชีวิต)	29,298,180,000	35,937,360,000	36,031,724,000	49,339,104,500	62,329,014,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	55	17	17	41	51

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนโคเนื้อที่มากที่สุดในประเทศ 5 อันดับแรก จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ข้อมูลปี 2565 จังหวัดสุรินทร์มีจำนวนโคเนื้อมากที่สุด จำนวน 579,746 ตัว เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาเป็นจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 538,870 ตัว จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ ตามลำดับ แม้ว่าจังหวัดนครราชสีมาจะมีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อไม่อยู่ในอันดับ 5 อันดับ แต่มีจำนวนโคเนื้อมากเป็นอันดับสอง เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมามีพื้นที่มากที่สุดในประเทศ ทำให้มีพื้นที่ในการทำการเกษตรและปศุสัตว์มาก ตามตารางที่ 50 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 50 : ทำอันดับเกี่ยวกับโคเนื้อ

5 อันดับแรกที่มีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด (หน่วย: ราย)		5 อันดับแรกที่มีโคเนื้อมากที่สุด (หน่วย: ตัว)	
1.อุบลราชธานี	122,756	1.สุรินทร์	579,746
2.สุรินทร์	104,991	2.นครราชสีมา	538,870
3.ศรีสะเกษ	102,963	3.อุบลราชธานี	530,087
4.บุรีรัมย์	86,886	4.บุรีรัมย์	526,368
5.ร้อยเอ็ด	86,273	5.ศรีสะเกษ	521,843

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2565

โคนม ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนเกษตรกร จำนวน 5,517 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อน และมีจำนวนฟาร์มโคนมมาตรฐานเพิ่มขึ้นเป็น 693 แห่ง แต่ปริมาณโคนมลดลงจากปีก่อนที่มีโคนมจำนวน 174,894 ตัว เหลือจำนวน 171,248 ตัว ทำให้ปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้มีปริมาณมีเพียง 220,000,006 กิโลกรัม จากปีก่อนที่มีปริมาณน้ำนมดิบ จำนวน 313,997,441 กิโลกรัม ซึ่งปริมาณลดลงไปโดยเริ่มลดลงไปเป็นจำนวนมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมาที่สามารถผลิตน้ำนมดิบได้มากที่สุด

ไม่สามารถผลิตได้มากเช่นแต่ก่อน เนื่องจากเกิดโรคระบาด โรคปากและเท้าเปื่อยในโคนม ซึ่งระบาดในจังหวัดราชบุรี นครราชสีมา กาญจนบุรี พิจิตร เชียงใหม่ เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรอย่างมากเนื่องจากไม่สามารถรีดนมส่งขายได้ ทำให้ปริมาณน้ำนมดิบในประเทศ มีปริมาณลดลงถึง 20-30% ราคาน้ำนมเฉลี่ยปรับเปลี่ยนขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนจาก 19.25 บาท/กิโลกรัม เป็น 19.36 บาท/กิโลกรัม แต่ด้วยปริมาณน้ำนมที่ผลิตได้น้อยกว่าปีก่อน จึงทำให้มีมูลค่าลดลงจากปีก่อน เป็น 4,075,927,104 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า หากจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมเพิ่มมากขึ้น ทำให้จำนวนโคนมมากขึ้น ส่งผลต่อปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้มีจำนวนมาก มูลค่ารวมสูงขึ้นแปรผันตามปริมาณน้ำนม ประกอบกับราคาเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ทั้งนี้จะต้องควบคุมมาตรฐานฟาร์มและดูแลสุขลักษณะของโคนมเพื่อป้องกันโรคระบาด ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการค่าน้ำนมดิบ ปรากฏตามตารางที่ 51 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 51 : แสดงข้อมูลโคนม

รายการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ.2565
จำนวนฟาร์มมาตรฐาน (แห่ง)	175	181	490	649	693
จำนวนโคนมที่เลี้ยง (ตัว)	132,029	143,662	160,041	174,894	171,248
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	4,052	4,152	4,740	5,434	5,517
ปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้ทั้งปี (กก.)	3,964,760,136	7,250,955,401	336,287,187	313,997,441	220,000,006
ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	18.80	19.25	19.00	19.25	19.36
มูลค่ารวม (บาท)	71,388,674,088	130,559,130,320	6,391,176,164	5,694,968,913	4,075,927,104

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนโคนมที่มากที่สุดในประเทศ 5 อันดับแรก จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ข้อมูลปี 2565 จังหวัดสระบุรี มีจำนวนโคนมมากที่สุด จำนวน 172,460 ตัว รองลงมาเป็นจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 156,986 ตัว จังหวัดลพบุรี จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดราชบุรี ตามลำดับ สอดคล้องกับจำนวนเกษตรกรใน 5 อันดับแรกตามตารางที่ 52 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 52 : ห้าอันดับเกี่ยวกับโคนม

5 อันดับแรกที่มีเกษตรกรเลี้ยงโคนมมากที่สุด (หน่วย: ราย)		5 อันดับแรกที่มีโคนมมากที่สุด (หน่วย: ตัว)	
1.นครราชสีมา	5,063	1.สระบุรี	172,460
2.สระบุรี	4,709	2.นครราชสีมา	156,986
3.ลพบุรี	2,425	3.ลพบุรี	88,099
4.ราชบุรี	2,204	4.เชียงใหม่	53,230
5.เชียงใหม่	1,210	5.ราชบุรี	45,732

ที่มา กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2565

กระป๋อง ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณกระป๋อง 403,102 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่มีกระป๋อง จำนวน 366,430 ตัว แม้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงกระป๋องมีจำนวนลดลง จาก 68,373 คน เป็นจำนวน 45,802 คน แม้ว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละลดลงจากปีก่อนที่มีราคา 308 บาท/กิโลกรัม คงเหลือเป็น 300 บาท/กิโลกรัม แต่ราคากระป๋องมีชีวิตยังมีราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีราคา 37,475 บาท/ตัว เป็น 43,125 บาท/ตัว และจำนวนโรงฆ่าสัตว์เพิ่มขึ้นด้วย ทำให้มีมูลค่ารวม 17,324,065,000 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่ารวม 14,078,888,600 บาท ทั้งนี้ เกษตรกรเริ่มจัดทำฟาร์มมาตรฐาน โดยมีฟาร์มมาตรฐาน จำนวน 47 แห่ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า หากราคารับซื้อกระป๋องมีชีวิต และราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละ มีราคาที่ดี ทำให้มูลค่ารวมสูงขึ้นตามจำนวนกระป๋อง และในปี พ.ศ. 2564 เริ่มจัดทำฟาร์มมาตรฐานแล้ว ดังนั้น ในอนาคตมีแนวโน้มว่า กระป๋องจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ต้องทำให้ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละมีราคาสูงขึ้น การส่งเสริมให้ปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุน ปรากฏตามตารางที่ 53 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 53 : แสดงข้อมูลกระป๋อง

รายการ	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มมาตรฐาน (แห่ง)	-	-	-	41	15
จำนวนกระป๋องที่เลี้ยง (ตัว)	266,940	294,612	291,124	366,430	403,102
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	51,553	54,383	53,752	68,373	45,802
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	290	315	310	308	300
ราคาเฉลี่ยกระป๋องมีชีวิต (บาท/ตัว)	38,000	38,250	37,750	37,475	43,125
มูลค่ารวม (บาท) (กระป๋องมีชีวิต)	9,960,817,000	11,118,696,000	10,422,554,000	14,078,888,600	17,324,065,000
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	60	58	54	43	47

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนกระป๋องที่มากที่สุดในประเทศ 5 อันดับแรก จากข้อมูลของกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ข้อมูลปี 2565 จังหวัดสุรินทร์ มีจำนวนกระป๋องมากที่สุด จำนวน 158,208 ตัว รองลงมาเป็นจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 152,394 ตัว จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสกลนคร ตามลำดับ ถึงแม้ว่าจังหวัดสุรินทร์จะมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระป๋องน้อยกว่าจังหวัดอุบลราชธานี ตามตารางที่ 54 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 54 : ทำอันดับเกี่ยวกับกระป๋อง

5 อันดับแรกที่มีเกษตรกรเลี้ยงกระป๋องมากที่สุด (หน่วย: ราย)		5 อันดับแรกที่มีกระป๋องมากที่สุด (หน่วย: ตัว)	
1.อุบลราชธานี	37,567	1.สุรินทร์	158,208
2.สุรินทร์	32,833	2.บุรีรัมย์	152,394
3.บุรีรัมย์	27,617	3.อุบลราชธานี	140,235
4.ศรีสะเกษ	25,045	4.ศรีสะเกษ	105,318
5.ร้อยเอ็ด	19,946	5.สกลนคร	98,340

ที่มา กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2565

แพะ ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแพะที่เลี้ยง 188,579 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 156,491 ตัว จำนวนเกษตรกรมีจำนวน 6,552 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีจำนวน 6,425 ราย จากการส่งเสริมการเลี้ยงแพะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ทำให้ปริมาณแพะมีมากขึ้น ความต้องการบริโภคแพะเนื้อมีสูง ทำให้ราคาแพะเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกปี ขณะนี้ ราคาอยู่ที่ 14,500 บาท/ตัว มูลค่ารวม 634,308,800 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 536,098,400 บาท

ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า จำนวนเกษตรกรให้ความสนใจเลี้ยงแพะ และมีฟาร์มมาตรฐาน เนื่องจากมีความต้องการทางการตลาดสูง โดยราคาเฉลี่ยของตัวแพะและราคาที่ชำแหละแล้วเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าตลาดต้องการแพะ คาดว่ามีแนวโน้มเกษตรกรที่เลี้ยงจะเพิ่มขึ้นตามปัจจัยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ควรจะส่งเสริมด้านมาตรฐานฟาร์ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ ปรากฏตามตารางที่ 55 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 55 : แสดงข้อมูลแพะ

รายการ	พ.ศ.2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	-	-	4	182	142
จำนวนแพะที่เลี้ยง (ตัว)	45,485	21,211	88,768	156,491	188,579
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	1,428	49,550	3,298	6,425	6,552
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	800	760	780	940	1,332
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	13,300	13,500	14,325	14,350	14,500
มูลค่ารวม (ราคาเฉลี่ย/ตัว x จำนวนแพะ) (บาท)	198,807,924	69,703,200	324,032,625	536,098,400	634,308,800

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

แกะ ในปี พ.ศ.2565 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแกะที่เลี้ยง 6,577 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 6,064 ตัว แม้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงจะลดลงจากปีก่อนหน้าจาก 304 ราย เป็น 259 ราย แต่ราคาเนื้อแกะที่ชำแหละแล้วเพิ่มขึ้น กิโลกรัมละ 303 บาท จากปีก่อนที่มีราคากิโลกรัมละ 233 บาท ทำให้มูลค่ารวมของปี 2565 อยู่ที่ 22,273,000 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีมูลค่า 20,684,550 บาท และราคาแกะมีชีวิตเริ่มดีขึ้นจากปีก่อนตัวละ 3,488 บาท เป็นตัวละ 3,575 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า จำนวนเกษตรกรและจำนวนแกะเพิ่มมากขึ้น ทำให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้น เมื่อเกษตรกรเห็นว่าราคาดีขึ้นก็จะเลี้ยงมากขึ้น แต่เมื่อผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีจำนวนมาก ก็จะทำให้ในปีถัดไปราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหละแล้วลดลงเช่นกัน เป็นไปได้ว่าควรต้องศึกษาความต้องการของตลาดเพื่อไม่ให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไปจนส่งผลต่อราคา ปรากฏตามตารางที่ 56 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 56 : แสดงข้อมูลแกะ

รายการ	พ.ศ.2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	1	1	-	12	25
จำนวนแกะที่เลี้ยง (ตัว)	1,489	3,749	3,355	6,064	6,577

รายการ	พ.ศ.2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง(ราย)	71	174	189	304	259
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว(บาท/กก.)	221	219	195	233	303
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	2,838	3,288	3,763	3,488	3,575
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว xจำนวนแกะ) บาท	4,129,825	11,738,550	12,607,550	20,684,550	22,273,000

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2563 ฟาร์มมาตรฐานของปศุสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นลำดับที่ 9 จาก 18 กลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 32.36 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่สัดส่วนมีถึงร้อยละ 30.83 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอันดับที่ 5 จาก 6 ภาค) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดอื่นๆ มีฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP เพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัด พบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีฟาร์ม GAP มากที่สุด โดยมากเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศ รองลงมาคือจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์มีจำนวนลดลง ตามตารางที่ 57 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 57 : แสดงจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP

หน่วย : ฟาร์ม

จังหวัด	ค่าสถิติ						ค่าอันดับใน ๗๖ จังหวัด		
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
นครราชสีมา	๔๑๑	๔๐๓	๔๐๓	๖๗๐	๗๔๓	๙๙๕	๑๓	๑๑	๖
ชัยภูมิ	๑๒๐	๑๒๒	๑๒๕	๑๗๘	๑๘๙	๑๙๕	๔๐	๔๓	๔๐
บุรีรัมย์	๒๐๕	๒๐๖	๒๑๙	๑๙๖	๑๙๐	๑๔๗	๓๙	๔๑	๔๕
สุรินทร์	๒๒	๒๑	๒๑	๖๓	๗๙	๔๗	๖๑	๖๐	๖๓
ค่าเฉลี่ยของ ๗๖ จังหวัด	-	-	๒๐๘	๓๖๒	๓๘๐	๓๖๒			
กลุ่มจังหวัดภาคอีสานล่าง ๑	๗๕๘	๗๕๒	๗๖๘	๑,๑๐๗	๑,๒๐๑	๑,๓๘๔	๙	๑๒	๙
ภาคอีสาน	๓,๕๒๔	๓,๔๙๑	๙,๖๑๒	๓,๕๒๔	๓,๘๙๕	๔,๒๗๗	๕	๕	๕
สัดส่วนของกลุ่มจังหวัดต่อภาค (ร้อยละ)	๒๑.๕๑	๒๑.๕๔	๗.๙๙	๓๑.๔๑	๓๐.๘๓	๓๒.๓๖			

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมประมง และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

- มาตรฐานของฟาร์ม หมายถึง มาตรฐานทั่วไปตามหลักการปฏิบัติที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หรือ Good Agricultural Practices (GAP) คือ วิธีปฏิบัติว่าด้วยองค์ประกอบของฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การจัดการสุขภาพสัตว์ การจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะของผู้บริโภค
- ฟาร์มมาตรฐานในกรณีนี้ ครอบคลุมถึง ฟาร์มปศุสัตว์ทุกชนิด และฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทุกชนิด

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2564 จำนวนฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM (Good Farm Management) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนถึง 1,581 ฟาร์ม ปรากฏตามตารางที่ 58 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 58 : จำนวนฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM

หน่วย : ฟาร์ม

จังหวัด	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	44	111	261	325
ชัยภูมิ	N/A	134	143	725
บุรีรัมย์	287	126	200	311
สุรินทร์	100	200	229	220
กลุ่มจังหวัด	431	571	833	1,581

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด

หมายเหตุ: ฟาร์มที่มีระบบการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) หมายความว่า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ยกระดับการเลี้ยง การจัดการให้มีความปลอดภัยทางชีวภาพ ระบบการบันทึกข้อมูล การพัฒนาคุณภาพผลผลิต เพื่อให้ได้ปศุสัตว์และผลผลิตที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

(6) สหกรณ์การเกษตรและสมาชิก

ข้อมูลจำนวนสหกรณ์การเกษตรและสมาชิกในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่าง พ.ศ. 2561 – 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 526 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อน และมีสมาชิกจำนวน 1,071,677 คน โดยจังหวัดนครราชสีมามีจำนวนมากที่สุด มีสัดส่วนจำนวนสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 30.99 รองลงมาคือจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์และจังหวัดชัยภูมิ ปรากฏตามตารางที่ 59 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 59 : แสดงจำนวนสหกรณ์การเกษตรและสมาชิก

จังหวัด	สหกรณ์(แห่ง)					สมาชิก (คน)					สัดส่วนจำนวนสหกรณ์
	61	62	63	64	65	2561	2562	2563	2564	2565	
นครราชสีมา	99	118	151	150	163	305,627	307,013	430,035	433,339	433,339	30.99
ชัยภูมิ	63	87	84	75	95	159,927	184,824	186,989	184,732	184,732	18.06
บุรีรัมย์	88	85	102	100	114	200,000	190,841	226,343	223,105	223,105	21.67
สุรินทร์	76	107	95	93	154	187,247	245,962	230,074	230,501	230,501	29.28
กลุ่มจังหวัด	326	397	432	418	526	852,801	928,640	1,073,441	1,071,677	1,071,677	100.00

ที่มา กรมส่งเสริมสหกรณ์/ข้อมูลสารสนเทศสหกรณ์/สถิติสหกรณ์

หมายเหตุ : ข้อมูลเฉพาะสหกรณ์การเกษตร ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์

ผลิตภัณฑ์ใหม่ ในปี พ.ศ.2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เกษตรกรที่มีอาชีพปลูกหอมอ่อนเลี้ยงใหม่ มีจำนวน 22,810 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 21,842 ราย และมีพื้นที่ปลูกหอมอ่อนเลี้ยงใหม่ จำนวน 22,677 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ซึ่งมีจำนวน 20,188 ไร่ แต่ปริมาณผลผลิตเส้นไหมลดลงจากปีก่อน จาก 95,083 กิโลกรัม/ปี เป็น 70,708 กิโลกรัม/ปี แม้ว่าปริมาณผลผลิตจะลดลงก็ตาม แต่จากราคาเส้นไหมเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ซึ่งมีราคาอยู่ที่ 1,825 บาท จึงทำให้มูลค่าผลผลิตเส้นไหมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 113,358,392 บาท เป็น 129,717,400 บาท ปรากฏตามตารางที่ 60 แนบท้ายนี้

ตารางที่ 60 : แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกหอมอ่อนเลี้ยงใหม่และรายได้จากเส้นไหม

รายการ	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
พื้นที่ปลูกหอมอ่อนเลี้ยงใหม่ (ไร่)	30,016	24,925	27,789	20,188	22,677
เกษตรกรผู้ปลูกหอมอ่อนเลี้ยงใหม่ (ราย)	30,755	29,169	30,172	21,842	22,810
ผู้ผลิตผ้าไหมและหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ (ราย)	31,125	24,049	25,542	13,104	13,714
ผลผลิตเส้นไหม (กก./ปี)	108,110	137,032	163,201	95,083	70,708
ราคาเส้นไหมเฉลี่ย (บาท/กก.)	1,837.50	1,643.75	1,543.75	1,662.50	1,825.00
มูลค่าผลผลิตเส้นไหมรวม (บาท)	180,367,500	193,880,000	251,301,050	113,358,392	129,717,400

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ในกลุ่มจังหวัด ฯ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2566 จะเห็นได้ว่า ราคาเส้นไหมเฉลี่ยมีผลต่อเกษตรกร เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรยังคงทำอาชีพปลูกหอมอ่อนเลี้ยงใหม่ และเป็นไปตามจำนวนผู้ผลิตไหมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ หากมีจำนวนมากก็จะมีตลาดที่รองรับผลผลิตจากเส้นไหม มีความต้องการสูงก็จะส่งผลต่อมูลค่าผลผลิตเส้นไหมด้วย

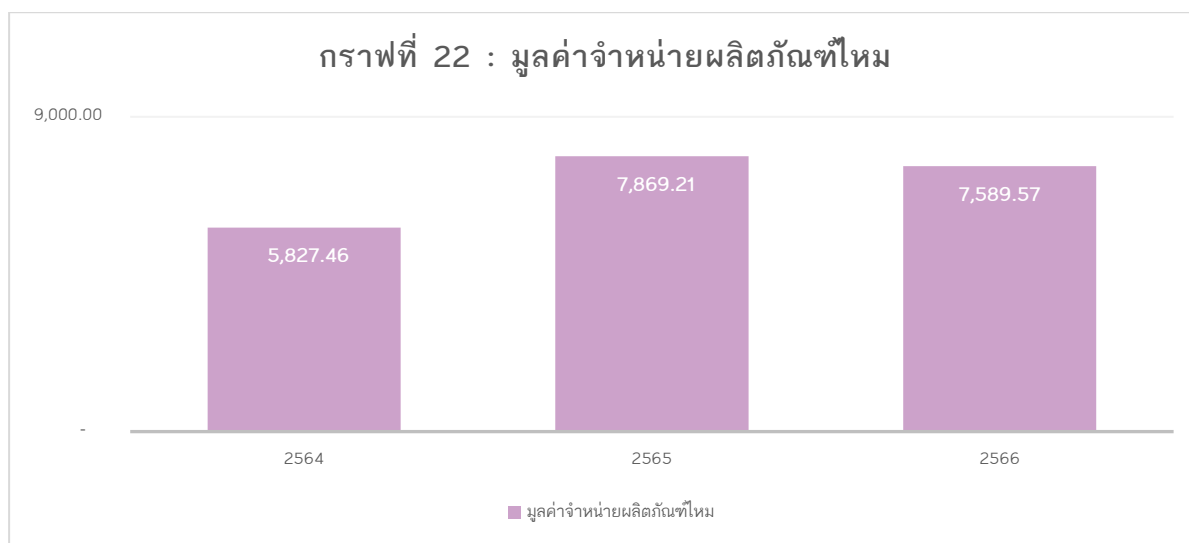
สำหรับรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ฯ ในปี พ.ศ.2566 มี 7,589.57 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่า 7,869.21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ -3.55 เนื่องจากยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่ลดลงด้วย ปรากฏตามตารางที่ 61 และกราฟที่ 22 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 61 : ข้อมูลค่าจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ. (ล้านบาท)			ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	
	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	2565	2566
กลุ่มจังหวัดฯ	5,827.46	7,869.21	7,589.57	35.04	-3.55
นครราชสีมา	2,534.43	2,649.18	3,031.75	4.53	14.44
ชัยภูมิ	544.52	2,324.35	1,405.47	326.86	-39.53
บุรีรัมย์	914.62	963.22	970.52	5.31	0.76
สุรินทร์	1,833.88	1,932.45	2,181.83	5.37	12.90

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ในกลุ่มจังหวัด ฯ และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

กราฟที่ 22 : มูลค่าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ปี พ.ศ. 2566 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับตรานกยูงพระราชทานลดลงจากปีก่อน แม้ว่ากลุ่มจังหวัดฯ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ในพื้นที่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้ให้ความสำคัญของการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน แต่เนื่องจากการผลิตที่ลดลง และจำนวนผู้ส่งขอการตรานกยูงก็ลดลงตาม ปรากฏตามตารางที่ 62 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 62 : ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดที่ได้รับดวงตรานกยูงพระราชทาน

ตรานกยูงพระราชทาน (ดวง)	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
นกยูงสีทอง(ดวง)	3,736	1,931	1,931	2,244	2,480
นกยูงสีน้ำเงิน(ดวง)	53,780	63,387	63,387	85,006	70,825
นกยูงสีเขียว(ดวง)	8,163	20,202	20,202	1,246	13,248
นกยูงเงิน (ดวง)	2,346	1,827	1,827	3,040	1,141
รวม (ดวง)	68,025	87,346	87,346	91,535	87,695

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯในกลุ่มจังหวัดฯ

1.2.4 ด้านอุตสาหกรรม/วิสาหกิจ

(1) แนวโน้มการลงทุนภาคอุตสาหกรรม

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน ได้ทำการศึกษาและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการที่อยู่ในธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญหรือรายได้หลักประมาณ 10 – 20 ธุรกิจ/อุตสาหกรรมในแต่ละภูมิภาค โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ และยโสธร) กิจกรรมที่มีแนวโน้มที่ดี ได้แก่

การผลิตอุตสาหกรรมพื้นฐานและการผลิตสูตรำรับทางเภสัชกรรม

เป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโต ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการที่ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้แนวโน้มการใช้เภสัชภัณฑ์มีแนวโน้มสูงขึ้นตามมาด้วย นอกจากนี้พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีแผนขยายโรงพยาบาลภายใน เช่น โครงการขยายตัวของโรงพยาบาลนางรอง บุรีรัมย์ และโครงการขยายตัวของโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจการผลิตเภสัชภัณฑ์พื้นฐานและผลิตสูตรำรับทางเภสัชกรรมมีโอกาสขยายธุรกิจ และอีกหนึ่งธุรกิจที่สามารถพบได้คือ โรงงานผลิตยาสมุนไพรซึ่งตั้งอยู่ที่จังหวัดอำนาจเจริญ อย่างไรก็ตามการปรับขึ้นของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำส่งผลให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ประกอบกับการนำเข้าเภสัชภัณฑ์จากต่างประเทศที่มีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่า จึงทำให้ผู้ประกอบการเกิดการแข่งขันทางด้านราคาขึ้นเช่นกัน

การก่อสร้างอาคาร

มีแนวโน้มเติบโตที่ดี เนื่องจากจังหวัดในพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมาและอุบลราชธานี ถูกตั้งเป้าหมายให้เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคอีสาน ประกอบด้วยจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ถูกตั้งให้เป็นเมืองเศรษฐกิจคู่ขนาน การตั้งเป้าหมายดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณการลงทุนภายในพื้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2561 จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ ติด 1 ใน 10 ของจังหวัดที่ได้รับการออกใบอนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัยประเภทแนวราบและประเภทอาคารชุดมากที่สุดในประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการในพื้นที่มีรายได้และขยายธุรกิจต่อไปได้ อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการในพื้นที่จำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคา ราคาวัสดุก่อสร้างที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ถูกปรับขึ้นเช่นกัน ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังขาดแคลนแรงงานเป็นอีกปัจจัยจุดรั้งความสำคัญ ของธุรกิจนี้

การขนส่งทางบก

มีแนวโน้มปรับตัวไปในทางที่ดี เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ถูกตั้งเป้าหมายให้เป็นเมืองศูนย์กลางและเมืองเศรษฐกิจคู่ขนาน ส่งผลให้มีการพัฒนาระบบการขนส่งทางบกในพื้นที่ต่างๆ เช่น รถไฟทางคู่สายชุมทางมาเกะเบ - ชุมทางจิระ และสายชุมทางจิระ-ขอนแก่น รถไฟความเร็วสูงกรุงเทพ - หนองคาย ประกอบกับหน่วยงานรัฐบาลมีโครงการสร้างทางหลวงเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดศรีสะเกษและสุรินทร์ ด้วยปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ทำให้การขนส่งสะดวกสบายยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสร้างรายได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้น รวมทั้งการขยายตัวของผู้ประกอบการรายใหญ่ ได้แก่ Grab ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงลูกค้าภายในพื้นที่กับผู้ประกอบการท้องถิ่น กิจกรรมด้านสุขภาพของมนุษย์มีแนวโน้มขยายตัวสูง เนื่องจากปริมาณผู้ต้องการใช้บริการมีจำนวนมาก แต่พื้นที่รองรับไม่เพียงพอ ปัญหานี้จึงสะท้อนไปถึงโครงการขยายโรงพยาบาล จังหวัดบุรีรัมย์ต้องการยกระดับให้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามปัจจัยที่จุดรั้งแนวคิดนี้คือจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ

ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบการปรับอากาศ

อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้ามีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น สะท้อนได้จากยอดการผลิตไฟฟ้าที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปริมาณการผลิตไฟฟ้ามีปัจจัยสนับสนุนมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและพัฒนาโครงสร้างเมืองต่างๆ เช่น อัตราการเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยและการขยายตัวของโรงงาน อีกทั้งการพัฒนาขีปนาวุธไฟฟ้าเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความต้องการกำลังไฟฟ้ามีมากขึ้นในอนาคต

การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

มีแนวโน้มดีขึ้น สะท้อนได้จากยอดส่งออกของเสื้อผ้านักกีฬาแบรนด์เนมไปยังประเทศแถบอเมริกา ยุโรป และเอเชีย เพิ่มขึ้น ประกอบกับการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ส่งผลให้ความต้องการผลิตเสื้อผ้ามากขึ้น รวมทั้งมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงหลายแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคนี้ จึงมีความต้องการเครื่องแต่งกายของนักศึกษาจำนวนมาก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมนี้ประสบปัญหาการแข่งขันด้านราคากับผู้ผลิตต่างประเทศ โดยเฉพาะกัมพูชา ประเทศบังกลาเทศ ประเทศศรีลังกา และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีการจ้างแรงงานขั้นต่ำที่ถูกกว่าประเทศไทย

การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารค่อนข้างหลากหลาย เช่น การผลิตน้ำตาลจากอ้อย การสีข้าว และการผลิตแป้งมันสำปะหลัง มีแนวโน้มเติบโตที่ดี เพราะมีความต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมนี้มีการแข่งขันที่สูง เนื่องจากมีผู้ประกอบการรายใหญ่อยู่ในพื้นที่จำนวนมาก การขายปลีก (ยกเว้น ยานยนต์และจักรยานยนต์)

มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น จากการสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในพื้นที่และพัฒนาโครงสร้างต่างๆ เช่น การเพิ่มเที่ยวบินจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบกับการพัฒนาจังหวัดพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางและเมืองเศรษฐกิจคู่ขนาน ส่งผลให้ประชาชนมีแนวโน้มเดินทางมาในพื้นที่สูงขึ้น เปิดโอกาสสร้างรายได้ให้กับธุรกิจการขายปลีก ยกเว้น ยานยนต์และจักรยานยนต์ อย่างไรก็ตามกำลังซื้อจากภาคเกษตรซึ่งเป็นหนึ่งในอาชีพหลักของคนในพื้นที่ยังไม่สูงมากนัก เนื่องจากราคาที่ตกต่ำของสินค้าการเกษตรบางประเภท ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อยและระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น นอกจากนี้การขายสาขาของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่และธุรกิจแฟรนไชส์ ส่งผลต่อผู้ประกอบการร้านค้าปลีกท้องถิ่น

กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

ขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ตามความต้องการที่อยู่อาศัยที่ยังมีอยู่ต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อบ้านใกล้สถานศึกษาหรือใกล้กับห้างสรรพสินค้า อีกทั้งบริเวณตามแนวมอเตอร์เวย์เป็นอีกที่ที่ผู้คนให้ความสนใจ เช่น จังหวัดนครราชสีมา มีแผนลงทุนสร้างคอนโดเนียม อาคารพาณิชย์ โครงการบ้านจัดสรร จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดนครราชสีมาติดอันดับ 1 ใน 10 ของจังหวัดที่ได้รับใบอนุญาตจัดสรรที่ดินสูงสุดในประเทศ อย่างไรก็ตามราคาประเมินที่ดินเฉลี่ยทั้งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ถูกคาดการณ์ว่าจะปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.84 ราคาที่ดินสูงขึ้นเป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ

ที่พักแรม

มีแนวโน้มขยายตัวเล็กน้อย จากกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะการท่องเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขง เช่น การท่องเที่ยวบริเวณแก่งคันสูงในจังหวัดอำนาจเจริญและอุทยานแห่งชาติผาแต้มของจังหวัดอุบลราชธานี และการส่งเสริมจากรัฐบาลในเรื่องของการท่องเที่ยวเมืองรอง ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผลให้ความต้องการขยายพื้นที่ที่พักแรมมีแนวโน้มสูงขึ้น เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามโครงการพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองศูนย์กลางหรือสนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรองส่งผลต่อการแข่งขันของธุรกิจในพื้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

กิจกรรมที่มีแนวโน้มทรงตัว ได้แก่

การขายส่ง (ยกเว้น ยานยนต์และจักรยานยนต์)

การขายส่ง ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทรงตัว เนื่องจากราคาที่ตกต่ำของสินค้าการเกษตรบางประเภท เช่น ราคายางพาราที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง และอ้อยจากการที่ผลผลิตเกินความต้องการของตลาด อย่างไรก็ตาม ในปี 2561 การผลิตเสื้อผ้ากีฬาแบรนด์เนมเพื่อขายและส่งออกไปยังประเทศ แอบอเมริกา ยุโรป และเอเชีย ปรับตัวดีขึ้น และการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ส่งผลให้มีความต้องการซื้อเสื้อผ้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพิ่มขึ้น

การเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์และกิจกรรมบริการที่เกี่ยวข้อง

ยังทรงตัว โดยการเกษตรที่สำคัญในบริเวณนี้มีความหลากหลาย เช่น การทำนา การปลูกมันสำปะหลัง การปลูกอ้อย การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปลูกยางพารา แต่ราคาผลผลิตปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องจากผลผลิตที่มีปริมาณมากเกินความต้องการ อีกทั้งการแข่งขันด้านราคากับต่างประเทศ นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาอุทกภัยบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกษตรกรสูญเสียผลผลิตทางการเกษตรและมีรายได้น้อยลงตามมาด้วย

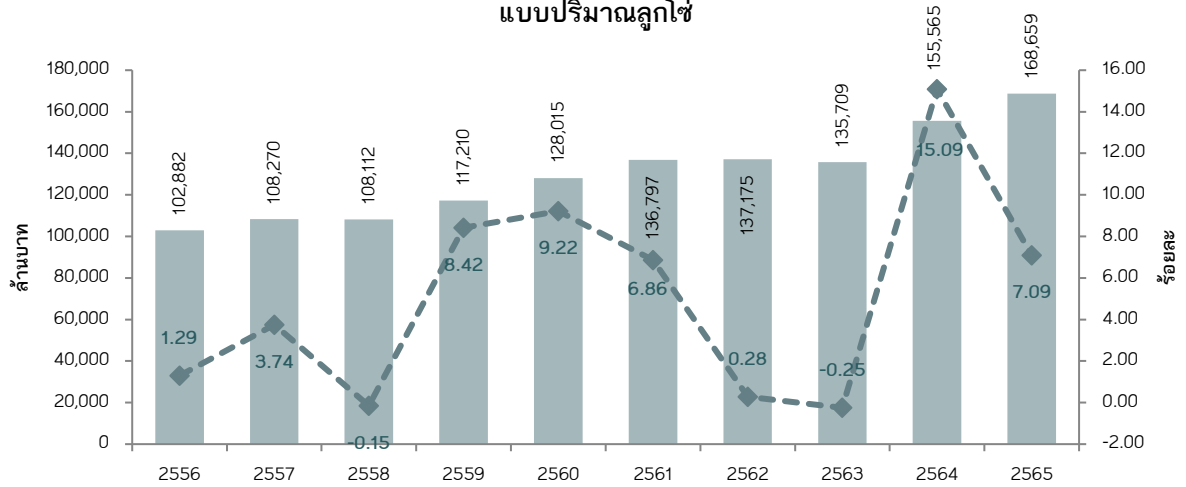
ที่มา : การวิเคราะห์/วิจัยธุรกิจและอุตสาหกรรม ในแต่ละภูมิภาค ครึ่งปีหลัง 2561 และแนวโน้ม โดยศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจ และเศรษฐกิจฐานราก ธนาคารออมสิน

กลุ่มจังหวัด ฯ คาดว่า แนวโน้มการลงทุนภาคอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และผู้ประกอบการสินค้า OTOP ทุกตำบลทั่วประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด ฯ ดีขึ้นอย่างแน่นอน

(2) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2565 จะเห็นว่ามูลค่าเพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ลดลงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 คือช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 - พ.ศ. 2563 ซึ่งสถานการณ์การระบาดค่อนข้างรุนแรง และกลับดีขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2564 ปรากฏตามกราฟที่ 23 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 23 : มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี และอัตราการขยายตัวแบบปริมาณลูกโซ่

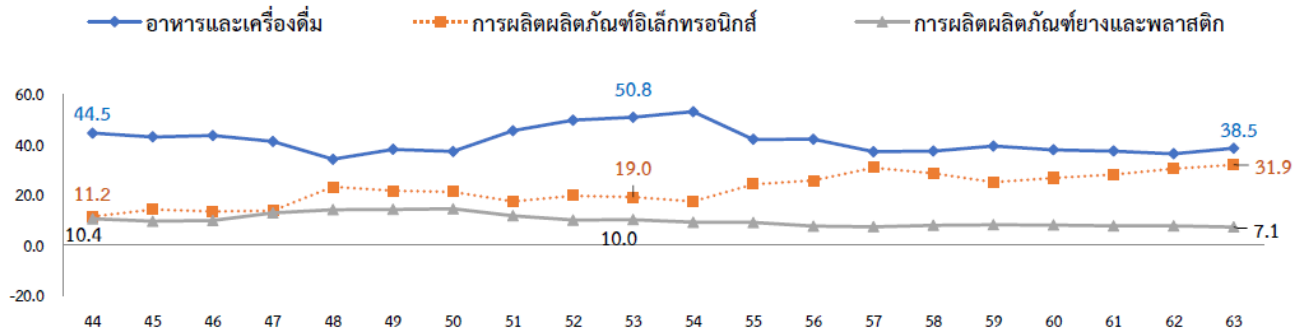

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(3) สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรกของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

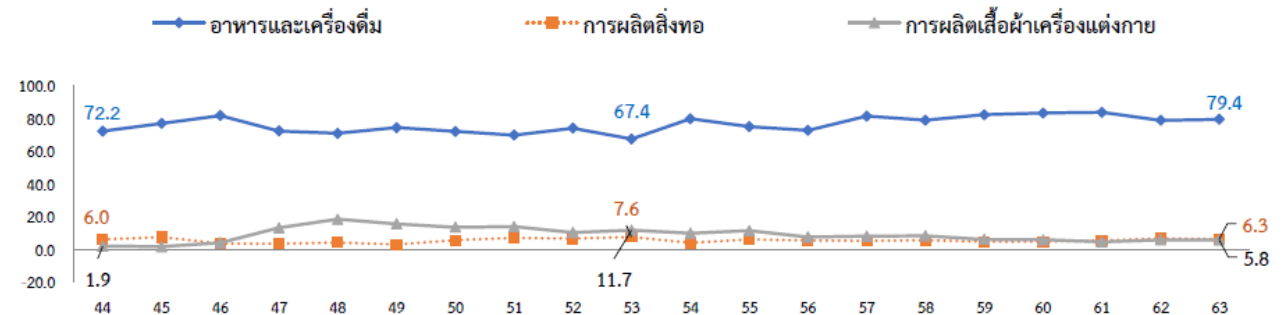
จังหวัดนครราชสีมา : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2. การผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ 3. การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก

กราฟที่ 24 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

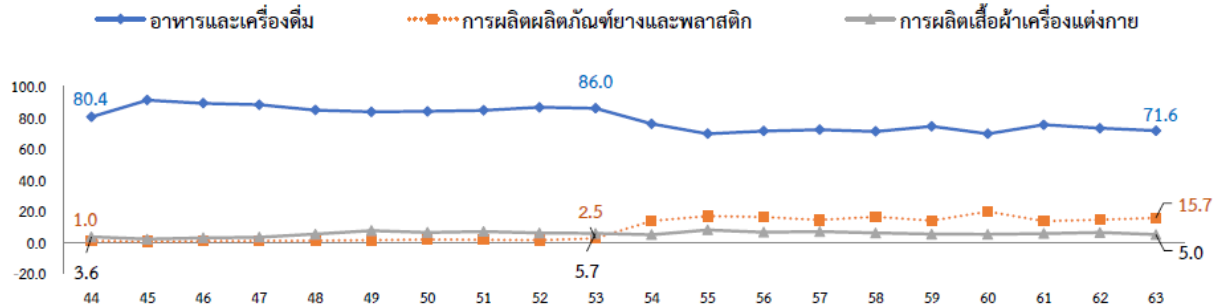
จังหวัดชัยภูมิ : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2. การผลิตสิ่งทอ 3. การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

กราฟที่ 25 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

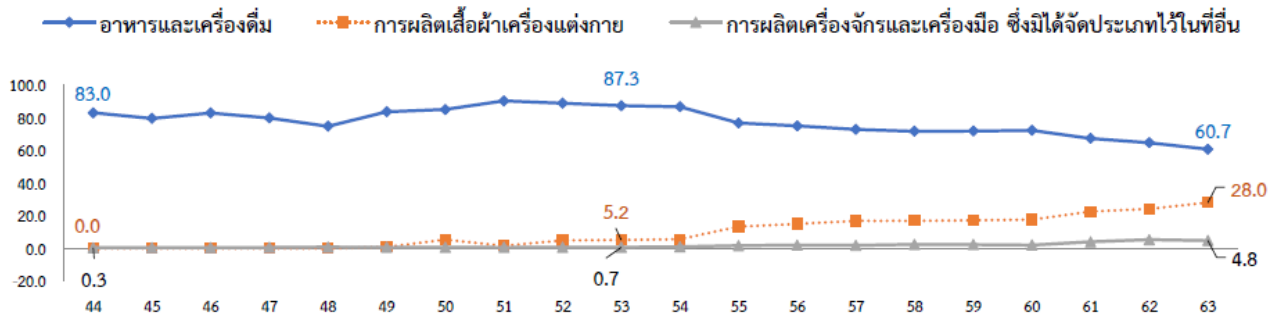
จังหวัดบุรีรัมย์ : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2.การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก 3.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

กราฟที่ 26 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

จังหวัดสุรินทร์ : 1. อาหารและเครื่องดื่ม 2.การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย 3.การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

กราฟที่ 27 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก (%)

จากข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม เป็นอุตสาหกรรมอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดฯ

(4) ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม

จากข้อมูลของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนโรงงานทุกประเภทและเงินทุน สรุปได้ ดังนี้

- โรงงานทุกประเภท รวม 2,707 โรงงาน ลดลงจากปีก่อนที่มี จำนวน 2,820 โรงงาน (ลดลง 113 โรงงาน)

- ด้านจำนวนเงินทุนในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนเงินลงทุนรวมทั้งกลุ่มจังหวัด จำนวน 372,809.04 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มี 368,735.45 ล้านบาท (เพิ่มขึ้น 4,073.59 ล้านบาท)

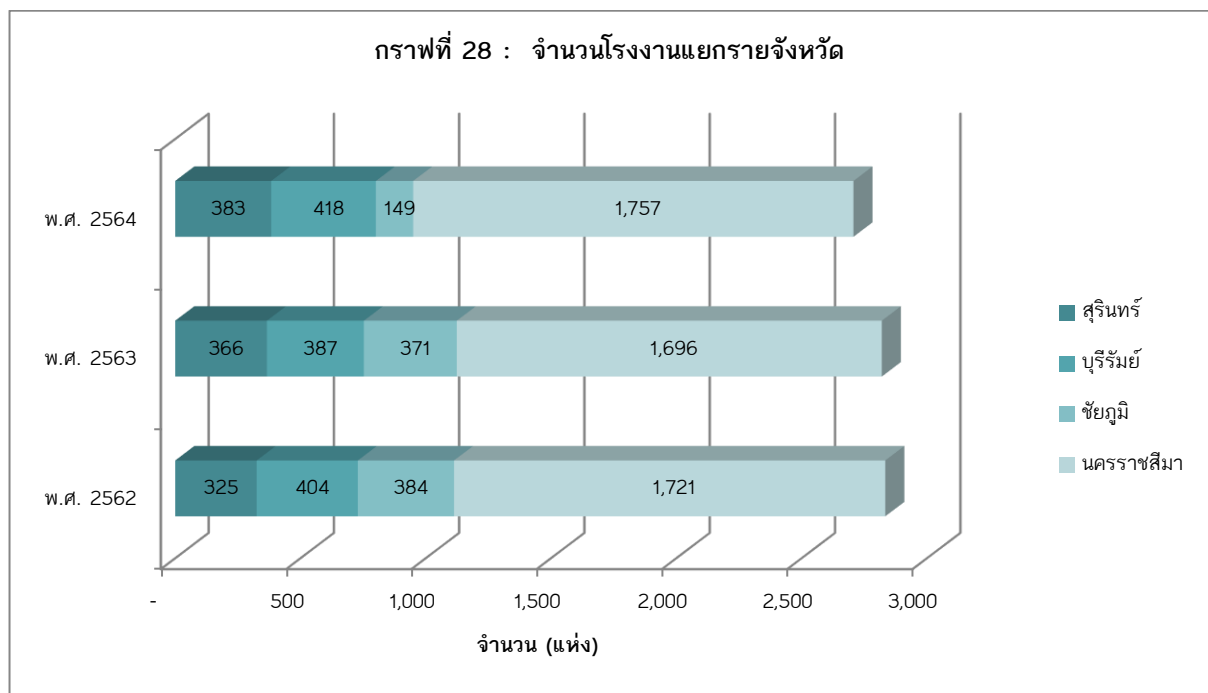
จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ และมีจำนวนมากเกินครึ่งหนึ่งของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดฯ และมีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนมากขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดฯ เป็นอุตสาหกรรมประเภทที่ต้องการพึ่งพาเมืองในการเลือกทำเลที่ตั้ง เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรสนับสนุนที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมใน 3 ช่วงปี ระหว่างปี พ.ศ.2562 – 2564 แล้ว จังหวัดในกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมลดลง ตามสภาวะการณ์เศรษฐกิจ ที่เจอผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ภาคเศรษฐกิจชะลอตัว ผู้ประกอบการและผู้ลงทุนหลายรายไม่สามารถพยุงภาระค่าใช้จ่ายได้ จึงทำให้โรงงานหลายโรงงานต้องปิดตัว โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิที่มีโรงงานปิดตัวไปหลายโรงงาน คงเหลือแต่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านเกษตร อาหาร เครื่องดื่ม สิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย ปรากฏตามตารางที่ 63 และกราฟที่ 28 ข้างท้ายนี้

**ตารางที่ 63 : แสดงข้อมูลสถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ
ตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. 2535**

จังหวัด	โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1							
	ปี พ.ศ.2562		ปี พ.ศ.2563		ปี พ.ศ.2564		ปี 2564 เพิ่มขึ้น/ ลดจากปีก่อน	
	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)
จังหวัดนครราชสีมา	1,721	294,395.80	1,696	297,175.65	1,757	305,311.81	61	8,136.16
จังหวัดชัยภูมิ	384	25,270.16	371	23,599.05	149	12,774.54	-222	-10,824.51
จังหวัดบุรีรัมย์	404	30,476.33	387	29,436.75	418	32,329.59	31	2,892.84
จังหวัดสุรินทร์	325	10,160.56	366	18,524	383	22,393.10	17	3,869.1
รวม	2,834	360,302.85	2,820	368,735.45	2,707	372,809.04	-113	4,073.59

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

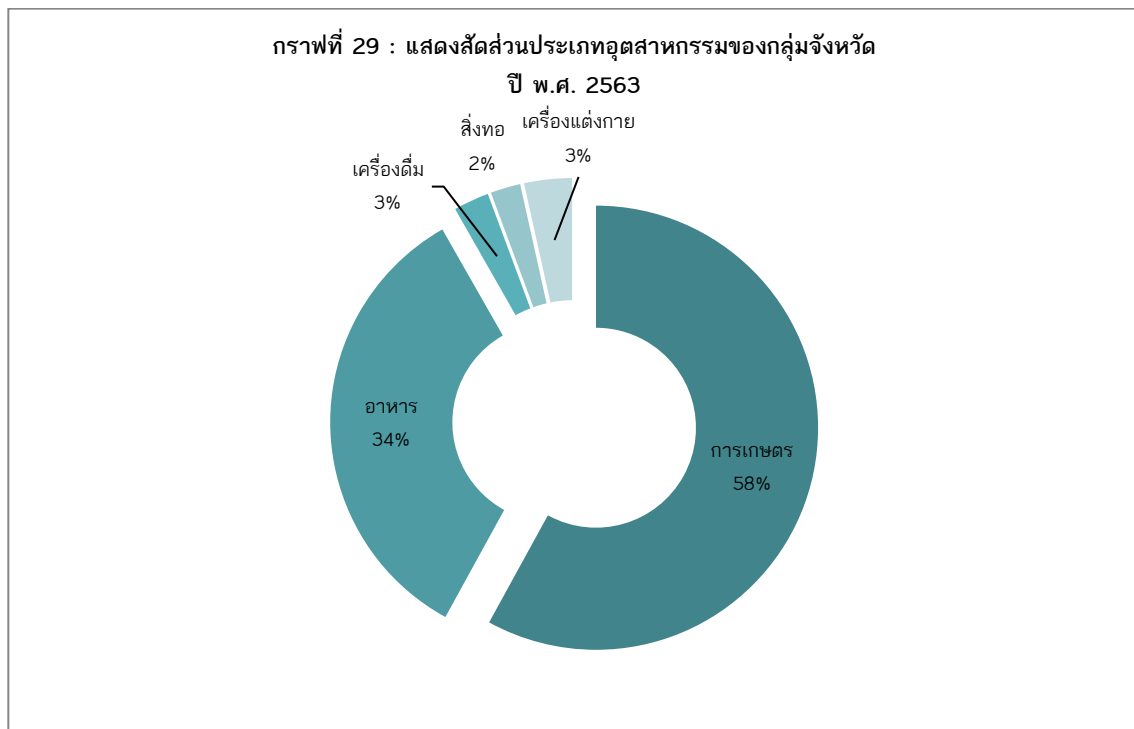

(5) อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด ทั้ง 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร อาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องแต่งกาย ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนของอุตสาหกรรมการเกษตรมีจำนวนเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมอาหาร คิดเป็นร้อยละ 34 ปรากฏตามตารางที่ 64 และกราฟที่ 29 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 64 : แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ฯ

ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	พ.ศ.2561		พ.ศ.2562		พ.ศ. 2563		พ.ศ. 2564	
	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)	แห่ง	เงินทุน (ล้านบาท)
การเกษตร	736	31,976.69	575	36,689.09	578	37,001.77	584	37,525.38
อาหาร	444	41,188.36	329	42,921.05	331	46,928.22	340	50,201.57
เครื่องดื่ม	37	12,420.08	24	10,702.68	25	10,711.40	26	10,719.40
สิ่งทอ	53	2,456.95	24	1,131.51	22	1,127.61	22	1,127.61
เครื่องแต่งกาย	48	2,567.77	37	1,833.55	34	1,861.55	35	1,861.92
รวม	1,318	90,609.85	989	93,277.88	990	97,630.55	1,007	101,435.88

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ

โรงงานหรือสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนมากเป็นอันดับ 5 จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยมี

จำนวน 68 แห่ง โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ในประเทศ แสดงให้เห็นถึงความเป็นเมืองอุตสาหกรรมเกษตร ตามตารางที่ 65 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 65 : จำนวนโรงงาน/สถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP/HACCP

หน่วย : แห่ง

จังหวัด	ค่าสถิติ			ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นครราชสีมา	56	58	59	1	1	1
ชัยภูมิ	2	2	2	44	44	44
บุรีรัมย์	3	3	3	36	36	37
สุรินทร์	4	4	4	30	30	30
ค่าเฉลี่ยของประเทศ	9	9	9			
กลุ่มจังหวัด	65	67	68	5	4	5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	124	126	127	2	2	2

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

<http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : - โรงงานหรือสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน หมายถึง สถานประกอบการที่ได้รับมาตรฐานสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่รับรองโดยหน่วยรับรองที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร (มกอช.) รับรอง จำแนกตามขอบข่ายที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ GMP และ HACCP ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) หรือ สำนักงานมาตรฐานและตรวจสอบสินค้าเกษตร (สมก.)

- โรงงานหรือสถานประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ในที่นี้ เป็นข้อมูลโรงงานหรือสถานประกอบการ 6 ประเภท ได้แก่ 1) โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เพื่อการส่งออกที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ 2) สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองสินค้าปศุสัตว์และได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองสินค้า Q จากกรมปศุสัตว์ 3) ศูนย์รวบรวมนํ้ามันดิบที่ได้รับการรับรอง GMP จากกรมปศุสัตว์ 4) โรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับการรับรอง GMP จากกรมปศุสัตว์ 5) สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองประเภทเนื้อสัตว์/ไข่/ผลิตภัณฑ์สัตว์นํ้ามัยจากกรมปศุสัตว์ และ 6) ศูนย์รวบรวมไข่ที่ได้รับการรับรอง GMP จากกรมปศุสัตว์

(6) ด้านผลิตภาพแรงงาน

ผลิตภาพแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจหยุดชะงัก โรงงานอุตสาหกรรมปิดตัวไปหลายแห่ง ทำให้ผลิตภาพแรงงานในปี พ.ศ. 2563 ตกลง โดยอยู่ที่ 112,267 บาท/คน/ปี แต่ยังคงสูงกว่าผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (102,320 บาท/คน/ปี) แต่มีค่าน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ (ค่าเฉลี่ยประเทศ 271,934 บาท/คน/ปี)

เมื่อพิจารณาความเป็นรายจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า จังหวัดนครราชสีมามากที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ และชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 66 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 66 : แสดงผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน/ปี) กลุ่มจังหวัด

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	261,284	269,291	282,407	290,409	271,934
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	94,956	97,019	101,663	104,258	102,320
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1	104,073	106,046	110,050	109,525	106,151
อุดรธานี	115,100	114,132	114,584	116,999	112,431
หนองบัวลำภู	73,820	73,735	82,071	79,398	78,599
หนองคาย	111,490	112,315	111,927	117,168	117,279
เลย	90,250	101,369	114,695	106,881	99,759
บึงกาฬ	205,874	201,745	195,819	193,857	191,205
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	82,192	83,449	85,689	91,858	86,935
มุกดาหาร	77,481	83,829	84,625	88,630	84,114
สกลนคร	84,305	84,469	86,868	95,059	87,779
นครพนม	82,473	82,066	85,147	90,384	87,595
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง	100,924	104,161	107,969	111,320	110,610
ขอนแก่น	140,304	143,481	144,016	151,773	147,250
มหาสารคาม	70,395	75,874	76,309	83,807	89,519
ร้อยเอ็ด	76,437	76,385	84,019	81,508	81,491
กาฬสินธุ์	80,010	83,660	89,563	89,341	88,130
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	103,284	104,440	112,312	116,939	112,267
นครราชสีมา	129,653	132,630	148,452	156,274	146,468
ชัยภูมิ	76,459	78,606	87,103	92,456	83,212
บุรีรัมย์	84,763	81,053	77,772	82,358	82,010
สุรินทร์	83,692	85,039	91,622	90,006	93,804

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2	73,286	75,586	77,729	78,509	80,436
อุบลราชธานี	80,808	86,256	87,755	85,562	87,127
ศรีสะเกษ	70,668	70,508	71,853	75,580	76,893
ยโสธร	57,562	55,873	58,752	58,419	62,817
อำนาจเจริญ	67,818	70,911	79,156	86,992	87,325

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ :

- ผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity : LP) ในที่นี้หมายถึง ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคน คือการวัดมูลค่าผลผลิตต่อปัจจัยแรงงาน 1 คน โดยคิดเทียบผลผลิตของแรงงานผ่านผลิตภัณฑ์มวลรวมฯ ในพื้นที่
 - การศึกษาผลิตภาพของแรงงานช่วยให้สามารถวัดความสำเร็จของแรงงาน วัดประสิทธิภาพการผลิตโดยส่วนรวม ช่วยให้เข้าใจถึงแรงผลักดันที่อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงค่าจ้าง และช่วยให้สามารถหาระดับความต้องการกำลังคนได้ ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นในผลิตภาพของแรงงานทำให้เกิดผลหลายประการ เช่น ทำให้สินค้าราคาถูกลง มีการจ้างงานมากขึ้น เป็นเครื่องมือในการเพิ่มค่าแรง เป็นต้น
- ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย คำนวณได้โดย

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค (GPP/GPCP/GRP) ณ ราคาประจำปี
จำนวนผู้มีงานทำในพื้นที่ (Employed)

(7) วิสาหกิจ

(7.1) สถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม MSME ปี พ.ศ. 2565

สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้จัดทำรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม MSME ปี พ.ศ. 2565 ปรับตัวดีขึ้น จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มคลี่คลาย แม้ว่าจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดสายพันธุ์โอมิครอนเพิ่มสูงที่สุดเท่าที่เกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาด แต่ความรุนแรงของโรคไม่มากนัก อีกทั้งไม่มีมาตรการที่ควบคุมอันจะกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ประชาชนสามารถเดินทางออกมาจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้มีการขยายตัวของนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างชาติ ประกอบกับมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวจากภาครัฐที่ช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอย ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามผลกระทบจากโควิดที่สะสมเป็นเวลานาน ส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคที่ยังอ่อนแอ รวมถึงภาวะราคาวัตถุดิบ ค่าสินค้า และค่าขนส่งปรับตัวสูงขึ้น จากผลกระทบทางอ้อมของสงครามรัสเซีย – ยูเครน อีกทั้งสภาวะเงินเฟ้อในประเทศส่งผลทำให้ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้นของประชาชน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจในอนาคต

ผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นปรับตัวดีขึ้นจากค่าดัชนีเฉลี่ยในปี 2564 (ม.ค. – ส.ค. 64) โดยเฉพาะภาคการบริการและภาคการค้า ที่ได้รับผลดีจากการเปิดประเทศ ส่งผลดีต่อภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจต่อเนื่อง ได้แก่ บริษัทจองทัวร์ ไกด์ ร้านอาหาร โรงแรม รถรับเหมานำเที่ยว และของฝาก/ที่ระลึก

อีกทั้งงานรับเหมาก่อสร้างที่ภาคธุรกิจเริ่มซ่อมแซมและรีโนเวทเพื่อเตรียมรับลูกค้า หลังจากที่สามารถเปิดดำเนินธุรกิจได้เต็มรูปแบบ และช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

ธุรกิจภาคการเกษตร มีความต้องการผลผลิตทางการเกษตรต่อเนื่อง ประกอบกับได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ส่งผลดีต่อรายได้ของภาคการเกษตร แต่ในฝั่งของปศุสัตว์ยังต้องแบกรับภาระค่าอาหารสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง สภาพอากาศที่ส่งผลต่อต้นทุนในการดูแลผลผลิตเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะน้ำอาหารเสริมของพืชและสัตว์ ปุ๋ย และสารเคมีทางการเกษตร

สำหรับความเชื่อมั่นผู้ประกอบการ MSME ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เศรษฐกิจในพื้นที่ขยายตัว ตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ประกอบการจัดประชุมสัมมนา โดยเฉพาะภาคราชการและภาคการศึกษาส่งผลต่อกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ร้านอาหาร รวมถึงธุรกิจการเกษตรที่ขายสินค้าได้ราคาดี ในธุรกิจกลุ่มผักและฟาร์มสุกร อย่างไรก็ตามภาคธุรกิจยังคงเผชิญกับต้นทุนราคาสินค้า แม้ว่าสินค้าบางรายการมีการปรับลดลงบ้าง แต่ยังอยู่ในระดับสูงจากค่าขนส่ง โดยเฉพาะภาคการผลิตและธุรกิจการเกษตร

(7.2) จำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจจำแนกตามขนาดธุรกิจ

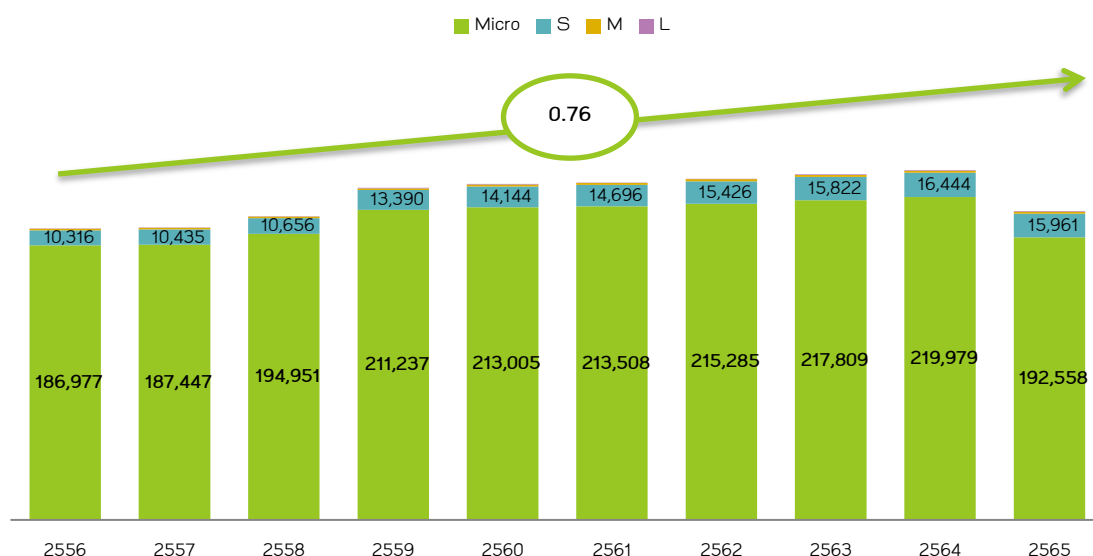
ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 มีแนวโน้มที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจจะเพิ่มมากขึ้น แต่ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. 2564 อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.76 ปรากฏตามตารางที่ 67 และกราฟที่ 30 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 67 : แสดงจำนวนผู้ประกอบการจำแนกตามขนาดธุรกิจ

วิสาหกิจ	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
Micro	186,977	187,447	194,951	211,237	213,005	213,508	215,285	217,809	219,979	192,558
S	10,316	10,435	10,656	13,390	14,144	14,696	15,426	15,822	16,444	15,961
M	1,034	1,057	1,041	1,233	1,299	1,252	1,356	1,425	1,418	1,413
L	310	321	293	328	318	321	359	350	357	348
รวม	201,193	201,817	209,499	228,747	231,326	232,338	234,988	237,969	240,762	212,845
อัตราการเติบโต %	0.70	0.31	3.81	9.19	1.13	0.44	1.14	1.27	1.17	-11.60
อัตราการเติบโตเฉลี่ย 10 ปี										0.76

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

กราฟที่ 30 แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ประกอบการรายปี

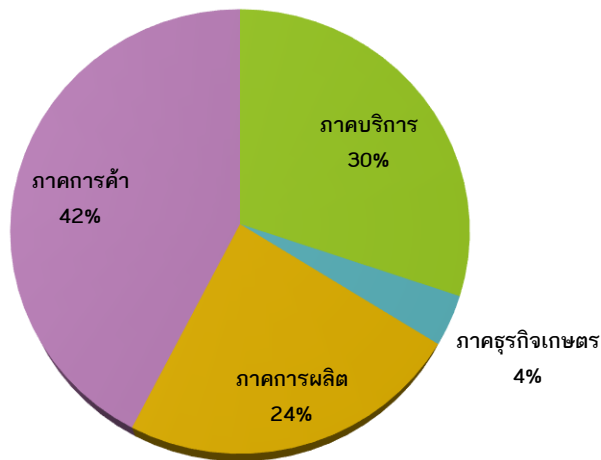
หากแยกตามประเภทธุรกิจแล้วพบว่า วิสาหกิจประเภทการค้ามีมากที่สุด รองลงมาเป็น ภาคการบริการ ภาคการผลิต และที่น้อยที่สุดคือภาคธุรกิจการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2565 ภาคการค้า มีสัดส่วนมากถึง ร้อยละ 42.46 ปรากฏตามตารางที่ 68 และกราฟที่ 31 ข้างทำนี้

ตารางที่ 68 : วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามประเภทธุรกิจ

วิสาหกิจ	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	สัดส่วนปี 65
ภาคบริการ	55,726	56,044	56,738	66,088	66,807	67,589	68,017	68,826	69,674	63,440	30.21
ภาคธุรกิจการเกษตร	215	210	3,507	4,680	5,504	5,506	6,776	8,319	8,792	7,780	3.70
ภาคการผลิต	49,408	49,501	52,601	58,008	58,210	57,960	58,379	58,429	59,079	49,620	23.63
ภาคการค้า	93,288	93,505	94,085	97,407	98,248	98,722	99,254	99,832	100,953	89,170	42.46
รวม	198,637	199,260	206,931	226,183	228,769	229,777	232,426	235,406	238,498	210,010	100

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

กราฟที่ 31 : สัดส่วนวิสาหกิจจำแนกตามประเภทธุรกิจปี 2565

1.2.5 การค้า

(1) มูลค่าการส่งออกสินค้า และการค้าชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงด้านการท่องเที่ยว มีความโดดเด่นเกี่ยวกับอารยธรรมขอมที่เป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากมีจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศกัมพูชา ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยมีด่านชายแดนการค้า และความต้องการในการพัฒนา ดังนี้

จังหวัดบุรีรัมย์

มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ณ ช่องสายตะกู ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ และช่องจันทบโกก อำเภอบ้านเตี้ยอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ภาพรวม พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 มีแนวโน้มลดลงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 มีการปิดด่านการค้าชายแดน เพื่อป้องกันการเดินทางเข้าออกและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ทำให้ ภาคการค้า การลงทุน หยุดชะงัก ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564 เป็นผลให้ปี พ.ศ. 2564 ไม่มีมูลค่าการค้าชายแดนเนื่องจากปิดด่านการค้าชายแดน จนเมื่อปี พ.ศ. 2565 สถานการณ์คลี่คลายเริ่มเปิดด่าน ทำให้ปี 2566 โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 72.09 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 219.12

การส่งออก พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 ลดลง เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 มีการปิดด่านการค้าชายแดน เพื่อป้องกันการเดินทางเข้าออกและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ทำให้ ภาคการค้า การลงทุน จนกระทั่งในปี 2565 เปิดด่านการค้า จึงทำให้มีมูลค่าการค้าชายแดนเกิดขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 19 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 63.39 ล้านบาท

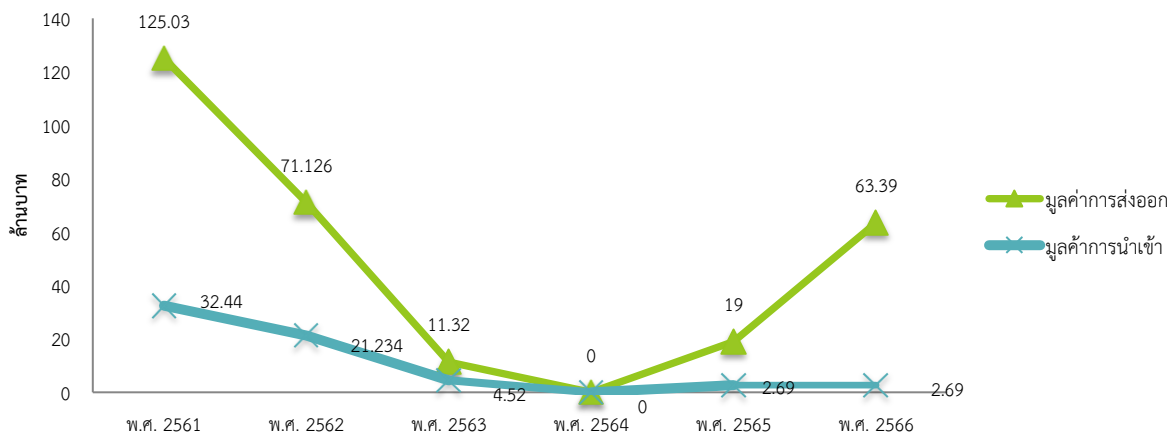
การนำเข้า พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 แนวโน้มน้อยลง ส่งผลให้ได้เปรียบดุลการค้า ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 69 และกราฟที่ 32 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 69 : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ ปี 2561-2566

รายการ/ปี (หน่วย : ล้านบาท)	2561	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราการ เปลี่ยนแปลง(ร้อยละ)	
							64/65	65/66
มูลค่าการส่งออก	125.03	71.13	11.32	0.00	19.00	63.39	100	233.63
มูลค่าการนำเข้า	32.44	21.23	4.52	0.00	2.69	8.70	100	223.42
ดุลการค้า	92.59	49.89	6.79	0.00	17.21	54.69	100	217.78
มูลค่าการค้ารวม	157.47	92.36	15.84	0.00	22.59	72.09	100	219.12

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์

กราฟที่ 32 : มูลค่าการส่งออก - การนำเข้า จังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความยาวตลอดชายแดนประมาณ 90 กิโลเมตร โดยติดกับจังหวัดอุดรธานี ราชอาณาจักรกัมพูชาผ่านจุดผ่านแดนถาวร ช่อจอม-โอรส์เมธิต อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งได้รับการยกฐานะจากจุดผ่อนปรนค้าชายแดนมาเป็นจุดผ่านแดนถาวร เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2554 เปิดทุกวัน ระหว่างเวลา 06.00 – 22.00 น. โดยมีมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา ดังนี้

ภาพรวม การค้าผ่านจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 มูลค่าการค้ารวมลดลง มีจุดที่ขึ้นสูงสุดในปี 2563 ภายหลัง เกิดมาตรการควบคุมสินค้า จึงทำให้มูลค่าการค้าชายแดนลดลง โดยปี 2566 มีมูลค่าการค้ารวมอยู่ที่ 7,424.55 ล้านบาท หรือร้อยละ -25.07 ของปีก่อนหน้า

การส่งออก พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2566 มีช่วงที่การส่งออกเพิ่มขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2563 แต่เมื่อปี พ.ศ. 2564 กลับลดลง เนื่องจากได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโรคโควิด-19 ในสุรินทร์ ทำให้กระทรวงพาณิชย์ได้มีมาตรการห้ามส่งออกสุกรมีชีวิตช่วงสามเดือนแรกของปี พ.ศ. 2564 (มกราคม – มีนาคม 2564) แต่อย่างไรก็ตามแม้ในช่วงเก้าเดือนหลังจะไม่มีการห้ามส่งออกสุกรมีชีวิตแล้วก็ตาม แต่การผลิตสุกรก็ไม่เพียงพอต่อประชากรในประเทศ และยังเป็นสินค้าควบคุมทำให้มูลค่าการส่งออกของปี พ.ศ. 2564 ลดลงจากปีก่อนหน้า กระทั่งปี 2566 มีมูลค่า 4,550.59 ล้านบาท หรือร้อยละ -37.47 ของปีก่อนหน้า

การนำเข้า ช่วงปี พ.ศ. 2561-2566 มีความผันผวนตามมาตรการของประเทศ โดยในปี 2566 มีมูลค่า 2,584.30 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ -1.8

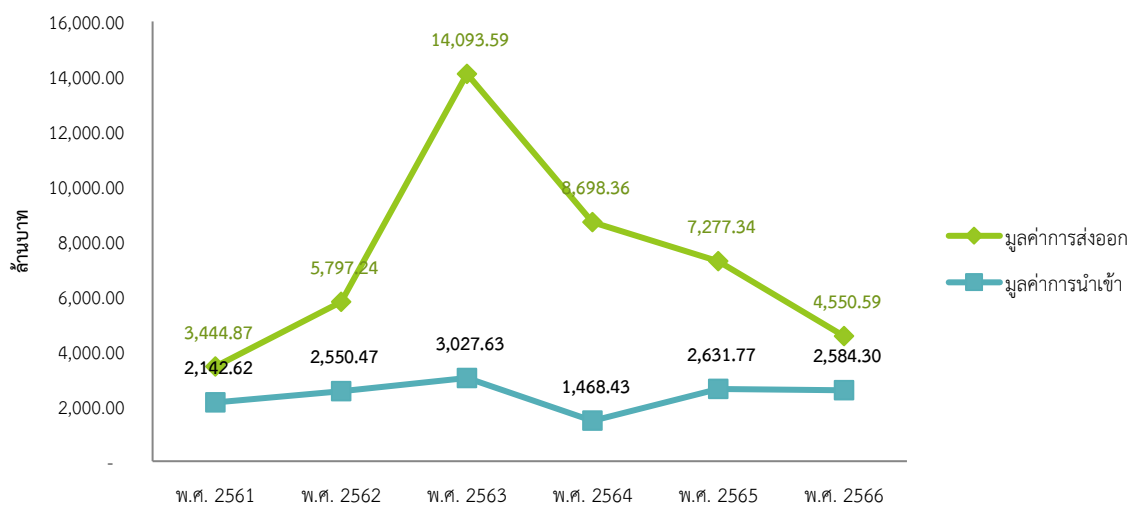
ดุลการค้า จังหวัดสุรินทร์มีดุลการค้าเกินดุลอย่างต่อเนื่องทุกปี ยกเว้นช่วง โดยเฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564 ที่มีความได้เปรียบทางการค้ามาก โดยมีการส่งออกมากกว่าการนำเข้ามีมูลค่าที่สูง ปรากฏตารางที่ 70 และกราฟที่ 33 ข้างท้ายนี้

ตาราง 70 : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม จังหวัดสุรินทร์ ตั้งแต่ ปี 2561-2566

รายการ/ปี (หน่วย : ล้านบาท)	2561	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราการ เปลี่ยนแปลง(ร้อยละ)	
							64/65	65/66
มูลค่าการส่งออก	3,444.87	5,797.24	14,093.59	8,698.36	7,277.34	4,550.59	-16.34	-37.47
มูลค่าการนำเข้า	2,142.62	2,550.47	3,027.63	1,468.43	2,631.77	2,584.30	79.22	-1.80
ดุลการค้า	1,302.25	3,246.77	11,065.96	7,229.93	4,645.58	1,966.32	-35.75	-57.67
มูลค่าการค้ารวม	5,587.49	8,347.71	17,121.22	10,166.79	9,909.11	7,424.55	-2.53	-25.07

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์

กราฟที่ 33 : มูลค่าการค้าส่งออก - นำเข้า จ.สุรินทร์

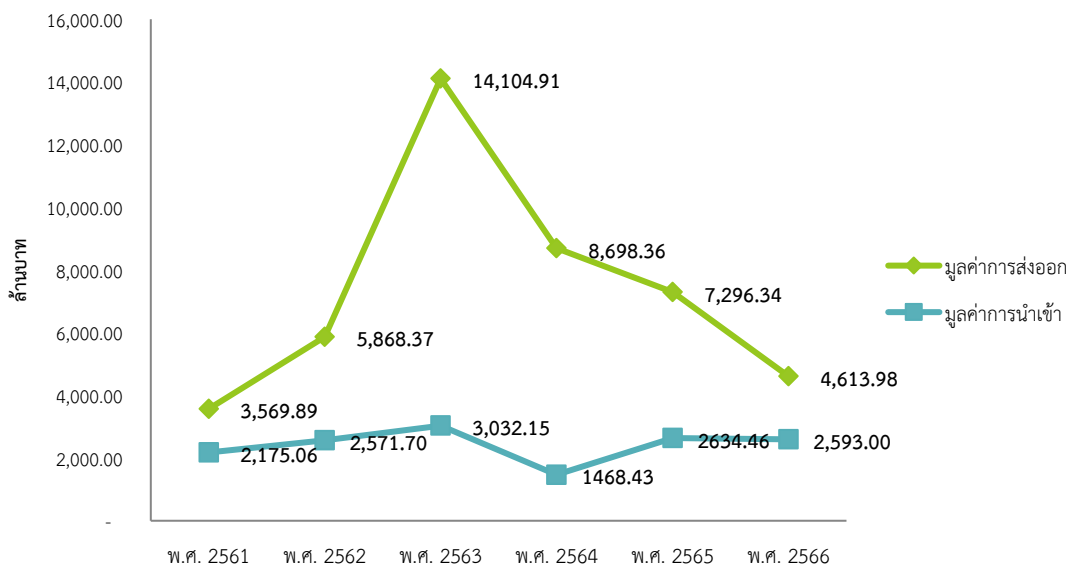
เมื่อจัดทำเป็นภาพรวมการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 มีแนวโน้มมูลค่าการส่งออกลดลง แม้ว่าไทยจะยังได้เปรียบดุลการค้าเนื่องจากมีการส่งออกน้ำมันหล่อลื่น สุก ร และเครื่องตีไปยังประเทศกัมพูชาเป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2564 เป็นปีที่เกิดโรคโควิด-19 ในสุรินทร์ ทำให้กระทรวงพาณิชย์ได้มีมาตรการห้ามส่งออกสุกรมี่ชีวิตช่วงสามเดือนแรกของปี พ.ศ. 2564 จึงทำให้มูลค่าการส่งออกลดลง และลดลงอย่างต่อเนื่อง ปรากฏตามตารางที่ 71 และกราฟที่ 34 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 71 : มูลค่าการส่งออก-นำเข้า ดุลการค้า และมูลค่าการค้ารวม กลุ่มจังหวัดฯ

รายการ/ปี (หน่วย : ล้านบาท)	2561	2562	2563	2564	2565	2566	อัตราการเปลี่ยนแปลง(ร้อยละ)	
							64/65	65/66
มูลค่าการส่งออก	3,569.89	5,868.37	14,104.91	8,698.36	7,296.34	4,613.980	-16.12	-36.76
มูลค่าการนำเข้า	2,175.06	2,571.70	3,032.15	1,468.43	2,634.46	2,593.000	79.41	-1.57
ดุลการค้า	1,394.84	3,296.66	11,072.75	7,229.93	4,662.79	2,021.010	-35.51	-56.66
มูลค่าการค้ารวม	5,744.96	8,440.07	17,137.06	10,166.79	9,931.70	7,496.640	-2.31	-24.52

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลของสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดฯ

กราฟที่ 34 : มูลค่าการค้าส่งออก - นำเข้า กลุ่มจังหวัดฯ

พบว่าสินค้าส่งออก 10 อันดับ จากปีก่อนคือปี 2563 - 2564 น้ำมันหล่อลื่น และสุกรมี่ชีวิต ที่ทำรายได้สูง กลายเป็นสินค้าควบคุม ภายหลังมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เริ่มมีการเปิดด่านการค้าชายแดน แต่ผู้ประกอบการหลายรายต้องมีการเลิกกิจการไปจากผลกระทบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ในปี พ.ศ. 2565 สินค้าที่ส่งออกจึงกลับมาเป็นสินค้าประเภทบริโภค ตามตารางที่ 72 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 72 : สิບอันดับแสดงสินค้าที่มียอดส่งออกสูงสุดปี พ.ศ. 2566

บุรีรัมย์			สุรินทร์	
ลำดับ	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)
1	น้ำมันหล่อลื่น	-	ลูกสุกร,สุกรขุนมีชีวิต	0.00
2	น้ำดื่มตราสิงห์	0.00	เครื่องดื่มน้ำชาเขียว,น้ำอัดลม,เครื่องดื่มชูกำลัง	208.03
3	ตู้เสื้อผ้า 4 ฟุต	0.00	เครื่องดื่มนมยูเอชที,นมถั่วเหลือง	386.79

บุรีรัมย์			สุรินทร์	
ลำดับ	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)	สินค้า	มูลค่า (ล้านบาท)
4	ปูนซีเมนต์	0.00	อาหารแช่แข็ง,อาหารกระป๋อง	758.51
5	ชุดปั้มน้ำดับเพลิง	0.00	ลูกชิ้นไส้กรอกแปรรูป	554.27
6 (2)	ผัก ผลไม้	12.32	เบหมีถ้วยกึ่งสำเร็จรูปรสต้มยำกุ้งน้ำข้น(CUP)	11.69
7 (1)	อาหารสด	27.59	น้ำผลไม้รวม GREEN MATE	283.22
8 (3)	เสื้อผ้า กิ๊ฟช็อป	8.93	ครีมเทียม,นมสำหรับปรุงอาหาร	244.99
9	รถชุดตัด	0.00	ชาแดงผงปรุงสำเร็จ	29.17
10	ฟูก (พร้อมเครื่องนอน)	0.00	กระเป๋	-
11	-	48.84	อื่นๆ	1,376.30

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์

(6) สินค้า OTOP

ผลิตภัณฑ์ OTOP แบ่งเป็น 5 ประเภท ในปี พ.ศ. 2565 ประเภทอาหารมากที่สุด จำนวน 4,974 ราย รองลงมาเป็นประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย มีจำนวน 3,781 ราย ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก ประเภท จำนวน 2,830 ราย ประเภทเครื่องดื่ม 1,737 ราย และสุดท้าย ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 1,519 ราย จังหวัดนครราชสีมามีผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็น จังหวัดสุรินทร์ ชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏตามตารางที่ 73 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 73 : ผลิตภัณฑ์ OTOP จำแนกตามประเภทและรายจังหวัด

ข้อมูลผลิตภัณฑ์ OTOP	กลุ่มจังหวัด	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์
ประเภทอาหาร	4,974	2,442	1,075	279	1,178
ประเภทเครื่องดื่ม	1,737	1,439	158	62	78
ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย	3,781	399	920	83	2,379
ประเภทของใช้ ของตกแต่ง และของที่ระลึก	2,830	1,017	811	62	940
ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	1,519	728	364	43	384
รวม	14,841	6,025	3,328	529	4,959

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2565

มูลค่าการค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มจังหวัดฯ เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2566 โตกว่าร้อยละ 16.86 หรือมูลค่า 21,858.25 ล้านบาท จังหวัดนครราชสีมามีมูลค่าการค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP มากที่สุดอยู่ที่ 9,797,60 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 44.82 ของมูลค่าการค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในกลุ่มจังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 74 และกราฟที่ 35 - 36 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 74 : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP รายจังหวัด

หน่วย : บาท

จังหวัด/กลุ่ม	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	สัดส่วน ต่อกลุ่มจังหวัด
นครราชสีมา	6,133,154,703	7,045,882,138	8,106,836,722	8,768,470,254	9,797,600,636.00	44.82
ชัยภูมิ	2,116,029,618	2,143,859,424	2,482,468,756	2,318,331,766	2,859,786,635.95	13.08
บุรีรัมย์	2,383,452,169	2,619,422,140	2,876,097,238	3,413,433,415	4,070,527,020.00	18.62
สุรินทร์	2,776,619,272	3,260,311,625	3,744,603,523	4,205,016,369	5,130,343,507.00	23.47
กลุ่มจังหวัด	13,409,258,324	15,069,477,890	17,210,006,239	18,705,251,804	21,858,257,799	100.00

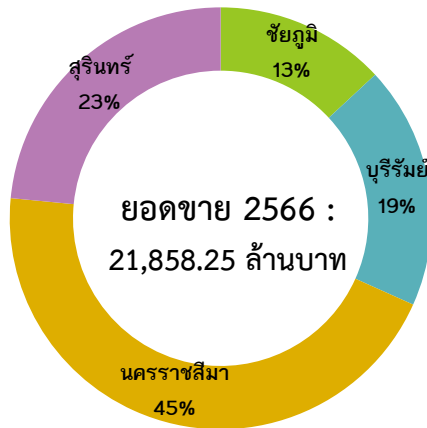
ที่มา : ระบบศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อการบริหารจัดเก็บและใช้ประโยชน์ กรมการพัฒนาชุมชน

หมายเหตุ รวมยอดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศของผลิตภัณฑ์ทุกประเภท นับตามปีงบประมาณ

กราฟที่ 35 : แสดงมูลค่าการจำหน่ายสินค้า OTOP
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ล้านบาท)

กราฟที่ 36 : สัดส่วนการจำหน่าย OTOP
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

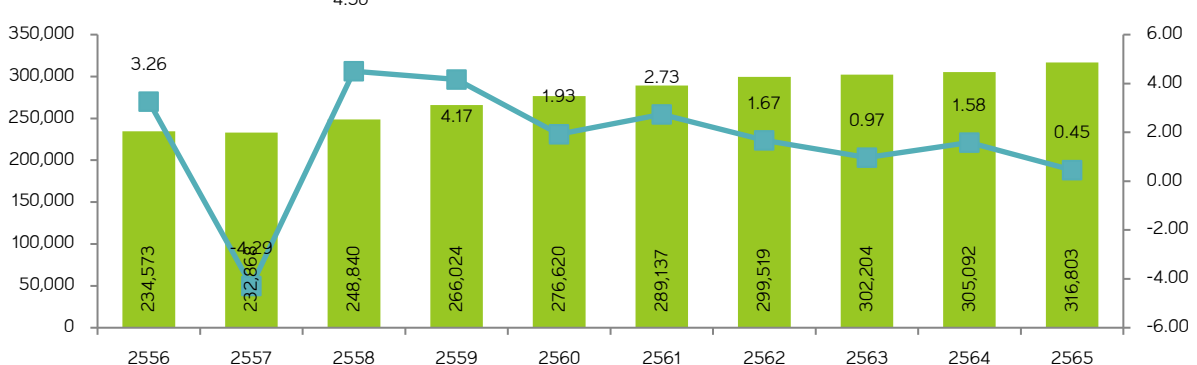
หมายเหตุ : ข้อมูลเดือนตุลาคม – กันยายน ของแต่ละปีงบประมาณ

1.2.6 ด้านท่องเที่ยว

(1) มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ

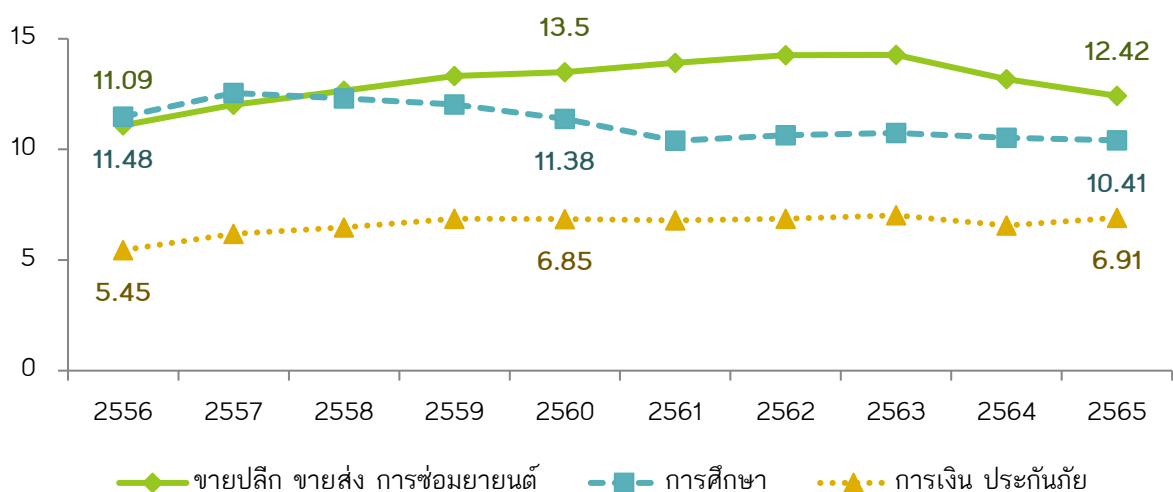
หากพิจารณาที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2565 จะพบว่า มีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี แต่เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของภาคบริการพบว่า มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 สาขาที่มีสัดส่วน มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1. ขายปลีก ขายส่ง การซ่อมยานยนต์ฯ 2. การศึกษา 3. การเงิน ประกันภัย สัดส่วนของทั้ง 3 สาขา มีแนวโน้มลดลง ตามกราฟที่ 37 - 38 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 37 : มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ (ล้านบาท) ณ ราคาประจำปี : กราฟแท่ง
และอัตราการขยายตัวของภาคบริการ แบบปริมาณลูกโซ่ (%) : กราฟเส้น

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราฟที่ 38 : สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ ณ ราคาประจำปี 3 อันดับแรก

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(2) จำนวนนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายต่อหัว

ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2566 จำนวนนักท่องเที่ยวพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีชะงักไปช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 ที่ประสบกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด – 19) ที่มีมาตรการปิดประเทศเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดทั่วโลก จึงทำให้นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างชาติ ไม่สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ จึงมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างสูง เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและคลายมาตรการป้องกันลง ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เริ่มเข้าสู่สภาวะปกติเช่นเดิม ปรากฏตามตารางที่ 75 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 75 : แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ฯ

รายการ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1					
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
นักท่องเที่ยวรวม (คน)	15,237,441	15,390,583	8,323,024	5,103,575	10,971,748	14,167,044
- คนไทย (คน)	14,914,086	15,060,886	8,262,056	5,084,767	10,857,017	13,941,721
- คนต่างประเทศ (คน)	323,355	329,797	60,968	18,808	114,731	225,323
โรงแรม/ที่พัก (แห่ง)	1,078	1,184	1,089	1,821	1,681	-
ห้องพัก (ห้อง)	29,604	30,906	32,970	34,017	29,924	-
ค่าใช้จ่าย/คน/วัน (บาท)	1,102	1,124	1,061	1,008	-	1,463.57

ที่มา : ข้อมูลจากการรายงานของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และจากกรมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ หากจำแนกจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ในปี พ.ศ. 2566 จะพบว่า

- นักท่องเที่ยว (รวม) มากที่สุด คือ จังหวัดนครราชสีมา มีนักท่องเที่ยวรวม 7,939,895 คน รองลงไป คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ ตามลำดับ
- รายได้จากการท่องเที่ยว มากที่สุด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 14,895.28 ล้านบาท รองลงไป คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดนครราชสีมามีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอม เชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สำหรับจังหวัดบุรีรัมย์ ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่เปิดตัวเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยมีสนามกีฬาระดับมาตรฐานทั้งสนามฟุตบอล สนามแข่งรถ อีกทั้งยังสามารถจัดงาน MOTO GP เพื่อดึงดูดนักกีฬามาแข่งขันจากทั่วโลก ทำให้มีทั้งนักกีฬา และผู้เข้าชมหลั่งไหลมาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการจัดงานมาราธอน ที่ผู้คนได้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจะต้องมาเข้าที่พักและมีการจับจ่ายใช้สอย รวมทั้งมีการท่องเที่ยวภายหลังงานกิจกรรม ทำให้การท่องเที่ยว และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจึงอยู่ในระดับรองลงมา ส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่โดดเด่นในเรื่องการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ แต่บางแห่งยังต้องรอเปิดฤดูกาล เช่น พุ่ดอกระเจียว หรือแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งจะมีช่วงที่สามารถนักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำได้ และบางช่วงไม่สามารถลงเล่นได้ จังหวัดสุรินทร์เนื่องจากมีด้านการค้า ขยายแดนซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นจุดซื้อขายสินค้า ปรากฏตามตารางที่ 76 ข้างท้ายนี้

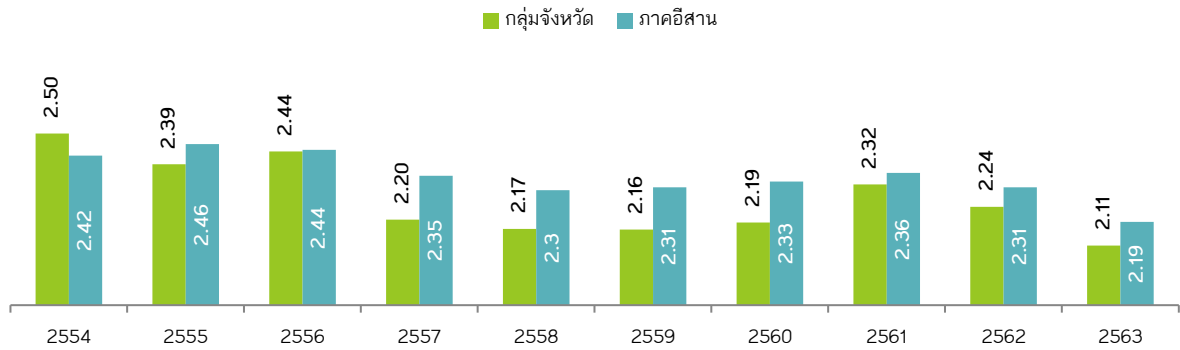
ตารางที่ 76 : แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ ปี 2566

จังหวัด	นักท่องเที่ยว (คน)			รายได้	
	คนไทย	คนต่างประเทศ	รวม	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	รายได้ (ล้านบาท)
จังหวัดนครราชสีมา	7,785,906	153,989	7,939,895	1,500	14,895.28
จังหวัดชัยภูมิ	1,647,513	5,500	1,653,013	906.90	2,484.95
จังหวัดบุรีรัมย์	3,411,105	38,242	3,449,347	2,147.36	7,407.56
จังหวัดสุรินทร์	1,097,197	27,592	1,124,789	1,300	2,285.62
รวม	13,941,721	225,323	14,167,044	1,463.57	27,073.41

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(3) จำนวนวันพักเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือน จำนวนวันพักเฉลี่ยของผู้มาเยี่ยมมาเยือนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มลดลงตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และน้อยกว่าจำนวนวันพักเฉลี่ยภาค ตามกราฟที่ 39 ข้างท้ายนี้

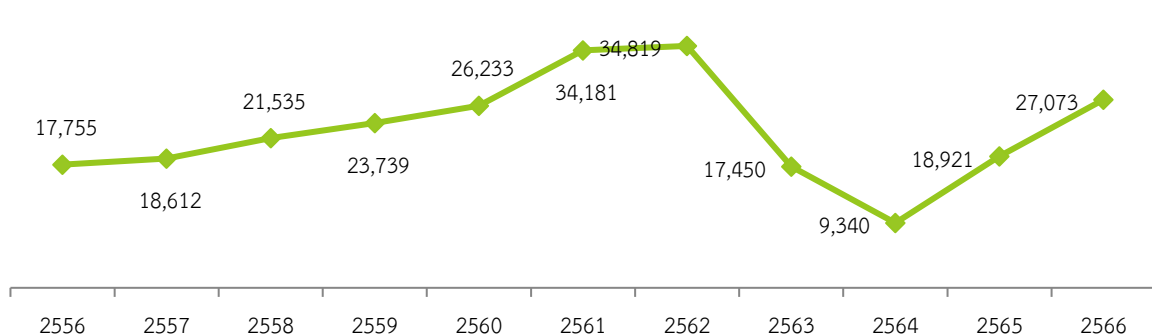
กราฟที่ 39 : การเปลี่ยนแปลงของวันพักเฉลี่ยของผู้เยี่ยมเยือน (วัน)

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(4) รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท) ช่วงก่อนปี 2563 รายได้การท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งช่วงปี 2563 – 2564 ลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นภายหลังสถานการณ์โควิด – 19 เริ่มดีขึ้นช่วงปี 2565 ตามกราฟที่ 40 ข้างล่างนี้

กราฟที่ 40 : รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(5) ข้อมูลด้านบริการที่เชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัด ฯ มีธุรกิจบริการที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ฯ เช่น กลุ่มบริษัทนำเที่ยว กลุ่มที่พัก กลุ่มร้านอาหาร กลุ่มร้านค้าที่ระลึก กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 79 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 77 : เครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	บริษัทนำเที่ยว	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านค้าที่ระลึก	แรงงานในภาคท่องเที่ยว
นครราชสีมา	62	654	439	29	N/A
ชัยภูมิ	5	156	372	4	N/A

จังหวัด	บริษัท นำเที่ยว	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านสินค้า ที่ระลึก	แรงงาน ในภาคท่องเที่ยว
บุรีรัมย์	16	234	177	788	87
สุรินทร์	13	136	87	N/A	N/A
กลุ่มจังหวัดฯ	96	1,180	1,075	821	87

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา(เชิงเปรียบเทียบ) : ด้านสังคม – ความมั่นคง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

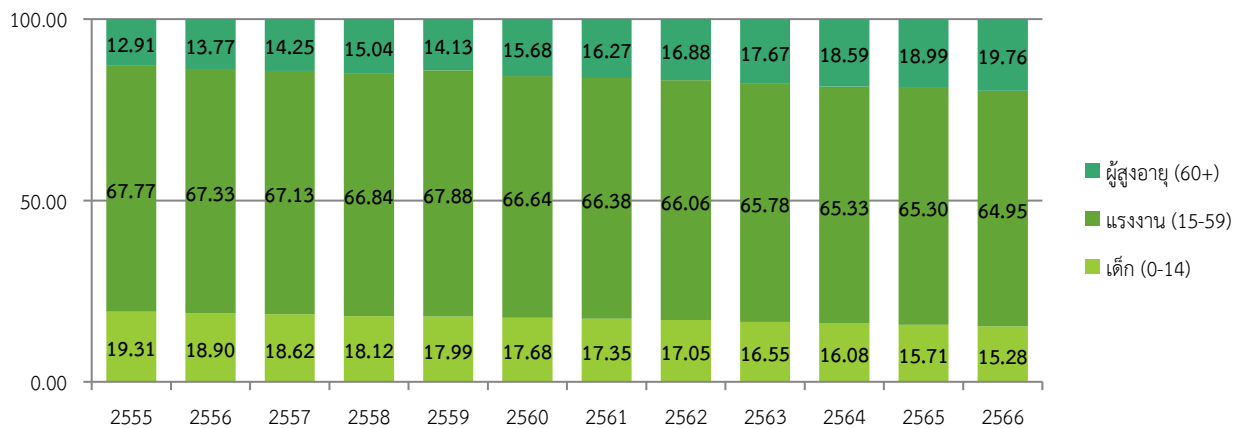
1.3 ด้านสังคมและความมั่นคง

1.3.1 ด้านสังคม

(1) โครงสร้างและคุณภาพประชากร

จากสัดส่วนประชากร ระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2566 โดยแบ่งเป็นวัยเด็ก (ช่วงอายุ 0 – 14 ปี) วัยแรงงาน (ช่วงอายุ 15 – 59 ปี) ผู้สูงอายุ (ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) มีสถานการณ์ด้านประชากรคือประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และเป็นสังคมสูงวัยปรากฏตามกราฟที่ 41 ข้างทำนองนี้

กราฟที่ 41 : แสดงสัดส่วนของประชากรแบ่งตามวัยของกลุ่มจังหวัด

(2) อัตราการพึ่งพิง (ร้อยละ) พบว่า มีอัตราการพึ่งพิงมากขึ้น เป็นไปตามจำนวนประชากรวัยแรงงานที่ลดลง และผู้สูงอายุมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 78 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 78 : แสดงอัตราการพึ่งพิงของกลุ่มจังหวัด

2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
48	49	49	50	48	50	51	51	52	53	53	54

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(3) ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 มีความผันผวน ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะทางเศรษฐกิจ และการที่คนออกไปทำงานนอกพื้นที่ที่อยู่อาศัย จึงทำให้ผู้สูงอายุอยู่ตัวคนเดียว ในปี พ.ศ. 2565 มีผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวสูง เป็นร้อยละ 9.1 สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือและค่ากลาง ปรากฏตามตารางที่ 79 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 79 : ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%)

จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	6.4	6.6	7.3	5.4	7.9	7.5
ชัยภูมิ	9.5	8.1	10.1	10.5	12.2	12.3
บุรีรัมย์	10.1	9.6	13.3	9.5	10.3	7.8
สุรินทร์	9.6	7.1	9.0	7.6	9.1	8.8
กลุ่มจังหวัด	8.9	7.9	9.9	8.3	9.9	9.1
ภาคอีสาน	7.2	6.9	8.1	7.6	8.9	8.0
ประเทศ	7.0	6.5	8.3	7.2	8.1	7.5

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. ปี 2560 -2561 จาก <http://social.nesdb.go.th> จากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูลปี 62 จาก ฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

(4) กำลังแรงงาน

(4.1) กำลังแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวนคนว่างงานมีแนวโน้มลดลง อัตราการว่างงานมีแนวโน้มลดลง มีการเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2563 พร้อมกับที่อัตราการว่างงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและค่ากลางประเทศเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 ทำให้เศรษฐกิจหยุดชะงักจากมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาด โดยมีมาตรการปิดเมือง ประชาชนบางสาขาอาชีพไม่สามารถออกไปทำงานได้อย่างปกติ เมื่อภาคเอกชนไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่มีรายได้มาหมุนเวียน จึงทำให้ต้องปิดกิจการหลายแห่ง และเกิดการว่างงาน ขณะเดียวกันมีผู้ที่รอฤดูกาลมากขึ้น นั้นหมายถึงเป็นช่วงที่ขาดแคลนรายได้ จนเมื่อเริ่มปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 เริ่มคลี่คลาย ความรุนแรงของโรคลดลง ประกอบกับประชาชนเริ่มปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ จึงทำให้มีจำนวนผู้ว่างงาน และอัตราการว่างงานลดลงเช่นเดียวกับระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศที่ลดลงเช่นกัน ปรากฏตามตารางที่ 80 และกราฟที่ 42 ข้างท้ายนี้

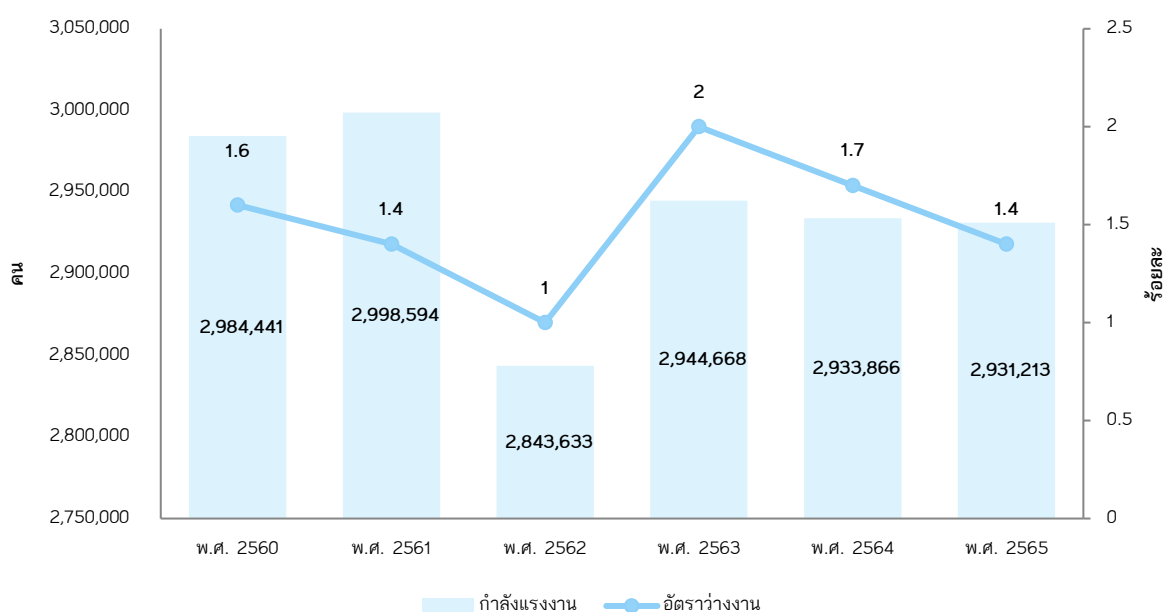
ตารางที่ 80 : แสดงสถานภาพแรงงาน และอัตราการว่างงาน

สถานภาพแรงงาน	สถานภาพแรงงาน (คน)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	4,658,737	4,671,100	4,679,406	4,684,960	4,634,610
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	2,998,594	2,843,633	2,944,668	2,933,866	2,931,213
- ผู้มีงานทำ	2,915,603	2,813,703	2,883,573	2,864,578	2,889,243

สถานภาพแรงงาน	สถานภาพแรงงาน (คน)				
	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
- ผู้ว่างงาน	41,182	29,930	61,094	51,263	41,533
- ผู้ที่รอฤดูกาล	41,809	60,012	60,713	69,288	41,969.67
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	1,660,142	1,767,456	1,674,026	1,751,093	1,703,397
อัตราการว่างงาน กลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)	1.4	1.0	2.0	1.7	1.4
อัตราการว่างงาน ภาคอีสาน (ร้อยละ)	0.9	0.8	1.4	1.5	1.5
อัตราการว่างงาน ประเทศ (ร้อยละ)	1.1	1.1	1.7	1.9	1.9

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กราฟที่ 42 : กำลังแรงงานและอัตราว่างงานกลุ่มจังหวัด

(4.2) การสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีสัดส่วนมากที่สุดในประเทศ เป็นชายมากกว่าหญิง ซึ่งอาจสะท้อนถึง การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่มีแนวโน้มของผู้สูงอายุมากขึ้น ประกอบกับผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว ไม่มีเงินออมมากพอ ขาดรายได้ในการเลี้ยงชีพ ขาดความมั่นคงทางการเงิน ปัญหาความเจ็บป่วย และค่ารักษาพยาบาล อีกทั้งผู้สูงวัยยังมีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่หลายองค์กรยังต้องการรักษาไว้ จึงมีผู้สูงวัยที่ทำงานเป็นจำนวนมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 81 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 81 : จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามเพศ และภาค พ.ศ. 2563 – 2565

ภาค	2563			2564			2565		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
หน่วย : คน									
ทั่วราชอาณาจักร	4,704,477	2,683,732	2,020,745	4,882,208	2,779,378	2,102,830	4,744,063	2,574,177	2,169,886
กรุงเทพมหานคร	281,283	154,747	126,536	297,918	155,174	142,744	338,674	171,975	166,698
ภาคกลาง	1,066,129	585,176	480,953	1,104,031	615,944	488,086	1,083,627	565,623	518,004
ภาคเหนือ	1,128,307	638,209	490,098	1,128,360	647,332	481,028	1,110,873	599,517	511,356
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,618,752	963,467	655,285	1,718,410	1,000,699	717,711	1,626,166	919,947	706,219
ภาคใต้	610,006	342,133	267,873	633,489	360,228	273,261	584,723	317,114	267,609
ร้อยละของผู้สูงอายุมีงานทำ									
ทั่วราชอาณาจักร	100.00	57.05	42.95	100.00	56.93	43.07	100.00	54.26	45.74
กรุงเทพมหานคร	5.98	3.29	2.69	6.10	3.18	2.92	7.14	3.63	3.51
ภาคกลาง	22.66	12.44	10.22	22.61	12.62	10.00	22.84	11.92	10.92
ภาคเหนือ	23.98	13.57	10.42	23.11	13.26	9.85	23.42	12.64	10.78
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	34.41	20.48	13.93	35.20	20.50	14.70	34.28	19.39	14.89
ภาคใต้	12.97	7.27	5.69	12.98	7.38	5.60	12.33	6.68	5.64

ที่มา : การสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(4.3) การศึกษาของแรงงาน พบว่ากำลังแรงงานส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ถึงร้อยละ 50.5 และมีผลิตภาพแรงงานต่ำเมื่อเทียบกับระดับประเทศ รายละเอียดตามตารางที่ 82 และตารางที่ 83 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 82 : สัดส่วนผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2564

ภาค/กลุ่มจังหวัด	ไม่มี การศึกษา	ประถมศึกษา และต่ำกว่า	มัธยม ต้น	มัธยมปลาย (สายสามัญ)	อาชีว - ศึกษา	วิชาชีพ ชั้นสูง	มหาวิท ยาลัย	อื่นๆ ไม่ทราบ
ประเทศ	2.8	38.2	16.9	14.3	3.7	-	23.1	0.9
กรุงเทพมหานคร	2.5	24.3	15.4	13.4	4.8	-	39.0	0.6
ภาคเหนือ	5.8	43.3	15.1	13.1	2.9	-	19.5	0.2
ภาคกลาง	3.0	31.3	19.0	14.9	4.9	-	24.9	2.1
ภาคใต้	2.9	38.9	16.8	14.9	3.8	-	22.2	0.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.6	51.5	16.5	14.6	2.2	-	14.6	-
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1	1.1	50.5	15.9	15.0	2.8	-	14.7	-
นครราชสีมา	0.9	43.1	18.8	16.7	3.8	-	16.6	0.1
ชัยภูมิ	0.3	56.2	14.3	13.1	2.2	-	13.9	-
บุรีรัมย์	1.5	54.7	14.2	14.1	2.3	0.1	13.2	-

ภาค/กลุ่มจังหวัด	ไม่มี การศึกษา	ประถมศึกษา และต่ำกว่า	มัธยม ต้น	มัธยมปลาย (สายสามัญ)	อาชีว - ศึกษา	วิชาชีพ ชั้นสูง	มหาวิท ยาลัย	อื่นๆ ไม่ทราบ
สุรินทร์	1.7	56.6	13.0	13.7	2.0	-	12.9	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 83 : ผลผลิตภาพแรงงานรวม

บาท/คน/ปี

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	261,284	269,291	282,407	290,409	271,934
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	94,956	97,019	101,663	104,258	102,320
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	103,284	104,440	112,312	116,939	112,267
นครราชสีมา	129,653	132,630	148,452	156,274	146,468
ชัยภูมิ	76,459	78,606	87,103	92,456	83,212
บุรีรัมย์	84,763	81,053	77,772	82,358	82,010
สุรินทร์	83,692	85,039	91,622	90,006	93,804

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(5) การศึกษา

(5.1) จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2563 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ยังต่ำกว่าระดับประเทศ โดยจังหวัดนครราชสีมาปีการศึกษาเฉลี่ยมากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยภูมิ ปรากฏตามตารางที่ 84 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 84 : จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15-59 ปี

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ประเทศ	9.10	8.80	8.90	9.00	9.33	9.40	9.52	9.57	9.65	9.86
กรุงเทพมหานคร	11.20	11.60	11.90	11.70	11.50	11.51	11.66	11.75	11.66	11.76
ภาคเหนือ	8.70	8.30	8.30	8.40	8.50	8.59	8.74	8.89	8.99	9.18
ภาคกลาง	9.10	9.10	9.10	9.30	9.60	9.63	9.72	9.72	9.83	10.08
ภาคใต้	9.10	8.90	9.00	9.20	9.20	9.28	9.41	9.35	9.43	9.63
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9.00	8.40	8.40	8.50	8.41	8.52	8.59	8.68	8.81	9.02
กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	9.00	8.39	8.48	8.80	8.38	8.54	8.64	8.65	8.89	N/A

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
นครราชสีมา	9.10	9.00	9.00	9.20	8.50	8.90	9.00	8.87	9.23	9.35
ชัยภูมิ	8.20	8.10	8.10	8.80	8.40	8.40	8.20	8.29	8.72	8.70
บุรีรัมย์	9.20	8.00	8.10	8.20	8.40	8.20	8.40	8.45	8.41	8.91
สุรินทร์	9.30	8.50	8.70	9.00	8.10	8.20	8.40	8.63	8.73	8.97

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

(5.2) คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2565 พบว่า มีแนวโน้มลดลง ซึ่งลดลงตามระดับระดับประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 85 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 85 : คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)

จังหวัด	คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)								
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	36.30	33.50	33.00	31.31	32.91	30.50	31.95	31.14	29.65
ชัยภูมิ	34.50	31.30	31.50	29.24	31.07	28.66	29.67	29.25	28.62
บุรีรัมย์	35.30	32.90	32.20	30.43	32.13	29.87	30.89	30.17	30.44
สุรินทร์	36.00	33.00	32.90	31.29	33.18	30.87	32.33	30.39	30.10
กลุ่มจังหวัด	35.53	32.68	32.40	30.57	32.48	30.13	31.40	30.34	29.70
ภาคอีสาน	35.30	32.30	32.00	30.25	32.09	29.9	31.23	29.96	29.16
ประเทศ	37.60	34.80	34.50	32.22	34.37	31.64	32.98	31.92	29.92

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. ปีการศึกษา 2555 - 2557 คะแนนเฉลี่ย 8 วิชา ปีการศึกษา 2558 - 2556 คะแนนเฉลี่ย 5 วิชา และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th> และ ปี 2561 - 2562 จาก <http://social.nesdb.go.th> จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(5.3) คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2554 ปี พ.ศ. 2559 และ ปี พ.ศ. 2564 คะแนน IQ เพิ่มขึ้น โดยจังหวัดบุรีรัมย์มี IQ มากที่สุด และมีความมากกว่าค่ากลางของประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 86 และกราฟที่ 43 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 86 : คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทย ชั้น ป.1

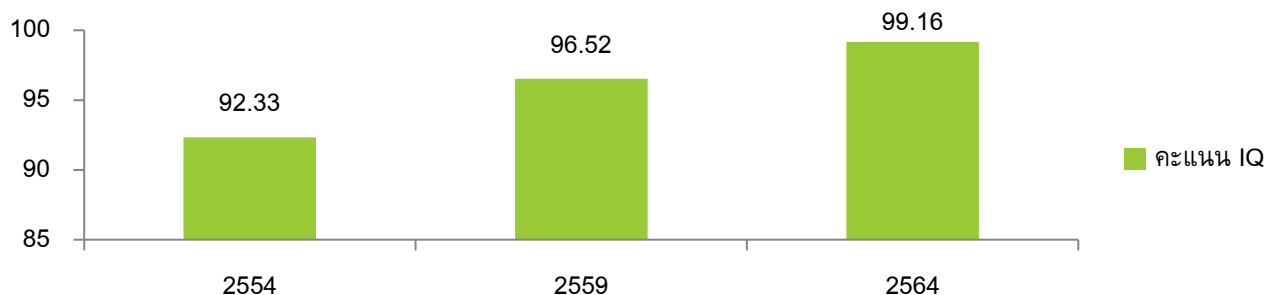
จังหวัด	ค่าสถิติ		
	2554	2559	2564
นครราชสีมา	92.6	96.25	99.8
ชัยภูมิ	92.24	95.81	98

จังหวัด	ค่าสถิติ		
	2554	2559	2564
บุรีรัมย์	93.71	98.6	100.3
สุรินทร์	90.78	95.41	98.55
กลุ่มจังหวัด	92.33	96.52	99.16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	93.11	94.64	100.7
ประเทศ	-	98.1	102.8

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th> สสำรวจทุก 5 ปี

คะแนนระดับสติปัญญา (Intellectual Quotient; IQ) หมายถึง คะแนนความสามารถของบุคคลที่วัดโดยใช้แบบทดสอบ SPM parallel version ซึ่งบ่งบอกความสามารถด้านการรับรู้ความสัมพันธ์เชิงรูปทรง (form perceptual relation) ด้วยการใช้เหตุผลในเชิงเปรียบเทียบ (reason by analogy) แต่ไม่ได้วัดความสามารถทางด้านภาษา คะแนนสติปัญญาเด็กนักเรียนไทย เป็นข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) จากการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 6-15 ปี ที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนทุกระดับชั้นด้วยวิธี stratified multi-stage cluster sampling จากโรงเรียน 76 จังหวัด ทั่วประเทศ ด้วยแบบทดสอบวัดสติปัญญา SPM parallel version วิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 95% confidence interval ของค่าเฉลี่ย

กราฟที่ 43 : แสดงคะแนนเฉลี่ย IQ ของเด็กนักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

(5.4) จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้านของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีจำนวนน้อยลงกว่าปีก่อนหน้า นักปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่สูงอายุ และต้องใช้เวลาส่วนตัวในการถ่ายทอดความรู้ การมีนักปราชญ์ชาวบ้านจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดจะเพิ่มโอกาสในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เกิดการเกื้อกูลกันและสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมหรือถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นกระจายไปสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อสืบสานมรดกภูมิปัญญา ตามตารางที่ 87 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 87 : จำนวนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน

จังหวัด	ค่าสถิติ (คนเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน)			ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2560	2562	2558	2560	2562
นครราชสีมา	30	64	38	42	12	31
ชัยภูมิ	59	60	37	9	16	34

จังหวัด	ค่าสถิติ (คนเฉลี่ยต่อหมู่บ้าน)			ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2560	2562	2558	2560	2562
บุรีรัมย์	38	51	32	31	24	44
สุรินทร์	56	46	48	10	28	18
กลุ่มจังหวัด	42	56	38	8	4	10
ภาคอีสาน	45	54	44	2	1	2
ค่าเฉลี่ยประเทศ	42	46	39			

ที่มา : แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือปราชญ์ชาวบ้าน ในที่นี้หมายถึง ผู้รู้ ผู้ชำนาญการ ผู้นำ หรือบุคคล ตัวอย่าง ในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและหัตถกรรม การแพทย์แผนไทย การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทุนและธุรกิจชุมชน ศิลปกรรม ภาษาและวรรณกรรม ปรัชญา ศาสนาและประเพณี และด้านโภชนาการ เป็นต้น

(6) รายได้/รายจ่ายภาคครัวเรือน

(6.1) จำนวนครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จำนวนครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ช่วงปี พ.ศ. 2565 เป็นไปตามภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยลดลงในส่วนจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ปรากฏตามตารางที่ 88 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 88 : จำนวนครัวเรือน

จังหวัด	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	765,584	776,585	794,065	801,040	782,007
ชัยภูมิ	293,491	303,267	310,293	311,650	298,996
บุรีรัมย์	347,981	377,119	355,709	397,920	384,119
สุรินทร์	334,733	336,142	353,003	334,220	327,257
กลุ่มจังหวัด	1,741,789	1,793,113	1,813,070	1,844,830	1,792,379
ภาคอีสาน	5,596,525	5,596,616	5,728,803	5,837,600	5,766,439
ประเทศ	21,568,565	21,870,958	22,301,642	22,624,350	23,577,782

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (หน่วย : ครัวเรือน)

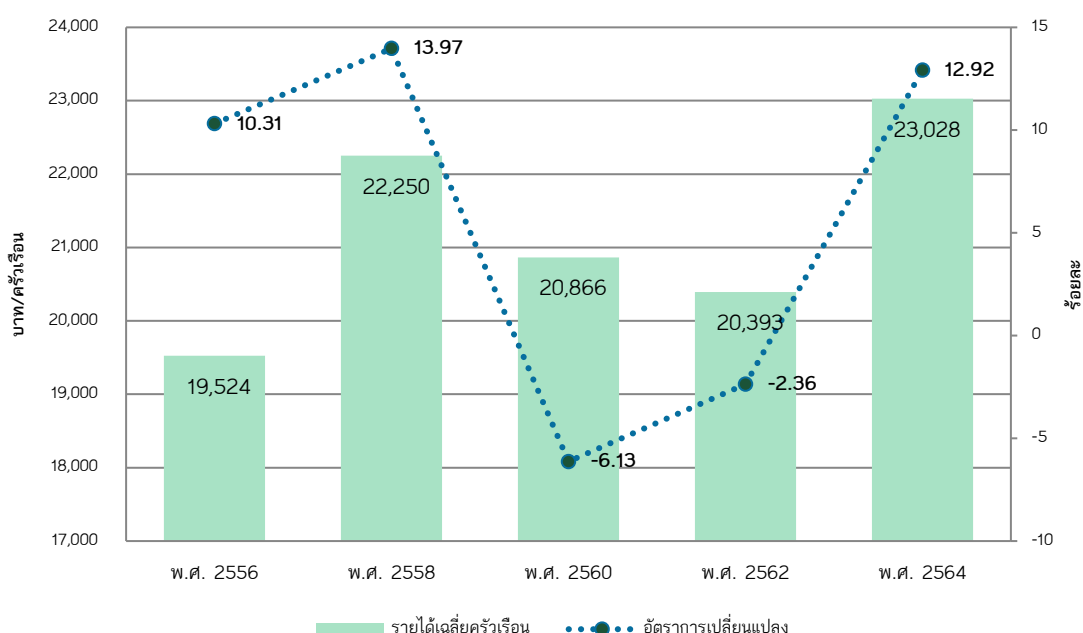
(6.2) รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2560 จนเมื่อปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น อยู่ที่ 23,028 บาท/ครัวเรือน/เดือน เนื่องจาก จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 จึงทำให้ภาพรวมของกลุ่มจังหวัด มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และมีค่ามากกว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 12.92 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 27,352 บาท/ครัวเรือน/เดือน ปรากฏตามตารางที่ 89 และกราฟที่ 44 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 89 : แสดงรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน/อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย

จังหวัด	รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (บาท/ครัวเรือน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	22,479	26,376	24,429	25,736	24,779
ชัยภูมิ	18,641	23,830	25,544	20,856	20,280
บุรีรัมย์	15,624	18,480	15,382	14,742	23,045
สุรินทร์	21,351	20,315	18,188	20,238	24,009
กลุ่มจังหวัด	19,524	22,250	20,886	20,393	23,028
ภาคอีสาน	19,181	21,094	19,802	20,379	21,587
ประเทศ	25,194	26,915	23,552	23,358	27,352
อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย	10.31	13.97	-6.13	-2.36	12.92

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย
<http://benchmark.moi.go.th> เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

กราฟที่ 44 : รายได้เฉลี่ยครัวเรือนกลุ่มจังหวัด

(6.3) รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนลดลง โดยปี 2564 อยู่ที่ประมาณ 17,830 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีอัตราการเปลี่ยนแปลง อยู่ที่ร้อยละ 4.64 จากปีก่อน โดยจังหวัดสุรินทร์มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีรายจ่ายเฉลี่ยมากที่สุดใน กลุ่มจังหวัดฯ ขณะที่จังหวัดชัยภูมิมีรายจ่ายเฉลี่ยน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 90 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 90 : แสดงรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน

จังหวัด	รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน (บาท/ครัวเรือน)				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	17,841	18,196	16,889	17,939	16,289
ชัยภูมิ	17,238	15,592	15,402	15,930	16,178
บุรีรัมย์	12,686	14,580	13,503	15,290	18,835
สุรินทร์	16,307	18,209	18,004	18,999	20,018
กลุ่มจังหวัด	16,018	16,644	15,950	17,040	17,830
ภาคอีสาน	16,513	16,343	16,687	16,810	16,869
ประเทศ	21,437	21,346	18,347	21,329	21,616
อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย	-2.24	3.91	-4.17	6.84	4.64

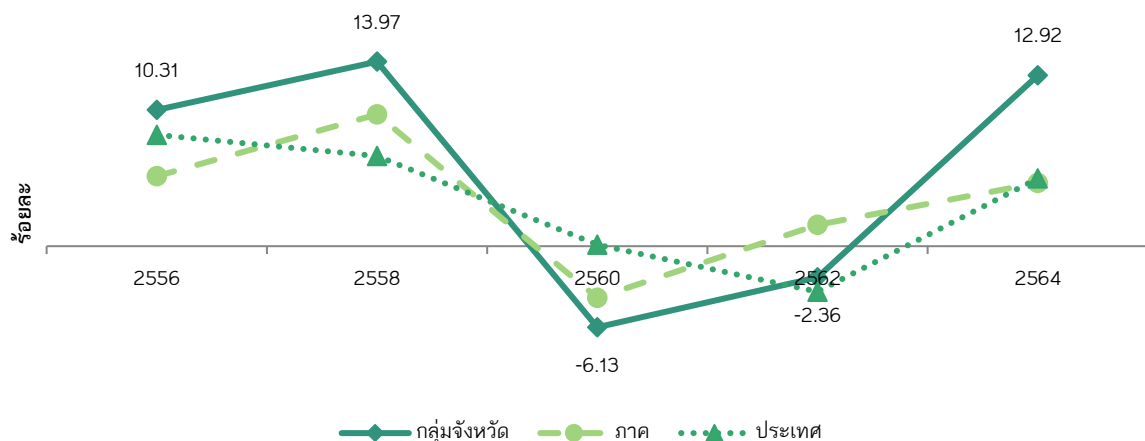
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : 1. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่จำเป็นต้องใช้ในการยังชีพ โดยไม่รวมค่าใช้จ่ายค่าใช้จ่ายประเภทสะสมทุน เช่น การซื้อบ้าน ที่ดิน เป็นต้น

2. ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค รวมค่าภาษี ของขวัญ และเงินบริจาค เบี้ยประกันภัย เงินซื้อสลากกินแบ่ง ดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค

เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน (ร้อยละ) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เมื่อเทียบระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.92 มีค่ามากกว่าระดับภาคและประเทศ ปรากฏตามกราฟที่ 45 ข้างล่างนี้

กราฟที่ 45 : แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

(6.3) ออมเงินเฉลี่ยครัวเรือน สถานการณ์การออมเงินของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2562 มีแนวโน้มลดลง โดยในปี พ.ศ. 2562 ลดลงจากเมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยออมอยู่ที่ 4,444 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีการออมมากกว่าภาคอีสาน ซึ่งอยู่ที่ 3,692 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีสัดส่วนการออมต่อรายได้ค่อนข้างคงที่ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรายได้ รายจ่ายและหนี้สิน คิดเป็น ร้อยละ 21.79 ของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ปรากฏตามตาราง ที่ 91 ข้างท้ายนี้

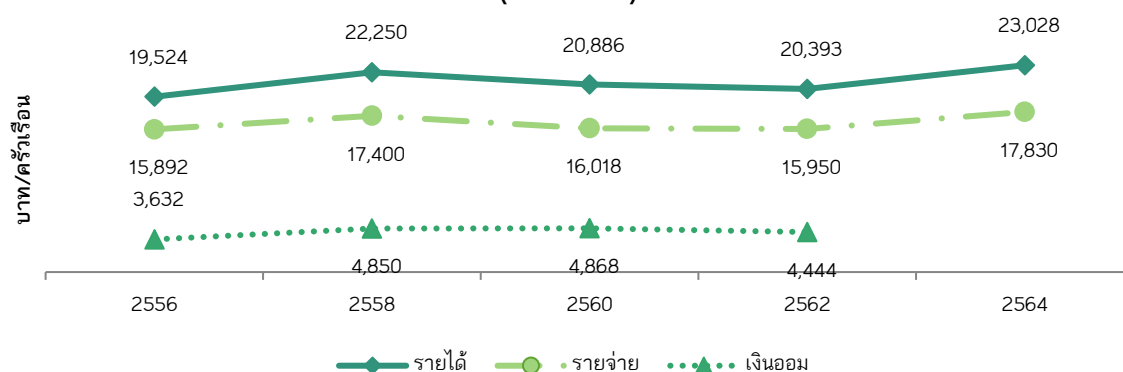
ตารางที่ 91 : แสดงเงินออมเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน

จังหวัด	เงินออมเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน				
	2554	2556	2558	2560	2562
นครราชสีมา	5,149	6,861	7,731	6,588	8,847
ชัยภูมิ	3,649	3,619	7,731	6,588	5,454
บุรีรัมย์	3,687	1,282	2,393	2,695	1,239
สุรินทร์	3,887	2,767	1,778	1,882	2,234
กลุ่มจังหวัด	4,093	3,632	4,850	4,868	4,444
ภาคอีสาน	N/A	N/A	3,583	3,198	3,692
ประเทศ	4,286	5,337	N/A	N/A	5,011
รายได้เฉลี่ยกลุ่มจังหวัด	17,699	19,524	22,250	20,886	20,393
สัดส่วนการออมต่อรายได้	23.13	18.60	21.80	23.31	21.79

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย
http://benchmark.moi.go.th เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

- เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มระหว่างรายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน เงินออมครัวเรือน พบว่ารายได้ต่อครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับรายจ่ายต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นตาม สำหรับเงินออมมีแนวโน้มการออมลดลง (ยังไม่มีข้อมูลการออม ปี พ.ศ. 2564) ปรากฏตามกราฟที่ 46 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 46 : แสดงการเปรียบเทียบ รายได้ รายจ่าย เงินออม เฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท/เดือน)

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

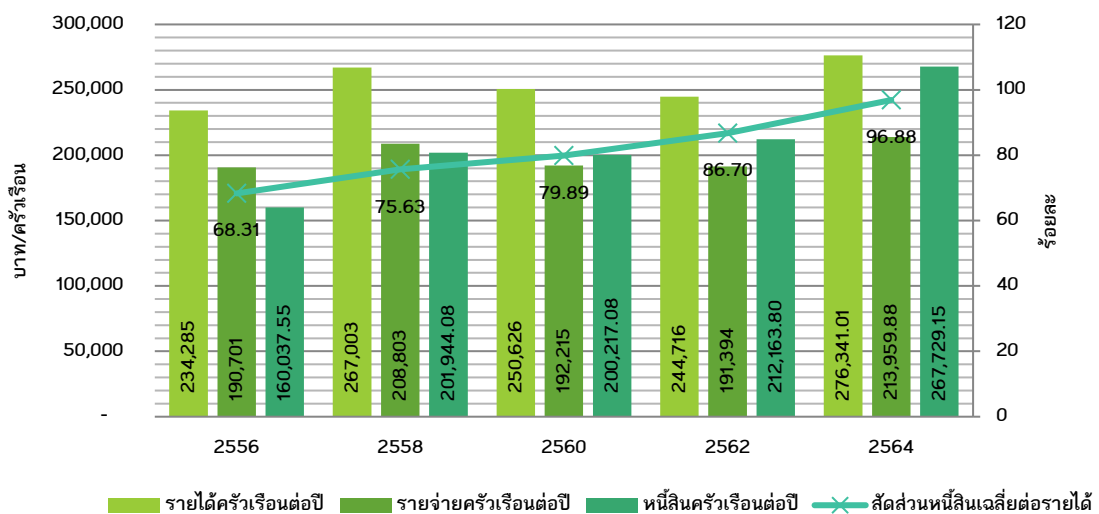
(6.4) **หนี้สินครัวเรือน** ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2564 หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนต่อปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2564 มีหนี้สินอยู่ที่ประมาณ 267,729.15 บาท/ครัวเรือน/ปี คิดเป็นร้อยละ 96.88 ของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงใกล้เคียงรายได้ฯ ในขณะที่รายได้ฯ ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 276,341.01 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยเฉพาะจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ที่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ภาพรวมของกลุ่มจังหวัดฯ มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนมากกว่ารายได้ฯ และสูงกว่าค่ากลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 222,289.07 บาท/ครัวเรือน/ปี ปรากฏตามตารางที่ 92 และกราฟที่ 47 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 92 : แสดงหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี

จังหวัด	หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	170,703.40	245,760.10	223,238.94	285,595.00	227,076.71
ชัยภูมิ	164,134.90	155,901.80	194,195.09	183,325.79	193,591.34
บุรีรัมย์	117,814.40	159,766.10	131,638.13	123,402.66	302,927.91
สุรินทร์	187,497.50	246,348.30	251,796.15	256,331.74	347,320.62
กลุ่มจังหวัด	160,037.55	201,944.08	200,217.08	212,163.80	267,729.15
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	146,307	160,675	178,439	174,819.91	222,289.07
ประเทศ	163,087	156,770	178,534	161,899.93	208,466.85
รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/ปี	234,285	267,003	250,626	244,716	276,341.01
รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน/ปี	190,701	208,803	192,215	191,394	213,959.88
สัดส่วนหนี้สินเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ย (ร้อยละ)	68.31	75.63	79.89	86.70	96.88

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ เก็บข้อมูลทุก 2 ปี

กราฟที่ 47 : หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนกลุ่มจังหวัด

- หากพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมพบว่า การกู้เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาเป็นการกู้ยืมเพื่อการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2564 มีหนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนจากการกู้ยืมมาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ถึง 118,620.84 บาท/ปี จากหนี้สินทั้งหมดคือ 267,729.15 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.31 แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ครัวเรือนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย รองลงมาเป็นกู้เพื่อใช้ทำการเกษตร ร้อยละ 27.61 ปรากฏตามตารางที่ 93 และกราฟที่ 48 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 93 : หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เป็นรายจังหวัด

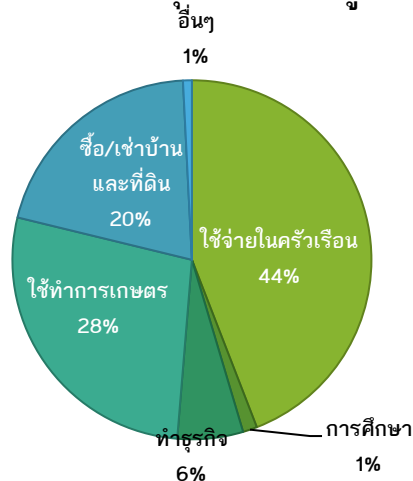
จังหวัด	หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน) ในปี พ.ศ.					
	ประเภทการกู้ใช้	2556	2558	2560	2562	2564
กลุ่มจังหวัด	หนี้สินทั้งสิ้น	160,037.55	201,944.08	200,217.08	212,163.88	267,729.15
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	62,489.03	97,673.90	81,105.82	87,052.84	118,620.84
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	8,432.85	12,669.23	22,669.17	41,404.42	15,898.33
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	33,308.30	54,566.45	40,912.13	50,430.17	73,933.14
	เพื่อใช้ในการศึกษา	4,039.28	1,792.53	2,221.13	1,980.00	3,456.87
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	46,033.65	32,680.78	52,683.87	30,808.50	53,675.44
	อื่น ๆ	5,734.43	2,561.20	624.97	487.97	2,144.53
นครราชสีมา	หนี้สินทั้งสิ้น	170,703.40	245,760.10	223,238.94	285,595.34	227,076.71
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	74,166.60	110,108.50	100,361.50	59,152.18	82,944.90
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	7,709.50	10,801.90	13,236.53	122,133.91	11,488.15
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	32,622.50	88,505.60	50,727.66	47,295.15	80,330.58
	เพื่อใช้ในการศึกษา	2,039.90	1,350.10	3,871.14	391.02	4,122.70
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	52,254.70	33,731.60	55,024.41	56,178.31	47,517.93
	อื่น ๆ	1,910.20	1,262.30	17.71	444.77	672.46
ชัยภูมิ	หนี้สินทั้งสิ้น	164,134.90	155,901.80	194,195.09	183,325.79	193,591.34
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	79,125.40	69,624.50	71,821.93	75,241.44	75,019.96
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	7,997.50	23,450.60	30,435.54	5,526.68	14,770.96
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	40,783.90	42,883.30	64,000.14	86,996.35	69,417.13
	เพื่อใช้ในการศึกษา	461.70	475.80	608.75	28.09	1,600.68
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	35,147.00	16,186.10	27,328.73	15,533.24	32,440.36
	อื่น ๆ	619.40	3,281.50	-	-	342.25
บุรีรัมย์	หนี้สินทั้งสิ้น	117,814.40	159,766.10	131,638.13	123,402.66	302,927.91
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	62,672.40	69,193.10	71,607.34	70,258.68	125,515.81
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	6,366.40	9,871.80	10,856.72	9,018.04	18,160.79

จังหวัด	หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือนต่อปี (บาท/ครัวเรือน) ในปี พ.ศ.					
	ประเภทการกู้ใช้	2556	2558	2560	2562	2564
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	20,738.70	38,528.20	21,822.89	28,059.47	64,487.59
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,300.80	1,913.50	1,718.36	599.46	3,813.95
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	19,015.30	39,276.60	23,555.59	14,055.17	88,548.16
	อื่น ๆ	7,720.80	983.00	2,077.22	1,411.84	2,401.61
สุรินทร์	หนี้สินทั้งสิ้น	187,497.50	246,348.30	251,796.15	256,331.74	347,320.62
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	33,991.70	141,769.50	80,632.49	143,559.04	191,002.69
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	11,658.00	6,552.60	36,147.88	28,939.04	19,173.42
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	39,088.10	48,348.70	27,097.83	39,369.71	81,497.26
	เพื่อใช้ในการศึกษา	12,354.70	3,430.70	2,686.25	6,901.42	4,290.13
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	77,717.60	41,528.80	104,826.75	37,467.28	46,195.32
	อื่น ๆ	12,687.30	4,718.00	404.94	95.25	5,161.79

หมายเหตุ: หนี้อื่นๆ ได้แก่ หนี้จากการค้ำประกันบุคคลอื่น หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กราฟที่ 48 : สัดส่วนวัตถุประสงค์การกู้เงิน ปี 2564

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

(7) ด้านความยากจน และความเหลื่อมล้ำ

(7.1) จำนวนคนจน

ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนคนผ่านพ้นตามสภาพเศรษฐกิจ โดยในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนคนจนเพียง 620,500 คน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าคือปี พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวนคนจน 911,200 คน ถือว่าปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนคนจนลดลง คิดเป็นร้อยละ 31.90 (คนจน

คือประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน กล่าวคือ ไม่มีรายได้เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการซื้อสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการครองชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย) ประเด็นที่น่าสนใจคือ สถานการณ์ความยากจนในปี พ.ศ. 2562 ปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น โดยปัจจัยหลักที่ทำให้แนวโน้มคนจนลดลงคือ ผลจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ และผลของการขยายมาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยของภาครัฐ เช่น โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และโครงการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ แต่ในปีพ.ศ. 2563 และต่อเนื่องจากนี้ ประเทศไทยกำลังเผชิญสถานการณ์ที่ไม่เหมือนเดิมหลัง “โควิด-19” ภูมิเศรษฐกิจไทยอย่างหนัก คาดการณ์จากสถานการณ์แรงงาน อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2563 จนเมื่อปี พ.ศ. 2564 แม้ว่าการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา – 2019 ยังคงมีการระบาดอยู่ แต่ประเทศไทยรวมทั้งทั่วโลก สามารถรับมือ และปรับตัวในการใช้ชีวิตโดยระมัดระวัง รวมทั้งวัคซีนที่มีการพัฒนาประสิทธิภาพ ทำให้สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจดีขึ้น เป็นผลให้จำนวนคนจนลดลง ปรากฏตามตารางที่ 94 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 94 : จำนวนคนจนในกลุ่มจังหวัด

หน่วย: พันคน

จังหวัด	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	338.5	375.2	340.7	531.5	525.6	244.2
ชัยภูมิ	31.7	81.4	28.4	43.6	103.4	10.8
บุรีรัมย์	261.8	261.1	171.3	191.9	27.6	79.2
สุรินทร์	149.8	193.5	80.1	146.3	69.2	109.2
กลุ่มจังหวัดฯ	781.9	911.2	620.5	913.3	725.8	443.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,126.5	2,468.0	1,550.9	2,128.6	1,873.5	1,429.5
ทั่วประเทศ	5,324.8	6,682.5	4,326.2	4,753.0	4,404.6	3,792.6

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(7.2) เส้นความยากจน

ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เส้นความยากจนมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 2,639 บาท/คน/เดือน ในปี พ.ศ. 2565 ปรากฏตามตารางที่ 95 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 95 : เส้นความยากจนกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	2,364	2,346	2,396	2,383	2,414	2,684
ชัยภูมิ	2,331	2,354	2,401	2,421	2,444	2,605
บุรีรัมย์	2,421	2,402	2,487	2,510	2,514	2,689
สุรินทร์	2,303	2,328	2,368	2,354	2,430	2,577
กลุ่มจังหวัด	2,355	2,358	2,413	2,417	2,450	2,639
ภาคอีสาน	2,403	2,417	2,479	2,496	2,526	2,684

จังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
ประเทศ	2,686	2,710	2,763	2,762	2,803	2,997

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

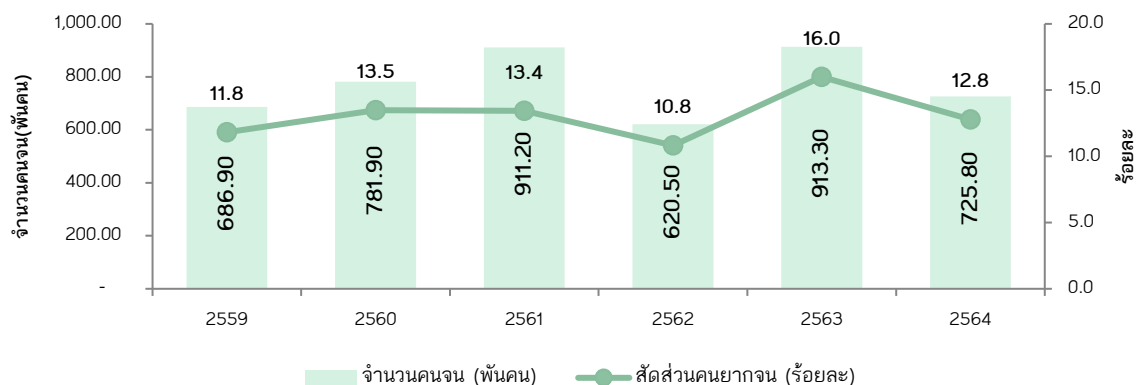
(7.3) ข้อมูลสัดส่วนคนยากจน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2565 สัดส่วนคนยากจนมีแนวโน้มดีขึ้น ยกเว้นช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจที่ตกต่ำไปในช่วงปี พ.ศ. 2563 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2564 รัฐบาลเริ่มควบคุมสถานการณ์ได้ รวมทั้งได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้จำนวนคนจนลดลง สัดส่วนคนยากจนดีขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 96 และกราฟที่ 49 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 96 : แสดงสัดส่วนคนยากจน

จังหวัด	สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)					
	2560	2561	2562	2563	2564	2565
นครราชสีมา	13.6	15.1	13.6	21.2	21.0	9.8
ชัยภูมิ	3.3	8.6	3.0	4.7	2.98	1.17
บุรีรัมย์	21.0	21.0	14.1	15.9	8.6	6.6
สุรินทร์	13.5	17.5	7.5	13.8	6.6	10.5
กลุ่มจังหวัด	13.5	13.4	10.8	16.0	12.8	
ภาคอีสาน	11.4	13.3	8.4	11.5	10.2	7.8
ประเทศ	7.9	9.9	6.2	6.8	6.3	5.4

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

กราฟที่ 49 : แสดงจำนวนคนจน (พันคน) และสัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)

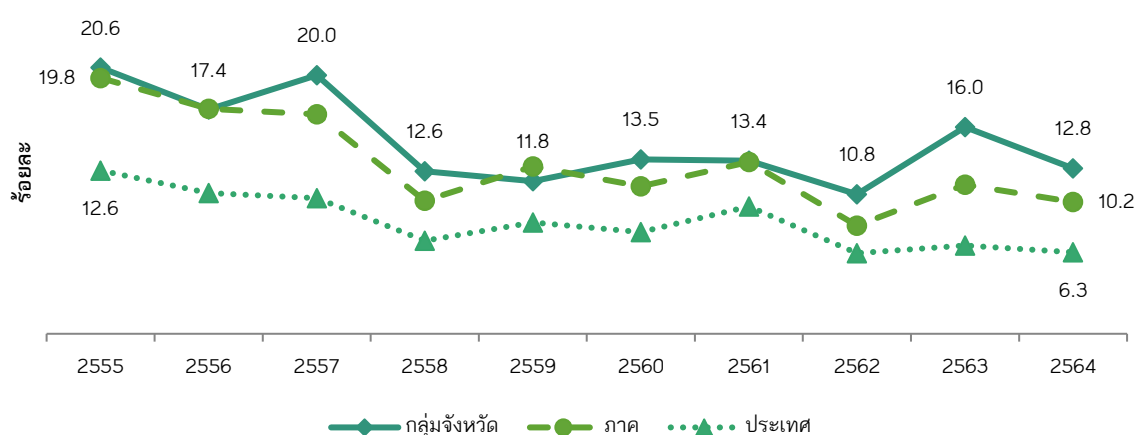

หมายเหตุ

- จำนวนคนจน หมายถึง จำนวนประชากรที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ต่ำกว่าเส้นความยากจน (Poverty line)
- เส้นความยากจน (Poverty line) เป็นเครื่องมือในการแบ่งคนจนและไม่จน โดยคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเฉลี่ยของปัจเจกบุคคลในระดับครัวเรือน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านอาหาร (Food) สินค้าบริการที่จำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำที่ไม่ใช่ด้านอาหาร (Non-food) ที่ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ (เส้นความยากจนของแต่ละจังหวัดจะมีค่าต่างกันตามระดับค่าครองชีพ)
- สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย หมายถึง ร้อยละของคนที่มีรายจ่ายอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน

- เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคนยากจนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ด้านรายจ่าย ในปี พ.ศ. 2564 กับสัดส่วนคนยากจนระดับภาคและประเทศพบว่า อยู่ในระดับที่สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และระดับประเทศ โดยอยู่ที่ ร้อยละ 12.8 ในขณะที่ระดับภาคอยู่ที่ร้อยละ 10.2 ระดับประเทศอยู่ที่ร้อยละ 6.3 ปรากฏตามกราฟที่ 50 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 50 : สัดส่วนคนยากจนกลุ่มจังหวัด เปรียบเทียบระดับภาค และประเทศ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

(7.4) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เสมอภาคสูง โดยมีคะแนนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และอยู่ในลำดับที่ 15 จาก 18 กลุ่มจังหวัด ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีความเหลื่อมล้ำสูง เป็นลำดับหนึ่งในเรื่อง การความไม่เสมอภาคด้านรายได้ โดยจังหวัดนครราชสีมามีความไม่เสมอภาคของรายได้มากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมาเป็นจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏตามตารางที่ 97 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 97 : ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient)

จังหวัด	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (คะแนน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
นครราชสีมา	0.44	0.41	0.44	0.49	0.46

จังหวัด	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (คะแนน)				
	2556	2558	2560	2562	2564
ชัยภูมิ	0.47	0.51	0.48	0.40	0.41
บุรีรัมย์	0.42	0.45	0.41	0.39	0.47
สุรินทร์	0.42	0.42	0.42	0.43	0.42
กลุ่มจังหวัด	0.44	0.44	0.45	0.45	0.45
ภาคอีสาน	0.44	0.43	0.45	0.44	0.42
ประเทศ	0.46	0.45	0.42	0.41	0.43

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

หมายเหตุ : * ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) (ลดลง) * ตัวชี้วัดอ่านค่าแบบผกผัน

- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านการรายได้ (Gini coefficient) เป็นเครื่องมือในการวัดความไม่เท่าเทียมในรูปของสัดส่วน (Gini ratio) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านการรายได้ คำนวณจากการใช้ค่าของพื้นที่ระหว่างเส้น Lorenz ของการกระจายรายได้กับเส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์เป็นตัวตั้ง และค่าของพื้นที่ใต้เส้นการกระจายรายได้สมบูรณ์ทั้งหมดเป็นตัวหาร
- ตัวชี้วัดค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านการรายได้ (Gini coefficient) เพื่อประเมินความเท่าเทียมในการกระจายรายได้ของประชากรในพื้นที่
- ค่าตัวชี้วัด มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 การอ่านค่าเป็นแบบผกผัน คือ
 - 1) ถ้าค่า Gini coefficient เข้าใกล้ 0 แสดงว่าความเท่าเทียมกันของรายได้มีมากขึ้น ถ้า Gini coefficient เท่ากับ 0 หมายความว่า มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน (perfect equality) นั่นคือ ทุกคนมีรายได้เท่ากันหมด
 - 2) ยิ่งค่า Gini coefficient เข้าใกล้ 1 มากเท่าไร แสดงว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ยิ่งมีมากขึ้น

(8) การสาธารณสุข

(8.1) อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร ระหว่างปี 2559 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าจำนวนแพทย์มากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 แพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรของกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 2,674 คน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2563 อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรกลับเพิ่มขึ้น เนื่องจากช่วงดังกล่าว เป็นช่วงที่สถานการณ์เชื้อไวรัส โควิด-19 ระบาดอย่างรุนแรง ส่งผลทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงบุคลากรทางการแพทย์ด้วย ทำให้แพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนแพทย์ 1 คนต่อประชากร 3,230 คน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์เริ่มคลี่คลาย นักศึกษาแพทย์ที่จบและเริ่มทำงาน ทำให้จำนวนสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรลดน้อยลง โดยจังหวัดในกลุ่มจังหวัดที่มีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรดีที่สุด อยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา แพทย์ 1 คน ต่อประชากร จำนวน 2,394 คน ทั้งนี้ กลุ่มจังหวัดฯ ยังมีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรมากกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีจำนวนอยู่ที่ 1,680 คน ปรากฏตามตารางที่ 98 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 98 : อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร

จังหวัด	อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร (คน)					
	2559	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	2,978	2,337	2,230	2,155	2,577	2,394
ชัยภูมิ	4,819	3,831	3,612	3,242	3,965	4,052
บุรีรัมย์	4,106	3,491	3,416	3,248	3,786	3,439
สุรินทร์	4,041	3,596	3,370	3,007	3,500	3,185
กลุ่มจังหวัด	3,647	2,980	2,845	2,674	3,230	2,956
อีสาน	3,338	2,846	2,715	2,618	2,951	2,761
ประเทศ	2,065	2,254	2,165	2,045	1,794	1,680

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2556 - 2557) ทรัพยากรสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2558) ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

<http://benchmark.moi.go.th> (พ.ศ. 2559 – 2562)

กลุ่มคลังข้อมูลสถิติ กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (พ.ศ. 2563 - 2564)

(8.2) จำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และสาธารณสุขบางประเภท จำแนกตามภาคและจังหวัดระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 18,011 คน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่มีอยู่จำนวน 6,698,614 คน โดยมีอัตราส่วนของบุคลากรทางการแพทย์อยู่ที่ 372 คนต่อประชากร 1 คน มีแนวโน้มที่บุคลากรทางการแพทย์จะเพิ่มมากขึ้น จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด อยู่ที่ 8,221 คน ปรากฏตามตารางที่ 99 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 99 : จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

หน่วย : คน

จังหวัด	เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	แพทย์	1,126	1,180	1,221	1,023	1,098
	ทันตแพทย์	281	229	238	218	223
	เภสัชกร	411	433	445	446	480
	พยาบาลวิชาชีพ	4,893	5,358	5,729	5,607	6,394
	พยาบาลเทคนิค	46	41	35	29	26
	รวม	6,757	7,241	7,668	7,323	8,221
ชัยภูมิ	แพทย์	297	315	351	205	277
	ทันตแพทย์	110	115	115	94	114
	เภสัชกร	141	153	153	133	155
	พยาบาลวิชาชีพ	1,720	1,686	1,773	1,482	1,996
	พยาบาลเทคนิค	12	11	9		5
	รวม	2,280	2,280	2,401	1,914	2,547
บุรีรัมย์	แพทย์	455	465	489	401	459
	ทันตแพทย์	149	147	146	126	132
	เภสัชกร	209	224	229	223	238
	พยาบาลวิชาชีพ	2,560	2,587	2,753	2,792	3,071
	พยาบาลเทคนิค	21	16	14	4	10
	รวม	3,394	3,439	3,631	3,546	3,910
สุรินทร์	แพทย์	388	414	464	451	432
	ทันตแพทย์	133	160	126	140	128
	เภสัชกร	181	218	201	197	202
	พยาบาลวิชาชีพ	2,192	2,242	2,390	2,267	2,563
	พยาบาลเทคนิค	14	31	47	7	8
	รวม	2,908	3,065	3,228	3,062	3,333
กลุ่มจังหวัด	แพทย์	2,266	2,374	2,525	2,080	2,266
	ทันตแพทย์	673	651	625	578	597
	เภสัชกร	942	1,028	1,028	999	1,075
	พยาบาลวิชาชีพ	11,365	11,873	12,645	12,148	14,024
	พยาบาลเทคนิค	93	99	105	40	49

จังหวัด	เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์	2560	2561	2562	2563	2564
	รวม	15,339	16,025	16,928	15,845	18,011
ภาคอีสาน	แพทย์	7,703	8,075	8,375	7,415	7,891
	ทันตแพทย์	2,063	2,007	1,968	1,885	2,106
	เภสัชกร	3,208	3,393	3,435	3,520	3,669
	พยาบาลวิชาชีพ	39,246	41,185	42,284	42,869	46,297
	พยาบาลเทคนิค	1,219	1,146	1,013	908	848
	รวม	53,439	55,806	57,075	56,597	60,811
ทั่วราชอาณาจักร	แพทย์	35,388	36,938	39,156	36,472	38,820
	ทันตแพทย์	9,760	7,720	8,043	7,651	8,094
	เภสัชกร	13,728	14,314	15,044	15,310	16,090
	พยาบาลวิชาชีพ	160,932	165,541	173,197	176,285	184,840
	พยาบาลเทคนิค	5,929	7,257	4,449	4,890	4,093
	รวม	225,737	231,770	239,889	240,608	251,937

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: 1. พยาบาล หมายถึง พยาบาลวิชาชีพ ซึ่งรวมถึง พยาบาลเวชปฏิบัติพยาบาลและผดุงครรภ์ พยาบาลสาธารณสุข วิทยาลัยพยาบาล และพยาบาลเฉพาะทางอื่น ๆ

2. พยาบาลเทคนิค ไม่รวมในความหมายข้อ 1

(8.3) จำนวนสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน และจำนวนเตียง จำแนกเป็นราย

ภาค และจังหวัด ในปี พ.ศ.2564 มีจำนวนสถานพยาบาลลดลงจากปีก่อน โดยมีจำนวน 111 แห่ง จังหวัด นครราชสีมาจำนวนสถานพยาบาลเพิ่มขึ้น และกลุ่มจังหวัดฯ มีจำนวนเตียงเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยมีจำนวน 13,341 เตียง เนื่องจาก จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวนเตียงเพิ่มขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 100 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 100 : จำนวนสถานพยาบาลที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน และจำนวนเตียง

จังหวัด	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563		พ.ศ. 2564	
	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง
นครราชสีมา	47	5,100	44	5,028	46	5,422	40	4,782	47	5,868
ชัยภูมิ	18	1,667	18	1,700	18	1,921	18	1,921	18	1,921
บุรีรัมย์	26	2,615	25	2,686	26	2,410	26	2,575	26	2,615
สุรินทร์	18	2,314	20	2,594	20	2,702	20	3,046	20	2,937

จังหวัด	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563		พ.ศ. 2564	
	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง
กลุ่มจังหวัด ฯ	109	11,696	107	12,008	110	12,455	104	12,324	111	13,341

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

(8.4) ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเกณฑ์ที่มากกว่าค่ากลางของประเทศ แต่อยู่ระดับกลางๆ จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยในปี 2562 มีค่าที่ลดลงจากปีก่อนหน้า เมื่อพิจารณาจากจังหวัดในกลุ่มจังหวัดแล้ว พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์ มีเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยอยู่ในลำดับที่ 5 จาก 76 จังหวัด แต่จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยน้อย อยู่ในลำดับที่ 46 จาก 76 จังหวัด ตามตารางที่ 101

ตารางที่ 101 : ร้อยละของเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย

จังหวัด	2560	2561	2562	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
				2560	2561	2562
นครราชสีมา	96.54	97.35	97.18	40	48	46
ชัยภูมิ	95.90	97.09	97.14	55	54	49
บุรีรัมย์	98.51	99.13	98.75	6	2	5
สุรินทร์	96.02	97.85	97.55	51	33	39
กลุ่มจังหวัด	96.84	97.88	97.66	9	7	8
อีสาน	96.46	98.06	97.77	1	1	1
ประเทศ	96.60	97.61	97.40			

ที่มา : กลุ่มรายงานมาตรฐาน กระทรวงสาธารณสุข และระบบฐานข้อมูลจากกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ : สัดส่วนเด็กที่มีพัฒนาการสมวัย คำนวณได้โดย

$$\frac{\text{จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยรวมกับสมวัยหลังการติดตาม 30 วัน}}{\text{จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่ได้รับการประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์}} \times 100$$

- เด็กที่มีพัฒนาการสมวัย หมายถึง เด็กแรกเกิด ถึง 5 ปี ที่ได้รับสุ่มสำรวจตรวจประเมินพัฒนาการตามเกณฑ์กรมอนามัยและกรมพัฒนาการปกติ (ประเมินผ่านทุกข้อ)

- แบบประเมินอนามัย หมายถึง แบบคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ใช้เพื่อเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กและให้คำแนะนำแก่ครอบครัว ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย สามารถ download แบบประเมินได้ที่เว็บไซต์โครงการโรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว <http://www.saiyairakhospital.com>

- สถานบริการฯ ที่สุ่มประเมินเด็ก คือ รพ.สต., รพท., รพช., รพศ., รพ.สต. สังกัดกรมอนามัยและศูนย์เด็กเล็ก

ค่าตัวชี้วัดอยู่ในรูปร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ มีค่าระหว่าง 0-100 หากมีค่ายิ่งมากหรือยิ่งเข้าใกล้ 100 ยิ่งดี สะท้อนให้เห็นว่าประชากรปฐมวัยส่วนใหญ่ได้รับการดูแลและมีพัฒนาการเป็นไปตามมาตรฐาน หากมีค่าน้อยหรือเข้าใกล้ 0 ควรต้องมีการให้คำแนะนำแก่ครอบครัวในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย

(8.6) จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ 5 โรค ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคความดันโลหิตสูง และโรคมะเร็ง ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 บางปีมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้น บางปีลดลง โดยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด รองลงมาคือเบาหวาน และโรคหลอดเลือดสมอง ตามลำดับ ปรากฏตามตารางที่ 102 และกราฟที่ 51 ข้างทำนี้

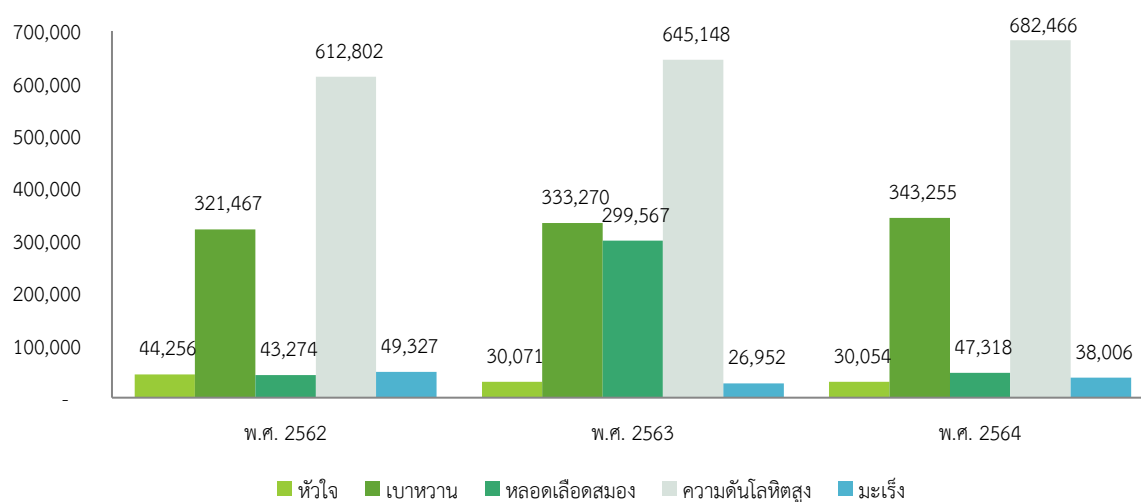
ตารางที่ 102 : จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ

โรค	จังหวัด	จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ (ราย)				
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
โรคหัวใจ	นครราชสีมา	31,806	30,141	35,464	19,299	19,985
	ชัยภูมิ	678	130,440	739	475	1,290
	บุรีรัมย์	3,964	1,070	1,185	2,930	3,744
	สุรินทร์	7,011	4,598	6,868	7,367	5,035
	กลุ่มจังหวัด	43,459	166,249	44,256	30,071	30,054
โรคเบาหวาน	นครราชสีมา	189,763	209,633	137,615	138,749	146,650
	ชัยภูมิ	299,388	244,112	65,675	67,113	67,488
	บุรีรัมย์	60,253	61,790	65,498	69,460	72,322
	สุรินทร์	33,433	46,740	52,679	57,948	56,795
	กลุ่มจังหวัด	582,837	562,275	321,467	333,270	343,255
โรคหลอดเลือดสมอง	นครราชสีมา	29,536	3,545	27,397	283,046	30,334
	ชัยภูมิ	2,232	1,329	2,278	2,843	2,873
	บุรีรัมย์	5,660	4,796	5,826	5,158	7,708
	สุรินทร์	1,724	5,442	7,773	8,520	6,403
	กลุ่มจังหวัด	39,152	15,112	43,274	299,567	47,318
โรคความดันโลหิตสูง	นครราชสีมา	169,236	136,476	271,067	283,046	307,308
	ชัยภูมิ	265,207	207,332	108,474	112,677	116,030
	บุรีรัมย์	111,598	123,691	129,351	136,600	143,701
	สุรินทร์	57,183	95,259	103,910	112,825	115,427
	กลุ่มจังหวัด	603,224	562,758	612,802	645,148	682,466
โรคมะเร็ง	นครราชสีมา	6,872	5,639	19,186	1,227	22,424
	ชัยภูมิ	223	863	6,127	393	5,170
	บุรีรัมย์	4,891	2,150	16,141	16,321	8,343
	สุรินทร์	7,887	3,403	7,873	9,011	2,069

โรค	จังหวัด	จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ (ราย)				
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
	กลุ่มจังหวัด	19,873	12,055	49,327	26,952	38,006
รวม 5 โรค (กลุ่มจังหวัด)		1,288,545	1,318,449	1,071,126	1,335,008	1,141,099

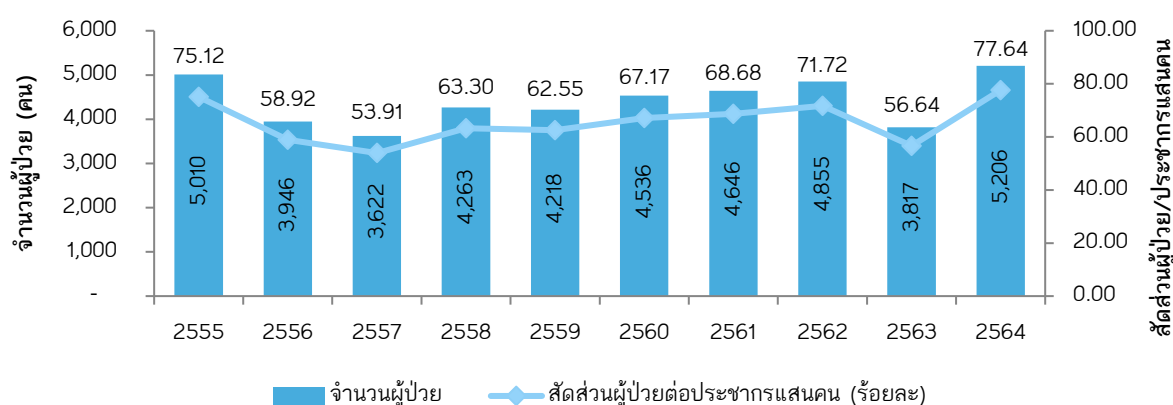
ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย www.benchmark.moi.go.th

กราฟที่ 51 : จำนวนผู้ป่วยโรคสำคัญ

(8.7) โรคเฉพาะถิ่น - พยาธิใบไม้ในตับ จำนวนและสัดส่วนผู้ป่วยโรคเนื้อร้ายที่ตับและท่อน้ำดี ในตับ ปี 2555 – 2564 ซึ่งเป็นโรคเฉพาะถิ่นที่พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีแนวโน้มจะเกิดโรคเนื้อร้ายที่ตับและท่อน้ำดีในตับเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีจำนวนผู้ป่วย 5,206 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนผู้ป่วยต่อประชากรแสนคนอยู่ที่ร้อยละ 77.6 ตามกราฟที่ 52 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 52 : จำนวน/สัดส่วนผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ในตับ

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

(8.8) **ด้านสุขภาพจิต** กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราของผู้ป่วยสุขภาพจิต ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 พบว่า มีแนวโน้มลดลง โดยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 3,239 ราย/ประชากรแสนคน แต่ยังคงมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และอยู่ในลำดับที่ 10 จาก 18 กลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิ อยู่ลำดับที่ 59 จาก 76 จังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 103 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 103 : อัตราผู้ป่วยสุขภาพจิต

จังหวัด (ราย/ประชากรแสนคน)	2560	2561	2562	ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
				2560	2561	2562
นครราชสีมา	5,779	4,949	3,143	69	57	37
ชัยภูมิ	4,019	5,253	3,654	37	65	59
บุรีรัมย์	4,243	4,304	3,356	43	38	45
สุรินทร์	3,826	3,797	2,949	32	16	23
กลุ่มจังหวัด	4,718	4,610	3,239	10	11	10
อีสาน	4,836	4,644	3,390	5	5	5
ประเทศ	4,377	4,502	3,251			

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : อัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิต หมายถึง จำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิต ได้แก่ โรคจิต โรควิตกกังวล โรคซึมเศร้า ปัญญาอ่อน โรคลมชัก ผู้ติดสารเสพติด ผู้พยายามฆ่าตัวตายหรือฆ่าตัวตาย ผู้ป่วยโรคออติสติก และผู้มีปัญหาสุขภาพจิตอื่นๆ เทียบต่อจำนวนประชากรกลางปี 100,000 คน

(8.9) **อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคน** ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 10.51รายต่อแสนคน พิจารณว่าช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 เป็นช่วงที่เผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดปัญหาว่างงาน ไม่มีรายได้ และหวาดกลัวเกี่ยวกับการติดเชื้อ โดยจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ ที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จมากที่สุดคือจังหวัดชัยภูมิ รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ ลายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 104 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 104 : อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคน

จังหวัด (ราย/ประชากรแสนคน)	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	7.98	7.69	10.56	10.51	9.28
ชัยภูมิ	7.65	7.56	9.23	14.60	13.36
บุรีรัมย์	7.05	9.05	8.47	10.97	11.59
สุรินทร์	6.02	5.59	7.59	9.23	9.30
กลุ่มจังหวัด	7.30	7.55	9.23	11.04	10.51

จังหวัด (ราย/ประชากรแสนคน)	2560	2561	2562	2563	2564
ประเทศ	6.70	7.28	9.26	10.26	9.94

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ประมวลผลโดย สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(8.10) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2562 มีอัตราลดลง ซึ่งเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้น แม้ว่าจะสูงกว่าค่ากลางของประเทศ เนื่องจากรัฐบาลมีการรณรงค์ในเรื่องการลดเหล้าเข้าพรรษา การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ และให้บริษัทผลิตยาสูบใส่ภาพอันตรายที่มีขึ้นทางสุขภาพของผู้สูบบุหรี่บนซองยาสูบ ปรากฏตามตารางที่ 105 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 105 : อัตราบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบ

หน่วย : ร้อยละ

อัตราบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ และยาสูบ	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562	
	แอลกอฮอล์	ยาสูบ	แอลกอฮอล์	ยาสูบ	แอลกอฮอล์	ยาสูบ
จังหวัดนครราชสีมา	7.35	7.13	7.07	6.64	6.44	5.81
จังหวัดชัยภูมิ	8.35	8.71	7.34	7.28	6.88	7.04
จังหวัดบุรีรัมย์	8.21	7.68	7.34	6.46	5.99	5.19
จังหวัดสุรินทร์	7.76	7.15	8.05	7.35	6.76	6.34
กลุ่มจังหวัด ฯ	7.82	7.55	7.38	6.85	6.47	5.99
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7.63	7.67	7.42	6.75	6.7	6.28
ประเทศ	6.9	7.30	6.41	6.49	5.93	6.05

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : *อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ตัวชี้วัด จปฐ.) (ลดลง)

*อัตราการบริโภคน้ำยาสูบ (ตัวชี้วัด จปฐ.) (ลดลง) * ตัวชี้วัดอ่านค่าแบบผกผัน

- อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่ใช้ข้อมูลจากการสำรวจความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตัวชี้วัดที่ 25 คนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา (ยกเว้นการดื่มเป็นครั้งคราว) โดยอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พิจารณาจากจำนวนคนในครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การสำรวจเทียบต่อจำนวนคนที่สำรวจทั้งหมดในพื้นที่เป้าหมาย

- คนในครัวเรือนนี้ไม่ดื่มสุรา หมายความว่า คนในครัวเรือนนี้ไม่ดื่มสุรา ยกเว้นการดื่มเป็นครั้งคราวในงานเทศกาล งานประเพณีหรืองานเลี้ยงทางสังคม เฉลี่ยไม่เกินเดือนละ 1 ครั้ง
- ไม่ดื่มสุรา หมายถึง ไม่มีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ เช่น สุรา เบียร์ ไวน์ ยาสูบ กระแะ สาโท หรือที่ผลิตจากผักหรือผลไม้ เช่น มันฝรั่ง ข้าว น้ำองุ่น โดยการนำวัตถุดิบดังกล่าวมาหมักและเติมยีสต์ลงไป ยกเว้นการดื่มเป็นครั้งคราวในงานเทศกาล งานประเพณี หรืองานเลี้ยงทางสังคม เฉลี่ยไม่เกินเดือนละ 1 ครั้ง
- หากไม่ผ่านเงื่อนไขข้างต้น นับเป็นไม่ผ่านเกณฑ์

- อัตราการบริโภคยาสูบ ในพื้นที่ใช้ข้อมูลจากการสำรวจความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตัวชี้วัดที่ 26 คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ โดยอัตราการบริโภคยาสูบ พิจารณาจากจำนวนคนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การสำรวจเทียบต่อจำนวนคนที่สำรวจทั้งหมดในพื้นที่

- คนในครัวเรือนนี้ไม่สูบบุหรี่ หมายความว่า คนในครัวเรือนนี้ไม่สูบบุหรี่ ยาสูบ หรือยาสูบ หากไม่ใช่ นับเป็นไม่ผ่านเกณฑ์

(9) สถานการณ์สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย

(9.1) สถานสงเคราะห์สัตว์ที่ขึ้นทะเบียน (แห่ง) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีศูนย์พักพิง 5 แห่ง โดยจำแนกเป็นจังหวัด ปรากฏตามตารางที่ 106 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 106 : สถานสงเคราะห์สัตว์ที่ขึ้นทะเบียน (แห่ง)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	1	1	2	2	2
ชัยภูมิ	1	1	1	1	1
บุรีรัมย์	1	1	1	1	1
สุรินทร์	1	0	1	1	1
กลุ่มจังหวัด	4	3	5	5	5

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(จังหวัดนครราชสีมา รวมกับศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์ด้วย)

(9.2) สถิติการติดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ (ตัว)

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 จำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากมีโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย ตามพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์พักพิงสัตว์ฯ และการป้องกันโรคจากการฉีดวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า ทำให้จำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) มีแนวโน้มลดลง ปรากฏตามตารางที่ 107 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 107 : สถิติจำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) จำนวนรายจังหวัด (ตัว)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	94	8	1	0	0
ชัยภูมิ	22	3	0	1	1
บุรีรัมย์	24	3	3	4	6
สุรินทร์	208	36	22	19	6
กลุ่มจังหวัด	348	50	26	24	13

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 (นครราชสีมา)

หมายเหตุ : จำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) หมายถึง หัวสุนัขที่มีความเสี่ยงที่มีการจัดส่งมาตรวจสอบโรคพิษสุนัขบ้า

(9.3) สถิติการติดโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสุคนในจังหวัด (ราย) โรคพิษสุนัขบ้ายังคงเป็นโรคร้ายแรงที่อันตรายถึงชีวิต ผู้ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะเสียชีวิตเกือบทุกราย เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มียารักษา แต่โรคพิษสุนัขบ้าป้องกันได้โดยการฉีดวัคซีน ซึ่งกลุ่มจังหวัดฯ ยังมีผู้ที่ติดโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ ปรากฏตามตารางที่ 108 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 108 : สถิติการติดโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสุคนและเสียชีวิตในจังหวัด (ราย)

จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
นครราชสีมา	1	-	-	-	-
ชัยภูมิ	-	-	-	-	-
บุรีรัมย์	1	1	1	4	2
สุรินทร์	1	1	-	2	1
กลุ่มจังหวัด	3	2	1	6	3

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในกลุ่มจังหวัด

(10) การเข้าถึงบริการสาธารณะ และข่าวสารเทคโนโลยี

(10.1) จำนวนครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้า/น้ำประปา ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่า ครัวเรือนเข้าถึงไฟฟ้าและน้ำประปามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่ไฟฟ้ามีการเข้าถึงเกือบจะครอบคลุมทั้งกลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 80.70 แต่การเข้าถึงน้ำประปายังมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับจำนวนครัวเรือนทั้งหมด แต่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 16.72 ปรากฏตามกราฟที่ 53 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 53 : ร้อยละที่เข้าถึงบริการสาธารณะ (ไฟฟ้า น้ำประปา)

(10.2) ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2564 พบว่า ประชากรเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 37.82 แต่ยังต่ำกว่าค่ากลางของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ 75.19 ตามตารางที่ 109 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 109 : สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต

จังหวัด	สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (%)					
	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
นครราชสีมา	43.78	50.46	51.96	60.08	69.07	76.67
ชัยภูมิ	33.22	35.75	37.12	51.74	55.35	70.65
บุรีรัมย์	31.69	36.19	43.51	55.86	72.06	91.57
สุรินทร์	35.17	40.04	45.37	52.48	65.61	70.96
กลุ่มจังหวัด ฯ	37.82	42.48	46.12	56.12	66.77	78.00
ประเทศ	40.62	45.20	49.78	60.53	74.68	84.00

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th> (59) และตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (60 - 64)

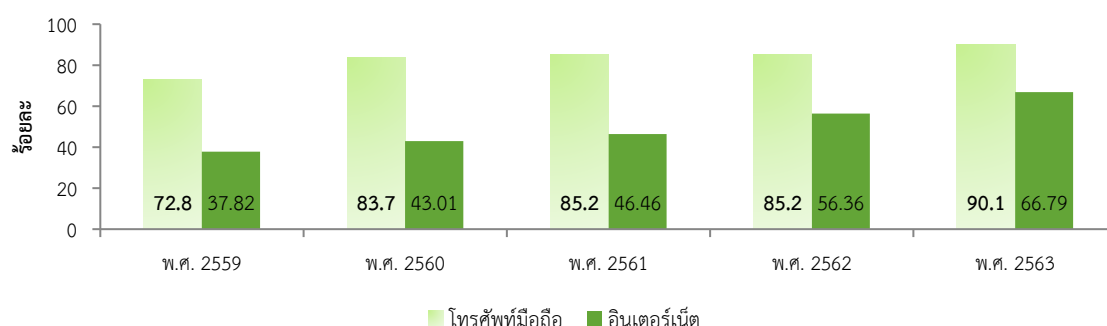
(9.3) การมีโทรศัพท์มือถือ ประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่มีโทรศัพท์มือถือ ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2564 มีแนวโน้มสูงขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 110 และกราฟที่ 54 ข้างทำนี้

ตารางที่ 110 : ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ

จังหวัด	ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ (%)							
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	75.3	77.4	76.8	83.9	85.9	85.88	89.3	86.53
ชัยภูมิ	68.8	74.1	76.4	86.1	87.6	87.55	88.88	85.79
บุรีรัมย์	64.1	65.3	69.6	83.1	84.1	84.13	91.72	97.63
สุรินทร์	64.6	64.9	68.3	81.9	83.2	83.21	90.59	89.7
กลุ่มจังหวัด ฯ	68.2	70.4	72.8	83.7	85.2	85.20	90.10	89.90
ภาคอีสาน	70.7	74.4	76.1	86.4	88.0	87.99	94.02	93.28
ประเทศ	77.2	79.3	81.4	88.2	89.5	89.55	94.8	94.69

ที่มา : การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กราฟที่ 54 : สัดส่วนประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ และเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

(8) บริการชุมชน

จำนวนองค์กรชุมชน ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากร แสนคน) สูงกว่าระดับประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยเมื่อปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 340 แห่งต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 ที่มีจำนวน 131 แห่งต่อประชากรแสนคน อยู่จำนวน 209 แห่งต่อประชากรแสนคน โดยเฉพาะจังหวัดชัยภูมิและบุรีรัมย์ที่จำนวนองค์กรชุมชนเพิ่มขึ้น ค่าตัวชี้วัดยังมีค่ามาก สะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การเห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 111 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 111 : จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)

จังหวัด	จำนวนองค์กรชุมชน (แห่งต่อประชากรแสนคน)				
	2560	2561	2562	2563	2564
นครราชสีมา	80	92	218	231	231
ชัยภูมิ	156	194	439	476	477
บุรีรัมย์	198	257	444	456	456
สุรินทร์	132	157	278	301	302
กลุ่มจังหวัด ฯ	131	161	320	339	340
ประเทศ	127	129	285	298	299

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. <http://social.nesdb.go.th>

1.3.2 ความมั่นคง**(1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**

จากข้อมูลจากสำนักงานตำรวจภูธรภาค 3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กลุ่มคดีอาญาที่น่าสนใจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีกลุ่มคดีอาญาที่เกิดขึ้นและจับกุมได้ระหว่าง พ.ศ. 2561 – 2565 ดังนี้

รับแจ้งคดี ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 มีแนวโน้มลดลง แต่เมื่อพิจารณาในข้อหาแล้ว พบว่าคดีฉ้อโกง และยักยอกทรัพย์ ยังคงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากอยู่ เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำแล้ว ศีลธรรมในใจของคนยังตกต่ำ ทาวิธีที่จะรวยทางลัดโดยไม่คำนึงถึงการกระทำผิด เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้ว พบว่าจังหวัดนครราชสีมาที่มีจำนวนคดีที่รับแจ้งมากที่สุด เนื่องจากปริมาณประชากร

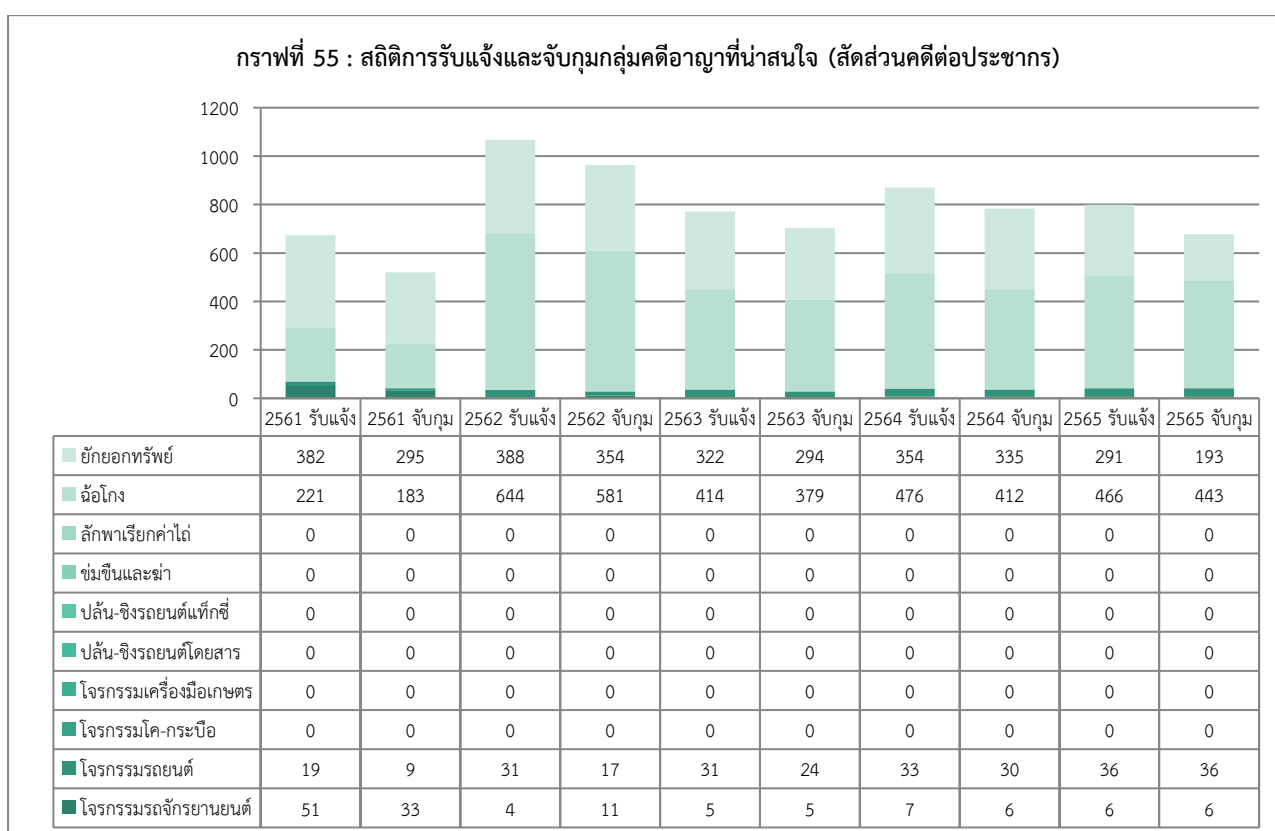
คดีที่จับกุมได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2565 เมื่อเทียบกับการรับแจ้ง พบว่ามีการจับกุมได้ค่อนข้างมาก แต่ยังจับกุมได้ไม่ทั้งหมด ปรากฏตามตารางที่ 112 และกราฟที่ 55 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 112 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอาญาที่น่าสนใจ

จังหวัด	รวมคดีอาญาที่น่าสนใจ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)									
	2561		2562		2563		2564		2565	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	490	376	457	391	409	344	513	451	502	488

จังหวัด	รวมคดีอาญาที่น่าสนใจ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)									
	2561		2562		2563		2564		2565	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
ชัยภูมิ	85	85	131	113	96	93	107	99	71	70
บุรีรัมย์	227	134	181	170	141	142	145	137	132	129
สุรินทร์	154	124	298	289	126	123	105	96	94	89
กลุ่มจังหวัด	956	719	1,067	963	772	702	870	783	799	766

ที่มา : สำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

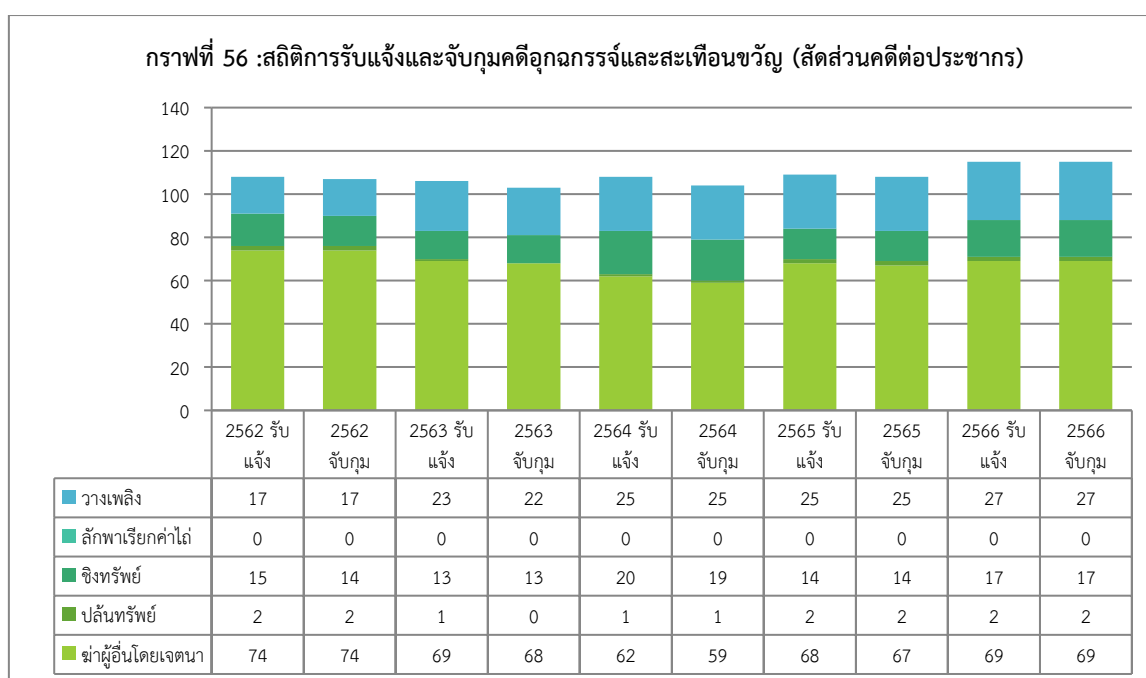

เมื่อมาพิจารณาคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2566 จำนวนคดีที่ได้รับแจ้งค่อนข้างคงที่ คือยังไม่มีแนวโน้มลดลง ส่วนใหญ่เป็นคดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา รองลงมาเป็นคดีวางเพลิง และชิงทรัพย์ แสดงให้เห็นถึงจริยธรรม และจิตใจของคนที่ดีต่ำ ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหา เนื่องจากเป็นคดีที่สะเทือนขวัญและอยู่ในความสนใจของประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงให้ความสำคัญและเร่งรัดในการจับกุม ดังนั้น ส่วนใหญ่จะสามารถจับกุมได้ทั้งหมด ปรากฏตามตารางที่ 113 และกราฟที่ 56 ข้างทำนี้

ตารางที่ 113 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ

จังหวัด	รวมคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ (สัดส่วนคดีต่อประชากร)									
	2562		2563		2564		2565		2566	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	42	42	37	37	41	40	43	42	31	31
ชัยภูมิ	22	22	22	21	34	33	33	33	45	45
บุรีรัมย์	24	23	23	22	14	14	20	20	20	20
สุรินทร์	20	20	24	23	19	17	13	13	19	19
กลุ่มจังหวัด	108	107	106	103	108	104	109	108	115	115

ที่มา : สำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

หากพิจารณาเป็นกลุ่มคดี โดยแบ่งเป็นกลุ่มคดี กลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ และกลุ่มคดี กลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จะพบว่ากลุ่มที่ 2 จะมีปริมาณคดีสูงกว่า และในปี พ.ศ. 2566 ลดลงจากปีก่อนปรากฏตามตารางที่ 114 – 115 และกราฟที่ 57 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 114 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ

จังหวัด	กลุ่มที่ 1 ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ									
	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	583	564	463	459	469	459	482	477	394	390
ชัยภูมิ	238	229	160	157	230	226	193	191	206	205
บุรีรัมย์	323	316	261	257	239	237	246	244	200	199
สุรินทร์	297	290	214	212	136	134	157	157	167	164
กลุ่มจังหวัด ฯ	1,441	1,399	1,098	1,085	1,074	1,056	1,078	1,069	967	958

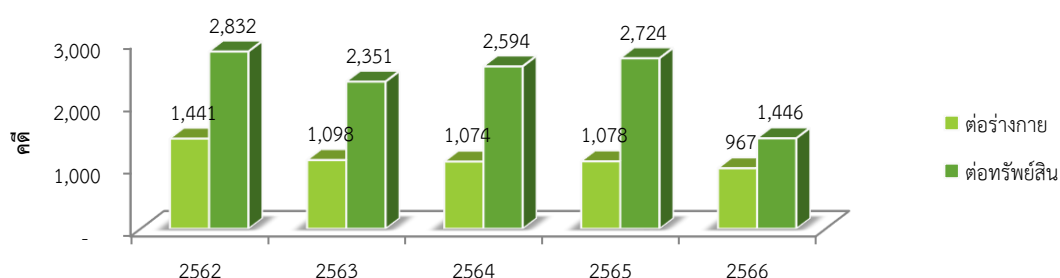
ที่มา : ตำรวจภูธรภาค 3

ตารางที่ 115 : สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

จังหวัด	กลุ่มที่ 2 ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน									
	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม	รับแจ้ง	จับกุม
นครราชสีมา	1129	1021	1084	985	1301	1206	1,452	1,414	724	686
ชัยภูมิ	400	369	325	303	385	366	384	380	251	248
บุรีรัมย์	622	582	493	469	543	533	537	529	274	274
สุรินทร์	681	650	449	422	365	344	351	342	197	194
กลุ่มจังหวัด ฯ	2,832	2,622	2,351	2,179	2,594	2,449	2,724	2,665	1,446	1,402

ที่มา : ตำรวจภูธรภาค 3

กราฟที่ 57 จำนวนคดีอาญาที่รับแจ้ง

อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าอัตราเกิดคดีอาชญากรรมมีน้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น โดยกลุ่มจังหวัดเป็นลำดับที่ 2 จาก 18 กลุ่มจังหวัดเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่าจังหวัดชัยภูมิมีอัตราการเกิดอาชญากรรมน้อยที่สุด รองลงมา เป็นจังหวัดบุรีรัมย์ นครราชสีมา และจังหวัดสุรินทร์ โดยทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีอัตราการเกิดอาชญากรรมน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ปรากฏตามตารางที่ 116 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 116 : อัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน

จังหวัด	ค่าสถิติ					ค่าอันดับใน 76 จังหวัด				
	2558	2559	2560	2561	2562	58	59	60	61	62
นครราชสีมา	52	45	68	62	58	9	9	13	17	14
ชัยภูมิ	44	40	50	52	51	3	5	1	6	5
บุรีรัมย์	52	45	57	68	53	9	9	4	23	9
สุรินทร์	57	46	62	56	62	14	12	8	9	19
ค่าเฉลี่ยของประเทศ		107	115	96	90					
กลุ่มจังหวัด	52	44	61	60	57	2	2	2	2	2
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	58	49	74	66	72	1	1	1	1	1

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ *จำนวนคดีรับแจ้งต่อประชากรแสนคน (ลดลง) * ตัวชี้วัดอ่านค่าแบบผกผัน

1) สถิติจำนวนคดีรับแจ้ง 3 กลุ่มคดีอาญาสำคัญ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (<http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries13.html>)

2) สถิติจำนวนประชากรของจังหวัด (ข้อมูล ณ ปลายปี) จากสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง รวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อจำกัดของตัวชี้วัด : জন.ประชากรเป็นข้อมูลจากฐานทะเบียนราษฎร์ แต่สภาพความเป็นจริงบางพื้นที่มีประชากรแฝงอยู่ใน

พื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้การคำนวณคดีจากประชากรแสนคนอาจมีการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงบ้างเนื่องจากในสภาวะ

ปัจจุบันยังไม่ทราบจน.ประชากรแฝงที่แท้จริง

(2) ปัญหายาเสพติด

พ.ศ. 2560 – 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเกิดขึ้นเช่นเดียวกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย โดยมีแนวโน้มลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่าง ปี 2563 และ ปี 2565 ลดลงไปกว่าร้อยละ 76.89 โดยปี 2563 มีจำนวนคดี ถึง 54,174 คดี ปี 2566 มีจำนวนคดี 12,519 คดี ซึ่งอาจเป็นผลมาจากในปี 2566 ได้ถอดกัญชาออกจากยาเสพติด ปรากฏตามตารางที่ 117 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 117 : แสดงสถิติการจับกุมคดียาเสพติด

จังหวัด	สถิติการจับกุมคดียาเสพติด						
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
นครราชสีมา	4,955	8,615	17,820	21,916	8,669	2,980	4,493
ชัยภูมิ	3,156	5,540	9,752	9,280	5,980	1,867	3,132

จังหวัด	สถิติการจับกุมคดียาเสพติด						
	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566
บุรีรัมย์	2,434	4,217	8,813	10,927	6,438	1,895	2,817
สุรินทร์	2,205	4,404	10,096	12,051	3,542	1,461	2,077
กลุ่มจังหวัด	12,750	22,776	46,481	54,174	24,629	8,203	12,519
ประเทศ	264,935	332,360	371,229	325,890	326,227	258,629	N/A

ที่มา : จากหนังสือผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ปี 60 – 64 จากสำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

ข้อมูลสถิติยาเสพติดที่จับกุมได้ แบ่งตามประเภทใหญ่ๆ 6 ประเภท ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2566 จับกุมได้มากที่สุดคือยาบ้า รองลงมาคือ กัญชา ยาไอซ์ สารระเหย ตามลำดับ แต่เมื่อปี 2566 ได้ถอดกัญชาออกจากยาเสพติดจึงทำให้ไม่มีการจับกุม และปริมาณการจับกุมก็ลดลง ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 118 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 118 : แสดงสถิติการประเภทยาเสพติดที่จับกุม

ประเภทของยาเสพติด ที่จับกุม	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
ยาบ้า	11,411	11,904	24,683	11,208	8,077	6,649	6,809
กัญชา	697	690	1,431	1,431	238	969	-
เฮโรอีน	1	0	0	0	0	1	-
ยาไอซ์	482	800	2,059	2,059	1,534	346	160
สารระเหย	48	37	30	30	17	9	-
อื่นๆ	111	112	152	152	16	229	19
รวม	12,750	13,543	28,355	14,880	9,882	8,203	6,988

ที่มา : รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงาน ปปส. และข้อมูล ปี 60 - 64 จากสำนักงานตำรวจภูธรภาค 3

(3) ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน

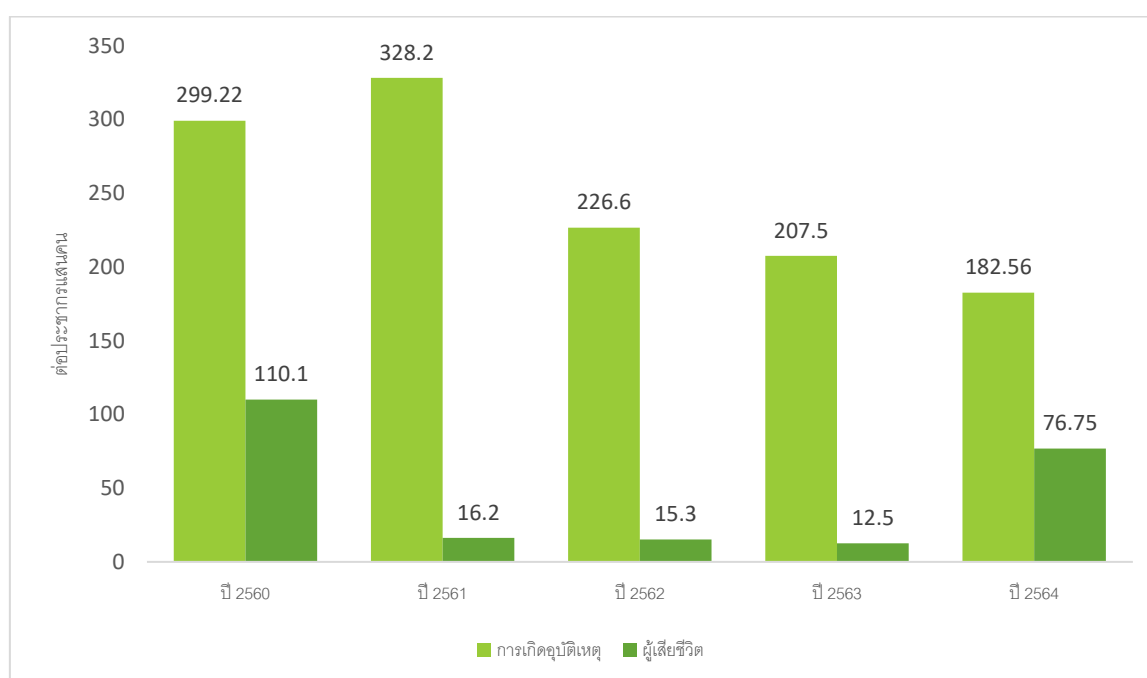
จากข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน) เทียบกับอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน) แสดงให้เห็นว่าผู้เสียชีวิตมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนอุบัติเหตุ และมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายได้ร่วมมือ รมรณรงค์ และแก้ไขปัญหาตามแนวทางของสากล แต่กลับเพิ่มขึ้นในปี 2564 เนื่องจากจำนวนผู้เสียชีวิตอาจจะมีอุบัติเหตุครั้งใหญ่ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 119 และกราฟที่ 58 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 119 : อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน
(ต่อประชากรแสนคน)

จังหวัด	2560		2561		2562		2563		2564	
	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)	การเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	ผู้เสียชีวิต (ราย)
นครราชสีมา	95.3	31	431.3	19.5	350	16.1	267.9	14.1	314.31	28.64
ชัยภูมิ	85.20	36.30	241.40	15.80	170.7	14.2	117.3	8.4	403	269
บุรีรัมย์	144.36	19.10	263.50	14.40	231.40	15.50	170.2	13	12.92	9.37
สุรินทร์	872.00	354.00	277.50	12.20	226.9	14.20	208.6	12.1	N/A	363
กลุ่มจังหวัด	299.22	110.10	328.20	16.20	226.60	15.30	207.50	12.50	182.56	76.75

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

กราฟที่ 58 อัตราการเกิดอุบัติเหตุและอัตราผู้เสียชีวิต

ข้อมูลเพื่อการพัฒนา(เชิงเปรียบเทียบ) :
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.1 ทรัพยากรธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มจังหวัดช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2562 พื้นที่เกษตรกรรม มีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 22.035 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 22.173 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 โดยเฉพาะการทำสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ พืชไร่ พืชสวน/ไม้ผล มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 ร้อยละ 16 และร้อยละ 5 ตามลำดับ ซึ่งการปรับเปลี่ยนจากการทำนามาทำการเกษตรอื่น แต่การทำเกษตรผสมผสานที่มีเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงลดลงไปมากในปี พ.ศ. 2562 ลดลงร้อยละ 56 นอกจากนี้มีการปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม โดยมีพื้นที่อุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2562 มีพื้นที่ 112,074 ไร่ จากเดิมมีพื้นที่ 85,053 ไร่ ในปี พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 32 พื้นที่ชุมชนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7 พื้นที่นันทนาการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 และพบว่าพื้นที่แหล่งน้ำมีจำนวนมากขึ้น จากการขยายพื้นที่ชลประทาน และเกิดแหล่งน้ำธรรมชาติมากขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 12 ปรากฏตามตารางที่ 120 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 120 : แสดงการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่างๆ

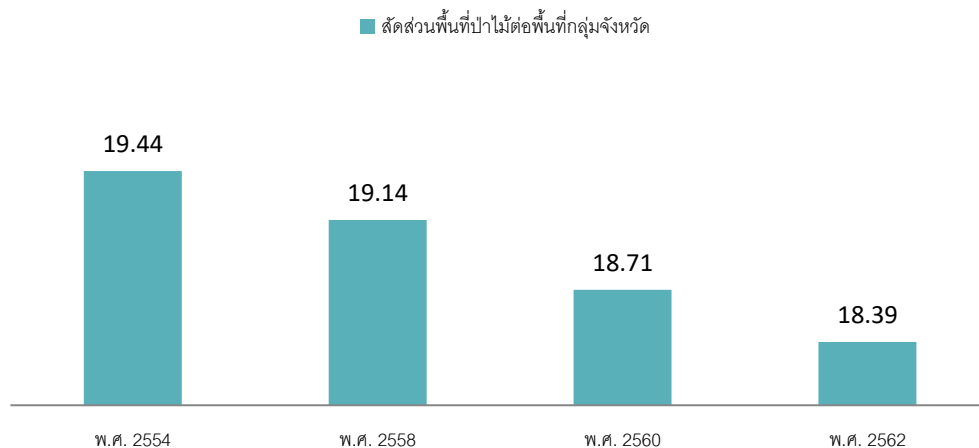
การใช้ประโยชน์ ที่ดิน ประเภท ต่างๆ	พื้นที่ (ไร่)			การ เปลี่ยนแปลง (58/62)	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564	(ไร่)	
พื้นที่เกษตรกรรม	22,164,298	22,173,671	22,035,211	129,087	0.59
พื้นที่นา	11,804,218	12,411,314	12,779,036	- 974,818	- 8
พืชไร่	8,275,719	7,731,068	7,138,684	1,137,035	16
พืชสวน/ไม้ผล	291,047	262,869	277,061	13,986	5
ไม้ยืนต้น	1,612,341	1,598,322	1,626,849	- 14,508	- 1
พืชน้ำ	164	150	164	-	-
ปศุสัตว์	120,646	121,643	138,541	- 17,895	- 13
สถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ	42,002	33,592	33,157	8,845	27
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	18,161	14,713	41,719	- 23,558	- 56
พื้นที่ป่าไม้	5,943,459	6,036,959	6,178,410	- 234,951	- 4
พื้นที่แหล่งน้ำ	1,013,066	948,967	907,463	105,603	12
น้ำธรรมชาติ	490,426	485,029	430,163	60,263	14
น้ำที่สร้างขึ้น	522,640	463,938	477,300	45,340	9
พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง	2,053,193	1,985,552	1,910,526	142,667	7
ตัวเมืองและย่านการค้า	151,260	150,271	145,481	5,779	4
สถานที่ราชการและสถาบัน	305,711	293,099	262,973	42,738	16
นันทนาการ	87,356	81,750	72,458	14,898	21

การใช้ประโยชน์ ที่ดิน ประเภท ต่างๆ	พื้นที่ (ไร่)			การ เปลี่ยนแปลง (58/62)	ร้อยละการ เปลี่ยนแปลง
	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564	(ไร่)	
สิ่งก่อสร้าง	1,504,699	1,456,618	1,426,009	78,690	6
สุสาน ป่าช้า	4,167	3,814	3,605	562	16
พื้นที่อุตสาหกรรม	112,074	103,455	85,053	27,021	32
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,030,006	1,066,468	1,162,622	- 132,616	- 11
พื้นที่ร้าง	7,773	8,797	44,584	- 36,811	- 83
รวม	32,323,869	32,323,869	32,323,869	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการคำนวณของกลุ่มจังหวัดฯ

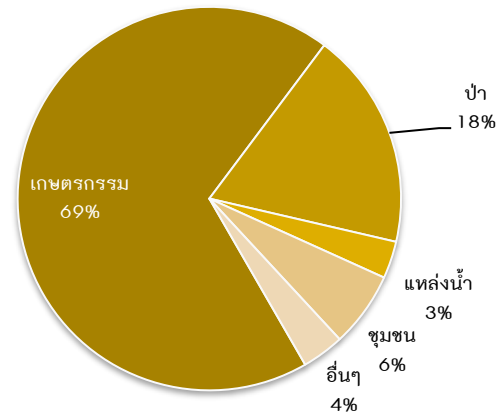
สำหรับพื้นที่ป่าไม้ ช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2562 มีการเปลี่ยนแปลงจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 6,178,410 ไร่ ลดลงเหลือจำนวน 5,943,459 ไร่ ในปี พ.ศ. 2562 โดยลดลงไปจำนวน 234,951 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4 ปรากฏตามกราฟที่ 59 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 59 : สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่กลุ่มจังหวัด

เมื่อเทียบสัดส่วนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดแล้วพบว่า สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้คิดเป็นร้อยละ 18 ปรากฏตามกราฟที่ 60 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 60 :สัดส่วนการใช้พื้นที่

เมื่อสำรวจพื้นที่ป่าไม้จากการแปลภาพดาวเทียม ระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าจำนวน 3,969.99 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.36 ปรากฏตามตารางที่ 121 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 121 : พื้นที่ป่าไม้จากการแปลภาพดาวเทียม

จังหวัด	2562	2563	2564	อัตราการเปลี่ยนแปลง 2563-2564	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น
ประเทศ	102,484,072.70	102,353,484.76	102,212,343.35	-141,141.41	-0.13
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					-0.22
กลุ่มจังหวัด ฯ	5,797,044.32	5,501,914.34	5,505,884.33	3,969.99	5.36
นครราชสีมา	1,995,327.44	1,993,488.27	1,997,035.87	3,547.60	0.09
ชัยภูมิ	2,780,126.00	2,488,460.23	2,489,052.51	592.28	11.72
บุรีรัมย์	554,287.36	553,404.97	552,134.84	-1,270.13	-0.16
สุรินทร์	467,304	466,560.87	467,661.11	1,100.24	-0.13

ที่มา: กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำของประชากร จากข้อมูลของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำของประชากร โดยในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 1,155 ล้านลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการของประชากร จำนวน 416 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยจังหวัดนครราชสีมาปริมาณน้ำต้นทุนมากที่สุด เป็นอันดับ 5 ของประเทศ รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการของประชากร เป็นลำดับที่ 14 ของประเทศ ตามตารางที่ 122 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 122 : ปริมาณน้ำต้นทุนต่อความต้องการใช้น้ำของประชากร

หน่วย : ล้าน ลบ.ม.

จังหวัด	หน่วยวัด : ล้าน ลบ.ม.						ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นครราชสีมา	250	368	475	288	230	735	9	10	5
ชัยภูมิ	45	113	191	63	24	45	24	35	33
บุรีรัมย์	138	163	201	66	59	204	23	20	14
สุรินทร์	97	85	142	113	103	171	17	16	17
ค่าเฉลี่ยของ 76 จังหวัด	-	-	231	221	151	136			
กลุ่มจังหวัด	530	729	1,009	531	416	1,155	4	7	4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,079	3,536	4,975	2,263	2,515	4,116	2	2	2

ที่มา : แผนการบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในเขตชลประทาน สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : ปริมาณน้ำต้นทุน หมายถึงปริมาณน้ำในเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย ประตุน้ำบายน้ำ ทางระบายน้ำล้น หรือคันกั้นน้ำ ปริมาณน้ำที่ต้องการใช้ของประชากร ในที่นี้หมายถึง ความต้องการใช้น้ำในช่วงฤดูแล้งของพื้นที่นั้นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

- 1) การใช้น้ำด้านเกษตร
- 2) การใช้น้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค
- 3) น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศน์
- 4) น้ำเพื่อการอุตสาหกรรม และ
- 5) อื่นๆ เช่นการเพาะปลูกพืชต้นฤดูฝนปัดไป

วิธีการวัด = ปริมาณน้ำต้นทุน – ปริมาณน้ำที่ต้องการใช้ช่วงฤดูแล้ง ในปีเพาะปลูกนั้นๆ ในพื้นที่จังหวัด/ กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย ค่าตัวชี้วัดมีค่าเป็นบวก (+) หมายถึงมีปริมาณน้ำสำรองใช้มากกว่าความต้องการ หากมีค่าเป็นลบ (-) หมายถึงมีความต้องการใช้น้ำมากกว่าปริมาณน้ำต้นทุน อาจเกิดภาวะขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

1.4.2 ภัยธรรมชาติ

ข้อมูลการประสบภัยธรรมชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2563 พบว่าภัยแล้งเป็นปัญหาที่ประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประสบเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นอุทกภัย และ วาตภัย ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 123 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 123 : ภัยธรรมชาติในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จำแนกเป็นครัวเรือน

ภัยธรรมชาติ	พ.ศ. 2559 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2560 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2561 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2562 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2563 (ครัวเรือน)
ภัยแล้ง	172,245	321	98,231	441,872	185,709
ภัยหนาว	-	-	-	-	-
อัคคีภัย	170	712	160	439	213
วาตภัย	29,909	12,372	13,870	34,049	21,021

ภัยธรรมชาติ	พ.ศ. 2559 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2560 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2561 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2562 (ครัวเรือน)	พ.ศ. 2563 (ครัวเรือน)
อุทกภัย	62,875	69,980	24,436	9,663	160,547
รวม	265,199	83,385	136,697	486,023	367,490

ที่มา : ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 5 นครราชสีมา

ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2563 เทียบเป็นสัดส่วนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติ โดยอุทกภัยมีความรุนแรงมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2563 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 2.83 มากกว่าค่าเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนมาก สำหรับภัยแล้งข้อมูลของมูลค่าความเสียหายมีมูลค่าสูงมาก เพราะมีผลกระทบทั้งภาคการเกษตร และประชาชนโดยทั่วไป แสดงให้เห็นว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศทำให้เกิดความภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงมากขึ้น ปรากฏตามตารางที่ 124 และ ตารางที่ 125 และกราฟที่ 61 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 124 : สัดส่วนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง)

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	พ.ศ. 2558		พ.ศ. 2559		พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2563	
	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง
นครราชสีมา	0.42	20.74	0.63	4.77	0.01	-	0.34	-	5.62	-
ชัยภูมิ	-	5.19	-	-	0.96	-	0.02	-	3.31	-
บุรีรัมย์	0.03	2.93	1.08	0.14	-	-	0.01	-	-	-
สุรินทร์	-	0.60	0.20	9.24	0.24	-	-	-	0.35	-
กลุ่มจังหวัด	0.17	9.77	0.54	3.80	0.22	-	0.09	-	2.83	-
ภาคอีสาน	0.25	5.81	0.88	3.61	6.79	-	1.22	-	1.10	-

ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

ตารางที่ 125 : มูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง)

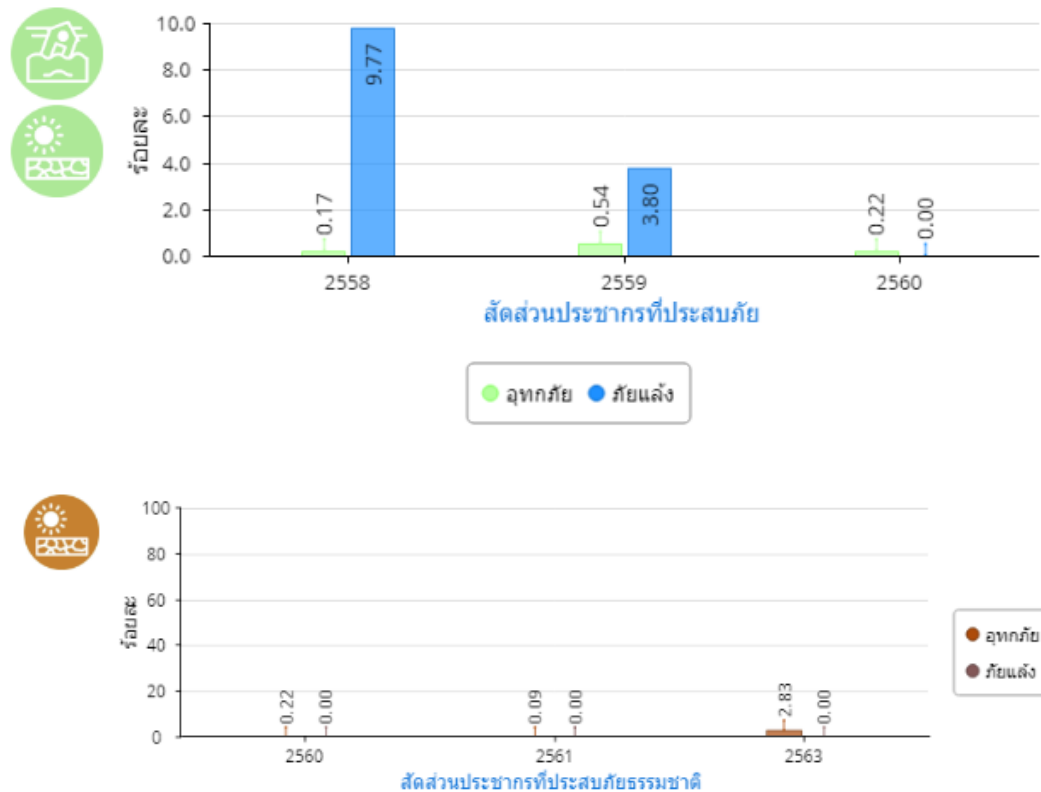
หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	พ.ศ. 2560		พ.ศ. 2561		พ.ศ. 2562		พ.ศ. 2563	
	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง	อุทกภัย	ภัยแล้ง
นครราชสีมา	2.38	-	5.48	94.99	225	245.97	64.62	100.66
ชัยภูมิ	4.21	-	70.35	6.95	N/A	1,037.59	189.3	5.70
บุรีรัมย์	318.57	-	1.02	552.71	N/A	N/A	89.76	-
สุรินทร์	18.42	0.29	28.59	-	-	5.77	2.39	-
กลุ่มจังหวัด	325.16	0.29	76.84	559.66	225	1,289.32	346.07	106.36

ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

กราฟที่ 61 : แสดงสัดส่วนประชากรที่ประสบภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง)

 ภัยธรรมชาติ

1.4.3 สิ่งแวดล้อม

ขยะมูลฝอย ช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นต่อวันลดน้อยลง ปริมาณขยะที่นำกลับไปใช้ใหม่ลดลง และกลับเพิ่มขึ้นในปี 2566 รวมทั้งการกำจัดขยะอย่างถูกต้องเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าในปี 2566 นโยบายในการคัดแยกขยะของกระทรวงมหาดไทย และการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การบริหารจัดการขยะดีขึ้น ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 126 และกราฟที่ 62 ข้างทำนี้

ตารางที่ 126 : แสดงปริมาณขยะมูลฝอยแยกรายจังหวัด

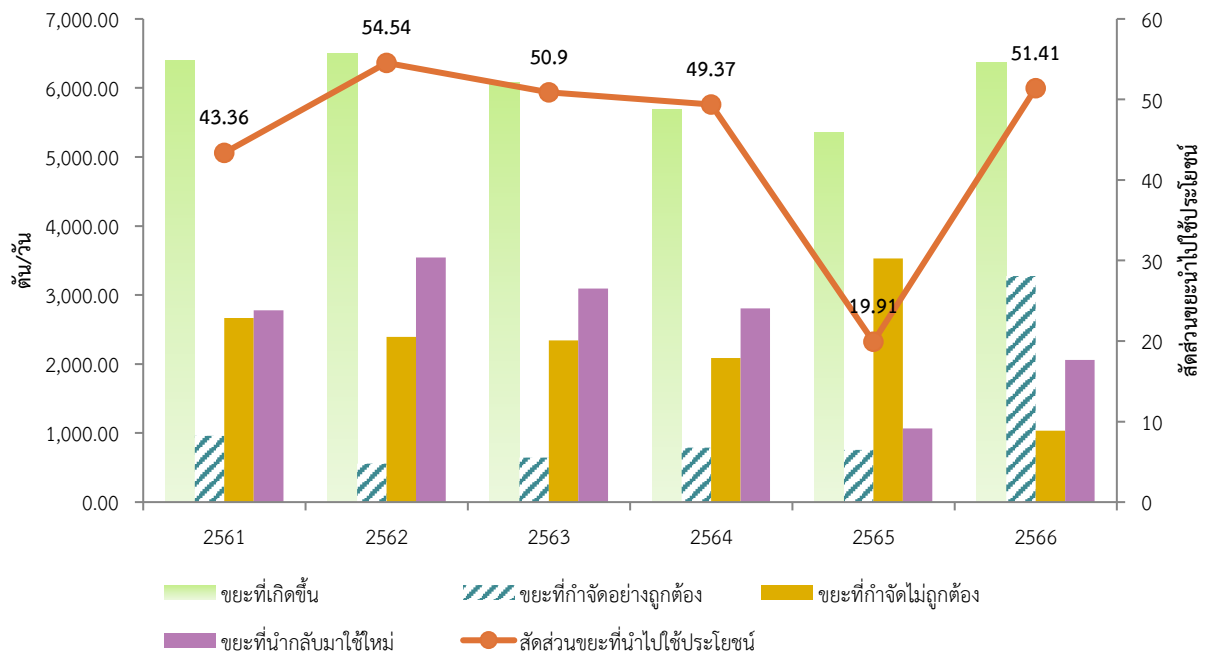
ปี	จังหวัด	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตัน/วัน)	สัดส่วนขยะที่นำไปใช้ (ร้อยละ)
2561	นครราชสีมา	2,480	1,021	558	901	41.17
	ชัยภูมิ	1,279	478	82	718	37.40
	บุรีรัมย์	1,572	599	177	797	38.08
	สุรินทร์	1,075	679	142	253	63.23

ปี	จังหวัด	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ ถูกนำไปใช้ ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ กำจัดไม่ ถูกต้อง (ตัน/ วัน)	สัดส่วนขยะที่ ถูกนำไปใช้ (ร้อยละ)
	กลุ่มจังหวัด	6,405	2,777	959	2,669	43.36
2562	นครราชสีมา	2,511	1,289	165	1,058	51.32
	ชัยภูมิ	1,327	772	91	464	58.18
	บุรีรัมย์	1,580	759	179	641	48.06
	สุรินทร์	1,078	723	124	231	67.07
	กลุ่มจังหวัด	6,495	3,542	559	2,394	54.54
2563	นครราชสีมา	2,337	1,089	318	931	46.57
	ชัยภูมิ	940	406	87	446	43.23
	บุรีรัมย์	1,699	833	186	680	49.04
	สุรินทร์	1,104	767	54	284	69.42
	กลุ่มจังหวัด	6,080	3,094	645	2,340	50.90
2564	นครราชสีมา	2,271	1,129	556	586	49.71
	ชัยภูมิ	896	439	12	445	49.00
	บุรีรัมย์	1,380	505	167	708	36.59
	สุรินทร์	1,139	734	55	350	64.44
	กลุ่มจังหวัด	5,686	2,807	790	2,089	49.37
2565	นครราชสีมา	2,228	495	586	1,147	22.22
	ชัยภูมิ	880	348	-	532	39.55
	บุรีรัมย์	1,072	162	110	800	15.11
	สุรินทร์	1,170	60	60	1,050	5.13
	กลุ่มจังหวัด	5,350	1,065	756	3,529	19.91
2566	นครราชสีมา	2,603	1,174	862	567	21.78
	ชัยภูมิ	1,028	551	-	476	46.33
	บุรีรัมย์	1,340	597	118	625	46.65
	สุรินทร์	1,399	953	56	390	27.89

ปี	จังหวัด	ปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ ถูกนำไปใช้ ประโยชน์ (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ กำจัดถูกต้อง (ตัน/วัน)	ปริมาณขยะที่ กำจัดไม่ ถูกต้อง (ตัน/ วัน)	สัดส่วนขยะที่ ถูกนำไปใช้ (ร้อยละ)
	กลุ่มจังหวัด	6,371	3,275	1,036	2,059	51.41

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษภาค 11 นครราชสีมา

กราฟที่ 62 : ปริมาณขยะมูลฝอยของกลุ่มจังหวัด

คุณภาพน้ำผิวดิน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2563 มีคุณภาพน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์คุณภาพดี เมื่อพิจารณาแยกรายจังหวัดพบว่า จังหวัดสุรินทร์มีคุณภาพดีที่สุดในกลุ่มจังหวัดและติดลำดับที่ 6 จาก 76 จังหวัด จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดบุรีรัมย์มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำจากที่อยู่ในระดับพอใช้มาเป็นอยู่ในเกณฑ์คุณภาพดี สำหรับนครราชสีมา มีคุณภาพพอใช้ ที่เริ่มมีคุณภาพดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้า ซึ่งทุกจังหวัดได้มีการเฝ้าระวังไม่ให้น้ำผิวดินลดต่ำลง ปรากฏตารางที่ 127 และกราฟที่ 63 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 127 : แสดงคุณภาพน้ำผิวดินแยกรายจังหวัด

จังหวัด	หน่วยวัด : ล้าน ลบ.ม.						ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2561	2562	2563
นครราชสีมา	61	58	75	63	58	61	50	56	50
ชัยภูมิ	63	66	80	75	67	74	14	32	11
บุรีรัมย์	87	81	85	73	60	71	19	54	23

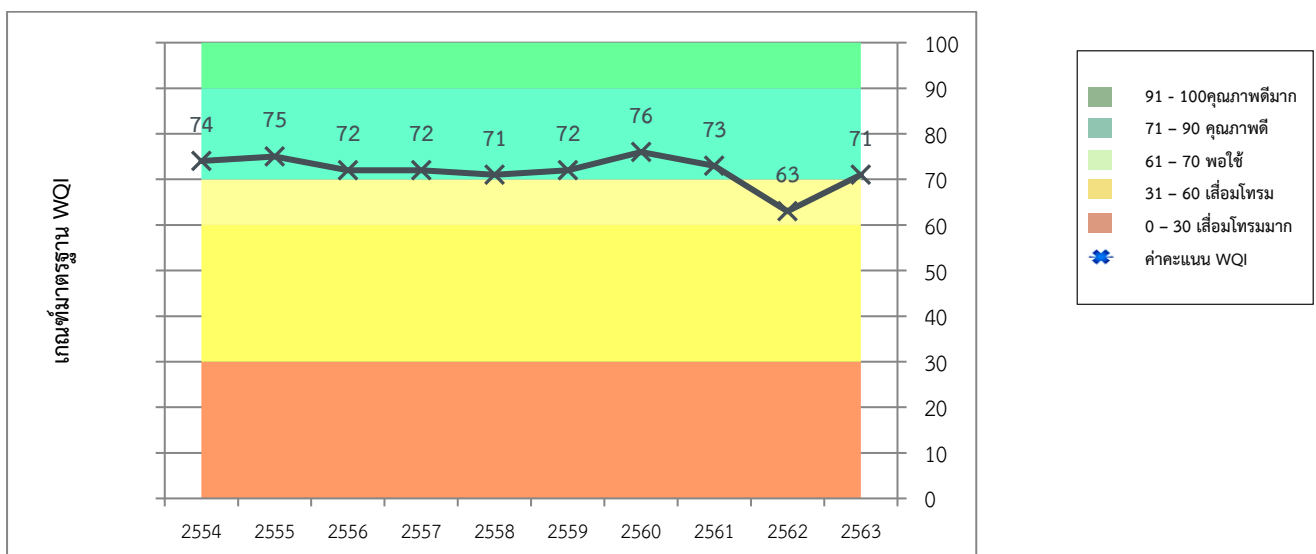
จังหวัด	หน่วยวัด : ล้าน ลบ.ม.						ค่าอันดับใน 76 จังหวัด		
	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2561	2562	2563
สุรินทร์	63	66	60	79	68	79	8	28	6
กลุ่มจังหวัด	71	72	76	73	63	71	8	16	8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	-	77	68	74	1	3	1
ค่าเฉลี่ยของ 76 จังหวัด	-	-	-	69	67	67			

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

<http://benchmark.moi.go.th>

หมายเหตุ : ดัชนีคุณภาพน้ำ (Water Quality Index; WQI) คือ การรายงานคุณภาพน้ำโดยรวมเป็นคะแนนค่าดัชนีคุณภาพน้ำเพียงค่าเดียว จากการนำผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำหลายตัวมาประเมินร่วมกัน โดยในปี พ.ศ.2554 ได้ปรับมาใช้เพียง 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ ค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม และค่าแอมโมเนีย-ไนโตรเจน

กราฟที่ 63 : คุณภาพน้ำผิวดินของกลุ่มจังหวัด

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงจากปีที่ผ่านมา โดยในปี พ.ศ. 2560 มีการปล่อยก๊าซฯ ประมาณ 6 ล้านตัน เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดแล้วพบว่า ช่วงปี พ.ศ. 2559 -2560 จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ ก๊าซฯ ลดน้อยลงไปเป็นจำนวนมาก แต่โดยรวมทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมีการปล่อยปริมาณก๊าซเรือนกระจกลดลง และมีแนวโน้มที่จะลดลงไปอีก ปรากฏตามตารางที่ 128 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 128 : แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแยกรายจังหวัด

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (พันตัน/ปี)				
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด
2554	7,933	4,389	1,790	869	14,982
2555	5,307	1,729	1,876	1,376	10,288
2556	6,620	1,547	1,650	1,109	10,927
2557	4,618	1,402	1,820	1,124	8,965
2558	4,712	1,608	1,996	1,186	9,503
2559	3,431	532	1,231	698	5,892
2560	3,561	569	1,314	692	6,136

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

เมื่อพิจารณาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเฉพาะภาคการขนส่งแล้ว พบว่า ปริมาณ การปล่อยก๊าซฯ ภาคขนส่งค่อนข้างสูง มากกว่าภาคอื่นๆ ปรากฏตามตารางที่ 129 และกราฟที่ 64 ข้างท้ายนี้

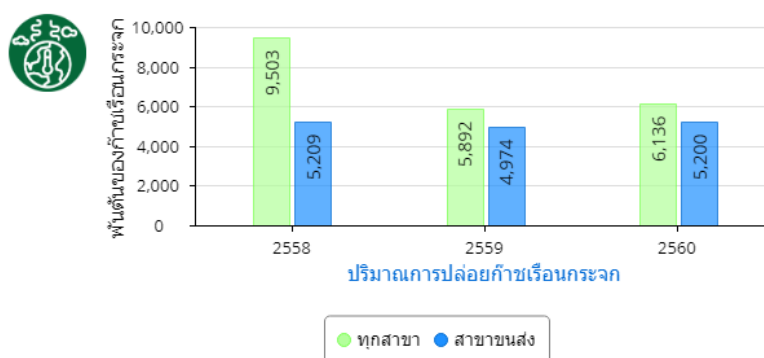
ตารางที่ 129 : แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเฉพาะสาขาขนส่ง

ปี พ.ศ.	ปริมาณ (พันตัน/ปี) เฉพาะสาขา ขนส่ง				
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด
2558	2,957	415	1,281	556	5,209
2559	2,939	443	1,007	585	4,974
2560	3,561	477	1,091	580	5,200

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

กราฟที่ 64 แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

(4) การใช้พลังงานไฟฟ้าและเชื้อเพลิง

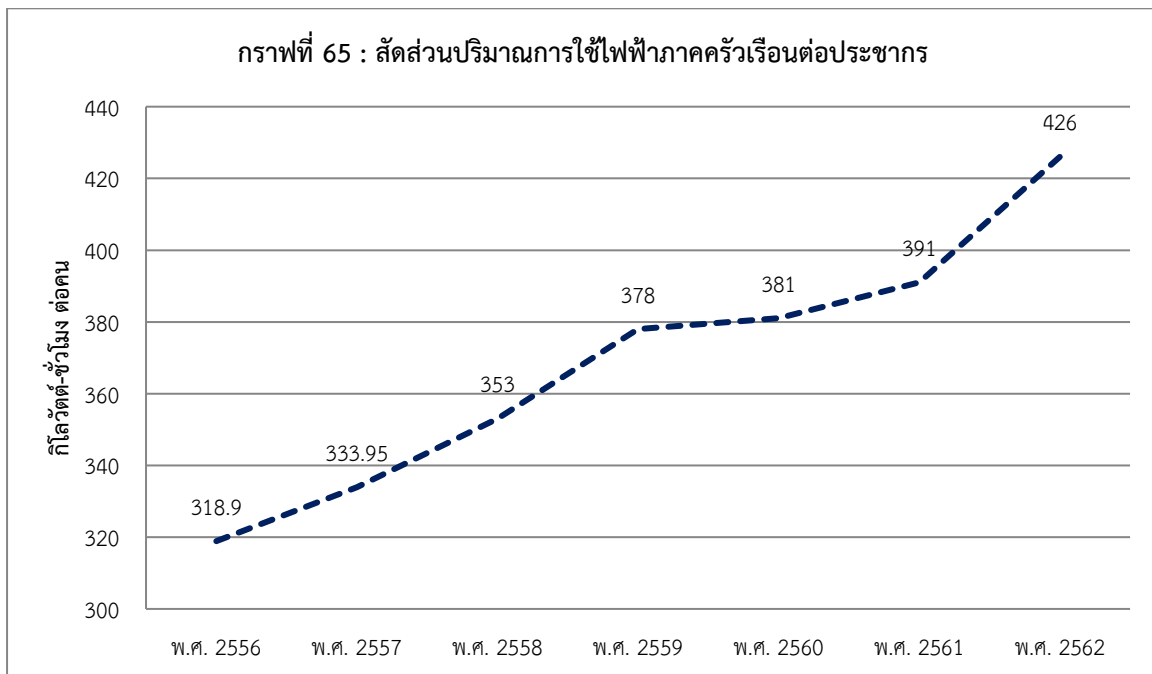
ปริมาณการใช้ไฟฟ้า สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 426 กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อคน ส่วนในภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนมีอัตราการใช้ไฟฟ้าต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 11,819.00 กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 3.67 ปรากฏตามตารางที่ 130 – 131 กราฟที่ 65 – 66 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 130 : แสดงสัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร

หน่วย : กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน

จังหวัด	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562
นครราชสีมา	416.45	437.27	462.00	495.00	497.00	511	559
ชัยภูมิ	261.88	274.43	288.00	305.00	309.00	319	353
บุรีรัมย์	260.75	272.89	282.00	312.00	315.00	323.66	350.59
สุรินทร์	248.02	257.31	274.00	294.00	295.00	299	264
กลุ่มจังหวัด ฯ	318.9	333.95	353.00	378.00	381.00	391	426
อีสาน			323.00	344.00	364.00	358	392
ค่ากลางประเทศ	491.49	508.53	463.91	495.57	493.27	N/A	N/A

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th> และหนังสือตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2561 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

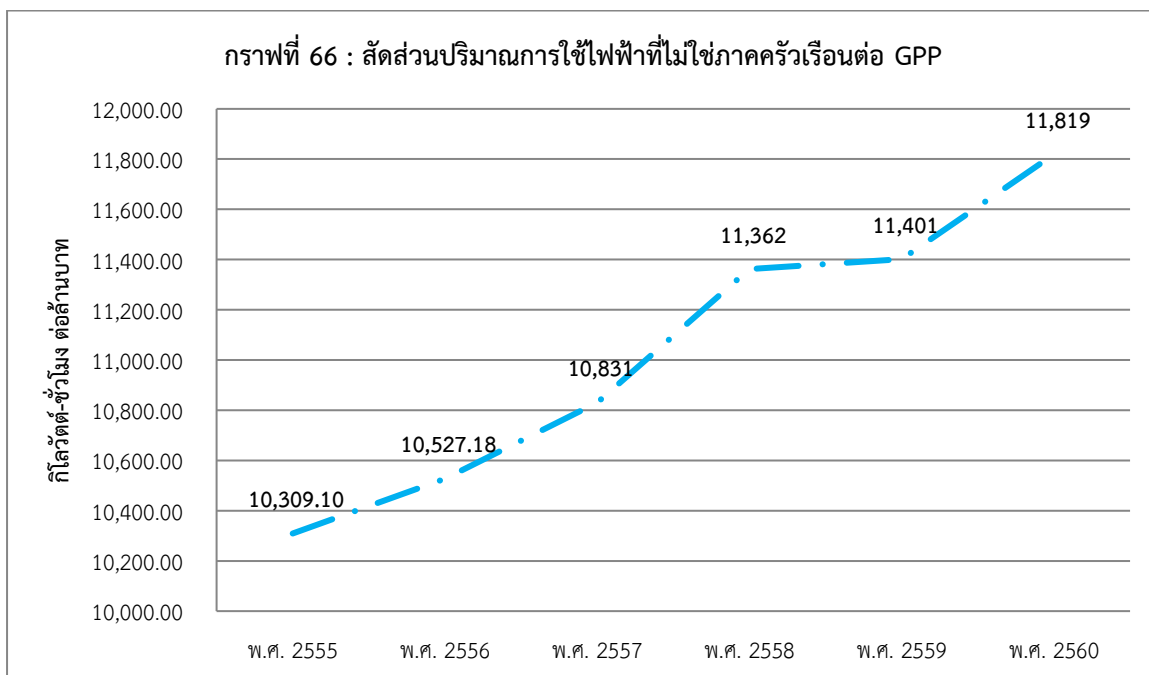

ตารางที่ 131 : แสดงสัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ไม่ใช่ภาคครัวเรือนต่อ GPP

หน่วย : กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ล้านบาท

พ.ศ.	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด ฯ
2555	10,309.10	6,188.06	4,957.28	5,011.34	10,309.10
2556	10,527.18	6,539.96	5,187.66	5,035.05	10,527.18
2557	10,830.97	6,772.79	5,543.12	5,378.52	10,830.97
2558	15,528.00	6,893.00	5,800.00	5,779.00	11,362.00
2559	15,692.00	6,675.00	5,929.00	5,885.00	11,401.00
2560	16,118.00	7,150.00	6,287.00	6,094.00	11,819.00
2561	15,821.00	8,109.00	7,335.23	7,826.93	N/A
2561	15,455.08	8,801.00	6,043.00	5,563.00	N/A

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th> และสำนักงานพลังงานจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ปี 2561 - 2562)

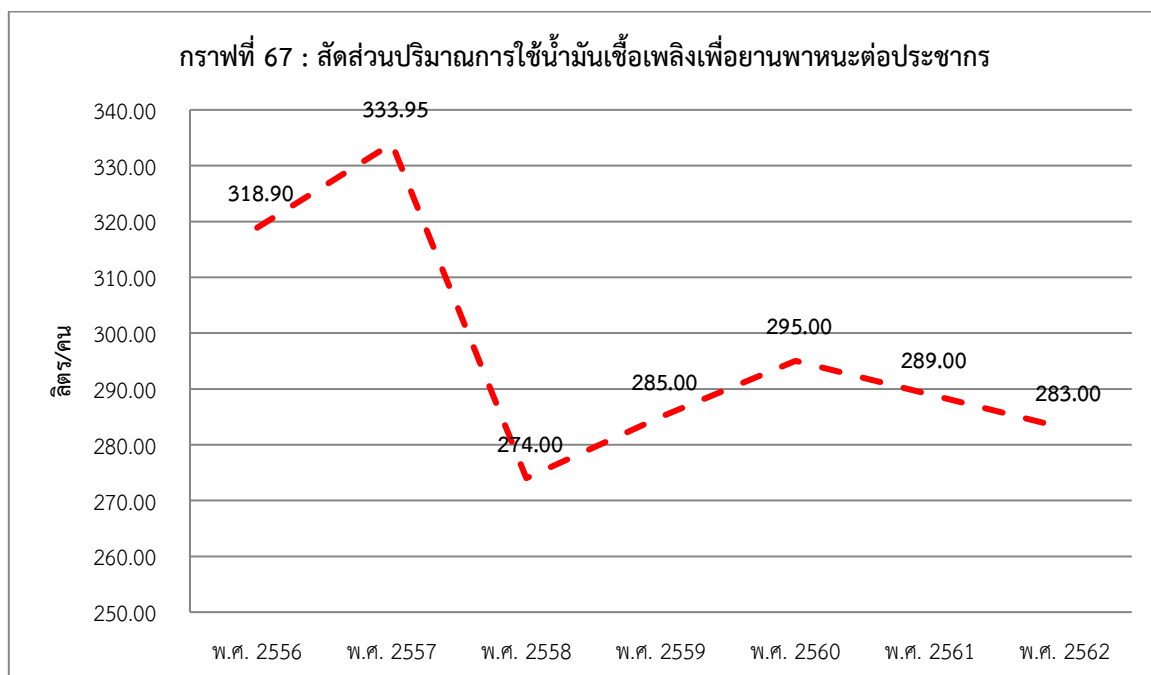
สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ขยับลดลง โดยในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 283 ลิตรต่อคน ปรากฏตามตารางที่ 132 และกราฟที่ 67 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 132 : สัดส่วนปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อยานพาหนะต่อประชากร

หน่วย : ลิตร/คน

พ.ศ.	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	กลุ่มจังหวัด ฯ
2555	397.46	252.64	251.03	238.86	305.74
2556	416.45	261.88	260.75	248.02	318.90
2557	437.27	274.43	272.89	257.31	333.95
2558	404.00	152.00	235.00	152.00	274.00
2559	425.00	155.00	251.00	164.00	285.00
2560	441.00	166.00	262.00	164.00	295.00
2561	422.00	196.05	254.86	172.00	289.00
2562	410.00	201.87	237.75	179.00	283.00

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย <http://benchmark.moi.go.th>

ประเด็นปัญหาและความต้องการของพื้นที่

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.5 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

1.5.1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีหนังสือแจ้งจังหวัดในกลุ่มจังหวัดจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดฯ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยให้จังหวัดประสานส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งให้จังหวัดรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการอย่างมีส่วนร่วม และประสานแผนระดับต่างๆ ในพื้นที่ และให้จัดเรียงความสำคัญ ซึ่งกลุ่มจังหวัดได้รวบรวม เป็นรายด้าน 7 ด้าน ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว	ประชาชนพื้นที่จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	วางแนวทางมาตรการเยียวยา มาตรการรับมือกับโรคระบาดที่ อาจเกิดขึ้นในอนาคต
ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจ ชุมชน มีเงินทุนหมุนเวียนในการ ประกอบธุรกิจไม่เพียงพอ และมี ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	SMEs วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตชุมชน	การสนับสนุนสินเชื่อในการดำเนิน ธุรกิจ
ผู้ประกอบการ SMEs วิสาหกิจชุมชน และผู้ผลิตชุมชน ขาดทักษะและ ความรู้ในการต่อยอดการดำเนิน ธุรกิจ การทำการตลาด และการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ขาดทักษะ ด้านการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุน ด้านการพัฒนาสินค้า การกระจาย สินค้า การส่งเสริมการตลาด การ บริหารจัดการธุรกิจ การเข้าถึง แหล่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาธุรกิจ เป็นต้น และขาด ทักษะการใช้เทคโนโลยีสำหรับการ สื่อสาร เช่น แอปพลิเคชัน LINE/ โปรแกรม Zoom /Google Drive เป็นต้น	SMEs วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตชุมชน	พัฒนาศักยภาพ SMEs วิสาหกิจ ชุมชนและผู้ผลิตชุมชนให้มีองค์ ความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ ในการประกอบกิจการเพื่อให้ สามารถต่อยอดธุรกิจ และวางแผน บริหารธุรกิจได้ด้วยตนเองอย่าง ยั่งยืน

2) ด้านเกษตร

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ราคาและผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนสูง ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	- ลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิต - หาช่องทางและแหล่งเงินทุนที่ปลอดภัยหรือดอกเบี้ยต่ำ
การใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช/โรคระบาด	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีทางธรรมชาติ หาดตลาดรองรับสินค้าที่ปลอดสารเคมี
ตลาดรองรับสินค้าด้านการเกษตรไม่ชัดเจน	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	หน่วยงานบูรณาการกับภาคเอกชน หาดตลาดรองรับที่ชัดเจน ไม่เอาเปรียบเกษตรกร
เกษตรกรขาดการเรียนรู้ด้านวิชาการ / การตลาด	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ให้การอบรมเกษตรกร ศึกษาดูงานกับกลุ่มที่เป็นต้นแบบ
สภาพอากาศที่แปรปรวน ฝนแล้ง / น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	บริหารจัดการแหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพ ทั้งกักเก็บน้ำในหน้าแล้ง และกักเก็บปริมาณน้ำได้มากในฤดูน้ำหลาก ขุดลอกคลองเพื่อป้องกันการเกิดน้ำท่วม
การใช้พื้นที่การเกษตรไม่เหมาะสม	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ส่งเสริมอาชีพทางเลือก การปรับพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปทำเกษตรอื่น การเลี้ยงสัตว์

3) ด้านอุตสาหกรรม

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ผังเมืองจังหวัดไม่เอื้ออำนวยต่อการรองรับการลงทุน	- ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์	- ควรกำหนดพื้นที่หรือผังเมืองจังหวัดที่เอื้ออำนวยต่อการรองรับการลงทุนและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชัดเจน

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ขาดแคลนแรงงานภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และแรงงานขาดทักษะ	- ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์	- วางแผนด้านแรงงานร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมคนรองรับพื้นที่ที่มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชัดเจนในอนาคต - พัฒนาทักษะให้กับผู้ที่ว่างงานเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน

4) ด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ในจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว จังหวัดบุรีรัมย์ – สุรินทร์	- พัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนาบุคลากรและบริการ ให้ได้มาตรฐานของสาธารณสุข - ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวไปยังกลุ่มเป้าหมาย
การคมนาคมทางบกที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว ยังชำรุดเสียหาย	เส้นทางที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดบุรีรัมย์ นครราชสีมา	บูรณาการกับกระทรวงคมนาคมในการสำรวจเส้นทางหลักของการคมนาคมทางบก รวมไปถึงเส้นทางที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง
การเข้าถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ มีระเบียบข้อบังคับที่ไม่สามารถเข้าไปพัฒนาได้	อุทยานประวัติศาสตร์ในกลุ่มจังหวัด	บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ร่วมกันพัฒนาในเชิงอนุรักษ์และฟื้นฟู

5) ด้านสังคม ความมั่นคง

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ปัญหายาเสพติด	เยาวชน/กลุ่มเสี่ยง ในพื้นที่จังหวัด ชัยภูมิ สุรินทร์ นครราชสีมา	- การตรวจหาสารเสพติดในกลุ่ม เสี่ยง พื้นที่เสี่ยง - จัดกิจกรรมออกค่ายเยาวชน เครือข่ายความดี
รายได้ไม่เพียงพอ ว่างงาน ตกงาน	กลุ่มผู้ว่างงาน ผู้สูงอายุ ในจังหวัด บุรีรัมย์ สุรินทร์	มีความต้องการฝึกทักษะอาชีพ ประกอบอาชีพภายในชุมชนโดยไม่ ย้ายถิ่นฐาน ให้มีความสอดคล้อง กับภูมิปัญญาท้องถิ่น
หนี้สิน และขาดแคลนแหล่ง เงินทุนในการพัฒนาอาชีพ	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์	- การลดต้นทุนการผลิต การ ควบคุมต้นทุน
ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา	การติดตั้งกล้องวงจรปิด การซ่อม บำรุงไฟฟ้าส่องสว่างในที่สาธารณะ
การขาดแคลนที่ดินทำกิน / ไม่มี เอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ สุรินทร์	ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ หาทางออกร่วมกัน
ความสัมพันธ์ของครอบครัว ความ แตกแยก นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ ใน สังคม	- ทุกอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์	สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับ ครอบครัว การสร้างกิจกรรม เสริมสร้างความสัมพันธ์

6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ขยะ	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์	- การรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไข มลพิษขยะ เช่น อบรมการคัดแยก ขยะ สถานที่กำจัดขยะในชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทาง การเกษตร
มลพิษทางอากาศ PM 2.5	- เทศบาลนครนครราชสีมา เทศบาลเมือง ในจังหวัด นครราชสีมา	- การรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไข มลพิษทางอากาศ

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
มลพิษทางน้ำ	- เทศบาลนครนครราชสีมา - เทศบาลเมือง ใน จังหวัดนครราชสีมา - เขตโรงงานอุตสาหกรรม ในกลุ่มจังหวัด	- การรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางน้ำ เช่น ถังดักไขมัน บ่อบำบัดน้ำเสีย
คุณภาพของดิน ปัญหาดินเค็ม	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์	การวิจัยและพัฒนาการแก้ไขปัญหาดินเค็ม

7) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ประสิทธิภาพการจ่ายกระแสไฟฟ้า ไฟฟ้าขัดข้อง ไฟตก และยังส่องสว่างไม่เพียงพอ	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา - อ.หนองบัวแดง อ.ภักดีชุมพล - อ.เมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ - ทุกอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคพัฒนาวางแผนและตรวจสอบระบบไฟฟ้า พร้อมการปรับปรุงระบบไฟฟ้า พัฒนาการรับแจ้งเหตุไฟฟ้าดับ ไฟฟ้าขัดข้อง ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัย
ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้สำหรับอุปโภค บริโภค ระบบประปาที่ยังไม่ครอบคลุม	ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์	มีความต้องการใช้น้ำประปาของ การประปาส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมทั่วถึง การจัดทำแผนขอรับสนับสนุนงบประมาณวางท่อขยายเขตน้ำประปา
ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	จัดทำแผนวางโครงข่ายน้ำ บริหารจัดการน้ำ/ก่อสร้างเขื่อน สร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ หรือแหล่งกักเก็บน้ำ ป้องกันน้ำท่วม การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณะให้กว้างหรือลึกขึ้น
ระบบอินเทอร์เน็ตไม่ครอบคลุม	- ทุกอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา	ส่งเสริมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ภายในครัวเรือน

ประเด็นปัญหา	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ความต้องการ/แนวทางการแก้ไข ปัญหา
ไฟล์ทบินของท่าอากาศยาน จังหวัดบุรีรัมย์ ยังไม่ได้รับการ พัฒนาให้เป็นท่าอากาศยาน นานาชาติ ที่จะรองรับ นักท่องเที่ยวต่างประเทศได้ โดยตรง	- ท่าอากาศยานจังหวัดบุรีรัมย์	เสนอขอรับสนับสนุนโดยผ่าน คณะกรรมการ กรอ.กลุ่มจังหวัด และเสนอไปยังส่วนที่เกี่ยวข้อง พิจารณา

1.5.2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ทำการศึกษา
ความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง 1 ได้มีการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชน ในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา
ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวน 701 ราย โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และนำข้อมูลที่ได้มาคัดกรองความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม และ ด้านการบริหารการปกครอง
ดังตารางที่ 133 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 133 : ภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการ
สาธารณะของประชาชนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ความต้องการบริการสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.89	.931	มาก	3
2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	3.89	.946	มาก	3
3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.89	.881	มาก	3
4. ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม	4.02	.883	มาก	1
5. ด้านการบริหารการปกครอง	3.92	.910	มาก	2
รวม	3.92	.910	มาก	

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 133 ภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ
บริการสาธารณะของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92
และแสดงเป็นรายด้านตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาเป็นด้านการบริหารการปกครอง ($\bar{X} = 3.92$) ด้านพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
($\bar{X} = 3.89$) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.89$) และด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม ($\bar{X} = 3.89$)
ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการบริการสาธารณะของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม และ 5) ด้านการบริหารการปกครอง โดยสามารถสรุปการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ตารางที่ 134 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนนทางเท้าและท่อน้ำประปา	3.97	.892	มาก	3
2) การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณะประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น	3.87	.893	มาก	4
3) ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา	4.01	.969	มาก	1
4) ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย	3.98	.880	มาก	2
5) การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี)	3.89	1.007	มาก	5
6) การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ	3.60	.945	มาก	6
รวม	3.89	0.931	มาก	3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 134 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ **ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรและน้ำประปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01** รองลงมาคือ ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 การก่อสร้างและการบำรุงรักษาถนนทางเท้าและท่อน้ำประปา ระบบการจราจร ระบบขนส่งสาธารณะที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ฟรี) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 การจัดหาที่ดินเพื่อสาธารณะประโยชน์ เช่น สนามกีฬา ลานกิจกรรมชุมชน ศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็ก เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 การให้บริการปัจจุบันเพียงพอต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 135 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และการส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็นระบบ	3.89	.869	มาก	4
2) การพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์	3.89	.859	มาก	4
3) การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน หาดตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า	3.95	.879	มาก	2
4) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด และสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่	3.99	1.117	มาก	1
5) การพัฒนาการสร้างรายได้จากเทคโนโลยี และช่องทางใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ การเกษตรอัจฉริยะ	3.93	.895	มาก	3
6) มีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ และอุปกรณ์ทางเกษตรบริหารโดยชุมชน	3.93	.895	มาก	3
7) การให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น	3.95	.929	มาก	2
8) มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	3.99	.927	มาก	1
รวม	3.53	.926	มาก	3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 135 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ **มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดและสร้างจุดท่องเที่ยวใหม่ทุกพื้นที่** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ **3.99** รองลงมาคือ การส่งเสริม OTOP ชุมชน สินค้าเกษตร และผลักดันให้ได้มาตรฐาน หาดตลาดและเพิ่มช่องทางจำหน่ายสินค้า และ การให้สวัสดิการแก่ประชาชน เช่น ค่าใช้จ่ายรายเดือน เบี้ยยังชีพ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 การพัฒนาการสร้างรายได้จากเทคโนโลยี และช่องทางใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ การเกษตรอัจฉริยะ และมีกองทุนส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพและอุปกรณ์ทางเกษตรบริหารโดยชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 การฝึกอาชีพให้กับประชาชน และการส่งเสริม วางแผนการออมที่เป็นระบบ และการพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การขนส่งโลจิสติกส์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 136 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบใส่ใจ สิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ	3.92	.842	3.92	4
2) การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล	3.95	.886	3.95	3
3) การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ ศิลปกรรมท้องถิ่น	3.97	.842	3.97	2
4) การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับ มาตรฐาน	4.01	.845	4.01	1
รวม	3.88	0.881	3.88	3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 136 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสนับสนุนให้จังหวัดเป็นเมืองที่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี อากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 การส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 การเก็บขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล มีค่าเฉลี่ย 3.95 และการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นระเบียบใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่เป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย 3.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 137 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	4.03	.854	4.03	3
2) การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของ ทุกเพศ ทุกวัย และคนพิการ	3.97	.871	3.97	5
3) การส่งเสริมสุขภาวะของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข	4.09	.812	4.09	1
4) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.93	1.039	3.93	6
5) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและ พัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬาและกิจกรรม คนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ	3.99	.860	3.99	4
6) การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาส	4.08	.862	4.08	2

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
ในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย				
รวม	4.02	0.883	4.02	2

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 137 ด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ **การส่งเสริมสุขภาวะของประชาชน เช่น การบริการด้านสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09** รองลงมา คือ การสนับสนุนการศึกษาให้ทุกพื้นที่มีโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและพัฒนาต่อยอดเป็นเมืองแห่งกีฬาและกิจกรรมคนรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 การส่งเสริมความเท่าเทียมกันในสังคมของทุกเพศ ทุกวัย และคนพิการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 138 : ผลการวิเคราะห์ความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน ด้านบริหารการปกครอง

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย	ลำดับ
ด้านบริหารการปกครอง				
1) ผู้นำในท้องถิ่นที่ลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ	3.98	.808	มาก	4
2) มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ	4.02	.833	มาก	2
3) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	4.04	.834	มาก	1
4) การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานเพื่อความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส	4.01	.875	มาก	3
5) ท่านพึงพอใจการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ	3.84	.834	มาก	5
6) ท่านมีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ปัจจุบัน	3.84	.815	มาก	5
รวม	3.96	0.833	มาก	1

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาความต้องการบริการสาธารณะเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

จากตารางที่ 138 ด้านบริหารการปกครอง พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 โดยมีระดับความคิดเห็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ **การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04** รองลงมาคือ มีศูนย์บริการร้องทุกข์ของประชาชนที่สะดวกต่อการติดต่อเข้ารับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 การนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานเพื่อความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 4.01 ผู้นำในท้องถิ่นที่ลงพื้นที่พบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 มีความพึงพอใจการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐและ มีความสุขในชีวิตความเป็นอยู่ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

1.5.3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ทำการศึกษาการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) ซึ่งประกอบด้วย คลัสเตอร์เกษตร คลัสเตอร์ปศุสัตว์ คลัสเตอร์ท่องเที่ยว คลัสเตอร์ใหม่ และคลัสเตอร์อื่นๆ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ จำนวนทั้งสิ้น 792 ราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์) จำนวน 792 ราย โดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 139 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 139 : ข้อมูลทั่วไป

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
จังหวัด		
- นครราชสีมา	295	37.3
- ชัยภูมิ	183	23.1
- บุรีรัมย์	115	14.5
- สุรินทร์	199	25.0
รวม	792	100.0
1. กลุ่มคลัสเตอร์		
- เกษตรกรรม	47	5.9
- ปศุสัตว์	108	13.6
- ผ้าไหม	222	28.0
- ท่องเที่ยว	59	7.4
- อื่นๆ	356	44.9
รวม	792	100.0

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
2. เพศ		
- ชาย	314	39.6
- หญิง	478	60.4
รวม	792	100.0
3. อายุ		
- ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.1
- 21 – 30 ปี	49	6.2
- 31 – 40 ปี	147	18.6
- 41 – 50 ปี	267	33.6
- 51 – 60 ปี	237	29.9
- มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	91	11.5
รวม	792	100.0
4. สถานภาพ		
- โสด	172	21.7
- สมรส	571	72.1
- หย่าร้าง/หม้าย	49	6.2
รวม	792	100.0
5. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	112	14.1
- มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	118	14.9
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	204	25.8
- ปริญญาตรี	306	38.6
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า	52	6.5
รวม	792	100.0
6. ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง		
- เกษตร	47	5.9
- ปศุสัตว์	108	13.6
- ผ้าไหม	222	28.0
- ท่องเที่ยว	59	7.4
- อาหาร	0	0
- อื่นๆ	356	44.9

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
7. ระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจ/ผลิตสินค้า		
- น้อยกว่า 1 ปี	64	8.1
- ระหว่าง 1 – 3 ปี	175	22.1
- ระหว่าง 4 – 6 ปี	143	18.1
- มากกว่า 6 ปี	410	51.8
รวม	792	100.00
8. เงินทุน		
- น้อยกว่า 100,000 บาท	409	51.6
- ระหว่าง 100,000 – 300,000 บาท	140	17.6
- ระหว่าง 300,000 – 1,000,000 บาท	100	12.6
- มากกว่า 1,000,000 บาท	143	18.1
รวม	792	100.00
9. จำนวนพนักงาน (พนักงานประจำและรวมเจ้าของกิจการ)		
- 1 – 2 คน	274	34.6
- 3 – 5 คน	223	28.6
- 6 – 10 คน	125	15.8
- 11 – 20 คน	69	8.7
- 21 – 30 คน	42	5.3
- มากกว่า 30 คนขึ้นไป	59	7.4
รวม	792	100.0
10. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	210	26.5
- 10,001 – 20,000 บาท	227	28.7
- 20,001 – 30,000 บาท	107	13.5
- 30,001 – 40,000 บาท	73	9.2
- มากกว่า 40,000 บาท	175	22.1
รวม	792	100.0
11. ท่านต้องการพัฒนาธุรกิจด้านใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ (ระบุ)	260	32.8
- ด้านการจัดการการผลิต/บริการ (ระบุ)	170	21.5
- ด้านการเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต (ระบุ)	198	25.0

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ (ระบุ)	219	27.7
- ด้านมาตรฐานสินค้า/การผลิต/การบริการ (ระบุ)	157	19.8
- ด้านการตลาด ในประเทศ/ต่างประเทศ (ระบุ)	251	31.7
- ด้านการตลาดออนไลน์ (ระบุ)	430	54.3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)

โดยกลุ่มคลัสเตอร์ มีความต้องการพัฒนารูทกิจ

อันดับ 1 : ด้านการตลาดออนไลน์ ร้อยละ 54.3

อันดับ 2 : ด้านบุคลากร เช่น ทักษะความรู้/องค์ความรู้ ร้อยละ 32.8

อันดับ 3 : ด้านการตลาด ในประเทศ/ต่างประเทศ ร้อยละ 31.7

ส่วนที่ 2 การประเมินศักยภาพผู้ประกอบการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
ปรากฏตามตารางที่ 140 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 140 : ปัจจัยทางการผลิต

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
1.1 การสนับสนุนเทคโนโลยีในการจัดการการผลิต (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาการผลิตจากการวิจัย	157	19.8
- ได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษา	185	23.4
- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ	457	57.7
- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานเอกชน	89	11.2
- ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ภาคเอกชนต่างประเทศ	49	6.2
1.2 แหล่งที่มาของวัตถุดิบ		
1.2.1 การสั่งซื้อวัตถุดิบ		
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ขายปัจจัยการผลิตรายเดียว	345	43.6
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการภายในจังหวัด	447	56.4
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากผู้ประกอบการจังหวัดใกล้เคียง	161	20.3
- ส่วนมากมีการสั่งซื้อจากต่างประเทศ	20	2.5
รวม	792	100.0
1.2.2 ความเพียงพอของวัตถุดิบในการผลิตสินค้า		
- เพียงพอ	400	50.5
- ไม่แน่นอน	302	38.1

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- ไม่เพียงพอ	90	11.4
รวม	792	100.0
1.3 แรงงาน		
1.3.1 แนวโน้มการจ้างงาน		
- ลดลง	166	21.0
- คงที่	492	62.1
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	105	13.3
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	21	2.7
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	6	.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 -20	1	.1
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	1	.1
รวม	792	100.0
1.3.2 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ของแรงงาน		
- ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	471	59.4
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	228	28.8
- อนุปริญญา/ปวส.	43	5.4
- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	50	6.3
รวม	792	100.0
1.4 เครื่องจักรและอุปกรณ์		
- มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา	368	46.5
- ไม่มีการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมและยังคงดำเนินการผลิตอยู่	308	38.9
- ไม่มีแผนในการลงทุนเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติม	116	14.6
รวม	792	100.0
1.5 การปรับปรุงกระบวนการผลิต		
- มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา	475	60.0
- ไม่มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตและยังคงดำเนินการผลิตแบบเดิมอยู่	246	31.1
- ไม่มีแผนในการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น	71	9.0
รวม	792	100.0

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
2. เจื่อนไขทางด้านความต้องการหรืออุปสงค์		
2.1 ความสนใจของลูกค้าในผลิตภัณฑ์ (สามารถเลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	222	28.0
- ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ	4	0.5
- ลูกค้ามีการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่	144	18.2
- ลูกค้ามีผลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับสินค้า	123	15.5
- ลูกค้ามีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่จัดโปรโมชั่น หรือการออกบูธขายสินค้าอยู่เสมอ	380	48.0
- ลูกค้ามีการสอบถามราคาผ่านช่องทางในการสื่อสารการตลาดต่างๆ		
- ลูกค้ามีการสอบถามราคาส่งเสริม และการจัดรายการส่งเสริมการขายสินค้าในช่วงเวลาต่างๆ	116	14.6
- ลูกค้ามีการสอบถามถึงสถานที่และวิธีการซื้อสินค้าอยู่เป็นประจำ	153	19.3
2.2 แนวโน้มยอดขายโดยรวม		
- ลดลง	159	20.1
- คงที่	328	41.4
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	193	24.4
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	69	8.7
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	14	1.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 – 20	9	1.1
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	20	2.5
รวม	792	100.0
2.3 แนวโน้มจำนวนของลูกค้า		
- ลดลง	147	18.6
- คงที่	326	41.2
- เพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 5	194	24.5
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 – 10	78	9.8
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 – 15	13	1.6
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 – 20	12	1.5
- เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20	22	2.8
รวม	792	100.0
2.4 การให้ข้อมูลสินค้าและการตอบสนองความต้องการของลูกค้า (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ เอกสาร ประชาสัมพันธ์	219	27.7
- มีการให้ข้อมูลสินค้าและเผยแพร่ข่าวสารผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์	242	30.6
- ทุกผลิตภัณฑ์ที่มีการให้ข้อมูลบนสลากสินค้า	142	17.9
- มีช่องทางให้ลูกค้าสามารถร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพของสินค้าผลิตภัณฑ์ได้	110	13.9
- มีช่องทางสำหรับการเปลี่ยนหรือคืนสินค้าในกรณีที่สินค้าไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน	120	15.2
- อื่นๆ (โปรดระบุ)	19	2.4
3. อุตสาหกรรมที่สนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง		
3.1 โครงสร้างพื้นฐาน		
3.1.1 ปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง ไฟฟ้าดับ ไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)		
- ร้อยละ 0 – 30	676	85.4
- ร้อยละ 31 – 60	92	11.6
- มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60	24	3.0
รวม	792	100.0
3.1.2 ปัญหาไม่มีน้ำใช้ในการผลิต (จำนวนโดยเฉลี่ยต่อเดือน)		
- ร้อยละ 0 – 30	588	74.2
- ร้อยละ 31 – 60	139	17.6
- มีปัญหามากกว่าร้อยละ 60	65	8.2
รวม	792	100
3.1.3 เส้นทางในการขนส่งสินค้า		
- ถนนคอนกรีต	351	44.3
- ถนนลาดยาง	409	51.6
- ถนนลูกรัง	32	4.0
รวม	792	100.0
3.1.4 การบำบัดของเสียจากการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- มีพื้นที่เก็บขยะอย่างถูกสุขลักษณะ	431	54.4
- ระบบบำบัดน้ำเสีย	52	6.6
- มีระบบการกรอง/พอกอากาศเพื่อลดมลพิษทางอากาศ	31	3.9

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
- ไม่มีระบบการบำบัดของเสียจากการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ	168	21.2
3.2 การสนับสนุนจากอุตสาหกรรมต้นน้ำที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สินเชื่อระยะยาว	177	22.3
- มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ขายปัจจัยการผลิต และมีการติดต่อซื้อขายมานาน	230	29.0
- มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอยู่เสมอ	257	32.4
- ราคาถูก	177	22.3
- วัตถุดิบที่จัดส่งให้มีคุณภาพดี	178	22.5
3.3 การสนับสนุนจากสถาบันการเงิน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	305	38.5
- รองรับการลงทุน	105	13.3
- ที่ปรึกษาทางการเงิน/การรายงานทางการเงิน	151	19.1
- ให้คำปรึกษาด้านการออม/การลงทุน	171	21.6
- จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ทางการเงินสำหรับการดำเนินธุรกิจ	175	22.1
3.4 การประยุกต์ใช้งานวิจัยในกระบวนการผลิต		
- ไม่มีการนำงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการผลิต	534	67.4
- 1 – 5 เรื่องต่อปี	230	29.0
- มากกว่า 5 เรื่องต่อปี	27	3.4
รวม	792	100.0
4. กลยุทธ์โครงสร้างและสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต		
4.1 กลยุทธ์การส่งเสริมการขาย (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ประชาสัมพันธ์การใช้สื่อ	215	27.1
- ของขวัญพรีเมียม	116	14.6
- ส่วนลด	197	24.9
- ซื้อขายผ่านเว็บไซต์	218	27.5
- โปรโมทสินค้าในงานนิทรรศการ/งานแสดงสินค้า	227	28.7
- กระจายสินค้าให้ตัวแทน	122	15.4
- มีสินค้าตัวอย่างให้กับลูกค้า	171	21.6
- อื่นๆ	9	1.1

คำถาม	จำนวน (n)	ร้อยละ
4.2 กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) - คิดค้น/ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ - มีแผนการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ - พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยไม่ซ้ำใคร - พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ - การสร้างแบรนด์สินค้า - ไม่มีการวางแผน	199 125 205 305 210 78	25.1 15.8 25.9 38.5 26.5 9.8
4.3 มาตรฐานคุณภาพ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) - มาตรฐานสินค้าเกษตร (Q) - เกษตรอินทรีย์ (Organic) - มาตรฐานการปฏิบัติการทางเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (Good Agricultural Practices : GAP) - มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ - มาตรฐานอาหารฮาลาล - Good Manufacturing Practice: GMP - Hazards Analysis and Critical Control Points: HACCP - ตรานกยูงพระราชทาน (ทอง, เงิน, น้ำเงิน, เขียว) - มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) - มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) - มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย - อื่นๆ	148 129 78 77 5 15 60 132 107 39 19 95	18.7 16.3 9.8 9.7 0.6 1.9 7.6 16.7 13.5 4.9 2.4 12.0
4.4 การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) - ตรวจสอบและทดสอบคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอย่างต่อเนื่อง - การควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า - ตรวจสอบประสิทธิภาพของอุปกรณ์/เครื่องจักรอย่างต่อเนื่อง - ทดสอบคุณภาพของสินค้า เช่น สี กลิ่นรสและบรรจุภัณฑ์เป็นต้น - ควบคุมคุณภาพการผลิตก่อนจำหน่ายและระหว่างจัดส่ง	366 276 210 211 224	46.2 34.8 26.5 26.6 28.3

ที่มา : จากการคำนวณ ของการศึกษาดูงานการจัดการคลัสเตอร์ที่เป็นจุดเน้นเพื่อการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มคลัสเตอร์)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 แสดงผลดังตารางที่ 141

ตารางที่ 141 : ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ			
1.1 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	3.48	.829	ปานกลาง
1.2 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี	3.39	.818	ปานกลาง
1.3 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สีสัน ลวดลาย ตรงตามความต้องการของลูกค้า	3.34	.906	ปานกลาง
1.4 กลุ่มของท่านมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	3.13	.963	ปานกลาง
1.5 ผู้นำกลุ่ม/คัลสเตอร์ เป็นบุคคลที่สำคัญในการบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่รู้จักและมีชื่อเสียง	3.52	.826	มาก
1.6 สมาชิกในกลุ่ม/คัลสเตอร์มีความรู้และเข้าใจเป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน	3.54	.818	มาก
1.7 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดที่เป็นระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	3.57	.793	มาก
รวม	3.43	.850	ปานกลาง

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
2. การเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์			
2.1 กลุ่มของท่านมีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ และ ความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะ ของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ)	3.61	.809	มาก
2.2 กลุ่มของท่านมีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและ เหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์	3.58	.788	มาก
2.3 กลุ่มของท่านมีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก/ พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมี คุณภาพ	3.63	.772	มาก
2.4 การทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและ ระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็น แกนนำของกลุ่ม	3.60	.756	มาก
2.5 กลุ่มของท่านมีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับ แก่สมาชิกอย่างยุติธรรม	3.66	.808	มาก
2.6 กลุ่มของท่านมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับ สมาชิกอยู่เสมอ	3.77	.765	มาก
2.7 กลุ่มของท่านมีการประชุมเพื่อพัฒนาการ ดำเนินงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	3.70	.742	มาก
2.8 หน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การ สนับสนุนและส่งเสริม พัฒนาการผลิต และออกแบบ สินค้าให้มีประสิทธิภาพ	3.61	.845	มาก
รวม	3.65	.782	มาก

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
3. ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต			
3.1 กลุ่มของท่านมีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า	3.69	.792	มาก
3.2 กลุ่มของท่านมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า	3.58	.799	มาก
3.3 กลุ่มของท่านมีสถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า	3.74	.744	มาก
3.4 กลุ่มของท่านมีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า	3.78	.758	มาก
3.5 กลุ่มของท่านมีความสามารถในการเจรจาต่อรอง และสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี	3.62	.821	มาก
3.6 ท่านได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน	3.24	1.095	ปานกลาง
3.7 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง	3.56	.898	มาก
3.8 ท่านมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า	3.74	.826	มาก
รวม	3.61	.848	มาก

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
4. เงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด			
4.1 ผลผลิตของท่านเป็นที่ขึ้นขอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3.50	.803	มาก
4.2 ท่านมีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ	3.72	.754	มาก
4.3 นโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม เช่น การแต่งกายผ้าไทย เป็นต้น	3.57	.802	มาก
4.4 กลุ่มของท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.81	.755	มาก
4.5 สินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี	3.46	.778	ปานกลาง
4.6 กลุ่มของท่านมีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สีย้อมที่ปลอดภัยปราศจากสารก่อมะเร็ง เป็นต้น	3.53	.804	มาก
4.7 ท่านมีการสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า	3.59	.796	มาก
4.8 ท่านให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น	3.76	.775	มาก
4.9 จำนวนคู่แข่งที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น	3.68	.793	มาก
รวม	3.63	0.786	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.56	0.809	มาก

จากตารางที่ 141 พบว่า ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยแบ่งเป็นจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ 2) การเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์ 3) ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต และ 4) เงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด โดยสามารถสรุปเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านบริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.43 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มของท่านมีความสามารถในการจัดการที่เป็นระบบและมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมาคือ สมาชิกในกลุ่ม/คลัสเตอร์มีความรู้และเข้าใจเป้าหมายและมีทัศนคติร่วมกันในการพัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ และการพัฒนาที่ยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ผู้นำกลุ่ม/คลัสเตอร์ เป็นบุคคลที่สำคัญในการบริหารจัดการและทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่รู้จักและมีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 สินค้าของท่านมีเอกลักษณ์/มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 สินค้าของท่านมีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้าที่เพิ่มขึ้นทุกปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ท่านมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในผลิตทำให้มี สี สัน ลวดลาย ตรงตามความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และมีการขยายตลาดไปยังตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ตามลำดับ

2) **ด้านการเชื่อมโยงและความร่วมมือภายในคลัสเตอร์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 รองลงมาคือ มีการประชุมเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 มีการบริหารเงินทุน/รายได้สำหรับแก่สมาชิกอย่างยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก/พนักงานเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกที่ชัดเจนตามลักษณะของห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) และหน่วยงานภาครัฐ/บริษัทเอกชนมีการให้การสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการผลิต และออกแบบสินค้าให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 มีการทำกิจกรรมของกลุ่มเริ่มต้นจากการคิดและระดมสมองร่วมกันของสมาชิก/ผู้ประกอบการซึ่งเป็นแกนนำของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีจำนวนสมาชิกที่เพียงพอและเหมาะสมกับการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ตามลำดับ

3) **ด้านทรัพยากรทางกายภาพ/ปัจจัยการผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟฟ้า อย่างเพียงพอในการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 รองลงมาคือ มีสถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตและการเก็บสินค้า และมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 มีวัตถุดิบที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 มีความสามารถในการเจรจาต่อรองและสามารถเข้าถึงผู้ขายปัจจัยการผลิตได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 มีเครื่องมืออุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการผลิตสินค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและการผลิตสินค้าให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ตามลำดับ

4) **ด้านเงื่อนไขอุปสงค์และโอกาสทางการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก** มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 มีการให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการสร้างกำไรที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 มีการนำเอาข้อเสนอแนะของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงสินค้า/บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 มีจำนวนคู่แข่งชั้นที่อยู่นอกคลัสเตอร์มีจำนวนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 การสร้างสรรค์สินค้าใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 มีนโยบายการสนับสนุนของทางภาครัฐบาลมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยอดขายของสินค้ากลุ่ม เช่น การแต่งกายผ้าไทย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 มีมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้สีย้อมที่ปลอดภัยปราศจากสารก่อมะเร็ง เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ผลิตภัณฑ์เป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ต้องการของลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และสินค้าของกลุ่ม/คลัสเตอร์มีส่วนแบ่งการตลาดของสินค้า/ยอดขายที่เพิ่มขึ้นทุกปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

1.6 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

1.6.1 ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เดิมจัดทำขึ้นเป็นระยะ 4 ปี ซึ่งเริ่มจัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2553 – 2556 และระยะที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 ระยะที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2564 ซึ่งได้ดำเนินการมาจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำลังจะเข้าสู่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เป็นแผนระยะ 5 ปี คือ พ.ศ. 2561 – 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงปรับเปลี่ยนประเด็นการยุทธศาสตร์หรือปัจจุบันเรียกว่าประเด็นการพัฒนา (Strategic Issues) จากจำนวน 4 ประเด็น เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 1) การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
- 2) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่
- 3) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สามารถจำแนกตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร/ค่าของงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการที่สนับสนุนในแต่ละประเด็นการพัฒนา ปรากฏตามตารางที่ 142 ข้างทำนองนี้

ตารางที่ 142: ตารางแสดงงบประมาณที่ได้จัดสรรแยกตามประเด็นการพัฒนา พ.ศ. 2561 – 2565

ประเด็นการพัฒนา	ปีงบประมาณ					รวมร้อยละ
	2561	2562	2563	2564	2565	
1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร	311,358,400	204,055,800	178,963,300	119,243,000	106,830,800	920,451,300 (45.19)
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่	73,145,000	265,951,600	249,379,100	259,120,400	231,231,500	1,078,827,600 (52.97)
3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	0	4,514,600	8,700,800	14,308,200	9,836,800	37,360,400 (1.83)
รวมทั้งสิ้น	384,505,961	474,524,562	437,045,763	392,671,600	347,901,665	2,036,649,551

ที่มา : กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

หมายเหตุ : ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มี 4 ประเด็นการพัฒนา โดยมีประเด็นการพัฒนา การส่งเสริมการค้าการลงทุนและการค้าชายแดน งบประมาณ 34,600,000 บาท ปัจจุบัน ประเด็นการพัฒนาดังกล่าวอยู่ภายใต้ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ใหม่

ตารางที่ 143 : ผลการดำเนินโครงการที่ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนา ช่วงแผนพัฒนาระยะ 4 ปี พ.ศ. 2557 - 2560

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)			
	2557	2558	2559	2560
1. จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐานการรับรอง (GAP)				
เป้าหมาย (แปลง)	5,000	5,000	7,000	8,000
ผลการดำเนินงาน (แปลง)	3,422 (-1,578)	2,261 (-2,739)	2,241 (-2,759)	2,515 (-2,485)

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)			
	2557	2558	2559	2560
2. ร้อยละที่เพิ่มผลผลิตเฉลี่ยมันสำปะหลัง/ไร่ เป้าหมายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5 (Baseline ปี 2556 จำนวน 3,500 กก/ไร่)	3,681.75 (+145.75) ร้อยละ 4.09	3,804 (+122.5) ร้อยละ 3.3	3,805 (+ 1.25) ร้อยละ 0.03	4,024.83 (+219.83) ร้อยละ 5.77
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว จากปีก่อนร้อยละ 1 (Baseline ปี 2556 จำนวน 17,755.07 ล้านบาท)	18,611.73 (+856.66) ร้อยละ 4.82	21,535.43 (+2,923.70) ร้อยละ 15.71	23,724.18 (+2,188.75) ร้อยละ 10.16	26,232.62 (+2,508.44) ร้อยละ 10.57
4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่จากปีก่อน ร้อยละ 0.1, 2, 2 (Baseline ปี 2556 จำนวน 4,961.77 ล้านบาท)	4,374.22 (-587.55) ร้อยละ -11.84	5,592.74 (+1,218.52) ร้อยละ 27.85	6,504.80 (+912.06) ร้อยละ 16.31	6,975.58 (+470.78) ร้อยละ 5.70
5. จำนวนโคเนื้อที่เพิ่มขึ้น ปีละ 8,000 ตัว จากปีก่อน (Baseline ปี 2556 จำนวน 740,401 ตัว)	685,042 (-55,359)	684,957 (-85)	651,907 (-33,050)	758,975 (+107,068)
6. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากการค้าชายแดน ร้อยละ 5 จากปีก่อน (Baseline ปี 2556 จำนวน 1,273.06 ล้านบาท)	2,813.05 (+1,539.99) ร้อยละ 120.96	3,092.40 (+279.35) ร้อยละ 9.93	3,981.16 (+888.76) ร้อยละ 28.74	3,301.75 (-679.41) ร้อยละ -17.07

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2557 -2560 มีผลการดำเนินงาน โดยจำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรม และแปรรูปอาหาร ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับสองของงบประมาณทั้งหมด โดยมีจุดเน้นการพัฒนา คือ ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง โคเนื้อ กระบือ และแพะ มีโครงการที่สำคัญ ได้แก่

1) โครงการข้าวหอมมะลิคุณภาพดีสู่สากล สืบเนื่องจากวิถีชีวิตของประชาชนในกลุ่มจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร และมีอาชีพทำนาเป็นหลัก โดยมีวิถีทำนาเพื่อเป็นอาหาร หรือที่เรียกว่า “ทำนาไว้เพื่อกิน เหลือแล้วจึงขาย” ไม่ได้มุ่งเน้นเพื่อการค้าดังเช่นการทำนาในภาคกลาง ประกอบกับพื้นที่ภาคอีสาน โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิได้ดี มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในเรื่องของข้าวที่มีความขาว หอม และนุ่ม เป็นที่นิยม และจังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้พื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ที่มีการขึ้นทะเบียนเป็นข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) หรือข้าวที่การปลูกมีลักษณะเฉพาะพื้นที่ของตนเอง รวมไปถึงภูมิปัญญาที่สร้างสมสืบทอดกันมาในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก ต่างจากสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตในแหล่งอื่น ข้าวทุ่งสัมฤทธิ์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ก็เป็นอีกพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิได้ดี และขึ้นทะเบียนข้าว GI ในปี พ.ศ. 2560

กลุ่มจังหวัด ฯ มีพื้นที่เพาะปลูกรวม 9,072,259 ไร่ มีปริมาณผลผลิตรวม 3,561,797 ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 3,663,985 ตัน คิดเป็นร้อยละ - 2.79 เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกข้าวลดลง ประกอบกับราคาข้าวหอมมะลิ/ตันตกต่ำ เหลือเพียง 9,232 บาท/ตัน ทำให้มูลค่าของข้าวหอมมะลิลดลงเหลือเพียง 30,244 ล้านบาท โดยมีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง ได้แก่ โรงสีขนาดใหญ่เครื่องจักรเกิน 50 แรงม้า จำนวน 194 โรง (ข้อมูลอ้างอิงจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2557) โดยมีการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง กล่าวคือ

(1) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำเดิมเพื่อการเกษตร ให้สามารถกักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้นเพื่อการเกษตร และการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทานโดยการก่อสร้างระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้าและส่งน้ำไปในพื้นที่การเกษตรด้วยระบบท่อและระบบรางเปิด แต่ปัจจุบันกลุ่มจังหวัดก็ยังต้องการแหล่งกักเก็บน้ำแห่งใหม่และการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้ทั่วถึงแหล่งทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการซ่อมสร้างถนนเพื่อขนถ่ายสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรที่จะเดินทางเข้า – ออก และนำผลผลิตทางการเกษตรออกไปจำหน่าย

(2) **การปรับปรุงบำรุงดิน** การรณรงค์เฝ้าติดตามตอซังข้าว การใช้พืชบำรุงดิน เช่น ปอเทือง พืชตระกูลถั่ว การทำปุ๋ยหมัก และการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2560 เป็นต้นไป

(3) **การให้องค์ความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้นแก่เกษตรกร** การปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าว การป้องกันดูแล การกำจัดศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี การปลูกและเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่เหมาะสม

(4) **การให้ความรู้ในด้านการแปรรูป** โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ทางนวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ให้เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ทั้งผลิตภัณฑ์อาหาร และเครื่องสำอาง เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งเป็นเพียงบางรายเท่านั้น ในการแปรรูปได้เน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นหลัก เพื่อหล่อหลอมให้เกิดการรวมกลุ่ม มีพลังในการผลักดัน ช่วยเหลือและแบ่งปัน ซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก

(5) **การส่งเสริมการตลาด** ได้มีการนำผู้แทนเกษตรกรไปงานแสดงสินค้า Road Show ภายในประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดทางภาคใต้ เพื่อให้เกษตรกรได้ฝึกการเป็นนักการขาย การขายตรง ซึ่งผลการดำเนินงานมีการตอบรับจากลูกค้าจังหวัดภาคใต้ และมีการติดต่อซื้อขายกับเกษตรกรผู้ผลิต หลังจาก Road Show และนอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับสหกรณ์การเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลานตากผลผลิต โรงอบลดความชื้น โรงสีข้าว เครื่องซัง เพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่สหกรณ์ในการเป็นผู้แปรรูปผลผลิตของสมาชิก และทำการตลาดภายในประเทศ และต่างประเทศตามศักยภาพของสหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง

(6) มีการพัฒนาการเกษตรให้เข้าสู่อาหารปลอดภัย โดยได้มีการยื่นเข้าตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และปรับรูปแบบการเกษตรเป็นเกษตรแปลงใหญ่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ราคาข้าว/ตัน ตกต่ำอย่างต่อเนื่อง ทำให้จำนวนเกษตรกรที่ปลูกข้าวหอมมะลิเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 มีจำนวนน้อยลง ส่งผลทำให้มีการปลูกข้าว น้อยลงและปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปทำเกษตรอื่นๆ เพื่อความเหมาะสมตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ให้ปรับเปลี่ยนที่นาไม่เหมาะสมไปทำเกษตรอื่นๆ สำหรับค่าเป้าหมายที่ต้องการวัดความสำเร็จของโครงการนี้ ได้แก่ จำนวนแปลงข้าวหอมมะลิที่ผ่านมาตรฐานการตรวจรับรอง GAP เมื่อสิ้นปี 2560 มีจำนวน 10,439 แปลง จากเป้าหมายที่ต้องการ 25,000 แปลง ผลการดำเนินการต่ำกว่าเป้าหมาย 9,561 แปลง

ซึ่งถือว่ายังไม่บรรลุตามแผน สืบเนื่องจากสาเหตุหลัก 2 ประการ ได้แก่ การได้รับงบประมาณสนับสนุนดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบกับตัวเกษตรกรไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีมาตรฐานข้าว GAP ว่าจะสามารถเพิ่มมูลค่าของการขายได้มากกว่าราคาที่ขายปกติ จึงขาด/ละเลยการบันทึกข้อมูลอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำการไม่ผ่านการประเมิน GAP ทั้ง ๆ ที่คุณภาพของข้าวได้มาตรฐานแล้วก็ตาม และเนื่องจากอาชีพการปลูกข้าว อันเป็นวิถีชีวิตของชุมชนชาวอีสานที่มีมาแต่โบราณ และยังคงมีความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ และข้าวยังคงเป็นอาหารหลักของชาวไทยและชาวเอเชีย รวมทั้งชาวโลกและชาติต่างๆ ที่นับวันมีการแพร่ขยายไปยังหลายภูมิภาคทั่วโลก และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายกว้างขวางมากขึ้น ถึงแม้ว่าในด้านราคา จะไม่มีความสนใจในการประกอบอาชีพนี้ แต่ชาวนายังคงประกอบอาชีพสืบต่อจากบรรพบุรุษ โดยการคาดหวังว่าอย่างน้อยก็ยังมีข้าวกินไม่อดอยาก ซึ่งทางกลุ่มจังหวัดได้มีความพยายามในการให้องค์ความรู้ในการเพิ่มผลผลิต การปลูกข้าวที่ปลอดภัย ทั้งผู้ปลูกและผู้บริโภค การแปรรูปข้าวในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนฝึกเกษตรกรให้เป็นนักการขาย ขายตรงให้ผู้บริโภค ซึ่งการพัฒนาการทำการเกษตรให้เป็นเกษตรปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP การสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ Smart Farmer ตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รอบใหม่นี้ (พ.ศ. 2561 - 2565) ได้มีการยกระดับเป็นมาตรฐานอินทรีย์ โดยมีจุดมุ่งหวังในเรื่องของความปลอดภัย และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับพืช และรายได้ของเกษตรกร นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพิ่มเติม ได้มีการนำเทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้สมัยใหม่เข้าช่วย เช่น เครื่องหยอด เครื่องเกี่ยวข้าว การดำเนินการตามนโยบายนาแปลงใหญ่ และยังได้มีการเพิ่มศักยภาพให้แก่สหกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องสีข้าว เครื่องคัดแยกเมล็ดข้าว ลานตาก โรงอบความชื้นข้าว เครื่องซัง เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สหกรณ์การเกษตรสามารถทำการแปรรูปและการตลาดแทนเกษตรกร ทดแทนการพึ่งพาการส่งออกและช่วยให้ราคาพืชผลการเกษตรมีมาตรฐานและสูงกว่าที่จะขายให้ภาคเอกชน และท้ายที่สุดเกษตรกรที่เป็นสมาชิกยังได้รับการปันผลกำไรจากการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอีกด้วย จึงยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐานการเข้าสู่การเป็นเกษตรอินทรีย์ และสอดคล้องกับกรอบการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่กำหนดให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เป็น Cluster แปรรูปอาหาร Food Valley ซึ่งล้วนเป็นศักยภาพที่โดดเด่นของกลุ่มจังหวัด เพื่อการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ของพื้นที่ให้คงอยู่สืบไป ถึงแม้ว่ารายได้จากการจำหน่ายข้าวไม่สูงมากนัก อันเนื่องมาจากราคาที่ตกต่ำ แต่ก็ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการใช้ที่นาไม่เหมาะสมไปปลูกพืชอื่น เช่นการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย หรือการทำเกษตรผสมผสานเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพได้อย่างยั่งยืนสืบไป ทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และหลุดพ้นจากความยากจน และประการสำคัญประชากรส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดที่ประกอบอาชีพนี้ และงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี มีจำนวนจำกัด การดำเนินงานจึงค่อยเป็นค่อยไป

2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง มันสำปะหลังเป็นพืชที่มีมูลค่ารองจากข้าว ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีปริมาณผลผลิตรวม 10,907,871ตัน ลดลงจากปีก่อนที่มีปริมาณผลผลิตรวม 11,851,153 ตัน ถึงแม้ว่าผลผลิตจะลดลง แต่ราคาเฉลี่ยปรับตัวขึ้นเป็น 2,265.5 บาท/ตัน จากปีก่อนหน้าที่มีราคาเฉลี่ย 1,987.50 บาท/ตัน ส่งผลให้มูลค่าของมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยมีมูลค่าที่ 27,561.62 ล้านบาท เทียบกับปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 23,359.48 ล้านบาท (ข้อมูลอ้างอิงจากสำนักงานเกษตรจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ, 2559 - 2560) มีโรงงานแปรรูปจำนวน 374 แห่ง (ข้อมูลอ้างอิง

จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2557) โรงงานเอทานอล จำนวน 2 แห่ง (ข้อมูลอ้างอิงจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2557) ในกลุ่มจังหวัดฯ มีผลผลิตมันสำปะหลังมากที่สุดในประเทศนํารายได้เข้าสู่เกษตรกรและขณะนี้มีการพัฒนาที่สำคัญโดยมีแนวทางการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ในแนวทางเดียวกันกับการพัฒนาโครงการข้าวฯ และได้มีการนำนวัตกรรมพลังงานทดแทนมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต คือการใช้ระบบโซลาร์เซลล์ พลังงานแสงอาทิตย์สูบน้ำเป็นระบบน้ำหยดไปยังแปลงมันสำปะหลัง สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น โซลาร์เซลล์ช่วยในการลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ยังได้มีการนำเครื่องจักรกลมาช่วย เช่น เครื่องปลูก เครื่องสับหว่าน เพื่อทำเป็นมันเส้นสะอาด สามารถเก็บไว้ได้นาน ขายนอกฤดูกาล ทำให้ได้ราคาที่ดีกว่า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557– 2560 จะเห็นได้ว่ามันสำปะหลังยังเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมเพาะปลูก แม้ว่าราคาจะผันผวนอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังสามารถเข้าสู่กระบวนการแปรรูปได้ทั้งหมด โดยแปรรูปเป็น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารความหวาน ผงชูรส กระจก สิ่งทอ เป็นต้น ประกอบกับนโยบายการปฏิรูปภาคการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรที่ไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอื่น ตลอดจนนโยบายของภาครัฐที่มีการนำเข้าสินค้าประเภทมันเส้น หั้วมันสด ที่ส่งผลให้ราคาและผลผลิตลดลง เมื่อเทียบกับเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดการวัดผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จากปีก่อน ถึงแม้ว่าผลผลิตมันสำปะหลังมีการเพิ่มผลผลิตไม่สม่ำเสมอและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย แต่ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นปีท้ายสุดของแผนมีผลผลิตเฉลี่ย 4,024.83 กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.77 ซึ่งบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และในกลุ่มจังหวัดมีผลผลิตมันสำปะหลังมากเป็นลำดับต้น ๆ ของประเทศ และยังมีโรงงานผลิตเอทานอลที่จะทำหน้าที่ผลิตพลังงานทดแทน ซึ่งมีมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ ประกอบกับได้มีการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นในพื้นที่และสามารถนำมันสำปะหลังไปผลิตเป็นอาหารสัตว์ หรืออื่น ๆ ได้ตามความต้องการ มันสำปะหลังจึงเป็นพืชที่มีอนาคตและสมควรให้การสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิต และนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่นๆ ต่อไป

3) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อและกระบือคุณภาพ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 137,182 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ที่มีจำนวน 125,620 คน ทำให้มีจำนวนโคเนื้อ 758,976 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีโคเนื้อ 651,907 ตัว เนื่องจากกลุ่มจังหวัดได้มีโครงการที่ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ประกอบกับมีนโยบายปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปทำการเกษตรอื่น ซึ่งเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.11 อีกทั้งราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตก็สูงขึ้นจากปีก่อน ส่งผลให้มูลค่ารวมเพิ่มขึ้นไปด้วย โดยมีมูลค่ารวมอยู่ที่ 25,220.510 ล้านบาท แม้ว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละจะลดลงจากปีก่อนหน้าแล้วก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กลุ่มจังหวัดได้มีกิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปเนื้อสัตว์ การนำนวัตกรรมมาช่วย และการยกระดับโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 ราคาเฉลี่ยโคมีชีวิตปรับเพิ่มขึ้นทุกปี มูลค่ารวมขึ้นอยู่กับเกษตรกรเป็นหลัก หากมีจำนวนเกษตรกรมากขึ้น จำนวนโคมากขึ้น ทำให้มีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่จำนวนฟาร์มมาตรฐานมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้น เมื่อเทียบค่าเป้าหมายที่ต้องการเพิ่มจำนวนโคเนื้อจากปีก่อนหน้า ปีละ 8,000 ตัว ในช่วง 3 ปี แรกของแผนมีค่าติดลบ แต่ในปีสุดท้ายของแผนคือปี พ.ศ. 2560 มีการเพิ่มจำนวนโคเนื้อเกินเป้าหมาย ถึง 107,068 ตัว สืบเนื่องจากได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และกระตุ้นการเลี้ยงสัตว์ โดยจัดกิจกรรมมหกรรมปศุสัตว์ เผยแพร่ให้ความรู้ และการสร้างกลุ่ม ซึ่งเป็นการสนับสนุนจากภาครัฐทำให้เกษตรกรเริ่มหันมาให้

ความสนใจที่จะเลี้ยงสัตว์มากขึ้น ซึ่งการเลี้ยงสัตว์สามารถสร้างรายได้จากอาชีพรองให้เป็นรายได้หลักของเกษตรกร ประกอบกับในปัจจุบันประเทศเพื่อนบ้านในแถบอาเซียน เช่น สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม มีการสั่งซื้อกับ จังหวัดตามแนวชายแดน ในขณะเดียวกันก็มีการส่งเสริมการเลี้ยงให้เพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่มีการถดถอย และการเลี้ยง สัตว์เศรษฐกิจตัวอื่นด้วย การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สามารถเชื่อมโยงกับผลผลิตทางการเกษตร ประกอบกับวิถีชีวิต ดั้งเดิมของชาวอีสานที่มีการทำการเกษตรควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เช่น มูลยังก่อประโยชน์ในหลาย อย่าง โดยการนำไปเป็นปุ๋ย หรือการทำพลังงานทดแทนได้ด้วย จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องในด้าน การเพิ่มผลผลิตให้ได้มาตรฐานและมีชื่อเสียง การนำนวัตกรรมมาช่วยในกระบวนการผลิต การ แปรรูป และการตลาดให้กว้างขึ้น

กระบือ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงกระบือ จำนวน 50,427 คน ปริมาณกระบือ 234,588 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีกระบือ จำนวน 184,710 ตัว แต่ราคากระบือมีชีวิตจะปรับ ราคาขึ้นจากปีก่อนที่ 37,125บาท/ตัว เป็น 40,000 บาท/ตัว ทำให้มูลค่ากระบือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 6,364 ล้านบาท เป็น 6,788 ล้านบาท แม้ว่าราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้วตกต่ำจากปีก่อนที่มีราคา 303 บาท/ กิโลกรัม คงเหลือเป็น 293 บาท/กิโลกรัมก็ตาม จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2556 – 2560 จะเห็นได้ ว่า จำนวนกระบือปรับตัวเพิ่มขึ้นตามจำนวนของผู้เลี้ยงกระบือ ราคารับซื้อกระบือมีชีวิตมีการปรับตัวสูงขึ้น อย่างต่อเนื่องมีปรับตัวลงเล็กน้อยเมื่อปี พ.ศ. 2560 แต่มูลค่ารวมยังคงสูงขึ้นตามจำนวนกระบือ ดังนั้น ในอนาคตมีแนวโน้มว่า กระบือจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่ต้องทำให้ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละมีราคาสูงขึ้นซึ่งอาจจะมี ผลมาจากที่กลุ่มจังหวัด ฯ ยังไม่มีฟาร์มมาตรฐานรับรอง (ข้อมูลอ้างอิงจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดใน กลุ่มจังหวัด ฯ)

แพะ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแพะที่เลี้ยง 35,138 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 16,127 ตัว เนื่องจากจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 458 ราย เป็น 1,127 ราย ประกอบกับราคา เฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้วเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 332.5 บาท/กิโลกรัม เป็น 1,210 บาท/กิโลกรัม ทำให้มูลค่ารวม เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 48,217,640 บาท เป็น 147,609,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.33 โดยเฉพาะ จังหวัดนครราชสีมา ที่มีการเลี้ยงแพะมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด ถึงจำนวน 27,923 ตัว คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ ร้อยละ 79.47 และแพะได้ราคาดี อยู่ที่ 4,600 บาท/ตัว จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ปริมาณแพะ และจำนวนเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งราคาปรับตัวสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2560 ทำให้ มูลค่าแพะรวมเพิ่มขึ้นคาดว่าจะมีแนวโน้มเกษตรกรที่เลี้ยงจะเพิ่มขึ้นตามปัจจัยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น

แกะ ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัด ฯ มีจำนวนแกะที่เลี้ยง 1,387 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 772 ตัว แม้ว่าราคาเนื้อแกะที่ชำแหละแล้วกับราคาแกะมีชีวิตจะลดลง โดยราคาเฉลี่ยเนื้อที่ชำแหละแล้วมีราคา 315 บาท/กิโลกรัม จากปีก่อนที่มีราคา 335 บาท/กิโลกรัม และราคาเฉลี่ยของแกะ 1 ตัว อยู่ที่ 2,440 บาท จากปีก่อนที่อยู่ที่ 2,468 บาท/ตัว แต่เนื่องจากจำนวนแกะที่เลี้ยงมากขึ้น ทำให้มูลค่ารวมของปี 2560 อยู่ที่ 3,456,560บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าซึ่งมูลค่ารวมอยู่ที่ 1,822,320 บาท จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ราคาเฉลี่ยเนื้อแกะที่ชำแหละเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำอาชีพเลี้ยงแกะ เมื่อเกษตรกรเห็นว่าราคาดีขึ้นก็จะเลี้ยงมากขึ้น แต่เมื่อผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีจำนวนมาก ก็จะทำให้ในปีถัดไป ราคาลดลงเช่นกัน เป็นไปได้ว่าควรต้องศึกษาความต้องการของตลาดเพื่อไม่ให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เกินไปจนส่งผลกระทบต่อราคา

จากการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นคาดว่าแนวโน้มทั้งโคเนื้อ กระบือ แพะและ แกะจะเพิ่มขึ้น โคนเนื้อที่กลุ่มจังหวัดส่งเสริมการเลี้ยงโคนเนื้อโคราชวากิว โดยสนับสนุนน้ำเชื้อวากิว เวชภัณฑ์

โดยการอบรมการเลี้ยงให้แก่เกษตรกร การเลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ เป็นการปฏิรูปภาคการเกษตร ที่เป็นการทำการเกษตรอีกรูปแบบหนึ่งที่กลุ่มจังหวัดให้การสนับสนุน เป็นการทำการเกษตรนอกฤดูกาล ทำนา อาชีพการเลี้ยงสัตว์สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยง เป็นรายได้หลักจากอาชีพรอง ได้มีการตั้ง กลุ่ม ผู้เลี้ยงและอยู่ระหว่างการพัฒนาแปรรูป ปัจจุบันมีการสั่งซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมาก ซึ่งถือว่า มีอนาคตทางการค้าที่ดี และนำรายได้มาสู่เกษตรกรได้ดีกว่าการปลูกพืช และได้ผลผลิตที่เหลือใช้คือฟางข้าว สามารถนำมาเป็นอาหารสัตว์ ถือเป็นเกษตรครบวงจร มูลสัตว์สามารถนำไปทำปุ๋ยในการปลูกพืชได้อีกทางหนึ่ง เป็นอีกอาชีพที่มีอนาคตที่สมควรส่งเสริมและสนับสนุน เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมอาชีพนอกฤดูกาลทำนา ลดพื้นที่การทำนาที่ไม่เหมาะสม ลดการใช้น้ำเป็นจำนวนมาก ที่กำลังเผชิญกับภาวะภัยแล้ง อาชีพเลี้ยงสัตว์สามารถทำรายได้ และเหมาะสมกับภูมิภาคนี

2. ประเด็นยุทธศาสตร์การยกระดับการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่ มีจุดเน้นการพัฒนา 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งสามารถเชื่อมต่อเป็นผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถพัฒนาแหล่งผลิตใหม่ เช่น หมู่บ้านท่องเที่ยววัฒนธรรมใหม่ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปแบบต่างๆ เป็นสินค้าที่ระลึกควบคู่การท่องเที่ยว มีโครงการที่สำคัญ ได้แก่

1) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง ตามเส้นทางอารยธรรมขอม มีกิจกรรมการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ ของกลุ่มจังหวัดฯ พัฒนาเส้นทางคมนาคมในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อท่องเที่ยว เช่น ลานจอดรถ ลานกางเต็นท์ โรงอาหาร ห้องน้ำ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพและการรักษาความความปลอดภัยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว โดยการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด CCTV งานด้านการท่องเที่ยวเป็นงานที่สร้างรายได้แก่ประเทศและประชาชนได้เร็วและมีจำนวนสูง ซึ่งขณะนี้ประเทศเข้าสู่ ASEAN จึงเห็นควรพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยวให้ให้เป็นที่น่าสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รายได้ การท่องเที่ยวกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยว มีผู้เกี่ยวข้องมากมาย หลายสาขาอาชีพ ก่อให้เกิดรายได้กระจายไปยังกลุ่มต่างๆ ทั้งภาคธุรกิจเอกชน SMEs เกษตรกร ซึ่งในปัจจุบันได้ริเริ่มมีการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน มีการพัฒนา homestay ให้ได้มาตรฐาน พัฒนาหมู่บ้านใหม่ให้สามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานและท่องเที่ยววิถีชุมชนชนบท ซึ่งกำลังได้รับความนิยม มีนักท่องเที่ยวจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ นิยมเข้ามาท่องเที่ยวและพำนักรใน homestay

นอกจากจะดำเนินการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ในด้านการตลาดเชิงรุกและประชาสัมพันธ์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้เข้ากับยุคสมัยใหม่ โดยจัดทำ Application บนมือถือเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารในกลุ่มจังหวัดฯ และยังจัดกิจกรรมการตลาดหรือ Road Show และจัด Road Show ไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างตลาดการค้าจากแหล่งลูกค้าใหม่ๆ เช่น เวียดนาม จีน ให้นิยมหรือเดินทางมายังกลุ่มจังหวัดฯ โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวนำ แล้วเดินทางไปยังการท่องเที่ยวแหล่งอื่นๆ นอกจากนี้ในปีงบประมาณ 2560 ได้มีการจัดกิจกรรมเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ถ่ายทำของกลุ่มจังหวัด การจัดทำแผนที่อัจฉริยะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวคนสมัยใหม่ที่มักใช้มือถือเป็นอุปกรณ์หลักในการเดินทาง ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ รวม 13,313,180 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว รวม 12,572,619 คน คิดเป็นร้อยละ 4.81 แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวคนไทย 13,094,754 คน และเป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 229,000คน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงจากปีก่อน ลดลงร้อยละ - 31.23 แต่รายได้จากการท่องเที่ยวรวมเพิ่มขึ้นถึง 26,232.62ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อนที่มีรายได้รวม 23,724.18

ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.56 เนื่องจากค่าใช้จ่าย/คน/วัน เพิ่มขึ้น จาก 954 บาท/คน/วัน เป็น 1,161.82 บาท/คน/วัน เป็นไปตามนโยบายของการท่องเที่ยวอีสานใต้ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวให้มาก

ผลการดำเนินงานเมื่อเทียบกับเป้าหมายทางด้านรายได้การท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 จากปีก่อน หรือจะร้อยละ 8 ตามมาตรฐานกระทรวงท่องเที่ยวก็ตาม จะเห็นว่ารายได้มากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงร้อยละ 10 โดยในช่วงสุดท้ายของแผนปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 10.57 บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวถือเป็นการตลาด ปลายทางของการทำยุทธศาสตร์ทุกเรื่องของกลุ่มจังหวัด และมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง นำรายได้เข้ามาสู่พื้นที่ ประกอบกับโอกาสทางการพัฒนาทางด้านโลจิสติกส์ที่ลงมายังพื้นที่ ทั้งทางบก ทางราง และในอนาคตรถไฟความเร็วสูงซึ่งจะมีการนำนักท่องเที่ยวจากจีน ลาว เวียดนาม เข้ามาในพื้นที่อีกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับศักยภาพการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดที่มีความหลากหลาย ทั้งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม ธรรมชาติ วัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี และกีฬาที่มีชื่อเสียงระดับโลก และความมีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น แหล่งผลิตเกษตรอาหารปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวชุมชนวิถีเกษตรอินทรีย์ การท่องเที่ยวหมู่บ้านใหม่ ท่องเที่ยววิถีวิถี ที่ราชการกำลังส่งเสริม และการท่องเที่ยวอาหาร ซึ่งเป็น Trend ที่กำลังนิยม เช่น street food ประกอบกับรสชาติของอาหารอีสานเป็นที่นิยม จึงเห็นควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ใหม่สู่สากล มีกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การเพิ่มศักยภาพด้านการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่ การจัดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้อยู่ในประเด็นยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว เนื่องจากผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เชื่อมต่อการท่องเที่ยว โดยพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก นอกจากนั้นหมู่บ้านใหม่ยังได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนได้

อีกด้วย การเพิ่มศักยภาพใหม่ดำเนินการตั้งแต่ต้นทาง การพัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จนถึงกลางทางการคิดนวัตกรรมการออกแบบลายผ้า ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้สนองตอบตามความต้องการลูกค้าในแต่ละประเภท จนกระทั่งนำไปสู่การแปรรูปอื่นๆ เช่น การทำสบู่จากโปรตีนไหม สบู่จากสารสกัดจากรังไหม น้ำสกัดจากลูกหม่อน ไปสู่การพัฒนาช่วงปลายทาง โดยการ Road Show นำสินค้าผลิตภัณฑ์ใหม่ไปขายยังงานหรือเทศกาลต่างๆ รวมทั้งจากที่ส่วนกลางจัดในกรุงเทพมหานคร ทำให้แต่ละปีเกษตรกร (กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา) มีรายได้เพิ่มขึ้น จึงสมควรที่จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการผลิตเพื่อให้ผ้าไหมเป็นที่นิยมในทุกกลุ่มอายุ และให้เป็นที่ยอมรับแก่ชาวต่างประเทศ เพื่อขยายตลาด เพราะไหมไทยเป็นไหมที่มีคุณภาพ สวยงาม เป็นงานฝีมือ (Handmade) แต่ยังไม่เป็นที่นิยมกว้างขวางมากนัก เพราะในเรื่องการดูแลรักษา การซักล้าง ซึ่งต้องมีการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาภาคการผลิตให้การดูแลรักษาง่ายขึ้น ในปี พ.ศ.2560 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เกษตรกรที่มีอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีจำนวน 37,828 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีจำนวน 32,350 ราย สอดคล้องกับพื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีพื้นที่ ๓ จำนวน 20,956ไร่ เป็นจำนวน 16,780ไร่ และราคารับซื้อเส้นไหมปรับตัวลงจากปีก่อนที่มีราคา 1,550 บาท/กิโลกรัมเป็น 1,640 บาท/กิโลกรัมทำให้ผลผลิตเส้นไหมเพิ่มขึ้นปีก่อนที่มี 134,676 กิโลกรัม/ปี เป็น 141,586 กิโลกรัม/ปี จึงทำให้กลุ่มจังหวัด ๓ มีมูลค่าผลผลิตเส้นไหมลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่า 191,126,300 บาท เป็น 209,489,200 บาท

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2557 – 2560 จะเห็นได้ว่า ราคาเส้นไหมเฉลี่ยมีผลต่อเกษตรกร เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2560 ที่เกษตรกรมีจำนวนมากขึ้น และเป็นไปตามจำนวนผู้ผลิตไหมหรือผลิตภัณฑ์ไหม หากมีจำนวนมากก็จะมีตลาดที่รองรับผลผลิตจากเส้นไหม มีความต้องการสูงก็จะส่งผลต่อมูลค่าผลผลิตเส้นไหมด้วย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมจากปีก่อน ร้อยละ 0.1 – 2 ตามลำดับ จะเห็นว่ารายได้จากการจำหน่ายเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งตัวเลขที่ได้เป็นการจัดเก็บข้อมูลจากการจำหน่ายของเกษตรกรที่ขายตามงาน Road Show และ Event ที่หน่วยงานราชการจัดขึ้นสำหรับผู้ประกอบการที่มีการซื้อขายต่างประเทศ หรือมีร้านค้าจำหน่ายไม่ได้มีการเก็บตัวเลขข้อมูลจากการขาย เนื่องจากไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่พัฒนา ซึ่งถือว่าบรรลุผลสำเร็จ จึงสมควรที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำนวัตกรรมการออกแบบมาช่วยในขั้นตอนการผลิต เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ เป็นที่นิยมในทุกกลุ่มอายุ และนานาชาติ รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการแปรรูปเป็นเครื่องสำอาง อันจะช่วยให้เพิ่มมูลค่าสินค้าไหม และนอกจากนั้นการทอผ้าไหมที่เป็นของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หลังฤดูการทำนา เป็นอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรที่สร้างรายได้แก่ครอบครัวและชุมชนและเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคอีสานและมีอัตลักษณ์ของลายผ้าไหมที่แตกต่างกันไป สามารถเลือกได้หลากหลายรูปแบบ มีจุดเด่นและลวดลายแตกต่างกันไป จังหวัดนครราชสีมา “ไหมหางกระรอก” เป็นผ้าไหมดั้งเดิมของโคราชที่มีชื่อเสียงเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น “ไหมหมี่คั่นขอนารี” ของจังหวัดชัยภูมิ เป็นลวดลายที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ทรงมีพระราชดำริให้อนุรักษ์ไว้ มีความประณีต สวยงาม จังหวัดบุรีรัมย์ไหมที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักคือ “ซินตีนแดง” และลวดลายที่ได้รับการพัฒนาใหม่คือ “ไหมหางกระรอกหมี่ภูริรัมย์” หรือ “LAVA SILK” มีลวดลายเฉพาะตัว และ “ไหมมัดหมี่ลายโฮล” จังหวัดสุรินทร์ที่ใช้เส้นไหมน้อยซึ่งเป็นส่วนในสุดของรังไหม มีลวดลายสีเส้นเป็นแบบฉบับสุรินทร์ และบ้านท่าสวายมีโรงงานทอผ้าไหม ที่ทำผ้าให้ผู้นำ APAC ที่เดินทางมาร่วมประชุมที่ประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2546 หากได้การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการสร้างโอกาสและรายได้แก่เกษตรกรโดยไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน หลังฤดูการเก็บเกี่ยว ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคง แข็งแรง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย

3. ประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาการค้า การค้าชายแดน ระบบโลจิสติกส์สู่ภูมิภาคและอาเซียน งบประมาณ 129.577 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.92 ประเด็นยุทธศาสตร์นี้เริ่มในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กลุ่มจังหวัดมีพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศกัมพูชา 2 แห่ง ได้แก่ ด่านการค้าชายแดนถาวร ช่อจอม – โอร์เสม็ด อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ และช่องสายตะกู ตำบลจันทบเพชร อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ยังมีฐานะเป็นจุดผ่อนปรน ติดต่อกับ ช่องจูปโกกิ อำเภอบันเตียอำปิล จังหวัดอุดรธานี ราชอาณาจักรกัมพูชากิจกรรมที่ดำเนินการเป็นการพัฒนาโครงข่ายทางถนนเพื่อเชื่อมโยงไปยังจุดผ่อนปรนช่องสายตะกู ซึ่งมีแนวโน้มเติบโต มีการขนส่งสินค้าเข้า – ออก ผ่านแนวชายแดน รวมทั้งการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ ซึ่งจุดผ่อนปรนช่องสายตะกูนี้กำลังยกฐานะเป็นด่านชายแดนถาวร ต้องได้รับการพัฒนาอีกหลายด้าน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนตามแนวชายแดน กิจกรรม Road Show การจับคู่ธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน ภาพรวมการค้าผ่านจุดผ่านแดนไทย-กัมพูชา พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2560 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2560 มูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้น โดยปี 2560 มีมูลค่าการค้ารวม 3,301.75 ล้านบาท

การส่งออกพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2560 มีแนวโน้มลดลงนับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558 จนเมื่อปี พ.ศ. 2560 มีมูลค่าส่งออกอยู่ที่ 952.75 ล้านบาท

การนำเข้า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.11 ต่อมาเริ่มมีการชะลอตัว โดยในปี 2560 มีมูลค่า 2,349 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า

ดุลการค้า จังหวัดสุรินทร์มีดุลการค้าเกินดุลอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 จังหวัดสุรินทร์เริ่มขาดดุลการค้า โดยปี พ.ศ. 2560 คิดเป็นร้อยละ -549.48 เนื่องจากการนำเข้าสินค้าเกษตร เช่น มันสำปะหลัง ซึ่งมีการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง และกัมพูชาไม่ให้มีการนำเข้าน้ำมันทางบก จึงทำให้ทางประเทศไทยขาดดุลการค้า

เป้าประสงค์หลักของประเด็นยุทธศาสตร์นี้คือยกระดับการค้าชายแดน โดยกำหนดร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากการค้าชายแดน ร้อยละ 5 จากปีก่อน เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มูลค่าการค้าชายแดนลดลง เนื่องจากการกัมพูชาไม่ให้มีการนำเข้าน้ำมันทางบก จึงต้องมีการพัฒนาจุดผ่อนปรน ที่จังหวัดบุรีรัมย์ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เพื่อประโยชน์ในด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งจะสร้างฐานการค้าให้แก่กลุ่มจังหวัด เนื่องจากปัจจุบันได้มีการค้าขายร่วมกัน โดยเฉพาะสินค้าอุปโภค บริโภค ประเทศไทยส่งออกเป็นจำนวนมาก และการสนับสนุน ให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการค้าชายแดนให้มากขึ้น โดยการสนับสนุนทั้งทางด้านนโยบาย และปัจจัยอื่น ๆ เพื่อจูงใจ จึงสมควรต้องดำเนินการพัฒนาและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อไป

จากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด ดังตารางที่ 144 ข้างท้ายนี้

ตารางที่ 144 : ผลการดำเนินโครงการที่ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนา ช่วงแผนพัฒนาระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)				
	2561	2562	2563	2564	2565
1. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและบริหารจัดการ					
เป้าหมาย (แห่ง)	15	20			
ผลการดำเนินการ	19 (พ.ร.บ. 14 + เหลือจ่าย 5)	14 (พ.ร.บ. 10+ เหลือจ่าย 4)	10 (พ.ร.บ. 8 + เหลือจ่าย 2)	9 (พ.ร.บ. 8 + เหลือจ่าย 1)	8 (พ.ร.บ. 8)
2. พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตร จากการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น					
เป้าหมาย (ไร่)	12,500	13,000	13,500	13,500	13,500
ผลการดำเนินการ *ผลการดำเนินงานจากโครงการตาม แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่ม จังหวัด (ไร่)	7,700	13,260	8,022	3,686	3,875
3. จำนวนฟาร์มมาตรฐานที่เพิ่มขึ้น (ปีละ 20 แห่ง โดยเริ่มตั้งเป้าหมายที่ปี 64				268 (ฟาร์มแพะ โดยรวมกิจกรรมที่ ใช้เงินเหลือจ่าย)	320 (ฟาร์มแพะ 120 ฟาร์มโคเนื้อ 200)

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)				
	2561	2562	2563	2564	2565
เนื่องจากเริ่มได้รับงบประมาณในปีดังกล่าว) (หน่วย : ฟาร์ม)					
4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ GPP ภาคเกษตร (Baseline ปี 2560 = 95,783.29 ล้านบาท)					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	0.5	1.0	1.5	2	2.5
ผลการดำเนินการ	102,959.28 (+7,175.99) ร้อยละ 7.49	94,932.68 (-8,026.6) ร้อยละ -7.79	102,336.87 (+7,404.19) ร้อยละ 7.80	108,741.92 (+6,405.05) ร้อยละ 6.26	117,157.78 (+8,415.86) ร้อยละ 7.74
5.รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (Baseline ปี 2560 จำนวน 26,232.62 ล้านบาท)					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	8	8	8.82	9.51	3
ผลการดำเนินการ	34,181.08 (+7,948.46) ร้อยละ 30.30	34,819.07 (+637.99) ร้อยละ 1.87	17,450.17 (- 17,368.9) ร้อยละ -49.88	9,339.77 (-8,110.4) ร้อยละ -46.47	18,920.74 (+ 9,580.97) ร้อยละ 102.58
6. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลัง (Baseline ปี 2558 = 5,592.74 ล้านบาท ปี 2559 = 6,504.80 ล้านบาท ปี 2560 = 6,975.58 ล้านบาท เฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลัง = 6,357.71 ล้านบาท)					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	3	3	2.95	2.98	2.98
ผลการดำเนินการ	7,241.77 (+884.06) ร้อยละ 13.91	7,335.06 (+93.29) ร้อยละ 6.71	5,267.06 (-2,068) ร้อยละ -28.19	5,492.48 (+225.42) ร้อยละ 4.28	6,512.45 (+1,019.97) ร้อยละ 18.75
7. คะแนนเฉลี่ยสติปัญญา (IQ) เด็กนักเรียนไทยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ชั้น ป.1 (ฐานข้อมูลจาก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ปี 2559 = 96.52 ค่าเฉลี่ยของประเทศ = 98.1) เป้าหมายปี 2565 = 98.1 หมายเหตุ : เก็บข้อมูลทุก 5 ปี	เป้า -	-	-	- ผล 99.16	98.1 ผล 99.16

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ปีงบประมาณ)				
	2561	2562	2563	2564	2565
8.ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือน ต่อเดือน (Baseline ปี 62 รายได้เฉลี่ย 20,393 บาท/เดือน/ครัวเรือน) เป้าหมายปี 64 = ร้อยละ 0.5 ปี 65 = ร้อยละ 1 (ข้อมูลเก็บปีเว้นปี)	เป้า – ผล -	- ผล 20,393 บาท/เดือน/ ครัวเรือน	- ผล - บาท/เดือน/ ครัวเรือน	เป้าร้อยละ 0.5 ผล 23,028 บาท/เดือน/ ครัวเรือน	เป้าหมาย ร้อยละ 1 ผล N/A
9. สัดส่วนคนยากจนลดลง ลดลงปีละ 0.5 (Baseline ปี 2559 กลุ่มจังหวัด ร้อยละ 11.8 ค่าเฉลี่ยประเทศ ร้อยละ 8.6) ปี 60 = 13.5 ตัวชี้วัด แผนฯ 12 ตั้งเป้าหมายอยู่ที่ สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ลดลงเหลือร้อยละ 6.5 ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ แผนพัฒนาภาค ลดลงเหลือร้อยละ 10 ณ สิ้นแผน	เป้า 10.8 ผล 13.4 (เพิ่ม 2.6)	เป้า 10.3 ผล 10.8 (เพิ่ม 0.5)	เป้า 9.8 ผล 16.0 (เพิ่ม 6.2)	เป้า 9.3 ผล 12.8 (เพิ่ม 3.5)	เป้า 8.8 ผล N/A
10.อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ณ ราคาคงที่เพิ่มขึ้น (Baseline ปี 60 อยู่ที่ 305,333 ล้านบาท อัตราการขยายตัวเทียบปีก่อน อยู่ที่ร้อยละ 2.13) เพิ่มขึ้นปีละ ร้อยละ 0.2					
เป้าหมาย (ร้อยละ)	2.33	2.53	2.73	2.93	3.13
ผลการดำเนินการ ฐานปี 60 (ข้อมูล ณ ปี 2566) อยู่ที่ 311,445.54 ลบ.	327,458.24 (+16,012.7) ร้อยละ 5.14	324,570.44 (-2,887.8) ร้อยละ - 0.88	327,561.52 (+2,991.08) ร้อยละ 0.92	342,628.04 (+15,066.52) ร้อยละ 4.60	343,982.49 (+1,3544.5) ร้อยละ 0.40

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2561 -2565 มีผลการดำเนินงานโดยจำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับสองของงบประมาณทั้งหมด มีจุดเน้นในการพัฒนา ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ โคเนื้อ แพะ และพืช/ผลไม้ ชนิดอื่นๆ ที่โดดเด่นตามแต่ละพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น ส้มโอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ มะขามเทศ จังหวัดนครราชสีมา มีโครงการที่สำคัญคือโครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านพืช และด้านสัตว์ ดังนี้

ด้านพืช

(1) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำเดิมเพื่อการเกษตร ทั้งการก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ การขุดลอกแก้มลิง เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ การก่อสร้างระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำเพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การก่อสร้างระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้าและส่งน้ำไปในพื้นที่การเกษตร แต่จากข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน สัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดปี ของกลุ่มจังหวัด ยังมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรอยู่มาก ดังนั้น กลุ่มจังหวัดก็ยังคงต้องการแหล่งกักเก็บน้ำแห่งใหม่และการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้ทั่วถึงแหล่งทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก

(2) **การพัฒนาความรู้ให้แก่เกษตรกร** ได้แก่ การนำศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดให้เกษตรกร เพื่อเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการจัดทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน สร้างความมั่นคงทางอาหาร เกิดการพึ่งพาตนเอง และสร้างเกษตรกรต้นแบบ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่น ให้เกิดการพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรรูปแบบเดิม

(3) **การใช้เทคโนโลยี งานวิจัยมาพัฒนาพืชเศรษฐกิจ** ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการไร่นา เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพื่อคุณภาพการผลิตของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีความหอมของข้าวมะลิ ในกระบวนการผลิตในระบบปลอดภัยและอินทรีย์

(4) **การยกระดับพืชเกษตรให้มีมาตรฐาน** ได้แก่ การส่งเสริมให้นำไปสู่ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ แบบมีส่วนร่วม PGS การส่งเสริมและ พัฒนาการแปรรูป การตลาดสำหรับสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

(5) **การพัฒนาด้านการตลาด** ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพตลาดให้กับกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร โดยการสร้างนักการตลาดมืออาชีพ การพัฒนาช่องทางการตลาด โดยงานมหกรรมแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย

ด้านสัตว์

(1) **การปรับปรุงพืชอาหารสัตว์** ได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีในการผลิตอาหาร TMR การถนอมพืชอาหารสัตว์ การปรับปรุงคุณภาพอาหาร เพื่อให้สัตว์ได้รับสารอาหารครบถ้วนส่งเสริมให้เนื้อสัตว์มีคุณภาพมากขึ้น เพิ่มราคาให้มากขึ้น

(2) **การปรับปรุงการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน** ได้แก่ ส่งเสริมเกษตรกรให้เลี้ยงแบบมาตรฐานฟาร์ม GFM ยกระดับการเลี้ยงเพื่อเพิ่มราคาให้กับสัตว์ และสร้างเกษตรกรจิตอาสาด้านปศุสัตว์เพื่อให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในพื้นที่

(3) **พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์** ได้แก่ การอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรตามมาตรฐานฟาร์ม ให้คำแนะนำด้านการปรับปรุงพันธุ์ พืชอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม แหล่งทุน และการตลาด การส่งเสริมให้มีการเลี้ยงโคกลางน้ำ เพื่อเชื่อมโยงตลาดรับซื้อโคปลายน้ำ การสร้างเครือข่ายให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

(4) **การแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์** ได้แก่ การพัฒนาทักษะให้กับเกษตรกร ด้านการตัดแต่งและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อ เช่น ไส้กรอก แหนม เนื้อแดดเดียว ลูกชิ้น นำไปขยายผลให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้เพิ่ม

(5) **การตลาด** ได้แก่ โดยกิจกรรมเสวนาทางวิชาการ ประกวดสัตว์ แสดงพันธุ์สัตว์ การจำหน่ายสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาสายพันธุ์ การสร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาแหล่งน้ำได้รับการจัดสรรงบประมาณลงไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด โดยมีพื้นที่ชลประทานในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 2,661,956 ไร่ แม้ว่าพื้นที่ชลประทานจะน้อยแต่จากการบูรณาการงบประมาณทั้งจังหวัด กลุ่มจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมชลประทาน ทำให้มีพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2561) ที่มีจำนวน 2,277,131 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 16.90 ข้อมูลสัดส่วนหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอตลอดทั้งปี ที่มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน อยู่ที่ร้อยละ 42.34 จากปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 38.38

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรแปรผันไปตามราคาผลผลิตที่ตกต่ำ จากข้อมูล GPP ภาคการเกษตรล่าสุด ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 117,157.78 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ร้อยละ 7.74 และมีสัดส่วนที่สูงรองลงมาจากภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดคือเกษตรกรรม การเกษตรจึงมุ่งเน้นไปที่การทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมามีในช่วงปี พ.ศ. 2563 ทำให้ภาคบริการการท่องเที่ยวหยุดชะงัก แต่ภาคเกษตรโดยเฉพาะเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถทำให้อยู่ชีพได้ไม่อดยาก ผลผลิตทางด้านปศุสัตว์ที่มีแนวโน้มสูงนอกจากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปทำเกษตรอื่น และการส่งเสริมการเลี้ยงอย่างมีมาตรฐานแล้ว สิ่งหนึ่งคือมูลค่าของภาคปศุสัตว์มีแนวโน้มที่สูงขึ้น สามารถเลี้ยงสัตว์เสริมไปกับการปลูกพืชได้เป็นอย่างดี แนวทางที่ต้องดำเนินการต่อไปเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดคือการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งของพืชและสัตว์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้กับผู้บริโภค ทั้งนี้ การมีมาตรฐานรองรับและการรวมกลุ่มของเกษตรกรจะสร้างความเข้มแข็งในการต่อรองราคา จากกการติดตามผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทำให้ทราบว่าภาครัฐมีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดธุรกิจให้ภาคเกษตรเพื่อเชื่อมโยงตลาด ภายหลังที่กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับแล้ว ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่แน่นอนสม่ำเสมอ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่

ซึ่งได้รับการสนับสนุนเป็นอันดับหนึ่งของงบประมาณทั้งหมด มีจุดเน้นการพัฒนา 2 ด้าน ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีโครงการที่สำคัญคือโครงการยกระดับความสามารถการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่ นครชัยบุรินทร์ ดังนี้

ด้านการท่องเที่ยว

(1) **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การปรับปรุงถนนเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การจัดทำป้ายทางหลวงเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ถนนเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก และให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น การปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่

(2) **การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** ได้แก่ การอบรมเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับคนในชุมชน การอบรมสร้างอาสาสมัคร ไม่ว่าจะเป็นอาสาสมัครด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายเตือนภัยการท่องเที่ยว การอบรมเยาวชนสร้างงานศิลปะเชื่อมโยงการท่องเที่ยว อบรมเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว หรืออบรมเยาวชนเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์สั้นโดยใช้พื้นที่และวิถีชีวิตของกลุ่มจังหวัด การท่องเที่ยววิถีชุมชน โดยการอบรมให้กับผู้นำชุมชนและขยายผลไปยังคนในชุมชน เกี่ยวกับบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพิ่มรายได้ให้กับคนในพื้นที่ การเสริมสร้างศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ การค้าการลงทุนเชื่อมโยงตลาดการค้าชายแดน

(3) **พัฒนาด้านการตลาด** ได้แก่ การจัดงานเทศกาลภาพยนตร์โดยเป็นงานประกาศรางวัลให้กับผลงานของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมผลิตภาพยนตร์สั้นในกลุ่มจังหวัด การจัดกิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์ และธุรกิจการจัดทัวร์ เพื่อเป็นรางวัล และธุรกิจการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการตลาดเชิงรุกแบบกำหนดเป้าหมายนักท่องเที่ยว โดยผู้มีอิทธิพล (Influencer) การจัดงานประชาสัมพันธ์ งานแสดงสินค้าเพื่อเชื่อมโยงภาคการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน

ด้านใหม่

(1) **ปรับปรุงแปลงหม่อนไหมและพันธุ์ไหม** ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแปลงหม่อน ทั้งบริหารจัดการน้ำ การจัดการโรคในแปลง การจัดการโรงเรือนเลี้ยงไหม เสริมเทคนิคการเลี้ยงไหมให้ได้คุณภาพ ปลอดภัยและศัตรูไหม

(2) **การผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพ** ได้แก่ เพิ่มทักษะการผลิตเส้นไหมตามมาตรฐาน มกษ. 8000 – 2555 และ GIs พัฒนาทักษะการฟอกย้อมสีธรรมชาติให้กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม เพิ่มทักษะการสาวไหมให้เกษตรกร

(3) **นันทนาการช่วยการผลิต** ได้แก่ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัย และกรมหม่อนไหมเกี่ยวกับเครื่องจักรในกระบวนการผลิตเส้นไหมและทอผ้าไหมเพื่อทุนแรง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มากขึ้น

(4) **การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ไหม** ได้แก่ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่มีอัตลักษณ์ การเพิ่มมูลค่าไหมจากของเหลือในกระบวนการผลิต การอบรมเทคนิคการออกแบบโบราณ การออกแบบการตัดเย็บ การขึ้นรูป

(5) **การตลาดและประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงการท่องเที่ยว** ได้แก่ การพัฒนาทักษะการขายยุค New normal พัฒนานวัตกรรมสืบสานและเผยแพร่ภูมิปัญญา การจำหน่าย การจัดแสดงงานมหกรรมไหม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2561 – 2565 จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว และรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 15,390,583 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 1.01 ทำให้รายได้การท่องเที่ยวมีจำนวน 34,819.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึง 637.99 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.87 ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 8 การท่องเที่ยวได้ปูทางในเรื่องของการท่องเที่ยวชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการเป็นชุมชนนวัตกรรม แต่ประชาชนในชุมชนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังนั้น กิจกรรมเรื่องการท่องเที่ยวชุมชนกลุ่มจังหวัดจึงได้มาส่งเสริมความรู้ การบริหารจัดการ นอกจากนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดจึงเข้ามาส่งเสริมเกี่ยวกับอาสาสมัครเพื่อการท่องเที่ยว คอยให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โดยหลักสูตรต่างๆ ทั้งการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ข้อมูลด้านท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด ด้านภาษาต่างประเทศ การป้องกันภัยและแจ้งข่าว เป็นหลักสูตรการระงับเหตุร้ายในสถานการณ์ คนเมา คนวิกลจริตที่มีอาวุธหรือไม่มีก็ตาม การจดจำรูปพรรณสัณฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การขนย้ายผู้บาดเจ็บ ตลอดจนแจ้งข่าวกรณีประสบภัยผ่าน application “Police I Lert U” (โพลิส ไอ เล็ต ยู) ของกรมตำรวจ เพื่อร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะเมื่อจังหวัดมีการจัดงานขนาดใหญ่ งานประเพณีสำคัญของจังหวัด กิจกรรมกีฬา ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ก็ได้เข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการบริการ ให้ข้อมูล การสอดส่องดูแลความปลอดภัย นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดได้มุ่งเน้นไปที่นวัตกรรมเข้ามาช่วยทั้งการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้มาสัมผัสทั้งในด้านการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะ และงานภาพยนตร์ เพื่อเป็นสื่อเชื่อมโยงภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ซึ่งมีบทบาทสำคัญมากในยุคที่ทุกคนติดตามข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ต และหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่ หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2564 เป็นช่วงที่ด้านการท่องเที่ยวหยุดชะงัก จากมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาด มีการลือคดวุ่นและควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศ กระทั่งเมื่อคลายมาตรการการป้องกันและสถานการณ์โรคระบาดดีขึ้น จึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเริ่มดีขึ้น

สำหรับด้านไหม พ.ศ. 2561 – 2565 มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมที่มากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2562 มีรายได้ถึง 7,335.06 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีรายได้อยู่ที่ 7,241.77 ล้านบาท หรือร้อยละ 1.29 หากเทียบกับรายได้เฉลี่ยย้อนหลังสามปี (พ.ศ. 2559 - 2560) ปี 2561 ที่มีรายได้ 7,241.77 ล้านบาท ก็จะเพิ่มร้อยละ 13.91 มากกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 3 ซึ่งกลุ่มจังหวัดได้สนับสนุนส่งเสริมตั้งแต่กระบวนการผลิตที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ตั้งแต่การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ไปจนถึงการผลิตเส้นไหมที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรมการผลิตไหมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องสาวไหม เครื่องคันหูกเส้นไหม เครื่องตีเกลียวเส้นไหม เครื่องเตรียมเส้นไหมเพื่อบดหมี่ เครื่องมือช่วยย้อมเส้นไหม เครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทอผ้าไหม หรือเครื่องสาวไหมชนิดเข้าแหล่งแบบ ตัดมอร์เตอร์จากกรมหม่อนไหม มาใช้ในกระบวนการผลิต มีผลการดำเนินงานที่ค่อนข้างชัดเจน ทั้งในแง่ของการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตที่เร็วขึ้น คุณภาพสม่ำเสมอ และช่วยทุนแรงลดอาการเจ็บป่วยจากการทำงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 มีรายได้เพิ่มขึ้น จาก รายได้เฉลี่ย 33,509 บาท/คน เป็น 61,075 บาท/คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.26 เพราะด้วยกำลังการผลิตต้องอาศัยแรงงานคนเป็นหลัก และเป็นแรงงานที่สูงอายุ ซึ่งเครื่องจักรก็จะเป็นแรงดึงดูดให้คนรุ่นใหม่ที่จะเป็นผู้สืบสานต่องานผลิตผ้าไหมได้หันมาสนใจ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการตลาดการขายให้เท่าทันกับโลกยุคใหม่ โดยการส่งเสริมนวัตกรรมการขาย และการพัฒนาทักษะการขายสินค้าออนไลน์ แต่ในช่วงหลังปี 2563 ซึ่งประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รายได้ของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมลดลง โดยปี 2563 ลดลงร้อยละ 28.19 แต่เมื่อสถานการณ์คลี่คลาย คือช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2565 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เริ่มเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 18.75

เช่นเดียวกับภาคการท่องเที่ยว ภาคการค้า การบริการ การขนส่งสินค้า นับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ต้องหยุดชะงักโดยทั่วโลก โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบมากที่สุด หลายภาคส่วนต้องปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดในสถานการณ์นี้ เกิดปรากฏการณ์ใหม่ที่ว่า social distancing หรือเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อต้านโควิด - 19 ผลักดันให้ประชาชนเข้าสู่การใช้ชีวิต “ปกติวิถีใหม่” (New Normal) มาตรฐานการให้บริการห้องพัก หรือสถานที่เข้าชม/ทำกิจกรรม จึงต้องเพิ่มมาตรการการควบคุมโรค หรือ SHA หรือ Amazing Thailand Safety & Health Administration มีชื่อเต็มในภาษาไทยว่า โครงการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย เป็นโครงการความร่วมมือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กับกรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ฯลฯ โดยนำมาตรการความปลอดภัยด้านสาธารณสุขผนวกกับมาตรฐานการให้บริการที่มีคุณภาพของสถานประกอบการ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวว่าทุกคนจะได้รับประสบการณ์ที่ดี มีความสุข และความปลอดภัยด้านสุขอนามัยจากสินค้าและบริการประเทศไทย ซึ่งในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับปี พ.ศ. 2565 จึงต้องปรับปรุงเป้าหมายโดยให้มีเรื่องการท่องเที่ยวจะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานท่องเที่ยวปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) การส่งเสริมการขายออนไลน์ หรือช่องทางแอฟพลิเคชันต่างๆ และลดเป้าหมายลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เป้าหมายทั้งรายได้จากการท่องเที่ยวและรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหม

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ การยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีจุดเน้นในการพัฒนา ด้านเด็ก และผู้สูงอายุ ต่อมาภายหลังได้มีการครอบคลุมไปยังช่วงวัยอื่นๆ โดยเน้นไปที่ กลุ่มคนที่ด้วยโอกาส และมีปัญหาทางสังคม ครอบครัว วัยรุ่น มีโครงการที่สำคัญคือ โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ ดังนี้

1) การพัฒนาสุขภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพเด็กปฐมวัยด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมอง ชุมชนต้นแบบการดูแลสุขภาพแบบพึ่งพาตนเองตามหลักแพทย์แผนไทย ศูนย์พัฒนากายทอตนวัตกรรมการศึกษาและป้องกันโรคผู้สูงอายุทางด้านชีวกลศาสตร์ การดูแลผู้ป่วยแผลกดทับด้วยนวัตกรรมเครื่องเฝ้าระวังการเกิดแผลกดทับ

2) ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว และสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่ เสริมสร้างความสัมพันธ์ครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็งนครชัยบุรินทร์

3) การส่งเสริมรายได้ พึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิง ได้แก่ สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน และผู้ด้อยโอกาส การพัฒนานวัตกรรมภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การสร้างรายได้ให้ผู้สูงอายุในชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2561 – 2565 พบว่าการพัฒนาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยต้องใช้ระยะเวลา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสมอง ซึ่งอาศัยการวัดที่เห็นเป็นรูปธรรมคือ IQ และการจัดเก็บข้อมูลจะเก็บเก็บทุก 5 ปี ขณะนี้มีข้อมูลล่าสุดคือปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ 96.52 คะแนน โครงการสำรวจครั้งถัดไป คือ ปี 2564 นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบโครงการได้จัดเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังการเล่นเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สมอง และด้านสังคม โดยข้อมูลเป็นโรงเรียนนำร่องเมื่อปี พ.ศ. 2560 ผลปรากฏว่ามีคะแนนที่เพิ่มขึ้น ภาพรวมถึงร้อยละ 20.58 โดยการพัฒนาทางสติปัญญา จากเดิมมีพัฒนาการเฉลี่ยอยู่ที่ 67.78 คะแนน ภายหลังดำเนินการอยู่ที่ 92.22 คะแนน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.50 สำหรับปี พ.ศ. 2563 อยู่ในระหว่างการจัดเก็บ

สำหรับผู้สูงวัยที่ได้รับการดูแลสุขภาพ โดยใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยชะลอการเสื่อมก่อนวัยอันควรของอวัยวะบางประเภท เช่น ข้อเข่า ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก หากข้อเข่าเสื่อมสภาพเร็วทำให้การเดินลำบาก จะต้องพึ่งพิงคนหรืออุปกรณ์ในการช่วยการทรงตัว การป้องกันการเจ็บป่วยด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทย พึ่งพาตนเอง คือเน้นให้ลดการพึ่งพิง การมีสุขภาพที่ดีจะช่วยในแง่ค่าใช้จ่ายด้วย จากสถิติระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2565 จำนวนผู้สูงอายุอยู่ลำพังคนเดียวมีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2565 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนมาก โดยมีสัดส่วนที่มากที่สุดในประเทศอยู่ร้อยละ 34.28 กลุ่มจังหวัดจึงต้องมิกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการของภาครัฐที่มีให้ผู้สูงวัยทราบด้วย

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้จัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในการทำงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของประชาชน เป็นรายด้าน ด้านแหล่งน้ำ ด้านเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐาน(ถนน) ด้านไหม ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้านสังคม โดยผู้แทนรายด้านที่นำเสนอ และผู้เข้าร่วมสัมมนามีการเขียนบันทึกโน้ตสรุปประเด็น สรุปได้ดังนี้

ด้านแหล่งน้ำ ด้านเกษตร

☞ ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานภาพรวมของด้านเกษตร ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2562 เกี่ยวกับการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวและมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นพืชอุตสาหกรรมและพืชเศรษฐกิจหลัก ดำเนินการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมด้านมาตรฐาน และการแปรรูปเบื้องต้น เช่น ข้าวสาร มันสำปะหลังตากแห้ง มีการบูรณาการหน่วยงาน เช่น สำนักงานพาณิชย์เรื่องการตลาด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ด้านบรรจุภัณฑ์ และมหาวิทยาลัย ด้านการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้า

ผลการดำเนินงานของปีงบประมาณ 2560 (เพิ่มเติม) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการดำเนินการปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปภาคการเกษตร นำพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจมาทำการผสมผสาน ตามหลักศาสตร์พระราชา แปลงที่เข้าร่วมโครงการปี 60 เพิ่มเติม พบว่าเกษตรกรมีรายได้จากการปรับพื้นที่มาปลูกไม้ผล พืชผัก พืชอาหาร เป็นรายได้เสริม ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน เสริมจากการผลิตพืชหลัก (ข้าว มันสำปะหลัง)

เสนอแนะว่า ควรส่งเสริมเกษตรกรที่ยั่งยืน เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเกิดรายได้เสริม ยุ้งกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรทั่วไป และควรส่งเสริมการยกระดับสินค้ากับกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการปรับตัวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ

☞ ปัญหาและอุปสรรค

- (1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ 60 – 62 ด้านข้าวพบว่าส่วนใหญ่ยังส่งผลผลิตเข้าโรงสี ทำให้ไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าได้
- (2) มีการส่งเสริมการแปรรูปข้าวสาร พบว่าเกษตรกรไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถดำเนินการด้านตลาด เนื่องจากขาดการบริหารจัดการด้านการรวบรวมผลผลิต ไม่สามารถกำหนดราคาตลาดช่วงที่ตลาดข้าวเปลือกราคาสูงจะทำการแปรรูปช่วงข้าวเปลือกราคาสูงมาจำหน่ายให้โรงสี ต่างคนต่างขาย
- (3) ครุภัณฑ์ไม่มีการใช้อย่างคุ้มค่า จึงแก้ไขโดยจัดสรรให้กับกลุ่มเกษตรกรอื่นมาใช้ประโยชน์แทนกลุ่มเดิมที่เป็นเป้าหมาย
- (4) ปัญหาการโอนทรัพย์สินของกลุ่มจังหวัด ระหว่างกรม – กลุ่มจังหวัด ยังไม่มีความชัดเจน ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถรับโอนได้
- (5) เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการออกแบบหรือกำหนดการประเมินผลโครงการ แบบการติดตามผล ความก้าวหน้า และการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- (6) หน่วยงาน เช่น สภาเกษตรกรจังหวัด ไม่สามารถของบประมาณของกลุ่มจังหวัดได้โดยตรง แต่สามารถเสนอแนวคิดได้
- (7) ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้เกิดข้อผิดพลาด และต้องแก้ไขทำให้เกิดความล่าช้า
- (8) การจัดทำแผนความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากระยะเวลาบุคลากร และความซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของท้องถิ่น
- (9) การปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ พื้นที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ เช่น ฝนตกน้ำท่วมไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้ ส่งผลให้โครงการไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

- (1) ปัญหาด้านแหล่งน้ำที่ไม่เพียงพอของเกษตรกร ที่ดินทำกิน
- (2) ผลิตสินค้า และมีตลาดที่เป็นธรรม การเชื่อมโยงกับผลผลิตภาคเอกชน

- (3) เกษตรกรที่สามารถปรับตัว เช่น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ต้องการยกระดับมาตรฐานของสินค้า
- (4) การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า เชื่อมโยงกับตลาดภาคเอกชนและตลาด Modern trade เพื่อเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการภาคเกษตร
- (5) การขอสนับสนุนด้านพลังงานแสงอาทิตย์ เช่น ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์

ด้านบุคคล

☞ ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีการปรับปรุงพันธุ์โคให้ดีขึ้น (เนื้อเยอะ นมเยอะ โตไว) สนับสนุนการเลี้ยงโคอยู่กับที่เป็นหลักแหล่ง เพื่อลดต้นทุน ส่งผลให้กลุ่มจังหวัดมีโคเนื้อมากที่สุดในประเทศ

☞ ปัญหาและอุปสรรค

(1) ขาดความรู้และประสบการณ์เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การจ้างที่ปรึกษา เป็นต้น และวิธีการติดตามประเมินผล ยังไม่ดีเท่าที่ควร ไม่สามารถตอบเป้าหมายตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน ความต้องการของประชาชน

(2) ปัญหาจากการสถานการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การฝึกอบรมไม่สามารถรวมเป็นกลุ่มใหญ่มาก

(3) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จัดสรรให้ล่าช้า

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ต้องการครุภัณฑ์การเกษตร และต้องการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจำอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนในการเลี้ยงดู

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน(ถนน)

☞ ผลการดำเนินงาน

โครงการโดยส่วนใหญ่เป็นการขยายถนนเพื่อแก้ปัญหาการจราจร และซ่อมสร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่งแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งโครงการทั้งหมดยังมีการรับฟังความคิดเห็น รับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน

☞ ปัญหาและอุปสรรค

โครงการที่เสนอส่วนใหญ่ในพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกิดขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสำนักงบประมาณไม่เห็นชอบให้ดำเนินการ

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ประชาชนต้องการงบประมาณให้ต่อเนื่อง ตลอดสายทางทุกปี เนื่องจากคู้ค่าในการเดินทาง สัตว์จรไป – มา โดยสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

ด้านท่องเที่ยว

☞ ปัญหาและอุปสรรค

(1) การท่องเที่ยวได้รับกระทบอย่างมากเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในปริมาณน้อยลง ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต้องปิดกิจการ ภาคแรงงานด้านการท่องเที่ยวไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้
เกิดปัญหาวางงาน

(2) การโอนเงินจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า ไม่สามารถจัดอบรมสัมมนาได้ทันตามแผนการปฏิบัติงาน

☞ ปัญหาและความต้องการของประชาชน

ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว คือ อยากให้ภาครัฐสนับสนุนให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อให้ห่วงโซ่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขับเคลื่อนต่อไปได้

ด้านใหม่

☞ ผลการดำเนินงาน

มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม แปรรูปดักแด้ เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร อาทิเช่น น้ำพริกดักแด้ โปรตีน เป็นต้น มีการนำไหมไปผลิตผ้าไหมจำหน่าย และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างชุมชน ซึ่งจะเห็นได้ว่า หม่อนไหม ได้สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชน

☞ ปัญหาและอุปสรรค

กำลังการผลิตไหมไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดการบูรณาการของงบประมาณ งบประมาณมาไม่พร้อมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ขาดการเชื่อมโยงบูรณาการระหว่างจังหวัดในกลุ่มจังหวัด โดยแต่ละจังหวัดควรกำหนดให้มีกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน เพื่อสามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านสังคม

☞ ผลการดำเนินงาน

ได้จัดทำโครงการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัยและวัยเรียน ทั้งทักษะด้าน IQ และ EQ โดยฝึกให้เด็กมีทักษะในการพึ่งพาตนเอง สามารถหารายได้ได้ด้วยตนเอง การพัฒนาการใช้ชีวิตของวัยสูงอายุให้สามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองได้ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ คือ แผนงานโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้

☞ ปัญหาและอุปสรรค

(1) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งระเบียบหลักเกณฑ์ของระบบงบประมาณ ขาดการบูรณาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(2) ข้อมูลการจัดทำแผนไม่สมบูรณ์ ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาจากหน่วยงานหรือบุคคล ทำให้ข้อมูลไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การทำแผนจึงไม่สอดคล้องกับการดำเนินงาน ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

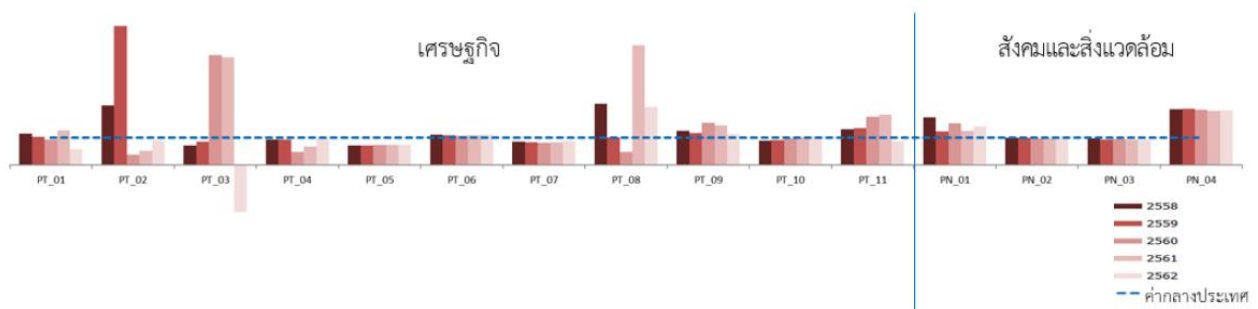
(3) กลุ่มเป้าหมายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อมูลความต้องการ ส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลจากการประชุมของผู้นำชุมชน/เครือข่าย

1.6.2 การวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

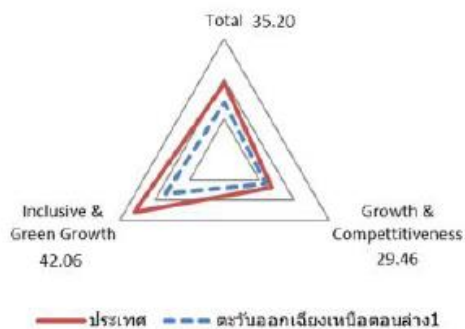

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้วิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ ได้แก่ ขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงงาน และการท่องเที่ยว ปรากฏตามข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด ตามกราฟที่ 68 – 69 และตารางที่ 145 – 146 ข้างท้ายนี้

กราฟที่ 68 : ผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

กราฟที่ 69 : ผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 145 : ผลการพัฒนาตามมิติการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

มิติการพัฒนา	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
ภาพรวม	47.51	50.41	52.25	53.62	48.95	35.82	37.57	38.06	41.53	37.88
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)	49.69	50.38	51.55	46.88	35.15	46.75	47.12	49.50	44.08	33.22
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)	50.32	51.15	51.37	50.67	49.91	56.83	50.62	56.30	51.91	41.37

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดที่มีการผูกผันข้อมูล

** ตัวชี้วัดที่เป็นข้อมูลปีเว้นปี มีข้อมูลปี 2560 ปี 2562

ตารางที่ 146 : ผลการพัฒนาตามมิติการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)										
PC_GC_01 อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)	3.16	3.85	3.94	0.34	-3.72	3.24	3.58	5.14	0.11	-1.24
PC_GC_02 อัตราการขยายตัวภาคเกษตร (ร้อยละ)	0.04	4.95	6.06	-3.48	-1.88	1.21	1.87	4.62	-3.55	-1.65
PC_GC_03 อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	3.46	2.20	2.52	-0.06	-4.88	2.94	8.73	10.74	-0.71	-5.16
PC_GC_04 อัตราการขยายตัวภาคบริการ (ร้อยละ)	4.52	4.12	3.75	1.98	-0.55	4.17	1.93	2.73	1.80	0.69
PC_GC_05 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน)	115,017	120,325	129,083	131,207	123,356	82,504	86,576	91,831	93,668	93,756

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
ด้านเศรษฐกิจ (Growth & Competitiveness)										
PC_GC_06 สัมประสิทธิ์การ กระจายรายได้ กลุ่มจังหวัด *, **	0.414	0.426	0.418	0.414	0.416	0.446	0.450	0.453	0.456	0.459
PC_GC_07 ผลิต ภาพแรงงาน (บาท/คน)	119,869	126,037	130,375	133,429	127,418	99,709	102,710	108,529	117,003	112,267
PC_GC_08 อัตรา การขยายตัวผลิต ภาพแรงงาน (ร้อยละ)	3.01	6.28	1.31	3.25	-3.76	3.02	3.01	5.67	6.81	-2.73
PC_GC_09 อัตรา การว่างงาน (ร้อยละ)*	0.99	1.09	0.96	0.94	1.49	1.14	1.65	1.37	1.05	2.07
PC_GC_10 รายได้การ ท่องเที่ยว (ล้าน บาท)	26,465	30,293	34,295	34,881	16,278	23,854	29,209	34,181	34,819	16,926
PC_GC_11 อัตรา การขยายตัว รายได้การ ท่องเที่ยว (ร้อยละ)	8.05	12.95	9.38	2.16	-54.19	10.77	22.45	17.02	1.87	-51.39
ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (Inclusive & Green Growth)										
PC_IGG_1 ร้อย ละประชากรที่อยู่ ใต้เส้นความ ยากจน (ร้อยละ)*	9.72	8.96	12.80	7.73	7.38	11.82	13.48	15.75	10.82	16.00
PC_IGG_2 จำนวนปี การศึกษาเฉลี่ย ประชากรไทย อายุ 15 – 59 ปี (ปี)	8.74	8.90	8.93	9.01	9.22	8.54	8.64	8.65	8.89	9.09
PC_IGG_3 ร้อย ละของประชากรที่ เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ)	40.62	45.35	49.85	60.67	75.19	37.82	43.01	46.46	56.36	66.79
PC_IGG_4 ปริมาณขยะใน	1,161	1,152	1,196	1,196	1,054	2,354	2,298	2,338	2,371	2,219

ตัวชี้วัด	ค่ากลางประเทศ					กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
กลุ่มจังหวัด (พื้นดิน)*										

จากกราฟและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า

ด้านเศรษฐกิจ

1) ปี พ.ศ. 2563 อัตราการขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ -1.24 เทียบกับปีก่อนหน้าขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 0.11 แต่มากกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งอยู่ที่ร้อยละ -3.72

2) อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ หดตัวลงอยู่ที่ร้อยละ -1.65 มากกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -1.88 เทียบกับปีก่อนที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -3.55 ในขณะที่ค่ากลางของประเทศอยู่ที่ร้อยละ -3.48 ถึงแม้ว่าอาชีพส่วนใหญ่ของกลุ่มจังหวัดฯ จะเป็นอาชีพเกษตรกรรม แต่เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ส่งผลต่อมูลค่าภาคเกษตรด้วย

3) อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัดฯ หดตัวลงอยู่ที่ร้อยละ -5.16 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีการขยายตัวร้อยละ -0.71 และเมื่อปี 61 ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 10.74 และน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ -4.88 ถึงแม้กลุ่มจังหวัดฯ จะเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมและการบริการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่เนื่องจากผลกระทบนอกเหนือจากความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ยังมีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสของโคโรนา 2019 ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว และการส่งออกก็หดตัวตาม

4) อัตราการขยายตัวของภาคการบริการ หดตัวลงจากปีก่อนหน้า อยู่ที่ร้อยละ 0.69 แต่สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -0.55 เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสของโคโรนา 2019 ที่ทำให้ภาคบริการและการท่องเที่ยวหยุดชะงัก ด้วยมาตรการการล็อกดาวน์เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค

5) มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว มีมูลค่า 93,756 บาท/คน มากกว่าปีก่อนที่มีมูลค่า 93,756 บาท/คน แต่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่มีค่าเฉลี่ย 123,356 บาท/คน

6) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ของกลุ่มจังหวัด หรือค่าความไม่เสมอภาคของรายได้ มีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ โดยอยู่ที่ 0.459 ค่ากลางประเทศอยู่ที่ 0.416

7) ผลิตภาพแรงงาน มีมูลค่า 112,267 บาท/คน น้อยกว่าค่ากลางของประเทศที่มีมูลค่า 127,418 บาท/คน และมีค่าต่ำกว่าปีก่อนหน้า ซึ่งมีมูลค่า 117,003 บาท/คน คิดเป็นร้อยละ -2.73 ของปีก่อนหน้า ซึ่งมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าค่ากลางประเทศซึ่งมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ -3.76 แสดงให้เห็นว่าแรงงานมีความสามารถในการผลิตสูงขึ้น

8) อัตราการว่างงาน ร้อยละ 2.07 สูงกว่าค่ากลางของประเทศที่มีค่าร้อยละ 1.49 แต่เมื่อเทียบกับปีก่อนมีอัตราการว่างงานลดลง

9) รายได้การท่องเที่ยว มีมูลค่า 16,926 ล้านบาท มากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเล็กน้อย ที่มีมูลค่า 16,278 ล้านบาท แต่น้อยกว่าปีก่อนหน้า 34,819 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ -51.39 หดตัวลงจากปีก่อนหน้าที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ 1.87 เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีมาตรการล็อกดาวน์ และจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเข้ามา รวมทั้งนักท่องเที่ยวในประเทศก็น้อยลงจากมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดดังกล่าวด้วย

ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

10) ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนของกลุ่มจังหวัดมีจำนวนเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ 16.00 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่มีจำนวนร้อยละ 10.82 เนื่องจากเศรษฐกิจที่หยุดชะงักจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

11) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทยอายุ 15 – 59 ปี มีมากขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยอยู่ที่ 9.09 ปี แต่ยังไม่ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศซึ่งอยู่ที่ 9.22 ปี

12) ร้อยละของประชาชนที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า โดยมีจำนวนร้อยละ 66.79 แต่น้อยกว่าค่ากลางของประเทศ ที่มีจำนวนร้อยละ 75.19

13) ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณอยู่ที่ 2,219 พันตัน มากกว่าค่ากลางของประเทศ ที่มีจำนวน 1,054 พันตัน

1.6.3 ผลการเบิกจ่ายโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 4 โครงการ1 งบบริหาร งบประมาณ 303,337,200 บาท เป็นงบดำเนินงาน 10,337,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.41 งบลงทุน จำนวน 288,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 94.94 งบรายจ่ายอื่น จำนวน 5,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.65

ผลการดำเนินงานในภาพรวม มีผลการเบิกจ่ายรวม 10,696,424.37 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.53 ดังนี้

ตารางที่ 147 : ผลการเบิกจ่ายข้อมูลจากกรมบัญชีกลาง ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2567
ผลการเบิกจ่าย อยู่ลำดับที่ 10 จาก 18 กลุ่มจังหวัด

หมวด	งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	ใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย+สำรองมีหนี้)	เบิกจ่าย	ร้อยละ
ลงทุน	288,000,000	115,009,176.75	6,983,101.33	2.42
ดำเนินงาน + รายจ่ายอื่น	15,337,200	3,816,273.04	3,713,323.04	24.21
รวมทั้งสิ้น	303,337,200	118,825,449.79	10,696,424.37	3.53

ตารางที่ 148 : เปรียบเทียบเป้าหมายและผลการเบิกจ่ายของกลุ่มจังหวัดฯ

หน่วย : ร้อยละ

หมวด	ผลการเบิกจ่าย (เป้าหมายของรัฐบาล) ไตรมาสที่ 4	ผลการเบิกจ่ายของกลุ่มจังหวัด	ต่ำ/สูง กว่าแผน
งบลงทุน	75	2.42	ต่ำกว่าแผน
ดำเนินงาน+รายจ่ายอื่น	98	24.21	ต่ำกว่า
รวมทั้งสิ้น	93	3.53	ต่ำกว่า

ปัญหา/อุปสรรค ต่อการดำเนินงานและเบิกจ่าย ดังนี้

1. งบประมาณของกลุ่มจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นงบลงทุน ถึงร้อยละ 94.94 ซึ่งเมื่อยังไม่ก่อหนี้ ก็จะไม่มีการเบิกจ่าย งานแหล่งน้ำ แบ่งงานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ งานจ้างเหมา และงานดำเนินการเอง ซึ่งงานดำเนินการเองจะเบิกจ่ายเป็นวัสดุ ค่าแรงงาน และเบิกจ่ายในลักษณะงบดำเนินงาน ยอดการเบิกจ่าย จะทยอยเบิกจ่ายไปจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ
2. พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกาศใช้ในวันที่ 25 เมษายน 2567 ซึ่งเข้าสู่ไตรมาสที่ 3 ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

แนวทางการแก้ไข

1. กลุ่มจังหวัด ฯ ได้มีหนังสือแจ้งให้จังหวัดกำชับหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการตาม แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ฯ ได้เร่งรัดการก่อหนี้ผูกพัน การดำเนินโครงการ และการเบิกจ่าย ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง/รัฐบาลกำหนด
2. กลุ่มจังหวัด ฯ กำหนดแผนการกำกับติดตาม ดังนี้
 - แจ้งจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ฯ ให้รายงานผลการเบิกจ่ายลงในแบบฟอร์มที่กลุ่มจังหวัด ออกแบบ รายงานให้กลุ่มจังหวัดทราบทุกวันที่ 1 และ 15 ของเดือน จนกว่าจะดำเนินการและเบิกจ่ายแล้วเสร็จ
 - การประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ได้มีการ นำเสนอผลความก้าวหน้าการดำเนินงาน ทุกครั้ง หรือการประชุมใดที่กลุ่มจังหวัด ฯ ได้เข้าร่วมประชุมกับ จังหวัด หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ก็ได้ขอความร่วมมือให้เร่งรัดการดำเนินโครงการ และการเบิกจ่ายด้วยทุก ครั้ง
3. กลุ่มจังหวัด ฯ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติ ราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด ฯ เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน การเบิกจ่าย ปัญหาอุปสรรค และเสนอแนว ทางแก้ไขให้กับหน่วยดำเนินโครงการ
4. กำหนดให้หน่วยดำเนินงานรายงานผลการดำเนินงานทั้งในด้านของการเบิกจ่ายตามที่ กำหนดข้างต้นและนอกจากนี้ยังมีการรายงานผลสัมฤทธิ์รายโครงการ และการรายงานในระบบติดตาม ประเมินผล (e-Menscr) ซึ่งเป็นการรายงานในระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นปัจจุบันทุกไตรมาส

บทวิเคราะห์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

2.1 บทวิเคราะห์

กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้มีการนำยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงการทำงานเพื่อเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องหรือขนานรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติและบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ระดับภาค และระดับโลก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ร่างแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. 2566 - 2570) นโยบายรัฐบาล รวมทั้งยุทธศาสตร์ของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่นหอการค้าและสภาอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยจะวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัด กระแสโลกหรือแนวโน้มขนาดใหญ่ (ปัจจัยภายนอก) โดยทำการวิเคราะห์ตนเองด้วย SWOT Analysis วิเคราะห์จากระบบฐานข้อมูลผ่านเครื่องวัดระดับการพัฒนา Benchmark (ปัจจัยภายใน) และการกำหนด Value chain ในแต่ละด้านเพื่อกำหนดทิศทางการจัดทำโครงการตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ดังนี้

2.1.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Global Megatrends)

ที่มา สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“Megatrends” คือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบอย่างสำคัญต่อมนุษย์ ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งในปี 2021 หรือปี พ.ศ. 2564 มีทิศทาง ดังนี้

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งประเทศไทยเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ซึ่งมีการผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับเทคโนโลยีชีวภาพและกายภาพ ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อวิถีการทำงาน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างคน

- Platform Economy & Sharing Economy ทำให้เกิดการทำงานรูปแบบใหม่ สร้างโอกาสให้รายย่อยและผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เช่น การขายสินค้าผ่านแอปพลิเคชัน ที่มีระบบจัดการแยกหมวดหมู่สินค้า ระบบการซื้อขาย การจ่ายเงิน การบริการจัดส่งโดยเชื่อมกับบริษัทขนส่งสินค้า ระบบการให้บริการการร้องเรียน การร้องทุกข์ การคืน หรือการจองที่พักแรมผ่านเว็บไซต์ของตัวแทน การเปิดบ้านให้นักเดินทางเข้าพักรายวัน

- Big DATA Analytics ข้อมูลเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สี่ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลง เพื่อวิเคราะห์ในเชิงการตลาด ความเป็นไปได้ประกอบการทำธุรกิจ หรือพัฒนาสินค้าและบริการ

- AI & Automation นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงานในงานที่ไม่ซับซ้อน หรือสาขางานที่มีความเสี่ยงที่เทคโนโลยีจะเข้ามาแทนที่มนุษย์ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ การเกษตร ร้านอาหาร ร้านค้า แต่ทั้งนี้มนุษย์สามารถเรียนรู้และควบคุมระบบของเครื่องจักรได้

โอกาส : การพัฒนาเทคโนโลยีทางกายภาพ ชีวภาพ การผลิตแบตเตอรี่ วัสดุคอมพิวเตอร์ นาโนเทคโนโลยี	อุปสรรค/ความเสี่ยง : กระทบต่อการว่างงานของแรงงานทักษะต่ำ เกิดความเหลื่อมล้ำทั้งรายได้ การเข้าถึงสวัสดิการ การแข่งขันทางธุรกิจ ความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพิ่มขึ้นตามการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของประชากร

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

องค์การสหประชาชาติได้คาดการณ์ว่าประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นมากกว่า 1 พันล้านคนภายในปี 2030 กับการเติบโตของตลาด และภายในปี 2050 องค์การสหประชาชาติประมาณการว่าร้อยละ 80 ของประชากรโลกที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไปจะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา โดยประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุที่มากขึ้น สวนทางกับวัยแรงงานที่ลดลง ไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2566 และคาดว่าจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดภายในปี 2577 นอกจากนี้ สังคมเปลี่ยนแปลงทำให้คนมีการศึกษาแต่งานน้อย มีจำนวนเด็กเกิดใหม่น้อยลง สิ่งนี้ส่งผลต่อธุรกิจรวมถึงผลผลิตที่ลดลง การมีส่วนร่วมของแรงงานน้อยลง คนรุ่นใหม่จะมีภาระมากขึ้นอันเป็นผลจากความคาดหวังจากผู้สูงอายุ

โอกาส : สร้างโอกาสใหม่จากสังคมสูงวัย เช่น บริการทางการแพทย์ ศูนย์พักพิง หรือหุ่นยนต์ดูแล	อุปสรรค/ความเสี่ยง : ขาดแคลนแรงงาน อัตราส่วนการพึ่งพิงผู้สูงอายุต่อวัยแรงงาน และค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการที่สูงขึ้น รวมถึงการขยายตัวของแรงงานต่างด้าว และสังคมพหุวัฒนธรรม

อนาคตของงาน งานบางประเภทจะสูญหายไปจากการทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ร้อยละ 60 ของการประกอบอาชีพจะมีอย่างน้อยร้อยละ 30 ของงานถูกทดแทนด้วยเครื่องจักร งานประเภทที่มีความสำคัญมากขึ้นรูปแบบการทำงานมีความยืดหยุ่น และแรงงานนอกระบบจะเพิ่มขึ้น จากการจ้างงานที่มีใช้รูปแบบมาตรฐานและทำงานจากทุกที่ทุกเวลา โดยงานในลักษณะการทำซ้ำจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ขณะที่ความต้องการแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น แรงงานจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ

โอกาส : แรงงานต้องพัฒนาทักษะลักษณะใหม่ๆ เช่น ทักษะทางพฤติกรรม ทักษะด้านมนุษย์ การทำงานเป็นทีม	อุปสรรค/ความเสี่ยง : แรงงานเสี่ยงตกงาน เพราะจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ค่านิยมของประชากรรุ่นใหม่ที่ชอบทำงานอิสระส่งผลให้แรงงานไม่ได้รับความคุ้มครองตามระบบประกันสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางสังคม

ประชากร Gen Y (เกิดช่วง พ.ศ. 2523 - 2543) เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี มีการศึกษาสูงขึ้น และเป็นกำลังหลักในตลาดแรงงาน จะมีบทบาทเด่นในสังคม นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการใช้ชีวิต เช่น รูปแบบการทำงานที่ความยืดหยุ่น และมี Work Life Balance การย้ายถิ่นฐานมากขึ้น อัตราการเกิดลดลง

โอกาส : การจ้างงานมีใช้รูปแบบมาตรฐานมีแนวโน้มสูง อาทิ งานบนแพลตฟอร์มออนไลน์ งานจ้างเป็นครั้งคราว	อุปสรรค/ความเสี่ยง : ปัญหาสุขภาพจิตพบในทุกช่วงวัย ประชากรช่วงอายุ 25 – 29 ปี มีสัดส่วนการเสียชีวิตจากปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด อัตราการเกิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญ จากแนวคิดครอบครัวเดี่ยว ความต้องการใช้ชีวิตคนเดียว ความสามารถในการพึ่งพาตนเองที่สูงขึ้น การศึกษาสูงขึ้น และการยอมรับเพศสภาพที่ไม่ตรงกับสถานะทางเพศ

การขยายตัวของความเป็นเมือง Urbanization ความเป็นเมือง เมืองใหญ่ในประเทศต่างๆ ที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว จะขับเคลื่อนความก้าวหน้าในอนาคต ปี พ.ศ. 2551 ประชากรกว่าร้อยละ 50 ของโลกมีการอาศัยอยู่ในเมืองและจะเพิ่มขึ้นสูงกว่าร้อยละ 70 ภายใน 30 ปี ข้างหน้า

โอกาส : สร้างความเจริญให้กับเมือง โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขยายตัวตามประชากรที่ย้ายมาอาศัยแถบชานเมือง ไม่เว้นแม้แต่สถานที่ท่องเที่ยว ห้างสรรพสินค้า ออฟฟิศ และที่พักอาศัย จนส่งผลต่อการลงทุนสร้างระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้นกว่า 50% เพื่อเชื่อมชานเมืองโดยรอบให้เข้าถึงใจกลางของเมืองอย่างง่ายและไร้ข้อจำกัด แนวคิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูเมืองถูกนำกลับมาพูดใหม่อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น เช่น แนวคิดเมืองอัดแน่น (Compact City) แนวคิดเมืองอัจฉริยะ (Smart City) และแนวคิดการสร้างสมดุลระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัย (Job and Housing Balance)	อุปสรรค/ความเสี่ยง : สำหรับประเทศไทยความเป็นเมืองยังไม่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยโลก หน่วยงานและภาคีท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านศักยภาพและ/หรือบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ พื้นที่เชิงเผชิญความท้าทายด้านการจัดการของเสียและการปล่อยมลพิษ การใช้ทรัพยากรของเมือง

การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล ความต้องการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกันมีความเพิ่ม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย เป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการสุขภาพ ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และความคุ้มค่าของการบริการทางการแพทย์ มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และสุขภาพ ประเทศไทยติดอันดับใน 20 ของโลก

โอกาส : การมีแนวโน้มความต้องการบริการทาง การแพทย์และการดูแลสุขภาพที่เพิ่มขึ้น กระแส ตระหนักในการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน เกิดกระแส อาหารเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุปกรณ์ และบริการดูแลสุขภาพโดยใช้งานเทคโนโลยีใหม่ๆ	อุปสรรค/ความเสี่ยง : เกิดเป็นโอกาสและความท้าทายของระบบสาธารณสุขที่จัดการปัญหาความ เหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสุขภาพ และการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิโลกเพิ่มขึ้น 1.5 – 5.1 องศาเซลเซียส ภายในปี 2643 ส่งผลให้เกิดคลื่นความร้อน ภัยแล้ง และพายุที่บ่อยและรุนแรง เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ ภาคเกษตร ที่เสียหายมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จากการพึ่งพาสภาพภูมิอากาศในการเพาะปลูก เกิดโรคอุบัติซ้ำ การสูญเสียทรัพยากรชายฝั่งจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น และการลดจำนวนของสิ่งมีชีวิตในทะเลจากอุณหภูมิ น้ำ ทะเลที่เพิ่มขึ้นและภาวะน้ำทะเลเป็นกรด

ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีหลายประเทศทั่วโลกกำลัง ตื่นตัวในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้เป็นไปตามเป้าหมายของ Paris Agreement ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2559 โดยกำหนดเป้าหมายการปล่อยก๊าซ เรือนกระจกให้ลดลงร้อยละ 20 จากการประมาณการในกรณีปกติ ภายในปี 2573

พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า ต้นทุนของพลังงานหมุนเวียนลดต่ำลงมากใกล้เคียงกับ พลังงานฟอสซิล และความก้าวหน้าของเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า นำมาซึ่งโอกาสของไทยในด้านพลังงาน ซึ่งเทคโนโลยีทั้งสองจะเป็นโอกาสในการลดการพึ่งพาการนำเข้าเชื้อเพลิง และลดมลพิษทางอากาศ และการ เป็นฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่

แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ การเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดของจีนเพิ่มบทบาทใน การกำหนดระเบียบโลก นำมาสู่แรงกดดันระหว่างจีน – สหรัฐอเมริกา แนวโน้มภูมิรัฐศาสตร์โลกยังขึ้นกับ ทิศทางของสหรัฐ ภายใต้การบริหารของไบเดน ที่มีแนวโน้มต่อต้านบทบาทของจีน การปกป้องความเป็น ส่วนตัวและการผูกขาดในอุตสาหกรรมดิจิทัล ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับ ความร่วมมือพหุภาคี และกลไกสถาบันระหว่างประเทศ

โอกาส : ตำแหน่งความสัมพันธ์ทั้งจีนและสหรัฐฯ ทำให้ไทยมีความท้าทายในการทำนายในการกำหนด บทบาทความร่วมมือระหว่างประเทศ การหดตัวของ ห่วงโซ่มูลค่าโลก (GVCs) เป็นโอกาสที่ ไทยควรไขว่คว้า ด้วยความได้เปรียบด้านตำแหน่งที่ตั้ง เชิงยุทธศาสตร์ในภูมิภาค	อุปสรรค/ความเสี่ยง : การพึ่งพาทางเศรษฐกิจ ระหว่างกันลดลง อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทาง การเมือง ส่งผลกระทบต่อกลไกความร่วมมือระหว่าง ประเทศ โดยความร่วมมือระหว่างประเทศที่มี ขอบเขตแคบลง/มุ่งเน้นเฉพาะประเด็นอาจมีบทบาท เพิ่มมากขึ้น

ผลกระทบและแนวโน้มจากโควิด-19

ผลกระทบในระดับโลก

- GDP โลกปี 2563 หดตัว 4.3%
- อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น 6.5% และชั่วโมงการทำงานลดลง
- การค้าและการเดินทางระหว่างประเทศหดตัวรุนแรง

ผลกระทบต่อประเทศไทย

- ไทยรับมือกับโควิด-19 ได้ดีเป็นอันดับ 4 ของโลก
- แต่ผลกระทบทางเศรษฐกิจรุนแรง เนื่องจากพึ่งพาการท่องเที่ยวและส่งออกในสัดส่วนสูง
 - GDP หดตัว ปี 2563 หดตัว 6.1%
 - อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น เป็นประมาณ 1.90%
 - ชั่วโมงการทำงานลดลง โดยเฉพาะในแรงงานที่มีอายุน้อยและมีการศึกษาสูง

ผลกระทบต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

ที่มา: สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

9

เทรนด์อุตสาหกรรมอาหารแห่งปี 2021

Immunity Boosting

Personalized Nutrition

Well-Mental Eating

Gastronomy Tourism

Elderly Food

Shared Kitchen

Biodiverse Dining

Food Waste Rescue

Newtrition

ข้อมูลจากสถาบันอาหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวว่า เทรนด์สุขภาพที่น่าจับตามองในปีนี้ (ค.ศ. 2021) ล้วนเป็นผลกระทบที่เกิดจากการระบาดของเชื้อไวรัส ที่ทำให้คนใช้ชีวิตอย่างแหวะระวังมากยิ่งขึ้น กลัวเชื้อโรคร้ายขึ้น ในขณะที่เดียวกันผู้คนก็มองหากิจกรรมที่ช่วยบำบัดจิตใจและเติมเต็มสิ่งที่ขาดหาย ในช่วงเวลาที่ผ่านมา จึงเกิดเทรนด์ของอุตสาหกรรมอาหารทั้ง 9 อย่าง ดังนี้

1) Immunity Boosting กินเพื่อเสริมภูมิคุ้มกัน

แนวคิด : การระบาดของ COVID-19 ทำให้ผู้บริโภคเริ่มมองหาตัวช่วยเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารอาหารและแร่ธาตุที่ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Wellness Shots – น้ำผลไม้เข้มข้นแบบช็อต

Probiotics – เพิ่มลงในอาหาร เพื่อช่วยในเรื่องระบบการย่อย ที่พบได้บ่อย คือ กลุ่มสินค้าประเภท นมเปรี้ยว โยเกิร์ต กิมจิ และมิโสะ เป็นต้น

2) Personalized Nutrition โภชนาการเฉพาะบุคคล

แนวคิด : การออกแบบโภชนาการให้เหมาะสมกับร่างกายแบบเฉพาะบุคคล โดยคำนึงถึงการใช้ชีวิต สารอาหาร และสุขภาพ

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Microbiome Data – เป็นการใช้ข้อมูลระดับพันธุกรรม เพื่อจัดอาหารในแบบ Personalized ซึ่งจะมุ่งเน้นในเรื่องของการไคเอดเป็นหลัก Biomarker Data – ใช้ข้อมูล Biomarkers ในเลือด นำไปวางแผนกำหนดอาหาร ยา การออกกำลังกาย และพฤติกรรม

3) Well-Mental Eating กินเพื่อสุขภาพจิตใจ

แนวคิด : โอกาสทางธุรกิจของกลุ่มผลิตภัณฑ์นี้ ส่วนใหญ่มักเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใส่สารบางอย่างที่ช่วยลดความเสียหายจากอนุมูลอิสระและการอักเสบของสมอง หรือ การกินเพื่อช่วยส่งเสริมการทำงานของสารสื่อประสาท ทำให้การทำงานดีขึ้น

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : CBD-Infused – อาหารที่ผสมสารสกัดจากกัญชา มีสรรพคุณช่วยให้รู้สึกสงบและลดความวิตกกังวล

Probiotic – นอกจากช่วยสร้างภูมิคุ้มกันแล้วยังช่วยเรื่องสุขภาพจิตใจได้ด้วย โดยนำมาใช้ช่วยลดความเสี่ยงในการเป็นโรคซึมเศร้าได้

4) Gastronomy Tourism หรือ Food Tourism ท่องเที่ยวสายกิน

แนวคิด : อาหารถือเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการออกท่องเที่ยว ผลสำรวจระบุว่า นักท่องเที่ยวกว่า 53% เลือกสถานที่ท่องเที่ยวจากอาหารและเครื่องดื่ม

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Food Festival – งานเทศกาลที่จะสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้ค้นพบวัฒนธรรมอาหารประจำท้องถิ่นนั้น ๆ

Meal-Sharing Platform – แพลตฟอร์มที่จะช่วยเติมเต็มการท่องเที่ยวด้วยมื้ออาหารในแบบพื้นถิ่น

5) Elderly Food อาหารการกินของวัยเก๋า

แนวคิด : ปัจจุบันโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลาดอาหารสำหรับผู้สูงอายุก็กำลังเติบโตควบคู่ไปด้วย ปี 2025 คาดการณ์ว่าตลาดอาหารสำหรับผู้สูงอายุจะขยายตัวขึ้นไปจนถึง 18,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีปัจจุบันกว่า 25%

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : 3D Printed Food – ขึ้นรูปอาหารจากวัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อการกลืนและการย่อยอาหารของผู้สูงอายุ แต่ยังให้รูปลักษณะเหมือนกับอาหารปกติ

Elderly Snack – ขนมคบเคี้ยวที่ลดสารอาหารที่ส่งผลเสียต่อร่างกาย หรือ เพิ่มสารอาหารจำเป็นที่จะมีคุณประโยชน์ต่อสุขภาพเข้าไป

6) Shared Kitchen ครีวที่แชร์กันมากขึ้น

แนวคิด : ครีวกลางที่ให้บริการด้านอาหารรูปแบบใหม่ สร้างเครือข่ายธุรกิจ และลดค่าใช้จ่ายในการขยายธุรกิจ ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Cloud Kitchen – เป็นการให้บริการเช่าพื้นที่ทำครัวและอุปกรณ์ทำครัวแบบอุตสาหกรรมเพื่อใช้ประกอบธุรกิจอาหาร

Co-Cooking Kitchen – พื้นที่สร้างสรรค์อาหารจานโปรด โดยรวบรวมกลุ่มของผู้สนใจด้านเดียวกัน มีโอกาสฝึกฝน ทดลอง และรังสรรค์จานอาหารใหม่ ๆ ร่วมกัน

7) Biodiverse Dining กินเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ

แนวคิด : จากผลสำรวจการบริโภคทั่วโลก ผู้บริโภคส่วนใหญ่ มักกินอาหารไม่ครบ 5 หมู่ ส่งผลให้ร่างกายและทรัพยากรเกิดความไม่สมดุล

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Biodiverse Restaurant – ร้านอาหารแนวใหม่ที่ชูจุดยืนในการรักษาความหลากหลายและช่วยให้การกินของผู้บริโภคเกิดความสมดุลมากขึ้น

Supply Partnership – ร้านอาหารที่จับมือกับผู้ผลิตวัตถุดิบ ร่วมกันสร้างสรรค์เมนูที่มีความแปลกใหม่และหลากหลาย

8) Food Waste Rescue แก้ปัญหาขยะอาหาร

แนวคิด : อาหารที่รับประทานอยู่ในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างขยะรวม ๆ แล้วได้มากถึง 1 ใน 3 ของอาหารที่ผลิตทั่วโลก โดยจะมีผลิตภัณฑ์อาหารราว 30-50% ที่ไม่ถูกกิน และส่วนใหญ่เป็นขยะอาหารที่เกิดจากครัวเรือนเป็นหลัก หากคำนวณเป็นมูลค่าทางการเงินแล้ว สูญเสียไปไม่น้อยกว่า 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ : Transform – การนำขยะอาหารที่เหลือใช้กลับมาปรุงอาหารอีกครั้ง ตัวอย่างเช่น การนำธัญพืชไปผลิตเบียร์ แต่ by product ที่เหลือจากกระบวนการผลิต ได้แก่ โปรตีน, ไฟเบอร์, ไมโครนิวเทรียน เหล่านี้สามารถนำมาผลิตเป็น Snack Bar ได้

Fertilizer – การนำขยะอาหารที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ไปทำเป็นปุ๋ยเพื่อใช้ในวงการเกษตรกรรม

9) Newtrition โภชนาการรูปแบบใหม่

แนวคิด : ผู้คนเริ่มตระหนักในสวัสดิภาพสัตว์และภาวะการขาดแคลนอาหาร ทำให้เกิดโภชนาการรูปแบบใหม่คือการไม่บริโภคอาหารที่มาจากเนื้อสัตว์ เลือกบริโภคเฉพาะอาหารหรือผลิตภัณฑ์ที่มาจากผัก ผลไม้ และธัญพืชแบบ 100%

ตัวอย่างแนวทางพัฒนาสินค้าและบริการ :

Plant-based Meat – อาหารโปรตีนทางเลือกที่มีลักษณะคล้ายเนื้อสัตว์แต่ไม่ได้ผลิตจากเนื้อสัตว์

Bio-Based – ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีทางชีวภาพเข้ามาช่วยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น ลดการเกิด Carbon Footprint เป็นต้น

จาก 9 เทรนด์ในข้างต้นจะเห็นได้ว่า ล้วนเป็นเทรนด์ที่เกี่ยวข้องกับ “อาหารเพื่อสุขภาพ” ที่ช่วยป้องกันหรือเยียวยาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ รวมถึงการตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบตัว หล่อหลอมให้ผู้บริโภคมีแนวคิดและการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

3 Neo Tourism Trends

เทรนด์ใหม่ในโลกการท่องเที่ยวอันใกล้

Nature Seeking

ตามหาธรรมชาติ

Hygieneaholic

ติดสะอาด

Flexi Needed

ต้องการความยืดหยุ่น

การแพร่ระบาดของ“โอมิครอน” เป็นปัจจัยลบต่อการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติอาจจะยังหวังพึ่งไม่ได้เต็มที่ และประเทศต่างๆต้องปรับมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวแปรผันไปตามความผันผวนของสถานการณ์โควิด - 19 ส่งผลให้ตลาดการท่องเที่ยวจึงอยู่ในวงจำกัด การเที่ยวในประเทศจึงเป็นตัวเลือกสำคัญ ซึ่งเทรนด์การเดินทางท่องเที่ยวปี 2565 เป็นดังนี้

NEO Tourism เป็นคำนิยามใหม่ของรูปแบบการท่องเที่ยวหลังยุคโรคระบาด เป็นการถอดบทเรียนจากสถานการณ์โควิด-19 ที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะก้าวข้ามจาก New Normal ไปสู่ Next Normal ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นเรื่องความสะดวก สุขอนามัย และความยืดหยุ่นในการให้บริการมากขึ้น ดังนั้นเทรนด์นักท่องเที่ยวยุค Next Normal จะให้ความสำคัญ 3 ประเด็นในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่

1) Nature Seeking (ตามหาธรรมชาติ) เพราะยังลือลือคาวทำให้ธรรมชาติฟื้นฟู เมื่อเปิดประเทศคนจึงต้องการกลับไปใกล้ชิดธรรมชาติ และมองว่าธรรมชาติบำบัดจะช่วยคลายเครียด รู้สึกผ่อนคลาย

2) Hygieneaholic (ติดสะอาด) หากสถานการณ์ยังไม่คลี่คลาย นักท่องเที่ยวจะยังคงให้ความสำคัญเรื่องสุขอนามัยและความสะอาด สถานที่ท่องเที่ยว การให้บริการหรือที่พักที่มีมาตรการป้องกันโรคที่ดี จะตอบโจทย์ความต้องการและสร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวได้ดีกว่า ซึ่งมาตรฐานสุขอนามัยต้องเป็นระดับสากล ซึ่งไทยก็มีมาตรฐาน (Amazing Thailand Safety & Health Administration : SHA)

3) Flexi Needed (ต้องการความยืดหยุ่น) เพราะความไม่แน่นอนเรื่องโรคระบาด ทำให้นักท่องเที่ยวมองหาบริการที่มีการประกันความเสี่ยง รวมถึงต้องการทริปที่มีความยืดหยุ่นสูง โดยเฉพาะบริการที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ เช่น การยกเลิกที่พักเมื่อป่วยกะทันหัน ทำให้วางแผนการเดินทางปรับตัวไปตามสถานการณ์ได้

2.1.2 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนแม่บทกระทรวง นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

➤ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ยุทธศาสตร์หลักของแผน 20 ปี

- ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลุ่มจังหวัด	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	• การเกษตรสร้างมูลค่านำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าผ่านขั้นตอนต่างๆ • สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ • พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน • โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ ด้าน การ พัฒนา และ เสริมสร้างศักยภาพมนุษย์	● การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ● การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ● การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ ชาติด้านการสร้างและความ เสมอภาคทางสังคม	● การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ● พัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ ● เสริมสร้างพลังทางสังคม ● เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา พึ่งตนเอง และ การจัดการตนเอง
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	● พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

➤ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

4 องค์ประกอบ-13 หมายเหตุ (milestone) ที่ไทยจะให้ความสำคัญในช่วงระยะเวลา 5 ปี นับจากนี้
ได้แก่

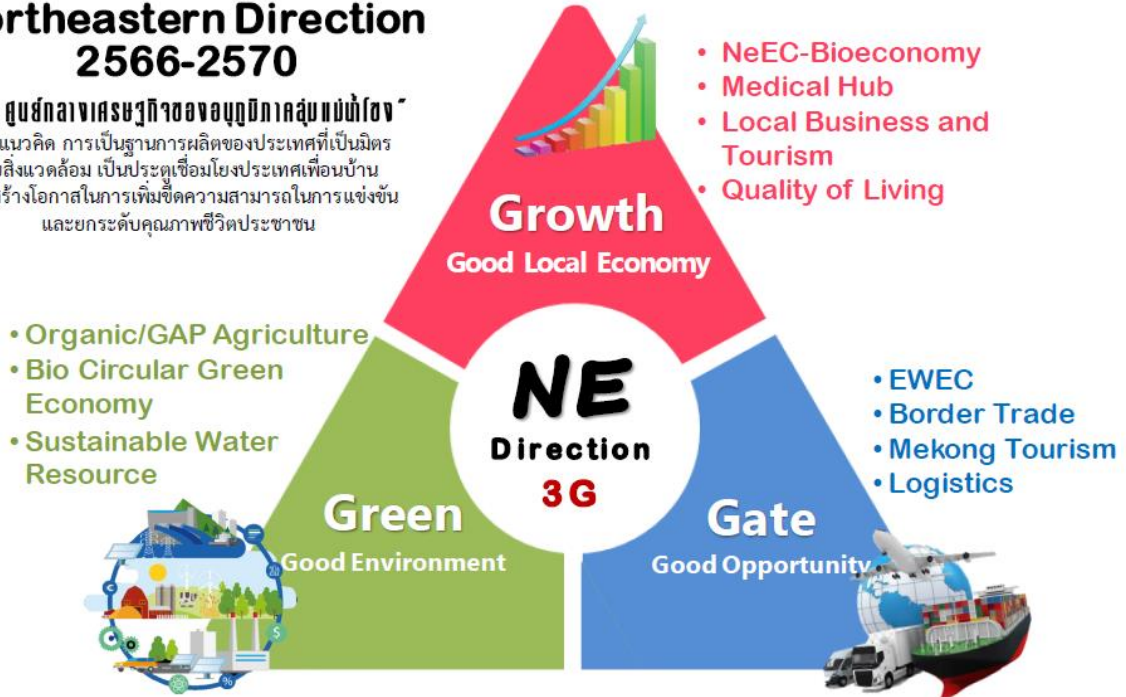
1. เศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรมูลค่าสูง, ท่องเที่ยวเชิงคุณค่า, ยานยนต์ไฟฟ้า, การแพทย์ครบวงจร, ประสิทธิภาพและโลจิสติกส์, ดิจิทัล
2. สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค SMEs, พื้นที่, ยากจนข้ามรุ่นและความคุ้มครองทางสังคม
3. วิถีชีวิตที่ยั่งยืน เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ, การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

4. ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ กำลังคนสมรรถนะสูง, ภาครัฐสมรรถนะสูง

➤ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

Northeastern Direction 2566-2570

เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง”
ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน
เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

โดยมีเป้าหมายรวม/ตัวชี้วัด ดังนี้

1. อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น

2. สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EEC) เพื่อพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ๆ ของภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศ เพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูง

2. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

3. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน

4. พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค

5. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

6. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แผนงานสำคัญ

1. แผนงานเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้และทุ่งสัมฤทธิ์ให้ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

2. แผนงานพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฐานเศรษฐกิจชีวภาพ (NeEC-Bioeconomy)

แนวคิดการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ NeEC-Bioeconomy

พื้นที่ที่เหมาะสม : จังหวัดขอนแก่น นครราชสีมา อุตรดิตถ์ และหนองคาย

เพื่อพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพแห่งใหม่ของประเทศ ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดห่วงโซ่การผลิตเชื่อมโยงการเกษตรและอุตสาหกรรมชีวภาพ

ศักยภาพและโอกาส

- ศูนย์กลางของภาค
- โครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยง EEC และ GMS
- แหล่งผลิตและรวบรวมผลผลิตจากข้าว อ้อย มันสำปะหลัง พืชสมุนไพร และปศุสัตว์ต่างๆ
- มีศักยภาพด้านอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร และการเชื่อมโยงกับคลัสเตอร์อุตสาหกรรมชีวภาพ
- สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพในการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมชีวภาพและการเกษตร

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

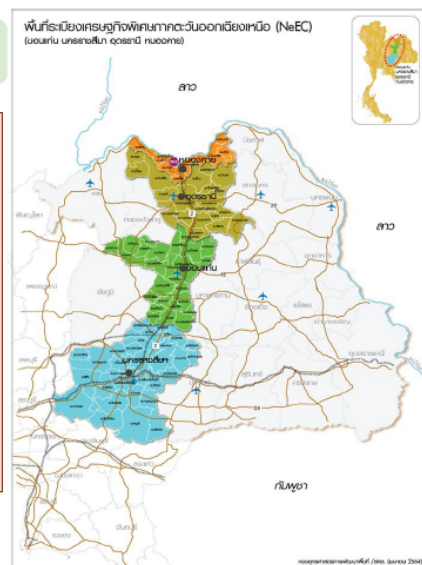
- 1) การพัฒนาการเกษตรและการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร ตั้งโรงงานสาธิต/แปรรูป
- 2) การพัฒนามล็ดภัณฑ์ชีวภาพ ถ่ายทอดเทคโนโลยี-นวัตกรรมสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ส่งเสริม bio-plastic และ ยา biologics
- 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาการเกษตร และการผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภาพ พัฒนาระบบ Big Data พัฒนาเขตอุตสาหกรรมชีวภาพ ศูนย์รวบรวม-กระจายสินค้า R&D การพัฒนาแหล่งน้ำ และ Smart City
- 4) การพัฒนาการตลาด การท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ พัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ยกระดับการท่องเที่ยว มาตรฐานสินค้า และการประชาสัมพันธ์

ผลิตภัณฑ์ชีวภาพจากอ้อยและมันสำปะหลัง

สินค้า : สิ่งทอจากเส้นใยที่ได้จากอ้อย ผลิตภัณฑ์อาหารที่ใช้สารให้ความหวานแทนน้ำตาล ไฟฟ้าชีวมวลและก๊าซชีวภาพ บริการ : การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่การผลิตทางเคมี การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์

อุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคต

สินค้า : โปรตีนแทนเนื้อสัตว์จากพืช (Plant-based Protein) โดยอาศัยส่วนผสมที่ให้โปรตีนสูง โปรตีนจากแมลง อาหารสัตว์ บริการ : การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาหาร/บรรจุภัณฑ์ วิทยาการอาหาร (Gastronomy) ดิจิทัลแพลตฟอร์ม

➤ นโยบายรัฐบาล

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน (พ.ศ. 2566) ดังนี้

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทั้งทางถนน ทางน้ำทางราง และทางอากาศ เชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งด้วยราคาและบริการที่เป็นธรรม เหมาะสมกับค่าครองชีพเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน เปิดประตูค้าขายและเปิดโอกาสของประเทศให้เพิ่มขึ้น และสร้างประโยชน์จากสินทรัพย์ของประเทศและประชาชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ของโลก

การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างงานให้กับประชาชน สร้างความมั่นใจ และความประทับใจกับประเทศไทยในระยะยาว

การสนับสนุนการสร้าง Soft Power ของประเทศ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลป วัฒนธรรม และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาต่อยอดในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

การดำรงดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

การบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) การวิจัย

พัฒนาพันธุ์เพื่อเพิ่มผลผลิต

การสนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงการปลูก พืช ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

การบริหารจัดการภาคการเกษตรที่ครบถ้วนทุกด้าน ตั้งแต่ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ กลไกราคา แหล่งเงินทุน นวัตกรรม และกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร ผู้ปลูกพืช ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ และกลุ่มประมงมีเป้าหมาย หารายได้ของเกษตรกรทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

การสร้างรายได้ในภาคการเกษตรโดยใช้หลักการ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำในแต่ละพื้นที่

การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมสีเขียว และอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในประเทศ เพื่อให้เป็นเครื่องยนต์ใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และยกระดับศักยภาพการแข่งขันของ ประเทศ

การส่งเสริมกลไกสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยเฉพาะการให้วัคซีน เพื่อป้องกันโรค

การพัฒนาต่อยอดเขตเศรษฐกิจพิเศษ และระเบียงเศรษฐกิจทั้ง 4 ภาค ให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่และเมืองให้เป็นไปตามผังเมืองที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญและกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

เป้าหมายที่ 2 : ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการและส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 : สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและ ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย

เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มี คุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสใน

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5 : บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6 : สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ ยั่งยืนคน

เป้าหมายที่ 7 : สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

เป้าหมายที่ 8 : ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 : ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 : ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 : ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียดiversitas หลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 : ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 : เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาทั้ง 17 ข้อ สะท้อน ‘3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน’ (Three Pillars of Sustainability) คือ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม บวกกับอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ที่เชื่อมร้อยทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน รวมเป็น 5 มิติ องค์การสหประชาชาติแบ่งเป้าหมาย 17 ข้อ ออกเป็น 5 กลุ่ม (เรียกว่า 5 Ps) ประกอบด้วย

People (มิติด้านสังคม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 ถึง เป้าหมายที่ 5

Prosperity (มิติด้านเศรษฐกิจ): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 7 ถึง เป้าหมายที่ 11

Planet (มิติด้านสิ่งแวดล้อม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 12 ถึง เป้าหมายที่ 15

Peace (มิติด้านสันติภาพและสถาบัน): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 16

Partnership (มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17

➤ แผนแม่บทเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”

เป้าประสงค์ :

- 1) เกษตรกรมีความสามารถในการอาชีพของตนเอง (Smart Farmers)
 - 2) สถาบันเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Smart Agricultural Groups)
 - 3) สินค้าเกษตรมีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด (Smart Agricultural Products)
 - 4) พื้นที่เกษตรและภาคการเกษตรมีศักยภาพ (Smart Area/Agriculture)
- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

นโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- การขับเคลื่อนงานโครงการพระราชดำริ โดย

- 1) ให้ความสำคัญ และร่วมบูรณาการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพระราชดำริ
- 2) ให้นำโครงการพระราชดำริไปต่อยอด ขยายผลในพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่อื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร
- 3) ให้นำหลักการของโครงการพระราชดำริไปใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร ในระดับครัวเรือน

- การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร โดย

- 1) จัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายพืชรักและพืชไร่ กิจกรรมขยายผลเครือข่ายพืชรักและพืชไร่ และกิจกรรมเผยแพร่ขยายผลนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ พระอัจฉริยภาพ และสืบทอดพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการเกษตร
- 3) จัดกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายระยะกลาง และระยะยาว : สร้างรายได้ สร้างโอกาส และสร้างคุณภาพชีวิต

- 1) ทดเศรษฐกิจเชิงรุก เพื่อเปิดประตูการค้าสู่ตลาดใหม่ ๆ และเร่งเจรจา กรอบความร่วมมือทางการค้า (FTA) การเพิ่มช่องทางการส่งเสริมด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- 2) การสนับสนุนการเพิ่ม ประสิทธิภาพและผลผลิตของภาคการเกษตร
 - นำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ โดยพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเป็นฐานข้อมูลสินค้าเกษตรสำคัญทั้งด้านการวางแผนการผลิต เชื่อมโยงข้อมูลด้านการตลาดเพื่อให้บริการแก่เกษตรกร และผู้ใช้บริการข้อมูลทางการเกษตร
 - การเพิ่มจำนวนเกษตรกร สนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้เพิ่มขึ้นเพื่อลดการขาดแคลนผลผลิตเส้นไหมและรังไหม
 - การสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับใบรับรองมาตรฐานเกษตรปลอดภัย (GAP) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สำหรับสินค้าเกษตรที่มีความต้องการใบรับรอง
 - การประสาน เชื่อมโยงกับตลาด ผู้ประกอบการ ผู้รับซื้อสินค้าเกษตรมาตรฐาน ทั้งตลาดในประเทศและผู้ส่งออกสินค้าเกษตร และรวมถึงตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์
 - การส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ มาตรการระยะสั้น/ระยะกลาง โดยส่งเสริมเกษตรกรให้รวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ปศุสัตว์และประมง บริหารจัดการร่วมกัน และกำหนดให้มีการบริหารจัดการร่วมกันในรูปแบบเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชในพื้นที่เหมาะสมตามหลัก Zoning และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สำหรับมาตรการระยะยาว ขยายเครือข่ายการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรแปลงใหญ่ และยกระดับเกษตรกรแปลงใหญ่เป็นผู้ประกอบการ เกษตรสมัยใหม่
 - การส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูงและสร้างรายได้แก่เกษตรกร มาตรการระยะสั้น โดยส่งเสริมใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน และ ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า

BCG Model มาตราการระยะกลาง กำหนดชนิดสินค้าและพื้นที่ในการพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยการประสานและบูรณาการกับหน่วยงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและเชื่อมโยงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่เกษตรกร และเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

- การลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผ่านมาตรการให้ความช่วยเหลือทางด้านปัจจัยการผลิต เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตของเกษตรกร และลดการสูญเสียระหว่างกระบวนการผลิตด้วยการผลิตตามมาตรฐาน เพื่อลดต้นทุนการแปรรูปของสถาบันเกษตรกร

- การส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย ปลอดภัยเกษตรกรมีรายได้ที่ดี ไม่ขาดทุน โดยไม่ทำให้ผู้บริโภคเดือดร้อน และสามารถขยายตลาดการส่งออกต่างประเทศให้มีปริมาณและมูลค่าสูงขึ้น โดยดำเนินการ 1) บังคับใช้กฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสัตว์มีชีวิตและซากสัตว์ที่ไม่ได้รับการอนุญาต 2) เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคระบาดสัตว์ที่สำคัญ 3) พัฒนาวัคซีนสัตว์ ร่วมกับภาคเอกชนที่มีศักยภาพ ให้มีโรงงานผลิตวัคซีนที่มีคุณภาพ มาตรฐานสากล 4) เตรียมความพร้อม ป้องกันแก้ไขและเยียวยาปัญหาภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ 5) ขยายผลโครงการพระราชดำริสู่พื้นที่และชุมชนใกล้เคียง 6) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าปศุสัตว์ 7) พัฒนาระบบ IT และนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ ของกรมปศุสัตว์ 8) ลดต้นทุนด้านอาหารสัตว์ โดยขยายพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ และ 9) ลดปริมาณสุนัขและแมวจรจัด ควบคุมโรคพิษสุนัข

3) การบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming)

- การพัฒนาระดับภาคเกษตรเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่มาตรการระยะสั้นถ่ายทอดความรู้ในด้าน การทำการเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ เกษตรอัจฉริยะ

- การส่งเสริมสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมาตรการระยะสั้นส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาการผลิต สินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น มีเรื่องราวแหล่งกำเนิดของสินค้า (Story) ที่ทำให้สินค้ามีความแตกต่าง จากสินค้าที่ผลิตจากแหล่งอื่นๆ มีความโดดเด่น และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาตราการระยะกลาง/ระยะยาว ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต เพื่อพัฒนาระดับเพื่อเข้าสู่การ รับรองตามมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

4) การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

5) การวิจัย พัฒนาพันธุ์ เพื่อเพิ่มผลผลิต และเพิ่มมูลค่า ผลตอบแทนต่อไร่ให้สูงขึ้น

- การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการตรวจ รับรอง GAP และสามารถต่อยอดไปสู่คาร์บอนเครดิตในภาคการเกษตร

- การใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการใช้สารเคมี และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิตและแก้ไข ปัญหาภาคการเกษตรภายใต้หลักตลาดนำการวิจัย

6) การหาตลาดให้สินค้าเกษตรได้ขายในราคาที่เหมาะสม

7) การสนับสนุนให้เปลี่ยนแปลงการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ เศรษฐกิจ

8) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น

➤ แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก

ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัด

- + สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่คุณค่าและในต่างประเทศ
- + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- + ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรมฯ

➤ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570)

วิสัยทัศน์ : การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า

มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม (Re-Building High Value Tourism Industry with Resilience, Sustainability and Inclusive Growth) มี 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย (Resilient Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง (Quality Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Experience)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

➤ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

1. สนับสนุนให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งด้านอาหารและพลังงานทดแทน

2. สนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตที่เอื้อต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรม

3. สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อการอยู่ร่วมกันในชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ดี

➤ ยุทธศาสตร์ภาคของหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. การสร้างมาตรฐานและประสิทธิภาพของเกษตรกร และเกษตรกรปลอดภัย กรณี การเกษตรอินทรีย์ / ThaiGAP

2. การสร้างการค้าการลงทุนด้วยการรวมกลุ่ม (Cluster Development) กรณีเขตเศรษฐกิจพิเศษ

3. การสร้างบริการเชิงสร้างสรรค์ด้วยวัฒนธรรมอีสาน (Creative Service by Esan Cluture)

4. การเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ North South Corridor เลาะ ระเบียงอีสาน Esan Corridor

5. การพัฒนาเครือข่ายหอการค้าและเสริมสร้างความเข้มแข็งโดยเฉพาะ SMEs

6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

7. การส่งเสริมการศึกษา และการศึกษาแบบทวิภาคี

8. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะน้ำ Resource Management (water)

➤ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ชัยภูมินครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์) ของหอการค้าไทย

1. เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรประเภทข้าวหอมมะลิ ไหม และผลิตภัณฑ์จากไหม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

2. ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลเกษตร (มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด) เป็นพลังงานทดแทน

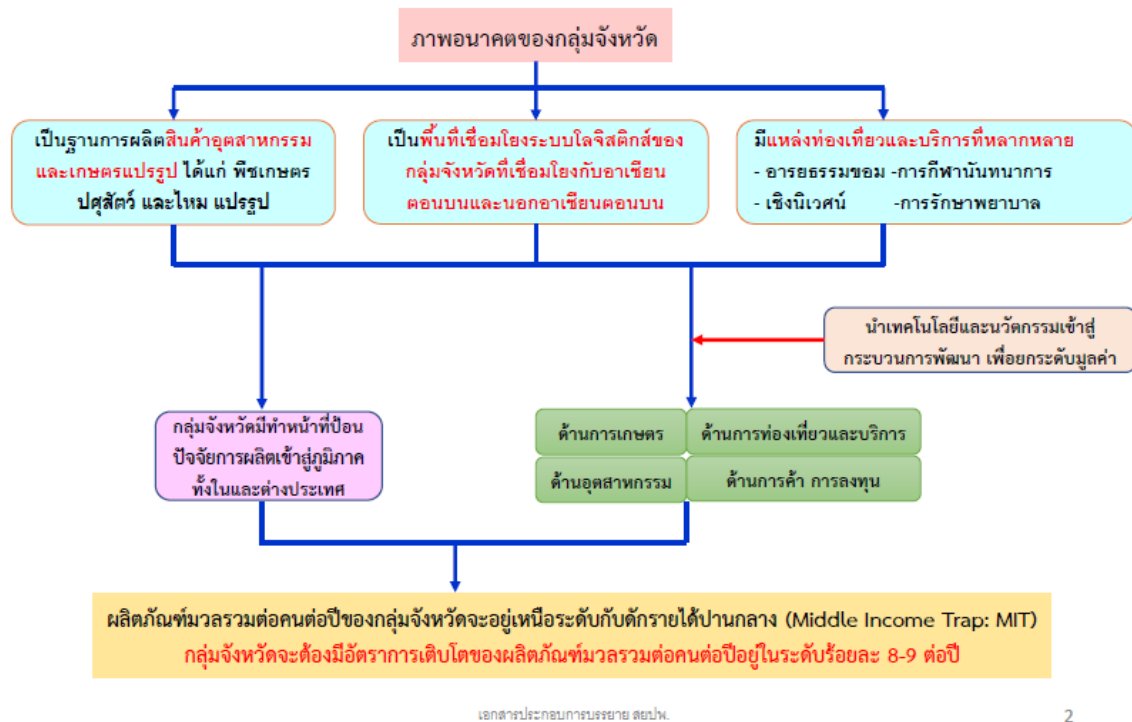
3. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอารยธรรมขอม

4. พัฒนา และปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์

2.1.3 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้จัดทำโครงการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ROC) เป็นที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้วิเคราะห์ และจัดทำภาพอนาคตของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ดังนี้

2

โดยมีวิสัยทัศน์ คือ

ศูนย์กลางโลจิสติกส์ การค้า การลงทุน เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และบริการในระดับสากล

มีประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุนทั้งในภาค ประเทศ และต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรมขอม กีฬานันทนาการ และเชิงนิเวศน์สู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั่วถึงและมีภูมิคุ้มกันที่ดีอย่างยั่งยืนเพื่อสุขภาวะที่ดีของคนในกลุ่มจังหวัดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4 SWOT การวิเคราะห์โอกาสและศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่เก็บรวบรวมโดยหน่วยงานของภาครัฐ แนวโน้มทิศทางของโลก และฐานข้อมูลภาครัฐ เพื่อค้นหาจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ โอกาสที่จะดำเนินการได้ และข้อจำกัดหรืออุปสรรค ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกและภายในกลุ่มจังหวัด โดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ)

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths) S1 กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา พืชทางเลือกมูลค่าสูง (สมุนไพร ไม้ผล) S2 เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำสำคัญ และลุ่มน้ำสาขาที่สำคัญสำหรับการเกษตร S3 เกษตรกรในท้องถิ่นมีภูมิปัญญา และมีปราชญ์ด้านการเกษตร S4 เกษตรกรให้ความสำคัญกับการปลูกปลอดภัย S5 มีองค์กรเกษตรกรและเครือข่ายที่หลากหลาย S6 หน่วยงานภาครัฐและบุคลากรมีองค์ความรู้ในการถ่ายทอดไปสู่เกษตรกร S7 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี อันดับ 1 ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด คือ ข้าว S8 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสร้างรายได้จากการส่งออกระดับประเทศ S9 มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรเพิ่มขึ้น S10 มีสถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนด้านการเกษตร	จุดอ่อน (Weaknesses) W1 มีผลผลิตบางส่วนไม่ผ่านมาตรฐานภายในประเทศและต่างประเทศ W2 เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรได้น้อย W3 สภาพดินเหมาะกับการปลูกพืชได้บางประเภทและบางพื้นที่ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ W4 เกษตรกรบางส่วนมีฐานะยากจน ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ W5 เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการตั้งแต่การผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยวแปรรูปและเพิ่มมูลค่า W6 ต้นทุนการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรสูงขึ้น W7 เกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำการปลูกพืชเชิงเดี่ยว W8 ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ที่จะทำงานในภาคเกษตร W9 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านการผลิต การแปรรูป เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการส่งออก W10 ขาดการเชื่อมโยงด้านการตลาดระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ W11 เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง W12 เกษตรกรมีหนี้สินภาคการเกษตรสูง (ไม่สามารถจัดการหนี้ได้) W13 สินค้าเกษตรมีผลิตภาพต่ำ
ปัจจัยภายนอก	โอกาส (Opportunities) O1 แนวโน้มของผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสินค้าสีเขียว สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลิตภัณฑ์สมุนไพร O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ช่วยในการขยายตลาดและสร้างตลาดใหม่ เกิดยอดขายที่สูงขึ้น O3 มีโครงการรถไฟทางคู่สายที่เข้ามาช่วยในระบบโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าเกษตร O4 ภาครัฐสนับสนุนช่องทางการตลาดในการรับซื้อ O5 ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสินค้าเกษตรบางประเภทเพิ่มมากขึ้น O6 ภาวะสงครามและการเปลี่ยนแปลงทางอากาศ ทำให้บางประเทศไม่สามารถส่งออกได้ ประเทศไทยจึงมีโอกาส่งออกมากขึ้น O7 รัฐบาลมีนโยบายทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และ	อุปสรรค (Threats) T1 การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศทั่วโลก (climate change) T2 ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร T3 ราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น T4 การใช้มาตรการกีดกันจากการค้า T5 มีโรคระบาดอุบัติใหม่เกี่ยวกับพืชและสัตว์ และมนุษย์ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตมีความผันผวน T6 การสนับสนุน และการติดตามประเมินผลที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานของคลัสเตอร์(เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยวใหม่) ไม่มีประสิทธิภาพ T7 มีสินค้าทดแทนที่เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ ที่มีราคา คุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของ

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	ระดับประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านการเกษตร รวมถึงผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรม เทคโนโลยีในการจัดการผลิต O8 นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการยืนยัน O10 รัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านไอที O11 โครงการท่าเรือบก (Dry port) ส่งออกสินค้าเกษตรไปทั่วโลกได้สะดวกและเพิ่มมากขึ้น O13 สภาพพัฒนาและเศรษฐกิจแห่งชาติ มีนโยบายเน้นการเพิ่มผู้ประกอบการรายใหม่	ผู้บริโภค T8 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมและทำงานในภาคธุรกิจมากขึ้น T9 กฎหมาย /ระบบงบประมาณภาครัฐ

ด้านปศุสัตว์

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths) S1 กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร/ปศุสัตว์ที่สำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ S2 มีหน่วยงานปศุสัตว์ที่รับผิดชอบโดยตรง และมีพันธมิตรที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และแหล่งเงินทุน S3 มีพื้นที่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์	จุดอ่อน (Weaknesses) W1 มีผลผลิตบางส่วนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน W2 เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตร/ปศุสัตว์ ได้น้อย W3 เกษตรกรมีฐานะยากจน และขาดเงินทุนหมุนเวียนทำการเกษตร/ปศุสัตว์ W4 ขาดแคลนแรงงานคนรุ่นใหม่ที่จะทำงานในภาคเกษตร/ปศุสัตว์ W5 เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่มมีหลากหลาย ทำให้คุณภาพสินค้าที่ออกมามีคุณภาพที่แตกต่างกัน และการสร้างการตลาดตามมาตรฐานสากล W6 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสามารถ และทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปรับตัวให้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภค ส่งผลให้เกิดปัญหาจำนวนสินค้าคงคลังมาก และขาดสภาพคล่องทางการเงิน W7 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านผลิต
ปัจจัยภายนอก	โอกาส (Opportunities) O1 แนวโน้มของผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสินค้าสีเขียว สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลิตภัณฑ์สมุนไพร O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ช่วยในการขยายตลาดและสร้างตลาดใหม่ เกิดยอดขายที่สูงขึ้น O3 มีโครงการรถไฟทางคู่สายที่เข้ามาช่วยในระบบโลจิสติกส์และการขนส่งสินค้าเกษตร/ปศุสัตว์ O4 ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสินค้าเกษตรบางประเภทเพิ่มมากขึ้น	อุปสรรค (Threats) T1 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั่วโลก (climate change) T2 ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร/ปศุสัตว์ T3 ราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น T4 การใช้มาตรการกีดกันทางการค้า T5 มีโรคระบาดอุบัติใหม่เกี่ยวกับพืชและสัตว์ และมนุษย์ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตมีความผันผวน T6 การสนับสนุน และการติดตามประเมินผล ที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงาน

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	O5 รัฐบาลมีนโยบายทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับประเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมด้านการเกษตร รวมถึงผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรม เทคโนโลยีในการจัดการผลิต O6 นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ขึ้นทะเบียนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการยืนยัน O7 โครงการท่าเรือบก (Dry port) ส่งออกสินค้าเกษตรไปทั่วโลกได้สะดวกและเพิ่มมากขึ้น	ของคลัสเตอร์(เกษตร ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว ใหม่) ไม่มีประสิทธิภาพ T7 มีสินค้าทดแทนที่เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ ที่มีราคา คุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของผู้บริโภค T8 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมและทำงานในภาคธุรกิจมากขึ้น

ด้านท่องเที่ยว

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths) S1 มีการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น เชิงธรรมชาติ เชิงประวัติศาสตร์ เชิงกีฬาและนันทนาการ เชิงสุขภาพ เชิงวัฒนธรรมประเพณี เชิงศาสนาและความเชื่อ แหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับช้าง S2 มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีวิทยา ข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ ทางด้านอารยธรรมขอม ที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน S3 มีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ และจุดผ่อนปรนช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์ S4 เป็นประตูสู่อีสาน และประเทศเพื่อนบ้าน S5 มีโรงแรมและสถานที่จัดประชุมใหญ่ที่สามารถรองรับลูกค้ากลุ่มไมซ์ (Mice) S6 มีอาหารท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ (เช่น หมี่โคราช ขนมจีนโคราช ไก่ย่างท่าช้าง ข้าวผัด ฯลฯ) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนพื้นถิ่น S7 มีศูนย์กีฬาที่ได้มาตรฐานสากล(สนามกีฬาช้างอินเตอร์เนชั่นแนลเซอร์กิต สนามช้างอารีนา สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา สนามกีฬาศรีณรงค์ สนามกีฬาปิ่นหน้าผาจำลองมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติชัยภูมิ) S8 เป็นเมืองมรดกโลก (มรดกยูเนสโก ได้แก่ 1. มรดกโลกทางธรรมชาติ “ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ๋” 2. พื้นที่สงวนชีวมณฑลโลก “สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช” 3. อุทยานธรณีโลก “โคราชจีโอพาร์ค” และที่กำลังอยู่ในการพิจารณา ได้แก่ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว (ทุ่งกะมัง) อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ปราสาทหินพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำและปราสาทปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์)	จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ถนนเข้าแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังทรุดโทรม W2 มีแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งทรุดโทรมและไม่สามารถฟื้นฟูได้ W3 ขาดการบริหารรถสาธารณะเข้าแหล่งท่องเที่ยว W4 ขาดการลงทุนภาคเอกชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น W5 ขาดความต่อเนื่องการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและเอกชน W6 การพัฒนา ทักษะ ความรู้ ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ยังไม่เพียงพอ W7 ประชาชน ชุมชน ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวน้อย W8 ขาดมาตรการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว W9 ขาดกลยุทธ์ด้านการตลาดที่ดี โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและเทศกาลประเพณี ขาดความต่อเนื่อง W10 บุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชนและภาคเอกชนยังไม่เพียงพอ W11 ขาดแหล่งรวบรวมข้อมูล Big Data ของกลุ่มจังหวัด W12 ขาดศูนย์บริการทางด้านการท่องเที่ยวของนครชัยบุรินทร์ (ศูนย์บริการทั้งข้อมูลและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวของกลุ่มนครชัยบุรินทร์) W13 ขาดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	S9 มีเขตอนุรักษ์ท้องฟ้ามีด ที่ประกาศโดย สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม S10 มีสินค้า GI ที่เชื่อมโยงการเป็นสินค้าที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยว	
ปัจจัยภายนอก	โอกาส (Opportunities) O1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบใหม่ในยุคโควิด – 19 เลือกท่องเที่ยวแบบสโลว์ไลฟ์ หลีกหนีจากความวุ่นวาย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแนวสัมผัสธรรมชาติ ชิมชั๊ปปี้ ชุมชน โรดทริป ออกป่าตั้งแคมป์ O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Paymen ทำให้การใช้บริการต่างๆ สะดวกสบาย ลดการสัมผัสบุคคล O3 มีโครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟทางคู่สายมาบะเกาะ-ชุมทางจิระ มอเตอร์เวย์สายบางปะอิน-นครราชสีมา ของรัฐบาลในพื้นที่กลุ่มจังหวัด O4 รัฐบาลสนับสนุนอุตสาหกรรม mice O5 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน O6 การบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน O7 ความต้องการดูแลสุขภาพในเชิงป้องกันมีเพิ่ม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ O8 แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงอาหารมีความนิยมเพิ่มมากขึ้น	อุปสรรค (Threats) T1 ความเสี่ยงในการระบาดระลอกใหม่ของไวรัส COVID-19 ทั้งจากการฉีดวัคซีนที่ยังไม่ครอบคลุม ประชากรส่วนใหญ่ อาจทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักและกระทบต่อแผนเปิดประเทศเพื่อรับนักท่องเที่ยวได้ T2 ความเสี่ยงจากแรงงานต่างด้าว กระทบกับกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ T3 ความเสี่ยงจากความไม่ปลอดภัยขณะท่องเที่ยว เช่น ถูกล้วงกระเป๋า อุบัติเหตุขณะเดินทาง อุบัติเหตุระหว่างท่องเที่ยว การประสพภัยธรรมชาติ ป้ายบอกทางที่ไม่ชัดเจน และไม่เป็น 2 ภาษา T4 ดัดขัดข้อกฎหมายและระเบียบของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น อุทยานเขาใหญ่ ไม่สามารถติดป้ายได้ T5 การสนับสนุน และการติดตามประเมินผลที่ไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานของคลัสเตอร์ท่องเที่ยว ไม่มีประสิทธิภาพ T6 ขาดการอำนวยความสะดวกในการใช้แรงงานต่างด้าว T7 งบประมาณจัดสรรด้านการสนับสนุนการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ T8 ภาวะเศรษฐกิจผันผวนทำให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายน้อยลง T9 เสถียรภาพทางการเมืองทำให้ทุกภาคส่วนขาดความเชื่อมั่นด้านการลงทุน T10 ปัญหาเอกสารสิทธิ์ทางด้านที่ดิน T11 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวและกีฬาแต่ละหน่วยงานยังขาดการประสานงานร่วมกันที่ดี

ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths) S1 มีพื้นที่การเกษตรเป็นร้อยละ 69 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด โดยนาข้าวคิดเป็นร้อยละ 62.99 ของพื้นที่การเกษตร พืชไร่ คิดเป็น ร้อยละ 27.68 ของพื้นที่การเกษตร และมีการทำปศุสัตว์ สามารถต่อยอดไปยังอุตสาหกรรมมูลค่าสูง S2 มีพื้นที่และประชากรเป็นจำนวนมาก โดยมีพื้นที่ประมาณ 51,720.19 ตารางกิโลเมตร และประชากรกว่า 6.7 ล้านคน S3 มีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ และจุดผ่อนปรนช่องสายตะกู จังหวัดบุรีรัมย์ S4 มีอุตสาหกรรมเกษตรเข้มแข็ง โดยมีสัดส่วนประเภทอุตสาหกรรม ปี 2563 อุตสาหกรรมเกษตรอยู่ที่ร้อยละ 58 อุตสาหกรรมประเภทอาหาร อยู่ที่ร้อยละ 33 S5 เป็นพื้นที่ติดชายแดน สามารถรับวัตถุดิบ (Raw Material) จากประเทศเพื่อนบ้านได้ S6 มีถนนเชื่อมโยงทุกภาคส่วนและประเทศเพื่อนบ้าน	จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ไม่มีการวางระบบดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ W2 การกระจายรายได้ยังต่ำ W3 ขาดการเตรียมความพร้อมกำลังคนสมรรถนะสูงสำหรับอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ BCG W4 ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในอุตสาหกรรม BCG W5 Brand “นครชัยบุรินทร์” ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย
ปัจจัยภายนอก	โอกาส (Opportunities) O1 นโยบายระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC) จังหวัดนครราชสีมาเชื่อมโยงนครชัยบุรินทร์ O2 การเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) O3 มีโครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการรถไฟทางคู่สายมาบะเบา-ชุมทางจิระ มอเตอร์เวย์สายบางปะอิน-นครราชสีมา ของรัฐบาลในพื้นที่กลุ่มจังหวัด O4 รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนเศรษฐกิจ BCG O5 การให้ความสำคัญและขับเคลื่อนด้านนโยบายด้านสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (COP26), เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs), การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero), การจัดการการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ Carbon Emission	อุปสรรค (Threats) T1 ความเสี่ยงเรื่องกฎหมายแรงงานต่างด้าว T2 ด่านถาวรมีพื้นที่น้อย เนื่องจากติดขัดกับข้อกฎหมายและระเบียบของพื้นที่ ทำให้ยังไม่สามารถพัฒนาได้ T3 ไม่มีแหล่งเงินลงทุนสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม BCG T4 มีคู่แข่งทางการค้า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้แก่ EEC เวียดนาม ลาว

ด้านผลิตภัณฑ์ใหม่

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths) S1 มีอัตลักษณ์และภูมิปัญญาเฉพาะถิ่น S2 เป็นสินค้าหัตถกรรมพื้นถิ่นที่ทำด้วยมือจึงมีคุณค่าและมีมูลค่าสูง S3 มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากไหมที่หลากหลายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ S4 เกษตรกรมีศักยภาพในการผลิตไหมเพื่อจำหน่ายให้กับบริษัทเอกชน S5 ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์มีวัดฤดูบิที่ให้อิทธิพลที่หลากหลาย เช่น โคลน ครั่ง ผาง S6 กระบวนการผลิตไหม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม S7 บริบทของพื้นที่มีศักยภาพในการส่งเสริมปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ผู้ผลิตไหมบางรายยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงไหมส่งผลให้ได้ผลผลิตต่ำและไม่มีคุณภาพ W2 ผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหมขาดทักษะและเทคนิคในการฟอกย้อมเส้นไหม และกระบวนการย้อมสีธรรมชาติ ส่งผลให้ได้เส้นไหมและผ้าไหมที่ไม่ได้มาตรฐาน W3 ผู้ผลิต ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการของเสียในระบบการฟอกย้อม W4 เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดความสนใจการต่อยอดภูมิปัญญา W5 การออกแบบผลิตภัณฑ์ไหมขาดความร่วมมือ W6 หน่วยงานของรัฐบาลขาดการจัดการระบบฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ไหมที่ทันสมัย W7 อาชีพหม่อนไหมไม่เป็นที่สนใจของคนรุ่นใหม่ W8 ผู้ประกอบการบางส่วนขาดความรู้ความสามารถ และทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์การตลาดและการบริหารจัดการ W9 จำนวนผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านไหมมีจำนวนลดลง W10 เจ้าหน้าที่และเกษตรกรขาดทักษะการทำ business model อย่างมืออาชีพ W11 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการไม่ยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ W12 ผู้ผลิตและผู้ประกอบการขาดความรู้ด้านมาตรฐานสากล
ปัจจัยภายนอก	โอกาส (Opportunities) O1 พฤติกรรมการบริโภคของคนยุคปัจจุบัน ที่รักษาสุขภาพ เน้นผลิตภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติ ออร์แกนิก O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ทำให้การใช้บริการต่างๆ สะดวกสบายเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง O3 หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและครบวงจร O4 soft power ใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว O5 นโยบายส่งเสริมการใช้และสวมใส่ผ้าไทยตามมติครม. O6 โปรตีนจากดักแด้เป็นโปรตีนทางเลือก (Insect	อุปสรรค (Threats) T1 ผลิตภัณฑ์ไหม มีราคาสูง ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกจากผลิตภัณฑ์ที่มาจากเส้นใยอื่น เช่น ผ้าฝ้าย กัญชง ไยบัว T2 ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมเป็นผลิตภัณฑ์เฉพาะกลุ่ม ที่มีกำลังซื้อสูง T3 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีผลกระทบต่อการผลิตไหม T4 ปัญหาเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค T5 ขาดการเชื่อมโยงการตลาดทั้งภายในและภายนอก

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	based plant) O7 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) O8 นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	

ด้านสังคม

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (Strengths) S1 ประชาชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา (ด้านเกวียน) เครื่องจักรสาน การทอผ้าไหม การนำพืชสมุนไพรมาใช้เพื่อบำบัดสุขภาพและทำการเกษตรอินทรีย์ ดนตรีการละเล่น ศิลปะพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น S2 มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานมาก S3 มีการดูแลกลุ่มคนที่เปราะบาง (เด็ก, ผู้สูงอายุ, คนพิการ, ผู้ด้อยโอกาส, กลุ่มคนไร้ที่พึ่ง) ให้เข้าถึงสวัสดิการทางสังคมที่ดี S4 มีเครือข่ายของภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง S5 มีสถาบันการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ที่เข้มแข็งและหลากหลาย S6 หน่วยงานของรัฐมีความพร้อมในการดำเนินงาน	จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ประชาชนมีความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ W2 ความเหลื่อมล้ำทางการจัดการศึกษา W3 บุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอ W4 ผู้สูงอายุอยู่ลำพังคนเดียว มีแนวโน้มสูงขึ้น W5 อัตราการพึ่งพิงสูง W6 ยังมีประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจ และการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย W7 ชุมชนขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม W8 ปริมาณสุนัขจรจัดมีเพิ่มขึ้น
ปัจจัยภายนอก	โอกาส (Opportunities) O1 พฤติกรรมการบริโภคของคนยุคปัจจุบัน เน้นไปที่ความสะดวกสบาย เพื่อสุขภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม O2 แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ เทคโนโลยี e-Payment ทำให้การใช้บริการต่างๆ สะดวกสบาย ลดการสัมผัสบุคคล O3 การฉีดวัคซีนป้องกันไวรัส COVID-19 ทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลดีต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก รวมทั้งการฟื้นตัวของการส่งออกสินค้า O4 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างรายได้ให้กับประชาชน O5 ประชาชนตื่นตัวหันมาใช้พืชสมุนไพร และภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย ในการดูแลสุขภาพมากขึ้น O6 นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย O7 พระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้า	อุปสรรค (Threats) T1 ความเสี่ยงในการระบาดระลอกใหม่ของไวรัส COVID-19 ทั้งจากการฉีดวัคซีนที่ยังไม่ครอบคลุมประชากรส่วนใหญ่ และความเสี่ยงจากแรงงานต่างด้าว อาจทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก T2 อาชญากรรมทางไซเบอร์ทวีความรุนแรงขึ้น เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มเสี่ยงสูง T3 การเปลี่ยนแปลงและผันผวนของธรรมชาติภัยพิบัติต่าง ๆ ส่งผลต่อการพัฒนา

	ปัจจัยที่เอื้อประโยชน์	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ
	น้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย	

2.1.5 การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับปัจจัยภายในและภายนอก

จากการวิเคราะห์โดยยึดประเด็นที่เป็นศักยภาพและปัญหาสำคัญที่ปรากฏตามตัวชี้วัด และนำมาสนับสนุนการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนากลุ่มจังหวัด ฯ ได้ดังนี้

ด้านเกษตร (แหล่งน้ำ พืชเกษตร)

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO) S1O1 S7O3 S7O2 S9O1 S1O01 S1O5 S1O6 S1O8 S4O1,7: ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตรปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์/เกษตรมูลค่าสูง) S1O2 S511 S6O2 S2O6 S2O11 : ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ S3O1 S4O1 S5O1 S6O7 S1007: ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) W6O1 W6O7 W7O1 W2O10 W5O7: พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า W7O1 W7O7 : ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง W13O7 พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ W8O2O7O13 พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) S2T1 : การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน S6T5 S5T5: การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์ S10T3 S10T1 ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT) W3T1 : ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม W2T1 W13T1: ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร W9T3 W8T8พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งขัน การส่งออกสินค้าเกษตร W10T2 ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ

ด้านปศุสัตว์

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO) S1O1 : ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) W2O5 : ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการปศุสัตว์
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) S1T5 : เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT) W6T6 ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ด้านท่องเที่ยว

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO) S1O1 S7O8 S8O3 S11O8 : ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ S1S2S7S8S11O2: ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด S1O4 : ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) W1O3 : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม W7O6 W11O6: ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน W12O2 พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับรวบรวมข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด W13O6 ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) S1T1 : พัฒนาองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ S1T3 : สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT) W6T1 : พัฒนาบุคลากรด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ W8T1 : สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ W9T3 : สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว

ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO) S1O1 : ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ S3O2 : พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล S4O2 : ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) W3O4 W4O4 : ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) S2T1 : พัฒนาศักยภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT) W5T4 : พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

ด้านผลิตภัณฑ์ใหม่

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO) S1O1 S2O1 S5O6 S6O8 S7O8 : ส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม S3O3 : ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตผู้ประกอบการใหม่ ใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน S2O2 S2O5 S3O6 S3O3: เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหมที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค S3O2 S4O4 S5O7 : ส่งเสริมช่องทางการตลาดในทุกช่องทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) W1O3 W2O7 W1O07 : ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่ ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) W8O3 W10O3 W12O3 W13O3 : พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) S1T2 S3T2 S1T5: เสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ใหม่และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย S1T5 S2T4 S6T5: ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT) W2T5 W3T5 W5T5 W8T5 W10T5 W11T5 W12T5: พัฒนาศักยภาพความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ในเรื่องทักษะและเทคนิคการฟอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอใหม่และเส้นใยอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม W4T5 W6T5 W7T5 W9T5 : ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ด้านสังคม

ประเด็นที่ต้องการการพัฒนาเชิงรุก Strength & Opportunity (SO) S1O2 : สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์ S1O4 : สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	ประเด็นที่ต้องการการแก้ไข Weakness & Opportunity (WO) W4O1 : ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ W3O5 : ส่งเสริมการใช้สมุนไพร แพทย์แผนไทย เพื่อดูแลสุขภาพ W5O1 : ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็ง W6O6 : ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย W8O7 : ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน
ประเด็นที่ต้องการปรับเปลี่ยน/พัฒนาเชิงป้องกัน Strength & Threat (ST) S4T2 : ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี S1T1 : ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน	ประเด็นที่มีแนวโน้มถดถอย/พัฒนาเชิงรับ Weakness & Threat (WT) W7T3 : ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ

2.1.6 สรุปประเด็นสำคัญจากนโยบายและแผนงาน ต่อการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดได้ ดังนี้

จากนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาข้างต้น จึงได้มีการวิเคราะห์ และรวบรวมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยแบ่งออกมาเป็นมิติการพัฒนาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

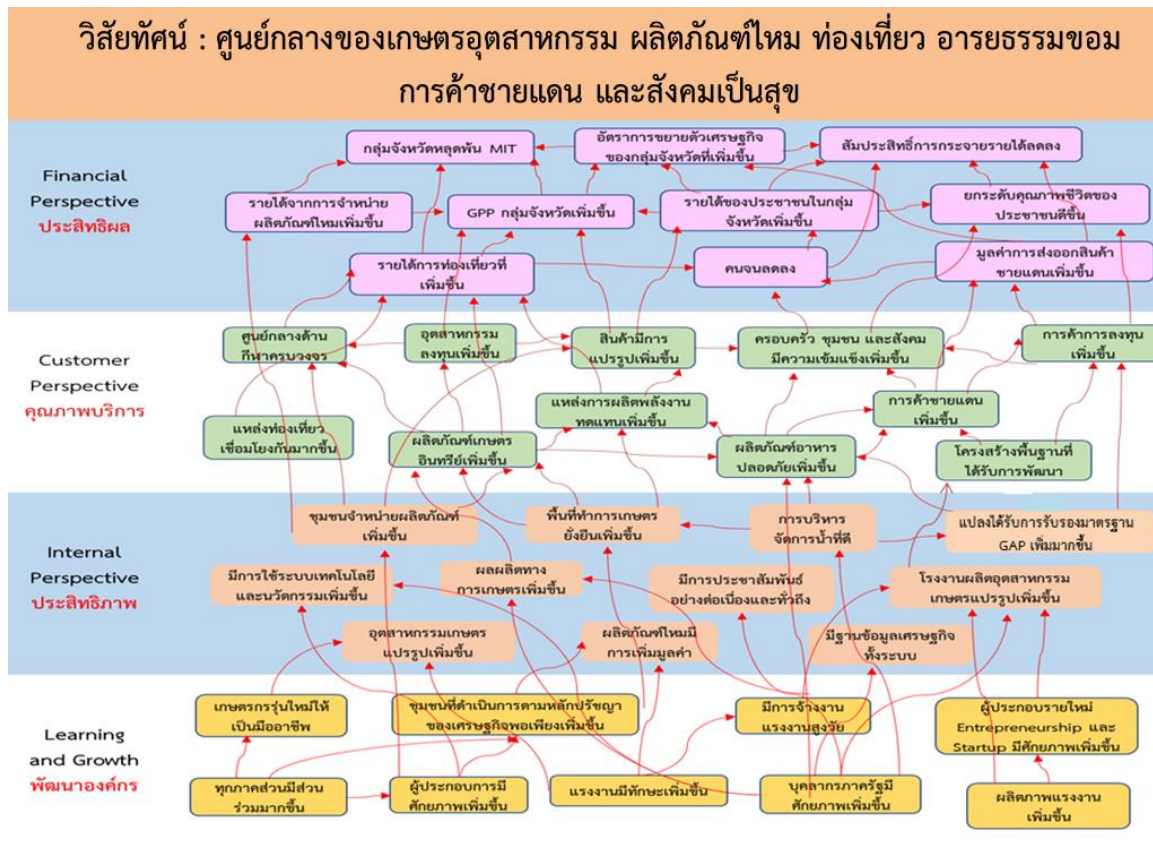
ประเด็น	สาระสำคัญ
เศรษฐกิจในภาพรวม	➢ มุ่งสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นจากภายในและภายนอกประเทศ (การค้าชายแดน/ส่งออก) ➢ เศรษฐกิจเติบโตศักยภาพของพื้นที่ และสร้างห่วงโซ่คุณค่าเพื่อก่อให้เกิดเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง และยั่งยืน ➢ สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการและเกษตรกรรุ่นใหม่ ➢ กระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น
ด้านการเกษตร	➢ ผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานสูง ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ เช่น ผลิตสินค้าออร์แกนิก ส่งให้กับร้านอาหารในกลุ่มจังหวัด เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพเกษตรกร ➢ ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ พร้อมทั้งพัฒนามาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ➢ ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าปศุสัตว์ให้เป็นไปตาม

ประเด็น	สาระสำคัญ
	มาตรฐาน ➢ ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
ด้านการค้า การลงทุน	➢ เชื่อมโยงทางการค้าและการบริการภายในกลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ➢ พัฒนาช่องทางการคมนาคมระหว่างประเทศเพื่อบ้าน เช่น ทางหลวงหมายเลข 2 ที่พาดผ่านเกือบทั้งกลุ่มจังหวัด เป็นช่องทางการค้าที่สำคัญทั้งในและนอกประเทศ ➢ จังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อชายแดนและมีมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้นเป็นยุทธศาสตร์ด้านการค้า ➢ ปัญหาการค้าขายสิ่งของผิดกฎหมายข้ามแดนในจังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์
ด้านอุตสาหกรรม	➢ ส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารและแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร ➢ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและยังสามารถเชื่อมโยงฐานการผลิตของท้องถิ่นได้ ➢ เพิ่มมูลค่าการลงทุน ทั้งในด้านการค้นคว้า และจำนวนแรงงาน ➢ ขยายตัวอุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายไปยังตลาดต่างประเทศ ➢ พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีสัดส่วนเป็นอันดับที่ 3 ของภาค
ด้านการท่องเที่ยว	➢ ปรับปรุงช่องทางการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว 4 จังหวัด ➢ จัดทำเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ เพื่อสร้างการรับรู้กับนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ ➢ ส่งเสริมผ้าไหม ผ้าฝ้าย ศูนย์กลางแฟชั่น ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ➢ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์) ➢ เปิดเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ (FAM Trip) นครชัยบุรินทร์ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจในพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
ด้านสิ่งแวดล้อม	➢ การจัดการพื้นที่เมืองและชุมชนมุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ➢ ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ และรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ในจังหวัดชัยภูมินครราชสีมา ➢ สร้างความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อสนับสนุนการผลิตและคุณภาพชีวิต

ประเด็น	สาระสำคัญ
	อย่างยั่งยืน ➢ บริหารจัดการน้ำในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในการใช้น้ำยามเผชิญสภาวะแห้งแล้งแบบบูรณาการและยั่งยืน
ด้านสังคม	➢ ประชากรได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ รองรับการทำงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ➢ ลดจำนวนคนจนในจังหวัดบุรีรัมย์ และนครราชสีมา โดยส่งเสริมความสำคัญของการออม และลดภาระหนี้สิน ➢ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนมีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ➢ พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างเสมอภาคและยั่งยืน
ด้านความมั่นคง	➢ ภาครัฐและเอกชนจับมือบริหารความมั่นคงตามแนวชายแดนในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ ➢ ลดปัญหาการทุจริตของภาครัฐโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ➢ ปัญหาลักลอบเข้าเมืองตามแนวชายแดน ➢ การก่อการร้ายหรือกระทำผิดกฎหมาย ในบริเวณชายแดน เช่น การเคลื่อนย้ายยาเสพติดหรือการค้ามนุษย์

2.1.7 แผนที่ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

กลุ่มจังหวัดมีการจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ของภาพรวมของกลุ่มจังหวัด โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ROC) ซึ่งมีเป้าหมายหรือประสิทธิผลที่ต้องการคือ กลุ่มจังหวัดหลุดพ้นจากความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และอัตราการขยายตัวเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ดังนี้

2.18 จุดเน้นการพัฒนาที่กลุ่มจังหวัดควรให้ความสำคัญ

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตรให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย เนื่องจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 983,462 คน เทียบกับประชากรทั้งกลุ่มจังหวัดฯ จำนวน 6,698,614 คน คิดเป็นร้อยละ 14.68 และมีพื้นที่เกษตรมากถึง 22,493,801 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 69.58 ของพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด ประกอบกับศักยภาพที่โดดเด่นในพืชและสัตว์เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ ที่สำคัญและมีชื่อเสียง ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ แพะ จึงเป็นจุดเน้นที่ควรส่งเสริมในด้านเกษตร
- ส่งเสริมการแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมอาหารแบบครบวงจร โดยพัฒนาอุตสาหกรรมกลางทางและปลายทางให้มากขึ้น จากจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่กำหนดให้กลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัด นครราชสีมาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร และเมื่อเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีหมุดหมายที่ 1 เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- การบริหารจัดการน้ำ โดยจัดหาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตรให้เพียงพอ
- ส่งเสริมอาชีพ และพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสร้างโอกาสในการหารายได้จากภาคการเกษตรและภาคนอกเกษตร รวมทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประวัติศาสตร์และสินค้าชุมชน

- การสร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของกลุ่มได้แก่ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ อารยธรรมขอม ประเพณี ศาสนา หมู่บ้านท่องเที่ยวใหม่ แหล่งท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะอาด สะดวกและความปลอดภัยได้มาตรฐานและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จากการใช้ประโยชน์จากระบบ Logistic

สรุปข้อมูลแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position)

เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี

จากโครงสร้างเศรษฐกิจในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ. 2565 มีเศรษฐกิจที่สำคัญ 3 ลำดับแรก โดยมีภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 29.80 รองลงมาเป็น ภาคเกษตรกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 20.70 มีพื้นที่การเกษตรร้อยละ 69.58 ของพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด ประชากร ส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ร้อยละ 64.95 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีครัวที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมปี 2565 อยู่ที่ 982,102 ครัวเรือน มีศักยภาพทางการเกษตรที่โดดเด่น ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ ไก่ชน มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งท่องเที่ยวธรรมชาติ เชิงนิเวศ อารยธรรม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา และกีฬา มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ไหม และในขณะเดียวกันก็มีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ สัดส่วนคนยากจน ร้อยละ 12.8 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/ปี 276,341.01 บาท หนี้สินเฉลี่ย ครัวเรือน/ปี 267,729.15 บาท สัดส่วนหนี้สิน ร้อยละ 96.88 มีความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ จึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในการเป็น

ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม
การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ไหม และสังคมเป็นสุข ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

โดยมีวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาในอนาคต ดังนี้

วัตถุประสงค์	ทิศทางการพัฒนา
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรปลอดภัย มุ่งสู่การเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร	1. เพิ่มมูลค่าภาคการเกษตรด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี งานวิจัย 2. ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน 3. เพิ่มทักษะแรงงานภาคเกษตร และสร้างจูงใจให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ และส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร 4. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร 5. ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันทางการตลาด และการตลาดออนไลน์
เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์เพื่อรองรับการตลาดระดับสูง	1. ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานฟาร์มเพื่อรองรับการเข้าสู่ตลาดระดับสูง 2. ส่งเสริมผู้ผลิตและผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์ ในการลดต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการ 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับการท่องเที่ยว	1. พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของพื้นที่ 2. พัฒนาศักยภาพบุคลากร และสร้างความร่วมมือของชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยว 3. พัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ	1. เพิ่มทักษะให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการ ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการ 2. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัย 3. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากใหม่ที่มีความหลากหลายสู่การเป็นสินค้าชั้นนำ ด้วยการตลาดออนไลน์ 4. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในกลุ่มจังหวัด	1. ส่งเสริมและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เพื่อป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรัง 2. ส่งเสริมการออม วางแผนการเงินอย่างเป็นระบบ 3. ส่งเสริมการบริหารจัดการสังคมผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

พันธกิจ (Mission)

- 1) การส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐาน แบบครบวงจร
- 3) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรกรรม
- 5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและได้มาตรฐาน พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ได้รับความนิยม และบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
- 6) ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และค้าชายแดน
- 7) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่
- 8) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคมสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายของการพัฒนากลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
1. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลจากสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 324,570.44 ล้านบาท (ข้อมูล ณ ปี 2564)	3	3	3	3	3	3 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
2. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาวต่างประเทศ) = 16,926.02 ล้านบาท	1	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566-2570
3. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลมูลค่าการค้ารวมจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565 = 9,931.7000 ล้านบาท	1	1.5	2	2.5	3	2 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
4.มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) (ฐานข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด = 5,267.06 ล้านบาท รวม 5,460.94 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
5. สัดส่วนคนยากจนลดลง (ร้อยละ) ฐานข้อมูลจากสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 9.5	0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

ประเด็นการพัฒนา

1) การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

เป้าประสงค์ ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ)

1. การเพิ่มศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
2. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคดิจิทัลเพื่อปรับเปลี่ยนสู่การผลิตเกษตรสมัยใหม่
3. ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ NeEC

Bioeconomy

4. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงาน ความรู้ใหม่ เพื่อให้ตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป
รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาทักษะเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน

เป้าประสงค์ ด้านปศุสัตว์

เพิ่มศักยภาพในการผลิตปศุสัตว์ในห่วงโซ่อุปทานด้วยนวัตกรรมเพื่อให้ได้มาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา ด้านเกษตร (พืช แหล่งน้ำ) และปศุสัตว์

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

- ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตรปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์)
- ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ
- ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

- ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
- พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งการส่งออกสินค้าเกษตร
- ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

- พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ครอบคลุมห่วงโซ่มูลค่า
- ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ

- พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

- การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน
- การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์
- ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซ่การผลิต

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร

แนวทางการพัฒนา ด้านปศุสัตว์

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์และการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัดของประเด็นการ พัฒนาที่ 1	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค การเกษตร (ฐานข้อมูล : สภาพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2562 มูลค่า 98,504 ล้าน บาท)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
2. จำนวนพื้นที่รับประโยชน์ เพิ่มขึ้น (ไร่) (นิยาม พื้นที่การเกษตรได้รับ ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น และการระบายน้ำ ตลอดจน ป้องกันอุทกภัยลดความเสียหาย ในพื้นที่ภาคการเกษตร) ฐานข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัด ชลประทาน ผลการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับจำนวนที่ได้รับจัดสรร งบประมาณ และพื้นที่ที่ ดำเนินการ ดังนี้ ปี 61 = 7,700 ไร่ ปี 62 = 13,260 ไร่ ปี 63 = 8,022 ไร่ ปี 64 = 3,686 ไร่ ปี 65 = 3,875 ไร่	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500
3. จำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ ได้รับรองมาตรฐานที่เพิ่มขึ้น (ฟาร์ม) ฐานข้อมูลจาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในกลุ่ม จังหวัด เฉพาะที่เกิดจากโครงการ กลุ่มจังหวัด ปี 64= 150 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 65 = 320 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 66 = 120 ฟาร์ม (แพะ)	120	150	160	165	180	775

2) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่

เป้าประสงค์ด้านท่องเที่ยว

รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

เป้าประสงค์ด้านค้า การลงทุน การค้าชายแดน

รายได้จากการค้า การลงทุน การค้าชายแดน เพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ด้านใหม่

1. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น
2. พัฒนาทักษะอาชีพ ประชาชนทุกช่วงวัย สร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แนวทางการพัฒนา ด้านท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวใน

รูปแบบใหม่

2. ส่งเสริมวัฒนธรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด
3. ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารท้องถิ่น
5. ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวมรดกโลกทางรถไฟ
6. พัฒนาแหล่งผลิตสินค้า GI เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร/วัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. พัฒนาบุคลากรด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ
2. สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวใน

รูปแบบวิถีใหม่

3. สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม
2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม
3. ส่งเสริมการสร้างการรับรู้ด้านการท่องเที่ยว การบูรณาการเครือข่ายด้านการ

ท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน

4. พัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวทดแทนส่วนที่ไม่เพียงพอ
5. พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับรวบรวมข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด
6. พัฒนาศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมใน

แหล่งท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. พัฒนานองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ
2. สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงระเปียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

3. ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

พัฒนาศักยภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนา ด้านผลิตภัณฑ์ใหม่

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model)

2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการใหม่ ใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใหม่ที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

4. ส่งเสริมช่องทางการตลาด ในทุกช่องทางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

1. พัฒนางค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ในเรื่องทักษะและเทคนิคการพอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอใหม่และเส้นใยอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

2. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้นงานวิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและพัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่ ตามแนวโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model)

3. พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. เสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ใหม่และส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย

2. ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดของประเด็น การพัฒนาที่ 2	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ รายได้จากการท่องเที่ยว (ฐานข้อมูลจากกอง เศรษฐกิจการท่องเที่ยวและ กีฬา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาว ต่างประเทศ) = 16,926.02 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
2. มูลค่าการค้าชายแดน เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ฐานข้อมูลมูลค่าการค้ารวม จากสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัด สุรินทร์ ปี 2565 = 9,931.7000 ล้านบาท	1	1.5	2	2.5	3	2 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ มูลค่าการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ใหม่ (ฐานข้อมูล จากสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด =5,267.06 ล้านบาท รวม 5,460.94 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต

เป้าประสงค์

1. ยุทธศาสตร์คุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย
2. ลดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
3. ลดการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในสัตว์และในคน

แนวทางการพัฒนาด้านสังคม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์
2. สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

- ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็ง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย
5. ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
2. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน

ตัวชี้วัดของประเด็น การพัฒนาที่ 3	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570
1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อ เดือน (ฐานข้อมูลจากสภา พัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 20,393 บาท/เดือน)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50 (ค่าเฉลี่ย 5 ปี)

แบบ กจ.1 และบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

แบบ กจ.1

แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของกลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด: ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ใหม่ และสังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ประเด็นการ พัฒนา (2)	ตัวชี้วัดของประเด็นการ พัฒนา (3)	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566 (4)	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570 (5)
ประเด็นการ พัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีด ความสามารถ เกษตร อุตสาหกรรมครบ วงจร	1. ร้อยละผลิตภัณฑ์ มวลรวมภาคการเกษตร (ฐานข้อมูล : สภาพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ปี 2562 มูลค่า 98,504 ล้านบาท)	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
	2. จำนวนพื้นที่รับ ประโยชน์เพิ่มขึ้น (ไร่) (นิยาม พื้นที่การเกษตร ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำ เพิ่มขึ้นและการระบายน้ำ ตลอดจนป้องกันอุทกภัยลด ความเสียหายในพื้นที่ภาค การเกษตร) ฐานข้อมูลจากหน่วยงานใน สังกัดชลประทาน ผลการ ดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับ จำนวนที่ได้รับจัดสรร งบประมาณ และพื้นที่ที่ ดำเนินการ ดังนี้ ปี 61 = 7,700 ไร่ ปี 62 = 13,260 ไร่ ปี 63 = 8,022 ไร่ ปี 64 = 3,686 ไร่ ปี 65 = 3,875 ไร่ หน่วยงานชลประทานจึงได้ กำหนดค่าเป้าหมายใหม่	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	12,500
	3. จำนวนฟาร์มเลี้ยง สัตว์ที่ได้รับรอง มาตรฐานที่เพิ่มขึ้น (ฟาร์ม) ฐานข้อมูลจาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดใน กลุ่มจังหวัด <u>เฉพาะที่เกิด จากโครงการ</u>	120	150	160	165	180	775

ประเด็นการ พัฒนา (2)	ตัวชี้วัดของประเด็นการ พัฒนา (3)	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566 (4)	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570 (5)
	กลุ่มจังหวัดที่ได้รับจัดสรร ปี 64= 150 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 65 = 320 ฟาร์ม (โคเนื้อ+แพะ) ปี 66 = 120 ฟาร์ม (แพะ)						
ประเด็นการ พัฒนาที่ 2 การ พัฒนา อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว การค้า ชายแดน และ ผลิตภัณฑ์ใหม่	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ รายได้จากการท่องเที่ยว (ฐานข้อมูลจากกอง เศรษฐกิจการท่องเที่ยว และกีฬา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาว ต่างประเทศ) = 17,450.17 ล้านบาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50
	2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ มูลค่าการค้าชายแดน (ฐานข้อมูลมูลค่าการค้า รวมจากสำนักงาน พาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ปี 2565 = 9,931.7000 ล้านบาท)	1	1.5	2	2.5	3	2
	3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ มูลค่าการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ใหม่ (ฐานข้อมูล จากสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัด =5,267.06 ล้าน บาท รวม 5,460.94 ล้าน บาท)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50
ป ร ะ เ ดื น ก ร พั ฒ น า ที่ 3 ย ก ะ ร ะ ดั บ ก ร พั ฒ น า ค ุ ณ ภาพ ชี วิ ต	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อ เดือน (ฐานข้อมูลจากสภา พัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ปี 2562 = 20,393 บาท/เดือน)	1.00	1.25	1.50	1.75	2.00	1.50

บัญชีรายการโครงการสำคัญของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(พ.ศ. 2566 - 2570)

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีด ความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร				428,129,540	429,148,600	558,841,640	936,441,640	936,441,640	2,655,803,060
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการ บริหารจัดการน้ำ				325,000,000	325,000,000	364,000,000	425,000,000	425,000,000	1,864,000,000
1. โครงการสำคัญที่ 1 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อ การเกษตร	5.19			325,000,000	325,000,000	364,000,000	425,000,000	425,000,000	1,864,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 พัฒนาและบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรินทร์		1	โครงการ ชลประทาน 4 จังหวัด และ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	1,500,000,000
		2	กรมชลประทาน	-	-	15,000,000	100,000,000	100,000,000	215,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.2 ศูนย์ปฏิบัติการนวัตกรรม เพื่อการตัดสินใจพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหาร จัดการน้ำชุมชนกลุ่มนครชัยบุรินทร์ รองรับ การเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน		1	โครงการ ชลประทาน 4 จังหวัด และ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	100,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 การพัฒนาแบบจำลองการ ประมาณการณ์และสร้างสมดุลการใช้น้ำเพื่อการ เพาะปลูกข้าวในพื้นที่อีสานใต้		1	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
กิจกรรมหลักที่ 1.4 ถนนบนคันคลองฝั่งซ้าย คลอง 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ระยะทาง 6.000 กม. ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์		2	กรมชลประทาน	-	-	24,000,000	-	-	24,000,000
แผนงานที่ 2 เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถใน การแข่งขันของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตร				103,129,540	104,148,600	183,882,640	368,882,640	368,882,640	1,128,926,060
1. โครงการสำคัญที่ 1 พัฒนานวัตกรรมเกษตร และอาหารปลอดภัยนครชัยบุรินทร์	2.3			103,129,540	104,148,600	183,882,640	368,882,640	368,882,640	1,128,926,060

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 การเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เกษตรกรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรินทร์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า		1	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์,สุรินทร์	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 การส่งเสริมและพัฒนากการ ผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4จังหวัด	24,000,000	24,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	108,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 นวัตกรรมการผลิตและแปรรูป สมุนไพรครบวงจร(กระชายขาว,ฟ้าทะลายโจร ,กระเพราแดง)		1	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์,สุรินทร์	16,000,000	16,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	68,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 ยกระดับการผลิตและแปรรูป พืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4จังหวัด	15,631,300	16,650,360	16,650,360	16,650,360	16,650,360	82,232,740
- กิจกรรมหลัก 1.5 การส่งเสริมและพัฒนา เกษตรกรอัตลักษณ์พื้นที่นครชัยบุรินทร์		1	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา ,ชัยภูมิ	6,500,000	6,500,000	4,500,000	4,500,000	4,500,000	26,500,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.6 พัฒนาการผลิตมันสำปะหลัง ตลอดห่วงโซ่คุณค่านครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด	-	-	2,600,000	2,600,000	2,600,000	7,800,000
- กิจกรรมหลัก 1.7 การยกระดับศูนย์จัดการดิน ปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด	9,498,240	9,498,240	9,498,240	9,498,240	9,498,240	47,491,200
- กิจกรรมหลัก 1.8 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ ต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.9 ห่วงโซ่การผลิตสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) เพื่อรองรับการพัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเชิงเหนือ		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4จังหวัด มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา	-	-	5,400,000	5,400,000	5,400,000	16,200,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.10 พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์สมุนไพร นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน อุตสาหกรรม จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.11 ชุมชนต้นแบบพัฒนา นวัตกรรมและอาหารปลอดภัยโมเดล		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์	-	-	40,000,000	40,000,000	40,000,000	120,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.12 ปลุกไฟผู้ประกอบการรุ่นใหม่การเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และการตลาดอัจฉริยะ		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์	-	-	24,000,000	24,000,000	24,000,000	72,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.13 การพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการองค์ความรู้ด้านเกษตร พร้อมใช้กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4จังหวัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	50,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.14 การยกระดับเชื่อมโยง การตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มี ศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน พาณิชย์ 4 จังหวัด	4,500,000	4,500,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	39,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.15 ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจ หมุนเวียน (BCG model)		1	สำนักงาน สิ่งแวดล้อม และควบคุม มลพิษที่ 11 (นครราชสีมา)	-	-	8,234,040	8,234,040	8,234,040	24,702,120
- กิจกรรมหลักที่ 1.16 ยกระดับโรงงานต้นแบบ นวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1		2	กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม	-	-	-	50,000,000	50,000,000	100,000,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.17ยกระดับโรงงานต้นแบบ นวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2		2	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	-	-	135,000,000	135,000,000	270,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
แผนงานที่ 3 พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพได้ มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง				-	-	10,959,000	142,559,000	142,559,000	296,077,000
1. โครงการสำคัญที่ 1 ยกระดับมาตรฐานการ ผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร	2.3			-	-	10,959,000	10,959,000	10,959,000	32,877,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อ คุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและ การเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)		1	สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	4,460,000	4,460,000	4,460,000	13,380,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่ มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่ เหมาะสม (GFM)		1	สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	2,639,000	2,639,000	2,639,000	7,917,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ		1	สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	1,761,000	1,761,000	1,761,000	5,283,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูป และการตลาดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	-	-	2,099,000	2,099,000	2,099,000	6,297,000
2. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 1 ส่งเสริมและสร้าง ศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่ นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้	2.3			-	-	-	131,600,000	131,600,000	263,200,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/ แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Hala/HACCP และ อบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher)		2	กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์ กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม และ กระทรวงมหาด ไทย	-	-	-	50,000,000	50,000,000	100,000,000
กิจกรรมหลักที่ 2 โครงการก่อสร้างห้องป่ม และ โรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการ เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัย บุรินทร์ และอีสานล่าง		2		-	-	-	51,600,000	51,600,000	103,200,000
กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ		2		-	-	-	30,000,000	30,000,000	60,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่				442,000,000	496,057,500	768,632,700	970,962,100	970,962,100	3,648,614,400
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ของกลุ่มภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้รับความ นิยม				400,000,000	411,000,000	588,075,200	684,404,600	684,404,600	2,767,884,400

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
1. โครงการสำคัญที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	2.7			400,000,000	411,000,000	400,000,000	535,000,000	535,000,000	2,381,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน การท่องเที่ยว		1	แขวงทางหลวง , แขวงทางหลวง ชนบทจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	400,000,000	411,000,000	400,000,000	400,000,000	400,000,000	2,011,000,000
		2	กรมทางหลวง กรมทางหลวง ชนบท	-	-	100,000,000	100,000,000	100,000,000	300,000,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.2 ปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่ แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบล โคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา ผิว จราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00- 1.00 เมตร ระยะทาง 4.200 กิโลเมตร		2	กรมทางหลวง ชนบท	-	-	-	35,000,000	35,000,000	70,000,000
2. โครงการสำคัญที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์	2.5			-	-	88,075,200	88,075,200	88,075,200	264,225,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรีรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard)		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์	-	-	2,000,000	2,000,000	2,000,000	6,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 ประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ	-	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	24,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.5 เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด นครราชสีมา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.6 การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน “เสน่ห์นครชัยบุรินทร์”		1	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด นครราชสีมา	-	-	2,652,000	2,652,000	2,652,000	7,956,000
- กิจกรรมหลัก 1.7 เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หอการค้า กลุ่มจังหวัดฯ	-	-	4,552,000	4,552,000	4,552,000	13,656,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.8 ศรัทธา ศาสตร์ คักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	-	-	1,759,400	1,759,400	1,759,400	5,278,200
- กิจกรรมหลัก 1.9 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์”เยาวชนยลวิถี ของดินนครชัย บุรินทร์”		1	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	-	-	1,215,000	1,215,000	1,215,000	3,645,000
- กิจกรรมหลัก 1.10 พัฒนาศักยภาพการ ท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์ “การท่องเที่ยวเพื่อ สุขภาพ Wellness Tourism”		1	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	-	-	1,896,800	1,896,800	1,896,800	5,690,400
- กิจกรรมหลัก 1.11 ยกระดับการจัดการที่พัก และชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอน บนฐาน BCG model		1	สำนักงาน สิ่งแวดล้อม และควบคุม มลพิษที่ 11 (นครราชสีมา)	-	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	24,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.12 พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมาและศูนย์วิจัย BCG เพื่อเศรษฐกิจยั่งยืนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.13 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกบนนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมาบุรีรัมย์สุรินทร์	-	-	40,000,000	40,000,000	40,000,000	120,000,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.14 Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวบนนครชัยบุรีรินทร์		2	กรมการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	-	6,000,000	6,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลักที่ 1.15 การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรีรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์		2	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ภาควิชาการศึกษาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม	-	-	-	30,600,000	30,600,000	61,200,000
- กิจกรรมหลักที่ 1.16 สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรีรินทร์ From Local to Global		2	กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	-	-	-	14,653,400	14,653,400	29,306,800
- กิจกรรมหลักที่ 1.17 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวิถีชุมชนนครชัยบุรีรินทร์		2	สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	-	-	-	10,076,000	10,076,000	20,152,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนากิจการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค				42,000,000	42,000,000	125,500,000	222,500,000	222,500,000	654,500,000
1. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 1 ยกระดับเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน	2.8			42,000,000	42,000,000	125,500,000	222,500,000	222,500,000	654,500,000
- กิจกรรมหลัก 1.1 ยกระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษและศึกษา EIA เพื่อยกระดับเป็นด่านผ่านแดนถาวร		2	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.2 การพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบท การค้าและการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	5,500,000	5,500,000	5,500,000	5,500,000	5,500,000	27,500,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 การพัฒนาระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัดและ หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส.	25,000,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000	25,000,000	125,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.4 การส่งเสริมและพัฒนา บุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG		1	สำนักงาน จังหวัด 4 จังหวัด และ หน่วยวิจัย นวัตกรรม สร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส.	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.5 การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการนครชัยบุรินทร์เพื่อการส่งออก		1	สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด บุรีรัมย์	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.6 การสร้าง ecosystem การ ระดมทุนและการบริหาร Startup กลุ่มจังหวัดนคร ชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัย นวัตกรรม สร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส.	6,500,000	6,500,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	43,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.7 การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมปิโตรเคมีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์		1	สำนักงาน จังหวัด 4 จังหวัด หน่วย วิจัยนวัตกรรม สร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส.	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.8 การส่งเสริมการปรับกระบวนการจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัย นวัตกรรม สร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส.	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.9 พัฒนาการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน		1	สำนักงาน เศรษฐกิจ โคราช เทคโนโลยี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.10 การจัดกิจกรรมเชื่อมโยง การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin Border Trade Expo)		1	สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด สุรินทร์	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.11 การพัฒนาแพลตฟอร์ม ออนไลน์ด้านการค้าและการค้าชายแดนด้วยโมเดล Sharing economy		1	สาขาวิชา เทคโนโลยีการ ผลิตพืช มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.12 การพัฒนาแพลตฟอร์ม การตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด นครราชสีมา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.13 ศูนย์วิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม		2	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	-	-	20,000,000	20,000,000	40,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.14 ศึกษาความเป็นไปได้ของ การเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการ ลงทุนของ Green industry business		2	สำนักงาน ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม	-	-	-	2,000,000	2,000,000	4,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.15 ศูนย์การจัดการคาร์บอน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1		2	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	-	-	10,000,000	10,000,000	20,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.16 ศูนย์การจัดการคาร์บอน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2		2		-	-	-	65,000,000	65,000,000	130,000,000
แผนงานที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ใหม่ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและ ต่างประเทศ				-	43,057,500	55,057,500	64,057,500	64,057,500	226,230,000
1. โครงการสำคัญที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่กลุ่มจังหวัดนคร ชัยบุรินทร์แบบครบวงจร	2.16			-	43,057,500	55,057,500	64,057,500	64,057,500	226,230,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์				-	10,000,000	14,000,000	14,000,000	14,000,000	52,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิต ไบโหม่อนให้ได้มาตรฐาน		1	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา และ บุรีรัมย์	-	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	8,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพเพื่อการผลิตไหมเชิงพาณิชย์		1	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์	-	2,500,000	2,500,000	2,500,000	2,500,000	10,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 3 การพัฒนาทักษะผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน		1	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์	-	5,500,000	5,500,000	5,500,000	5,500,000	22,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมย่อยที่ 4 การยกระดับการผลิตใหม่ ด้วยกระบวนการ BCG Model		1	สำนักงาน สิ่งแวดล้อมและ ควบคุมมลพิษ ที่ 11	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.2 การพัฒนาศักยภาพการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีมาตรฐาน				-	18,057,500	22,057,500	22,057,500	22,057,500	84,230,000
- กิจกรรมย่อยที่ 1 การพัฒนาทักษะ องค์ ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม		1	สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	6,457,500	6,457,500	6,457,500	6,457,500	25,830,000
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การจัดการของเสียใน กระบวนการผลิตหม่อนไหมบนฐาน BCG Model		1	สำนักงาน สิ่งแวดล้อม และควบคุม มลพิษ ที่ 11	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมย่อยที่ 3 สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญา การผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่		1	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	3,600,000	3,600,000	3,600,000	3,600,000	14,400,000
- กิจกรรมย่อยที่ 4 การพัฒนาทักษะการ ออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม		1	สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	8,000,000	32,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.3 การส่งเสริมการตลาดและ การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไหม				-	15,000,000	19,000,000	19,000,000	19,000,000	72,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมย่อยที่ 1 นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการใหม่ กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์		1	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ศูนย์หม่อนไหม เฉลิม พระเกียรติ จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	-	4,000,000	4,000,000	4,000,000	12,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การพัฒนาศักยภาพ กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการใหม่สู่ผู้ประกอบการ ยุคใหม่		1	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	12,000,000
- กิจกรรมย่อยที่ 3 การส่งเสริมช่องทาง การตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่และผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด		1	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	12,000,000	12,000,000	12,000,000	12,000,000	48,000,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์สู่สากล		2	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	-	-	9,000,000	9,000,000	18,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับการพัฒนา คุณภาพชีวิต				-	-	53,303,800	8,545,269,200	8,545,269,200	17,143,842,200
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วง ชีวิต				-	-	-	8,500,000,000	8,500,000,000	17,000,000,000
1. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 1 จัดตั้งศูนย์ความเป็น เลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่ อีสานตอนล่าง	3.13	2		-	-	-	8,500,000,000	8,500,000,000	17,000,000,000
- กิจกรรมหลัก จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับ คุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง			มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี สุรนารี กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	-	-	8,500,000,000	8,500,000,000	17,000,000,000
2. โครงการสำคัญที่ 1 ยกระดับการพัฒนา คุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์	3.11	1		-	-	33,303,800	20,714,200	20,714,200	74,732,200
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา ศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วง ชีวิต				-	-	18,914,200	15,714,200	15,714,200	50,342,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 1.1 พัฒนาทักษะชีวิตคนทุกช่วงวัย สู่บ้านนี้มีรักและชุมชนเข้มแข็ง		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	-	2,995,600	2,995,600	2,995,600	8,986,800
- กิจกรรมหลัก 1.2 สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน		1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์	-	-	2,718,600	2,718,600	2,718,600	8,155,800
- กิจกรรมหลัก 1.3 พัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล				-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมย่อยที่ 1 ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการ ขายสินค้าและบริการชุมชน และสร้างร้านค้า ออนไลน์ให้กับตำบล		1	สำนักงาน พัฒนาสังคม และความ มั่นคงของ มนุษย์ในกลุ่ม จังหวัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา	-	-	6,600,000	6,600,000	6,600,000	19,800,000
- กิจกรรมย่อยที่ 2 การอบรมพัฒนาทักษะการ ขายสินค้าและบริการชุมชนบนแพลตฟอร์ม การตลาดออนไลน์		1	สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ ในกลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา	-	-	3,400,000	3,400,000	3,400,000	10,200,000
- กิจกรรมหลัก 1.4 สร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมาย ทุกช่วงวัย ชุมชนปลอดภัย นครชัยบุรินทร์มั่นคง		1	สำนักงาน ยุติธรรมจังหวัด นครราชสีมา	-	-	3,200,000	-	-	3,200,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมภูมิปัญญาการพึ่งพาตนเอง ในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน				-	-	13,805,000	5,000,000	5,000,000	23,805,000
- กิจกรรมหลัก 2.1 ชุมชนต้นแบบในการ เสริมสร้างพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้วยการพัฒนาทักษะผู้สูงวัยนักรับบาล		1	สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จังหวัดในกลุ่ม จังหวัด และ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครราชสีมา	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
- กิจกรรมหลัก 2.2 ยกระดับคุณภาพชีวิต ประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญา แพทย์แผนไทย		1	สำนักงานพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ จังหวัดในกลุ่ม จังหวัดและ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล อีสาน วิทยาเขตสุรินทร์	-	-	4,555,000	-	-	4,555,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
- กิจกรรมหลัก 2.3 การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรนครชัยบุรินทร์สู่ มาตรฐานเชิงพาณิชย์		1	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์	-	-	4,250,000	-	-	4,250,000
แผนงานที่ 3 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการ ป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี				-	-	584,600	-	-	584,600
- กิจกรรมหลัก 3.1 การพัฒนาศักยภาพ ประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์		1	ตำรวจภูธร จังหวัด นครราชสีมา	-	-	584,600	-	-	584,600
แผนงานที่ 4 ส่งเสริมการดูแลและป้องกันโรคของ สุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน				-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
3. โครงการอื่นที่จำเป็นที่ 2 ตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์	3.13	1		-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
- กิจกรรมหลัก ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้าน นครชัยบุรินทร์		1	สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัด นครราชสีมา สำนักงานจังหวัด นครราชสีมา	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)					
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ(X) /แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งบประมาณ. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ.2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566- 2570
แผนงานส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่ม จังหวัดแบบบูรณาการ	6.20			5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
- ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบ บูรณาการ			กลุ่มงาน บริหาร ยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัด	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	25,000,000
รวมทั้งสิ้น*				875,129,540	930,206,100	1,385,778,140	10,457,672,940	10,457,672,940	24,106,459,660

* ยอดรวมโครงการที่สำคัญ และโครงการอื่นที่จำเป็น

แบบ กจ. 1-1 Project Brief

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
(นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์)

Project Brief

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

แบบ กจ.1-1

(Project Brief รายการโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาภูมิคุ้มกันจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ
3. แนวทางการพัฒนา	การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่การเกษตร 22.49 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.58 (กรมพัฒนาที่ดิน 2564) ของเนื้อที่กลุ่มจังหวัดฯ มีพื้นที่ชลประทาน 1.45 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.61 ของพื้นที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ พืชเศรษฐกิจหลักมี 4 ชนิดโดยเรียงตามมูลค่าสินค้า ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และยางพารา โคเนื้อ แพะ และมีราษฎรประกอบอาชีพการเกษตร 3.30 ล้านคน หรือร้อยละ 48 ของประชากรทั้งหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำ(พื้นที่เขตชลประทาน) ทั้ง 4 จังหวัด มีประมาณ 1,705,529 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.7 ของพื้นที่การเกษตรทั้งกลุ่มจังหวัด กลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำชีมีกลุ่มน้ำสาขา จำนวน 13 กลุ่มน้ำ กลุ่มน้ำมูลมีกลุ่มน้ำสาขา 17 กลุ่มน้ำ (กลุ่มน้ำเฉพาะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ) ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ทั้ง 2 กลุ่มน้ำต่อปี (ฝนตกปกติ) ประมาณ 12,036 ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ได้รับการพัฒนาสามารถกักเก็บน้ำได้แล้ว อาทิเช่น เขื่อนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ลำห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย อ่างเก็บน้ำประเภทต่างๆ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 2,500 ล้านลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลทิ้งไม่สามารถกักเก็บได้ ประมาณ 10,536 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 12.46 ของปริมาณน้ำทั้งปี
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. บริหารจัดการน้ำในฤดูฝนและฤดูแล้ง 2. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการอุปโภค-บริโภคของราษฎร 3. เพื่อพัฒนาแบบจำลองการประมาณปริมาณน้ำด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการเพาะปลูกข้าว 4. เพื่อสร้างฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 5. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำอัจฉริยะสำหรับภูมิภาคอีสานใต้
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. พื้นที่รับประโยชน์ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น 12,500 ไร่ 2. การพยากรณ์สถานการณ์น้ำและแสดงปริมาณน้ำในกลุ่มน้ำที่มีความถูกต้องมากกว่า 80%

หัวข้อ	รายละเอียด
7. พื้นที่เป้าหมาย	จ.นครราชสีมา จ.ชัยภูมิ จ.บุรีรัมย์ จ.สุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณกลุ่มจังหวัด (2566-2570) 1,500,000,000 บาท (ปีละ 300 ลบ.) งบประมาณฟังก์ชัน (2566 - 2570) 215,000,000 บาท รวมทั้งสิ้น 1,864,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน และผู้อำนวยการของหน่วยงานภายใต้กรมชลประทาน กรมชลประทาน (ในส่วนการขอรับสนับสนุนจากฟังก์ชันหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง –	เพิ่มพื้นที่รับประโยชน์เพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภค โดยการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ, ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ ก่อสร้างระบบระบายน้ำ และก่อสร้างสถานีสูบน้ำในพื้นที่ที่ประสบปัญหาแล้งซ้ำซาก และน้ำท่วมซ้ำซาก
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 ศูนย์ปฏิบัติการนวัตกรรมเพื่อการตัดสินใจพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำชุมชนกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ รองรับบริการเกษตรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน งบประมาณ (2566-2570) 100,000,000 บาท (ปีละ 20 ลบ.)	ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรและการบริหารจัดการน้ำในชุมชน โดยใช้การก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า, ขุดลอกแก้มลิง เป็นต้น

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน และผู้อำนวยการของหน่วยงานภายใต้กรมชลประทาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -	
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 การพัฒนาแบบจำลองการประมาณการและสร้างสมดุลการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่อีสานใต้งบประมาณ (2566-2570) 25,000,000 บาท (ปีละ 5ลบ.) ผู้รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, ศูนย์ภูมิภาคเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	1. พัฒนาแบบจำลองการประมาณการปริมาณน้ำในระบบของกลุ่มน้ำในภูมิภาคอีสานใต้ 2. เชื่อมโยงระบบเครือข่ายฐานข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศน้ำเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของภูมิภาคอีสานใต้ 3. สร้างแผนที่สมดุลน้ำและระบุลำน้ำที่มีปริมาณน้ำลดลง 4. ร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหาสมดุลน้ำในพื้นที่ตัวอย่างเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ 5. สร้างโปรแกรมการพยากรณ์น้ำและฐานข้อมูลน้ำในรูปแบบ Web-base GIS และสร้างแอปพลิเคชันสำหรับการตรวจสอบสถานการณ์น้ำสำหรับเกษตรกร 6. ประชาสัมพันธ์การตรวจสอบสถานการณ์ความเพียงพอของน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวให้เกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สามารถใช้ข้อมูลบนแอปพลิเคชันได้
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 ถนน ถนนบนคันคลองฝั่งซ้าย คลอง 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ระยะทาง 6.000 กม. ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ งบประมาณ (2568) 24,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ กรมชลประทาน	ซ่อมสร้าง ถนนบนคันคลองฝั่งซ้าย คลอง 1L-RMC อ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ระยะทาง 6.000 กม. ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	- โครงการชลประทาน และหน่วยงานภายใต้กรมชลประทาน นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี ระหว่างปี 2566-2570
11. งบประมาณ	1,864,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
12. ผลผลิต (Output)	1. มีพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้น 12,500 ไร่ 2.แบบจำลองการประมาณการณ์และสร้างสมดุลน้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าว 1 โปรแกรม 3.โปรแกรมการพยากรณ์น้ำและฐานข้อมูลน้ำในรูปแบบ Web-base GIS 1 โปรแกรม 4.แอปพลิเคชันตรวจสอบสถานการณ์น้ำสำหรับเกษตรกร 1 แอปพลิเคชัน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ประชาชนในพื้นที่นครชัยบุรินทร์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีน้ำทำการเกษตร และใช้อุปโภค-บริโภคอย่างพอเพียง -ปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เพาะปลูกข้าวในภาคอีสานใต้ได้รับการแก้ไข -ปริมาณผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นในแปลงเพาะปลูกที่ได้รับการสร้างสมดุลน้ำตั้งแต่ปีที่ 3 ของโครงการ

Project Brief

โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	เพิ่มมูลค่าและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
3. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก - ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์/เกษตรมูลค่าสูง) - ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร ทั้งในและต่างประเทศ - ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข - พัฒนาความรู้แก่เกษตรกร ตลอดห่วงโซ่มูลค่า - ส่งเสริมการเกษตรผสมผสาน/เกษตรกรรมยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง - พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาด การผลิต และการแปรรูป รวมถึงการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ - พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน - การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน - การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์ - ส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในห่วงโซการผลิต แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ - ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร - พัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในการแข่งขันส่งออกสินค้าเกษตร - ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการในทุกระดับ
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีพื้นที่การเกษตร 22.49 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.58 (กรมพัฒนาที่ดิน 2564) มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน 1.45 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.61 ของพื้นที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ พืชเศรษฐกิจหลักมี 4 ชนิดโดยเรียงตามมูลค่าสินค้า ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยและยางพารา โคเนื้อ แพะ และมีประกอบอาชีพการเกษตร 3.30 ล้านคน หรือร้อยละ 48 ของประชากรทั้งหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำ(พื้นที่เขตชลประทาน)ทั้ง 4 จังหวัด มีประมาณ 1,705,529 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.7 ของพื้นที่การเกษตรทั้งกลุ่มจังหวัด กลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชีมีกลุ่มน้ำสาขา จำนวน 13 กลุ่มน้ำ กลุ่มน้ำมูลมีกลุ่มน้ำสาขา 17 กลุ่มน้ำ (กลุ่มน้ำเฉพาะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ) ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ทั้ง 2 กลุ่มน้ำต่อปี (ฝนตกปกติ)

หัวข้อ	รายละเอียด
	ประมาณ 12,036 ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ที่ได้รับการพัฒนาสามารถกักเก็บน้ำได้แล้ว อาทิเช่น เขื่อนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ลำห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย อ่างเก็บน้ำประเภทต่างๆ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 2,500 ล้านลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลทิ้งไม่สามารถกักเก็บได้ ประมาณ 10,536 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 12.46 ของปริมาณน้ำทั้งปี นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดมีโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูปการเกษตรมากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ทำให้เพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรมากขึ้น ได้แก่ โรงสีข้าวมากที่สุด จำนวน 192 โรงงาน รองลงมาเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลัง จำนวน 43 โรงงาน และอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาลทราย จำนวน 7 โรงงาน ซึ่งถือเป็นโอกาสของกลุ่มจังหวัดในการพัฒนาให้กลุ่มจังหวัดได้มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะการแปรรูปสินค้าเกษตร ปัญหาภาคการเกษตรของเกษตรกรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปัจจุบันคือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด สินค้าไม่ได้คุณภาพและมาตรฐาน เกษตรกรเริ่มมีอายุมากขึ้นและเน้นการจ้างทำการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งยังขาดความประณีตในการดำเนินการในแต่ละกระบวนการ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็ง ขาดอำนาจการต่อรองด้านราคา ขาดการใช้นวัตกรรมภาคการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า การเพิ่มช่องทางด้านการตลาดขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้านการชลประทาน กลุ่มจังหวัดฯ ได้ประสบปัญหา 2 ด้านตลอดมาทุกปี คือ ในฤดูฝนประสบปัญหาน้ำท่วม พื้นที่การเกษตร ได้รับความเสียหายตลอดแนว 2 ฝั่งลำน้ำ ในฤดูแล้งประสบปัญหาภัยแล้ง ทำการเกษตรไม่ได้ไม่มีน้ำต้นทุน ในฤดูแล้งประชาชนในพื้นที่บางส่วนต้องอพยพโยกย้ายถิ่นไปหางานทำต่างพื้นที่ ส่วนภาคการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและการคมนาคมของเกษตรกรนั้น สภาพทางปัจจุบันสองข้างทางสูงกว่าระดับถนน ไม่มีทางระบายน้ำคันทางแคบ เกษตรกรผู้ไ้ทางได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมขังและการจราจรที่ไม่สะดวก ในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยประสบภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง การส่งออกสินค้าหดตัว กำลังซื้อของประชาชนลดลง การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัว ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับผลกระทบและประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจอย่างรุนแรงและขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ จำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ SMEs ประคองตัวให้อยู่รอด สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจและเติบโตต่อไปได้ รายได้หลักของประชากรในกลุ่มจังหวัดมาจากการทำการเกษตรมาจากสินค้าหลักตามยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบัน ความหอมของข้าวหอมมะลิลดลง ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลต่อการคงความหอมตลอดกระบวนการผลิต ทั้งห่วงโซ่มูลค่าการพัฒนา เช่น เมล็ดพันธุ์ ดิน การจัดการน้ำ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ การจัดการดูแลการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา การสี และการแปรรูป เป็นต้น จากสถานการณ์ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในปัจจุบัน เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วนผู้คนหันมาสนใจการทำเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อการค้ามากขึ้นโดยเฉพาะการผลิตพืชผัก สมุนไพร พืชทางเลือกเพื่อสุขภาพ การเรียนรู้ในแนวทางการพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ครบวงจรรวมถึงการทำธุรกิจเกษตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร อาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้ เนื่องจากปัญหาที่พบส่วนมากคือเกษตรกร ประชาชน ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	การสืบสานภูมิปัญญาการผลิต ตลอดจนขาดข้อมูลความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง ในการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากมีการส่งเสริมและพัฒนาการทำการเกษตรให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ควบคู่ไปกับการควบคุมคุณภาพการผลิตก็จะเป็นการยกระดับการทำการเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในตลาดที่จะสร้างมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้น มีการบูรณาการองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เข้ามาผสมผสาน เพื่อให้การจัดการระบบการเกษตรดีขึ้น และดำเนินกิจกรรมตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยระบบและกลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จะก่อให้เกิดการพัฒนาตลอดห่วงโซ่การพัฒนาเกิดความยั่งยืนที่จะยกระดับเศรษฐกิจฐานรากภาคการเกษตร ทั้งระบบได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคาดว่าจะทำให้เกิดการยกระดับให้กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรรุ่นใหม่เป็น Smart Farmer พึ่งพาตนเอง ทำการผลิตการแปรรูปและการตลาดผลผลิต ยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ของตนเพื่อการต่อยอดได้ เกิดการแก้ไขปัญหาความยากจน มีการเสริมสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ความมั่นคงทางอาหาร และสุขภาพดี สิ่งแวดล้อมดีตามแนวทางการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการทำการเกษตรโดยการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นพืชเชิงเดี่ยวเป็นการทำการเกษตรผสมผสาน โดยน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาเป็นหลักในการผลิตสินค้าเกษตรผ่านระบบการปฏิรูประบบเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ 2. เพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรินทร์ตลอด ห่วงโซ่คุณค่า 3. เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน 4. เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรครบวงจร(กระชายขาว,ฟ้าทะลายโจร,กระเพราแดง) 5. เพื่อยกระดับการผลิตและแปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 6. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นนครชัยบุรินทร์ 7. ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง มีความรู้ในการผลิตและแปรรูปมันสำปะหลังคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายในการพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพในพื้นที่ที่มีศักยภาพในพื้นที่ 8. เพื่อการยกระดับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วยการเกษตรแม่นยำ 9. เพื่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ 10. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) ที่มีคุณภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 11. พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้มีศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจ/การตลาด มาตรฐานการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์/พัฒนาบรรจุภัณฑ์ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน 12. พัฒนานวัตกรรมและการผลิตอาหารปลอดภัย ผ่านการสร้างพื้นที่ทดลองและการฝึกอบรมที่เน้นความรู้และทักษะในการจัดการทางอาหาร 13. เพื่อเป็นศูนย์อบรมบ่มเพาะเกษตรกร ผู้นำสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Young Smart Farmer STARTUP เกษตร และ SME เกษตร ภายในจังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
	14. เพื่อการพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการองค์ความรู้ด้านเกษตรพร้อมใช้กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 15. การยกระดับเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ 16. เพื่อส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG model)
6.ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ปีละ 0.5 รวมระยะเวลา 2566-2570 เฉลี่ย 0.5
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์
8.กิจกรรมหลักของโครงการ	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม
กิจกรรมหลักที่ 1 การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรีรินทร์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 12,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 12,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 12,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 12,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 12,000,000 บาท รวม 60,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	1.การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์ด้วยหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ เกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 600 ราย 2. การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่นครชัยบุรีรินทร์ ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เกษตรอินทรีย์ 200 ราย 3. การส่งเสริมนวัตกรรมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์จำนวน 200 ราย/200 ผลิตภัณฑ์ 1) ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 2) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าประเภทเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย และตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั้งภายในและภาคต่างประเทศ 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. การยกระดับระบบการสร้างระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชทางเลือกสู่มาตรฐาน งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 24,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 24,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 20,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 20,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 20,000,000 บาท รวม 108,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัด นครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัด ชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัด บุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (สุรินทร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐาน 2. เพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตพืชทางเลือก โดยมีเป้าหมาย 1. เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยสู่มาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2. เพิ่มพื้นที่การผลิตพืชทางเลือก ไม่น้อยกว่า 1,200 ไร่ 3. เกษตรกรได้รับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 3 นวัตกรรมการผลิตและ แปรรูปสมุนไพร (กระชายขาว, ฟักทะลาย โจร,กระเพราแดง) งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 16,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 16,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 12,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 12,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 12,000,000 บาท รวม 68,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด สำนักงานสหกรณ์ จังหวัด สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	การถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร (กระชายขาว ฟักทะลายโจร กระเพราแดง) จำนวน 200 ราย โดย 1) ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อ เพิ่มมูลค่าสินค้า 2) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าประเภทเกษตรและอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย และตรงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั้งภายในและภาคต่างประเทศ 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเอง ได้ โดยมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี ในพื้นที่นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4) การยกระดับระบบการสร้างระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในกลุ่มนครชัยบุรีรัมย์
กิจกรรมหลักที่ 4 ยกระดับการผลิตและ แปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบ ครัวเรือนด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 15,631,300 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 16,650,360 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 16,650,360 บาท	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป พืชผัก สมุนไพร 2. เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้เป็นต้นแบบในการผลิตพืชผัก สมุนไพรในกลุ่มเกษตรกร โดยมีเป้าหมาย 1. กลุ่มเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 นำความรู้ ไปปฏิบัติในการผลิต แปรรูป พืชผักสมุนไพรได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ 3. มีต้นแบบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต แปรรูปพืชผักสมุนไพรในพื้นที่ไม่น้อย กว่าร้อยละ 80

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 16,650,360 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 16,650,360 บาท รวม 82,232,740 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัด นครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัด ชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัด บุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (สุรินทร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด.สำนักงานสหกรณ์ จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนา เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น นครชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 6,500,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 6,500,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 4,500,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 4,500,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 4,500,000 บาท รวม 26,500,000 บาท	1.การส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่การผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์,มะขามเทศเพชรโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ส้มโอทองดีบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ ข้าวหอมภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ ข้าวหอมสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 2.ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลินครชัยบุรินทร์สู่ อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ 3. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าที่มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ควรรับรองสู่มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทาง ภูมิศาสตร์ 4.การเสริมสร้างความรู้กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นผ่านกลไกความ ร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนา ดังนี้ 1).การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่า การศึกษาข้อมูลเรื่อง เครื่องมือ ต้นทุนและผลตอบแทน การทำ Niche Market 2) การพัฒนากระบวนการ/เทคโนโลยีผลิต อาทิ การพัฒนาโลจิสติกส์การผลิตให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด การพัฒนาเทคโนโลยีในการสีข้าวเพื่อลดการสูญเสีย 3). วิเคราะห์ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ปริมาณความต้องการ ผลตอบแทน การ วางแผนธุรกิจ การบริหารจัดการการตลาด วิเคราะห์ ปัญหา โอกาส ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบโครงการ -มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ -สำนักงานเกษตรจังหวัด -สำนักงานสหกรณ์จังหวัด -สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	4) การเชื่อมโยงธุรกิจ Business Matchings ระหว่างระหว่างผู้ผลิตกับผู้ประกอบการภาคธุรกิจในพื้นที่นครชัยบุรินทร์เช่น โรงแรม ร้านอาหาร โรงพยาบาล โรงเรียน เรือนจำ เป็นต้น
กิจกรรมหลักที่ 6 พัฒนาการผลิตมันสำปะหลังตลอดห่วงโซ่คุณค่านครชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 2,600,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 2,600,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 2,600,000 บาท รวม 7,800,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์ เทคโนโลยีราชมงคลอีสานนครราชสีมา และสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	1. การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในระบบการผลิตแบบครบวงจร เป็นการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ ให้มีการจัดการการผลิตผสมผสาน ลดความเสี่ยงด้านโรคพืช ศัตรูพืชระบาด ด้านการตลาด และส่งเสริมแนวทางการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตให้เกษตรกร ในประเด็น - อบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต แปลงอัจฉริยะ - อบรมการจัดทำแผนการผลิตและการตลาด 2. การศึกษาดูงานการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต เป็นการจัดการศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ - การใช้นวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา 3. การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง 4. จัดงานสรุปผลเชื่อมโยงผู้ประกอบการ กับผู้ผลิตมันสำปะหลัง

หัวข้อ	รายละเอียด
สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 7 การยกระดับศูนย์จัดการดิน ปุ๋ยชุมชนธุรกิจชุมชนด้วย การเกษตรแม่นยำ งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 9,498,240 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 9,498,240 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 9,498,240 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 9,498,240 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 9,498,240 บาท รวม 47,491,200 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัด นครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัด ชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัด บุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.ชัยภูมิ.บุรีรัมย์ สุรินทร์ เทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา.และสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	1. เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านดิน ปุ๋ย และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช ให้แก่เกษตรกร 2. เพื่อให้เกษตรกรได้ตรวจวิเคราะห์ดิน และสามารถใส่ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับ ความต้องการธาตุอาหารของพืช 3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชของเกษตรกรโดยต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง 4. เพื่อให้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนเป็นธุรกิจชุมชน (Social Business) ที่มีความเข้มแข็งในการ ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินอย่างมีคุณภาพ และจัดหาแม่ปุ๋ยคุณภาพดีราคาถูก มาจำหน่าย ให้แก่สมาชิกและชุมชนได้ใช้ตามคำแนะนำ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และแก้ปัญหาการใช้ปุ๋ย ไม่ถูกต้อง โดยมีเป้าหมาย 1. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยมา ประยุกต์ใช้เพื่อการเกษตรแม่นยำ จำนวน 420 ราย 2. มีแปลงต้นแบบการนำเทคโนโลยีและ นวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยเพื่อการเกษตรแม่นยำ 20 แปลง 3. มีการจัดตั้งกองทุนปุ๋ยชุมชน จำนวน 20 ศูนย์

หัวข้อ	รายละเอียด
สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 8 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อ ขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ ต้นแบบสำหรับการผลิตพืช เศรษฐกิจทางเลือกใหม่ งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 5,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 5,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 5,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 5,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 5,000,000 บาท รวม 25,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดใน กลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์ -มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏสวนสุนันทา สุรินทร์ -สำนักงานสหกรณ์จังหวัด -สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	1. เพื่อพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ ต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ 2. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับ การผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ โดยมีเป้าหมาย 1. เกษตรกรและผู้สนใจได้รับการอบรม เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบ สำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 200 คน 2. เกษตรกรและผู้สนใจมีความ สนใจในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบ สำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 200 คน 3. สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืช เศรษฐกิจทางเลือกใหม่ สำหรับกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 1 เทคโนโลยี 4. แปลงสาธิต การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับ การผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 4 แปลง 5. การส่งเสริมการแปรรูปพืชเศรษฐกิจ ทางเลือกใหม่ จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ 6. เกษตรกรได้รับการอบรมและสนับสนุนการแปรรูป ผลผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 50 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมหลักที่ 9 ห่วงโซ่การผลิตสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) เพื่อรองรับการพัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 5,400,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 5,400,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 5,400,000 บาท รวม 16,200,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดใน กลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์ -มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏสวนสุนันทา -มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขต สุรินทร์ -สำนักงานสหกรณ์จังหวัด -สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	1.การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ที่มีคุณภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 2.การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด 3.การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ที่มีคุณภาพและมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4.การสื่อสารการตลาดห่วงโซ่การผลิตพืชสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)เชื่อมโยงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
กิจกรรมหลักที่ 10 พัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ สมุนไพร นครชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 4,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 4,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 4,000,000 บาท รวม 12,000,000 บาท	1. การอบรมให้ความรู้ด้านมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 2. การศึกษาดูงานสถานประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 3. เสริมสร้างศักยภาพผู้ผลิต/วิสาหกิจชุมชน/SME/ผู้ประกอบการ ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4. ติดตามและประเมินผล

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดในกลุ่มจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -สำนักงานเกษตรจังหวัด -สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 11 ชุมชนต้นแบบพัฒนา นวัตกรรมและอาหาร ปลอดภัยโมเดล งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 40,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 40,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 40,000,000 บาท รวม 120,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดใน กลุ่มจังหวัด -มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์	1.จัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 2. อบรมเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจในเรื่องพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย โมเดล นครชัยบุรินทร์ 3. อบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยโมเดล นคร ชัยบุรินทร์ 4.อบรมเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 5.สร้างชุมชนต้นแบบนวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 6.เผยแพร่ นวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย 7.ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมการเกษตรและอาหารปลอดภัย
กิจกรรมหลักที่ 12 ปลุกไฟผู้ประกอบการ รุ่นใหม่การเกษตรและ อุตสาหกรรมเพื่อการ ส่งออกและการตลาด อัจฉริยะ งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 24,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 24,000,000 บาท	1. อบรมเรื่องการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาค การเกษตร 2. อบรม ให้ความรู้การใช้งาน สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมและเครื่องจักรกลเกษตร 3. จัดทำศูนย์และอบรมบ่มเพาะเกษตรกร ผู้นำสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Young Smart Farmer STARTUP เกษตร และ SME เกษตร 4. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจำหน่ายสินค้าไปยังต่างประเทศ 5. การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจใหม่รายใหม่ 6. การแสดงนิทรรศการ

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 24,000,000 บาท รวม 72,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดใน กลุ่มจังหวัด -มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์ -สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด -สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 13 การพัฒนาระบบ Big data และ platform เพื่อจัดการ องค์ความรู้ด้านเกษตร พร้อมใช้ กลุ่มจังหวัดนคร ชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 10,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 10,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 10,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 10,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 10,000,000 บาท รวม 50,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเกษตรจังหวัดใน กลุ่มจังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -มหาวิทยาลัยราชภัฏ	- การรวบรวมข้อมูลงานพัฒนาด้านการเกษตรที่น่าสนใจของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - การนำเสนอผลงานวิจัยด้านการเกษตรที่น่าสนใจของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และนำเสนอข้อมูล รายงานสรุปสถานการณ์การวิจัยของสินค้าเกษตรกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - การพัฒนาระบบ Big data และ platform งานส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรนครชัยบุรินทร์ - การชี้เป้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - การให้คำปรึกษาการพัฒนาเกษตรดั้งเดิมสู่ห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร เพื่อยกระดับรายได้เศรษฐกิจฐานราก - สามารถยกระดับรายได้เกษตรกรร้อยละ 4

หัวข้อ	รายละเอียด
นครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ -มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ -มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ -สำนักงานสหกรณ์จังหวัด -สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 14 การยกระดับเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณ ปี พ.ศ.2566 จำนวน 4,500,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 4,500,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 10,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 10,000,000 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 10,000,000 บาท รวม 39,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง -มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา -มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	โดยดำเนินการ 1. การพัฒนาศักยภาพด้านการตลาด - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดให้กับกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ สินค้า GI ของกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ (สร้างนักการตลาดมืออาชีพ (Trader))/สร้างเครือข่ายทางการตลาด 2. การพัฒนาช่องทางการตลาด - การจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดให้กับกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ สินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ สินค้า GI ของกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ ในพื้นที่กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ หรือภูมิภาคอื่น - จัดงานแสดงสินค้านร่วมกับหน่วยงานระดับประเทศ เช่น THAIFEX - World of Food Asia หรืองานอื่น ๆ ด้านอาหาร หรืองานมันสำปะหลัง Expo ระดับเอเชีย ณ จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น จำนวน 1 ครั้ง ๆ ละ 5 วัน (รูปแบบการจัดแบบพาวิลเลียน พื้นที่ 50 ตารางเมตร โดยนำกลุ่มผู้ผลิต/ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ร่วมงาน รวมไม่น้อยกว่า 10 ราย)

หัวข้อ	รายละเอียด
-มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ -มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ -มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ -สำนักงานเกษตรจังหวัด -สำนักงานสหกรณ์จังหวัด	
กิจกรรมหลักที่ 15 ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG model) งบประมาณ ปี พ.ศ.2568 จำนวน 8,234,040 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2569 จำนวน 8,234,040 บาท งบประมาณ ปี พ.ศ.2570 จำนวน 8,234,040 บาท รวม 24,702,120 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่.11 (นครราชสีมา) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรจังหวัด นครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัด ชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัด บุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัด สุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	1. ประเมินการปลดปล่อยคาร์บอนและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมวิถีชีวิต เพื่อใช้วางแผนในการผลิตเกษตรอินทรีย์ โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการสำรวจสถานะ Carbon footprint และ Water footprint ในกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 2 วัน) 2) สำรวจและเก็บข้อมูลสถานะ Carbon footprint และ Water footprint ในกระบวนการผลิตเกษตรอินทรีย์ 3) การประเมินค่า Carbon footprint และ Water footprint ในภาคเกษตรกรรมอินทรีย์ และประเมินผลกระทบต่อวิถีชีวิต (Life Cycle Assessment; LCA) 4) จัดจ้างผู้ทวนสอบ Carbon footprint และ Water footprint เพื่อขอเครื่องหมายการรับรอง 5) เวทีถอดบทเรียนและสรุปการดำเนินงาน จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 1 วัน) 2. ค้นหาข้อมูลโอกาสและความเสี่ยง สถานการณ์คุณภาพน้ำและเกษตรอินทรีย์ในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมการใช้วิธีการเพาะปลูกและการบำรุงรักษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้สารเคมี และกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์บนหลัก BCG model โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) อบรมเชิงปฏิบัติการความเสี่ยงและสถานการณ์คุณภาพน้ำและระบบเกษตรอินทรีย์ ด้วยกระบวนการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพโดยชุมชน (CEHIA) จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 4 วัน) 2) อบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์บนฐาน BCG Model เช่น การจัดการคุณภาพน้ำสำหรับเกษตรอินทรีย์ การเลี้ยงหนอนแมลงวันลาย การควบคุมแมลงแบบชีวภาพ และการผลิตถ่านกัมมันต์จากเศษวัสดุการเกษตรเหลือใช้ จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 2 วัน) 3) ก่อสร้างระบบหมุนเวียนน้ำทิ้งกลับมาใช้ประโยชน์ต้นแบบอย่างง่าย จำนวน 1 ระบบ 3. สำรวจข้อมูลด้านการเกษตร ชนิดสารเคมีและการใช้สารเคมีการเกษตร เพื่อรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรในการกำหนดเชิงนโยบาย โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) ประชุมชี้แจงการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่และแนะนำวิธีการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 1 วัน) 2) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม เช่น ชนิดสารเคมีการเกษตร วิธีการใช้สารเคมี การเกษตร ความรู้ความเข้าใจการใช้สารเคมีและระบบเกษตรอินทรีย์ คุณภาพน้ำ ฯลฯ 3) สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สารเคมีทางการเกษตรและเกษตรอินทรีย์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4. สำรวจและวิเคราะห์คุณภาพน้ำ เพื่อสำรวจเส้นทางการไหลของน้ำทั้งจากระบบเกษตรกรรมไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะในการจัดทำแผนที่ชุมชน และเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการคุณภาพน้ำทั้งจากระบบเกษตรกรรมอย่างเหมาะสม โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) สำรวจข้อมูลน้ำ เส้นทางการไหลของน้ำในพื้นที่เป้าหมาย แปลงเกษตรกรรม และเก็บตัวอย่างน้ำ 2) วิเคราะห์ตัวอย่างน้ำคุณภาพน้ำ (จังหวัดละ 50 ตัวอย่าง) และสารเคมีการเกษตรในน้ำและตะกอนดิน (จังหวัดละ น้ำ 10 ตัวอย่าง/ดิน 10 ตัวอย่าง) 3) สรุปและวิเคราะห์ผลคุณภาพน้ำในพื้นที่เป้าหมาย 5. สรุปผลการดำเนินงานและถอดบทเรียนและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) ประชุม Focus Group ถอดบทเรียนในระดับพื้นที่ อปท. จังหวัดละ 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม 50 คน (รุ่นละ 1 วัน)
กิจกรรมหลักที่ 16 ยกระดับโรงงานต้นแบบ นวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง) ระยะที่ 1 งบประมาณฟังก์ชัน งบประมาณ ปีละ 50,000,000 บาท ปี พ.ศ.2569 - 2570 รวม 100,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา.ชัยภูมิ บุรีรัมย์.สุรินทร์ - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 6 จังหวัด นครราชสีมา - หอการค้าจังหวัด นครราชสีมา - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจําถิ่นนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. ดำเนินการ (1) ยกระดับโรงงานต้นแบบเดิม เพื่อรองรับงานงานจุลชีววิทยา ประสาทสัมผัส เคมี-กายภาพ และคุณค่าทางโภชนาการเบื้องต้น พร้อมการติดตั้งและทดสอบ (2) ขออนุมัติมาตรฐานโรงงานอาหาร มาตรฐานห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบ และการอบรมพนักงาน (3) การเตรียมความพร้อมเพื่อให้บริการผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารที่เป็นวิสาหกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ขนาดกลางและขนาดย่อม และ Startup รวมทั้งผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
กิจกรรมหลักที่ 17 ยกระดับโรงงานต้นแบบ นวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง) ระยะที่ 2 งบประมาณฟังก์ชัน งบประมาณ ปีละ 135,000,000 บาท ปี พ.ศ.2569 - 2570 รวม 270,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบโครงการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 6 จังหวัด นครราชสีมา - หอการค้าจังหวัด นครราชสีมา	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจําถิ่นนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2.ยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการให้บริการภาครัฐและเอกชนในการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบด้านอาหารแห้ง อาหารกึ่งแห้ง เครื่องดื่ม และการผลิตอาหารแช่แข็ง เพื่อให้บริการการผลิตที่มีคุณภาพและมาตรฐานแก่ผู้ประกอบการและ Startup ในพื้นที่ สนับสนุนผู้ประกอบการอาหารในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ให้มีโอกาสในการขยายขนาดธุรกิจ ทำให้เพิ่มอัตราการลงทุน การจ้างงานในพื้นที่ พร้อมทั้งช่วยยกระดับให้ผู้ประกอบการอาหารในพื้นที่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน
9.หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
10.ระยะเวลาดำเนินโครงการ	ระยะเวลา 5 ปี ปีงบประมาณ 2566-2570
11.งบประมาณ	งบประมาณรวม 11 กิจกรรมหลัก จำนวน 1,128,926,060 บาท ปีงบประมาณ 2566 = 103,129,540 บาท ปีงบประมาณ 2567 = 104,148,600 บาท ปีงบประมาณ 2568 = 183,882,640 บาท ปีงบประมาณ 2569 = 368,882,640 บาท ปีงบประมาณ 2570 = 368,882,640 บาท
12.ผลผลิต (Output)	1.การเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์ด้วยหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ เกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 600 ราย 2. การพัฒนาเกษตรกรต้นแบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เกษตรอินทรีย์ 200 ราย 3. การส่งเสริมนวัตกรรมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์จำนวน 200 ราย/200 ผลิตภัณฑ์ 4.การถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรบวจร (กระชายขาว ฟ้าทะลายโจร กระเพราแดง) จำนวน 200 ราย /10 ผลิตภัณฑ์ 5.ถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป พืชผักสมุนไพร ร้อยละ 80 6.การส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่การผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์,มะขามเทศเพชรโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ส้มโอทองดีบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ ข้าวหอมภูเขาไฟ จังหวัดบุรีรัมย์ ข้าวหอมสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 7. การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าที่มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ควรรับรองสู่มาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 8ชนิด 8.เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 600 คน ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ 9.มีแปลงต้นแบบการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยเพื่อการเกษตรแม่นยำ 20 แปลง มีการจัดตั้งกองทุนปุ๋ยชุมชน จำนวน 20 ศูนย์ 10.เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดินและปุ๋ยมาประยุกต์ใช้เพื่อการเกษตรแม่นยำ จำนวน 420 ราย 8. เกษตรกรและผู้สนใจได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 200 คน 9. แปลงสาธิตการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะต้นแบบสำหรับการผลิตพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ จำนวน 4 แปลง 10. การถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมการผลิตและแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม) จำนวน 280 คน/ครัวเรือน (การผลิต) / 40 ราย (แปรรูป)

หัวข้อ	รายละเอียด
	11. พื้นที่เพาะปลูกพืชสมุนไพร(ขมิ้นชัน ไพล มะขามป้อม)ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น 600 ไร่ 12. ผู้ผลิต/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/SME/ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ได้รับความรู้ด้านมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร สามารถเขียนแผนธุรกิจได้ไม่น้อยกว่า 1 แผน เพื่อเสนอต่อสถาบันการเงินในการขอสินเชื่อ 13. ชุมชนเกษตรกรในเขตนครชัยบุรินทร์ได้รับเพิ่มความรู้และความเข้าใจในเรื่องของอาหารปลอดภัยและเทคนิคการผลิตอาหารที่ปลอดภัยแก่ชุมชน 14. กลุ่มเกษตรกรในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้รับความรู้เกี่ยวกับ สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมรวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตร 15. ระบบ Big data และ platform งานส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรนครชัยบุรินทร์ 16. เกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์การเกษตร/ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร กลุ่มนครชัยบุรินทร์ ได้รับการพัฒนาด้านตลาดมืออาชีพ 100 ราย และได้รับการสนับสนุนช่องทางการตลาด จำนวน 120 ราย 17. มีโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารที่พัฒนาขึ้นมีการใช้ประโยชน์ต่อในวงกว้าง โดยครอบคลุมสายการผลิตอาหารทุกกลุ่ม ทั้งสายการผลิตอาหารสเตอริไลซ์ และเครื่องต้มพาสเจอร์ไรส์ อาหารแห้ง และอาหารแช่แข็ง ที่จะมีการใช้ประโยชน์ต่อในวงกว้างภายหลังจากที่โครงการเสร็จสิ้น
13.ผลลัพธ์(Outcome)	1. เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เกิดการสร้างสัมมาชีพชุมชนโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างทางเลือกอาชีพใหม่ ชุมชนเข้มแข็งประชาชนมีความสุขและเป้าหมายที่ร่วมโครงการได้รับการยกระดับการพัฒนาการผลิต การแปรรูปและการตลาดตลอดห่วงโซ่การพัฒนาเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย/เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 2.เกิดนวัตกรรมจัดการห่วงโซ่คุณค่าการพัฒนาใหม่ภายใต้กลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์หนุนเสริมเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรอินทรีย์ร้อยละ 2.5 3.เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์มีความมั่นคงทางด้านอาหาร อาชีพ และมีรายได้ 4. เกิดระบบการยกระดับมาตรฐานผลิตภาคการเกษตรที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเป็นมิตรต่อชุมชน สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ดีขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 5. ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพในประเทศเพิ่มขึ้นต่อไป

Project Brief

โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรีรินทร์ครบวงจร

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายการโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตปศุสัตว์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) - การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) - เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) - สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์และการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
4. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครชัยบุรินทร์) มีภูมิประเทศที่เหมาะสมต่อการผลิตปศุสัตว์เป็นอย่างยิ่ง วิถีชีวิตของเกษตรกรยึดการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมมายาวนาน มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีความต้องการสินค้าปศุสัตว์ จากฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ.2565 มีเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ทุกประเภทรวมทั้งสิ้น 603,911 ครัวเรือน (ร้อยละ 17.31 ของประเทศ (อันดับ 1) จำนวนโคเนื้อ 1,821,780 ตัว (ร้อยละ 19.30 ของประเทศ (อันดับ 1) โคนม 165,312 ตัว (ร้อยละ 22.47 ของประเทศ (อันดับ 2) กระบือ 416,340 ตัว (ร้อยละ 23.75 ของประเทศ (อันดับ 2) แพะ 184,175 ตัว (ร้อยละ 12.11 ของประเทศ) แกะ 7,592 ตัว (ร้อยละ 5.65 ของประเทศ) นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการส่งออกแหล่งใหญ่ รวมทั้งสัตว์ชนิดอื่นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงสัตว์มากเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ และตามสถิติมีการเลี้ยงโคเนื้อ กระบือ และแพะแกะ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี เนื่องจากราคาผันผวนน้อยกว่าการเกษตรประเภทอื่นๆ แม้ว่าจะมีศักยภาพอันโดดเด่นด้านการผลิตปศุสัตว์ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาในด้านการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างเต็มศักยภาพของตัวปศุสัตว์เอง เช่น ปัญหาโรคระบาด/สุขภาพสัตว์ การปรับปรุงยกระดับสายพันธุ์ และการจัดการด้านอาหารสัตว์ ต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลค่าเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดทักษะองค์ความรู้ด้านการผลิตที่มีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะการเลี้ยงโคเนื้อ

หัวข้อ	รายละเอียด
	และแพะ-แกะ และปัญหาโรคอุบัติใหม่ที่ระบาดในวงกว้างทั่วประเทศ ในเดือนพฤษภาคม 2564 คือ โรคลัมปีสกิน (Lumpy Skin Disease) ทำให้สัตว์ตายหรือแควะแกรนขายไม่ได้ราคา สร้างความสูญเสียให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องสนับสนุนให้เกษตรกรมีการจัดการฟาร์มที่ดี ปรับรูปแบบการเลี้ยง ให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) เป็นระบบที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับ ให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การยกระดับสายพันธุ์โคเนื้อ และแพะ-แกะ โดยการใช้เทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน เป็นการพัฒนาสายพันธุ์สัตว์แบบข้ามชั้น สามารถกระจายสัตว์พันธุ์ดีได้รวดเร็ว การใช้นวัตกรรมการผลิตอาหารสัตว์ในรูปของ TMR เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์และสัตว์สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด การแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสร้างผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย การจัดทำมาตรฐานคุณภาพสัตว์ การรวมกลุ่มเกษตรกร และการตลาด ฯลฯ ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้สนับสนุนงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี 2565 ให้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาทักษะแล้ว จำนวน 1,280 ราย และในปีงบประมาณ 2566 ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน 360 ราย มีความจำเป็นต้องสนับสนุนปัจจัยการผลิตพื้นฐานให้ดำเนินการต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้สามารถผลิตปศุสัตว์มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น รองรับการผลิตเพื่อการส่งออกตลาดต่างประเทศในอนาคต จะเป็นการนำศักยภาพด้านปศุสัตว์ของพื้นที่มาเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่า ตอบสนองโอกาสที่ตลาดปศุสัตว์คุณภาพเปิดกว้างมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร สามารถสร้างรายได้สร้างอาชีพที่มั่นคง จากสถานการณ์การเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่า การระบาดของโรคดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด นอกจากนั้น การระบาดของโรคร้ายแรงนี้ยังทำให้ระบบเศรษฐกิจ ทั้งของโลกและของประเทศไทยหดตัวลงอย่างรุนแรงและรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกสาขาอาชีพ ในวงกว้างถือเป็นภัยพิบัติสาธารณะอย่างรุนแรงต่อชีวิตและสุขภาพอนามัยของประชาชน และต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่งยวด ที่ผ่านมารัฐบาลได้ใช้งบประมาณแผ่นดินที่มีอยู่ ในการดำเนินมาตรการและวิธีการต่างๆ เพื่อหยุดยั้งและควบคุมการระบาดของโรคและช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อประชาชนผู้ได้รับผลกระทบในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู ส่งเสริม และ

หัวข้อ	รายละเอียด
	แก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ เศรษฐกิจและสังคม สร้างแหล่งอาหารราคาถูกให้กับเกษตรกรช่วยบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยที่เกิดขึ้น และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนในกลุ่มจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดของกลุ่มจังหวัดฯ จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่ตลาดมีความต้องการสูง 2. ยกระดับการผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน 3. เพิ่มมูลค่าปศุสัตว์ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ (อัจฉริยะ)
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. จำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GFM ที่เพิ่มขึ้น ปี 2566 จำนวน 120 ฟาร์ม ปี 2567 จำนวน 150 ฟาร์ม ปี 2568 จำนวน 165 ฟาร์ม ปี 2569 จำนวน 180 ฟาร์ม ปี 2570 จำนวน 180 ฟาร์ม รวม 5 ปี จำนวน 775 ฟาร์ม 2. สามารถผลิตสูตรอาหารสัตว์ TMR ลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ลงได้ 3. สามารถเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปสินค้าปศุสัตว์ได้
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ จำนวน 88 อำเภอ
8. กิจกรรมหลัก งบประมาณ 32,877,000 บาท	กิจกรรมหลักที่ 1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) งบประมาณ ปีละ 4,460,000 บาท (2568 – 2570 = 13,380,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด	1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแจ้งปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 960 ราย ชัยภูมิ จำนวน 480 ราย สุรินทร์ จำนวน 510 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 690 ราย รวม 2,640 ราย) 2. ปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อปศุสัตว์อำเภอ 3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการจัดฝึกอบรมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการจัดการฟาร์มโคเนื้อ โคขุน นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ในการผลิต โคเนื้อ โคขุนออกสู่ตลาด 4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ติดตาม กำกับ

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	ดูแล และให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิกภายในกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุน เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การจัดการด้านอาหารสัตว์ การผสมเทียม
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) งบประมาณ ปีละ 2,639,000 บาท (2568 – 2570 = 7,917,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแจ้งปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะและแกะที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 45 ราย ชัยภูมิ จำนวน 45 ราย สุรินทร์ จำนวน 45 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 45 ราย รวม 180 ราย) 2. ปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อปศุสัตว์อำเภอ 3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเน้นการจัดการฝึกอบรมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการจัดการฟาร์มแพะและแกะ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ในการผลิต แพะและแกะออกสู่ตลาด 4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงาน ปศุสัตว์อำเภอ ติดตาม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิกภายในกลุ่มผู้เลี้ยงแพะและแกะ เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การจัดการด้านอาหารสัตว์
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ งบประมาณ ปีละ 1,761,000 บาท (2568 – 2570 = 5,283,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด แจ้งปศุสัตว์อำเภอประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เกษตรกรผลิตอาหารสัตว์ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 45 ราย ชัยภูมิ จำนวน 45 ราย สุรินทร์ จำนวน 45 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 45 ราย รวม 180 ราย) 2. ปศุสัตว์อำเภอ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ พร้อมให้เกษตรกรยื่นสมัครต่อปศุสัตว์อำเภอ 3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เพชรบูรณ์ ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการผลิตอาหารสัตว์ ปฏิบัติการผลิตอาหารสัตว์ TMR เข้าพื้นที่เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตอาหารสัตว์ที่ประสบความสำเร็จ 4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ติดตาม กำกับ ดูแล และให้บริการด้านต่างๆ แก่สมาชิกภายในกลุ่มผู้เลี้ยงปศุสัตว์ เป็นที่ปรึกษาการบริหารจัดการกลุ่ม สุขภาพสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ให้ตรงตามความต้องการของสัตว์แต่ละชนิด และแต่ละระยะ

หัวข้อ	รายละเอียด
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณ ปีละ 2,099,000 บาท (2568 – 2570 = 6,297,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 กรมปศุสัตว์	1. คัดเลือก รับสมัครกลุ่ม/วิสาหกิจ/สหกรณ์ฯ และเครือข่ายผู้เลี้ยงสัตว์ กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการโครงการ (นครราชสีมา จำนวน 40 ราย ชัยภูมิ จำนวน 80 ราย สุรินทร์ จำนวน 40 ราย บุรีรัมย์ จำนวน 160 ราย รวม 320 ราย) 2. จัดประชุมชี้แจงโครงการ และทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ และระเบียบวิธีปฏิบัติ ตามเงื่อนไขของโครงการ 3. อบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการสร้างอัตลักษณ์ การผลิต การแปรรูป สินค้าปศุสัตว์นครชัยบุรีรินทร์ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม 4. เชื่อมโยงเครือข่ายจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์แปรรูปนครชัยบุรีรินทร์ ตลาดออนไลน์ ตลาด OTOP ตลาดชุมชน จำหน่ายตามบูธแสดงสินค้าตามงานมหกรรมต่างๆ 4 จังหวัด - จังหวัดนครราชสีมา ร้านค้ากลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อวากิวโคราช อำเภอสูงเนิน ร้านค้าของกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อลำตะคอง อำเภอสีคิ้ว nvk.farm ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ร้านค้ากลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อโคราช วากิวขามทะเลสอ ตั้งอยู่ที่อำเภอขามทะเลสอ ร้านค้ากลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคเนื้อไทยแบล็ค โคราช ตั้งอยู่ที่อำเภอขามทะเลสอ งาน Event ต่างๆ ทั้งในจังหวัด และ กทม. กลุ่มผู้แปรรูปสินค้าปศุสัตว์รายย่อยอื่นๆ - จังหวัดชัยภูมิ ตลาดสี่เหลี่ยม ตลาดเกษตร ตลาดช่องสามหมอ ตลาดห้าแยกโนนไฮ งานบุญเดือน หก - จังหวัดสุรินทร์ ตลาดออนไลน์Surin best ตลาดเขียว งานช้างประจำปี ตลาดกรีนมอ หน้า ม.เทคโนโลยีสุรินทร์ฯ ตลาดมหกรรมสินค้าชายแดนไทย-กัมพูชา - จังหวัดบุรีรัมย์ ตลาดเซราะกราว ที่สนามบอลบุรีรัมย์ งานเกษตรแฟร์ บุรีรัมย์ประจำปี งานบุรีรัมย์มาราธอน งานโมโตจีฟบุรีรัมย์
9. หน่วยงานดำเนินการ	กิจกรรมหลักที่ 1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับการผลิตแพะ-แกะสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรีรินทร์ - สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4 จังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 66 - 70 ระยะเวลา 5 ปี
11. งบประมาณ	32,877,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. ฟาร์มมาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) รวม 5 ปี 775 ฟาร์ม 2. เกษตรกรสามารถผลิตอาหาร TMR ลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้ 3. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าปศุสัตว์ของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ไม่น้อยกว่า 6 ล้านบาท/ปี
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. กลุ่มเกษตรกรมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตและการปรับปรุงพันธุ์ โคเนื้อ แพะ-แกะ ออกสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ 2. ผลผลิตสัตว์ที่ได้มีคุณภาพ ผู้บริโภคมีความมั่นใจในความปลอดภัย ตรงตามที่ต้องการทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เกิดความตื่นตัวที่จะผลิตปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐาน GFM เพิ่มมากขึ้น 3. เป็นการกระตุ้นให้มีการบริโภคเนื้อแพะ-แกะในพื้นที่นครชัยบุรินทร์เพิ่มขึ้น 4. รายได้จากการจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์แปรรูปเพิ่มขึ้นจากเดิมที่จำหน่ายสัตว์มีชีวิตซึ่งพ่อค้าจะเป็นผู้กำหนดราคา 5. เกษตรกรผลิตอาหารสัตว์ลดต้นทุนใช้เองภายในฟาร์ม และสามารถประกอบอาชีพผลิตอาหารสัตว์จำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้

Project Brief

โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่
นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายการโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรและอุตสาหกรรมครบวงจร

หัวข้อ	รายละเอียด																																																															
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรีรินทร์ และอีสานใต้																																																															
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานรองรับตลาดระดับสูง																																																															
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) - การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) - เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่ กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) - สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์และการบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร																																																															
4. หลักการและเหตุผล	โคเนื้อเป็นสัตว์เศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่เลี้ยงได้ทั่วประเทศ และสามารถพัฒนาให้มีมูลค่าสูงเพื่อสร้างรายได้ที่ดีให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการได้ ซึ่งในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ คือ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ เป็นจังหวัดมีศักยภาพในการเลี้ยงโคเนื้อสูง เนื่องจากมีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถปลูกหญ้าต่าง ๆ เพื่อเป็นอาหารโคได้ในปริมาณมากและหลากหลาย อีกทั้งสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่ เช่น รำข้าว ปลายข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง รวมทั้งกากมันสำปะหลังซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร มาหมักกับยีสต์ ใช้เลี้ยงโคขุนคุณภาพสูงสายพันธุ์ต่าง ๆ ได้ดี เช่น ชาโรเรส แองกัส บราห์มัน และโควากิว โดยเฉพาะอย่างยิ่งโควากิวที่เลี้ยงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ กำลังได้รับความนิยมจากผู้บริโภคในประเทศมากขึ้น โดยมีข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อแบ่งตามสายพันธุ์ ดังนี้ ตารางที่ 1 : การเลี้ยงโคเนื้อของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ และจังหวัดสำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2566 <table><tr><th>ลำดับ</th><th>จังหวัด</th><th>โคพื้นเมือง</th><th>โคพันธุ์แท้</th><th>โคลูกผสม</th><th>โคขุน</th><th>รวม</th></tr><tr><td>1</td><td>นครราชสีมา</td><td>188,821</td><td>13,072</td><td>332,432</td><td>4,545</td><td>538,870</td></tr><tr><td>2</td><td>ชัยภูมิ</td><td>6,700</td><td>1,049</td><td>109,069</td><td>926</td><td>117,744</td></tr><tr><td>3</td><td>บุรีรัมย์</td><td>343,922</td><td>5,768</td><td>174,878</td><td>1,800</td><td>526,368</td></tr><tr><td>4</td><td>สุรินทร์</td><td>331,864</td><td>6,357</td><td>239,054</td><td>2,471</td><td>579,746</td></tr><tr><td>5</td><td>ศรีสะเกษ</td><td>323,474</td><td>4,577</td><td>180,472</td><td>4,365</td><td>512,888</td></tr><tr><td>6</td><td>อุบลราชธานี</td><td>340,540</td><td>6,383</td><td>180,661</td><td>2,503</td><td>530,087</td></tr><tr><td>7</td><td>ขอนแก่น</td><td>129,935</td><td>7,304</td><td>174,564</td><td>3,378</td><td>315,181</td></tr><tr><td colspan="2">รวม</td><td>1,665,256</td><td>44,510</td><td>1,391,130</td><td>19,988</td><td>3,120,884</td></tr></table> ที่มา: กรมปศุสัตว์	ลำดับ	จังหวัด	โคพื้นเมือง	โคพันธุ์แท้	โคลูกผสม	โคขุน	รวม	1	นครราชสีมา	188,821	13,072	332,432	4,545	538,870	2	ชัยภูมิ	6,700	1,049	109,069	926	117,744	3	บุรีรัมย์	343,922	5,768	174,878	1,800	526,368	4	สุรินทร์	331,864	6,357	239,054	2,471	579,746	5	ศรีสะเกษ	323,474	4,577	180,472	4,365	512,888	6	อุบลราชธานี	340,540	6,383	180,661	2,503	530,087	7	ขอนแก่น	129,935	7,304	174,564	3,378	315,181	รวม		1,665,256	44,510	1,391,130	19,988	3,120,884
ลำดับ	จังหวัด	โคพื้นเมือง	โคพันธุ์แท้	โคลูกผสม	โคขุน	รวม																																																										
1	นครราชสีมา	188,821	13,072	332,432	4,545	538,870																																																										
2	ชัยภูมิ	6,700	1,049	109,069	926	117,744																																																										
3	บุรีรัมย์	343,922	5,768	174,878	1,800	526,368																																																										
4	สุรินทร์	331,864	6,357	239,054	2,471	579,746																																																										
5	ศรีสะเกษ	323,474	4,577	180,472	4,365	512,888																																																										
6	อุบลราชธานี	340,540	6,383	180,661	2,503	530,087																																																										
7	ขอนแก่น	129,935	7,304	174,564	3,378	315,181																																																										
รวม		1,665,256	44,510	1,391,130	19,988	3,120,884																																																										

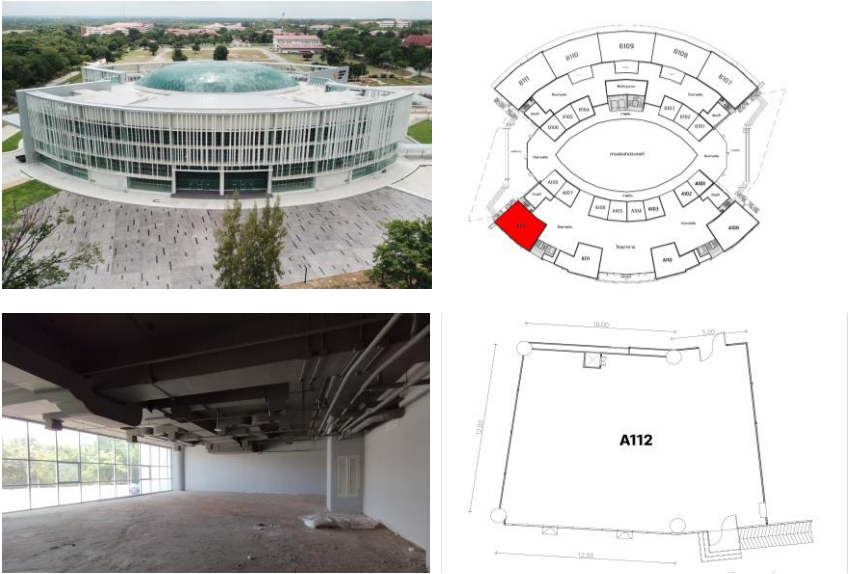
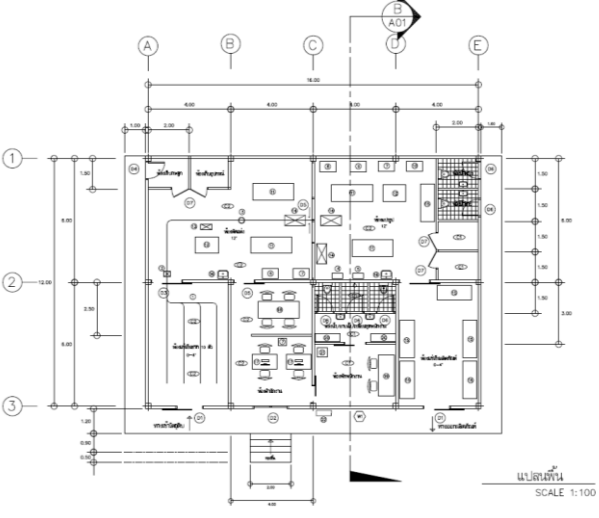
หัวข้อ	รายละเอียด
	ปัจจุบันเกษตรกรโคเนื้อทั้ง 7 จังหวัด บางส่วนเริ่มปรับเปลี่ยนกระบวนการเลี้ยงโคแบบพื้นบ้าน มาเป็นการเลี้ยงแบบเชิงคอกตามมาตรฐาน GOOD FARMING MANAGEMENT (GFM) ของกรมปศุสัตว์ พร้อมทั้งใช้สายพันธุ์ดี ที่ตลาดต้องการ อาทิ พันธุ์ชาโลเร่ แอวกัส และวากิว ใช้อาหารสัตว์คุณภาพสูงที่มีในท้องถิ่นเพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับเนื้อโคของแต่ละจังหวัด ร่วมกับการใช้กากมันหมักยีสต์เพื่อลดต้นทุน ซึ่งเหล่านี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ช่วยยกระดับมาตรฐานเนื้อโคคุณภาพสูงของไทย สู่ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม และห้างค้าปลีก (Modern Trade) ต่างๆ นอกจากนี้ ปัจจุบัน การเลี้ยงโคต้นน้ำและกลางน้ำ มีปัญหาต้นทุนการผลิตสูงทั้งด้านราคาอาหารสัตว์ TMRสำเร็จรูปที่มีราคาสูง, การจัดการไม่ได้มาตรฐาน Biosecurity สภาพอากาศ และการเกิดโรคระบาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระเงินเติบโตของสัตว์ โดยเกษตรกรจำนวนมากยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการยกระดับการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน GFM (Good Farming Management) และยังขาดปัจจัยในการยกระดับจากผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป สู่การเป็นผู้เลี้ยงโคกลางน้ำและโคปลายน้ำ (โคขุน) อีกด้วย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการธุรกิจปศุสัตว์และแปรรูป เห็นว่าในการเลี้ยงโคเนื้อของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ รวมถึงจังหวัดศรีสะเกษ อุบลฯ และขอนแก่น มีการเลี้ยงโคเป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันยังไม่มีโรงเชือด (โค-กระบือ) ที่ได้มาตรฐาน GMP, HALAL และ EST No. ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีเพียงโรงเชือด อบต.สลักได จังหวัดสุรินทร์ และโรงเชือดโคของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 2 โรง ซึ่งเป็นโรงเชือดที่ได้มาตรฐานของกรมปศุสัตว์ แต่ไม่ได้มาตรฐาน GMP, HALAL และ EST No. โดยทำให้กลุ่มผู้เลี้ยงและจำหน่ายโคขุนคุณภาพสูงที่ใช้บริการจากโรงเชือดดังกล่าว หลังเชือดแล้วต้องนำโคไปตัดแต่งในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เช่น จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดนครปฐม เป็นต้น

หัวข้อ	รายละเอียด
	แนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โดยคณะกรรมการธุรกิจปศุสัตว์และแปรรูป สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ร่วมกับหอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และ 2 ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี และหอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง คือ ขอนแก่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทั้ง 7 จังหวัด สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน เพื่อร่วมกันดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรโคเนื้อ ซึ่งมีปัจจัยที่ประสบความสำเร็จของโครงการมาจากการวางพื้นฐานที่ดี คณะกรรมการฯ ได้กำหนดกรอบการทำงานส่งเสริมเกษตรกรโคเนื้อฯ ประกอบด้วย 1) การผลักดันให้เกษตรกรขอรับรองฟาร์มโคเนื้อตามมาตรฐาน GFM (Good Farming Management) ของกรมปศุสัตว์ และส่งเสริมเกษตรกรที่มีศักยภาพให้ยกระดับมาขอรับรองฟาร์มโคเนื้อมาตรฐาน GAP (Good Agriculture Practice) 2) ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์คุณภาพสูงแต่ต้นทุนผลิตต่ำ โดยใช้วัตถุดิบการเกษตรในพื้นที่และวัสดุเหลือใช้ เช่น กากมันสำปะหลังหมักก็ยีสต์ เป็นอาหารโคเพื่อลดต้นทุนการผลิต 3) การพัฒนาสายพันธุ์โคลูกผสมเพื่อให้ได้เนื้อที่มีไขมันแทรกตามที่ตลาดต้องการ เช่น ลูกผสมยุโรป(พันธุ์พันธุ์ชาโรเล่ พันธุ์แองกัส) และโคลูกผสมญี่ปุ่น ไทวากิว เป็นต้น 4) ยกระดับหรือปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ โรงตัดแต่ง และโรงแปรรูปเนื้อสัตว์ให้ได้มาตรฐานสากล อาทิ GMP (Good Manufacturing Practice), HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point), HALAL เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมท่าตลาดระดับบน เช่น Modern Trade, ภัตตาคารร้านอาหารที่ใช้เนื้อคุณภาพสูง 5) การสร้างแบรนด์สินค้าและทำตลาดเนื้อโคแปรรูป ตอบสนองความต้องการผู้บริโภคทุกระดับ

หัวข้อ	รายละเอียด
	6) การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต อาทิ แอปพลิเคชันบันทึกผลการเลี้ยงโคเนื้อและการตลาด "เซียนป๊ฟ" 7) การส่งเสริมเกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ หรือปลอดดอกเบี้ย เช่น กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ (FTA) หรือ กองทุนส่งเสริมเกษตรกร เป็นต้น และเพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนในการเลี้ยงโคเนื้อที่มีต้นทุนสูง หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ และหอการค้าจังหวัดชัยภูมิ จึงขอเสนอโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” ซึ่งเป็นโครงการที่สามารถช่วยสร้างความตระหนักรู้ถึงภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป ซึ่งการผลิตโคเนื้อเข้าสู่ตลาดในประเทศ จะเริ่มทยอยปรับเปลี่ยนสู่ฟาร์มมาตรฐานขนาดใหญ่ที่มีการเลี้ยงครบวงจร ตั้งแต่ผลิตพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ผลิตลูกโค ถึงวัยหย่านม (ต้นน้ำ) และขุนเลี้ยงให้เติบโต(กลางน้ำ) และการปรับปรุงคุณภาพเนื้อโคก่อนเข้าโรงเชือด (ปลายน้ำ) โดยภาพที่จะเริ่มเกิดขึ้นจากนี้ไปจะเป็นเหมือน กรณีฟาร์มเลี้ยงไก่มาตรฐาน ที่มาทดแทนการเลี้ยงไก่ตามบ้าน และฟาร์มเลี้ยงสุกรมาตรฐาน ที่มาทดแทนการเลี้ยงสุกรตามครัวเรือน โครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ สนับสนุนข้อมูลผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นจริงเพื่อขอสินเชื่อ และสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไปได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องยกระดับการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน GFM และเห็นความเป็นไปได้ในการขยายการเลี้ยงสู่โคกลางน้ำ รวมถึงช่วยให้เกษตรกรมีความสามารถที่จะแข่งขันในตลาดได้ต่อไป
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรมหลักที่ 1 1) เพื่อจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/HaLal/HACCP ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้สามารถแข่งขันในตลาดที่ได้มาตรฐาน 3) เพื่อพัฒนาทักษะการตัดแต่งซากโคและชิ้นส่วนเนื้อโคตามความต้องการของตลาด และพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) กิจกรรมหลักที่ 2 1) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นการเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคควากว และโคขุนคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ และอีสานล่าง 2) ลดต้นทุน Logistic ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ และผู้บริโภคได้สินค้าที่สะอาดปลอดภัยในราคาที่ถูกลง 3) เพื่อส่งเสริมโรงเชือดโคเนื้อในพื้นที่ ให้ใช้งานได้เต็มศักยภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ 3 1) สามารถยกระดับจากเกษตรกรหรือวิสาหกิจผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป ขึ้นสู่ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” ได้ ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรหรือวิสาหกิจที่เข้าโครงการฯ ได้ 2) เกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับคัดเลือกเป็น “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” มีความตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับการเลี้ยงโคต้นน้ำ ให้ได้มาตรฐาน GFM และการขยายการเลี้ยงสู่โคกลางน้ำ-โคปลายน้ำ (โคขุน) 3) เกษตรกรในเครือข่ายสามารถซื้ออาหารTMR จาก “ฟาร์มโคขุนต้นแบบฯ” ได้ในราคาทุนบวกค่าดำเนินการร้อยละ 10 ส่งผลให้โคที่กินอาหาร TMR มีสุขภาพดี และสามารถให้ลูกโคที่มีคุณภาพได้ 4) เพื่อให้ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบฯ” เป็นช่องทางหนึ่งในการแจ้ง ข้อมูลข่าวสารถึงเกษตรกรในอำเภอ และพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจาก มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในจังหวัดบุรีรัมย์มากถึง 90,000 กว่าราย 5) เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดทำ “ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)” ผ่านโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” ไว้ต่อยอดสู่การจัดทำเป็น Bigdata สำหรับการวางแผนเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรได้ในอนาคต 6) เพื่อใช้ข้อมูลการจัดทำบัญชี รายรับรายจ่าย และการบริหารจัดการ มาจัดทำแผนธุรกิจ กระตุ้นให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป สามารถนำมาใช้ในการยกระดับสู่การเลี้ยงโคกลางน้ำ - โคปลายน้ำ (โคขุน) อย่างมั่นใจ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กิจกรรมหลักที่ 1 1) ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Hala/HACCP อย่างน้อย 1 ห้อง 2) ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) อย่างน้อย 100 คน กิจกรรมหลักที่ 2 1) ส่งเสริมโรงเชือดโคเนื้อ ของ อบต.สลักได ให้ใช้งานได้เต็มศักยภาพ และมีรายได้จากค่าบริการตัดแต่งโคขุนคุณภาพสูงเพิ่มขึ้น ตัวละ 4,500-6,000 บาท หรือปีละ 37,440,000-49,920,000 ล้านบาท กิจกรรมหลักที่ 3 ลดต้นทุนจากการใช้เครื่องผลิตอาหาร TMR ได้ปีละ 20%
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี
8. กิจกรรมหลัก งบประมาณปีละ 131,600,000 บาท (2569-2570 = 263,200,000)	กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Hala/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) กิจกรรมหลักที่ 2 โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ และอีสานล่าง กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ

หัวข้อ	รายละเอียด									
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะมาตรฐาน GMP/Hala/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) งบประมาณ ปีละ 50,000,000 บาท (2569 - 2570 = 100,000,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 1) กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนที่อยู่รอบ ๆ อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา รัศมีประมาณ 200 กม. ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 639 ราย ขอนแก่น 459 ราย ชัยภูมิ 134 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 1,232 ราย 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านอาหารสัตว์ และประชาชนผู้บริโภค เป้าหมายโครงการ สร้างห้องตัดแต่งเนื้อโคมาตรฐาน GMP/Hala/HACCP ให้อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา เพื่อรองรับโคขุนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และจังหวัดใกล้เคียงอื่นๆ รวม 3 จังหวัด มีจำนวนโคขุนรวม 8,849 ตัว ดังนี้ <table><tr><td>นครราชสีมา</td><td>โคขุน</td><td>4,545 ตัว</td></tr><tr><td>ชัยภูมิ</td><td>โคขุน</td><td>926 ตัว</td></tr><tr><td>ขอนแก่น</td><td>โคขุน</td><td>3,378 ตัว</td></tr></table> นอกจากนั้นห้องตัดแต่งเนื้อโคนี้ยังสามารถใช้ตัดแต่งเนื้อแพะ/แกะ แนวทางการดำเนินงาน 1) การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Hala/HACCP 2) จัดหาครุภัณฑ์ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ 3) ปรับปรุงพื้นที่ห้องตัดแต่ง และระบบบำบัดน้ำ 4) ติดตั้งครุภัณฑ์ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ 5) ทดสอบการใช้งานห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ 6) กิจกรรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) กิจกรรมที่ดำเนินงาน 1) การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Hala/HACCP พื้นที่จัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ อาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (จังหวัดนครราชสีมา) ขนาดพื้นที่ 212 ตารางเมตร	นครราชสีมา	โคขุน	4,545 ตัว	ชัยภูมิ	โคขุน	926 ตัว	ขอนแก่น	โคขุน	3,378 ตัว
นครราชสีมา	โคขุน	4,545 ตัว								
ชัยภูมิ	โคขุน	926 ตัว								
ขอนแก่น	โคขุน	3,378 ตัว								

หัวข้อ	รายละเอียด
	พื้นที่จัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ แปลนเครื่องจักรอาคารตัดแต่งและแปรรูปเนื้อโค 2) การพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher) การตัดแต่งชิ้นเนื้อก่อนนำออกจำหน่าย 3) การอบรมหลักสูตร “การชำสัตว์และการเตรียมการก่อนการชำสัตว์” เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SME และวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตโคขุนคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์” 4) การพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4.1) การอบรมภาคทฤษฎี จำนวน 18 ชั่วโมง การบ่มแบบแห้ง Dry aging และ Wet aging ทำโดยการบรรจุเนื้อสัตว์หรือซากสัตว์ในบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ (vacuum packaging) หรือในกล่องที่ใช้เพื่อการขนส่ง หรือ จัดจำหน่ายโดยควบคุมอุณหภูมิระหว่างการเก็บรักษา เพื่อให้เกิดการบ่มภายในบรรจุภัณฑ์

หัวข้อ	รายละเอียด																					
	4.2) การอบรมภาคปฏิบัติ จำนวน 48 ชั่วโมง โดยผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจะได้เรียนรู้ และได้ลงมือการตัดแต่งซาก หลังจากแช่เย็นที่อุณหภูมิ 3 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ก่อนตัดแต่งซากจะต้องมีการจดบันทึกน้ำหนักซากเย็น เพื่อคำนวณหาสัดส่วนของชิ้นส่วนเป็นร้อยละต่อน้ำหนักซากเย็นแล้วนำซากจากรางเหนือศีรษะวางลงบนโต๊ะตัดแต่ง การตัดแต่งซากโคแบบสากลแบ่งได้ 2 ประเภท คือ การตัดแต่งชิ้นส่วนใหญ่และการตัดแต่งชิ้นส่วนย่อย งบประมาณ <table><tr><th>ลำดับ</th><th>รายการ</th><th>จำนวนเงิน (บาท)</th></tr><tr><td>1</td><td>กิจกรรมอบรมการตัดแต่งซากโคและชิ้นส่วนเนื้อโคตามความต้องการของตลาด (ทฤษฎี/ปฏิบัติ)</td><td>5,750,000</td></tr><tr><td>2</td><td>การทำห้องตัดแต่งมาตรฐาน GMP / Halal / HACCP</td><td>5,000,000</td></tr><tr><td>3</td><td>ครุภัณฑ์ ระบบบำบัดน้ำ</td><td>28,000,000</td></tr><tr><td>4</td><td>ปรับปรุงพื้นที่ห้องตัดแต่ง</td><td>10,000,000</td></tr><tr><td>5</td><td>ค่าใช้จ่ายอื่นๆ</td><td>1,250,000</td></tr><tr><td></td><td>รวม</td><td>50,000,000</td></tr></table>	ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	1	กิจกรรมอบรมการตัดแต่งซากโคและชิ้นส่วนเนื้อโคตามความต้องการของตลาด (ทฤษฎี/ปฏิบัติ)	5,750,000	2	การทำห้องตัดแต่งมาตรฐาน GMP / Halal / HACCP	5,000,000	3	ครุภัณฑ์ ระบบบำบัดน้ำ	28,000,000	4	ปรับปรุงพื้นที่ห้องตัดแต่ง	10,000,000	5	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,250,000		รวม	50,000,000
ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)																				
1	กิจกรรมอบรมการตัดแต่งซากโคและชิ้นส่วนเนื้อโคตามความต้องการของตลาด (ทฤษฎี/ปฏิบัติ)	5,750,000																				
2	การทำห้องตัดแต่งมาตรฐาน GMP / Halal / HACCP	5,000,000																				
3	ครุภัณฑ์ ระบบบำบัดน้ำ	28,000,000																				
4	ปรับปรุงพื้นที่ห้องตัดแต่ง	10,000,000																				
5	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,250,000																				
	รวม	50,000,000																				
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์และอีสานล่าง งบประมาณ ปีละ 51,600,000 บาท (2569 – 2570 = 103,200,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย	กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 1) กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ 522 ราย บุรีรัมย์ 419 ราย มหาสารคาม 631 ราย ศรีสะเกษ 551 ราย และอุบลฯ 466 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 2,589 ราย 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ด้านปศุสัตว์ ด้านอาหารสัตว์ และประชาชนผู้บริโภค เป้าหมายโครงการ สร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งเนื้อโคมาตรฐาน GMP ให้ อบต.สลักได จังหวัดสุรินทร์ เพื่อรองรับโคขุน ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ และจังหวัดใกล้เคียงอื่นๆ รวม 5 จังหวัด มีจำนวนโคขุนรวม 15,647 ตัว ดังนี้ 1) สุรินทร์ โคขุน 2,563 ตัว 2) บุรีรัมย์ โคขุน 1,828 ตัว 3) มหาสารคาม โคขุน 3,971 ตัว 4) ศรีสะเกษ โคขุน 4,577 ตัว 5) อุบลราชธานี โคขุน 2,708 ตัว แนวทางการดำเนินงาน ก่อสร้างห้องบ่มซากโค GMP ให้ อบต.สลักได เพื่อรับรองเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ วิสาหกิจโคเนื้อ และสหกรณ์โคเนื้อที่อยู่ใน จังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งจะสร้างจำนวน 10 ห้องๆ ละ 16 ตัว อบต.สลักได จะรับโคคุณภาพสูงเข้าเชือดได้เพิ่มขึ้นอีกสัปดาห์ละ 160 ตัว																					

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี หอการค้ากลุ่มจังหวัด ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่ม จังหวัด	ก่อสร้างโรงตัดแต่งเนื้อโค มาตรฐาน GMP ให้ อบต.สลักได โดยจะรับซากโคที่ฆ่าจากโรงฆ่า อบต.สลักได นำมาเลาะกระดูก ตัดแต่งเป็นชิ้นส่วนใหญ่ (Whole sole cut) และชิ้นส่วนย่อย (Retail cut) ทั้งแช่เย็นและแช่แข็ง พร้อมใส่ในบรรจุภัณฑ์สุญญากาศแบบรัดรูป (Skin pack) ส่งให้ศูนย์กระจายสินค้ากลางของห้าง Modern trade ในภาคอีสาน เพื่อให้ได้ปริมาณ (Supply size) ตามที่ห้างต้องการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งให้กับร้านอาหารประเภท Chain food ร้านอาหารทั่วไป และโรงแรมในภาคอีสาน เป็นหลัก โรงตัดแต่ง GMP อบต.สลักได นี้ จะช่วยให้เกษตรกรและองค์กรที่เลี้ยงโคเนื้อในภาคอีสาน ไม่ต้องขนย้ายโคขุน ไปขายที่ไกล ๆ เนื่องจากไม่มีโรงงานตัดแต่งตามที่ถูกค่าต้องการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการตัดแต่งและบริหารห่วงโซ่อุปทานการผลิตชิ้นส่วนเนื้อ (Supply chain) ให้เพียงพอต่อความต้องการของห้างและประชาชนผู้บริโภคในพื้นที่ โดยศูนย์ตัดแต่งนี้ จะช่วยรองรับเนื้อซากจากโรงฆ่าในท้องที่ และช่วยให้ประชาชนมีสินค้าเนื้อโคที่สะอาดปลอดภัยต่อการบริโภคอย่างแท้จริง
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบ ระดับอำเภอ งบประมาณ ปีละ 30,000,000 บาท (2569 – 2570 = 60,000,000 บาท) ผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม และ กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี	กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 1) กลุ่มเป้าหมาย : ครอบคลุมฟาร์มเลี้ยงโคขุนในจังหวัดบุรีรัมย์ 20 อำเภอ จำนวนโคขุน 1,828 ตัว จำนวนเกษตรกร 419 ราย จังหวัดชัยภูมิ 16 อำเภอ จำนวนโคขุน 937 ตัว จำนวนเกษตรกร 134 ราย 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงสัตว์ โรงเชือด อบต.สลักได ผู้ประกอบการจำหน่ายเนื้อโค และประชาชนผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบเนื้อโค เป้าหมายโครงการ 1) สร้าง “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” นำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 อำเภอ 20 ฟาร์ม 2) สร้าง “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” นำร่องจังหวัดชัยภูมิ 16 อำเภอ 20 ฟาร์ม แนวทางการดำเนินงาน 1) ประชาสัมพันธ์โครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” ให้กับเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณสมบัติ 2) แต่งตั้งกรรมการคัดเลือกเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” 3) ประเมินสภาพ โรงเรือน และอุปกรณ์ที่เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจำเป็นต้องใช้ 4) จัดหา ผู้รับเหมา กรณีมีการก่อสร้าง ต่อเติม หรือปรับปรุงโรงเรือน รวมระบบไฟฟ้า ระบบน้ำสำหรับเลี้ยงสัตว์

หัวข้อ	รายละเอียด
หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด	5) จัดหาเครื่องจักรผลิตอาหาร TMR พร้อมอุปกรณ์ ขนาด 5 ตัน เพื่อให้ผลิตอาหารใช้ในโครงการ และผลิตจำหน่ายให้กับเกษตรกรในเครือข่ายและระแวกใกล้เคียง 6) ตรวจสอบสภาพเมื่อโรงเรียนแล้วเสร็จ 7) เปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กับเกษตรกร ผู้ร่วมโครงการ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” และเกษตรกรในเครือข่ายแต่ละอำเภอโดย ใช้สถานที่ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ”
9. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานระดับกระทรวง : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานในพื้นที่ : สำนักงานปศุสัตว์เขต 3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หอการค้ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หอการค้าจังหวัดในกลุ่มจังหวัด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ 69 - 70 ระยะเวลา 2 ปี
11. งบประมาณ	263,200,000 บาท (สองร้อยหกสิบสามล้านสองแสนบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	กิจกรรมหลักที่ 1 1) ได้ห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะ มาตรฐาน GMP/Hala/HACCP ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างน้อย 1 ห้อง 2) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนที่อยู่รอบๆ อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา รัศมีประมาณ 200 กม. ได้แก่ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 639 ราย ขอนแก่น 459 ราย ชัยภูมิ 134 ราย รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 1,232 ราย ได้รับผลประโยชน์ กิจกรรมหลักที่ 2 1) โรงเชือด อบต.สลักได รองรับโคเข้าเชือดและเข้าห้องบ่ม ได้เพิ่มขึ้นสัปดาห์ละ 160 ตัว หรือปีละ 8,320 ตัว จากจำนวนโคขุนที่มีในพื้นที่ 5 จังหวัด รวม 15,647 ตัว กิจกรรมหลักที่ 3 สร้าง “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” นำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 อำเภอ 20 ฟาร์ม นำร่องจังหวัดชัยภูมิ 16 อำเภอ 20 ฟาร์ม
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กิจกรรมหลักที่ 1 1) สามารถลดต้นทุนค่าขนส่งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตามมาตรฐาน 2) ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูง ปลอดภัย ตามมาตรฐาน GMP, Halal และ HACCP และเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ 3) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่มีความต้องการเนื้อคุณภาพสูงได้ เช่น ภัตตาคาร โรงแรม และห้างค้าปลีกต่างๆ

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมหลักที่ 2 1) เพิ่มโอกาสการจัดหน่ายเนื้อในร้านอาหาร ภัตตาคาร และร้านโมเดิร์นเทรดให้กับเกษตรกร 2) ลดต้นทุน Logistic ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ 3) ผู้บริโภคได้สินค้าที่สะอาดปลอดภัย ในราคาที่ถูกลง กิจกรรมหลักที่ 3 1) เกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชนเจ้าของ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” สามารถยกระดับจากการเลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป สู่ “ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ” 2) “ฟาร์มโคขุนต้นแบบฯ” จะต้องรับภารกิจเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้นน้ำทั่วไป ถึงความสำคัญในการยกระดับการเลี้ยงให้ได้มาตรฐาน GFM เพื่อรองรับการแข่งขันในสภาพตลาดที่จะเปลี่ยนไปสู่ฟาร์มเลี้ยงโคขนาดใหญ่ , ได้ความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างต้นทุนเพื่อขยายการเลี้ยงโคสู่กลางน้ำ(โคขุน) วิธีการผลิตอาหาร TMR , และอื่นๆ ต่อไปอีกเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี 3) เพิ่มผลผลิต โดยโคได้รับอาหารที่มีคุณค่าสูง มีน้ำหนักรีด ขายได้ราคาดีขึ้น 4) ลดต้นทุน จากการใช้เครื่องผลิตอาหาร TMR ซึ่งช่วยลดต้นทุนค่าอาหารTMR 5) เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับแรงงานในชุมเพิ่มขึ้น 6) เกษตรกรในเครือข่ายสามารถซื้ออาหาร TMR ได้ในราคาถูกลง

Project Brief

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
ด้านการท่องเที่ยว

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และ
ผลิตภัณฑ์ใหม่

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้ได้รับความนิยม
3. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม
4. หลักการและเหตุผล	จากการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 นโยบายรัฐบาล เรื่อง การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ ผลจากการท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ก่อให้เกิดการจับจ่ายซื้อของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องเข้ามาบริหารจัดการควบคู่กับการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวต่อไป การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม เป็นการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์) เน้นความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล “ไทยแลนด์ 4.0” โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล เพื่อปรับแก้ระบบ/จัดระบบเศรษฐกิจ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางการพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดฯ จำนวนมากขึ้นในอนาคตต่อไป และเพื่อให้มีการพัฒนาไปได้ อย่างสมบูรณ์ทำให้แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ มีความปลอดภัย สุขสบาย และสะอาด มีผลต่อเนื่องถึงภาพลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดฯ และความยั่งยืนตามแนวทางวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1 เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านการคมนาคมขนส่ง ลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการขนส่งสินค้าเกษตรและการเดินทางติดต่อค้าขายซึ่งกันและกัน 2 เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ระบบขนส่งให้รวดเร็ว เอื้อต่อภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการปศุสัตว์ และภาคการท่องเที่ยว 3 เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในการเดินทางบนท้องถนน

หัวข้อ	รายละเอียด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	โครงข่ายถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา จำนวน 130 กิโลเมตร (2566-2570)
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว งบประมาณของกลุ่มจังหวัดปี 2566 = 400 ล้านบาท งบประมาณปี 2567 = 411 ล้านบาท งบประมาณปี 2568 = 400 ล้านบาท งบประมาณปี 2569 = 400 ล้านบาท งบประมาณปี 2570 = 400 ล้านบาท (รวมงบประมาณตามแผน 5 ปี 2,011 ล้านบาท) ผู้รับผิดชอบ แขวงทางหลวง แขวงทางหลวงชนบท (นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์) งบประมาณฟังก์ชั่น (2566 - 2570) 300,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท	ก่อสร้าง ซ่อมสร้าง ขยายผิวจราจร บูรณะ ปรับปรุงชั้นโครงสร้าง ผิวจราจร และไหล่ทาง พร้อมเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง ป้ายเตือน ป้ายแนะนำ และงานไฟฟ้าส่องสว่างแบบกึ่งเดี่ยว 9.00 เมตร บริเวณชุมชนและจุดเสี่ยงอันตราย พร้อมติดตั้งป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยว
8.2 กิจกรรมหลัก ปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมา ผิว	1. มติคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ กรอบวงเงิน 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและ

หัวข้อ	รายละเอียด
จราจรกว้าง 6.00 เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 เมตร ระยะทาง 4.200 กิโลเมตร งบประมาณฟังกัชั้น (2569 - 2570) 70,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม	ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 2 โครงการ วงเงินรวม 49,653,400 บาท ดังนี้ - โครงการปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมาผิวจราจรกว้าง 6.00 ม.ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 ม. ระยะทาง 4.200 กม. งบประมาณ 35,000,000 บาท - โครงการ สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า“อาหาร SAN ดี” ประจำถิ่นนครชัยบุรินทร์ From Local to Global งบประมาณ 14,653,400 บาท 2. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หรือที่เรียกว่า “กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์” ประกอบไปด้วยจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และสุรินทร์ ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย เป็นการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ทั้งเชิงนิเวศ เชิงกีฬาและนันทนาการ และเชิงศิลปวัฒนธรรม และอารยธรรมขอม โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางเริ่มต้นจากจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นประตูสู่อีสานจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 201 เป็นเส้นทางหลักและเชื่อมต่อการเดินทางไปยังจังหวัดบุรีรัมย์ โดยระหว่างทางสามารถแวะตัดออกมาเที่ยวเขื่อนลำแชะได้โดยใช้เส้นทางถนนทางหลวงหมายเลข 224 เพื่อที่จะเดินทางมายังเขื่อนลำแชะโดยผ่านเส้นทางหลวงชนบทสาย นม. 4040 บ้านโคกไบบัว เมื่อสุดสายทางก็จะเป็นถนนโครงการเส้นนี้ และเนื่องจากเส้นทางดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวใช้เส้นทางนี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งสภาพถนนในปัจจุบันมีสภาพชำรุดเสื่อมโทรมตามอายุการใช้งานถนนแคบไม่มีไหล่ทางและไม่มีไฟฟ้าแสงสว่างไม่สามารถรองรับหรืออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนบ่อยครั้งเป็นเหตุให้เกิดการสูญเสียชีวิต ขาดความปลอดภัย และเสียเวลาในการเดินทางกรณีเกิดอุบัติเหตุ ประกอบกับราษฎรในพื้นที่ได้มีการร้องขอ จึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและขยายผิวจราจรตลอดจนงานอำนวยความสะดวกไฟฟ้าแสงสว่าง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวรวมไปเสริมสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชนยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับคนในพื้นที่ ถือเป็นโอกาสที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักจังหวัดนครราชสีมาและเส้นทางเชื่อมต่อไปยังจังหวัดในกลุ่มจังหวัดมากขึ้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างมากและเพื่อเพิ่มศักยภาพเส้นทางคมนาคม โดย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ปรับปรุงเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว เชื้อนลำชะะ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกวังเต่า , ศาลเจ้าคุณย่าค็อก และมีหาดท้ายเขื่อนเรียกว่าหาดจอมทอง สำหรับล่องแพ ตกปลา ลงเล่นน้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนในการพักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมบันเทิงบนแพท่องเที่ยวของประชาชน และภาคสินค้าและการเกษตรในชุมชนได้ เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเข้าแหล่งท่องเที่ยว และการขนส่งสินค้าบริการและเกษตร โดยปรับปรุงผิวทางและติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งเส้นทางนี้ สามารถเดินทางไปยังจังหวัดบุรีรัมย์เชื่อมโยงการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และประวัติศาสตร์ของนครชัยบุรีรัมย์ เพิ่มรายได้เสริมสร้างเศรษฐกิจส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดย่อมในพื้นที่ ทำให้พื้นที่อำเภอครบุรีเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดนครราชสีมา
9. หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวง,แขวงทางหลวงชนบท นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2566-2570
11. งบประมาณ	2,381,000,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	มีจำนวนเส้นทางในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยยิ่งขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1.สามารถลดระยะเวลาการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้เวลาน้อยลงเนื่องจากเส้นทางสามารถรองรับปริมาณจราจรที่เพิ่มมากขึ้น 2.ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ จากการปรับปรุงถนนส่งผลให้สามารถใช้ความเร็วในการขับขี่ได้อย่างเหมาะสม 3.ลดการซ่อมบำรุงรักษายานพาหนะของผู้ใช้เส้นทาง 4.เพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา

Project Brief

โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และ
ผลิตภัณฑ์ใหม่

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้ได้รับความนิยม
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก - ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ - ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด - ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรม Mice เชื่อมโยงความท่องเที่ยว กลยุทธ์เชิงแก้ไข - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม - ส่งเสริมการบูรณาการเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน - พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับรวบรวมข้อมูล Big data กลุ่มจังหวัด - พัฒนาศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว กลยุทธ์เชิงป้องกัน - พัฒนางค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ กลยุทธ์เชิงรับ - พัฒนาศักยภาพด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ - สร้างการมีส่วนร่วมและความตระหนัก ในชุมชนเกี่ยวกับมาตรการการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีใหม่ - สร้างมาตรฐานความปลอดภัยและความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว
4. หลักการและเหตุผล	รัฐบาลระบุความสำคัญด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมายความว่า 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยว ที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยวในเชิงบูรณาการ เพื่อเป็นการส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ด้วยการดำเนินการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน นอกจากนี้รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" หรือตามคติพจน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ดังที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) คือ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและมีรายได้ดีขึ้น โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองเพื่อสร้างความสมดุลเชิงพื้นที่ และส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยการให้ความรู้และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) โดยมีนโยบายที่จะขับเคลื่อนประเทศโดยใช้มิติทางด้านการท่องเที่ยวในการสร้างรายได้และสังคมอยู่ดีกินดี มีความมั่นคง นำรายได้ที่ยั่งยืนสู่ครัวเรือน ท้องถิ่น ประเทศชาติ จากการท่องเที่ยวสินค้า บริการทุนทางวัฒนธรรม และสินค้าจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ตามยุทธศาสตร์กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่ว่า ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และสังคมเป็นสุข เพื่อให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนา และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นหรือเศรษฐกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง และมีความยั่งยืน ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการสร้างโอกาส สร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และตระหนักถึงคุณค่าของขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1สมควรที่จะร่วมกันอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตดั้งเดิมที่อาจจะสูญหายไปตามกาลเวลา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปีงบประมาณ 2568 ขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีนักท่องเที่ยวและนักทัศนอาจรเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และมีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 18,921 ล้านบาท ตามรูปที่ 1

หัวข้อ	รายละเอียด																						
	รายได้การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ <table border="1" data-bbox="598 291 1372 571"> <thead> <tr> <th>ปี</th> <th>รายได้</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2556</td><td>17,755</td></tr> <tr><td>2557</td><td>18,612</td></tr> <tr><td>2558</td><td>21,535</td></tr> <tr><td>2559</td><td>23,739</td></tr> <tr><td>2560</td><td>26,233</td></tr> <tr><td>2561</td><td>31,845</td></tr> <tr><td>2562</td><td>35,730</td></tr> <tr><td>2563</td><td>16,926</td></tr> <tr><td>2564</td><td>8,485</td></tr> <tr><td>2565</td><td>18,921</td></tr> </tbody> </table> รูปที่ 1 รายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2566 และด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ อารยธรรม และศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมโบราณที่หล่อหลอมและผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยอีสาน จนเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านวิถีชีวิตชุมชน ผ้าไหมและยังมีชื่อเสียงเป็นพิเศษในวิถีการเลี้ยงช้าง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่มีความสวยงาม จึงควรมีการพัฒนาต่อยอด และยกระดับ และพัฒนาให้มีศักยภาพเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพและการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะสามารถสร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการยกระดับการพัฒนาและขับเคลื่อนด้านส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายทอดและพัฒนา นวัตกรรม การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ต่างๆของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	ปี	รายได้	2556	17,755	2557	18,612	2558	21,535	2559	23,739	2560	26,233	2561	31,845	2562	35,730	2563	16,926	2564	8,485	2565	18,921
ปี	รายได้																						
2556	17,755																						
2557	18,612																						
2558	21,535																						
2559	23,739																						
2560	26,233																						
2561	31,845																						
2562	35,730																						
2563	16,926																						
2564	8,485																						
2565	18,921																						
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.1 เพื่อพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิม และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 3.2 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 3.3 เพื่อพัฒนาการประชาสัมพันธ์การตลาดการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ 3.4 เพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สู่ระดับสากล 3.5 เพื่อพัฒนาบุคลากร และส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1																						

หัวข้อ	รายละเอียด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี พ.ศ. 2566 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2563 ปี พ.ศ. 2567 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.25 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2564 ปี พ.ศ. 2568 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2565 ปี พ.ศ. 2569 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2570 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2567 ฐานข้อมูลจากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี 2563 (ชาวไทยและชาวต่างประเทศ) = 16,926.02 ล้านบาท
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard) งบประมาณปีละ 2,000,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 6,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์ - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard) -กิจกรรมย่อย อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว (ท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรินทร์) โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบมาตรฐานการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวนครชัยบุรินทร์ตามมาตรฐานการท่องเที่ยว (Thailand Tourism Standard)

หัวข้อ	รายละเอียด
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 ประชาสัมพันธ์อาหาร ท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณปีละ 8,000,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 24,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดชัยภูมิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ประชาสัมพันธ์อาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 1. ดำเนินการสืบค้นอัตลักษณ์และต่อยอดภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นสู่อาหารเพื่อการท่องเที่ยว 1.1 สำรวจและศึกษาข้อมูลอาหารท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้แก่ ข้อมูลด้านวัตถุดิบ ข้อมูลด้านการแปรรูป ข้อมูลด้านบรรจุภัณฑ์ ข้อมูลด้านการตลาด และข้อมูลหน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน พร้อมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสของอาหารท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาระดับ 1.2 พัฒนาระดับอาหารท้องถิ่นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 เมนู ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทุนวัฒนธรรมของพื้นที่สู่การเป็นทรัพยากร Soft Power เพื่อการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 1.3 คัดเลือกชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารและการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ราย เพื่อพัฒนาอาหารท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่า 10 เมนู โดยคัดเลือกเมนูที่มีวัตถุดิบหลักเป็นสินทรัพย์ท้องถิ่น (IDENTITY) มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคหรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ (POTENTIAL) หรือผู้ประกอบการที่มีความพร้อมในการนำสินค้าที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปดำเนินการต่อเพื่อสร้างมูลค่าที่เพิ่มขึ้นทางธุรกิจ (COMPETENCY) 1.4 ดำเนินการจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) รูปแบบ on-site ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวน 1 ครั้ง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาระดับอาหารท้องถิ่นสู่การเป็นทรัพยากร Soft Power ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด โดยประกอบไปด้วยชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหารและการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ราย และหน่วยงานในพื้นที่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ร่วมให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 1.5 ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ในกลุ่มอาหารและผลิตภัณฑ์เกี่ยวเนื่อง จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ผลิตภัณฑ์ ตามแนวทางที่ได้จากข้อ 4.4 เพื่อยกระดับอาหารท้องถิ่นสู่การเป็นทรัพยากร Soft power ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ โดยจัดเป็นการให้คำปรึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนกว่าจะแล้วเสร็จ 2. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมยกระดับอาหารท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่น กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณปีละ 4,000,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 12,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดชัยภูมิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัด นครชัยบุรีรินทร์ - กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพผู้นำท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนารูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - กิจกรรมทดสอบเส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยววิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ นครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณปีละ 4,000,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 12,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ - สภาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวจังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรีรินทร์ - จัดมหกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรีรินทร์ (วิ่ง ปั่น พาย นครชัยบุรีรินทร์ Sport Event) จำนวน 2 ครั้ง ระยะเวลาจัดกิจกรรมครั้งละ 2 คืน 3 วันโดยนำเสนอชนิดกีฬาที่จะดำเนินการจัดการมหกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจนครชัยบุรีรินทร์ (วิ่ง ปั่น พาย นครชัยบุรีรินทร์ Sport Event)

หัวข้อ	รายละเอียด
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณปี 5,000,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา หน่วยงานดำเนินการ - สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ	เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรีรินทร์ กิจกรรม 1 อบรมการสร้างภาพยนตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - อบรมการสร้างภาพยนตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - สนับสนุนการสร้างภาพยนตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับเยาวชนใน 2 จังหวัดที่ผ่านการอบรม กิจกรรม 2 เทศกาลภาพยนตร์นานาชาตินครชัยบุรีรินทร์ ครั้งที่ 6 - 8 - กิจกรรมประกวดภาพยนตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของเยาวชนใน 4 จังหวัด - จัดงานเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ ครั้งที่ 6 - 8 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน “เสน่ห์นครชัยบุรีรินทร์” งบประมาณปีละ 2,652,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 7,956,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน “เสน่ห์นครชัยบุรีรินทร์” กิจกรรมที่ 1 ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 2 สร้างคณะทำงานที่มีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ - เตรียมชุมชนสู่การเป็นผู้ประกอบการชุมชน - พัฒนานักเล่าเรื่องนักสื่อความหมายท้องถิ่น - เสริมทักษะอย่างอื่นที่จำเป็น รองรับชุมชนเพื่อสื่อสารวิถีชีวิตเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิต กิจกรรมที่ 3 อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์ มีเสน่ห์แห่ง อารยธรรมหอม กิจกรรมที่ 4 สำรวจและจัดทำโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายมิติ - จุด Check-in ตามพื้นที่ที่น่าสนใจในชุมชน - ออกแบบจัดโซนสำหรับทำกิจกรรมวิถีชีวิตเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิตปลูกผักผลไม้ ดอกไม้ เลี้ยงสัตว์ที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมที่ 4 สำรวจและจัดทำโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายมิติ - จุด Check-in ตามพื้นที่ที่น่าสนใจในชุมชน - ออกแบบจัดโซนสำหรับทำกิจกรรมวิถีชีวิตเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิตปลูกผักผลไม้ ดอกไม้ เลี้ยงสัตว์ที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน - สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รอบชุมชน กิจกรรมที่ 5 จัดทำสื่อทางการตลาดและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งระบบ Online และ Offlineกระตุ้นความสนใจไปยังทั้งกลุ่มลูกค้าเก่า และลูกค้าใหม่ กิจกรรมที่ 6 จัดกิจกรรมนำเสนอชุมชน - จัดงานเปิดตัวชุมชน และกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน ให้กับสื่อมวลชน, บริษัทนำเที่ยว, กลุ่มคนผู้มีอิทธิพลต่อความคิดและการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมาย (Influencer) และนักท่องเที่ยว
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ เชิง วัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 4,552,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 13,656,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และหอการค้ากลุ่มจังหวัด นครชัยบุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด ในกลุ่มจังหวัด	เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ นครชัยบุรินทร์ กิจกรรมที่ 1 ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 2 ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศ ทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 3 เส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้ง 4 จังหวัดแบบพักค้าง 1 คืน จำนวน 4 เส้นทาง กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวไม่น้อยกว่า 2 เส้นทาง จำนวนไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

หัวข้อ	รายละเอียด
8.8 กิจกรรมหลักที่ 8 ศรัทธา ศาสตร์ ศักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณปีละ 1,759,400 บาท (ปี 68 -70) รวม 5,278,200 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด ในกลุ่มจังหวัด - สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ศรัทธา ศาสตร์ ศักดิ์สิทธิ์ นครชัยบุรีรินทร์ กิจกรรมที่ 1 สืบค้นศรัทธาศาสนาศักดิ์สิทธิ์ -การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ทั้ง 4 จังหวัด -เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 2 สืบเสาะพิกัดศรัทธาศาสนาศักดิ์สิทธิ์ -ท่องเที่ยวตามการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 จังหวัด กิจกรรมที่ 3 สืบสานศรัทธาขสารศาสนา ศักดิ์สิทธิ์ -จัดกิจกรรมพิธีบวงสรวงตามความเชื่อของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ -ประชาสัมพันธ์กิจกรรม
8.9 กิจกรรมหลักที่ 9 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์”เยาวชนยลวิถี ของดี นครชัยบุรีรินทร์” งบประมาณปีละ 1,215,000 บาท (ปี 68 -70) รวม 3,645,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สถาบันการศึกษา	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์”เยาวชนยลวิถี ของดี นครชัยบุรีรินทร์” - กิจกรรมจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นครชัยบุรีรินทร์ - กิจกรรมจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน 1 คืน (4 ครั้ง) จังหวัดละ 60 คน - กิจกรรมเข้าค่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3 วัน 2 คืน จังหวัดละ 12 คน (ณ จังหวัดชัยภูมิ) - กิจกรรมประกวดสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์”การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ นครชัยบุรีรินทร์” เพียง 1 จังหวัด
6.10 กิจกรรมหลักที่ 10 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรีรินทร์ “การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ Wellness	พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชัยบุรีรินทร์ “การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ Wellness Tourism” กิจกรรมย่อยที่ 1 การบริหารจัดการโครงการ โดยการประชุมคณะทำงานเตรียมการวางแผนการทำงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
Tourism” งบประมาณปีละ 1,896,800 บาท (ปี 68 - 70) รวม 5,690,400 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	กิจกรรมย่อยที่ 2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับผู้ประกอบการด้านสุขภาพ ในพื้นที่ 4 จังหวัดๆ เชิญ 1) ผู้ประกอบการท่องเที่ยว (ภาคเอกชน) จาก 4 จังหวัด 2) ผู้นำชุมชน/ผู้ประกอบการรายย่อย (CPOT/CCPOT) 3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมย่อยที่ 3 จัดแสดงสินค้าและบริการเพื่อสุขภาพขับเคลื่อนการท่องเที่ยว นครชัยบุรินทร์ <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> 1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยว (ภาคเอกชน) จาก 4 จังหวัด 2. ผู้นำชุมชน/ผู้ประกอบการรายย่อย (CPOT/CCPOT) 3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
8.11 กิจกรรมหลักที่ 11 ยกระดับการจัดการที่พักและ ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model งบประมาณปีละ 8,000,000 บาท (ปี 68 – 70) รวม 24,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมและ ควบคุมมลพิษที่ 11 (นครราชสีมา) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดในกลุ่ม จังหวัด - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model -กิจกรรมย่อยที่ 1 ยกระดับการจัดการที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว สู่สังคมคาร์บอนบนฐาน BCG model งบประมาณปี 2568 -มุ่งเน้น: การจัดการมลพิษและการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญด้วยกระบวนการ LOW CARBON เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่ปลดปล่อยคาร์บอนเหลือศูนย์บนฐานโมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Model) ในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 2 พัฒนาศักยภาพที่พักและชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างการรับรู้การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำให้กับชุมชน วิธีการดำเนินงาน: - ประชุมคณะทำงาน - รับสมัครและคัดเลือกชุมชนตามแบบประเมินศักยภาพความพร้อมก่อนร่วมโครงการ - ประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบชุมชนท่องเที่ยวสู่สังคมคาร์บอนต่ำด้วยกระบวนการประเมินผลกระทบสุขภาพโดยชุมชนและผังภูมิโนเวศ เพื่อวางแผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่ท่องเที่ยวชุมชน - จัดเวทีประชาคมแผนการออกแบบชุมชนท่องเที่ยวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ กิจกรรมย่อยที่ 3 ประเมินการปลดปล่อยคาร์บอนและผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต เพื่อใช้วางแผนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน วิธีการดำเนินงาน: - ดำเนินการสำรวจข้อมูลการปลดปล่อยคาร์บอน (Carbon footprint) ในพื้นที่เป้าหมาย และประเมินผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต (LCA) - อบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้การวิเคราะห์

หัวข้อ	รายละเอียด
	carbon balance ชุมชนท่องเที่ยว กิจกรรมย่อยที่ 4 การจัดการมลพิษในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปรับ ลดการปลดปล่อยคาร์บอนในการท่องเที่ยวให้น้อยที่สุด วิธีการดำเนินงาน: - อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการมลพิษ (ขยะมูลฝอยชุมชน น้ำเสีย มลพิษอากาศ และพลังงาน) ในแหล่งท่องเที่ยวตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Economy Model) เพื่อจัดการขยะมูลฝอยต้นทางในพื้นที่ท่องเที่ยว และต่อยอดเศรษฐกิจหมุนเวียนเชิงพาณิชย์ - จัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะ ดำเนินการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน และประเมินก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยลดลง - การเฝ้าระวังคุณภาพอากาศบริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยว โดยการแจ้งเตือนสถานการณ์คุณภาพอากาศ พัฒนากิจกรรม/นวัตกรรมลดการเผาในที่โล่งที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ - สำรวจและจัดทำจุดสาธิตต้นแบบการจัดการน้ำเสียสถานประกอบการ และน้ำเสียชุมชนอย่างง่าย เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำแหล่งน้ำชุมชน - จัดเก็บข้อมูลพลังงานและดำเนินการจัดการการใช้พลังงานฟุ่มเฟือย และประเมินก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยลดลง - ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการจัดการท่องเที่ยวชุมชนสู่สังคมคาร์บอนต่ำ 4 พื้นที่ กิจกรรมย่อยที่ 5 การบริหารโครงการ
8.12 กิจกรรมหลักที่ 12 พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว สร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณปีละ 5,000,000 บาท (ปี 68 – 70) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด นครราชสีมา และศูนย์วิจัย BCG เพื่อเศรษฐกิจยั่งยืน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ - พัฒนาเส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ - การพัฒนาข้อมูลภูมิสารสนเทศ จุดท่องเที่ยวสร้างสรรค์ พัฒนาแบรนด์ดี และประชาสัมพันธ์ เส้นทางราชมรรคาและอุษาคเนย์โบราณเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสร้างสรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	
8.13 กิจกรรมหลักที่ 13 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณ ปี 68 40,000,000 บาท งบประมาณ ปี 69 – 70 ปี ละ 40,000,000 บาท รวม 120,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดชัยภูมิ - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมินครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกนครชัยบุรีรินทร์ กิจกรรมย่อย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจุดชมวิวกว้างมั่ง อำเภอกอนสารจังหวัดชัยภูมิ - งานก่อสร้างอาคารจุดชมวิวกว้างมั่ง - งานก่อสร้างอาคารบริการ ลานจอดรถและงานภูมิทัศน์
8.14 กิจกรรมหลักที่ 14 Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการตามเส้นทาง 3 มรดกโลกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรีรินทร์	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดจำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 4

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณฟังก์ชัน งบประมาณ ปี 69 – 70 ปี ละ 6,000,000 บาท รวม 12,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ - กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครราชสีมา - มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา - หอการค้าจังหวัด นครราชสีมา - Bizclub จังหวัด นครราชสีมา - สมาคมโรงแรมจังหวัด นครราชสีมา - ชมรมร้านอาหารจังหวัด นครราชสีมา - สมาคมท่องเที่ยวเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา - สมาคมท่องเที่ยว วังน้ำเขียว จังหวัด นครราชสีมา	โครงการ วงเงินรวม 49,990,600 บาท ดังนี้ - โครงการส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัย บุรินทร์สู่สากล งบประมาณ 9,000,000 บาท - Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและ บริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยววนนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ 6,000,000 บาท - โครงการ การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรินทร์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับ อุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัย บุรินทร์ งบประมาณ 30,600,000 บาท - โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยวนนครชัยบุรินทร์ กิจกรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิ ปัญญาแพทย์แผนไทยงบประมาณ 4,390,600 บาท 2. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการตามเส้นทาง 3 มรดกโลกครอบคลุมพื้นที่ 9 อำเภอ ให้มีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์สอดคล้องกับพื้นที่ โดยมี 4 กิจกรรม ดังนี้ (1) การสร้างแนวคิดการประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ ดินแดน 3 มรดกโลก เป็นการจัดอบรมภาคทฤษฎีเพื่อสร้างแนวคิดการ ประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลก โดย หลักสูตรระยะสั้นในส่วนของภาคทฤษฎี จำนวน 6 ชั่วโมง เพื่อปรับแนวคิด และวิสัยทัศน์ให้หันมาประกอบธุรกิจ โดยมีอัตลักษณ์ของพื้นที่เป็น ส่วนประกอบของการดำเนินธุรกิจ และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้าง แนวคิดการประกอบธุรกิจให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดก โลก (2) การพัฒนานวัตกรรมสินค้าและบริการต้นแบบตามอัตลักษณ์ พื้นที่ ดินแดน 3 มรดกโลกตามประเภทธุรกิจ (3) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์นวัตกรรมสินค้าและบริการ ตามอัตลักษณ์พื้นที่ดินแดน 3 มรดกโลก (4) การจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวตามช่องทาง ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ดินแดน 3 มรดก โลก ตามเส้นทาง UNESCO RING ROAD เชื่อมโยงการท่องเที่ยววนนครชัย บุรินทร์
8.15 กิจกรรมหลักที่ 15 การสร้าง "ศูนย์กลางการ ประกอบอาหาร นครชัยบุรินทร์	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัด และจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตาม

หัวข้อ	รายละเอียด
(Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ งบประมาณฟังก์ชัน งบประมาณ ปี 69 – 70 ปี ละ 30,600,000 บาท รวม 61,200,000 บาท ผู้รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา กระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 4 โครงการ วงเงินรวม 49,990,600 บาท ดังนี้ - โครงการส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์สู่สากล งบประมาณ 9,000,000 บาท - Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรีรัมย์ งบประมาณ 6,000,000 บาท - โครงการ การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรีรัมย์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ งบประมาณ 30,600,000 บาท - โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรีรัมย์ กิจกรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรีรัมย์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยงบประมาณ 4,390,600 บาท 2.เพื่อก่อสร้าง “ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรีรัมย์ (NAKHONCHAIBURIN GASTRONOMY HUB : NGH)” ให้เป็น ศูนย์ฝึกอบรมด้านอาหารของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ที่ได้มาตรฐานระดับสากล มีกิจกรรม ดังนี้ 1. การปรับปรุงศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรีรัมย์ให้ได้มาตรฐานระดับสากล 2. การสร้างและพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพด้านอาหารสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมอาหารและการบริการ เป็นการอบรมเมนูอาหารอัตลักษณ์ประจำถิ่นนครชัยบุรีรัมย์/อาหารจากผลผลิตทางการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่น/อาหารเพื่อสุขภาพ 3. การสร้างมูลค่าเพิ่มอาหารอัตลักษณ์ประจำถิ่นนครชัยบุรีรัมย์ 3.1 การเปิดตัวศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรีรัมย์ (NAKHONCHAIBURIN GASTRONOMY HUB : NGH) กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ - กิจกรรมเปิดตัวอย่างเป็นทางการ โดยเชิญภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการทำงาน ประกอบด้วย สภาอุตสาหกรรม สมาคมโรงแรม ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน ธนาคารออมสิน วัฒนธรรมจังหวัด ท่องเที่ยวและกีฬา ผู้ประกอบการร้านอาหารในจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ ผู้สื่อข่าวเพื่อ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ประชาสัมพันธ์ NAKHONCHAIBURIN GASTRONOMY HUB ให้ประชาชนทราบ 3.2 การจัดเวทีเสวนาวิชาการด้านอาหารนครชัยบุรีรินทร์ - จัดกิจกรรมเสวนาวิชาการด้านอาหาร 4 ครั้ง ใน 4 จังหวัด โดยเชิญนักวิชาการด้านอาหาร ผู้ประกอบการอาหาร ผู้ประกอบการโรงแรม หอการค้า สมาอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินคัดเลือกเมนูอาหารอัตลักษณ์ประจำถิ่นของ 4 จังหวัด ในการนำไปจัดเมนูในการอบรมและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 3.3 การจัดแข่งขันทักษะวิชาการและวิชาชีพด้านอาหาร กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ (NAKHONCHAIBURIN FOOD COMPETITION SHOW) - การจัดแข่งขันทักษะวิชาการและวิชาชีพด้านอาหาร กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมได้แสดงความสามารถในการทำอาหาร เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาทักษะด้านอาหาร สร้างเชฟชุมชน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ประกอบการร้านอาหาร ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว และประชาชนที่สนใจ - จัดแข่งขันจังหวัดละ 1 ครั้ง รวม 4 ครั้ง 3.4 การจัดมหกรรมด้านอาหารกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ (NAKHONCHAIBURIN FOOD FAIR) - เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจและอนุรักษ์วัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น ของดีของเด่นประจำจังหวัด - กิจกรรมประกอบด้วยการออกบูธอาหารท้องถิ่น 4 จังหวัด การสาธิตการทำอาหารจากเชฟชุมชนหรือเชฟที่มีชื่อเสียง การบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหารและเทคนิคการทำอาหาร การแข่งขันทำอาหารระหว่างเชฟจาก 4 จังหวัด และการแสดงดนตรีพื้นบ้านจากทั้ง 4 จังหวัด เป็นต้น 3.5 การพัฒนาฐานข้อมูลอาหารอัตลักษณ์ท้องถิ่นนครชัยบุรีรินทร์ - เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลอาหารท้องถิ่นนครชัยบุรีรินทร์ เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมอาหาร ส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยและพัฒนา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เชฟชุมชน ผู้สูงอายุ ผู้ประกอบการด้านอาหาร เกี่ยวกับชื่ออาหาร ประวัติความเป็นมา ส่วนประกอบ วิธีการทำ และเอกลักษณ์ของอาหารแต่ละชนิด เพื่อนำมาสร้างเรื่องราวในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย ผ่านการจัดเก็บในแพลตฟอร์มออนไลน์ให้สามารถใช้งานได้ง่ายและเข้าถึงได้สะดวก

หัวข้อ	รายละเอียด
8.16 กิจกรรมหลักที่ 16 สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำปี ถิ่นนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global งบประมาณฟังก์ชัน งบประมาณ ปี 69 – 70 ปี ละ 14,653,400 บาท รวม 29,306,800 บาท ผู้รับผิดชอบ กรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ศูนย์อนามัยที่ 9 จังหวัด นครราชสีมา - สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด นครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ สำนักงาน จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัด สุรินทร์ และหน่วยงานใน สังกัด รวมถึงหน่วยงานภาค ราชการ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชน ในพื้นที่เขต นครชัยบุรีนทร์	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ กรอบวงเงิน 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งจัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 2 โครงการ วงเงินรวม 49,653,400 บาท ดังนี้ - โครงการปรับปรุงก่อสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว สายทาง เข้าเขื่อนลำแชะ ตำบลโคกกระชาย อำเภอบัวชุม จังหวัดนครราชสีมาผิวจราจรกว้าง 6.00 ม.ไหล่ทางกว้างข้างละ 0.00-1.00 ม. ระยะทาง 4.200 กม. งบประมาณ 35,000,000 บาท - โครงการ สร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า“อาหาร SAN ดี” ประจำปีถิ่นนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global งบประมาณ 14,653,400 บาท 2. . เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้ปรุงประกอบอาหารตามมาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร (SAN) เพิ่มขีดความสามารถนักปรุงประกอบอาหาร (Chef) ในท้องถิ่นให้มีฝีมือปรุงประกอบอาหารขั้นสูง สร้างตำรับอาหารท้องถิ่น เขตนครชัยบุรีนทร์ สร้างความรอบรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหารแก่ผู้ปรุงประกอบอาหาร ผู้ประกอบการร้านอาหาร และประชาชน และสนับสนุนตำรับอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไทยให้ได้มาตรฐานอาหารปลอดภัย โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงคณะทำงาน 4 จังหวัด 2) อบรมพัฒนาศักยภาพผู้ปรุงประกอบอาหารเพื่อยกระดับสู่เชฟมาตรฐาน 3) มหกรรมจังหวัด “อาหาร SAN ดี ประจำปี ถิ่น นครชัยบุรีนทร์” 4) Open House Selection : Level up Local Cook to Chef de Cuisine 5) มหกรรมระดับเขต (กลุ่มจังหวัด) “อาหาร SAN ดี ประจำปี ถิ่น นครชัยบุรีนทร์”

หัวข้อ	รายละเอียด
	6) สร้างการรับรู้ความรอบรู้สุขภาพ “อาหารไทยพื้นถิ่น อาหารสุขภาพ SAN ดี” 7) ประเมินผลการดำเนินงานและขยายผลการดำเนินงานสู่ความยั่งยืน
8.17 กิจกรรมหลักที่ 17 การส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมวิถีชุมชน นครชัยบุรีนทร์ งบประมาณฟังก์ชัน งบประมาณ ปี 69 – 70 ปี ละ 10,076,000 บาท รวม 20,152,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานปลัดกระทรวง พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ กระทรวงพัฒนา สังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สำนักงานส่งเสริมและ สนับสนุนวิชาการ 4 - สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด 4 จังหวัด	1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 8 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำปีนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการนักท่องเที่ยว ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝาก ของที่ระลึก จากภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมและสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก และถนนสายวัฒนธรรม มีกิจกรรมดังนี้ (1) การเพิ่มศักยภาพการให้บริการนักท่องเที่ยว “อบรมอาสาสมัครท่องเที่ยวท้องถิ่น” <u>กลุ่มเป้าหมาย</u> : แก่นนำชุมชน เด็กและเยาวชน สตรี บุคคลที่สนใจ และเจ้าหน้าที่ 4 จังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
	(2) การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึกจากภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มอาชีพสตรี กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บุคคลที่สนใจและเจ้าหน้าที่ 4 จังหวัด (3) ถนนสายวัฒนธรรม เป็นการจัดงาน วิถีชีวิตนครชัยบุรีรินทร์ วัฒนธรรม ประเพณี อาหารพื้นบ้าน กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มอาชีพสตรี กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ 4 จังหวัด
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่ม 9.2 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดในกลุ่มจังหวัด 9.3 สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดในกลุ่มจังหวัด 9.4 สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดและกลุ่มจังหวัด 9.5 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 9.6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 9.7 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 9.8 สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 9.9 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด 9.10 กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 9.11 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 9.12 สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 9.13 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2566-2570
11. งบประมาณ	386,884,400 บาท
12. ผลผลิต (Output)	12.1 บุคลากรและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐาน 12.2 มีเส้นทางการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 12.3 มีสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ 12.4 แหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐาน 12.5 ชุมชนท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้เรียนรู้และมีระบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เป็นระบบมีอาชีพและมีแผนพัฒนาระบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่สามารถนำไปพัฒนา

หัวข้อ	รายละเอียด
	12.6 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ได้รับการประชาสัมพันธ์เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น 12.7 รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ เพิ่มขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	13.1 บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้รับการยกระดับ และพัฒนาให้มีศักยภาพในการแข่งขัน มากขึ้น 13.2 มีสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ทั้งระบบ Online และ Offline 13.3 แหล่งท่องเที่ยว สินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้รับการพัฒนา มีศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว 13.4 ชุมชนท่องเที่ยวเป้าหมาย องค์กรจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ มีศักยภาพในการนำเสนอกิจกรรม และผลิตภัณฑ์หรือบริการทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์และมีเสน่ห์ของตนเอง และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่มที่เพิ่มขึ้นในอนาคตได้

Project Brief

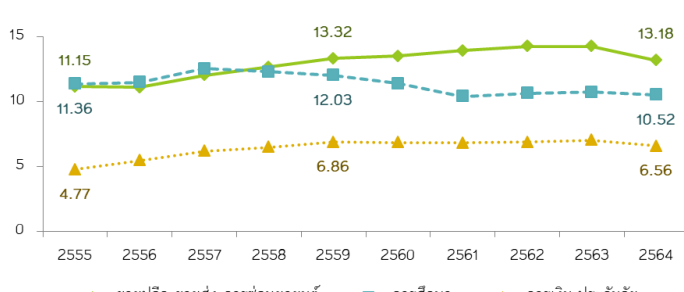
โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และ
ผลิตภัณฑ์ใหม่

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	ยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค
3. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก - ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - พัฒนาการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล - ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ - พัฒนาการสร้าง Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข - ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การค้าเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน - พัฒนาศักยภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ
4. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ และสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้า และการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค การสร้างความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมทางด้านการพาณิชย์ การพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อย่างยั่งยืน โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน และภาคเอกชนอื่นๆ ได้ขยายเครือข่ายทางการค้า แสวงหาแหล่งวัตถุดิบ เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างประเทศด้วยการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้า ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใหม่ได้มีการพัฒนาศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ อันจะส่งผลให้ประชาชนมีอาชีพ และรายได้เพิ่มสูงขึ้นเกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการส่งเสริมการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างแน่นแฟ้น และ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการค้า การลงทุน และการจัดทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นการดึงดูดกลุ่มผู้ประกอบการและนักธุรกิจ รวมทั้งนักท่องเที่ยวด้วย จากสถานการณ์การขายปลีก ขายส่ง ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่าสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ 3 อันดับแรก สาขาขายปลีก ขายส่ง การช้อปปิ้งออนไลน์ มีมูลค่าที่สูงที่สุด แต่ในปี พ.ศ. 2564 แนวโน้มที่ลดลงเล็กน้อย อยู่ที่ร้อยละ 13.18 เช่นเดียวกับสาขาอื่นๆ อันเนื่องมาจากในปี พ.ศ. 2564 ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ของโควิด – 19 ที่ต่อเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2563 ดังรูปที่ 1 ที่มา : กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รูปที่ 1 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการ 3 อันดับแรก ที่มา :สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้วยศักยภาพการค้าและธุรกิจขนาดย่อมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ก็เช่นเดียวกัน พบว่า กำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2562 มีมูลค่า 53,353 ล้านบาท และรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่า 15,056 ล้านบาท ดังรูปที่ 2 ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงพาณิชย์ http://benchmark.mol.go.th

หัวข้อ	รายละเอียด																								
	รูปที่ 2 ศักยภาพการค้าและธุรกิจขนาดย่อม ที่มา : ระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย ปัจจุบันการค้าขายแดนของไทยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้า ไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย มีจุดผ่านแดนถาวร ซึ่งถือว่าเป็นความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ เมื่อพิจารณาสถานการณ์ด้านการค้า มูลค่าการนำเข้า - ส่งออกสินค้า การค้าชายแดน จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 -2563 มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่า 14,104.91 ล้านบาท แต่กลับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2565 จากมาตรการควบคุมสินค้าส่งออก ดังรูปที่ 3 <table><thead><tr><th>ปี</th><th>มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)</th><th>มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)</th></tr></thead><tbody><tr><td>พ.ศ. 2560</td><td>1,096.14</td><td>2,395.48</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2561</td><td>2,395.48</td><td>2,175.06</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2562</td><td>3,569.89</td><td>2,571.70</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2563</td><td>5,868.37</td><td>3,032.15</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2564</td><td>14,104.91</td><td>1,468.43</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2565</td><td>8,698.36</td><td>2,634.46</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2566</td><td>7,296.34</td><td>2,634.46</td></tr></tbody></table> รูปที่ 3 มูลค่าการนำเข้า - ส่งออกสินค้า การค้าชายแดน ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ – สุรินทร์ การขนส่งสินค้าผ่านแดนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ เป็นการเปิดโอกาสในการเข้าถึงตลาดของประเทศอื่น เพื่อทำการค้าขายและการลงทุน ดังนั้น ประชาคมระหว่างประเทศ จึงสนับสนุนให้ทุกประเทศมีสิทธิในการขนส่งสินค้าผ่านแดนอย่างเท่าเทียมกัน การใช้สิทธิในการขนส่งสินค้าผ่านแดนนั้น ถูกจำกัดขอบเขตในการใช้สิทธิโดยอธิปไตยของประเทศทางผ่าน โดยประเทศทางผ่านย่อมมีอำนาจอธิปไตยในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บุคคลหรือสิ่งของของประเทศอื่นใช้ดินแดนของตนเป็นทางผ่าน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงนำไปสู่การทำความตกลงระหว่างประเทศในการสนับสนุนการขนส่งสินค้าผ่านแดน ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน หรือสนับสนุนให้การขนส่งสินค้าผ่านแดนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยความตกลงในเรื่องต่างๆ เช่น การศุลกากร การรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกข้ามพรมแดน จากข้อมูลข้างต้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังคงพบปัญหาเกี่ยวกับการขาดการพัฒนากำลังคน ด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ขาดการสร้างโอกาสการค้าให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยและเกษตรกร ขาดการนำสินค้ามาต่อยอดและการแปรรูปในเชิงอุตสาหกรรมหรือการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีปัญหาเรื่องการกระจาย	ปี	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)	พ.ศ. 2560	1,096.14	2,395.48	พ.ศ. 2561	2,395.48	2,175.06	พ.ศ. 2562	3,569.89	2,571.70	พ.ศ. 2563	5,868.37	3,032.15	พ.ศ. 2564	14,104.91	1,468.43	พ.ศ. 2565	8,698.36	2,634.46	พ.ศ. 2566	7,296.34	2,634.46
ปี	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)																							
พ.ศ. 2560	1,096.14	2,395.48																							
พ.ศ. 2561	2,395.48	2,175.06																							
พ.ศ. 2562	3,569.89	2,571.70																							
พ.ศ. 2563	5,868.37	3,032.15																							
พ.ศ. 2564	14,104.91	1,468.43																							
พ.ศ. 2565	8,698.36	2,634.46																							
พ.ศ. 2566	7,296.34	2,634.46																							

หัวข้อ	รายละเอียด
	สินค้า การโลจิสติกส์ และมีการเชื่อมโยงธุรกิจและพัฒนาช่องทางการค้ากับตลาดภายนอกประเทศยังคงมีน้อย ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว กลุ่มจังหวัดควรมีโครงการสำคัญ ยุกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน และมีแนวทางส่งเสริมและพัฒนากิจการค้า การลงทุน และการค้าชายแดน ตามแผนงานส่งเสริมและพัฒนากิจการค้า การลงทุน การค้าชายแดน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และเชื่อมโยงภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการและเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน 2) เพื่อศึกษาพัฒนา เผยแพร่ นวัตกรรม ด้านวัสดุก่อสร้างอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน ในระดับประเทศและนานาชาติ 3) เพื่อวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรม 4) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลที่เหมาะสมของคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทุกด้าน ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเมืองและครัวเรือน ภาคท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม เป็นต้น
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1) มูลค่าการค้าชายแดน เพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2566 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2565 ปี พ.ศ. 2567 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2568 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2567 ปี พ.ศ. 2569 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2568 ปี พ.ศ. 2570 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2569 2) อัตราการเติบโตของการค้าปลีก ค้าส่ง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2 จากปี 2563
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	
ด้านทาง	
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ : ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานจังหวัด หอการค้าจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด กรมศุลกากร	ยุกระดับจุดผ่อนปรนทางการค้าเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษและศึกษา EIA เพื่อยกระดับเป็นด่านผ่านแดนถาวร กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านกรวดและจังหวัดบุรีรัมย์ ด่านศุลกากร ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านกรวดและจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประกอบการ เกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน วิธีการดำเนินงาน: การจ้างที่ปรึกษาโครงการในการศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีขั้นตอนของการศึกษาดังนี้ 1) การกลั่นกรองโครงการว่ากิจกรรมจะต้องประเมินโครงการแบบใดมีความจำเป็นหรือไม่ในการดำเนินการประเมินผลกระทบ 2) การกำหนดขอบเขต เพื่อกำหนดขอบเขตและประเด็นสำคัญในการประเมินผลกระทบให้ถูกต้องครอบคลุมและชัดเจน 3) การประเมินผลกระทบ โดยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย 4) การจัดทำร่างรายงาน 5) การทบทวนร่างรายงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	6) การติดตามและประเมินผล
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ : ปีละ 5,500,000 บาท (5 ปี) รวม 27,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา	การพัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชนบท การค้า และ การลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร/ประชาชนทั่วไปที่สนใจ/หรือผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชน ทั่วไปที่สนใจ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร กิจกรรมย่อย 1.1 พัฒนาและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า และ การลงทุน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ด้วย Single Big Data งบประมาณ : 1,500,000 บาท กิจกรรมย่อย 1.2 การผลักดันแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพ และเชื่อมโยงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัย บุรินทร์ ด้วย Single Big Data อย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างอาชีพที่เหมาะสม ให้กับประชาชนเป็นรายพื้นที่ และเพื่อการชี้เป้าการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ : 1,000,000 บาท กิจกรรมย่อย 1.3 อบรมและส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบท และการจัดตั้งโรงงานชนบทต้นแบบรวบรวมผลผลิตหรือแปรรูปผลผลิตเกษตร ขนาดเล็ก งบประมาณ : 3,000,000 บาท
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ : ปีละ 25,000,000 บาท (5 ปี) รวม 125,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด และหน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา	การพัฒนาระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 1 การส่งเสริมระบบนิเวศเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้า ชายแดน กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร/ประชาชนทั่วไปที่สนใจ/หรือผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชน ทั่วไปที่สนใจ และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร กิจกรรมย่อย 2.1 การศึกษาความเป็นไปได้ (Economic Study and Feasibility Study) ในการระบบการค้า ระบบการลงทุน ความคุ้มค่าทาง เศรษฐกิจ ของเขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้า ชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ : 4,000,000 บาท กิจกรรมย่อย 2.2 การศึกษารูปแบบการลงทุน และการบริหารจัดการ และ ด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็นให้ครอบคลุมและเพียงพอสำหรับประกอบการพิจารณา ของผู้บริหารในการตัดสินใจดำเนินโครงการระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริม อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบทเชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัย บุรินทร์ งบประมาณ : 4,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมย่อย 2.3 การผลักดันการจัดตั้งโรงงานต้นแบบ Pilot Plant ที่ก่อนที่จะผลิตไปสู่เชิงพาณิชย์ พร้อมพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้ผู้ประกอบการไปทดสอบตลาด(Commercial Scale) งบประมาณ : 15,000,000 บาท กิจกรรมย่อย 2.4 การอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาการค้าการลงทุน เพื่อการพัฒนาชนบทยั่งยืน สำหรับพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ภายใต้ BCG Model งบประมาณ : 2,000,000 บาท
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ : ปีละ 20,000,000 บาท (3 ปี) รวม 60,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด และหน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด	การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม BCG กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม หอการค้า วิธีการดำเนินงาน: 7) ศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนและเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจี ประชาสัมพันธ์และจัดให้มีการอบรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ 8) ร่างและพัฒนาหลักสูตรพร้อมให้การอบรมรูปแบบใหม่ที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในแพลตฟอร์ม EdTech Nakhonchaiburin : sandbox เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมอุตสาหกรรม 9) ร่างและพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมพร้อม ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหาในหลักสูตรสำหรับใช้ในการอบรม ในแพลตฟอร์ม EdTech Nakhonchaiburin : sandbox 10) วิพากษ์หลักสูตรและจัดอบรมรูปแบบใหม่เพื่อขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมบีซีจีมูลค่าสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์
กลางทาง	
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ : ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดบุรีรัมย์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการนครชัยบุรีรินทร์เพื่อการส่งออก กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม และประชาชนในพื้นที่ วิธีการดำเนินงาน: ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการนครชัยบุรีรินทร์เพื่อการส่งออกเกี่ยวกับ องค์ความรู้ ด้านกฎระเบียบ การค้าชายแดนกับประเทศกัมพูชา ปีละ 100 ราย และเจ้าหน้าที่ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 แห่ง จำนวน 10 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ : ปีละ 6,500,000 บาท (ปี 2566 - 2567) = 13,000,000 บาท ปีละ 10,000,000 บาท (ปี 2568 – 2570) = 30,000,000 บาท รวม 43,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา	การสร้าง ecosystem การระดมทุนและการบริหาร Startup กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร/ประชาชนทั่วไปที่สนใจ/หรือผู้ประกอบการ และ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ประชาชน ทั่วไปที่สนใจ ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิธีการดำเนินงาน: กิจกรรมย่อย 4.1 การส่งเสริมระบบนิเวศเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และ การค้าชายแดน พัฒนาหลักสูตร การวางแผน การบริหาร การระดมทุนสำหรับStartup เพื่อ สร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน และการจัดการฝึกอบรมเกษตรกร/ผู้ประกอบการ Startup เรื่องการวางแผน การบริหาร การระดมทุนสำหรับStartup เพื่อสร้าง มูลค่าสูงสุดและยั่งยืน 1 รุ่น ๆ ละ 50 คน งบประมาณ : 1,500,000 บาท กิจกรรมย่อย 4.2 พัฒนาระบบสนับสนุนส่งเสริมการเกิดขึ้นของ Startup เพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน (Agri-Startup Ecosystem) การสร้างระบบ ให้บริการงานสนับสนุน (Back Office) สำหรับบริษัท Start up เพื่อให้ Startup สามารถมุ่งเน้นงานพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนาขีดความสามารถหลักขององค์กร งบประมาณ : 3,000,000 บาท กิจกรรมย่อย 4.3 สนับสนุนให้เกิดการสร้างแบรนด์ของผู้ประกอบการ Startup ให้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศ (National Brand Awareness) ผ่านการ พัฒนาทั้งรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/ บริการ งบประมาณ : 2,000,000 บาท
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 งบประมาณ : ปีละ 20,000,000 บาท (3 ปี) รวม 60,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อ ชนบท มทส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - ด้านศุลกากร	การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมี มูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม หอการค้า วิธีการดำเนินงาน: 1) การศึกษาและวิเคราะห์การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อ เชื่อมต่อบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพ สูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์และการดำเนินการมีส่วนร่วมของ ประชาชน - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ - จัดประชุมกลุ่มย่อย 2) การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน อบรมให้ ความรู้เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษ ภายใต้การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาค

หัวข้อ	รายละเอียด
- กองโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	ตะวันออกเฉียงเหนือ (จ.นครราชสีมา) เพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมปีซีจีมูลค่าสูงและการส่งออกประสิทธิภาพสูง 3) การจัดทำแผน การกำหนดทิศทาง และยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ : การขับเคลื่อนเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเชื่อมต่อระบบอุตสาหกรรมปีซีจีมูลค่าสูงและส่งออกประสิทธิภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 4) การขับเคลื่อนแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพื่อให้เกิด “ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” อย่างเป็นรูปธรรม
8.8 กิจกรรมหลักที่ 8 งบประมาณ : ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด หน่วยวิจัยนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อชนบท มทส. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - ด้านศุลกากร - กองโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	การส่งเสริมการปรับกระบวนการจัดการโลจิสติกส์สินค้าเกษตรของกลุ่มนครชัยบุรินทร์ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กลุ่มเป้าหมาย: เกษตรกร ผู้ประกอบการด้านการค้า ระบบขนส่งสินค้า ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ผู้ประกอบการด้านการค้า ระบบขนส่งสินค้า ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน: 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบการจำหน่ายสินค้าเกษตรในระบบต่างๆ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการจำหน่ายสินค้าเกษตรในระบบต่างๆ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ 3) ประชุมปรับแผนการจัดการทางด้านโลจิสติกส์โดยเทคโนโลยีดิจิทัล 4) พัฒนาและออกแบบระบบ IoT เพื่อใช้ในระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร 5) สรุปแผนและรูปแบบระบบ IoT เพื่อใช้ในระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตร 6) ฝึกอบรมรูปแบบการดำเนินการด้านโลจิสติกส์สินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์
8.9 กิจกรรมหลักที่ 9 งบประมาณ : ปีละ 10,000,000 บาท (3 ปี) รวม 30,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเศรษฐกิจโคราช เทคโนโลยีธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์	พัฒนาการสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มหาวิทยาลัย สภาอุตสาหกรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : เกษตรกร, วิสาหกิจชุมชน, ผู้ประกอบการ, ภาครัฐ, ภาคเอกชน, ภาคประชาสังคม, มหาวิทยาลัย, สภาอุตสาหกรรม, หอการค้า, สำนักงานเศรษฐกิจโคราช, เทคโนโลยีธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, และสำนักงานจังหวัด 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน : การศึกษาและวิเคราะห์แผนการพัฒนา และการกำหนดกลยุทธ์การสร้าง City Brand “นครชัยบุรินทร์” - การสำรวจและศึกษา City Brand “นครชัยบุรินทร์” - การสร้างแบบจำลอง แนวคิดการสร้างแบรนด์ และระบบการจัดการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	City Brand “นครชัยบุรีรินทร์” - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์และการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้าง City Brand “นครชัยบุรีรินทร์” - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
ปลายทาง	
8.10 กิจกรรมหลักที่ 10 งบประมาณ : ปีละ 10,000,000 (3 ปี) รวม 30,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin Border Trade Expo) กลุ่มเป้าหมาย: ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ วิธีการดำเนินงาน: 1) มหกรรมงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา (Nakhonchaiburin BorderTrade Expo) ปีละ 1 ครั้ง 5 วัน 200 คูหา 2) ผู้ประกอบการ ลงนามเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ปีละไม่น้อยกว่า 10 คู่ค้า
8.9 กิจกรรมหลักที่ 11 งบประมาณ : ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - ด่านศุลกากร - กองโลจิสติกส์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์การค้าและการค้าชายแดนด้วยโมเดล Sharing economy กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มผู้สูงอายุ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : กลุ่มผู้สูงอายุ ในพื้นที่ 4 จังหวัด ประกอบด้วย นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และ สุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน : ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้แพลตฟอร์ม ออกแบบและพัฒนาระบบแพลตฟอร์มการทางาน และการดูแลสุขภาพของสังคมผู้สูงอายุ ทดสอบการใช้งานและประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูล ปรับปรุงสมรรถนะของระบบแพลตฟอร์มดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
8.12 กิจกรรมหลักที่ 12 งบประมาณ : ปีละ 5,000,000 บาท (5 ปี) รวม 25,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน นครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - สำนักงานพาณิชย์ฯ 4 จังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนฯ 4 จังหวัด - บริษัทประชารัฐรักสามัคคีฯ 4 จังหวัด - มหาวิทยาลัยในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - หอการค้าจังหวัด 4 จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4 จังหวัด - พาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด - อุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด - เกษตรจังหวัด 4 จังหวัด - สหกรณ์จังหวัด 4 จังหวัด	การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการสินค้าและบริการใน 4 จังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ประชาชนในชุมชน 4 จังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ วิธีการดำเนินงาน: 1. การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ ระบบ 2. ผลิตสื่อดิจิทัลส่งเสริมการท่องเที่ยวสำคัญในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ จำนวน 50 สถานที่/ และผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้า/บริการให้กับผู้ประกอบการ จำนวน 100 ราย 3. การอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างร้านค้าออนไลน์และทักษะการขายสินค้า/บริการออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการ จำนวน 100 ราย 4. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมโครงการ 5. การสรุปและรายงานผลโครงการ
8.13 กิจกรรมหลักที่ 13 งบประมาณฟังก์ชัน : ปีละ 20,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 40,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สภาอุตสาหกรรมจังหวัด 4 จังหวัด และกลุ่มจังหวัด	ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำปีนครชัยบุรีรัมย์ From Local to Global

หัวข้อ	รายละเอียด
	- โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. มี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ 1. ออกแบบก่อสร้าง โรงงานผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานฯ บล็อกคอนกรีตมวลเบาแอลซีซี (LCC Block) ผนังสำเร็จรูปคอนกรีตเบาเซลล์กรีต (Precast Light weight Cell Crete) และสถานที่รับรองผู้สนใจเข้าศึกษาดูงาน 2. ก่อสร้างโรงงานผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานฯ ขนาด 20x40 เมตร 3. ติดตั้งเครื่องจักรในการผลิต ผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานฯ 4. ติดตั้งเครื่องมือทดสอบตามมาตรฐานอุตสาหกรรม งานด้านวิศวกรรมโครงสร้างผนังรูปแบบต่าง ๆ ชิ้นส่วนโครงสร้าง ตามมาตรฐานอุตสาหกรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
8.14 กิจกรรมหลักที่ 14 งบประมาณฟังก์ชัน : ปีละ 2,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 4,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา และกลุ่มจังหวัด	ศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุนของ Green industry business 1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำปีนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. ประด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนจังหวัดนครราชสีมาสู่ เมือง Low Carbon City ที่เป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจและการลงทุนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย : 1. การกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรม/ธุรกิจเป้าหมาย ที่จะดึงดูดมาลงทุนในจังหวัดนครราชสีมา 2. การกำหนดเขตพื้นที่เชิงธุรกิจ พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่พักอาศัย พื้นที่การค้า และพื้นที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. จัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงผังเมืองใหม่ของจังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการลงทุน ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย : 1. การวิเคราะห์และจัดทำมาตรการส่งเสริมการลงทุน ทั้งมาตรการการเงิน มาตรการการคลัง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากรและแรงงาน รวมทั้งจัดรายละเอียดงบประมาณในการลงทุน และวิเคราะห์ผลตอบแทนการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ลงทุน ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม 2. จัดเป็นต้นแบบพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน มาตรการส่งเสริมการลงทุน และนำเสนอต่อนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และนำมาปรับปรุงก่อนขับเคลื่อนในปีงบประมาณต่อไป
8.15 กิจกรรมหลักที่ 15 งบประมาณฟังก์ชัน : ปีละ 10,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 20,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา - สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำปีนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. มีกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้ 2.1 จัดทำฐานข้อมูลข้อมูลบนเว็บไซต์ ของศูนย์การจัดการคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทุกด้าน ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเมือง และครัวเรือน ภาคท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรม : - การจัดทำฐานข้อมูล คาร์บอนฟุตพริ้นท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เชื่อถือได้ และอัปเดตเป็นปัจจุบัน) - จัดทำเว็บไซต์ ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้ และสื่อสารอย่างทั่วถึง) - การสร้างการรับรู้ของทุกภาคส่วน และรวบรวมข้อมูลคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในภูมิภาค 2.2 จัดทำแผนและดำเนินโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของทุก

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่ภูมิภาคที่มีค่าการปลดปล่อยสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ประกอบด้วยกิจกรรม : - การสร้างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อเป็นให้ความรู้และให้คำปรึกษาของทุกภาคส่วน) - จัดทำแผนและดำเนินการโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัด 2.3 จัดทำแผนและดำเนินการโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่ค่าการปลดปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Carbon Economy) ให้กับพื้นที่ ประกอบด้วยกิจกรรม จัดทำแผนและดำเนินการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เช่น แบ่งปัน low carbon หรือ กิจกรรมท่องเที่ยว low carbon เป็นต้น 2.4 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประกอบด้วยกิจกรรม : - พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับภูมิภาค เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น Biogas Biomass Biochar พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานสะอาด เป็นต้น - ส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้มากขึ้น 5. ส่งเสริมให้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ของประชาชนทุกภาคส่วนในภูมิภาค ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างความตระหนักให้กับประชาชนทุกภาคส่วนในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - เก็บข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลในภาคประชาชนทั้งภูมิภาค - แสดงผลอย่างแม่นยำ และเป็นปัจจุบัน ในรูปแบบ Dashboards สามารถวิเคราะห์ถึงแนวโน้มในอนาคต หรือสามารถนำมาจัดทำแผนดำเนินการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 6. การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ทางด้านตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพริ้นท์และคาร์บอนเครดิตอย่างเพียงพอในภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - การส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถ ในการตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพริ้นท์ - การส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถในการประเมินคาร์บอนเครดิต 7. ส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในการซื้อขายคาร์บอนเครดิต - จัดทำระบบการบริหารจัดการ/แพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค - จัดให้มีข้อมูล Carbon market ทำเว็บไซต์ ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - สร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงการตลาดผู้ซื้อ-ผู้ขาย คาร์บอนเครดิต
8.16 กิจกรรมหลักที่ 16 งบประมาณฟังก์ชัน :	ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Center of Carbon Management of Northeastern Region) ระยะที่ 2

หัวข้อ	รายละเอียด
ปีละ 65,000,000 บาท พ.ศ. 2569 – 2570 รวม 130,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ - สภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา - สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	1. มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาโครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ที่ขอรับการสนับสนุนและขอเร่งรัด จำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจำปีนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง 2. มีการดำเนินงาน ดังนี้ 2.1 จัดทำแผนและดำเนินโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งสู่ภูมิภาคที่มีค่าการปลดปล่อยสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ประกอบด้วยกิจกรรม : - การสร้างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพื่อให้ความรู้และให้คำปรึกษาของทุกภาคส่วน) - จัดทำแผนและดำเนินการโครงการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในระดับจังหวัด 2.2 จัดทำแผนและดำเนินการโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการเข้าสู่ค่าการปลดปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Carbon Economy) ให้กับพื้นที่ โดยจัดทำแผนและดำเนินโครงการที่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เช่น แป้งมัน low carbon หรือ กิจกรรมท่องเที่ยว low carbon เป็นต้น 2.3 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกประกอบด้วยกิจกรรม : - พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับภูมิภาค เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น Biogas Biomass Biochar พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น - ส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้

หัวข้อ	รายละเอียด
	มากขึ้น 2.4 ส่งเสริมให้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ของประชาชนทุกภาคส่วนในภูมิภาคในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมให้ความรู้ และสร้างความตระหนักให้กับประชาชนทุกภาคส่วนในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - เก็บข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลในภาคประชาชนทั้งภูมิภาค - แสดงผลอย่างแม่นยำ และเป็นปัจจุบัน ในรูปแบบ Dashboards สามารถวิเคราะห์ถึงแนวโน้มในอนาคต หรือสามารถนำมาจัดทำแผนดำเนินการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 2.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีบุคลากร มีความรู้ทางด้านตรวจสอบความใช้ได้ และทวนสอบคาร์บอนฟุตพริ้นท์และคาร์บอนเครดิตอย่างเพียงพอในภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถ ในการตรวจสอบความใช้ได้และทวนสอบคาร์บอนฟุตพริ้นท์ - ส่งเสริมให้บุคลากรในภูมิภาค มีความรู้ ความสามารถในการประเมินคาร์บอนเครดิต 2.6 ส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค ประกอบด้วยกิจกรรม : - ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจในการซื้อขายคาร์บอนเครดิต - จัดทำระบบการบริหารจัดการ/แพลตฟอร์มของตลาดคาร์บอน (Carbon market) ในระดับภูมิภาค - จัดให้มีข้อมูล Carbon market ทำเว็บไซต์ ศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - เชื่อมโยงการตลาดผู้ซื้อ และผู้ขาย คาร์บอนเครดิต
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 1. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4 จังหวัด 2. สำนักงานจังหวัด 4 จังหวัด 3. สำนักงานเกษตรจังหวัด 4 จังหวัด 4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (นครราชสีมา) 6. กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 7. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม 8. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)
11. งบประมาณ	645,500,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1) บริษัท Start up มีรายได้เพิ่มสูงขึ้นและเกิดความยั่งยืน 2) ได้ระบบการค้า การลงทุน เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารชนบท เชื่อมโยงการค้าชายแดน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ 3) ได้มาตรฐานการส่งออกแบบควบคุมอุณหภูมิ 4) ได้จำนวนผู้ประกอบการส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
	5) ได้มาตรฐานโลจิสติกส์และซัพพลายเชนสินค้าและบริการเพื่อการส่งออกที่ดีขึ้น 6) มีการใช้แพลตฟอร์มเพื่อสนับสนุนการค้าชายแดน สามารถเพิ่มช่องทางรายได้ให้ผู้ประกอบการ 7) ได้จำนวนคู่ธุรกิจ 10 คู่ และยอดจำหน่ายสินค้าในการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท 8) ได้เครือข่ายความร่วมมือและพันธมิตรทางการค้า ไม่น้อยกว่า 50 ราย 9) เศรษฐกิจมีการหมุนเวียน สร้างมูลค่าทางการตลาดได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3% ต่อปี 10) สื่อดิจิทัลส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน 50 รายการ 11) ผู้ประกอบการมีร้านค้าออนไลน์และมีทักษะในการขายสินค้าและบริการบนแพลตฟอร์ม จำนวน 100 ราย 12) ผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงาน ใช้ในประเทศไทย หรือจำหน่ายบุคคลภายนอกที่สนใจ 13) ได้ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนจังหวัดนครราชสีมาสู่ เมือง Low Carbon City จำนวน 1 เล่ม 14) ได้ฐานข้อมูลบนเว็บไซต์ของศูนย์การจัดการคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทุกด้าน 1 ระบบ และได้แผนการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่การปลดปล่อยสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) จำนวน 1 แผน
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1) มูลค่าการนำเข้า - ส่งออกสินค้า การค้าชายแดนสูงขึ้น 2) อัตราการเติบโตของการค้าปลีก ค้าส่ง สูงขึ้น 3) เพิ่มรายได้ให้กับชุมชนในการผลิตวัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ในพื้นที่ และกระจายการจ้างงาน 4) มีมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรม Low Carbon และบริบทของจังหวัดนครราชสีมา - เกิดการลงทุนขนาดใหญ่ของภาคอุตสาหกรรม ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ 5) ภูมิภาคที่มีค่าการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายระดับประเทศต่อไป

Project Brief

โครงการการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่
กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร

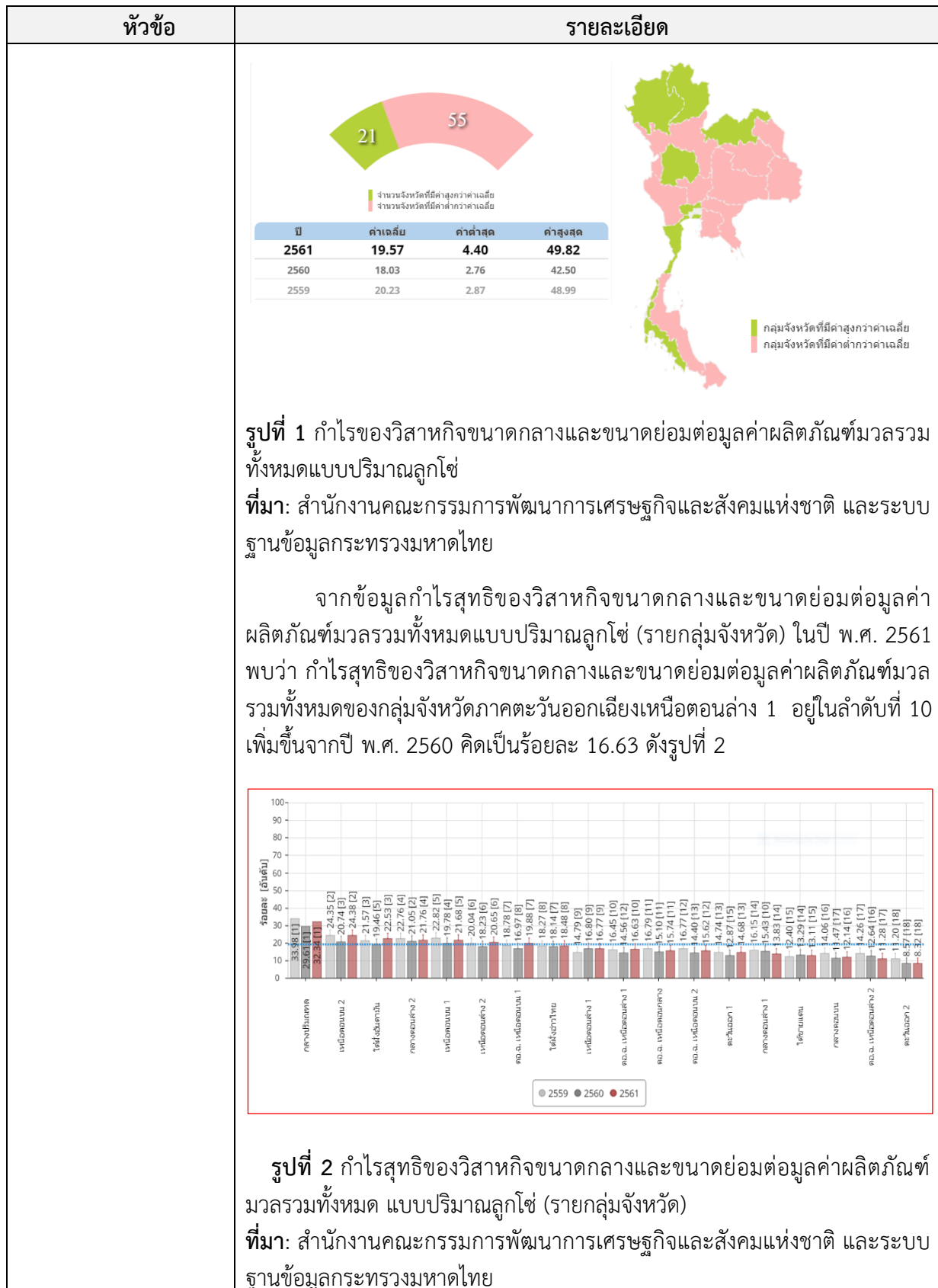

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด: การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	การพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร
2. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ให้เป็นที่ต้องการของตลาดภายในและต่างประเทศ
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงรุก - ส่งเสริมการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) - ส่งเสริมการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการใหม่ วิสาหกิจชุมชนใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากใหม่ ที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค - ส่งเสริมช่องทางการตลาดทุกช่องทาง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ กลยุทธ์เชิงรับ - พัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ในเรื่องทักษะและเทคนิคการพอกย้อม รวมถึงเทคนิคการผสมผสานผ้าทอใหม่และเส้นใยอื่น เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม - ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่เยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างเครือข่ายและนำภูมิปัญญาไปต่อยอดคิดค้น วิจัยเพื่อลดต้นทุนการผลิต กลยุทธ์เชิงแก้ไข - ส่งเสริมและ พัฒนาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่ ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) - พัฒนาทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย กลยุทธ์เชิงป้องกัน - ประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนทุกช่วงวัย

หัวข้อ	รายละเอียด
	2. ส่งเสริมและพัฒนาอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านไหม โดยประยุกต์ใช้ Business Model แนวใหม่ให้เติบโตอย่างยั่งยืน
4. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมาย การพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐาน แนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเก่งทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริม และสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้นนั้น ต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (สมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ซึ่งสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้พัฒนามาจนเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งประเทศไทยที่มีทั้งทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถที่หลากหลาย จะต้องพัฒนาสินค้าให้มีมาตรฐาน ปริมาณที่เพียงพอ กับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งโดยข้อเท็จจริงที่ผ่านมารายได้เกษตรกร 20-30 ล้านคน อยู่ได้ด้วยการขายสินค้าเกษตรที่ไม่มีมูลค่าและไม่เพิ่มมูลค่า (ที่มา: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ดังนั้น เมื่อพิจารณากำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่ ในปี พ.ศ. 2561 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีกำไรผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังรูปที่ 1

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในอดีตที่การเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมการผลิต มีต้นทุนสูง และมีเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาศัยแรงงานราคาถูก และการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเติบโตของเศรษฐกิจในปัจจุบันที่กำลังฟื้นตัวขึ้น ประกอบกับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากการรวมกันเป็นรากฐานการผลิตและตลาดเดียวกันของ 10 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิธีการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันทางการค้า ที่ตลาดมีขนาดใหญ่ขึ้น และมีประชากรกว่า 600 ล้านคน (ชัยวัฒน์ หอธรรมรัตน์. 2564) ดังนั้น รัฐบาลจึงจะต้องให้ความสำคัญในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาประเทศ เพื่อก้าวข้ามกับดักกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางสู่ประเทศรายได้สูง โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ และนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกระดับและทุกพื้นที่ ให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งกลุ่มเกษตรกรและคนทั่วไปในสังคม โดยต้องนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีลงไปช่วยเหลือคนในทุกระดับ และทำให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนได้ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) จึงเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ กอปรกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2563 ในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย และการน้อมนำแนวพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ในการสืบสาน ต่อยอดและรักษามรดกทางภูมิปัญญาชาวบ้าน สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน ให้ทุกส่วนราชการนำไปปฏิบัติ ประชาสัมพันธ์ และสร้างกระแสในการส่งเสริมสนับสนุนการสวมใส่ผ้าไทย ผ่านโครงการ “ผ้าไทยใส่ให้สนุก” จากการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพ และสร้างรายได้ โดยการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีมาตรฐาน ที่ผ่าน

หัวข้อ	รายละเอียด																																																												
	มา มีมูลค่าการจำหน่ายประมาณ 6,000 ล้านบาทต่อปี และมีมูลค่าการส่งออกถึง 496,499,291 บาท ที่มีอัตลักษณ์ของพื้นถิ่นในการผลิตจากเส้นไหมพันธุ์พื้นเมือง (อรัญ สายสะอาด และคณะ) ถึงแม้อาชีพทอผ้าไหมกระจายอยู่ทั่วทุกภาค แต่ผ้าไหมที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศิริพร บุญชู และ นันทวรรณ รักพงษ์) เนื่องจากชุมชนมีความสามารถด้านการสร้างสรรค์การทอผ้าไหม ภูมิปัญญาอีสานที่สร้างสรรค์เหล่านี้ นับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ผ่านการส่งเสริมการถ่ายทอดและการสืบทอดมาหลายชั่วอายุคน ในชุมชนชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังคงมีการทอผ้าไหมเป็นวิถีชีวิตและวิถีวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 37,828 ราย มีผู้ผลิตผ้าไหมและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหมจำนวน 20,872 ราย ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 ผลิตภัณฑ์จากไหมในกลุ่มจังหวัดมีมูลค่าการจำหน่ายรวมเป็นเงิน 7,355.06 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 1.56 และในปี พ.ศ. 2563 และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากไหมได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากไหมลดลงจากปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 28.38 ดังตารางที่ 1 <table><tr><th>จังหวัดผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.</th><th>กลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)</th><th>นครราชสีมา (ล้านบาท)</th><th>ชัยภูมิ (ล้านบาท)</th><th>บุรีรัมย์ (ล้านบาท)</th><th>สุรินทร์ (ล้านบาท)</th></tr><tr><td>2555</td><td>5,483.96</td><td>4,201.80</td><td>492.22</td><td>321.83</td><td>468.11</td></tr><tr><td>2556</td><td>4,961.77</td><td>3,535.55</td><td>506.98</td><td>416.16</td><td>503.08</td></tr><tr><td>2557</td><td>4,374.00</td><td>2,853.91</td><td>597.52</td><td>404.26</td><td>518.52</td></tr><tr><td>2558</td><td>5,592.74</td><td>3,624.99</td><td>758.32</td><td>506.97</td><td>702.46</td></tr><tr><td>2559</td><td>6,504.80</td><td>4,291.53</td><td>769.93</td><td>576.77</td><td>866.57</td></tr><tr><td>2560</td><td>6,875.58</td><td>4,424.02</td><td>770.34</td><td>577.00</td><td>1,104.22</td></tr><tr><td>2561</td><td>7,241.77</td><td>4,563.70</td><td>770.35</td><td>582.66</td><td>1,325.06</td></tr><tr><td>2562</td><td>7,335.06</td><td>4,742.45</td><td>833.05</td><td>600.14</td><td>1,159.42</td></tr><tr><td>2563</td><td>5,267.06</td><td>2,483.86</td><td>337.60</td><td>1,043.78</td><td>1,401.82</td></tr></table> ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จากความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหม และจุดเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ของการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไหมภายในกลุ่มจังหวัด ที่มาจากเส้นไหมพื้นเมือง จึงเป็นโอกาสของกลุ่มและภาครัฐในการส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ทันต่อสภาวะที่เปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของผู้บริโภค ภายใต้บริบทของพื้นที่ และกลุ่ม ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	จังหวัดผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.	กลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	นครราชสีมา (ล้านบาท)	ชัยภูมิ (ล้านบาท)	บุรีรัมย์ (ล้านบาท)	สุรินทร์ (ล้านบาท)	2555	5,483.96	4,201.80	492.22	321.83	468.11	2556	4,961.77	3,535.55	506.98	416.16	503.08	2557	4,374.00	2,853.91	597.52	404.26	518.52	2558	5,592.74	3,624.99	758.32	506.97	702.46	2559	6,504.80	4,291.53	769.93	576.77	866.57	2560	6,875.58	4,424.02	770.34	577.00	1,104.22	2561	7,241.77	4,563.70	770.35	582.66	1,325.06	2562	7,335.06	4,742.45	833.05	600.14	1,159.42	2563	5,267.06	2,483.86	337.60	1,043.78	1,401.82
จังหวัดผลการดำเนินงานในอดีต ปีงบประมาณ พ.ศ.	กลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	นครราชสีมา (ล้านบาท)	ชัยภูมิ (ล้านบาท)	บุรีรัมย์ (ล้านบาท)	สุรินทร์ (ล้านบาท)																																																								
2555	5,483.96	4,201.80	492.22	321.83	468.11																																																								
2556	4,961.77	3,535.55	506.98	416.16	503.08																																																								
2557	4,374.00	2,853.91	597.52	404.26	518.52																																																								
2558	5,592.74	3,624.99	758.32	506.97	702.46																																																								
2559	6,504.80	4,291.53	769.93	576.77	866.57																																																								
2560	6,875.58	4,424.02	770.34	577.00	1,104.22																																																								
2561	7,241.77	4,563.70	770.35	582.66	1,325.06																																																								
2562	7,335.06	4,742.45	833.05	600.14	1,159.42																																																								
2563	5,267.06	2,483.86	337.60	1,043.78	1,401.82																																																								

หัวข้อ	รายละเอียด
	และนวัตกรรมมาใช้ในการกระบวนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การออกแบบและแปรรูป ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค โดยมุ่งเน้นและการนำหลักการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน (BCG Model) มาประยุกต์ใช้กับการทำงานร่วมกับส่วนราชการ กลุ่ม ชุมชน และท้องถิ่น ที่เอื้อให้กับทุกพื้นที่ที่สามารถเรียนรู้ร่วมกันและกันได้ ด้วยการพัฒนาที่คำนึงถึงความเป็นองค์กรรวมของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุลบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่ม ด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง และคุณภาพชีวิตที่เท่าเทียม เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ใหม่ จึงมีความจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ทันต่อสภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ศักยภาพของกลุ่ม ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การออกแบบและการแปรรูปที่สอดคล้อง กับความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านการจำหน่ายให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการใหม่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 1. การวิเคราะห์ปัญหาระดับต้นทาง ดังนี้ 1.1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อการผลิตใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์ 1.3 การพัฒนาทักษะการผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน 1.4 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสนับสนุนการผลิตอย่างเป็นระบบ 1.5 การส่งเสริมการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. การวิเคราะห์ปัญหาระดับกลางทาง ดังนี้ 2.1 การส่งเสริมและพัฒนากการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2.2 การสืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ 2.3 การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการใหม่และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ 2.4 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไหม ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
	2.5 การบริหารจัดการด้านการผลิต การพัฒนาคุณภาพ ผลิตภัณฑ์จากใหม่ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3. การวิเคราะห์ปัญหาระดับปลายทาง ดังนี้ 3.1 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 3.2 การส่งเสริมช่องทางการตลาดที่ต่อเนื่อง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาความต้องการและแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคและผู้รับบริการ ตลอดจนตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน (BCG Model) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) กอปรกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2563 ในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย และการน้อมนำแนวพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ในการสืบสาน ต่อยอดและรักษามรดกทางภูมิปัญญาชาวบ้าน สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตสู่ปัจจุบัน ในการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ใหม่ ด้วยการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ศักยภาพของกลุ่ม ด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การออกแบบและการแปรรูปที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทุกช่วงวัย ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านการจำหน่ายให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ภายใต้ข้อเสนอโครงการ “การพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร”
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	5.1 เพื่อพัฒนาทักษะ องค์ความรู้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิตใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5.2 เพื่อพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ด้านการผลิตใหม่แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ 5.3 เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มจังหวัด
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	มูลค่าการจำหน่ายใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี พ.ศ. 2566 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2563 ปี พ.ศ. 2567 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.25 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2564 ปี พ.ศ. 2568 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.50 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2565 ปี พ.ศ. 2569 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.75 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2566 ปี พ.ศ. 2570 = เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.00 โดยคิดจากฐานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2567

หัวข้อ	รายละเอียด												
	คิดจากฐานข้อมูลจากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ และสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2563 = 5,460.94 ล้านบาท (ศูนย์หม่อนไหมฯ =193.88 ล้านบาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด =5,267.06 ล้านบาท)												
7. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์												
8. กิจกรรมหลัก													
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์	กิจกรรมหลักที่ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมเชิงพาณิชย์ งบประมาณทั้งสิ้น 52,000,000 บาท ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรมย่อยดังนี้ -กิจกรรมย่อย 1.1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิต ไบหม่อนให้ได้มาตรฐาน งบประมาณปีละ จำนวน 2,000,000 บาท (4 ปี รวมงบทั้งสิ้น 8,000,000 บาท) 1.วิธีการดำเนินงาน: 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 200 ราย 2 จังหวัด ได้แก่ เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 ราย และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 200 ราย 2) อบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบำรุงดิน การตัดแต่งกิ่งหม่อน การทำปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยหมักบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตไบหม่อน และกระบวนการขอรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบ จนได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบ โดยมุ่งเน้นด้านการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตไบหม่อนคุณภาพดี เพื่อก้าวสู่การขอรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบ สำหรับใช้เลี้ยงไหมในระบบการผลิตฟาร์มมาตรฐานสำหรับ ขอรับรองไหมวัยอ่อน รังไหม และดักแด้ไหม ตลอดจนจนการผลิตเส้นไหมไทยสาวมือให้ได้มาตรฐาน มกช 5900-2565 และนำไบหม่อนไปจำหน่ายให้กับเอกชนเพื่อผลิตซาไบหม่อนในระดับโรงงานเพื่อจำหน่ายให้กับต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมก้าวสู่กลุ่มผู้ผลิตหม่อนอินทรีย์ต่อไปในอนาคต และมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,500-10,000 บาท/เดือน/รุ่น 3) เก็บข้อมูลรายรับ-จ่ายของเกษตรกร หลังฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 ปี 4) ติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลทุกไตรมาสเป็นระยะเวลา 3 ปี 2.งบประมาณดำเนินการ <table><tr><td>ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567</td><td>จำนวน</td><td>2,000,000 บาท</td></tr><tr><td>ปีงบประมาณ พ.ศ 2568</td><td>จำนวน</td><td>2,000,000 บาท</td></tr><tr><td>ปีงบประมาณ พ.ศ 2569</td><td>จำนวน</td><td>2,000,000 บาท</td></tr><tr><td>ปีงบประมาณ พ.ศ 2570</td><td>จำนวน</td><td>2,000,000 บาท</td></tr></table>	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จำนวน	2,000,000 บาท	ปีงบประมาณ พ.ศ 2568	จำนวน	2,000,000 บาท	ปีงบประมาณ พ.ศ 2569	จำนวน	2,000,000 บาท	ปีงบประมาณ พ.ศ 2570	จำนวน	2,000,000 บาท
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จำนวน	2,000,000 บาท											
ปีงบประมาณ พ.ศ 2568	จำนวน	2,000,000 บาท											
ปีงบประมาณ พ.ศ 2569	จำนวน	2,000,000 บาท											
ปีงบประมาณ พ.ศ 2570	จำนวน	2,000,000 บาท											

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา และ บุรีรัมย์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิและ บุรีรัมย์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ -กิจกรรมย่อย 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์ งบประมาณปีละ จำนวน 2,500,000 บาท (4 ปี รวมงบทั้งสิ้น 10,000,000 บาท) 1.วิธีการดำเนินงาน: 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 200 คน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา จำนวน 100 คน และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 200 คน 2) อบรมเกษตรกรให้มีความรู้เพิ่มเติมในด้านการบริหารจัดการโรงเลี้ยงไหมทั้งระบบให้เหมาะสมกับฤดูกาลโดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้งที่มีอากาศแปรปรวน และพันธุ์ไหมที่เลี้ยงในช่วงนั้นๆด้วย โดยมุ่งเน้นเพิ่มทักษะการเลี้ยงไหมแบบหัตถกรรมและอุตสาหกรรม เน้นกระบวนการจัดการการเลี้ยงไหม การจัดการแปลงหม่อนเพื่อให้ได้ใบหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงไหมให้เพียงพอในแต่ละรุ่นการเลี้ยงและเหมาะสมกับวัยของไหมด้วย การบริหารจัดการไหมวัยและไหมวัยแก่ การจัดการไหมสู่การจัดการรังไหมสด และดักแด้สด จนได้รับมาตรฐานการผลิตฟาร์มไหมได้ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงไหมได้ทุกเดือนและมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 8,500-15,000 บาท/เดือน/รุ่น 3) เก็บข้อมูลรายรับ-จ่าย หลังฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 ปี 4) ติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลทุกไตรมาส ตลอดระยะเวลา 3 ปี 2.งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 2,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 2,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 2,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 2,500,000 บาท 3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิและ บุรีรัมย์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์

หัวข้อ	รายละเอียด								
	-กิจกรรมย่อย 1.3 การพัฒนาทักษะผู้ผลิตและผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน งบประมาณปีละ จำนวน 5,500,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 22,000,000 บาท) 1.วิธีการดำเนินงาน: 1) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 300 ราย 4 จังหวัด ได้แก่ เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 ราย ชัยภูมิ จำนวน 50 ราย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 100 ราย และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 50 ราย รวม 300 คน 2) อบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบริหารจัดการโรงเลี้ยงไหมให้เหมาะสมกับฤดูกาล และพันธุ์ไหมที่เลี้ยงในช่วงนั้น จนสามารถผลิตรังไหมได้คุณภาพดี และนำรังไหมผ่านกระบวนการสาวไหมตามระบบมาตรฐานของกลุ่ม (8000-2565 และ 5900-2565) ตลอดจนการวางแผนธุรกิจและกระบวนการส่งเสริมการตลาดทั้งออนไลน์และออฟไลน์ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะในกระบวนการผลิตเส้นไหมตั้งแต่ กระบวนการจัดการแปลงหม่อนให้เพียงพอสำหรับเลี้ยงไหมและเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อจัดทำมาตรฐาน มกษ 8000-2565 และ มกษ 5900-2565 พร้อมทั้งวางแผนและบริหารจัดการผลิตและการตลาดเพื่อความยั่งยืน และมุ่งเน้นการเพิ่มทักษะในกระบวนการผลิตเส้นไหมตั้งแต่ กระบวนการเลี้ยงไหมรายบุคคล กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อจัดทำมาตรฐาน มกษ 8000-2565 และ มกษ 5900-2565 พร้อมทั้งวางแผนและบริหารจัดการผลิตและการตลาดเพื่อความยั่งยืนอบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านการบำรุงดิน การตัดแต่งกิ่งหม่อน การทำปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยหมักบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตไหมหม่อน และเลี้ยงไหมในแต่ละรุ่น กระบวนการเลี้ยงไหมรายบุคคล กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อจัดทำมาตรฐาน มกษ 8000-2565 และ มกษ 5900-2565 พร้อมทั้งวางแผนและบริหารจัดการผลิตและการตลาดเพื่อความยั่งยืนอบรมเกษตรกรให้มีทักษะเพิ่มเติม ในด้านการบำรุงดิน การตัดแต่งกิ่งหม่อน การทำปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยหมักบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตไหมหม่อน และ 3) เก็บข้อมูลรายรับ-จ่ายของเกษตรกร หลังฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 ปี 4) ติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลทุกไตรมาสเป็นระยะเวลา 3 ปี 2.งบประมาณดำเนินการ <table border="0"> <tr> <td>ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567</td> <td>จำนวน 5,500,000 บาท</td> </tr> <tr> <td>ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568</td> <td>จำนวน 5,500,000 บาท</td> </tr> <tr> <td>ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569</td> <td>จำนวน 5,500,000 บาท</td> </tr> <tr> <td>ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570</td> <td>จำนวน 5,500,000 บาท</td> </tr> </table>	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จำนวน 5,500,000 บาท	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	จำนวน 5,500,000 บาท	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	จำนวน 5,500,000 บาท	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570	จำนวน 5,500,000 บาท
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	จำนวน 5,500,000 บาท								
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	จำนวน 5,500,000 บาท								
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	จำนวน 5,500,000 บาท								
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570	จำนวน 5,500,000 บาท								

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิและ บุรีรัมย์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์ - กิจกรรมย่อยที่ 1.4 การยกระดับการผลิตไหมด้วยกระบวนการ BCG Model งบประมาณปีละ จำนวน 4,000,000 บาท (3 ปี รวม 12,000,000 บาท) 1.วิธีการดำเนินงาน: 1) การจัดประชุมคณะทำงาน จำนวน 4 ครั้งๆละ 1 วัน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้การวิเคราะห์คาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint) ด้วยการประเมินวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment : LCA) 3) สำรวจและเก็บข้อมูลสถานะ Carbon footprint และ Water footprint ในกระบวนการผลิตหม่อนไหม 4) การประเมินค่า Carbon footprint และ Water footprint ในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมผลิตไหม และประเมินผลกระทบตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment; LCA) 5) ประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการการผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ครั้งๆละ 1 วัน 6) ประชุมเชิงปฏิบัติการเวทีถอดบทเรียนและสรุปผลการดำเนินงาน จำนวน 4 ครั้งๆละ 1 วัน 7) จ้างเหมาบริการผู้ทวนสอบ Carbon footprint และ Water footprint เพื่อขอเครื่องหมายการรับรอง 8) จ้างเหมาบริการบุคคล เพื่อติดตามและประเมินผลตลอดโครงการ 9) การบริหารโครงการ 2.งบประมาณดำเนินการ ปี 2568 -2570 รวม 12,000,000 บาท 3.หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินงาน สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ นครราชสีมา ชัยภูมิ และ บุรีรัมย์

หัวข้อ	รายละเอียด
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีมาตรฐาน	กิจกรรมหลักที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีมาตรฐานงบประมาณรวม 84,230,000 บาท (แปดสิบล้านสองแสนสามหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งประกอบด้วย 4 กิจกรรมย่อยดังนี้ กิจกรรมย่อยที่ 2.1 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม งบประมาณปีละ จำนวน 6,457,500 บาท (4 ปี งบประมาณทั้งสิ้น 25,830,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจความต้องการในการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย รวบรวมวิเคราะห์ความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงาน 3) ประสานงาน และจัดหาวิทยากร ปรชาญชุมชน ที่มีองค์ความรู้ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่ม 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แก่กลุ่มเป้าหมายตามความต้องการของกลุ่มโดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม ความต้องการของกลุ่ม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ สาธิตและฝึกปฏิบัติในการผลิต ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 5 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 6,457,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 6,457,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 6,457,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 6,457,500 บาท 3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	3.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.3 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.4 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กิจกรรมย่อยที่ 2.2 การจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหม บนฐาน BCG Model งบประมาณปีละ จำนวน 4,000,000 บาท (3 ปี งบทั้งสิ้น 12,000,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) ประชุมคณะทำงานออกแบบและสำรวจข้อมูลการรับรู้การผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดละ 1 ครั้ง รวม 4 ครั้ง จำนวน 20 คน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการการแปรรูปถ่านกัมมันต์จากวัสดุการเกษตรเหลือใช้สู่กระบวนการ Upcycle และการจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหม จังหวัดละ 50 กลุ่มๆ ละ 2 คน รวม 100 คน จำนวน 2 รุ่นๆ ละ 50 คน (รุ่นละ 3 วัน) 3) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียต้นแบบ โดยใช้ถ่านกัมมันต์จากวัสดุการเกษตรเหลือใช้ เพื่อนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ประโยชน์ 4) ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำเพื่อประเมินประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียต้นแบบ 5) ตรวจวิเคราะห์ประสิทธิภาพของถ่านกัมมันต์ เพื่อบ่งชี้คุณสมบัติสำหรับการต่อยอดธุรกิจ 6) ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดละ 50 กลุ่มๆ ละ 2 คน รวม 100 คน จำนวน 2 รุ่นๆ ละ 50 คน (รุ่นละ 1 วัน) 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 4,000,000 บาท 3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4.2 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 2.3 สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาการผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ งบประมาณ ปี 2568 จำนวน 3,600,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 14,400,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 120 กลุ่ม/คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) ออกแบบ กำหนด ขั้นตอนในการกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การปรับทัศนคติต่อการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม แก่ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ 3) ประสานงาน จัดหาวิทยากรและหรือปราชญ์ชุมชน ที่มีองค์ความรู้ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับแนวทาง วัตถุประสงค์และเป้าหมายความต้องการของโครงการ 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม ทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะ ฝึกปฏิบัติและสาธิตในการผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม และเทคนิคการบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ แก่ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ (จำนวน 3 รุ่นๆ ละ 3 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงาน 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,600,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 3,600,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 3,600,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 3,600,000 บาท 3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.3 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กิจกรรมย่อยที่ 2.4 การพัฒนาทักษะการออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม งบประมาณ ปีละ จำนวน 8,000,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 32,000,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจทักษะพื้นฐาน องค์ความรู้ ความต้องการในการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย รวบรวม วิเคราะห์ความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงาน 3) ประสานงาน จัดหาวิทยากรและหรือนักออกแบบ ที่มีองค์ความรู้ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ แปรรูปผลิตภัณฑ์ไหมแก่กลุ่มเป้าหมายตามความต้องการของกลุ่มโดยการกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม ลักษณะความต้องการของกลุ่ม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะการออกแบบ ฝึกปฏิบัติและสาธิตในการผลิต แปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม (จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 5 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 8,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 8,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 8,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 8,000,000 บาท 3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
	บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 : การส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ใหม่	กิจกรรมหลักที่ 3 การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ งบประมาณรวม 72,000,000 บาท (เจ็ดสิบสองล้านบาทถ้วน) ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้ กิจกรรมย่อยที่ 3.1 นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่าย ผู้ประกอบการใหม่ กลุ่มนครชัยบุรินทร์ งบประมาณ ปีละ จำนวน 4,000,000 บาท (3 ปี งบทั้งสิ้น 12,000,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 250 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจการดำเนินการ ระดับการดำเนินการในรูปแบบผู้ประกอบการเพื่อสังคม กำหนดแผนการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้ประกอบการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคม และดำเนินการฝึกอบรม ให้ความรู้พัฒนารูปแบบการดำเนินการผู้ประกอบการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคม 3) ติดตามการดำเนินการในรูปแบบผู้ประกอบการเพื่อสังคม/วิสาหกิจเพื่อสังคมของผู้ประกอบการ/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 4) ประเมินและคัดเลือกผู้ประกอบการ/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีการดำเนินงานเพื่อสังคม จำนวน 50 ราย เพื่อยกระดับ/เตรียมความพร้อมสู่การจดทะเบียนผู้ประกอบการเพื่อสังคม 5) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 4,000,000 บาท 3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ 3.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.2 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 3.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการใหม่สู่ผู้ประกอบการยุคใหม่ งบประมาณ ปีละ จำนวน 3,000,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 12,000,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากกลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ ที่มีความต้องการในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 คน พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) สำรวจทักษะพื้นฐาน องค์กรความรู้ ความต้องการในการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย รวบรวม วิเคราะห์ความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงาน 3) ประสานงาน จัดหาวิทยากร นักออกแบบ นักการตลาด ที่มีองค์ความรู้ ทักษะเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 4) กำหนดแผนการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะ องค์กรความรู้ในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ แก่กลุ่มเป้าหมายตามความต้องการของกลุ่ม โดยกำหนดเป็นรุ่นตามความเหมาะสม ลักษณะความต้องการของกลุ่ม และบริบทของพื้นที่ 5) ฝึกอบรม ให้ความรู้ พัฒนาทักษะการออกแบบ ฝึกปฏิบัติและสาธิตในการการจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ (จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 3 วัน) 6) ประเมินผลการดำเนินงาน 7) ติดตามและประเมินผล ถอดบทเรียนการดำเนินงานจากกลุ่ม 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 3,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 3,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 3,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 3,000,000 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
	3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 3.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ กิจกรรมย่อยที่ 3.3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่และผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด งบประมาณ ปีละ 12,000,000 บาท (4 ปี งบทั้งสิ้น 48,000,000 บาท) 1. วิธีการดำเนินงาน 1) กลุ่มจังหวัด ฯ ร่วมกับจังหวัด พิจารณาการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมจากกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ที่มีการผลิต การทอ การออกแบบ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ และกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการสินค้า OTOP ภายในกลุ่มจังหวัด ที่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาด พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย 2) จัดหาบริการในการออกแบบ และจัดกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาด อย่างน้อย 4 ครั้ง/ปี (ไม่น้อยกว่า 9 วัน/ครั้ง) 2. งบประมาณดำเนินการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 12,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 12,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 12,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 12,000,000 บาท 3. หน่วยงานที่รับผิดชอบและดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.2 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 4.3 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
	4.4 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 : ส่งเสริมศักยภาพ คลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัย บุรีรัมย์สู่สากล งบประมาณพ่วงขั้น ปีละ 9,000,000 บาท รวม ปี 2569 – 2570 = 18,000,000 บาท	ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์สู่สากล 1.มติการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัด จำนวน 16 โครงการ กรอบวงเงิน 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เห็นชอบในหลักโครงการ จำนวน 4 โครงการ วงเงินรวม 49,990,600 บาท ดังนี้ - โครงการส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์สู่สากล งบประมาณ 9,000,000 บาท - Triple Heritage Ring Road เพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการและสร้างอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ตามเส้นทาง 3 มรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวนครชัยบุรีรัมย์ งบประมาณ 6,000,000 บาท - โครงการ การสร้าง "ศูนย์กลางการประกอบอาหารนครชัยบุรีรัมย์ (Nakornchaiburin Gastronomy Hub)" เพื่อผลิตกำลังคนสำหรับรองรับอุตสาหกรรมอาหารและบริการ(ท่องเที่ยว) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ งบประมาณ 30,600,000 บาท - โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรีรัมย์ กิจกรรม ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรีรัมย์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยงบประมาณ 4,390,600 บาท 2. มีกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้ - โครงการจัดทำคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ การจัดทำฐานข้อมูลคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ลักษณะของการดำเนินโครงการคือ 1) จัดตั้งคลัสเตอร์ไหมครบวงจรตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ 1 คลัสเตอร์ 2) จัดทำระบบบริหารคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ด้วยฐานข้อมูลในรูปแบบ Big Data เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคลัสเตอร์และบริหารจัดการในภาพรวม ทำให้ทราบถึงการไหลของผลิตภัณฑ์ไหมตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน และทราบการมูลค่ารวมตลอดทั้งคลัสเตอร์ไหมที่เป็นปัจจุบัน 1 ระบบ

หัวข้อ	รายละเอียด
	3) การสนับสนุนข้อมูล การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การฝึกอบรม อย่างเป็นระบบให้กับหน่วยงาน และผู้ประกอบการใหม่ 2 ช่องทาง Line official Facebook เป็นต้น - โครงการจัดทำต้นแบบโรงเรียนอัจฉริยะ ในการผลิตเส้นไหมอีสานแบบครบวงจร 1) จัดทำแปลงปลูกหม่อนไหมโดยมีระบบการควบคุมอัจฉริยะ โดยมีการจัดทำต้นแบบแปลงปลูกที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ศูนย์การศึกษาหนองระเวียง และขยายไปที่ศูนย์ไหมเฉลิมพระเกียรติของกลุ่มจังหวัด 4 พื้นที่ 2) จัดทำโรงเรียนอัจฉริยะแบบประหยัดพลังงานในการเลี้ยงหม่อนไหม และผลิตเส้นไหมที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ศูนย์การศึกษาหนองระเวียง และขยายผลไปยังผู้ประกอบการ จังหวัดละ 1 โรงเรียน 3) ฝึกอบรมผู้ประกอบการ เกษตรกรรุ่นใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 200 คน - โครงการพัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรีรินทร์ สู่อุตสาหกรรมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre 1) ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดอัตลักษณ์ผ้าไหมอีสานของคัลสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวน 100 คน 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre และนักออกแบบลายผ้าของประเทศไทย ให้กับคัลสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวน 50 คน 3) การออกแบบผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากลายผ้า ร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre และนักออกแบบของประเทศไทย จำนวน 50 คน 4) จัดการแสดงผลงาน และเสวนาการพัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรีรินทร์ และจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ใน 4 พื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ - โครงการคัดสรรผ้าไหมอีสาน และผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์นครชัยบุรีรินทร์ สู่ตลาดฝรั่งเศส 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการมาตรฐานสินค้าผลิตภัณฑ์ไหม การผลิตทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร การทำการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมในต่างประเทศ ให้กับผู้ประกอบการ ทายาทธุรกิจ คัลสเตอร์ไหมอีสาน จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำนวน 200 คน

หัวข้อ	รายละเอียด
	2) การคัดสรรผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาดใหม่ต่างประเทศ ผู้ประกอบการใหม่ 200 ราย 3) การจัดทำตลาดออนไลน์ 2 ช่องทาง คือ Website และ Facebook สำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ 3 เวอร์ชัน อังกฤษ ไทย จีน 4) การแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ใหม่ครบวงจร ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ของคลังเตอร์ใหม่อีสาน จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ สู่สากล รวมถึงการ Matching Business กับผู้ประกอบการต่างประเทศในรูปแบบไฮบริด
9. หน่วยงานดำเนินการ	จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 9.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติ ฯ จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.2 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.3 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.4 สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 11 9.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.6 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.7 สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.8 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ 9.9 ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 6 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หน่วยงานระดับกรม/กระทรวง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	4 ปี (พ.ศ. 2567 – 2570)
11. งบประมาณ	226,230,000 บาท (สองร้อยยี่สิบหกล้านสองแสนสามหมื่นบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	กิจกรรมหลักที่ 1 : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตใหม่เชิงพาณิชย์ มี 4 กิจกรรมย่อย ตามรายละเอียดดังนี้ -กิจกรรมย่อยที่ 1.1 การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตไบโหม่อนให้ได้มาตรฐาน : เกษตรกรได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตไบโหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงไหม กลุ่มผลิตไบ

หัวข้อ	รายละเอียด
	หม่อนเพื่อจำหน่ายให้กับโรงงานผลิตซาไบหม่อน และกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตใบหม่อนสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ จำนวน 200 ราย ได้รับการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตใบหม่อนให้ได้มาตรฐาน และได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หม่อนใบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 -กิจกรรมย่อยที่ 1.2 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตรังไหมเชิงพาณิชย์ : เกษตรกร กลุ่มผู้ผลิตรังไหม จำนวน 200 ราย ได้รับการพัฒนาและหลังฝักอบรมสามารถผลิตรังไหมเพื่อการค้าได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของผู้ที่เข้าฝักอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 1.3 การพัฒนาทักษะผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผลิตเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน : เกษตรกร และกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม จำนวน 300 ราย ได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการผลิตเส้นไหมไทยสามมือให้ได้มาตรฐาน และเส้นไหมผ่านการรับรองมาตรฐานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนผู้เข้าฝักอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 1.4 การยกระดับการผลิตไหมด้วยกระบวนการ BCG Model : ได้ต้นแบบการกำจัดของเสียในกระบวนการผลิตไหม 1 กระบวนการ กิจกรรมหลักที่ 2 : การพัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์ไหมให้มีมาตรฐาน มี 4 กิจกรรมย่อย ตามรายละเอียดดังนี้ -กิจกรรมย่อยที่ 2.1 การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม จำนวน 400 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และภายหลังการอบรมสามารถผลิต ผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝักอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 2.2 การจัดการของเสียในกระบวนการผลิตหม่อนไหมบนฐาน BCG Model : กลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาทเยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 200 คน มีทักษะในการจัดการการผลิตหม่อนไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการแปรรูปวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ในกระบวนการผลิต ทำให้สามารถลดการปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมและ ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตได้มากกว่าร้อยละ 80 -กิจกรรมย่อยที่ 2.3 สืบสานอัตลักษณ์ภูมิปัญญาการผลิตไหมแก่เยาวชนรุ่นใหม่ (Young OTOP) และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ : ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 120 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้การผลิต ผลิตภัณฑ์ไหม การบริหารจัดการ การจัดทำแผนธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และภายหลังการอบรมสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝักอบรม

หัวข้อ	รายละเอียด
	-กิจกรรมย่อยที่ 2.4 การพัฒนาทักษะการออกแบบ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม : กลุ่มที่มีการผลิต การทอ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ไหม ทายาทเยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 200 คน มีทักษะการออกแบบและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไหม และภายหลังการอบรมสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม กิจกรรมหลักที่ 3 การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ มี 3 กิจกรรมย่อย ตามรายละเอียดดังนี้ -กิจกรรมย่อยที่ 3.1 นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการไหม กลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ : กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม ทายาทเยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 120 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ และภายหลังการอบรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ ได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 3.2 การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตผู้ประกอบการไหมสู่ผู้ประกอบการยุคใหม่: กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ผู้สนใจทั่วไป จำนวน 120 คน ได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ในการออกแบบ การจัดทำตลาดออฟไลน์ ออนไลน์ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ การนำเสนอผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแผนธุรกิจ และภายหลังการอบรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ ได้มากกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าฝึกอบรม -กิจกรรมย่อยที่ 3.3 การส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่และผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มจังหวัด : กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการไหม ทายาท เยาวชนรุ่นใหม่ ที่มีการผลิต การทอ การออกแบบ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ และกลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการสินค้า OTOP ภายในกลุ่มจังหวัด กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการไหม เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมช่องทางการตลาด มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมศักยภาพคลัสเตอร์ไหมอีสาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์สู่สากล 1. ระบบบริหารคลัสเตอร์ไหมอีสาน ด้วย Big data กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์แบบบูรณาการที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน 1 ระบบ 2. ต้นแบบการปลูกไหมหอมด้วยระบบการควบคุมอัจฉริยะ และ โรงเรือนอัจฉริยะในการผลิตเส้นไหมอีสานแบบครบวงจร (4 ชุดใน 4 จังหวัด) 3. ได้พัฒนาลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรีรินทร์ (ลายผ้าอัตลักษณ์นครชัยบุรีรินทร์ 1 ลาย และ 1 ลายผ้าอัตลักษณ์/จังหวัด) 4. ผลิตภัณฑ์ไหมอีสาน ทำตลาดฝรั่งเศส อย่างน้อย 4 ผลิตภัณฑ์

หัวข้อ	รายละเอียด
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เพิ่มศักยภาพการผลิตใบหม่อน รังไหม และเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน และเพิ่มทักษะองค์ความรู้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการไหมในการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมการผลิตไหมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มจังหวัดที่หลากหลาย ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น รวมทั้งช่วยเพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ไหมของกลุ่มผู้ผลิตสูงขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อมูลค่าและรายได้การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไหมเพิ่มขึ้น และสามารถพัฒนา และยกระดับจากจุดเน้นของไหมอีสาน เพื่อสร้างอำนาจทางการแข่งขันจากอัตลักษณ์ พื้นที่ที่แท้จริง ร่วมกับสถาบัน Ecole Supérieure des Arts Appliqués Duperre และต่อยอดสู่การนำเสนอในเวทีระดับนานาชาติได้

Project Brief

โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตพื้นที่
อีสานตอนล่าง

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายการโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง
2. ชื่อแผนงาน	แผนงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์: -
4. หลักการและเหตุผล	1. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประกอบกับความเจริญก้าวหน้าด้านการแพทย์และการรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้สุขภาพอนามัยของประชาชนมีแนวโน้มที่ดีและอายุขัยของคนไทยยืนยาวมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เป็นผลมาจากอัตราการเกิดและอัตราการตายที่ลดลงอย่างรวดเร็วนี้เป็นผลให้จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (complete -aged society) โดยมีผู้สูงอายุเกิน 60 ปี จำนวน 13 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20 (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) และจากการประมาณการประชากรของประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556) คาดว่าในอีก 10 ปี ข้างหน้า หรือ พ.ศ. 2577 ประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 19 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 29 ของประชากรทั้งหมด จังหวัดที่อยู่ในเขตสุขภาพนครชัยบุรินทร์มีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ ย่อมพบความเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัวคิดเป็น 95% ส่งผลกระทบให้ผู้ดูแลมีภาระเพิ่มขึ้น ขาดงานขาดรายได้ มีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมาที่มีประชากรจำนวน 2,625,794 คน เป็นผู้สูงอายุจำนวน 530,795 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 โดยผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังมีจำนวน 66,747 คน ผู้สูงอายุที่ดูแลตนเองมีจำนวน 28,911 คน และผู้สูงอายุอยู่ระหว่างรอรับการดูแลจำนวน 8,079 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2566) ทำให้เรา

หัวข้อ	รายละเอียด
	ตระหนักได้ว่าผู้สูงอายุเป็นวัยที่เปราะบาง เจ็บปวดได้ง่ายเมื่ออายุมากขึ้น บางส่วนไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีจำนวนไม่น้อยที่ต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิงหากคนในครอบครัวไม่สามารถลาออกมาดูแลได้จะถูกทอดทิ้ง ตามมาด้วยปัญหาสุขภาพจิต ซึมเศร้า ท้อแท้ในชีวิต ประกอบกับการขาดการเตรียมตัวด้านสุขภาพก่อนถึงวัยสูงอายุและละเลยพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่จำเป็น เช่น การออกกำลังกาย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอายุขัยที่เพิ่มขึ้น ไม่ได้หมายความว่าจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตาม และการดูแลผู้สูงวัยเองก็ไม่ใช่ง่าย มีค่าใช้จ่ายสูง ถ้าไม่ได้ดูแลสุขภาพตนเองให้ดีตั้งแต่ก่อนป่วย ขาดครอบครัวคนดูแลยามเจ็บป่วย และสภาพสังคมไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงวัย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครราชสีมาของเขตอีสานตอนล่าง เป็นโรงพยาบาลขนาด 300 เตียง มีพันธกิจในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีคุณภาพในระดับสูง ให้บริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐานชั้นนำอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม และสร้างความร่วมมือทางการวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ โดยโรงพยาบาลมีพื้นที่ 532 ไร่ ให้บริการรับส่งต่อผู้ป่วยซับซ้อนจากเครือข่ายโรงพยาบาลในเขตนครชัยบุรินทร์ มีศักยภาพการขยายการบริการการดูแลผู้สูงอายุแบบครบวงจรได้ ปัจจุบันจังหวัดนครราชสีมาได้มีการดำเนินการก่อสร้างโครงการทางด่วนพิเศษและโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง ซึ่งในอนาคตจะมีการพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งของประเทศที่เอื้อต่อการเดินทาง ปัจจุบัน โรงพยาบาลให้บริการผู้ป่วยนอกเฉลี่ย 2,050 คนต่อวันที่อาคารรัตนเวชพัฒน์ ผู้ป่วยรับบริการด้านทันตกรรมเฉลี่ย 120 คนต่อวัน ซึ่งปัจจุบันใช้พื้นที่เต็มศักยภาพของอาคารในการบริการผู้ป่วยนอกแล้ว โรงพยาบาลมีผู้ป่วยในเฉลี่ย 250 คนต่อวัน ที่อาคารศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ ซึ่งมีอัตราการเติบโตของผู้ป่วยใน 10% ในแต่ละปี ซึ่งจะเต็มศักยภาพการบริการผู้ป่วยในเวลาไม่เกิน 3 ปี โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวิสัยทัศน์ในการเป็น โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับภูมิภาคและเป็นที่พึ่งของสังคมอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาให้โรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่มีความใส่ใจ ความเอื้ออาทร และการเคารพในคุณค่า

หัวข้อ	รายละเอียด
	และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ และตาย โดยใช้วิทยาการสมัยใหม่ เทคโนโลยีทางการแพทย์และ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง จึงขอเสนอ “โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร” เพื่อพัฒนาต่อไปนี้ 1) เพิ่มการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พัฒนาศูนย์สุขภาพดี สำหรับประชาชนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุ ร่วมกับสร้างอาคารที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเพื่อสร้างสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพสู่ชุมชน สร้างอาชีพ โดยโรงพยาบาลเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Health Learning Organization) 2) เพิ่มปริมาณการดูแลผู้ป่วยสูงอายุแบบผู้ป่วยนอกได้ไม่น้อยกว่า 5,000 คนต่อวัน เพิ่มศักยภาพการดูแลผู้ป่วยนอกโรคซับซ้อนของผู้สูงอายุอย่างเป็นองค์รวมโดยใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรและเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยในศูนย์ความเป็นเลิศของแต่ละสาขา 3) เพิ่มศักยภาพการดูแลผู้ป่วยสูงอายุแบบผู้ป่วยในที่มีโรคที่ซับซ้อน ประกอบด้วย ห้องผู้ป่วยวิกฤต (ICU) 40 เตียง หอผู้ป่วยใน 180 เตียง ศูนย์ชีวเภสัชภัณฑ์เพื่อดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย 40 เตียง 4) เพิ่มการบริการด้านทันตกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ให้บริการการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุ ทันตกรรมประดิษฐ์ รองรับผู้ป่วยได้เพิ่มขึ้นมากกว่า 300 คนต่อวัน 5) สร้างพื้นที่ดูแลร่างผู้เสียชีวิตตามหลักศาสนา และดูแลญาติและครอบครัวหลังการจากไปของผู้เป็นที่รัก นอกจากนี้ โรงพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญของผู้ดูแลผู้สูงอายุให้มีความสะดวกเอื้อต่อการดูแลผู้สูงอายุได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จึงพัฒนาที่พักสำหรับผู้ดูแลจำนวน 2 หลัง รองรับผู้ดูแลผู้สูงอายุได้ 500 คน รวมทั้งขยายพื้นที่ด้านเวชภัณฑ์ ยา อุปกรณ์ทางการแพทย์ และเครื่องมือวิศวกรรมทางการแพทย์สำหรับผู้สูงอายุ โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร มุ่งเน้นในการส่งเสริมสุขภาพ และแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ผลิตบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ และสร้างนวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุ เป็น

หัวข้อ	รายละเอียด
	โครงการต้นแบบ (Role model) ในการดูแลประชากรทุกวัย อย่างเป็นองค์รวมและดูแลผู้สูงอายุอย่างครบวงจรให้ประเทศไทย ไทย สร้างอาชีพให้ชุมชนอย่างมีส่วนร่วมและเกิดความยั่งยืน 2. นายกรัฐมนตรีเห็นชอบกำหนดจัดประชุมคณะรัฐมนตรีอย่าง เป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ 4/2567 ณ จังหวัด นครราชสีมา และติดตามการตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) ระหว่างวันที่ 1 – 2 กรกฎาคม 2567 ในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2567 ได้มีมติที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มจังหวัด และจังหวัด ดังนี้ (1) เห็นชอบในหลักการโครงการของกลุ่มจังหวัดและ จังหวัด จำนวน 16 โครงการ งบประมาณ 259,004,600 บาท โดยให้กลุ่มจังหวัดและจังหวัดขอรับการจัดสรรจากงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงิน สรรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้จังหวัดและ กลุ่มจังหวัด นำโครงการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอนต่อไป (2) เห็นชอบในหลักการของโครงการที่เป็นข้อเสนอของ ภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) จำนวน 8 โครงการ งบประมาณ 247,153,400 บาท โดยให้ส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานเจ้าของ โครงการขอรับการจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 งบกลาง รายการเงินสรรองจ่ายเพื่อ กรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่ง จัดทำข้อเสนอโครงการ โดยให้ความสำคัญกับความคุ้มค่าและ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณอย่าง รอบคอบ รวมทั้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดนำโครงการบรรจุไว้ ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามขั้นตอน ต่อไป (3) มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณา โครงการที่เป็นข้อเสนอของภาคเอกชน (กรอ.กลุ่มจังหวัด) ใน ส่วนที่เหลือจำนวน 84 โครงการ เพื่อบรรจุไว้ในแผนการปฏิบัติ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ราชการประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนต่อไป โดยในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มี จำนวน 8 โครงการ ดังนี้ - โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้างประหยัดพลังงานและเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม : กิจกรรม ก่อสร้างโรงงานต้นแบบและการจัดการพื้นที่ : กิจกรรม เครื่องมือและวัสดุแบบหล่อต้นแบบ - โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการเป็นเมือง Low carbon city เพื่อดึงดูดการลงทุน ของ Green industry business - โครงการสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า “อาหาร SAN ดี” ประจําถิ่นนครชัยบุรีนทร์ From Local to Global - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 1 - โครงการยกระดับโรงงานต้นแบบนวัตกรรมอาหารครบวงจร (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) ระยะที่ 2 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 1 - โครงการศูนย์การจัดการคาร์บอนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Center of Carbon Management of Northeastern Region ระยะที่ 2 และ - โครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่อีสานตอนล่าง
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) สร้างศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร โดยใช้ศักยภาพของโรงพยาบาลในการเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ สร้างศูนย์ สำหรับการดูแลผู้สูงอายุแบบครอบคลุม (comprehensive care) มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุโดยมีการคัดกรองอาการก่อนป่วยเพื่อป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ การตรวจวินิจฉัย รักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้สูงอายุโดยเน้นโรคที่พบบ่อย อาทิเช่น โรคช่องปาก โรคสมองเสื่อม โรคกระดูกเสื่อม และการฟื้นฟูโดยสหสาขาวิชาชีพ โดยเน้นการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพ 2) สร้างระบบการดูแลแบบประคับประคอง ที่รองรับผู้ป่วยระยะท้ายให้ได้รับการดูแลที่ดี มีคุณภาพชีวิต สนับสนุนการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	วางแผนการดูแลล่วงหน้า (Advance care plan) ของผู้ป่วย ครอบครัว และทีมแพทย์ที่ร่วมดูแล 3) เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสุขภาพดีแบบครบวงจรโดยชุมชนมีส่วนร่วม 4) สนับสนุนการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการบริหารจัดการ ตลอดจนการบูรณาการและต่อยอดงานวิจัยสู่การรองรับสังคมผู้สูงอายุ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. การก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ (สะสม) ร้อยละ 100 2. เปิดดำเนินการอาคาร ร้อยละ 100 3. จำนวนผู้ป่วยนอกที่ใช้บริการของโรงพยาบาลจำนวน 1,000,000 รายต่อปี 4. จำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลจำนวน 50,000 รายต่อปี 5. จำนวนผู้รับบริการศูนย์สุขภาพดีจำนวน 100,000 รายต่อปี 6. จำนวนผู้รับบริการทันตกรรมของโรงพยาบาลจำนวน 60,000 รายต่อปี 7. จำนวนผลิตบุคลากรทางการแพทย์และผู้ดูแลจำนวน 200 รายต่อปี 8. จำนวนผู้ป่วยศูนย์ชีวภาพจำนวน 40 รายต่อวัน 9. จำนวนผู้รับบริการ Nursing จำนวน 300 รายต่อวัน
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมาและกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์)
8. กิจกรรมหลัก	
8.1 กิจกรรมหลัก งบประมาณฟังก์ชั่น ปีละ 8,500,000,000 บาท พ.ศ. 2569 -2570 บาท 17,000,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	1. แผนงานด้านก่อสร้าง โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จะดำเนินการก่อสร้างอาคารต่างๆ ในโครงการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยในเขตภาคอีสานตอนล่างอย่างครบวงจร เนื่องจากการออกแบบกลุ่มอาคารเพื่อผู้สูงวัยจำเป็นต้องปรับปรุงแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้สูงวัยและผู้ใช้บริการทั่วไป จึงวางแผนการดำเนินงานแต่ละอาคารดังนี้

หัวข้อ	รายละเอียด
	1) อาคารผู้ป่วยนอกผู้สูงวัย มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2569-2572 รวม 4 ปี 2) อาคารผู้ป่วยในและชีวาภิบาล มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2570-2572 รวม 3 ปี 3) อาคารศูนย์สุขภาพช่องปากผู้สูงวัย มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2569-2571 รวม 3 ปี 4) กลุ่มอาคารศูนย์สุขภาพดีรวม 5 หลัง มีแบบและก่อสร้างปี 2569-2571 รวมเวลา 3 ปี 5) อาคารสันติสุข มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2571-2572 รวม 2 ปี 6) อาคารวัฒนโสภา มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2570 รวม 1 ปี 7) กลุ่มอาคารหอพักดูแลผู้สูงวัยรวม 2 หลัง มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2571 - 2573 รวม 3 ปี 8) อาคารศูนย์วิศวกรรมทางการแพทย์ มีแบบและรายการประกอบแบบทั้งหมดแล้ว สามารถดำเนินการก่อสร้างปี 2571 รวม 1 ปี 2. แผนงานด้านครุภัณฑ์การแพทย์ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เตรียมการจัดหาครุภัณฑ์การแพทย์ ในปีงบประมาณ 2572 – 2573 3. แผนงานด้านบุคลากร โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้วางแผนการจัดอัตรากำลังของบุคลากรโดยบูรณาการระหว่างจำนวนบุคลากรที่มีอยู่เดิมกับจำนวนที่ต้องการเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับภาระงานที่เพิ่มขึ้นจำนวน 2,570 อัตรา โดยแบ่งตามปีงบประมาณ 2569 – 2573
9. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2570

หัวข้อ	รายละเอียด
11. งบประมาณ	17,000,000,000 บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันล้านบาท)
12. ผลผลิต (Output)	- ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตภาคอีสานตอนล่างแบบครอบคลุมครบทุกมิติ (comprehensive care) ประชากรได้รับการคัดกรอง ผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังมีอัตราการลดลง และผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางสุขภาพและสังคม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผู้สูงอายุ ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - ผู้ป่วยที่เป็นผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้รับการดูแลและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Hospice care) - เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องการดูแลสุขภาพ (Health Literacy) - เป็นที่สนับสนุนการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน - เป็นแหล่งสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหสุขภาพ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตภาคอีสานตอนล่างแบบครอบคลุมครบทุกมิติ (comprehensive care) ประชากรได้รับการคัดกรองสุขภาพ ผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังมีอัตราการลดลง และผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางสุขภาพและสังคม การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมผู้สูงอายุ ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น ลดความแออัดของโรงพยาบาลภาครัฐ - การดูแลผู้ป่วยระยะกลาง (IMC) ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ ลดโอกาสการหลุดลงในการดูแล - แบ่งเบาภาระญาติและสังคมที่ต้องดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long term care) ให้มีชีวิตที่มีคุณภาพ - ผู้ป่วยที่เป็นผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้ายได้รับการดูแลและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Hospice care) - เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในเรื่องการดูแลสุขภาพ (Health Literacy) - เป็นที่สนับสนุนการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน - เป็นแหล่งสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหสุขภาพ

Project Brief

โครงการยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย
นครชัยบุรินทร์

แบบ กจ.1-1

(Project Brief รายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	1) ส่งเสริม การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนตลอดช่วงชีวิต 2) ส่งเสริมภูมิปัญญาการพึ่งพาตนเองในการดูแลสุขภาพคนในชุมชน 3) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
3. แนวทางการพัฒนา	1) สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คลังสมองของผู้สูงวัย และเผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์ 2) สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยภาครัฐและเอกชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น 3) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ 4) ส่งเสริมการใช้สมุนไพร แพทย์แผนไทย เพื่อดูแลสุขภาพ 5) ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็ง 6) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย 7) ส่งเสริมความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี 8) ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพในชุมชน 9) ชุมชนเข้าถึงระบบแจ้งเตือนภัยทางธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายจากภัยพิบัติ
4. หลักการและเหตุผล	สถานการณ์ทางสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎระเบียบและการจัดสวัสดิการสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมในปัจจุบันตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาฯ คือการ “พลิกโฉม” ประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยการถ่ายทอดวัตถุประสงค์หลักข้างต้นออกมาเป็นเป้าหมายหลัก 5 ประการ คือ 1) การปรับโครงสร้างสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมเพื่อยกระดับรายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 300,000 บาทต่อปี 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) อยู่ในระดับสูง 3) มุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความแตกต่างของความเป็นอยู่

หัวข้อ	รายละเอียด
	ระหว่างกลุ่มประชากรต่ำกว่า 5 เท่า 4) เปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ไม่น้อยกว่า 20% เมื่อเทียบกับปริมาณปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และ 5) สร้างความสามารถ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ทั้งในเรื่อง โรคระบาด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความก้าวหน้าทางดิจิทัล และประสิทธิภาพภาครัฐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้นำประเด็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มากำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการกระทรวงฯ ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการทำงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่มุ่งยกระดับสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง บนฐานธรรมาภิบาล และเป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบายด้านสังคม โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคน ครอบครัว และชุมชน ให้มีศักยภาพและมีความมั่นคงในชีวิต รวมถึงสร้างสังคมแห่งโอกาสและมีความเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และสอดคล้องกับการพัฒนา ในระดับสากลที่ประเทศไทยจะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยมีหลักการสำคัญที่คำนึงถึงทิศทางการพัฒนาระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก อันได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ 2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านพลังทางสังคม ด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมายความว่าคนไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ด้านไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคน มีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม ด้านไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และด้านไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน และกรอบการดำเนินงานการขับเคลื่อนงานผ่านอนุสัญญา พันธกรณี และเป้าหมายที่เป็นสากล อาทิ 1) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จะต้องบรรลุภายในปี พ.ศ. 2573 ซึ่งเป้าหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของกระทรวงฯ ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 5 สร้างความเท่าเทียมทางเพศสตรีและทุกคน เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11 สร้างเมืองและการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย และเป้าหมายที่ 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และ 2) แผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน 2025

หัวข้อ	รายละเอียด																																																																													
	ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในองค์กรอาเซียนเฉพาะสาขาด้านสตรี ด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา ด้านเยาวชน และด้านสิทธิสตรีและเด็ก ขณะเดียวกันยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนในองค์กรอาเซียนเฉพาะสาขานอกเหนือจากสาขาข้างต้น อาทิ การศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และการเสริมสร้างให้ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดการเหลื่อมล้ำ การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ อันเป็นสิทธิพื้นฐานและเครื่องหมายแสดงความเท่าเทียมของสังคม โครงสร้างประชากรกลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัด มีจำนวนประชากร รวม 6,698,614 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงาน ซึ่งเป็นผู้มีช่วงอายุระหว่าง 40 – 54 ปี การเกิดน้อยลง ในขณะที่ประชากรผู้สูงอายุ มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนทำให้กลุ่มจังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2562 เพิ่มขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานะทางเศรษฐกิจ และการที่คนออกไปทำงานนอกพื้นที่ที่อยู่อาศัย จึงทำให้ผู้สูงอายุอยู่ตัวคนเดียว ในปี พ.ศ. 2562 มีผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียวสูงขึ้น เป็นร้อยละ 9.9 สูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือและค่ากลาง <table><tr><th>จังหวัด</th><th colspan="6">ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)</th></tr><tr><th></th><th>2557</th><th>2558</th><th>2559</th><th>2560</th><th>2561</th><th>2562</th></tr><tr><td>นครราชสีมา</td><td>5.1</td><td>3.6</td><td>5.5</td><td>6.4</td><td>6.6</td><td>7.3</td></tr><tr><td>ชัยภูมิ</td><td>4.3</td><td>6.1</td><td>8.4</td><td>9.5</td><td>8.1</td><td>10.1</td></tr><tr><td>บุรีรัมย์</td><td>8.8</td><td>4.3</td><td>8.8</td><td>10.1</td><td>9.6</td><td>13.3</td></tr><tr><td>สุรินทร์</td><td>4.7</td><td>5.9</td><td>7.2</td><td>9.6</td><td>7.1</td><td>9.0</td></tr></table> <table><tr><th>จังหวัด</th><th colspan="6">ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)</th></tr><tr><th></th><th>2557</th><th>2558</th><th>2559</th><th>2560</th><th>2561</th><th>2562</th></tr><tr><td>กลุ่มจังหวัด</td><td>5.7</td><td>5.0</td><td>7.5</td><td>8.9</td><td>7.9</td><td>9.9</td></tr><tr><td>ภาคอีสาน</td><td>5.3</td><td>5.6</td><td>6.1</td><td>7.2</td><td>6.9</td><td>8.1</td></tr><tr><td>ประเทศ</td><td>5.4</td><td>6.0</td><td>6.3</td><td>7.0</td><td>6.5</td><td>8.3</td></tr></table> ภาพที่ 1 : ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%) ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติและระบบฐานข้อมูลกระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลทุก 2 ปี จากการสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2562 – 2564 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.20 ของผู้สูงอายุที่ทำงานในประเทศ และเป็นชายมากกว่าหญิง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่มีแนวโน้มของผู้สูงอายุมากขึ้น ประกอบกับผู้สูงอายุที่เกษียณอายุแล้ว ไม่มีเงินออมมากพอ ขาดรายได้ในการเลี้ยงชีพ	จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)							2557	2558	2559	2560	2561	2562	นครราชสีมา	5.1	3.6	5.5	6.4	6.6	7.3	ชัยภูมิ	4.3	6.1	8.4	9.5	8.1	10.1	บุรีรัมย์	8.8	4.3	8.8	10.1	9.6	13.3	สุรินทร์	4.7	5.9	7.2	9.6	7.1	9.0	จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)							2557	2558	2559	2560	2561	2562	กลุ่มจังหวัด	5.7	5.0	7.5	8.9	7.9	9.9	ภาคอีสาน	5.3	5.6	6.1	7.2	6.9	8.1	ประเทศ	5.4	6.0	6.3	7.0	6.5	8.3
จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)																																																																													
	2557	2558	2559	2560	2561	2562																																																																								
นครราชสีมา	5.1	3.6	5.5	6.4	6.6	7.3																																																																								
ชัยภูมิ	4.3	6.1	8.4	9.5	8.1	10.1																																																																								
บุรีรัมย์	8.8	4.3	8.8	10.1	9.6	13.3																																																																								
สุรินทร์	4.7	5.9	7.2	9.6	7.1	9.0																																																																								
จังหวัด	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว(%)																																																																													
	2557	2558	2559	2560	2561	2562																																																																								
กลุ่มจังหวัด	5.7	5.0	7.5	8.9	7.9	9.9																																																																								
ภาคอีสาน	5.3	5.6	6.1	7.2	6.9	8.1																																																																								
ประเทศ	5.4	6.0	6.3	7.0	6.5	8.3																																																																								

หัวข้อ

รายละเอียด

ขาดความมั่นคงทางการเงิน ปัญหาความเจ็บป่วย และค่ารักษาพยาบาล อีกทั้งผู้สูงวัยยังมีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญที่หลากหลายองค์กรยังต้องการรักษาไว้ จึงมีผู้สูงวัยที่ทำงานเป็นจำนวนมากขึ้น

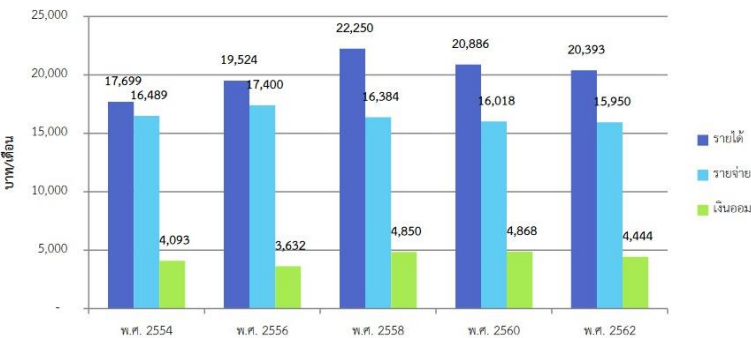
ภาค	2562			2563			2564		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
หน่วย : คน									
ทั่วราชอาณาจักร	4,235,680	2,469,866	1,765,814	4,704,477	2,683,732	2,020,745	4,882,208	2,779,378	2,102,830
กรุงเทพมหานคร	251,615	139,050	112,565	281,283	154,747	126,536	297,918	155,174	142,744
ภาคกลาง	977,638	547,319	430,319	1,066,129	585,176	480,953	1,104,031	615,944	488,086
ภาคเหนือ	1,012,958	586,377	426,581	1,128,307	638,209	490,098	1,128,360	647,332	481,028
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,461,652	887,051	574,601	1,618,752	963,467	655,285	1,718,410	1,000,699	717,711
ภาคใต้	531,817	310,069	221,748	610,006	342,133	267,873	633,489	360,228	273,261
ร้อยละของผู้สูงอายุมีงานทำ									
ทั่วราชอาณาจักร	100.00	58.31	41.69	100.00	57.05	42.95	100.00	56.93	43.07
กรุงเทพมหานคร	5.94	3.28	2.66	5.98	3.29	2.69	6.10	3.18	2.92
ภาคกลาง	23.08	12.92	10.16	22.66	12.44	10.22	22.61	12.62	10.00
ภาคเหนือ	23.91	13.84	10.07	23.98	13.57	10.42	23.11	13.26	9.85
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	34.51	20.94	13.57	34.41	20.48	13.93	35.20	20.50	14.70
ภาคใต้	12.56	7.32	5.24	12.97	7.27	5.69	12.98	7.38	5.60

ภาพที่ 2 : จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงานจำแนกตามเพศและภาค พ.ศ. 2562 – 2564

ที่มา : การสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่กลับปรับลดลงตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2560 จนเมื่อปี พ.ศ. 2564 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 23,028 บาท/ครัวเรือน/เดือน เนื่องจากจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 จึงทำให้ภาพรวมของกลุ่มจังหวัดฯ มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย และมีค่ามากกว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 12.92 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนอยู่ที่ 27,352 บาท/ครัวเรือน/เดือน

ปี	รายได้เฉลี่ยครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน/เดือน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
พ.ศ. 2556	19,524	10.31
พ.ศ. 2558	22,250	13.97
พ.ศ. 2560	20,866	-6.13
พ.ศ. 2562	20,393	-2.36
พ.ศ. 2564	23,028	12.92

หัวข้อ	รายละเอียด																								
	ภาพที่ 3 : แสดงรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน/อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ย ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนสำนักงานสถิติแห่งชาติ จากข้อมูลสถานการณ์การออมเงินของครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ในปี พ.ศ. 2562 ลดลงจากเมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยออมอยู่ที่ 4,444 บาท/ครัวเรือน/เดือน และมีการออมมากกว่าภาคอีสานซึ่งอยู่ที่ 3,692 บาท/ครัวเรือน/เดือน มีสัดส่วนการออมต่อรายได้ค่อนข้างคงที่ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรายได้รายจ่ายและหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 21.79 ของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน <table><caption>ข้อมูลจากภาพที่ 3: รายได้ รายจ่าย เงินออม (บาท/เดือน)</caption><thead><tr><th>ปี</th><th>รายได้</th><th>รายจ่าย</th><th>เงินออม</th></tr></thead><tbody><tr><td>พ.ศ. 2554</td><td>17,699</td><td>16,489</td><td>4,093</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2556</td><td>19,524</td><td>17,400</td><td>3,632</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2558</td><td>22,250</td><td>16,384</td><td>4,850</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2560</td><td>20,886</td><td>16,018</td><td>4,868</td></tr><tr><td>พ.ศ. 2562</td><td>20,393</td><td>15,950</td><td>4,444</td></tr></tbody></table> ภาพที่ 4 : แสดงการเปรียบเทียบ รายได้ รายจ่าย เงินออมเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท/เดือน) ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เส้นความยากจนมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยอยู่ที่ 2,450 บาท/คน/เดือน ในปี พ.ศ. 2564 จากข้อมูลสัดส่วนคนยากจน จากปี พ.ศ. 2564 เป็นช่วงตามสถานการณ์ที่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดได้มาประมาณ 2 ปีแล้ว จึงทำให้เศรษฐกิจที่ตกต่ำในช่วงปี พ.ศ. 2563 เริ่มดีขึ้น รัฐบาลเริ่มควบคุมสถานการณ์ได้ รวมทั้งได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้จำนวนคนจนลดลง ส่งผลต่อสัดส่วนคนยากจนลดลงจากปีก่อนที่สูงถึงร้อยละ 16.0 เป็นร้อยละ 12.8 ไกลเคียงกับปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นช่วงที่เศรษฐกิจค่อนข้างดี	ปี	รายได้	รายจ่าย	เงินออม	พ.ศ. 2554	17,699	16,489	4,093	พ.ศ. 2556	19,524	17,400	3,632	พ.ศ. 2558	22,250	16,384	4,850	พ.ศ. 2560	20,886	16,018	4,868	พ.ศ. 2562	20,393	15,950	4,444
ปี	รายได้	รายจ่าย	เงินออม																						
พ.ศ. 2554	17,699	16,489	4,093																						
พ.ศ. 2556	19,524	17,400	3,632																						
พ.ศ. 2558	22,250	16,384	4,850																						
พ.ศ. 2560	20,886	16,018	4,868																						
พ.ศ. 2562	20,393	15,950	4,444																						

หัวข้อ	รายละเอียด																																									
	<table><thead><tr><th>ปี</th><th>จำนวนคนจน (พันคน)</th><th>สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2559</td><td>686.90</td><td>11.8</td></tr><tr><td>2560</td><td>781.90</td><td>13.5</td></tr><tr><td>2561</td><td>911.20</td><td>13.4</td></tr><tr><td>2562</td><td>620.50</td><td>10.8</td></tr><tr><td>2563</td><td>913.30</td><td>16.0</td></tr><tr><td>2564</td><td>725.80</td><td>12.8</td></tr></tbody></table> ภาพที่ 5 : จำนวนคนจน เส้นความยากจน และสัดส่วนคนจน ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ จากการวิเคราะห์ จำนวนประชากร เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนเด็กและผู้สูงอายุกับวัยแรงงาน พบว่าในปี พ.ศ. 2563 มีอัตราการพึ่งพิงสูงขึ้น ร้อยละ 51.92 จากปีก่อนที่มีอัตราการพึ่งพิงร้อยละ 51.20 แม้ว่าจะน้อยกว่าค่ากลางของประเทศ แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนผู้ที่ต้องพึ่งพิงมากขึ้น โดยเฉพาะวัยสูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น <table><thead><tr><th>ปี</th><th>วัยเด็ก</th><th>ผู้สูงอายุ</th><th>วัยแรงงาน</th><th>อัตราการพึ่งพิง</th></tr></thead><tbody><tr><td>2562</td><td>1,134,567</td><td>4,426,954</td><td>1,132,195</td><td>51.2</td></tr><tr><td>2563</td><td>1,107,690</td><td>4,408,011</td><td>1,180,960</td><td>51.92</td></tr><tr><td>2564</td><td>1,043,145</td><td>4,306,738</td><td>1,222,135</td><td>52.6</td></tr></tbody></table> ภาพที่ 6 : อัตราการพึ่งพิงของกลุ่มจังหวัด ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อพิจารณาสถานการณ์สังคมที่ก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุของประเทศไทย โดยประชากรสูงอายุในวัยปลายหรือที่มีอายุมากกว่า 80 ปีขึ้นไป มีการเพิ่มขนาดและสัดส่วนเร็วกว่าประชากรสูงอายุกลุ่มอื่น แสดงถึงอายุขัยของผู้สูงอายุซึ่งเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สวนทางกับการเปลี่ยนแปลงของครอบครัวที่มีภาวะเจริญพันธุ์ (เด็กเกิดใหม่) ลดลง ครอบครัวมีขนาดเล็กลง สภาพความ	ปี	จำนวนคนจน (พันคน)	สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)	2559	686.90	11.8	2560	781.90	13.5	2561	911.20	13.4	2562	620.50	10.8	2563	913.30	16.0	2564	725.80	12.8	ปี	วัยเด็ก	ผู้สูงอายุ	วัยแรงงาน	อัตราการพึ่งพิง	2562	1,134,567	4,426,954	1,132,195	51.2	2563	1,107,690	4,408,011	1,180,960	51.92	2564	1,043,145	4,306,738	1,222,135	52.6
ปี	จำนวนคนจน (พันคน)	สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ)																																								
2559	686.90	11.8																																								
2560	781.90	13.5																																								
2561	911.20	13.4																																								
2562	620.50	10.8																																								
2563	913.30	16.0																																								
2564	725.80	12.8																																								
ปี	วัยเด็ก	ผู้สูงอายุ	วัยแรงงาน	อัตราการพึ่งพิง																																						
2562	1,134,567	4,426,954	1,132,195	51.2																																						
2563	1,107,690	4,408,011	1,180,960	51.92																																						
2564	1,043,145	4,306,738	1,222,135	52.6																																						

หัวข้อ	รายละเอียด
	เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้มีผู้สูงอายุที่ต้องอยู่คนเดียวหรือที่อยู่ตามลำพัง จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้ จำนวนผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาการดูแลและที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนภายในชุมชนมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น จึงต้องมีกลไกทำหน้าที่ให้การดูแลและให้บริการผู้สูงอายุ เหล่านี้การก้าวสู่สังคมสูงอายุ เป็นปรากฏการณ์ที่ชัดเจนของสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 จากข้อมูลจะพบว่าประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 อันเป็นผลจากการที่อัตราการเกิดของคนไทยลดลง อย่างมากและชีวิตคนไทยที่ยืนยาวขึ้น สังคมไทยได้รับรู้และตระหนักถึงสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุพอสมควรแล้ว แต่สิ่งที่สังคมยังไม่ตระหนักชัด และยังได้รับข้อมูลไม่มากนักคือ ภาพสังคมผู้สูงอายุไทยนับจากนี้เป็นต้นไป โดยโครงสร้างของประชากรจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว คลื่นประชากรรุ่นที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2506 - 2526 หรือที่เรียกว่า “ประชากรรุ่นเกิดล้าน” ซึ่งมีอายุ 30-50 ปี กำลังเคลื่อนตัวกลายเป็นประชากรสูงอายุกลุ่มใหญ่ในอีก 20-30 ปีข้างหน้า ทำให้ประเทศไทยกลายเป็น “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” และคาดการณ์ว่า ในปี 2573 จะมีประชากรสูงอายุสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 จึงเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและป้องกัน แบ่งเป็น 3 ช่วงวัยหลัก คือ วัยเด็กที่ต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพ และเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ พร้อมเป็นกำลังให้กับประเทศชาติต่อไป วัยรุ่นหรือเยาวชน ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ จากวัยเด็กจะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดกับเยาวชน และวัยผู้สูงอายุ ซึ่งจากสถานการณ์ประชากร หลายประเทศได้เผชิญกับสังคมของผู้สูงอายุ จึงต้องรับมือและมีนโยบายในการรองรับสถานการณ์ดังกล่าว เพราะถึงแม้วัยผู้สูงอายุ จะเป็นวัยที่เกษียณตัวเองจากการทำงานแล้ว แต่องค์ความรู้และประสบการณ์เป็นเสมือนสมบัติที่ล้ำค่ายังสามารถถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลังได้ นอกจากนี้สถาบันครอบครัวเป็นสิ่งที่จะส่วนหล่อหลอมคนทุกช่วงวัย เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคม ครอบครัวทำหน้าที่ปฐมนิเทศที่สำคัญที่สุดคือการให้กำเนิดเด็ก ให้การเลี้ยงดูผู้เยาว์ ให้การศึกษา สร้างคนให้รู้จักระเบียบสังคม ดังนั้นการมีครอบครัวที่อบอุ่น เข้มแข็ง เป็นส่วนช่วยให้คนในสังคมมีความเข้มแข็ง และพร้อมเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศต่อไป และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยังได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และด้านจิตวิทยา เพื่อสร้างเครือข่ายการให้คำแนะนำเกี่ยวกับเยาวชน ครอบครัว และคนในชุมชน ซึ่งเยาวชนเป็นรอยต่อของช่วงวัย จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตไปได้อย่างมีคุณภาพและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาด้านสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต 2) เพื่อเข้าถึงการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยโดยมีหน่วยงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ภาครัฐและเอกชน สนับสนุนเพิ่มขึ้น 3) เพื่อส่งเสริมและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็ง 4) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ 6) เพื่อสนับสนุนการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อโซเชียล 7) เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ตามแนวทางแพทย์แผนไทย 8) เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างพหุพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาทักษะผู้สูงวัยนักรับบาล
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1) สัดส่วนคนยากจนลดลง ร้อยละ 0.50 - 2.5 (2566 - 2570) เฉลี่ยร้อยละ 1.5 2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน ร้อยละ 1.00 - 2.00 (2566 - 2570) เฉลี่ยร้อยละ 1.5
7. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์
8. กิจกรรมหลัก	ยกระดับคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ : ปีละ 5,000,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 15,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 4. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัด 5. องค์การบริหารส่วน	ชุมชนต้นแบบในการเสริมสร้างพหุพลังคุณค่าและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้วยการพัฒนาทักษะผู้สูงวัยนักรับบาล กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนผู้สูงอายุ พื้นที่เขตนครชัยบุรินทร์ หน่วยดำเนินการ : พมจ. ทั้ง 4 จังหวัด ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน : 1. เลือกพื้นที่ต้นแบบในการสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จังหวัดละ 1 ตำบล 2. ปรับปรุงกิจกรรมในหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ “ผู้สูงวัยนักรับบาล (Care Giver Aging: CGA)” จำนวน 70 ชั่วโมง ที่สอดคล้องกับความต้องการศักยภาพ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น 3. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “ผู้สูงวัยนักรับบาล (Care Giver Aging : CGA)” จำนวน 70 ชั่วโมง ให้กับผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ต้นแบบประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ดังนี้ 3.1 หลักการดูแลสุขภาพด้วยตนเองและการจัดการโรคเรื้อรังแนวใหม่ด้วยหลัก 4 อ. (อาหาร อารมณ์ ออกกำลังกาย และเอาพิชออก) 3.2 การใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน การดูแลสุขภาพทางเลือก การแพทย์แผนไทย และ การใช้สมุนไพร 3.3 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงวัยนักรับบาล (Care Giver Aging: CGA) ครั้งที่ 1 : การดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ และการจัดการความเครียดในผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านทางเดินหายใจ และ

หัวข้อ	รายละเอียด
จังหวัด 6. องค์การบริหารส่วนตำบล 7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 8. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 9. ผู้นำชุมชน/ตัวแทนชุมชน/อสม./จิตอาสา	การดูแลผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันภาวะแผลกดทับและการดูแลเมื่อมีแผลกดทับ ครั้งที่ 3 : การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยการเดิน และการเคลื่อนย้ายผู้สูงอายุด้วยอุปกรณ์ช่วยในการเคลื่อนย้าย ครั้งที่ 4 : การดูแลส่วนบุคคลในผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย และการประเมินสัญญาณชีพผู้สูงอายุยามปกติและเมื่อมีภาวะเจ็บป่วย ครั้งที่ 5 : การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงด้านการให้ได้รับสารอาหารและน้ำ และด้านการขับถ่าย ครั้งที่ 6 : การคัดกรองเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า และการช่วยเหลือผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม/ภาวะซึมเศร้า 3.4 การพัฒนานวัตกรรมด้านสุขภาพในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงที่บ้าน 4. การดำเนินกิจกรรม “Buddy สูงวัยห่วงใยชุมชน” โดยผู้สูงอายุที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้สูงวัยนักบริหาร ดำเนินกิจกรรมดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง โดยการเยี่ยมบ้านให้กำลังใจผู้สูงอายุและครอบครัว พร้อมทั้งการใช้ทักษะนักบริหารในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง 5. การยกระดับผู้สูงวัยนักบริหารที่มีความสนใจนำไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ในกึ่งเลี้ยงชีพ โดยจัดอบรมเพิ่มเติมให้ครบหลักสูตร 420 ชั่วโมง เพื่อได้ใบรับรองจากกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งสามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นผู้สูงอายุนักบริหารได้ 6. การกำหนดนโยบายการจ้างงานผู้สูงวัยบริหารในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงในชุมชน เพื่อลดโอกาสปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เช่น ลดการลาออกจากงานของลูกหลานในการดูแลผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงในช่วงเวลากลางวัน เป็นต้น ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานด้านสุขภาพในพื้นที่ รพ.สต. สังกัด อบจ./สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 7. การติดตามประเมินผลด้านคุณค่า การมีรายได้ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนักบริหาร 8. การติดตามประเมินผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง และความสุขของสมาชิกในครัวเรือน 9. การขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่ ในปีที่ 2 (2569) และ ปีที่ 3 (2570)
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ : ปีละ 4,555,000 บาท (พ.ศ. 2568 - 25670) รวม 13,655,000 บาท ผู้รับผิดชอบ :	ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนนครชัยบุรินทร์ด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย กลุ่มเป้าหมาย: ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ พื้นที่เขตนครชัยบุรินทร์ หน่วยดำเนินการ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในกลุ่มจังหวัดและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. องค์การบริหารส่วนตำบล 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 4. อาสาสมัครสุขภาพ (อสม.)/จิตอาสา 5. ผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการในรูปแบบประชารัฐ	วิธีการดำเนินงาน: 1. การถ่ายทอดภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพตามหลักแพทย์แผนไทยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และโรคอุบัติใหม่ 2. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรและพืชผักอินทรีย์สู่มาตรฐาน 3. การถ่ายทอดภูมิปัญญาการสร้างผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ระดับชุมชน 4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบพึ่งพาตนเองด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย 5. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย 6. การติดตามประเมินผลด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านความสุขของประชาชนในชุมชน
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ : ปีละ 4,250,000 บาท (1 ปี : 2568) รวม 4,250,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. องค์การบริหารส่วนตำบล 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	การพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรนครชัยบุรีรินทร์สู่มาตรฐานเชิงพาณิชย์ กลุ่มเป้าหมาย: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพร พื้นที่เขตนครชัยบุรีรินทร์ หน่วยดำเนินการ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน: 1) กลยุทธ์การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตสมุนไพรอินทรีย์สู่ความยั่งยืน 2) การผลิตและการเก็บเกี่ยวสมุนไพรอินทรีย์คุณภาพดีมีมาตรฐาน 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน 4) การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ชุมชน 5) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่สมุนไพรอินทรีย์ 6) การสร้างเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคสมุนไพรอินทรีย์นครชัยบุรีรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
4. อาสาสมัครสุขภาพ (อสส.)/จิตอาสา 5. ผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการในรูปแบบประชารัฐ	
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ : ปีละ : 2,995,600 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 8,986,800 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 4 จังหวัด 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	พัฒนาทักษะชีวิตคนทุกช่วงวัย สู่บ้านนี้มีรักและชุมชนเข้มแข็ง กลุ่มเป้าหมาย: เยาวชนและประชาชนทั่วไป ทั้ง 4 จังหวัด หน่วยดำเนินการ: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน :อบรมแกนนำเยาวชน แกนนำชุมชน เพื่อให้มีความรู้ในการให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) และมีความเข้าใจด้านจิตวิทยาพัฒนาการ (Development psychology) ที่ถูกต้องตามหลักการสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยาพื้นฐานเบื้องต้น จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 100 คน รวม 400 คน ประกอบด้วย ตัวแทนเยาวชน สภาดั้งเดิมและเยาวชน ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป จิตอาสาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ คำอธิบายกิจกรรม 1. ให้ความรู้หลักการให้คำปรึกษาแนะนำทางสังคมสงเคราะห์เบื้องต้น 2. ให้ความรู้จิตวิทยาพัฒนาการให้ความรู้ในเรื่องจิตวิทยาแนะแนว 3. ให้ความรู้ด้านกฎหมายยาเสพติด การค้ามนุษย์ การกระทำความรุนแรง 4. การติดตามการนำทักษะด้านจิตวิทยา ตามหลักการสังคมสงเคราะห์ไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ : ปีละ 2,718,600 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 8,155,800 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4 2. องค์การปกครองส่วน	สร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมาย: ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ทั้ง 4 จังหวัด หน่วยดำเนินการ: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ วิธีการดำเนินงาน: จัดอบรมการสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 100 คน รวม 400 คน เนื้อหาหลักสูตรในการอบรม ดังนี้ 1) สิ่งสำคัญในการทำการตลาดออนไลน์ 2) การทำการตลาดบน Facebook, Line, TikTok 3) การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อการตลาด 4) เทคนิคการทำ Content สื่อการตลาด 5) การตัดต่อภาพสำหรับการทำการตลาดออนไลน์ 6) เทคนิคการขายของแบบฟรีๆ ในโลกออนไลน์

หัวข้อ	รายละเอียด
ท้องถิ่น 4 จังหวัด 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ	
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ : ปีละ 584,600 บาท (1 ปี : 2568) รวม 584,600 บาท ผู้รับผิดชอบ : ตำรวจภูธรจังหวัด นครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น 4 จังหวัด 2. หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม 4 จังหวัด 3. ผู้นำชุมชนในพื้นที่ 4 จังหวัด 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	การพัฒนาศักยภาพประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์ กลุ่มเป้าหมาย: ประชาชนต้นแบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ หน่วยดำเนินการ: ตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา วิธีการดำเนินงาน: อบรมพัฒนาศักยภาพประชาชนรู้ทันภัยไซเบอร์ จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 200 คน (ครูแม่ไก่)
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 งบประมาณ : กิจกรรมย่อยที่ 7.1 ปีละ 6,600,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 19,800,000 บาท กิจกรรมย่อยที่ 7.2 ปีละ 3,400,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 10,200,000 บาท รวมทั้งกิจกรรมหลักที่ 7 ปีละ 10,000,000 บาท (3 ปี : 2568 - 2570) รวม 30,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : - สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ใน	พัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการสินค้าและบริการชุมชน และประชาชนทั่วไป หน่วยดำเนินการ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา กิจกรรมย่อยที่ 7.1 ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการชุมชน และสร้างร้านค้าออนไลน์ให้กับตำบล วิธีการดำเนินงาน : ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการ และ สร้างร้านค้าออนไลน์ให้กับชุมชน จำนวน 88 ตำบล 1) คัดเลือกตำบลเป้าหมาย จำนวน 88 ตำบล (นครราชสีมา 32 ตำบล ชัยภูมิ 16 ตำบล บุรีรัมย์ 23 ตำบล สุรินทร์ 17 ตำบล) 2) คัดเลือกสินค้าและบริการชุมชนในตำบล จำนวน 880 รายการ (ตำบลละ 10 รายการ) 3) ผลิตสื่อดิจิทัลสนับสนุนการขายสินค้าและบริการชุมชน จำนวน 880 รายการ (ตำบลละ 10 รายการ) 4) สร้างร้านค้าออนไลน์เพื่อขายสินค้าออนไลน์ให้กับชุมชน จำนวน 88 ร้านค้า กิจกรรมย่อยที่ 7.2 การอบรมพัฒนาทักษะการขายสินค้าและบริการชุมชนบน แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ วิธีการดำเนินงาน : อบรมพัฒนาทักษะการขายสินค้าและบริการชุมชนบน

หัวข้อ	รายละเอียด
กลุ่มจังหวัด - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 4 จังหวัด 2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 4 จังหวัด 3. เทศบาลตำบล 4 จังหวัด 4. องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบล 4 จังหวัด 5. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 จังหวัด 6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ ให้กับประชาชนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำนวน 528 คน 1) จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 192 คน 2) จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 96 คน 3) จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 138 คน 4) จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 102 คน
8.8 กิจกรรมหลักที่ 8 งบประมาณ : ปีละ 3,200,000 บาท (1 ปี : 2568) รวม 3,200,000 บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : 1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 4 จังหวัด 2. หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม 4 จังหวัด 3. ผู้นำชุมชนในพื้นที่ 4 จังหวัด 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	สร้างภูมิคุ้มกันทางกฎหมายทุกช่วงวัย ชุมชนปลอดภัย นครชัยบุรินทร์มั่นคง กลุ่มเป้าหมาย: ประชาชนต้นแบบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ หน่วยดำเนินการ: สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา วิธีการดำเนินงาน: 1) การพัฒนาความพร้อมองค์ความรู้ด้านกฎหมายความมั่นคงในทุกมิติและกระบวนการยุติธรรม 2) กระบวนการสร้างเครือข่ายในการป้องกันภัยในทุกมิติ 3) กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม การติดตาม/ การประเมินผลโครงการ/ และการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง/แบบยั่งยืน
9. หน่วยงานดำเนินการ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 1. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา 2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยภูมิ 3. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดบุรีรัมย์ 4. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ 5. สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 4

หัวข้อ	รายละเอียด
	6. ดำรงจตุรจังหวัดนครราชสีมา 7. สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมา 8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา 9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน สุรินทร์ 10. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 11. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 12. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 13. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ระยะ 1 ปี (พ.ศ. 2568) ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2568 – 2570)
11. งบประมาณ	รวมทั้งสิ้น 83,842,200 บาท (แปดสิบล้านแปดแสนสี่หมื่นสองพันสองร้อยบาท)
12. ผลผลิต (Output)	มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน ร้อยละ 1.00 – 2.00 (พ.ศ. 2566 - 2570) 5 ปี เฉลี่ยร้อยละ 1.5
13. ผลลัพธ์ (Outcome)	คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตดีขึ้น

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายการโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด : ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการตามพระราชดำริ: ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้าน นครชัยบุรินทร์
2. ชื่อแผนงาน	แผนงาน ส่งเสริมการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน
3. แนวทางการพัฒนา	กลยุทธ์เชิงแก้ไข : ส่งเสริมให้มีการดูแลและป้องกันโรคของสุนัขจรจัดและสัตว์ไร้บ้าน
4. หลักการและเหตุผล	ด้วยพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิตในข้อห่วงหวั่นปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติ รวมถึงพระวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพโลกหนึ่งเดียว โดยมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไปจากประเทศไทย ดังนั้น เพื่อสนองพระปณิธานและพระวิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ ในเวลาต่อมาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยมีวิสัยทัศน์ที่จะกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2568 มีเป้าประสงค์ที่จะไม่ให้มีคนและสัตว์เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เห็นผลเป็นรูปธรรม ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงรับเป็นประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนิน

หัวข้อ	รายละเอียด
	โครงการฯ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ทรงรับเป็นรองประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการฯ โดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการฯ 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1. ด้านการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 2. ด้านการจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์ 3. ด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคน 4. ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น 5. ด้านการประชาสัมพันธ์ 6. ด้านศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ 7. ด้านการติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เห็นผลเป็นรูปธรรมตามพระปณิธาน รวมถึงเพื่อน้อมเกล้าจารึกพระเกียรติของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี จังหวัดนครราชสีมาจึงได้จัดทำโครงการ “การจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์” โดยจัดให้มีการก่อสร้างศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด นครชัยบุรีรินทร์ บนที่ดินราชพัสดุแปลงเลขทะเบียนที่ นม.521 ณ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งสามารถรองรับสุนัขจรจัดได้ จำนวน 5,000 ตัว นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์มาดำเนินการในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา อาทิ กิจกรรมควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ , เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคนการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ,การประชาสัมพันธ์ , การติดตามประเมินผล เป็นต้น ภายหลังจากที่ก่อตั้ง ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด นครชัยบุรีรินทร์ มีการติดตามผลการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าฯ ดังนี้ สถิติจำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) มีแนวโน้มลดลง

หัวข้อ	รายละเอียด																																				
	ตารางที่ 1 : สถิติจำนวนผลบวกโรคพิษสุนัขบ้า (ตัวอย่าง) รายจังหวัด																																				
	<table><tr><th>จังหวัด</th><th>พ.ศ. 2561</th><th>พ.ศ. 2562</th><th>พ.ศ. 2563</th><th>พ.ศ. 2564</th><th>พ.ศ. 2565</th></tr><tr><td>นครราชสีมา</td><td>94</td><td>8</td><td>1</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>ชัยภูมิ</td><td>22</td><td>3</td><td>-</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>บุรีรัมย์</td><td>24</td><td>3</td><td>3</td><td>4</td><td>6</td></tr><tr><td>สุรินทร์</td><td>208</td><td>36</td><td>22</td><td>19</td><td>6</td></tr><tr><td>กลุ่มจังหวัด</td><td>348</td><td>50</td><td>26</td><td>24</td><td>13</td></tr></table>	จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	นครราชสีมา	94	8	1	-	-	ชัยภูมิ	22	3	-	1	1	บุรีรัมย์	24	3	3	4	6	สุรินทร์	208	36	22	19	6	กลุ่มจังหวัด	348	50	26	24	13
	จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565																															
	นครราชสีมา	94	8	1	-	-																															
	ชัยภูมิ	22	3	-	1	1																															
	บุรีรัมย์	24	3	3	4	6																															
	สุรินทร์	208	36	22	19	6																															
	กลุ่มจังหวัด	348	50	26	24	13																															
	ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 3																																				
	แต่เนื่องจาก สถานการณ์สุนัขจรจัดในกลุ่มยังมีจำนวนมากตามตารางที่ 2 ดังนี้																																				
ตารางที่ 2 : จำนวนสุนัขจรจัดในกลุ่มจังหวัด ปี 2561 -2565 (ตัว)																																					
<table><tr><th>จังหวัด</th><th>พ.ศ. 2561</th><th>พ.ศ. 2562</th><th>พ.ศ. 2563</th><th>พ.ศ. 2564</th><th>พ.ศ. 2565</th></tr><tr><td>นครราชสีมา</td><td>31,756</td><td>32,679</td><td>32,716</td><td>33,486</td><td>33,568</td></tr><tr><td>ชัยภูมิ</td><td>11,243</td><td>11,065</td><td>9,781</td><td>8,615</td><td>8,778</td></tr><tr><td>บุรีรัมย์</td><td>N/A</td><td>N/A</td><td>N/A</td><td>N/A</td><td>12,106</td></tr><tr><td>สุรินทร์</td><td>5,095</td><td>5,525</td><td>7,313</td><td>6,206</td><td>5,965</td></tr><tr><td>กลุ่มจังหวัด</td><td>48,094</td><td>49,269</td><td>49,810</td><td>48,307</td><td>60,417</td></tr></table>	จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	นครราชสีมา	31,756	32,679	32,716	33,486	33,568	ชัยภูมิ	11,243	11,065	9,781	8,615	8,778	บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	12,106	สุรินทร์	5,095	5,525	7,313	6,206	5,965	กลุ่มจังหวัด	48,094	49,269	49,810	48,307	60,417	
จังหวัด	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565																																
นครราชสีมา	31,756	32,679	32,716	33,486	33,568																																
ชัยภูมิ	11,243	11,065	9,781	8,615	8,778																																
บุรีรัมย์	N/A	N/A	N/A	N/A	12,106																																
สุรินทร์	5,095	5,525	7,313	6,206	5,965																																
กลุ่มจังหวัด	48,094	49,269	49,810	48,307	60,417																																
ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดในกลุ่มจังหวัด																																					
จึงต้องมีการขยายพื้นที่สำหรับรองรับสุนัข และในอนาคตจะเป็นศูนย์อภิบาลสัตว์อื่นๆ เช่น ช้าง ม้า ที่มีการเจ็บป่วย ไว้ในพระอนุเคราะห์ โดยมีสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ในส่วนของโรงพยาบาลสัตว์พิทยพัฒน์ ร่วมให้บริการตรวจรักษาและวินิจฉัยโรคสุนัขตลอด 24 ชั่วโมง																																					
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อให้มีศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด และสัตว์ไร้บ้านอื่นๆ 2. ลดปัญหาการแพร่กระจายของสุนัขจรจัดที่มีจำนวนมาก 3. เพื่อให้เกิดการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ และโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสู่คน																																				
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. สถิติการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงร้อยละ 50 2. สถิติการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าที่ติดสู่คนลดลงร้อยละ 50																																				
7. พื้นที่เป้าหมาย	นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์																																				
8. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์																																				

หัวข้อ	รายละเอียด
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 ก่อสร้างศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรีรินทร์ งบประมาณปี พ.ศ. 2568 20,000,000 บาท งบประมาณปี พ.ศ. 2569 20,000,000 บาท งบประมาณปี พ.ศ. 2570 20,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานโยธธิการและผังเมือง จังหวัดนครราชสีมา และ สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - กรมปศุสัตว์ - ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2570 - ก่อสร้างอาคารส่วนขยายศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรีรินทร์
9. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานโยธธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570
11. งบประมาณ	60,000,000 บาท (หกสิบล้านบาทถ้วน)
12. ผลผลิต (Output)	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีสถานที่ในการบริหารจัดการสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบ
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1.การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงร้อยละ 50 2.ลดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ และการติดต่อสู่คน

Project Brief

โครงการพระราชดำริ : ศูนย์พักพิงสัตว์ไร้บ้านนครชัยบุรินทร์

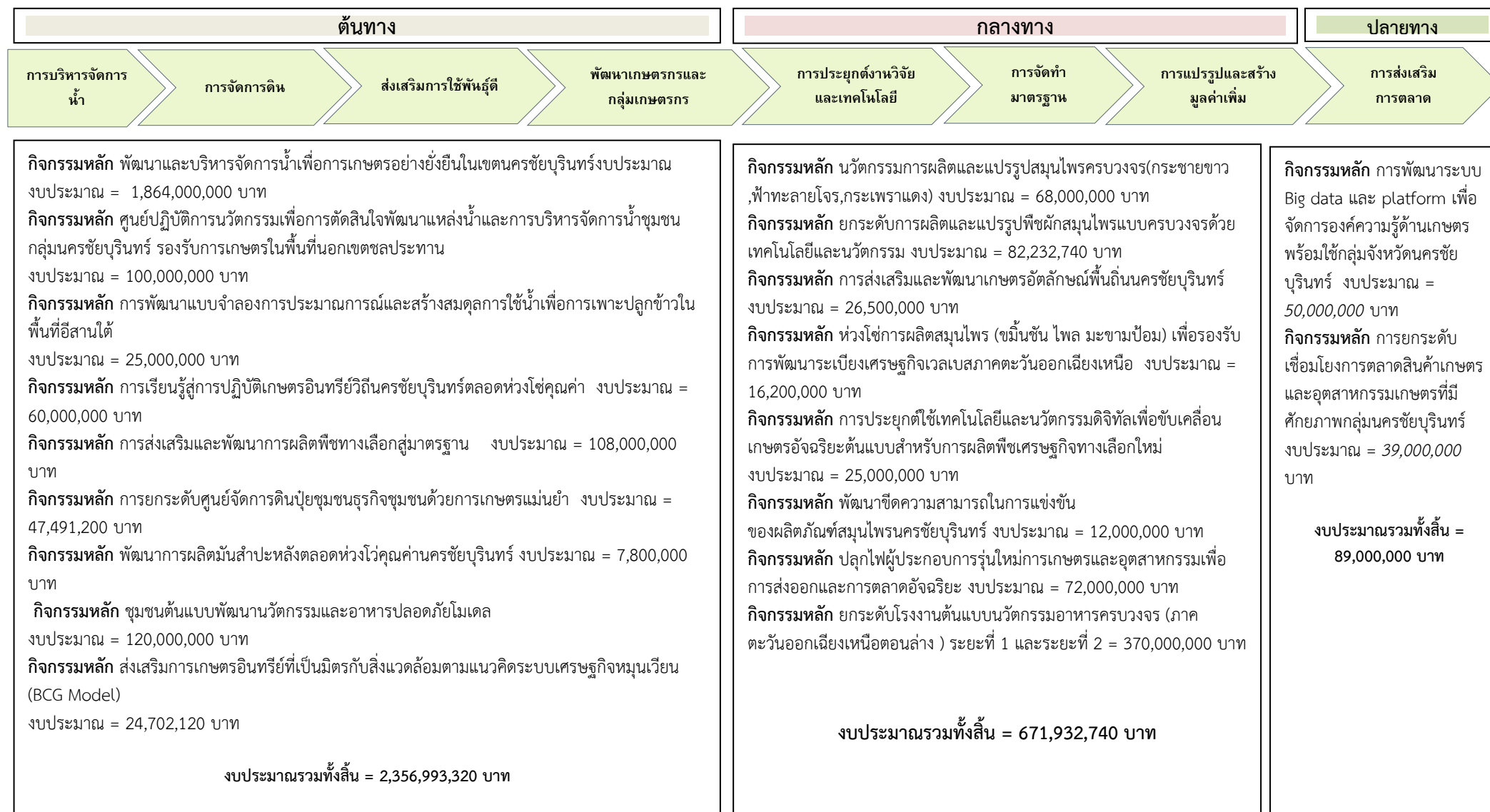
ห่วงโซ่คุณค่า – Value Chain

ห่วงโซ่คุณค่ารายด้านของกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570
1) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร 2) โครงการพัฒนานวัตกรรมและอาหารปลอดภัย นครชัยบุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและการแปรรูป งบประมาณ = 3,117,926,060 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและการแปรรูป งบประมาณ = 296,077,000 บาท

โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์นครชัยบุรินทร์ครบวงจร 32,877,000 บาท

ต้นทาง

กลางทาง

ปลายทาง

ปัจจัยพื้นฐานการผลิต

การพัฒนาคุณภาพลดต้นทุน

พัฒนาเกษตรกรและ
กลุ่มเกษตรกร

การจัดทำมาตรฐานฟาร์ม

การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม

การส่งเสริมการตลาด

กิจกรรมหลักที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสัตว์คุณภาพ

งบประมาณ = 5,283,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 5,283,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 1 ยกระดับการผลิตโคเนื้อคุณภาพสู่มาตรฐานฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM)

งบประมาณ = 13,380,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับการผลิตแพะ - แกะเข้าสู่มาตรฐานที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม GFM

งบประมาณ = 7,917,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 21,297,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการผลิตสินค้าแปรรูปและการตลาดนครชัยบุรินทร์

งบประมาณ = 6,297,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 6,297,000 บาท

โครงการส่งเสริมและสร้างศูนย์กลางอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรในพื้นที่นครชัยบุรินทร์ และอีสานใต้ 263,200,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 3 ฟาร์มโคขุนต้นแบบระดับอำเภอ

งบประมาณปีละ = 30,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 60,000,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 2 โครงการก่อสร้างห้องบ่ม และโรงตัดแต่งมาตรฐาน GMP เพื่อเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ และอีสานล่าง

งบประมาณปีละ = 51,600,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 103,200,000 บาท

กิจกรรมหลักที่ 1 การจัดตั้งห้องตัดแต่งเนื้อโคขุน/แพะ/แกะมาตรฐาน GMP/Hala/HACCP และอบรมพัฒนาอาชีพผู้ตัดแต่งเนื้อ (Butcher)

งบประมาณปีละ = 50,000,000 บาท

งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 100,000,000 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

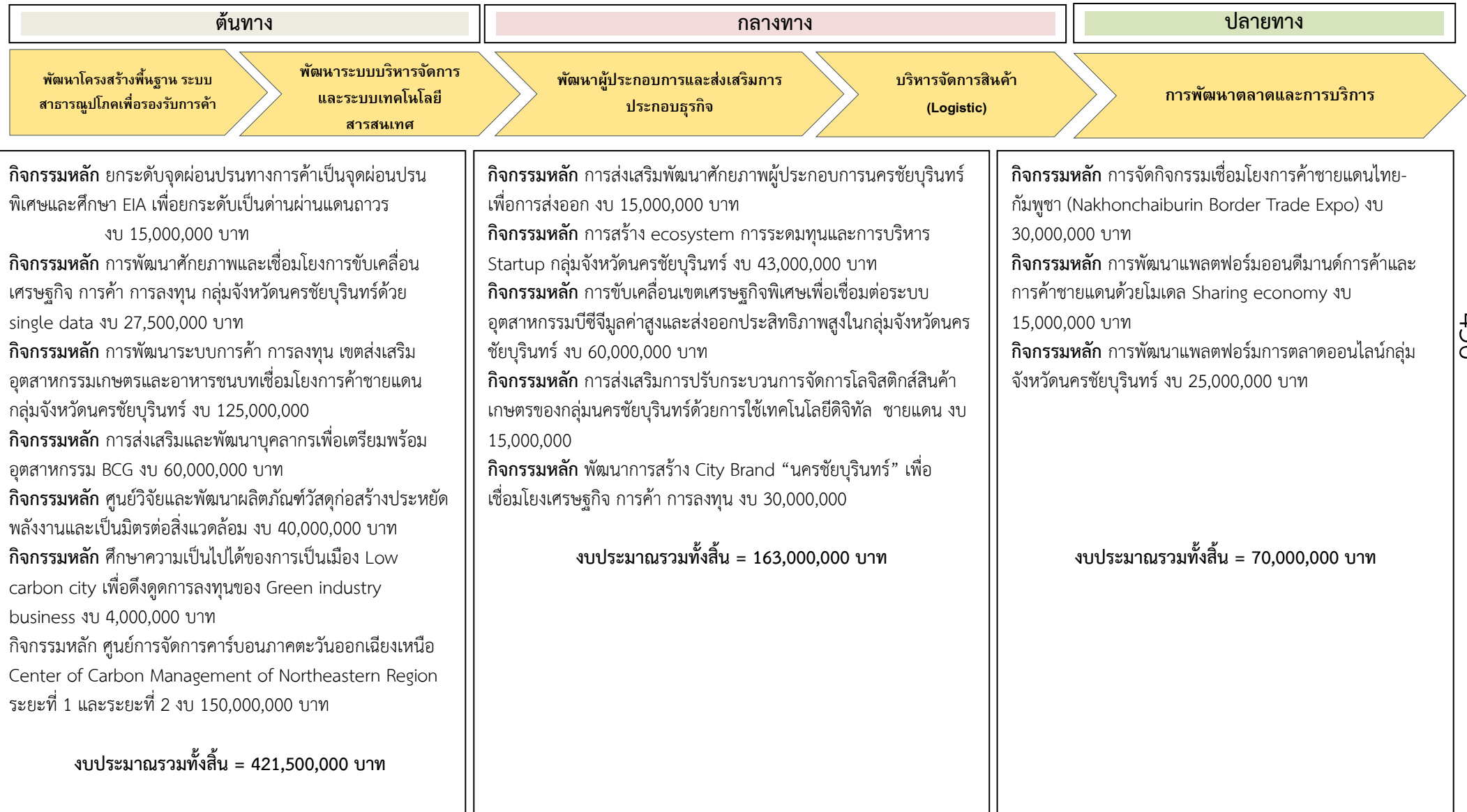
1) โครงการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว 2)โครงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าขายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ (ท่องเที่ยว) งบประมาณ = 2,767,884,400 บาท

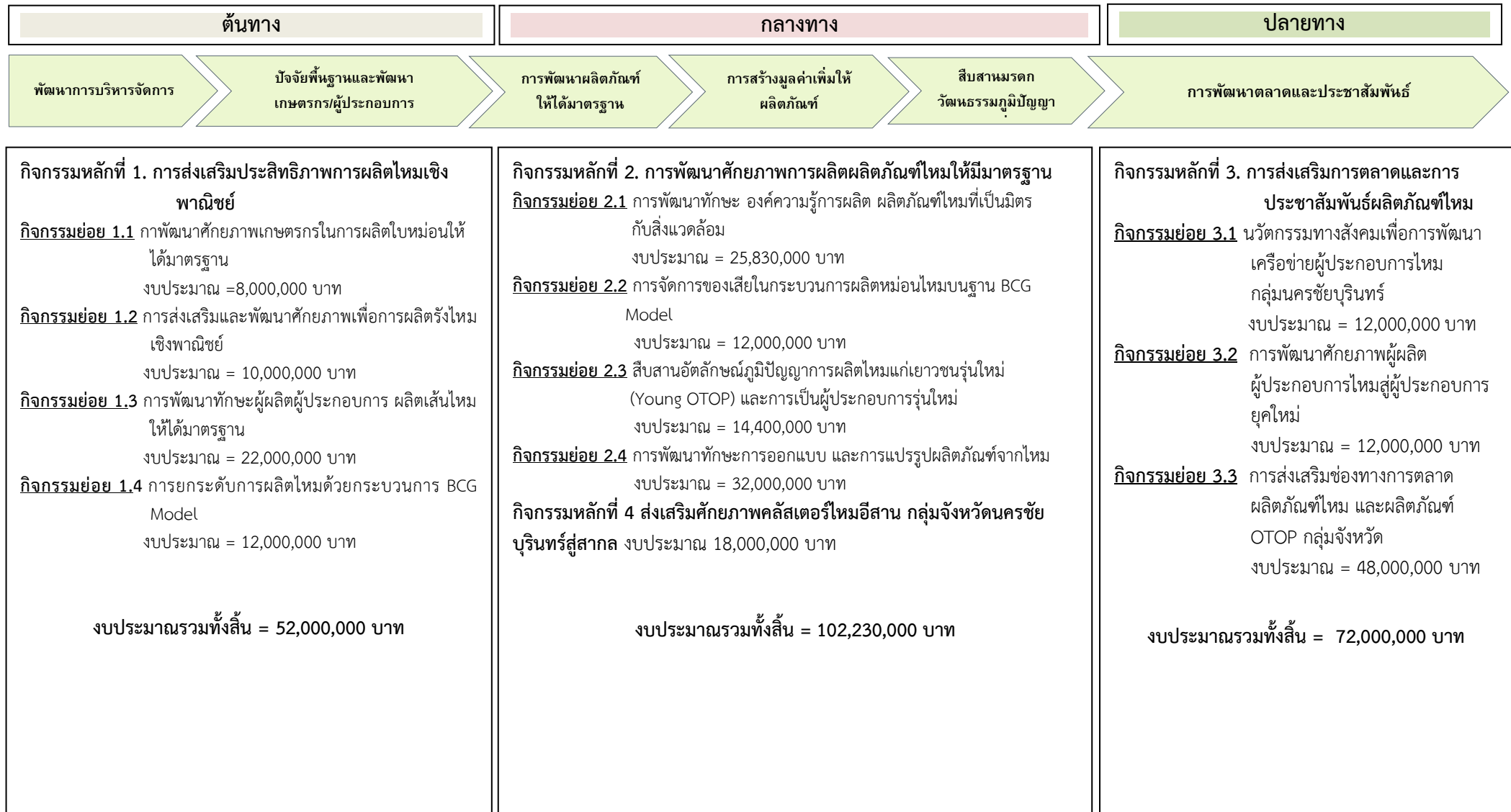
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570
โครงการยกระดับเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ (การค้า การลงทุน ค่าชายแดน) งบประมาณ = 654,500,000 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570
โครงการพัฒนานวัตกรรมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์แบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าขายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ (ใหม่) งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 226,230,000 บาท

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ปีงบประมาณ 2566-2570

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต งบประมาณรวมทั้งสิ้น = 17,143,842,200 บาท

โครงการ ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัยนครชัยบุรินทร์ = 83,842,200 บาท

ภาคผนวก ก.

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ
บริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

การดำเนินการ	ดำเนินการแล้ว	ไม่ได้ดำเนินการ
1) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกลุ่มจังหวัดด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้ ☐ มอบให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใด ทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกลุ่มจังหวัด ☒ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ก. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.ก. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด โดยการสำรวจผ่านระบบออนไลน์ ☐ แต่งตั้งคณะกรรมการของ ก.บ.ก. ขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในกลุ่มจังหวัด ☐ ดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.ก. เห็นสมควร	✓	
2) จัดประชุมหารือร่วมกันกับหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในกลุ่มจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในกลุ่มจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐบรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในกลุ่มจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในกลุ่มจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามมาตรา 53/2 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และมาตรา 24 และมาตรา 34 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565	✓	
3) การประชุมของ ก.บ.ก. เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.น.บ. กำหนด	✓	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) มาพร้อมนี้ด้วย

(ลงชื่อ).....

(นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม)

หมายเหตุ ให้จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดเป็นผู้จัดทำ

หัวหน้ากลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ภาคผนวก ข.

สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 -2570)

ภาคผนวก ข

สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566-2570)

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เสนอในปีงบประมาณก่อนหน้า)	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน ปี 2569)	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
เป้าหมายการพัฒนา	ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ใหม่ และ สังคมเป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืน	ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อารยธรรมขอม การค้าชายแดน ผลิตภัณฑ์ใหม่ และสังคม เป็นสุข สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	คงเดิม
ตัวชี้วัด ความสำเร็จตาม เป้าหมายการพัฒนา	1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวล รวมกลุ่มจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ เพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 3 เฉลี่ย 5 ปี ร้อยละ 3	1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวล รวมกลุ่มจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่เพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 3 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 3 เฉลี่ย 5 ปี ร้อยละ 3	คงเดิม
	2) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1.00 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	2) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมาย ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1.00 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม
	3) มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ เพิ่มขึ้น ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	3) มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ เพิ่มขึ้น ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.50 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2.00 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เสนอในปีงบประมาณก่อนหน้า)	แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน ปี 2569)	เหตุผลของการปรับเปลี่ยน
	4) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.5 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	4) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ปี 66 เพิ่มร้อยละ 1 ปี 67 เพิ่มร้อยละ 1.25 ปี 68 เพิ่มร้อยละ 1.5 ปี 69 เพิ่มร้อยละ 1.75 ปี 70 เพิ่มร้อยละ 2 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม
	5) สัดส่วนคนยากจนลดลง เป้าหมาย ปี 66 ลดร้อยละ 0.5 ปี 67 ลดร้อยละ 1.0 ปี 68 ลดร้อยละ 1.50 ปี 69 ลดร้อยละ 2.00 ปี 70 ลดร้อยละ 2.50 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	5) สัดส่วนคนยากจนลดลง เป้าหมาย ปี 66 ลดร้อยละ 0.5 ปี 67 ลดร้อยละ 1.0 ปี 68 ลดร้อยละ 1.50 ปี 69 ลดร้อยละ 2.00 ปี 70 ลดร้อยละ 2.50 เฉลี่ย 5 ปี = ร้อยละ 1.5	คงเดิม
ประเด็นการ พัฒนา	1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตร อุตสาหกรรมครบวงจร 2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ 3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	1. การพัฒนาขีดความสามารถเกษตร อุตสาหกรรมครบวงจร 2. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่ 3. ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	คงเดิม

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

<http://www.osmnortheast-s1.moi.go.th>